

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

BŮH HOVOŘÍ

Židům 1:1-2a

Steven J. Cole

16. listopadu 2003

© Steven J. Cole, 2003

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

16. listopadu 2003
List Židům, lekce 1.

Bůh hovoří Židům 1:1-2a

Všechna náboženství a všechny filosofie světa se pokoušejí najít odpovědi na klíčové otázky našeho krátkého a křehkého lidského života: Existuje Bůh? Můžeme ho znát? Pokud ano, jak? Jaký smysl dávají útrapy života a jistota smrti? Opravdu záleží na tom, čemu věříte, anebo jen na tom, jestli tomu věříte upřímně?

List Židům odpovídá na všechny tyto zásadní otázky. Musím vás ale varovat: jeho odpovědi se dvakrát nerýmují s oblíbenými názory našich dnů. Žijeme v době, kdy jsou nejpřednějšími ctnostmi tolerance a ochota nesoudit. Pravda je vnímána jako věc subjektivní a osobní, ne absolutní a všeobecná. Pokud vám tedy dává smysl buddhismus a naplňuje vás, kdo jsem já, abych vám tvrdil, že se mýlíte? Vyznáváte-li islám, hinduismus, judaismus nebo kterékoli jiné náboženství světa (nebo jakoukoli jejich kombinaci), dokud tím nezraňujete ostatní, bylo by ode mne sudičské říct, že věříte lži. To je uvažování, které převažuje v naší kultuře tolerance. Netoleruji se pouze ti, kdo trvají na tom, že jejich názor je ten *jediny* správný názor.

List Židům se s moderním způsobem myšlení rozchází; tvrdí totiž, že Bůh existuje, že mluví a že jeho Syn, v němž je završeno jeho zjevení, stojí nade vším. Požaduje naprostou oddanost. Netoleruje žádné soky. Odvrátit se od něj k jakémukoli jinému systému nebo způsobu přistupování k Bohu znamená jít vsříc jistému soudu. Jenom on nám pomůže pochopit naše zkoušky. Proto o něm musíme přemýšlet hlouběji, neustále se mu podřizovat a důvěřovat mu v životních zkouškách.

Toto je tedy **téma** Listu Židům: **Absolutní nadřazenost Ježíše Krista by nás měla motivovat, abychom tváří v tvář zkouškám vytrvali ve víře.** Na tomto tématu se sice většina znalců shoduje, ale pokud jde o některé otázky související s pozadím dopisu, názory se značně různí.

Jak asi víte, o tom, **kdo List Židům napsal**, se diskutuje. Mnozí tvrdí, že to byl apoštol Pavel. (Patričně nejpřesvědčivěji hájí toto stanovisko A. W. Pink.) Nejstarší vyjádření k této otázce pochází od Klementa z Alexandrie (asi 155 – asi 220 n. l.), který říká, že list napsal Pavel hebrejsky a Lukáš ho přeložil do řečtiny. (Cituje Eusebius: *Církevní dějiny* [*Historia Ecclesiastica*] VI 14.2, 325 n. l.) Autorův jazyk a jeho způsob myšlení se ovšem od Pavlových liší. A verše 2:3-4 nasvědčují tomu, že autor byl stejně jako jeho čtenáři křesťanem druhé generace, který uvěřil svědectví apoštolů. Pavel však evangelium slyšel přímo od vzkříšeného Pána Ježíše Krista (Galatským 1:12-17).

Pokud List Židům nenapsal Pavel, tak kdo? Mezi další navržené autory patří Barnabáš (první to navrhl Tertullianus asi 225 n. l.), Apollo (Lutherův názor) či Priscilla (Harnack). Všechny tyto teorie mají své problémy, takže pokud jde o to, kdo napsal List Židům, musíme nejspíš souhlasit s církevním otcem Órigenem († asi 254 n. l.), že „pravdu zná jenom sám Bůh“.

Snad následkem nedostatku shody ve věci autorství se názory rozcházejí i ohledně **data**, kdy byl list napsán, a **místa**, kam byl adresován. Zdá se, že z něj cituje Klement Římský kolem roku 96 n. l. Většina badatelů se shoduje na tom, že musel být napsán před zničením jeruzalémského chrámu v roce 70 n. l. Kdyby k této katastrofě už došlo, posílilo by to autorovy argumenty o nadřazenosti křesťanství nad judaismem. Není tu však o ní ani zmínka.

Adresáti listu byli pronásledováni, ale žádný z nich zatím nebyl umučen (10:32-34;

12:4). To se zdá vylučovat, že by byl list určen církvi v Jeruzalémě, protože tam byli hned zpočátku umučeni Štěpán a Jakub. V závěru listu (13:24) vyřizuje autor listu pozdravy od „bratří z Itálie“. To by mohlo znamenat bratry žijící v Itálii, kde se právě nachází také autor, nebo bratry původem z Itálie, kteří žijí jinde a posílají pozdravy domů. Ve druhém případě byl dopis asi psán křesťanům v Římě právě před propuknutím pronásledování za Nerona v roce 64 n. l. Nesmíme ale zapomínat, že toto jsou jen zkusmé dohady.

Komu byl List Židům určen? Název listu lze datovat do poslední čtvrtiny druhého století, snad i dříve. (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. xxiii.) Původní rukopis jej nicméně neobsahoval. Většina badatelů souhlasí, že byl list adresován skupině židovských věřících v Ježíše Krista z druhé generace, kteří byli následkem pronásledování v pokušení vrátit se k judaismu. Je plný starozákonních citací i narážek a předpokládá u čtenářů podrobnou znalost židovského obětního systému.

Tito lidé začali dobře: s radostí snášeli zkoušky a pronásledování (10:32-34). Když ale pronásledování neustávalo, někteří z nich přestali duchovně růst. Pomýšleli na staré zlaté časy, kdy mohli prakticky nerušeně vykonávat rutinu svého židovského náboženství. (Judaismus byl v římské říši tolerován, křesťanství ne.) Tušení hrozícího pronásledování je svádělo, aby opustili víru v Krista a vrátili se k judaismu. Byli v pokušení si vybrat dočasnou úlevu, ale za cenu zapření nadřazenosti a jedinečnosti Ježíše Krista.

Autor tedy píše, chvílemi velmi tvrdě, aby čtenáře před tímto nebezpečím varoval. Označuje svůj dopis jako „slovo napomenutí“ (13:22). Je zde několik silně varovných pasáží (2:1-3; 3:12-19; 6:4-8; 10:26-31; 12:25-29). Všichni máme sklon nechat se unést ke svým někdejšími způsobům jednání, zvláště když nás následování Ježíše začne hodně stát. Druhá generace věřících také často snáze upadne do vnějškového, rutinního náboženství. List Židům odhaluje nedostatečnost takového formálního náboženství na rozdíl od živého osobního vztahu s Ježíšem Kristem a ukazuje, že potřebujeme vytrvalou víru v Ježíše Krista a to, co pro nás vykonal.

List Židům je jediný text Nového zákona, kde je Ježíš výslovně nazván knězem, i když něco takového je naznačováno i jinde (Bruce, str. lii). Ukazuje, jak Ježíš naplnil celý chrámový a obětní obřadní systém Starého zákona. Je to nejspíš to nejbližší, co bychom si mohli přát jako inspirovaný výklad toho, co Ježíš musel říkat oněm dvěma mužům na cestě do Emaus: „Potom začal od Mojžíše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma“ (Lukáš 24:27).

Gleason Archer poznamenává: „Aby církev dokázala správně vidět Starý zákon ve světle Nového a naopak, musí se vždy vracet k této mimořádné epištole. List Židům ukazuje nejlépe ze všech šestašedesáti knih Bible jejich hlubokou jednotu spočívající v tom, že v konečném důsledku pocházejí od jednoho a téhož božského autora – požehnaného Ducha svatého.“ (G. Archer: *The Epistle to the Hebrews* [Baker], str. 4.) Autor listu má zvláštní zvyk citovat starozákonní Písma s tím, že si skoro nikdy nevšimá lidského autora a autorství citátu připisuje Bohu. (Leon Morris, v: *Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, str. 7.) (Viz například Židům 1:5, 6, 7, 13 [Bůh]; 2:11-12; 10:5 [Kristus] a 3:7; 10:15 [Duch svatý].) Řečeno s Leonem Morrisem (tamtéž): „Výsledkem je položení velikého důrazu na Boží autorství celého Starého zákona. Pro autora listu je samozřejmé, že cokoli říká Písmo, to říká Bůh.“

Jak už jsem řekl, zastřešujícím tématem listu je tato myšlenka: Protože Ježíš Kristus stojí nade vším, křesťané musí vírou obstát ve zkouškách, které je potkávají.

Toto je stručný souhrn obsahu listu:

1. Ježíš Kristus stojí nade vším a nade všemi svou osobou (1-4).

- A. Ježíš Kristus stojí nad proroky (1:1-3).
  - B. Ježíš Kristus stojí nad anděly (1:4-2:18).
  - C. Ježíš Kristus stojí nad Mojžíšem (3:1-19).
  - D. Ježíš Kristus stojí nad Jozuem (4:1-16).
2. **Ježíš Kristus stojí nade vším a nade všemi jako kněz (5-10:18).**
- A. Ježíš Kristus stojí nad Áronem a jeho kněžstvím (5:1- 7:28).
  - B. Ježíš Kristus stojí nad starou smlouvou (8:1-10:18).
    - 1) Ježíš Kristus přináší lepší zaslíbení (8:1-13).
    - 2) Ježíš Kristus přináší lepší svatyni (9:1-14).
    - 3) Ježíš Kristus přináší lepší oběť (9:15-10:18).
3. **Kristova nadřazenost by nás měla motivovat k vytrvalé víře, když čelíme zkouškám (10:19-13).**
- A. Vytrvalá víra tváří v tváří zkouškám poslouchá Boha (10:19-39).
  - B. Vytrvalá víra je ilustrována příklady v celém Písmu (11:1-40).
  - C. Vytrvalá víra vzhlíží k Ježíši a přijímá jeho výchovu (12:1-13).
  - D. Vytrvalá víra se v Božím lidu projevuje praktickou svatostí (12:14-13:25).

Toto byl přehled a všeobecný úvod. Nyní se podívejme podrobněji na verše Židům 1:1-2a, které ukazují, že...

Bůh k nám hovoří prostřednictvím svého slova; jeho vrcholným a konečným zjevením je jeho Syn.

„Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil Bůh k otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu...“ Náš text má dvě části: Bůh hovořil v minulosti a Bůh hovoří dnes.

1. V minulosti Bůh hovořil k otcům prostřednictvím proroků.

Autor začíná bez jakýchkoli úvodních pozdravů a poznámek se dvěma zásadními předpoklady: *Bůh je*, and *Bůh hovoří*.

A Bůh je.

Židům 1:1 se podobá 1. Mojžíšově 1:1: „Na počátku stvořil Bůh...“ Autor Listu Židům nechodí kolem horké kaše se spekulacemi nebo filosofováním. Nehromadí argumenty, aby skeptika o Boží existenci přesvědčil. Vychází od Boha jako od faktu. Bůh je pro něj ústřední pojem. Používá jej celkem osmašedesátkrát; je to v průměru každé sedmdesáté třetí slovo v celém listu. „Jen málokterá novozákonní kniha mluví o Bohu tak často“ (Morris, sv. 12, str. 12).

Někdo by mohl říct: „Jenže já jsem agnostik – nevím jistě, jestli Bůh existuje nebo ne.“ Nebo: „Já jsem ateista a v Boha nevěřím.“ Všem takovým lidem Bible říká: „Bůh je, a vaše názory ani vaše pochybnosti na tom nic nezmění.“ Bible vám Boha předkládá jako prvotní

skutečnost. Ignorovat ho můžete jen na vlastní nebezpečí a ke své vlastní záhubě. Nevíra není záležitost rozumu. Je to hřích.

B Bůh hovoří.

Bůh nemlčí! Rozhodl se, že se lidstvu ukáže. V Římanům 1:18-23 Pavel popisuje, jak se Bůh ukázal ve svém všeobecném zjevení: ve stvoření. Lidé by měli být schopni z pohledu na úžasnou složitost a plánovitost stvoření usoudit, že existuje úžasný Stvořitel. Ale protože si libují ve svém hříchu, popírají pravdu, kterou Bůh odhalil ve stvoření.

Autor listu píše Židům, kteří uznávali Boha jako Stvořitele. Proto se soustředí spíše na Boží zvláštní zjevení: na psané Boží slovo. Bůh hovořil k otcům (k jejich předkům, rovněž Židům) prostřednictvím proroků. Tento pojem zahrnuje všechny autory Starého Zákona, kteří od Boha přijali sdělení pro jeho lid a zaznamenali je. Autor tedy již zde říká to, co pak opakuje v celém listu, totiž že Starý zákon byl celý inspirován Bohem.

Inspirovanost Písma neznámá, že Bůh diktoval text slovo od slova (i když občas dělal i to: například v případě Desatera přikázání). Spíše využil rozdílné styly a osobnosti jednotlivých autorů a řídil jejich práci tak, aby ve slovech svých původních rukopisů bezchybně zachytili jeho sdělení pro nás. Apoštol Petr to vyjádřil takto: „Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého mluvili lidé, poslaní od Boha“ (2. list Petřův 1:21). Charles Hodge definoval inspiraci jako „působení Ducha svatého v mysli určitých vybraných lidí, díky němuž se tito lidé stávají orgány komunikace, jejichž prostřednictvím Bůh bezchybně sděluje své myšlenky a rozhodnutí vůle. Těmito Božími orgány jsou v tom smyslu, že to, co říkají oni, říká Bůh.“ (C. Hodge: *Systematic Theology* [Eerdmans], sv. 1, str. 154.)

Je důležité chápat, že kdyby se Bůh nerozhodl lidem ukázat, nikdo by ho nemohl poznat. Lidé by mohli spekulovat a filosofovat o tom, jaký podle nich Bůh je, ale i ta nejbrilantnější pojednání na toto téma by byla pouhými dohady. Bible navíc jasně říká, že Satan, bůh tohoto světa, oslepl v důsledku pádu mysl nevěřících, „aby jim nevzešlo světlo evangelia slávy Kristovy, slávy toho, který je obrazem Božím“ (2. Korintským 4:4). „Přirozený člověk nemůže přijmout věci Božího Ducha; jsou mu bláznovstvím a nemůže je chápat, protože se dají posoudit jen Duchem“ (1. Korintským 2:14).

Mezi evangelikály je běžná mylná představa, že se každý může kdykoli rozhodnout pochopit evangelium a uvěřit v Ježíše Krista. My máme vysvětlovat evangelium, ale lidé pak mají na vybranou, jestli mu budou věřit nebo ne. Tento názor ale hluboce nedoceňuje následky pádu a je v příkrém rozporu s Ježíšovými slovy: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zlíbilo. Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo neví, kdo je Syn, než Otec, ani kdo je Otec, než Syn a ten, komu by to Syn chtěl zjevit“ (Lukáš 10:21-22).

Kdyby měl Ježíš v úmyslu ukázat Otce každému, nedávala by tato slova smysl. Je zjevné, že o tom, jestli někdo zná nebo nezná Boha, nerozhoduje v první řadě to, jestli si on zvolí Ježíše, ale to, jestli si jeho zvolí Ježíš. Říkat něco jiného znamená popírat toto jednoznačné prohlášení našeho Pána a vyvyšovat pyšného padlého člověka. Bible lidskou pýchu pokořuje; ukazuje totiž, že kdyby se Bůh nerozhodl ukázat se nám prostřednictvím svého slova, byli bychom v naprosté duchovní temnotě. Nemohli bychom ho znát vůbec!

Autor Listu Židům říká o Božím zvláštním zjevení prostřednictvím starozákonních proroků dvě další věci výslovně, a třetí naznačuje. *Za první* Bůh hovořil „mnohokrát“. Tím je

míněno všech třicet devět knih Starého zákona: Mojžíšův zákon, jednotliví proroci a dále spisy, k nimž se řadí knihy básnické a výpravné.

Za druhé Bůh hovořil „mnohými způsoby“. Někdy se dával poznat prostřednictvím andělů. S Mojžíšem mluvil z hořícího keře a později na hoře tváří v tvář. Izraelcům se ukázal v ohni, v hromobití, v zemětřesení a v oblacích. Projevil se také skrze zázraky, které jeho mocí konal Mojžíš. Izajášovi dal vidění své slávy a Ezechielovi vidění zvířat a kol. Někdy používal sny, názorné příklady, přírodní úkazy a další prostředky. To všechno je pro naše poučení zaznamenáno v jeho psaném slově.

Za třetí je zde naznačeno, že Boží zjevení ve Starém zákoně je progresivní. Bylo naprosto pravdivé, nebylo však úplné, jinak by nebylo zapotřebí konečného a úplného zjevení v jeho Synu. Starý zákon byl jako rozestavěná mozaika, k níž každý další dílek něco doplňuje, až nakonec celek jasně ukazoval k Ježíši Kristu. Obraz byl stále zřetelnější, ale nebyl dokončený, dokud nám Nový zákon neukázal Ježíše Krista. Abychom tedy správně rozuměli Starému zákonu, musíme se na něj dívat ve světle dovršeného zjevení Nového zákona. V minulosti Bůh hovořil skrze své psané slovo, ...

2. Dnes Bůh hovoří ve svém Synu, který je jeho konečným a nejvyšším Slovem.

Řečeno Božími slovy, která zahřměla na hoře proměnění: „Toto je můj Syn, Vyvolený, toho poslouchejte“ (Lukáš 9:35 KMS). Řecký výraz přeložený „v tomto posledním čase“¹ se vyskytuje také v Septuagintě,² kde často odkazuje na dobu Mesiášovu. F. F. Bruce (str. 3) říká: „Jeho slovo nebylo dořčeno, dokud nepřišel Kristus; když ale Kristus přišel, bylo slovo, řečené v něm, skutečně Božím posledním slovem... Příběh Božího zjevení je příběhem cesty ke Kristu, nikam za něj však cesta nepokračuje.“

V Kristu je tedy jednak návaznost, jednak kontrast. Návaznost spočívá v tom, že prostřednictvím proroků i prostřednictvím Ježíše hovoří Bůh, kontrast v tom, že proroků bylo mnoho a prorocství byla dílčí, zatímco Kristus je jediný a úplný. Proroci byli všichni hříšníci, jen Ježíš je dokonale svatý. Proroci byli přípravou, Ježíš je konečným naplněním.

Liší se také způsobem bytí. Proroci byli pouzí lidé, Ježíš je Boží Syn. V řeckém textu není před slovem „Synu“ ani slovo „svém“ (srovnej KMS), ani určitý člen. Tato formulace zdůrazňuje Synovu podstatu (Morris). Ježíš je Boží Syn ve dvou ohledech: z věčného hlediska je to Bůh Syn, jenž je jedno s Bohem Otcem, druhá osoba Trojice; z časného hlediska je vtěleným Božím Synem narozeným z panny Marie, který přijal naši lidskou podstatu, aby na sebe mohl vzít naše hříchy (Lukáš 1:38). Zde se o něm mluví v tomto druhém smyslu. Ježíš, který je věčným Bohem v lidském těle, nám vrcholným a konečným způsobem ukazuje Boha.

A. W. Pink vysvětluje toto užití titulu „Syn“ takto: „Kdyby vám někdo vyprávěl, že byl v církvi, kde se kázalo ‚v latině‘, nedělalo by vám potíže pochopit, co má na mysli. Věta ‚Kazatel hovořil v latině‘ vyjadřuje, že jeho řeč se vyznačovala právě tímto jazykem. To je myšlenka, o kterou zde jde. Výraz ‚v Synu‘ označuje to, co je pro dané Boží zjevení *charakteristické*. Podstatou kontrastu je to, že Bůh, který zastara hovořil jazykem, jímž byli *proroci*, nyní hovoří jazykem, jímž je *Syn*.“ (A. W. Pink: *An Exposition of Hebrews* [Ephesians Four Group: Escondido, CA, 2000], elektronické vydání, str. 27.)

Proč autor mluví o Ježíšově synovství, aniž by ho nazval jménem? (Jméno Ježíš použije až ve verši 2:9.) Pod tlakem okolností byli tito židovští věřící možná v pokušení zapřít trojjedinost a vrátit se k silnému židovskému unitarianismu. Vzápětí se chystá ukázat, že Syn

je věčný Stvořitel a že Starý zákon potvrzuje jeho božství (1:2, 8). Vrátit se ke starým představám by znamenalo obrátit se zády k vrcholnému, úplnému a konečnému Božímu sebezjevení v Synu. Popřít Trojici znamená popřít samotné Boží bytí.

Závěr

Uzavřu třemi praktickými aplikacemi. *Za první: Bibli bychom měli vykládat kristologicky.* Jinými slovy, Starý zákon musíme chápat tak, že vyhlíží své naplnění v Ježíši Kristu. Nový zákon nám ukazuje, že Ježíš je úplné a konečné zjevení, v němž se nám Bůh ukázal. Kristus naplňuje starozákonní předobrazy. Je konečnou a uspokojivou obětí za naše hříchy. Mojžíšův Zákon byl naším vychovatelem, který nás vedl ke Kristu (Galatským 3:24). Ukazuje k němu většina starozákonních proroctví. Z toho všeho plyne, že pokud nečtete a nestudujete Starý zákon, přicházíte o hodně věcí, které vám Bůh říká.

Za druhé: od uzavření Nového zákona bychom od Boha neměli hledat ani očekávat další zjevení. Každý, kdo tvrdí, že má další zjevení, je falešný prorok. To se týká Mohammeda a jeho Koránu, Josepha Smithe a Knihy Mormon i Mary Bakerové Eddyové³ a jejího učení. Bůh řekl své poslední a definitivní slovo ve Starém a Novém zákoně, které ukazují k Ježíši Kristu, jeho Synu.

Za třetí: pokud Bibli nepoužíváme k tomu, abychom lépe a blíže osobně poznali Ježíše Krista, nepoužíváme ji správně. To neznámá, že bychom neměli studovat teologii, biblickou historii, proroctví a jiné obory s Bibli související. Znamená to ale, že naše studium všech těchto témat by nás mělo vést k bližšímu poznání Krista a k tomu, abychom se mu úplněji podřizovali. Jak říká W. H. Griffith Thomas v názvu své knihy *Christianity is Christ* [Moody Press], křesťanství je Kristus. Na straně 6, poté, co nejprve upozornil, že žádné jiné náboženství světa nezávisí na osobě svého zakladatele, říká: „Křesťanství není ničím menším a nemůže být ničím větším, než vztahem s Kristem.“

Tou životně nejdůležitější otázkou v životě každého člověka je tedy ta, kterou Ježíš položil učedníkům: „A za koho mne pokládáte vy?“ (Matouš 16:15). List Židům nám pomůže uvažovat o Ježíši (3:1) tak, abychom rostli v pochopení toho, kým je. Pokud jste nikdy neslyšeli Boha mluvit, poklekněte před ním a požádejte ho, aby se vám dal poznat ve svém Synu, kterého nám ukázal prostřednictvím svého psaného slova.

Otázky k diskuzi

1. Proč je otázka osobní totožnosti Ježíše Krista tou nejdůležitější otázkou v životě? Jak byste odpověděli kritikovi, který tvrdí, že evangelia jsou smyšlené příběhy o Ježíši?
2. Proč je filosofie nepoužitelná, pokud jde o poznání Boha?
3. Poskytuje Bůh nějaká mimobiblická zjevení i v dnešní době? Jakým způsobem můžeme taková tvrzení (jako „mám slovo od Boha“) posuzovat?
4. Můžete jmenovat některé okolnosti, jejichž tlak vás vystavuje pokušení opustit Krista a vrátit se do světa? Jakou praktickou posilu pro pevné vytrvání ve zkouškách vám může plnější poznání jeho osoby dát?

Poznámky

- ¹ *ep' eschatú tón hémerón*: Jeremjáš 23:20 („v posledních dnech“); 25:18 („dodnes“) (25:19 LXX²). Častější jsou jiné, avšak podobné výrazy, například *ep' eschatón tón hémerón*: 1. Mojžíšova 49:1 („v budoucnu“); 5. Mojžíšova 8:16 („nakonec“); Jozue 24:27 (pouze v LXX); Jeremjáš 30:24 („v posledních dnech“) (37:24 LXX); Ezechiel 38:16 („na sklonku dnů“); Ozeáš 3:5 („v posledních dnech“). — pozn. překl.
- ² LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
- ³ Mary Bakerová Eddyová (1821–1910), autorka knihy *Věda a zdraví s klíčem k Písmu* (*Science and Health with the Key to the Scriptures*, 1875, česky poprvé 1983 v Bostonu), zakladatelka náboženství Křesťanská věda (Boston, 1879), které učí takzvanou „vědu duševního zdraví“: jenom dobro je skutečné, nemoc, hřích a smrt pocházejí z nevědomosti a jsou neskutečné, mají být překonány poznáním a správným myšlením. Mateřská obec v Bostonu (Massachusetts, USA), na světě přes tři tisíce obcí, mimo jiné i v Praze. (Podle *Všeobecné encyklopedie Universum 4* [Praha: Euromedia Group, 2000–2004], hesla „Baker-Eddyová“ a „Křesťanská věda“.) — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

SYNOVO PRVENSTVÍ

Židům 1:2b-3

Steven J. Cole

23. listopadu 2003

© Steven J. Cole, 2003

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

23. listopadu 2003
List Židům, lekce 2.

Synovo prvenství Židům 1:2b-3

Byli jste někdy ve Skalistých horách v Kanadě poblíž Banffu a jezera Louise? Jestli ano, tak víte, že je to jedna z nejúchvatnějších scenérií celého světa. Byli jsme tam s Marlou dvakrát a pokaždé jsme byli ohromeni velkolepou krásou hor korunovaných ledovci a tyrkysových jezer. Tábořili jsme u jezera Louise a každý večer jsme vyjeli na vyhlídku pozorovat západ slunce, který začínal kolem devíti večer a trval asi hodinu. Na takovém místě, kde vás opájí nádhera jeho stvoření, díla jeho rukou, je těžké *necítit* Boží blízkost!

Pokud v nás pohled na okouzlující panoráma vyvolává radost z našeho úžasného Stvořitele, měl by nás pohled na Pána Ježíše Krista vést k uctívání ještě neodolatelněji. Stvoření ukazuje Boží „věčnou moc a božství, které jsou neviditelné“ (Římanům 1:20), ale Boží Syn je „jsem jeho slávy a vyjádřením jeho podstaty“ (Židům 1:3).

Můj slovní popis krás kanadských Hor skalistých je žalostně nedostatečný. Doufám, že se tam aspoň jednou v životě budete moci podívat a kochat se tím, co Bůh stvořil, protože to musíte zažít na vlastní kůži, máte-li to ocenit. Stejně nedostatečný bude nutně i můj dnešní chabý pokus vylíčit vám slávu Pána Ježíše Krista. Doufám, že nebudete jen poslouchat to, co vám tu říkám, ale že si najdete také čas but, abyste se na tyto verše sami podívali, a to znovu a znovu, s modlitbou, aby vám Bůh dal lépe vidět krásu svého Syna!

Minulý týden jsem řekl, že nejdůležitější otázka, na kterou má každý člověk odpovědět, je ta, kterou Ježíš položil učedníkům: „A za koho mne pokládáte vy?“ (Viz také mé kázání „The Crucial Question“ [Zásadní otázka] na verše Lukáš 9:18-22 ze 2. října 1999.) Na tom, jestli na ni odpovíme správně, závisí *úplně všechno*! Pokud se mýlíte v Ježíšově totožnosti, nepokloníte se mu jako svému Pánu a Spasiteli a strávíte věčnost v pekle. To proto jsou sekty (jako mormoni nebo svědkové Jehovovi) tak nebezpečné. Dávají lidem o osobě Ježíše Krista zavádějící nebo falešné představy.

Pokud na ni odpovíte správně, poznáte, že Ježíš je Král králů a Pán pánů, ten jediný, kdo vás může zachránit před vašimi hříchy. Padnete před ním na zem, abyste ho uctívali a chválili. Z lásky se mu plně podřídíte a budete žít pro jeho slávu. Strávíte s ním věčnost, zpívající se všemi anděly a svatými: „Hoden jest Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.“ (Zjevení 5:12). Jak řekl Ježíš Petrovi, když na tuto otázku odpověděl, správnou odpověď vám nedá žádný lidský pramen. Musí vám ji zjevit sám nebeský Otec (Matouš 16:17). Zastavme se tedy a pomodleme se, aby nám Bůh v našich duších ukázal Synovo prvenství.

Náš text je pokračováním úvodní věty Listu Židům, v níž autor ukázal, že Ježíš Kristus je Boží vrcholné a konečné zjevení pro nás. Všichni proroci Starého zákona ukazovali ke Kristu. Nový zákon ukazuje, že Božím věčným záměrem je shrnout všechno v Krista (Efezským 1:10-12).

Nyní autor uvádí sedm kratičkových, ale hlubokým významem nabitých výrazů, které vyjadřují prvenství Božího Syna. Společně ukazují Krista v jeho třech pověřeních: Kristus je Boží *prorok*, který zjevuje Boží konečné slovo, Boží *kněz*, který přinesl oběť smíření za naše hříchy, a Boží *král*, který sedí na trůně po pravici majestátu na výsostech. Tyto obraty jsou

možná uspořádány v chiasmatu: první a poslední z nich mluví o vtěleném Synu, zatímco ostatní o Synu v jeho věčné existenci. (Philip Edgcumbe Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 49.)

Najdeme tu určité hluboké teologické pravdy o vztahu mezi Otcem a Synem. Jak ale zdůraznil Jan Kalvín (a to zjištění mne poněkud překvapilo), autor nesledoval teologický, ale praktický cíl. „Ve skutečnosti usiloval upevnit naši víru, abychom se mohli dozvědět, že Bůh se nám nedává poznat jinak než v Kristu: pokud jde totiž o Boží podstatu, její jas je tak nesmírný, že náš zrak oslepuje, nezáří-li na nás v Kristu.“ (J. Kalvín: *Calvin's Commentaries* [Baker reprint], komentář k Židům 1:3, str. 35-36.)

Praktický smysl našeho textu je:

Protože Boží Syn stojí nade vším, musíme se před ním sklonit jako před svrchovaným Pánem.

Podívejme se na oněch sedm výrazů, které vyjadřují jeho prvenství:

1. Ježíš stojí nade vším jako dědic všeho.

Jako Syn je Ježíš také dědic. Raní církevní otcové a středověcí autoři toto prohlášení spojovali se Žalmem 2:8, kde Otec říká Synu: „Požádej, a národy ti předám do dědictví, v trvalé vlastnictví i dálavy země“ (P. Hughes, str. 39). Je tu tedy řeč o Kristu v jeho roli Vykupitele a Pána národů v jeho království. Leon Morris říká, že *dědic všeho* „je čestný titul, který ukazuje, že Kristu patří to nejvyšší místo v celém ohromném vesmíru. Byl-li poté, co dokončil své dílo na zemi, vyzvednut na nejvyšší místo v nebi, nebyla to nějaká nová pocta, ale návrat na místo, které mu náleží (srovnej Filemonovi 2:6-11).“ (L. Morris, v: *The Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, str. 13.)

Kalvín říká (str. 34), že slovo dědic označuje Krista v jeho lidství „pro ten účel, aby nám mohl navrátit, co jsme ztratili v Adamovi“. Kalvín tuto pravdu aplikuje takto: „Odtud plyne, že musíme být velmi ubozí a strádající ve všem dobrém, pokud nám on neposkytne ze svých pokladů“ (str. 33). Jak tvrdí Pavel, jsme-li v Kristu jako Boží děti, jsme Kristovými spoludědici (Římanům 8:15-18; Galatským 4:4-7). Všechno, co je jeho, je také naše! Jednoho dne budeme jeho slávu sdílet navěky!

Na Kristově dědictví však máme podíl pouze tehdy, jsme-li vírou v něm. Pokud jste na své hříšné srdce vírou nevztáhli očištění od hříchů, které získal, nejste jeho dětmi a nemáte podíl na jeho dědictví. Postarejte se o to, abyste důvěřovali jenom jemu!

Jenže mnohé jeho děti si své dědictví uvědomují jen matně. Proto bychom se měli modlit jeden za druhého i sami za sebe, aby „vám [nám] Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení, abyste [abychom] ho poznali a osvětleným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás [nás] povolal, jak bohaté a slavné je vaše [naše] dědictví v jeho svatém lidu“ (Efezským 1:18).

2. Ježíš stojí nade vším jako Stvořitel všeho.

„... a skrze něhož stvořil i věky...“ Původní řecké slovo pro „věky“ je někdy překládáno také jako „svět“ či „světy“ (například NBK). Zde označuje „celé stvořené časoprostorové universum“. (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 4.) To znamená, že Ježíš je Pánem nad časem a nade vším, co bylo v čase stvořeno, protože to

všechno, včetně času, stvořil. Jak říká Jan 1:3: „Všechno povstalo skrze ně [Slovo] a bez něho nepovstalo nic, co jest.“ Nebo Pavlovými slovy z Římanům 11:36: „Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všecko! Jemu buď sláva na věky. Amen.“

Tato tvrzení ukazují, že Ježíš Kristus je věčný Bůh, který byl jedno s Otcem ještě dřív, než začal čas. Athanasios, který čelil ariánské herezi (jejímž moderním protějškem je učení svědků Jehovových), řekl, že když svatopisci tvrdí, že Ježíš stvořil svět, „hlásají věčné a odvěké bytí Synovo a tím ho označují za Boha“ (P. Hughes, str. 40). Svědkové Jehovovi se chytají verše Koloským 1:15, kde Pavel mluví o Ježíši jako o „prvorozeném všeho stvoření“. Podle nich tento pojem znamená, že Ježíš není věčný, ale stvořený. Nevidí ovšem, že následující verš tento pojem vysvětluje („neboť“): „... neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho“ (Koloským 1:16). „Prvorozenost“ není otázkou pořadí, ale právního nároku na pravomoc a dědictví. Skutečnost, že Otec všechno stvořil Ježíšovým prostřednictvím, ukazuje, že Ježíš je všemohoucí Bůh!

Pomyslete na složitost atomu nebo na záhady lidské a zvířecí DNA, které moderní věda stěží chápe. V tom všem je vidět úžasný plán a ten je často vnitřně provázaný, takže nestačí jenom jeho část. Jednotlivé části jsou závislé na plánu jiných částí, které mají pracovat v souladu s nimi. Nebo pomyslete na nezměrnou rozlehlost vesmíru. Naše galaxie je co do velikosti průměrná, napříč měří sto tisíc světelných let (bezmála trilión kilometrů). Moderními teleskopy vidíme asi sto miliard galaxií, z nichž každá obsahuje stamiliardy hvězd. Galaxie jsou od sebe v průměru vzdáleny asi tři milióny světelných let. Někteří odhadují, že k nejbzdálenější galaxii to máme asi osm miliard světelných let! (Tato čísla pocházejí od R. Kenta Hughese z knihy *Hebrews: An Anchor for the Soul* [Crossway Books], sv. 1., str. 27. Hughes cituje z knihy Stephena Hawkinga *A Brief History of Time* [Londýn: Bantam, 1988], str. 37-39, česky: *Stručná historie času* [Praha: Mladá fronta, 1991], str. 46.) To všechno povolal Ježíš z neexistence k existenci pouhým slovem (Židům 11:3; 1. Mojžíšova 1:1)!

3. Ježíš stojí nade vším jako záře Otcovy slávy.

Raní církevní otcové tímto veršem často odpovídali heretikům, zvláště ariánům. Theodóretos říká, že kvůli těmto slovům vyloučili ariáni List Židům z kánonu (P. Hughes, str. 41). Spolu s následujícím výrazem „výraz Boží podstaty“ vyjadřují jak Synovu jednotu s Otcem, tak jejich různost. Patří tedy k sobě a navzájem se vyvažují (tamtéž).

Označení „záře jeho slávy“ (KMS) vyvolává obraz slunečních paprsků, v nichž se jas Slunce stává zjevným. Ježíš samozřejmě zrcadlí Otcovu slávu, má ovšem také svou vlastní, vnitřní slávu, jak se ukázalo na hoře proměnění a jak viděl Jan ve Zjevení 1. Athanasios se ptá: „Kdo by neviděl, že záři nelze od světla oddělit, že je mu naopak svou povahou vlastní, existuje zároveň s ním a naevzniká až po něm?“ Ambrosius vysvětluje: „Kde je světlo, tam je záře, a kde je záře, tam je také světlo, takže nemůžeme mít světlo bez záře ani záři bez světla, protože světlo je v záři a zároveň záře ve světle.“ (Athanasios, Ambrosius, v: P. Hughes, str. 42.)

Jinými slovy, „Syn je věčný zároveň s Otcem, stejně jako záře trvá zároveň se sluncem... Syn svou podstatou existuje v Otci a Otec v Synu.“ (Herveus, v: P. Hughes, str. 43.) Jak postřehl Athanasios, uznat tuto skutečnost je důležité proto, že „nesprávné učení o Kristově osobě musí nevyhnutelně vést k nesprávnému učení o Kristově díle a nakonec narušit celou stavbu evangelia“ (Athanasios, tamtéž).

4. Ježíš stojí nade vším jako dokonalé vyjádření Otcovy podstaty.

Řecké slovo přeložené jako „výraz“, „otisk“ (KMS) či „vyjádření“ (NBK) označuje reliéfní otisk, jaký zanechává například pečetidlo v pečeti nebo razidlo na minci. Slovo přeložené jako „podstata“ „označuje samotnou Boží podstatu. Autor zde má především na mysli naprostou shodu. Tato shoda se netýká jen totožnosti Synovy podstaty s Otcovou, ale konkrétněji to, že Syn pravdivým a důvěryhodným způsobem ukazuje či představuje Otce“ (P. Hughes, tamtéž). Jak řekl Ježíš Filipovi: „Kdo vidí mne, vidí Otce“ (Jan 14:9). Abychom znali Boha, musíme ho poznat tak, jak nám ho ukazuje Syn (Lukáš 10:22).

I když tato slova vyjadřují určité hluboké teologické pravdy o povaze Trojice a jako taková byla právem užívána církevními otci na obranu víry proti škodlivým bludům, nesmíme zapomínat na Kalvínovo upozornění, že nás především učí, že Boha můžeme poznat jen Kristovým prostřednictvím. Nikdy bychom nemohli pochopit Boha, který „přebývá v nepřístupném světle“ a kterého „nikdo z lidí neviděl a nemůže uvidět“ (1. Timoteovi 6:16), kdyby Ježíš nesestoupil na zem jako člověk, aby nám ho ukázal.

Vypráví se příběh o zbožném hinduistovi, který všechno živé, hmyz nevyjímaje, pokládal za posvátné. Byl obeznámen s Ježíšovými nároky, nemohl se však smířit s myšlenkou, že na sebe v jeho osobě vzal Bůh lidské tělo. Jednoho dne, když se tak potýkal s představou Boha, který se stane člověkem, šel po poli, kde uviděl mraveniště a v něm tisíce mravenců. Jenže to pole se právě oralo a pluh se blížil k mraveništi.

Zmocnila se ho úzkost, jakou bychom vy nebo já cítili při pomýšlení na stovky lidí uvězněných v hořící budově. Byl by je rád na blížící se katastrofu upozornil, ale jak? Mohl na ně volat, ale neslyšeli by ho. Mohl jim napsat zprávu do písku, ale nepřečetli by ji. Jak s nimi mohl komunikovat? Potom mu došlo: kdyby se tak mohl stát mravencem, mohl by je varovat dřív, než bude pozdě. Teď pochopil křesťanskou zvěst, že se Bůh v Ježíši stal člověkem, aby nám mohl sdělit svou zprávu o spasení. (*Teacher's Manual for the Ten Basic Steps Toward Christian Maturity* [Campus Crusade for Christ], str. 18-19.)

Zatím jsme tedy viděli, že Ježíš stojí nade vším jako *dědic* všeho, jako *Stvořitel* všeho, jako *záře* Otcovy slávy a jako *dokonalé vyjádření* Otcovy podstaty. Dále pak...

5. Ježíš stojí nade vším jako Ten, kdo všechno nese svým mocným slovem.

Tento výraz se týká toho, že Kristus „všechny věci unáší dále a kupředu k předurčenému naplnění, které je rovněž implicitně dáno v jejich počátku“ (P. Hughes, str. 45). Souvisí s tím, že všechno udržuje a řídí svou prozřetelností (tamtéž). Toto slovo neoznačuje pouhé ‚udržování‘, vyjadřuje aktivní, cílevědomé řízení. (Wayne Grudem: *Systematic Theology* [Zondervan], str. 316.) Nedokonavý vid naznačuje, že Ježíš svým mocným slovem *trvale* podpírá všechno, co ve vesmíru je. Kdyby s tím přestal, vesmír by se rozpadl! Stejnou pravdu hlásá i Pavel: „... jím všechno stojí...“ (Koloským 1:17).

Tím padá deistický názor, že Bůh všechno stvořil, ale pak se odporoučel a nechal věcem volný průběh. Písmo ukazuje, že ve vesmíru se ani jediný atom nepohne nezávisle na řízení Boží prozřetelnosti. Každá kapka deště, vločka sněhu, závan větru i výboj blesku poslouchají Boží rozkazy (Žalm 148:8). Bůh řídí všechno od vrhu kostek (Příslaví 16:33) až po vzestup a pád národů (Jób 12:23). Předem určuje počet dní našich životů (Žalm 139:16). Naše verše říkají, že Ježíš vykonává tuto nesmírnou moc tím, že jenom promluví, nebo jak říká Kalvín

(str. 38), „kývnutím hlavy“. To znamená, že neexistuje nic takového jako slepá náhoda nebo štěstí. Jsme na Bohu naprosto závislí a všechno musíme přijímat jako věci, které přicházejí od něj podle jeho záměru pro naše dobro (1. Mojžíšova 50:20; Jób 2:10; Římanům 8:28).

6. Ježíš stojí nade vším jako Ten, kdo nás očistil od našich hříchů.

Skutečnost, že se výraz „nese všechno svým mocným slovem“ ocitl vedle následujícího „když dokonal očistění od hříchů“, je ohromující! Všemohoucí Hospodin, kterému stačilo prostě „pustit“ a hříšníci by se rozpadli, místo toho opustil nebeskou slávu, žil jako služebník a poslušně šel i na smrt, nechal se dokonce ukřižovat, jen aby nás od našich hříchů očistil (Filipským 2:5-11)! „Tos, Bože, tak mne miloval, že život svůj jsi pro mne dal?“ (Charles Wesley).

V řečtině je použit slovesný čas *aorist*, který vyjadřuje, že nás Ježíš očistil od hříchů jednou provždy. Tyto myšlenku hodlá autor dále rozvést v desáté kapitole. Ježíš svou smrtí na kříži očistění od hříchů pouze *neumožnil*, ale fakticky *vykonal* (viz 10:10, 12, 14, 18). To, co se tu snažím říct, vyvolává spory, ale chci vás požádat, abyste o tom uvažovali a prosili Boha o pochopení. Věřím, že Ježíš na kříži neočistil od hříchů všechny lidi. Kdyby to udělal, byli by všichni očistěni a všichni by šli do nebe. Podle mne ve skutečnosti zajistil faktické očistění hříchů všem, které mu dal Otec (Jan 6:38-39).

Když C. H. Spurgeon kázal na tento text (“Depths and Heights” [Ages Software], kázání 2635, str. 521) vyjádřil to takto:

Vždycky trnu, když někoho slyším mluvit o zklamaném Kristu nebo říkat, že zemřel nazdařbůh, aniž by věděl, co přesně tím dosáhne – že zemřel za něco, co mu lidská vůle může dát, bude-li chtít, ale co mu může být také upřeno. Já bych za těchto podmínek nic nekupoval. Když za něco zaplatím, tak předpokládám, že to dostanu. A Kristus dostane to, co zaplatil vlastní krví – zvlášť když je opět naživu a může se o své zboží přihlásit.

Je velice utěšující vědět, že naše očistění je bezpečné, protože Kristus za nás zaplatil, a za co zaplatil, o to se nedá připravit!

7. Ježíš stojí nade vším jako Ten, kdo usedl po pravici majestátu na výsostech.

Kristovo usednutí vyjadřuje, že *dílo vykoupení je dovršeno*. Když starozákonní kněží přinášeli do svatyně svatých obětí smíření, vždycky přitom stáli. Ježíš se ale obětoval za naše hříchů jednou provždy, načež usedl na výsostech. To, že sedí po pravici majestátu na výsostech (vznešené označení pro Boha), dále znamená, že zaujímá *to nejčestnější místo*. Není to doslova místo, protože Bůh, který je Duch, nemá pravou a levou ruku. Tato lidská slova ale vyjadřují, že žádné vyšší postavení už není možné! Obraz Ježíše sedícího po Boží pravici jej navíc představuje jako *svrchovaného Vládce* vesmíru (1:8, 13).

Tento výrok sice potvrzuje Ježíšovo božství (jak by mohlo cokoli stvořeného sedět po pravici majestátu na výsostech a zůstat naživu?), ale zároveň naznačuje, že Syn je Otcí do určité míry podřízen (P. Hughes, str. 48). Podstatou své bytosti je Syn sice roven Bohu, ale dobrovolně se Otcí podřizuje, aby vykonal Boží záměr (1. Korintským 15:24-28). Pavel na základě tohoto řádu uvnitř Trojice hájí vedoucí postavení mužů nad ženami v místní církvi (1. Korintským 11:3-16). Muži a ženy jsou si rovni svým bytím a jako spoludědicové Kristovi, ale musí existovat určitý řád, založený na tom, že někdo je hlavou a jiný se podřizuje, který by odrazil Boží obraz.

Závěr

Když jsem nastoupil do výcvikového tábora pobřežní stráže, měli jsme první víkend, což byl svátek, celkem pro sebe. V našich kasárnách ale sídlil ten nejnepřiléhavěji pojmenovaný člověk, kterého jsem kdy poznal, jistý pan Angel – „anděl“. Jeho pověst ho předcházela a nabývala na síle až do chvíle, kdy sám napochodoval na ubikace a naplnil všechna srdce hrůzou. Slyšeli jsme, že je vtělená krutost. Pro zábavu chodíval do barů a vyvolával bitky. Nápis na jeho dveřích oznamoval, že než s vámi skončí, budete znát číslo jeho bot díky důvěrnému styku jejich podrážek s vaší zadnicí. Jednu rotu nechal údajně napochodovat z mola do moře, aby se přesvědčil, jak ochotně splní jeho rozkazy.

Takže když pan Angel nadusal na naše ubikace a zařval: „Vstávat, chcípáci!“ (plus pár dalších nadávek, které prostě nemohu opakovat), nenašel se nikdo, kdo by zůstal ležet na pryčně a řekl: „Mně se zrovna teď moc vstávat nechce.“ Pointa je v tom, že pan Angel měl právo nám způsobit těžkou tělesnou újmu, takže jsme ho poslouchali na slovo! Cokoli pan Angel nařídil, to jsme urychleně provedli!

Je doufám zřejmé, že onen oslavný popis našeho Pána Ježíše Krista v Listu Židům není jen teologicky zajímavý, ale že se prakticky týká každého z nás. Pokud je Ježíš Kristus tím, za koho ho zde autor listu pokládá, musíme se před ním všichni sklonit v uctívání a podřídít se každému nároku, který na náš život vznese. Drze neuposlechnout svrchovaného a všemocného Stvořitele a Pána vesmíru by bylo krajně troufalé a hloupé. Boží Syn stojí nade vším. Proto musíme žít tak, že ho budeme dokonale poslouchat!

Otázky k diskuzi

1. Proč je tak životně důležité, abychom pochopili, kým Ježíš je?
2. Svědkové Jehovovi tvrdí, že Ježíš je nejvyšší ze stvořených bytostí. Může tomu člověk věřit, a přesto být spasen? Proč ne?
3. Jak víme, že se Kristus opravdu pokládal za Boha a nevymysleli si to později jeho následovníci?
4. Může někdo, koho Ježíš očistil od hříchů, Ježíše odmítnout a být ztracen? Odůvodněte na základě Bible.

Copyright 2003, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

SYN STOJÍ VÝŠE NEŽ ANDĚLÉ

Židům 1:4-14

Steven J. Cole

30. listopadu 2003

© Steven J. Cole, 2003

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

30. listopadu 2003
List Židům, lekce 3.

Syn stojí výše než andělé Židům 1:4-14

Před několika lety se v *Chicago Tribune* objevil příběh jedné ženy z New Mexico, která si při pečení kukuřičných placek *tortilla* všimla, že skvrny od pánvičky na jedné placece připomínají Ježíšovu tvář. Nadšeně to ukazovala manželovi a sousedům, kteří všichni souhlasili, že tvář, kterou skvrny od pečení na placece vytvořily, se Ježíši skutečně podobá.

Žena vzala placku a šla s ní za knězem, aby ji posvětil. Vypověděla, že placka změnila její život, a její manžel potvrdil, že od té doby, co upekla tuhle placku, je mnohem mírnější, veselejší a ochotnější se podřídít. Kněz poněkud váhal, protože nebyl zvyklý světít kukuřičné placky, ale nakonec souhlasil.

Žena odnesla placku domů, uložila ji do vitríny a obložila chomáči bavlny, jako by se vznášela na oblacích, udělala pro ni zvláštní oltář a zpřístupnila tuto malou svatyni poutníkům. Během pár měsíců navštívilo „Kapli Ježíše na Tortille“ přes osm tisíc lidí. Všichni se shodli, že tvář vypečená na placece je Ježíšova tvář, až na jednoho reportéra, který řekl, že jemu připomíná boxera Leona Spinkse, někdejšího mistra těžké váhy.

Tenhle příběh je možná k smíchu, ale mýlit se v otázce totožnosti Ježíše Krista nic tak legračního není. Jak jsme viděli minule a předminule, otázka, na kterou je pro každého člověka nejdůležitější odpovědět správně, je ta, kterou položil Ježíš učedníkům: „A za koho mne pokládáte vy?“ (Matouš 16:15). Pokud nesprávně nebo nedostatečně chápeme, kým Ježíš je, neskloníme se před ním a neuvěříme v něj jako v Pána a Spasitele. Náš osud na věčnosti tedy závisí na správném pochopení osoby a díla Ježíše Krista.

Jelikož je to tak životně důležité, není divu, že satan Ježíšovu totožnost opakovaně napadá. Někdy útočí na Ježíšovo plné lidství. Jindy (v naší skeptické době mnohem častěji), podřívá jeho skutečné božství. Jedním z jeho nejnebezpečnějších triků je snížit Ježíše jen „o málo“ pod postavení Boha. Proto svědkové Jehovovi učí, že Ježíš je „bůh“, dokonce „mocný bůh“, ne však Bůh Všemohoucí. Učí, že Ježíš byl stvořen jako archanděl Michael a jeho prostřednictvím bylo stvořeno všechno ostatní ve vesmíru. Oceňují ho tedy poměrně vysoko, ale popírají jeho plné božství. Jak ale kdysi řekl biskup Moule: „Spasitel, který není tak docela Bohem, je most, jehož vzdálenější konec je pobořený.“

Satan k oklamání lidí používá po staletí stále stejné triky. Když se jeden trik okouká, schová si ho zpátky do pytle, dokud na něj všichni nezapomenou, a pak ho zase vytáhne. Jeden takový trik je nesprávné pojetí vztahu andělů k Ježíši Kristu. Židovští křesťané, na které se autor v listu obrací, byli pokoušeni učením, které vyvyšovalo anděly do postavení, které soupeřilo, či dokonce převyšovalo postavení samotného Ježíše Krista.

Víme, že koloskou církev Pavel varoval před ranou gnostickou herezí, která zahrnovala uctívání andělů (Koloským 2:18). Je diskutabilní, zda měl autor Listu Židům, když uvedené verše psal, na mysli tyto názory. (Philip E. Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 52.) Také jistá židovská sekta od Mrtvého moře věřila ve dva mesiáše, kteří jsou oba podřizeni archandělu Michaelovi (P. Hughes, str. 14, 53). Tyto názory mohly proniknout i do této židovské církve.

V té době také Židé začali rozvíjet starozákonní učení o andělech. (John MacArthur: *The*

MacArthur New Testament Commentary, Hebrews [Moody Press], str. 24-25.) Bible říká, že Mojžíšův zákon byl vydán prostřednictvím andělů (Skutky 7:53; Galatským 3:19), což ukazuje, jak důležití a imponující andělé jsou. Pokud tedy chtěl autor přesvědčit své čtenáře, že Ježíš je větší než judaismus, musel ukázat, že stojí nejen nad Mojžíšem, ale také nad anděly. Musel jim ukázat, že když se Ježíš stal člověkem, neodsunulo ho to pod anděly, pokud jde o jeho podstatu věčného Boha. V našem textu ukazuje (jak učí další Písma, srovnej Koloským 1:16), že Ježíš anděly stvořil. Jde mu zde hlavně o to, že...

Ježíšova nadřazenost nad anděly spočívá v jeho božství.

Autor dokazuje svou myšlenku na základě Starého zákona, protože jeho čtenáři uznávali jeho autoritu. Cituje sedm oddílů, všechny ve znění starověkého řeckého překladu Starého zákona zvaného Septuaginta (LXX).¹ Jeho argumenty lze shrnout pod pět záhlaví:

1. Ježíš stojí nad anděly, protože je v jedinečném smyslu Boží Syn (1:4-5).

Autor říká, že se Ježíš stal „o to vznešenějším než andělé, oč je převyšuje jménem, které mu bylo dáno“ (1:4). „Jméno“ pro adresáty listu představovalo „něčí nejvlastnější osobnost v něm samém i v jeho díle“ (P. Hughes, str. 50). Ve smyslu své věčné existence a své nejvlastnější podstaty měl Ježíš *vždy* vznešenější jméno než andělé.

Ovšem toto prohlášení, že se Ježíš *stal* vznešenějším než andělé, se týká toho, čeho dosáhl vtělením, smrtí na kříži, zmrtvýchvstáním a opětovným vstoupením do slávy. Jde tu především o jméno „Boží Syn“. Ačkoli andělé jsou někdy označováni v množném čísle jako „synové Boží“ (Jób 1:6) a věřící jsou nazýváni „syny Božími“ (Jan 1:12 KR), žádný jednotlivý anděl ani věřící nebyl nikdy nazván jménem „Syn Boží“. Tento titul náleží výlučně Ježíši a vyjadřuje jeho božství, jak Židé sami věděli (Jan 5:18).

Autor podepírá Ježíšův nárok na vznešenější jméno citací z dobře známého mesiášského Žalmu 2:7: „Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil.“ V žalmu uvozují tento výrok slova: „Přednesu Hospodinovo rozhodnutí.“ Protože toto rozhodnutí padlo na věčnosti, před stvořením, uznala církev věčné synovství Ježíše Krista a prohlásila, že je Otcem před všemi věky „zplozený, nikoli učiněný“ („Nikajské krédo“).² Jinými slovy, protože Bůh existuje věčně, není Synovo zplození událostí, která by se stala v čase. Spíše jde o věčný vztah mezi první a druhou osobou Trojice. Vždy byli a vždy budou ve vztahu Otce a Syna. Stejně jako lidský otec a syn mají Bůh Otec a jeho Syn Ježíš tutéž podstatu, a o to zde jde především. Na rozdíl od lidského otce a syna, existence Boha Otce nepředchází existenci Boha Syna, protože Ježíš sdílí jeho věčnou božskou podstatu (Jan 1:1-3).

V našem textu ale autor zmínku o rozhodnutí neuvádí, protože se v kontextu verše 1:4 zaměřuje spíše na ty stránky faktu, že Ježíš je Boží Syn, které se týkají vtělení, než na ty, které souvisejí s věčností. Někteří vztahují „dnes“ k Ježíšovu křtu, kdy Otec řekl: „Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.“³ Jiní je spojují s Ježíšovým vzkříšením, jímž byl prohlášen za Božího Syna, který má moc (Římanům 1:4). Pavel kázal, že Ježíšovo vzkříšení naplnilo Žalm 2:7, čímž bylo dokázáno, že Ježíš je Boží Syn (Skutky 13:33).

F. F. Bruce váže „dnes“ ke Kristovu vyvýšení a nastoupení na trůn, což jsou témata, která List Židům velmi zdůrazňuje. Vysvětluje, že to v žádném případě nezpochybňuje Kristovo věčné synovství. Naopak: „Ten, jenž byl Božím Synem od věčnosti, začal vysad svého synovství požívat v plnosti tehdy, když byl poté, co svým utrpením prokázal, že jeho

poslušnost je úplná, vyvýšen na místo po Otcově pravici.“ (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 13.)

Druhý citát, který dokládá, že Ježíš je Božím jedinečným Synem, pochází ze 2. Samuelovy 7:14, kde Bůh Davidovi slibuje: „Já mu budu [tvému potomku] Otcem a on mi bude synem.“ Tento slib se nejprve částečně naplnil na Šalomounovi, který postavil chrám, ale jeho konečným naplněním se stal teprve skutečný Syn Davidův, Pán Ježíš Kristus. Jak řekl anděl Marii: „Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího a Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. Na věky bude kralovat na rodem Jákobovým a jeho království nebude konce“ (Lukáš 1:32-33).

Autor tedy říká za prvé to, že Ježíš je větší než andělé ve svém jedinečném postavení Božího Syna, jak ukazují dvě starozákonní proroctví. Odsunout ho na úroveň andělů, kteří jsou pouhými posly (1:14), by znamenalo se rouhat.

2. Ježíš stojí nad anděly, protože se mu klanějí a slouží mu (1:6-7).

Základní myšlenka těchto dvou veršů je jasná: andělé se klanějí a slouží Ježíši, ne naopak. Několik detailů si ovšem заслужuje vysvětlení.

Především mluví autor o Ježíši jako o Božím *Prvorozeném*. Našemu uvažování připadá prvorozenost jako chronologický pojem: že se někdo v dané rodině narodil jako první v čase. Pro Židy ale prvorozenství znamenalo postavení, ne pořadí. Otcův majetek dědil nejstarší syn *obvykle*, ale ne vždy. Jako dědic měl vůči svým bratrům výsadní a nadřazené postavení. Tento titul se vyskytuje v Žalmu 89:28, kde Bůh říká o Davidovi: „... já ho učiním prvorozeným, nejvyšším nad králi země.“ David nebyl Jišajův prvorozený syn. Ve skutečnosti byl nejmladší. Byl ale nejvýznačnější a nejváženější, protože si ho Bůh vyvolil a tak ho postavil nad jeho bratry.

Kdyby slovo „prvorozený“ znamenalo to, co tvrdí svědkové Jehovovi, totiž že Ježíš byl první stvořenou bytostí, proč by Bůh přikazoval andělům, aby se mu klaněli? Uctívat kohokoli menšího než Boha by bylo rouhání. Něco takového by přece Bůh nepřikazoval!

Ve verši 1:6 jsou další dvě výkladové obtíže. První souvisí se slůvkem „opět“. Váže se ke slovesu „praví“⁴ To by znamenalo, že následující citace je ještě další oddíl Písma, který ukazuje Kristovo vyvýšené postavení. Nebo je závislé na slovese „uvádí“⁵ (jako v NASB⁶) a vztahuje se tudíž ne k prvnímu, ale ke druhému Kristovu příchodu? I když někteří uznávají učenci hájí druhou možnost, většina jich dává přednost té první (P. Hughes, str. 58). Nejde tu o nijak závažný rozdíl, neboť všichni, kdo věří v Ježíše, budou souhlasit, že ho andělé uctívali, když přišel na zem poprvé (Lukáš 2:13-14), a že ho budou znovu uctívat, až se zase vrátí (Zjevení 5:11-12).

Další obtíží je otázka, odkud citát pochází. Podobně, ale ne naprosto stejně překládá Septuaginta část Žalmu 97:7 (Žalm 96:7 LXX).⁷ Mohla by to však být téměř přesná citace z 5. Mojžíšovy 32:43 LXX.⁸ Problém je v tom, že v hebrejském textu příslušný protějšek textu LXX není.⁹ Nachází se však na jednom z svitků od Mrtvého moře, a snad je tedy přece jen původní.

Hlavní myšlenkou verše 1:7 je to, že andělé Ježíši patří („jeho andělé“) a poslouchají jeho příkazy. Jsou tedy jeho služebníky, a ne naopak. Také slova jako „vítr“ a „oheň“ naznačují přechodnou a proměnlivou povahu jejich služby v protikladu ke Kristově věčné svrchovanosti a slávě, jak ji představuje 1:8. Jde o to, že Ježíš stojí nad anděly, protože mu andělé slouží a uctívají ho.

3. Ježíš stojí nad anděly, protože je Bohem, který vládne věčně (1:8-9).

Všimněte si kontrastu mezi anděly (1:6-7) a Synem (1:8). Autor zde cituje Žalm 45:7-8. Tento žalm je napsán k oslavě královské svatby, snad krále Šalomouna nebo jiného Davidova potomka (Bruce, str. 19), kterého oslovuje jako Boha. F. F. Bruce vysvětluje (tamtéž), že takováto nadsázka není ve Starém zákoně ojedinělá (viz Izajáš 9:5; Jeremjáš 23:5-6). Někteří by raději překládali „Bůh je tvůj trůn“, ale kromě teologické zaujatosti k tomu není žádný důvod. Jestli se někomu nelíbí, že v 1:8 je Syn osloven jako Bůh, ještě pořád se musí nějak vypořádat s veršem 1:10, kde je Ježíš osloven jako Pán a Stvořitel.

Autor evidentně hovoří o tom, že jakožto Bůh vládne Ježíš na věky věků. Jeho vláda se vyznačuje láskou ke spravedlnosti a nenávistí k bezpráví. Ty se projevovaly v jeho pozemském životě a službě a vrcholně se ukáží v jeho budoucím království, až bude pást národy železnou berlou (Zjevení 19:15). Olej radosti se týká jeho slavného vítězství nad hříchem a smrtí a oprávněného návratu do slávy. „Druhové“ by mohli být andělé, ale spíš jsou to „mnozí synové“, které uvádí do slávy svým utrpením a zmrtvýchvstáním (2:10-11). A všimněte si, že spravedlnost a radost jdou vždy ruku v ruce. To, že je spravedlnost nezáživná, je satanova lež. V Boží svaté přítomnosti je plno radosti a blaho navěky (Žalm 16:11 PSZ).

Ježíš tedy stojí nad anděly, protože je v jedinečném smyslu Boží Syn, protože se mu klanějí a slouží mu a protože je Bohem, který vládne věčně.

4. Ježíš stojí nad anděly, protože je věčným Stvořitelem nebe a země (1:10-12).

Tato šestá citace pochází ze Žalmu 102:26-28, který je nadepsán: „Modlitba pro poníženého, když je sklíčen a vylévá před Hospodinem své lkání“ (Žalm 102:1). Žalmista vytrpěl těžké zkoušky, které popisuje silnými básnickými výrazy v první části žalmu. Cítí se, jako by měl být odvolán uprostřed svých dní. Ve své slabosti a zoufalství ale uvažuje o věčném mocném a neměnném Hospodinu jako Stvořiteli. Říká, že i když nebesa i země pominou, Bůh zůstane. Bůh odhodí vesmír, jako se člověk zbavuje starého oblečení; on sám ale zůstává stále stejný a jeho rokům nebude konce.

Na citaci je pozoruhodné to, že zatímco v žalmu je zcela jasně řeč o Všemohoucím Bohu, autor Listu Židům tato slova vztahuje přímo na Ježíše. Jak postřehl Oscar Cullman, „obecně bychom si měli mnohem více všimnout oné v žádném případě ne samozřejmé skutečnosti, že po Ježíšově smrti mu první křesťané bez váhání připsali to, co Starý zákon říká o Bohu“ (O. Cullman, v: P. Hughes, str. 68).

Pro tuto židovskou církev nebyla tato slova pouze teologickým vyjádřením Ježíšovy nadřazenosti vůči andělům. Byla míněna také jako zdroj velké útěchy uprostřed zkoušek. Tým věčný Stvořitel, který podpořil žalmistu v jeho neštěstí, podpoří i je v jejich nouzi. A tímto věčným Stvořitelem není nikdo jiný než jejich Pán a Spasitel Ježíš Kristus, který je tentýž včera i dnes i na věky (13:8)! I kdyby nás k sobě Bůh povolal uprostřed života, ve věčném a neměnném Pánu Ježíši Kristu máme trvalé útočiště.

5. Ježíš stojí nad anděly, protože sedí po Boží pravici, zatímco andělé jsou vysíláni k službě svatým (1:13-14).

Verš 1:13 uvozuje sedmý citát řečnickou otázkou: „Kterému z andělů kdy [Bůh] řekl: ‚Usedni

po mé pravici, dokud ti nedám nepřátele za podnož tvého trůnu!““ Očekávaná odpověď je: „Žádnému!“ Citát pochází ze Žalmu 110:1, na který je v Novém zákoně více narážek než na kterýkoli jiný starozákonní verš (čtrnáct). Ježíš na tento verš nachytl farizeje. Ptal se jich, či syn je Mesiáš. Když správně odpověděli, že „Davidův“, zeptal se, jak je v tom případě možné, „že ho David v Duchu svatém nazývá Pánem“, načež citoval tento verš. A nakonec je dostal otázkou: „Jestliže tedy David nazývá Mesiáše Pánem, jak může být jeho synem?“ (Matouš 22:42-45).

Jak jsme viděli v 1:3, vyvýšení na místo po pravici majestátu na výsostech potvrzuje Ježíše jako nejvyššího Pána s nejvyšší mocí. Na tomto místě by žádný tvor sedět nemohl. Když se v Bibli lidé setkají s anděly, často před nimi padnou v bázni na zem; ovšem anděl takové uctívání vždy bez výjimky odmítá: „Jsem jen služebník jako ty... Před Bohem poklekní!“ (Zjevení 19:10). Zato Ježíš i zde na zemi, když byla jeho sláva zahalena, projevy zbožné úcty přijímal a ty, kdo se mu klaněli, v tom povzbuzoval (Lukáš 5:8-10; Jan 9:35-39; 20:26-29). O kolik spíš bychom měli uctívat Toho, který nyní sedí na Božím trůnu! Jaké to rouhání, když svědkové Jehovovi říkají, že Ježíš je stvořená bytost, anděl! Jak říká 1:14, každý anděl je „jen duchem, vyslaným k službě těm, kdo mají dojít spasení“. Považovat Ježíše za anděla znamená plést si Pána s jeho služebníky!

Z biblických popisů andělů je patrné, že jsou to fascinující bytosti. V 1. Mojžíšově zachránili dva andělé Lota a jeho rodinu ze Sodomy a pak na zvrácená města svolali déšť síry a ohně. Jiný anděl pobil kvůli Davidovu hříchu 70 000 Izraelců (2. Samuelova 24:15-17). Jeden anděl přišel do tábora Sancheríbovy armády a za jednu noc pobil 185 000 asyrských vojáků (Izajáš 37:36). Další anděl zavřel ústa lvům, takže Danielovi neublížili (Daniel 6:23 [6:22 KR]). Anděl odhalil Danielovi úžasná proroctví o věcech budoucích (Daniel 9:20-27). Když Daniel spatřil anděla, zbavilo ho to síly a vzalo mu to dech (Daniel 10:17). Anděl vysvobodil Petra z vězení a anděl pak potrestal Heroda Agrippu za jeho pýchu, takže ten byl rozežrán červy a umřel (Skutky 12:3-23).

Bible učí, že andělé ochraňují věřící (2. Královská 6:15-18; Žalm 91:11-12; Matouš 18:10) a přihlížejí našim bohoslužbám (1. Korintským 11:10), i když my je nevidíme. Ať jsou ale sebevětší a sebemocnější, stále jsou to jen služebníci stojící před tím, kdo sedí po pravici majestátu na výsostech! Uctívejte jenom jeho, protože on je Všemohoucí Bůh!

Závěr

Rád bych vám navrhl, abyste toto kázání uvedli do praxe dvěma způsoby. Za prvé: *pokud se vás kdokoli bude snažit přesvědčit, že Ježíš není tak docela Bůh, rozpoznajte to jako pokušení přímo od satana!* Satan dnes klame asi miliardu lidí po celém světě lží, že Ježíš je velký prorok, ale ne Bůh (islám). I v naší zemi se milióny lidí domnívají, že Ježíš byl dobrý člověk a velký učitel mravnosti, ale neuctívají ho jako Spasitele a Pána. Všechny tyto lži přivádějí lidi do pekla. Pokud Ježíš nebyl Bohem v lidském těle, jeho oběť nemohla přinést usmíření za naše hříchy. Je naší jedinou cestou k poznání Boha a k odpuštění hříchů. Držte se pevně jeho dokonalého božství!

Za druhé bych vás rád vyzval k něčemu, v čem se možná nebudete cítit pevně v kramflecích: *Kupte si a přečtěte si dobrou systematickou teologii, abyste se upevnili v učení naší víry.* Je to pro nás ostuda, že pokud jde o znalost Bible, nemohou se evangelikální křesťané většinou ani zdaleka měřit se svědky Jehovovými. Jistě, znají Bibli nesprávně a převrací pravdu. Ale dokážete jim to vyvrátit na základě Bible?

Žijeme v době, která pohrdá doktrínami a dává přednost zážitkům a pocitům. Jestli ale naše zkušenosti nestojí na pevné pravdě, tak visí ve vzduchu! Základem našeho života musí být pravdy Božího slova. Všechny praktické oddíly listů Římanům, Efezským, Koloským a Židům navazují na pasáže, které představují solidní učení.

Doporučil bych vám *Systematic Theology* (Systematická teologie) od Waynea Grudema [Zondervan] nebo její zestručněné vydání *Bible Doctrine* (Biblické učení). Existuje také kvalitní jednosvazkové zestručněné vydání *Systematic Theology* od Charlese Hodge [Baker].¹⁰ Nebo si přečtete Kalvínovy *Instituce*,¹¹ nejlépe v překladu Forda Lewise Battlese a v redakci Johna T. McNeilla (*Institutes of the Christian Religion* [Philadelphia: Westminster Press, 1960]). Kalvín sám věřil, že cílem teologie nejsou vědomosti v hlavě, ale zbožnost, která pramení z poznání Boha (McNeillův úvod, str. li-lii). Pouhých pět stránek denně a za necelý to rok máte přečtené celé. Poproste Boha, aby vám dal lépe poznat sebe sama i našeho vyvýšeného božského Spasitele, Pána Ježíše Krista!

Otázky k diskuzi

1. Proč je pro křesťanskou víru naprosto zásadní uzнат plné božství Ježíše Krista?
2. Svědek Jehovův vám řekne, že „prvorozený“ znamená, že Ježíš není věčný, ale stvořený. Na základě kterých částí Písma jeho tvrzení vyvrátíte?
3. Používá Bůh stále ještě andělů, aby sloužili jeho svatým? Jsou „setkání s anděly“ dnes většinou pravá nebo falešná? Jak můžeme taková setkání posoudit?
4. Proč musí být základem naší křesťanské zkušenosti zdravé učení? Jak se můžeme vzepřít předsudku, typickému pro dnešní dobu, který spočívá v odmítání doktrín?

Copyright 2003, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
- ² Vyznání církve formulované na Nikajském koncilu r. 325 n. l. Viz Tony Lane: Dějiny křesťanského myšlení [Praha: Návrat domů, 1996], str. 30-33. — pozn. překl.
- ³ Marek 1:11; Lukáš 3:22, srovnej Matouš 3:17; 2. list Petřův 1:17. Také na hoře proměnění promluví Boží hlas podobně (Matouš 17:5; Marek 9:7; Lukáš 9:35), zejména u Matouše. — pozn. překl.
- ⁴ Takto v ČEP, KMS, NBK i KR. — pozn. překl.
- ⁵ Například takto: „A když chce opět uvést Prvorozeného do světa, praví: ‚Ať se mu pokloní všichni andělé Boží!‘“ — pozn. překl.
- ⁶ NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition* © The Lockman Foundation): anglický překlad Bible, který autor převážně používá. V češtině toto řešení nevolí žádný překlad. — pozn. překl.
- ⁷ Jde o spojení: „... jemu se všichni bohové [andělé (Žalm 96:7 LXX)] klanějí“ (Žalm 97:7 KR). (V LXX jsou žalmy rozděleny, a tedy i číslovány poněkud jinak než v hebrejském textu.) — pozn. překl.
- ⁸ Srovnej 5. Mojžíšova 32:43a JB: „Nebesa, jásejte s ním, a *ať se mu klanějí* Boží synové! Národy, jásejte s jeho lidem, a *ať všichni Boží poslové* [andělé (LXX)] utvrdí jeho sílu!“ (Zvýrazněna jsou slova, která odpovídají citaci v Židům 1:6.) — pozn. překl.
- ⁹ Srovnej uvedený verš v JB (odpovídající LXX) a v ČEP, NBK či KR (které odpovídají hebrejskému textu). — pozn. překl.
- ¹⁰ Českému čtenáři by autor mohl doporučit například *Systematickou teologii* Charlese Ryrieho [Třinec: Biblos, 1994] nebo *Základy křesťanské víry* od Jamese Montgomeryho Boice [Praha: Návrat domů, 1999]. — pozn. překl.
- ¹¹ *Christianae religionis institutio* (Základy křesťanského náboženství), Kalvínovo stěžejní dílo. Česky vyšlo v překladu prof. F. M. Dobiáše pod názvem *Institute: Učení křesťanského náboženství* [Praha, 1951]. Jde však o překlad prvního vydání *Institucí* z r. 1536, zatímco autor zde doporučuje anglický překlad vydání posledního z r. 1559. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

NENECHAT SE UNÁŠET PROUDEM

Židům 2:1-4

Steven J. Cole

7. prosince 2003

© Steven J. Cole, 2003

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

7. prosince 2003
List Židům, lekce 4.

Nenechat se unášet proudem Židům 2:1-4

Nedávno jsem četl, že se cyklista Lance Armstrong, vítěz Tour de France, rozvádí se svou manželkou. V článku bylo řečeno, že v jeho životě sice v současné době není žádná jiná žena, ale že jeho cyklistická kariéra mu zabírala tolik času, že mu na manželství nezbýval žádný.

Troufám si předpovědět, že si Armstrong, až se za nějakých pětadvacet let ohlédne za svým životem, řekne: „To jsem byl ale trouba, že jsem sportu obětoval svou rodinu.“ V tuto chvíli však pro slávu a úspěch nevidí, o kolik plnější hodnotu má trvalý a láskyplný manželský vztah.

V životě se snadno necháme upoutat věcmi, které právě vypadají velmi důležitě, i když z hlediska věčnosti jsou zanedbatelné. Každý z nás má denně jen tolik a tolik času, a když se soustředíme na tyto zdánlivě důležité záležitosti, znamená to mimo jiné, že zanedbáváme záležitosti, které mají obrovský význam z hlediska věčnosti. Když nás kvůli nim trápí svědomí, což svědomí vždycky dělá, obhajujeme své momentální priority tím, že říkáme: „Jednou se na tyto záležitosti, které jsou důležité pro věčnost, podívám, ale teď mám moc práce.“ Jenže takové průtahy mohou skončit věčnou katastrofou.

Tou jedinou jistotou lidské existence je smrt. Jak poznamenal George Bernard Shaw: „Statistika úmrtnosti je docela ohromující: umírá každý první člověk.“ Vzhledem k tomu, že nás všechny čeká smrt, člověk by čekal, že všichni budeme žít s výhledem na věčnost, ale není tomu tak. Naši pozornost od ní odvádějí jiné naléhavé záležitosti. „Napřed musím dodělat školu.“ „Potřebuji si v zaměstnání zajistit pevné postavení.“ „Až vychovám děti, pak na to budu mít čas.“ Tyto naléhavé věci jsou mnohdy dobré a důležité, ale snadno se stane, že vytěsní to nejdůležitější. V důsledku toho jsme i my, kteří pravdu evangelia známe, neustále v nebezpečí, že se necháme unášet proudem.

Autor Listu Židům se v první kapitole zabýval výlučně vyzvedáváním Božího Syna, Pána Ježíše Krista, na první a nejvyšší místo. Až dosud neuvedl jedinou aplikaci ani nevyslovil žádné napomenutí. Nyní však svou argumentaci jako svědomitý pastýř přerušuje, aby to, co zatím napsal, uvedl do praxe. Náš text je prvním z pěti varovných oddílů v tomto listě. Tato varování jsou adresována vyznávajícím křesťanům, kteří byli členy církve. Autor píše v první osobě množného čísla („musíme“, „slyšeli jsme“, „abychom nebyli“, „mohli bychom“, „my“, „pohrdneme-li“, „nám“) a ztotožňuje se tak se svými čtenáři. Čelil stejným pokušením jako oni. Nežil ve věži ze slonoviny, nebyl imunní vůči těmto nástrahám. Tak jako každý věrný pastýř káže v první řadě sám sobě, když káže svému sboru.

Nebezpečí, se kterým zápasil, bylo toto: *Bud' se následkem nedbalosti necháváte od svého spasení unášet, nebo rostete v důsledku cílevědomého úsilí a pozornosti. Protože nikdo neroste náhodou.*

Protože se nám dostalo tak velikého spasení, musíme si dát pozor, aby nás od něj neodnesl proud.

V textu jsou tři hlavní body:

1. Spasení, které Kristus nabízí, je nevýslovně veliké.

Autor listu je nazývá „tak slavným spasením“ (2:3) či „tak velikou záchranou“ (KMS). Udává čtyři důvody, proč je tato záchrana tak nevýslovně veliká.

A Spasení je veliké, protože je právě tím, co každý potřebuje víc než cokoli jiného.

V církevním prostředí házíme slůvkem „spasení“ tak často, že pro nás málem ztrácí svůj skutečný smysl. Ale ve verši 2:3 je jiné slovo, které nám připomíná význam tohoto pojmu: „uniknout“. „... jak bychom mohli uniknout my...?“ O úniku se mluví v situaci nesmírného nebezpečí. Člověk nepotřebuje být zachráněn, pokud není ve vážném nebezpečí záhuby. Naši vojáci v Iráku vysvobodili Jessicu Lynchovou z rukou nepřátel. *Zachránili* ji, a tak *unikla* dalšímu mučení a snad i smrti.

Každý hříšník (a tedy každý člověk, protože všichni zhřešili), který není v Kristu, podléhá Božímu spravedlivému odsouzení. Porušení Božího svatého zákona s sebou nese spravedlivý trest (2:2), a sice věčné odloučení od Boha v pekle. „Mzdou hříchu je smrt...“ (Římanům 6:23). Kdo neposlouchá Ježíše Krista, na tom zůstává Boží hněv (Jan 3:36). Jak to ve svém slavném kázání „Sinners in the Hands of an Angry God“ (Hříšníci v rukou rozhněvaného Boha) vylíčil Jonathan Edwards, každý hříšník je jako pavouček, který se houpe zavěšen na tenkém vláčénku nad plamenem. Jenom Boží milost nás chrání, abychom do toho věčného ohně nespadli.

Spasení neznamena „být proměněn od negativního sebepojetí k pozitivnímu“, jak to vyjádřil jeden populární televizní kazatel (Robert Schuller: *Self-Esteem: The New Reformation* [Word], str. 68). Spasení neznamena, že vám Ježíš pomůže naplnit vaše sny. Spasení se netýká toho, že Ježíš zdokonalí vaše manželství nebo že vám dá pokoj a radost. Boží spasení není roztomilý doplněk k vašemu jinak šťastnému a úspěšnému životu. Spasení spočívá v tom, že vás Ježíš zachrání před budoucím hněvem! A protože každému člověku neustále hrozí nebezpečí bezprostředního střetnutí s tímto hněvem, je spasení tím, co každý potřebuje ze všeho nejvíce!

B Spasení je veliké, protože nepochází od nikoho jiného než od samotného Pána Ježíše.

Slovo „Proto“ (2:1) odkazuje do textu první kapitoly, v níž autor vyzdvihl prvenství Ježíše, Božího věčného Syna. Ježíš je Božím posledním slovem k nám, je dědicem všeho a stvořitelem vesmíru. Je září Boží slávy a dokonale přesným vyjádřením jeho podstaty. Udrží všechno mocí svého slova. Vykonal očistění od hříchů a nyní sedí po pravici majestátu na výsostech (1:2-3). Je zdaleka nadřazen andělům, kteří ho uctívají a slouží mu (1:4-14). „Proto“ – protože Ježíš je slavný Boží Syn, který postoupil kříž, aby vás očistil od hříchů – je vaše spasení nevýslovně veliké.

Jak jsem řekl, v první kapitole není ani slovo, které by se týkalo aplikace. Tam je pouze vyloženo učení o vyvýšené osobě Ježíše Krista ve vztahu k Otci a k andělům. Teprve poté, co autor představí tyto doktríny, přijde s prvním napomenutím. Základem pro praktickou aplikaci musí vždy být zdravé učení.

A přesto žijeme v době, kdy mnozí pastýři význam učení snižují. Slýchám řeči jako: „Doktríny rozdělují.“ Nebo: „Lidé nepotřebují teologii nebo shrnutí obsahu Bible. Potřebují vědět, jak mají žít v manželství a jak zvládat životní problémy.“ A tak pastýři přicházejí s kázáními (pokud se tomu tak dá říkat), která neobsahují žádné učení. Upřímně řečeno,

spousta takových kázání by se bez velkých změn mohla klidně objevit třeba v *Reader's Digest*!

Ale pisatel Listu Židům chce, abychom si všimli souvislosti mezi velkými doktrínami o Kristu v první kapitole a výzvou, kterou nám předkládá zde. „Proto...“ (2:1). Naše spasení je nevýslovně veliké, protože nepochází od nikoho jiného než od věčného Božího Syna, který sestoupil z majestátu na výsostech, aby se stal obětí za naše hříchy. Tuto dobrou zprávu nám oznámil během své pozemské služby (2:3). Jeho učení nám ukazuje, jak můžeme dosáhnout usmíření s Bohem. Přinesl sám sebe jako oběť za naše hříchy a vstal z mrtvých, a nyní sedí opět po Boží pravici a čeká, až mu budou jeho nepřátelé položeni k nohám (1:13). Jak bychom mohli uniknout, pohrdneme-li tak slavným spasením!

C Spasení je veliké, protože jeho pravdivost byla potvrzena očitými svědky.

Spasení je veliké pouze v tom případě, že je pravdivé. Jestli je to jen nápad něčí fantazie úplně bez faktického podkladu, tak to může být pěkné, ale rozhodně to nestojí za to, aby se kvůli tomu člověk nechat připravit o majetek, natož aby za to proléval vlastní krev (10:34; 12:4). Toto velké spasení nejenže nejprve „zvěstoval sám Pán“, ale navíc je „ti, kdo uslyšeli, dosvědčili ... i nám“ (2:3). Toto prohlášení podle všeho staví autora i jeho čtenáře do jedné řady s těmi, kdo neslyšeli evangelium přímo od Ježíše Krista, což se zdá vylučovat Pavlovo autorství. Ti, kdo zastávají názor, že autorem listu je Pavel, tvrdí, že toto „my“ je pouze důsledkem redakčního zásahu. Ať je to jakkoli, jde o to, že evangelium, které Ježíš hlásal, se k nám dostalo prostřednictvím těch, kdo byli bezprostředními svědky jeho pozemské služby.

Evangelium není nějaký výťah z nejlepších myšlenek skupiny náboženských filosofů spekulujících o tom, jak bychom asi tak mohli být smířeni s Bohem. Evangelium je záležitost zjevení a historických faktů. Ježíš skutečně žil. Jeho učení a zázraky jsou věrně zaznamenány v evangeliích. Zemřel na kříži a když ve vlastním těle vstal z mrtvých, vystoupil v tomtéž těle na nebesa. Tyto věci viděla na vlastní oči řada svědků, kteří je pro nás zaznamenali. Kdyby to byly vymyšlené příběhy, byli by se ti, kdo je v té době četli, apoštolům vysmáli a vyhnali z města. Ale tyto svědkové se naopak pravdy o Ježíši drželi, i když je to stálo život.

D Spasení je veliké, protože sám Bůh potvrdil pravdivost dobré zprávy zázraky, které konal prostřednictvím apoštolů.

Bůh sám vydává svědectví prostřednictvím těchto svědků „znameními, divy i rozličnými projevy své moci a rozdílením Ducha svatého podle své vůle“ (2:4). Autor listu mluví o zázracích, které konali převážně apoštolové, jak jsou zaznamenány v knize Skutků. Pojmy „znamení, divy a projevy moci“ jsou v podstatě synonymní (souznačné), ale nesou odlišné významové odstíny. Pojem *znamení* upozorňuje na skutečnost, že zázraky mají duhovný význam. Když je uzdraven chromý nebo když je mrtvý vzkříšen, svědčí to o tom, že za tímto prostým faktem je něco víc. Jsou to obrazy Božího mocného jednání, které vede k záchraně duší. Slovo *div* zdůrazňuje lidskou reakci úžasu a bázně, když je člověk svědkem toho, jak Bůh činí něco, co je z lidského hlediska nemožné. *Rozličné* (tj. „mnohočetné“ či „pestrobarevné“) *projevy moci* (řecky *dynamis*) se soustřeďují na Boží moc, která se projevuje mnoha různými způsoby.

Rozdílení Ducha svatého se děje podle Boží vůle. To klade důraz na Boží svrchovanost v udílení duchovních darů, jak se jemu zdá dobré pro jeho záměry (1. Korintským 12:11). Jak

Pavel vysvětluje v 1. Korintským 12, že každý má stejná obdarování, ale stejně jako v lidském těle, tak i v Těle Kristově má každý orgán životně důležitou roli v rámci zdravého fungování celého organismu.

Mnozí lidé tvrdí, že by církev měla přijímat a užívat zázračné dary (mocné divy, uzdravování, mluvení v jazycích, výklad jazyků, slovo poznání a proroctví) ve stejné míře jako raná církev. Jiní tvrdí, že tyto dary úplně ustaly s uzavřením kánonu Nového zákona. Zdá se mi, že ti, kdo kladou důraz na tyto dary Ducha, přehlížejí to, jaký s nimi Bůh měl záměr. Bůh dal tyto dary, aby jimi potvrdil evangelium. Pokud studujete zázraky v Bibli, všimnete si, že nejsou v čase rozloženy rovnoměrně. Vyskytují se v trsech v okolí kritických momentů v historii.

Zdá se, že už v době, kdy byl psán list Židům, tyto dary ustoupily, jinak by autor asi nepřipomínal zázraky, které činili apoštolové, ale spíš by poukázal na to, že tento jev se mezi nimi stále vyskytuje, čímž by svou argumentaci ještě posílil. I v samotné Pavlově službě lze pozorovat, jako by takových zázraků s postupem času ubývalo. Ve Skutcích 19 přináší nemocným uzdravení dokonce i šátky, kterých se Pavel dotkl. Na konci svého života však Pavel Timoteovi nedoporučuje, aby si uzdravení žaludečních obtíží přivlastnil vírou, ani mu neoznamuje, že šátek už je na cestě. Říká mu, aby mírně užíval vína (1. Timoteovi 5:23) – řečeno dnešními slovy: „Ber si své léky.“ Pavel neuzdravil Trofima, ale nechal ho v Milétu, protože byl nemocný (2. Timoteovi 4:20).

Takže to vypadá, že tyto zázračné dary nejsou způsobem, kterým by Bůh v dnešní době běžně působil. Jeho schopnost konat zázraky, kdykoli je to jeho svrchovanou vůlí, však nesmíme nedoceňovat. Pokud jde o mluvení v jazycích, Písmo jasně učí, že pravým darem je zázračné mluvení v cizím jazyce, kterému se člověk neučil. Rozhodně to *není* drmolání nesmyslných slabik! Sama tato skutečnost eliminuje dobrých 99 % toho, co se dnes v církvi představuje jako mluvení v jazycích. Pavel uvádí řadu dalších pravidel, jimiž by se užívání tohoto daru mělo řídit, která ovšem většina charismatických církví ignoruje (1. Korintským 14:27-34).

Abych první bod shrnul: spasení – protože je zoufale potřebuje každý, protože nepochází od nikoho jiného než od Božího vyvýšeného Syna, protože jeho pravdivost byla potvrzena těmi, kdo pobývali s Ježíšem, a protože pravdivost jejich svědectví potvrdil sám Bůh pomocí zázraků – je nevýslovně veliké.

2. Protože je Boží spasení tak veliké, má jeho zanedbání strašné následky.

Autor na tomto místě neupřesňuje, co nás čeká, nebudeme-li se o toto spasení starat. Ale stačí číst dál, a dostaneme se k místu (10:27), kde se vyjádří názorněji: pokud neunikneme, můžeme počítat „jen s hrozným soudem a „žárem ohně, který stráví Boží odpůrce““ (srovnej také 12:25-29). Někdo si možná pomyslí: „Jak se mohou tyhle strašlivé hrozby týkat křesťanů? Copak nejsou věřící navěky v bezpečí?“

Jednou z pochybných představ, se kterými se autor Listu Židům v tomto a v každém ze zbývajících varovných oddílů listu vypořádává, je cosi, co bychom mohli nazvat „mýtem o tělesném křesťanovi“. Tuto myšlenku zpopularizovala počátkem dvacátého století kniha *He That is Spiritual* (Kdo však je duchovní¹) [Dunham] od Lewise Sperryho Chafera a dále poznámka k verši 1. Korintským 2:14 ve *Schofield Reference Bible* (Bible se Schofieldovým komentářem) a později na ni navázala brožurka misijní organizace Campus Crusade for Christ *Jak žít v plnosti Ducha svatého*. Jde v ní o to, že se lidé dělí do tří kategorií: přirozený člověk

(nevěřící) duchovní člověk (věřící naplněný Duchem svatým) a tělesný člověk (věřící, který žije svým vlastním životem a nepodřizuje se Duchu svatému). Pro nedostatek času se nebudu zabývat všemi problémy, které s sebou tato klasifikace nese – viz brožurka Ernesta Reisingera: *What Should We Think of the Carnal Christian?* (Co si máme myslet o tělesných křesťanech?) [Banner of Truth].

Jedním z těchto problémů je však skutečnost, že dává falešný pocit jistoty člověku, který říká: „Věřím v Ježíše jako ve svého Spasitele, takže půjdu do nebe. Ale nepodřizuji se mu jako Pánu.“ Podle autora Listu Židům se ale buď pevně držíte svého vyznání víry v Krista a s hříchem zápasíte, nebo se necháváte duchovně unášet a hrozí vám stralivý soud. To jsou *jediné dvě* možnosti.

I skuteční věřící se mohou nechat strhnout proudem a upadnout do hříchu. Když jsou ale postaveni tváří v tvář pravdě, od svého hříchu se odvrátí a budou usilovat o svatost. Pokud to neudělají, nemají žádný základ pro to, aby si byli jisti svým spasením. Čím déle ve svém hříchu zůstávají, tím více důvodů mají pro to, aby pochybovali o pravosti svého vyznání. Nikdo ovšem nemůže říct: „Jsem prostě tělesný křesťan. Teď sice žiji pro tento svět, ale až umřu, přijdu do nebe.“ Taková varianta neexistuje.

Autor listu představuje důsledky pohrdání spasením ve srovnání Zákona s evangeliem:

A Zákon stanovil za neposlušnost strašné tresty.

Ono „slovo zákona, které vyslovili andělé,“ je Zákon, daný Mojžíšovi na Sínaji. Starý zákon neříká přímo, že mu jej předali andělé, ale naznačuje to (5. Mojžíšova 33:2; Žalm 68:18), a Nový zákon to potvrzuje (Skutky 7:38.53; Galatským 3:19). Tento zákon stanovil za hřích strašné tresty. Každá opovážlivá neposlušnost byla trestána ukamenováním k smrti (4. Mojžíšova 15:30, 32-36; Jozue 7:1-26). Někdy Bůh seslal trest přímo z nebe, jako tehdy, když se otevřela země a pohltila Kórácha a jeho spoluvzbouřence (4. Mojžíšova 16) nebo když stíhal lid různými pohromami (4. Mojžíšova 17:11-15²; 21:6-9; 25:8-9). Když Bůh vynášel tyto soudy, nebylo to z krutosti. Byla to prostá spravedlnost (Židům 2:2).

B Nestarat se o evangelium s sebou nese důsledky mnohem horší.

Autor listu argumentuje od menšího k většímu. Vyšší zjevení s sebou nese vyšší odpovědnost. Když byli za neposlušnost trestáni Židé, kteří podléhali Zákonu, nehrozí nám, kdo se hlásíme k Božímu lidu, obrátíme-li se zády k tomu velikému spasení, které nám přinesla smrt Božího vlastního Syna, Boží soud tím spíš? V tom spočívá jeho argument i výzva.

Pokud se domníváme, že požadavky evangelia jsou méně náročné než požadavky zákona, jsme na omylu. Na omylu jsme i tehdy, pokud se domníváme, že milost znamená, že se o Boží měřítka svatosti nemusíme starat a on nad tím jen mávne rukou. To je krajně nebezpečný způsob uvažování. Autor listu Židům ve verši 10:29 říká: „Pomyslete, oč hroznějšího trestu si zaslouží ten, kdo zneuctí Božího Syna a za nic nemá krev smlouvy, jíž byl posvěcen, a tak se vysmívá Duchu milosti.“ Nechat se unášet od evangelia, když se s ním člověk již seznámil, znamená odvrátit se od samotného Boha, který poslal svého Syna, abychom mohli obdržet jeho dar spasení. A tohle přece nechceme!

3. Přestože je Boží spasení tak veliké, všichni jsme v nebezpečí, že se od něj necháme unést proudem.

Jak už jsem řekl, autor listu mluví v první osobě množného čísla, aby se zařadil mezi ty, jimž toto nebezpečí hrozí. Pro jeho adresáty byla bezprostřední příčinou nebezpečí, že se dají strhnout proudem, skutečnost, že čelili zkouškám a hrozbě pronásledování. Kdykoli se ocitneme v takové situaci, musíme být ve střehu. V takové situaci nám nejvíce hrozí, že se dáme unést. Ale snadno se nám to stane i jindy, protože k tomu stačí přestat dávat pozor.

A Příčinou toho, že se necháme unést proudem, je nedbalost.

Necháváme-li se unést proudem, obvykle je to z nepozornosti. Pokud jste někdy řídili loď, víte, že když ji cílevědomě neudržíte v kurzu, proud vás od kurzu odchýlí. Čím silnější je proud, tím důležitější je dávat neustále pozor na to, aby loď zůstávala v kurzu. Jelikož žijeme v prudkém proudu tohoto zlého světa, všichni jsme ohroženi tím, že se necháme unést převládající kulturou.

Aby se člověk dostal do pekla, nemusí se Bohu stavět aktivně na odpor nebo se bouřit. Bohatě stačí prostě nedbat na spasení a starat se o jiné záležitosti. Řecké slovo pro „držet se“ (2:1) či „věnovat pozornost“ (KMS, NBK) používá Ježíš v podobenství o králi, který pozval hosty na svatební hostinu svého syna: „Ale oni nedbali a odešli, jeden na své pole, druhý za svým obchodem“ (Matouš 22:5). Na farmaření ani na obchodování není nic od základu hříšného – pokud kvůli nim neignorujete královské pozvání! Kdosi to řekl takto: „Co musím dělat, abych byl ztracen? Nic.“ Prostě se nechat unášet životem a zabývat se jinými věcmi.

B Lékem proti tomu, abychom se nechali unášet, je pozornost.

„Proto musíme věnovat mnohem větší pozornost tomu, co jsme slyšeli, abychom nebyli strženi proudem.“ (2:1 KMS). Pokud chodíte každý týden do církve, kde se zvěstuje Boží veliké spasení, sledujte kázání. Nevypínejte a nepřemýšlejte o tom, o budete dělat přes týden. Nezívajte a neříkejte si: „Kdyby tak ten pastor říkal něco zajímavějšího.“ Věnujte pozornost tomuto velikému spasení!

Začněte od základů: vynakládáte cílevědomé úsilí na hledání Boha a jeho spasení? Jak pozorně se snažíte porozumět evangeliu? Lámete si nad Písmem hlavu, jako kdybyste četli závěť bohatého příbuzného, kdybyste si mysleli, že vám něco odkázal? Čtete a studujete Boží slovo, jako by to byl (a také že je) Boží poklad, který má vaše duše opatrovat? Má ve vašem rozvrhu čas, který trávíte o samotě s Bohem nad jeho slovem a v modlitbě, přednostní postavení?

Kolik úsilí věnujete tak velikému spasení? Stavíte si před sebe nějaké duchovní cíle, které vám pomáhají růst? Vybíráte si kvalitní četbu, která vám pomůže Boha lépe poznat? Posloucháte kázání zbožných lidí, která vám pomáhají být zbožnější? Odstraňujete ze svého života cokoli, co by vás od tak velikého spasení odvádělo?

Závěr

Je báječné zamilovat se a oženit se (případně se vdát). Každému to vřele doporučuji! Ale manželství je vztah a udržování vztahu vyžaduje úsilí. Bez ohledu na to, jak hluboce jste byli zamilováni, když jste se brali, pokud své manželství zanedbáváte a věnujete pozornost jiným věcem, nevydrží vám. Manželský vztah je úžasný Boží dar a stojí za ten čas a úsilí, které je potřeba věnovat jeho udržování a prohlubování.

Ale spasení je ještě mnohem větší dar než manželství, protože má vliv na náš osud po

celou budoucí věčnost! Nenechte si je uplavat! Nezanedbávejte je! Nenechte se od něj rozptylovat jinými věcmi, ba ani dobrými a důležitými věcmi! Protože je naše spasení tak veliké, musíme na něj dávat pozor, aby nás od něj neodnesl proud. *Bud' se následkem nedbalosti necháváte od svého spasení unášet, nebo rostete v důsledku cílevědomého úsilí a pozornosti.* Co z toho platí pro vás?

Otázky k diskuzi

1. Uveďte nějaké praktické způsoby, jak mít velikost našeho spasení neustále na paměti.
2. Člověk, který se hlásí ke křesťanství, a přitom žije v hříchu, nemá o co opřít své ujištění o spasení. Souhlasíte či nesouhlasíte?
3. Měli bychom v dnešní době usilovat o zázračné dary? Odůvodněte svou odpověď na základě Bible.
4. Někteří lidé učí, že křesťanský život nezahrnuje naše úsilí. Odráží tento názor biblickou rovnováhu? Proč ano, proč ne?

Copyright 2003, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2005

Poznámky

- ¹ Podle 1. Korintským 2:15 KR. — pozn. překl.
² 4. Mojžíšova 16:46-50 KR. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

NAŠE SLAVNÁ BUDOUCNOST V KRISTU

Židům 2:5-9

Steven J. Cole

14. prosince 2003

© Steven J. Cole, 2003

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

14. prosince 2003
List Židům, lekce 5.

Naše slavná budoucnost v Kristu Židům 2:5-9

Co byste si počali s devatenáctiletým křesťanským mladíkem, který si do deníku napsal: „9. rozhodnutí: Hodně a při každé příležitosti přemýšlet o své smrti a o okolnostech, které obvykle umírání doprovázejí.“? Mezi jeho sedmdesáti životními rozhodnutími najdete taková jako: „7. rozhodnutí: Nikdy nedělat nic, co bych se bál udělat, kdyby to byla poslední hodina mého života.“ „17. rozhodnutí: Že budu žít tak, jak si budu přát, abych byl žil, až přijde hodina mé smrti.“

Kdyby tenhle mládenec vyrůstal v moderní evangelikální rodině, jeho rodiče by se patrně začali poohlžet po nějakém dobrém křesťanském psychologovi, aby to dítě odvedl od soustředění na taková morbidní témata. Možná by bylo dobré, kdyby mu předepsal Prozac.

Tímto mladým mužem byl Jonathan Edwards, který se později stal velkým kazatelem Prvního velkého probuzení v USA. (Jeho rozhodnutí byla vydána v *The Works of Jonathan Edwards* (Díla Jonathana Edwardse) [Banner of Truth], sv. 1., str. xx-xxi.) I dnes, po třech stoletích, jsou jeho spisy pro věřící nesmírně užitečné. Abyste si o něm neudělali představu jako o depresivním škarohlídi, měl bych upozornit, že částí jeho prvního rozhodnutí bylo: „1. rozhodnutí: Že budu dělat cokoli, co podle mne nejvíce přispívá k Boží slávě a k mému vlastnímu blahu, prospěchu a potěšení po celou dobu mého trvání bez zřetele na čas, ať nyní či v nesčíslných myriádách věků budoucích.“ Edwards si už jako teenager uvědomoval, že žít pro Boží slávu s ohledem na vlastní smrt a věčnost znamená dělat to nejlepší, co člověk může dělat pro své vlastní blaho, prospěch a potěšení.

Zdá se mi, že moderní evangelikální křesťané jsou až příliš soustředěni na ono zde a nyní. Ztratili jsme tu klíčovou perspektivu života s vědomím vlastní smrti a nekonečné budoucnosti po ní, kterou Edwards znal už ve svých devatenácti letech. Moderní pohled říká: „Nebe je hezká myšlenka, ale já bych si chtěl užít života už *ted'*. Jestli mi Ježíš může pomoci, abych byl úspěšný v rodině, v zaměstnání a ve svém osobním emocionálním životě, tak o *to* bych stál! O nebi budu uvažovat, až mi bude osmdesát.“

V důsledku této krátkozrakosti si neumíme dobře poradit ve zkouškách. Jak bychom si vedli, kdyby církev potkalo pronásledování, je velkou neznámou, ale pravděpodobně by se nám na nedělních ranních shromážděních pár míst uvolnilo. Souhlasím s Johnem Piperem, který si před více než deseti lety povšiml (v přednášce o Charlesi Simeonovi; nahrávku lze objednat prostřednictvím <http://www.desiringgod.org>), že evangelikální pastýři bývají emocionálně až příliš křehcí. Když to schytáme, ať v podobě tvrdé kritiky nebo osobního napadání, míváme sklon ze služby rychle vycouvat. Jednou z příčin této slabosti je to, že se nesoustředíme na svou slavnou a nekonečnou budoucnost v Ježíši Kristu.

Hlavním praktickým tématem Listu Židům je vytrvalost ve zkouškách. Autor čtenářům často připomíná: „... pokud si až do konce zachováme smělou jistotu a radostnou naději“ (3:6; srovnej 3:14; 4:14; 6:11-12). „Potřebujete však vytrvalost, abyste splnili Boží vůli a dosáhli toho, co bylo zaslíbeno“ (10:36).

Aby čtenářům poskytl perspektivu, se kterou budou moci vydržet, soustřeďuje se pisatel listu na jejich věčnou budoucnost v Kristu. Ve verši 1:14, když ukazoval, že Ježíš je větší než

andělé, upozornil na to, že úkolem andělů je sloužit „těm, kdo se mají stát dědici spasení“. Ačkoli nyní máme spasení (pokud jsme uvěřili Kristu), značná část ho na nás čeká až na věčnosti jako naše dědictví. Řečeno Pavlovými slovy z Římanům 8:17-18, jsme nyní Boží děti: „A jsme-li děti, tedy i dědicové – dědicové Boží, spoludědicové Kristovi; trpíme-li spolu s ním, budeme spolu s ním účastni Boží slávy. Soudím totiž, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena.“ Abychom dokázali snášet současné utrpení, musíme se soustředit na slávu, která nás v Kristu čeká.

Takový je sled autorových myšlenek v Židům 2:5-9. Po stručném napomenutí, abychom se nedali unést proudem (2:1-4), se vrací k Ježíšově nadřazenosti nad anděly. Těžko říct, zda slůvko „přece“ (2:5 NBK) používá proto, aby navázal na verš 1:14 nebo na celou předchozí argumentaci. Je pravděpodobné, že měl na mysli nějakou námitku, kterou by někteří z jeho kolísajících židovských čtenářů mohli vznést. Možná uvažovali takto: „Jestli Boží Syn stojí výše než andělé, protože dostal mnohem vznešenější jméno než oni (1:4), tak jak se mohl stát člověkem, když lidé jsou níže než andělé? A jak navíc mohl zemřít na kříži, když andělé neumírají? V čem tedy Ježíš anděly převyšuje?“

Autor odpovídá poukazem na to, že Bůh nepodřídil svět andělům, ale člověku. Na podporu svého stanoviska cituje Žalm 8:5-7 podle LXX¹. Uvádí-li tento citát konstatováním, že o Ježíši „je na jednom místě řečeno“, neznamená to, že by si nepamatoval, kdo a kde to řekl. Cituje text doslova a do písmene. (V našich biblích oproti původnímu rukopisu listu pravděpodobně chybí závěr verše 2:7: „a ustanovil jsi ho nad dílem svých rukou“².) Jde mu spíš o to, aby upozornil, že citát pochází od Boha, místo aby zdůrazňoval Davida jako lidského autora. Žalm 8 se zabývá vysokým postavením, které Bůh člověku dal, když ho ustanovil nad celým stvořením.

„Nyní ovšem,“ dodává autor, „ještě nevidíme, že by mu vše bylo podmaněno“ (2:8). Událost, která člověka o jeho vysoké postavení připravila, nejmenuje; tou je samozřejmě pád. Ve verši 2:9 pak ukazuje, že Ježíš (zde používá Ježíšovo jméno v celé knize poprvé, očividně proto, aby zdůraznil jeho lidství) byl díky tomu, že zemřel na kříži místo nás, korunován ctí a slávou. Tak získal zpět to, co člověk pádem ztratil. V budoucím světě bude vykoupený člověk vládnout spolu s Ježíšem, tak jak to Bůh zamýšlel. Hlavní myšlenkou je tedy toto:

Třebaže Boží původní vznešený záměr s člověkem byl znemožněn pádem, díky Ježíši Kristu bude znovu uskutečněn.

Vzhledem k tomu, že tok myšlenek v tomto oddílu není jednoduchý, musím text nejprve objasnit. Teprve potom přistoupím k praktickému uplatnění.

1. Boží původní záměr s člověkem byl ten, aby člověk vládl nad celou zemí (2:5-8a).

Autor listu zde říká dvě věci:

A Člověk je určen k větším věcem než andělé (2:5).

„Andělům Bůh také nepodřídil budoucí svět, o němž mluvíme...“ O významu výrazu „budoucí svět“ se diskutuje. Řecké slovo pro „svět“ znamená „obydlená část země“. Někteří lidé toto spojení chápou jako název pro mesiášský věk zahájený Kristem při jeho prvním příchodu. Jiní v něm vidí pojem, označující budoucí tisícileté království.

V původním stvoření světa učinil Bůh člověka svým obrazem, aby si podmanil zemi

a vládl na ní (1. Mojžíšova 1:26-28). Při pádu tato vláda přešla z rukou člověka do rukou satana, který se tak stal „vládcem tohoto světa“ (Jan 12:31; 14:30; 16:11; rovněž 2. Korintským 4:4; Efezským 2:2; 6:12; 1. list Janův 5:19). Na kříži zlomil Ježíš satanovu moc (Jan 12:31; 16:11). Kristovo vítězství bude završeno jeho druhým příchodem a vládou v jeho království. Na konci tohoto tisíciletého království bude satan nakrátko propuštěn, aby proti Kristovu království podnikl ještě jeden poslední útok, v němž bude poražen a navěky odsouzen (Zjevení 20:7-10).

Proto chápou „budoucí svět“ především jako označení pro budoucí tisícileté království. Nyní však v nebi probíhá válka o nadvládu nad zemí. Když v duchovním boji dobýváme satanovy tvrže, pak se účastníme tohoto konfliktu a podílíme se na Kristově vládě (Efezským 6:10-20; Daniel 10). Do té míry, do jaké je Kristus Pánem našeho života, zakoušíme vládu jeho království již nyní. Ovšem plné vyjádření Kristova království čeká na jeho návrat, kdy bude vládnout nad celou zemí. My pak budeme vládnout spolu s ním a budeme soudit anděly (1. Korintským 6:3). Naše konečné určení je tedy vyšší než určení andělů, protože spolu s Kristem budeme vládnout budoucímu světu.

B Boží původní záměr s člověkem je popsán v Žalmu 8 (2:6-8).

David nejspíš stál pod noční oblohou a vzhlížel k onomu úchvatému uskupení hvězd, když zvolal: „Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vší zemi! Svou velebnost vyvýšil jsi nad nebesa.“ (Žalm 8:2) Když pak porovnává svou vlastní nepatrnost s nesmírností celého vesmíru, žasne: „Co je člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš?“ (Žalm 8:5) David strnul ohromením, když si uvědomil, že navzdory tomu, jak je člověk v porovnání s bezedností vesmíru bezvýznamný, určil Bůh právě člověka, který stojí níže než andělé, aby nad stvořením vládl.

Slovo „maličko“ (Žalm 8:6) má v originále dva významy. Může znamenat buď „Učinils jej o málo menším než anděly“ (Židům 2:7 NBK, podobně KR), nebo „nakrátko jsi ho postavil níž než anděly“ (ČEP, podobně KMS). První význam odpovídá smyslu žalmu, tak jak se týká člověka, který na rozdíl od andělů nemá nadpřirozené schopnosti; druhý význam odpovídá smyslu žalmu, tak jak se týká Syna člověka, který nakrátko odložil svou slávu, aby na sebe vzal lidské tělo, když pobýval zde na zemi. (Philip E. Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 85.) Své lidství si ponechává navěky, ale když vystoupil na nebe, přijal svou slávu zpět (Jan 17:5; Zjevení 1:12-18).

Jak se v žalmu postupně ukazuje, Bůh stořil člověka jako vrchol svého stvoření a zahrnul ho slávou a ctí. Dal mu postavení a autoritu vlády nad vším ostatním tvorstvem. Adam a Eva žili v dokonalém prostředí a v dokonalém vztahu se svým Stvořitelem. Toto původní vznešené postavení člověka ukazuje naprostou neomluvitelnost pádu. Co mohli Adam s Evou ještě chtít? Co jim scházelo? Měli významné postavení, vládli všemu, co bylo na zemi! A přece chtěli víc: chtěli být jako sám Bůh.

Když autor Listu Židům ocituje žalm až po slova „všecko jsi podrobil pod jeho nohy“, dodá na vysvětlenou: „Když mu tedy podrobil všecko, znamená to, že nezůstalo nic, co by mu nebylo podmaněno. Nyní ovšem ještě nevidíme, že by mu vše bylo podmaněno.“ (2:8). Otázkou je, zda se „mu“ vztahuje k člověku nebo ke Kristu? Pravděpodobně v první řadě k člověku, ale také dále za člověka: ke Kristu jako k Člověku, k představiteli lidstva (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 37). Bruce říká (tamtéž): „Pisatel přiznává, že je těžké poznat v člověku onu bytost, kterou žalmista popisuje jako

bytost korunovanou ‚slávou a důstojností‘, ustanovenou nad veškerým dílem Stvořitelových rukou.“ Jak se nám ale autor listu chystá vysvětlit ve verši 2:9, Boží záměr s člověkem bude naplněn v Kristu. O selhání tohoto záměru mluví ve verši 2:8b:

2. Boží původní záměr s člověkem byl znemožněn naším pádem do hříchu (2:8b).

Pád se rýsuje v pozadí slov: „Nyní ovšem ještě nevidíme, že by mu vše bylo podmaněno.“ Podle autora listu tedy Žalm 8 hovoří o prvním Adamovi, stvořeném k Božímu obrazu, aby vládl nad Božím stvořením. Všechno bez výjimky mělo být podřízeno člověku. Takový byl původně Boží záměr, ale dnes to tak nevypadá. Člověk zhřešil a padl, čímž znemožnil, aby mu všechno ve stvoření bylo plně podřízeno.

Bůh na pád reagoval rozhodnutím, že země má být prokleta, aby ji člověk musel obdělávat v potu tváře (1. Mojžíšova 3:17-19). Adam a Eva byli vyhnáni ze zahrady a ztratili své vládnoucí postavení. Lidské pokolení bylo vydáno napospas chorob, úrazů a smrti. Následky hříchu nakazily celé lidstvo, takže první syn Adama a Evy zavraždil svého mladšího bratra. Člověk se stal obětí jevů, kterým říkáme „přírodní katastrofy“, jako jsou zemětřesení, sopečné výbuchy, záplavy, požáry, tornáda, hurikány, sucha a teplotní extrém.

John MacArthur to popisuje takto (*The MacArthur New Testament Commentary, Hebrews* [Moody], str. 57):

Člověk je v každé hodině svého života ve vážném nebezpečí. Právě ve chvíli, kdy vystoupí na vrchol své kariéry, se v jeho mozku může náhle objevit nádor a udělat z něj slabomyslnou trosku. Právě ve chvíli, kdy už má jako atlet slávu na dosah, se může zranit a zničehonic je z něj bezmocný mrzák. Zápasí sám se sebou, zápasí s ostatními lidmi, zápasí se svou planetou. Dennodenně posloucháme a čteme o napětí mezi národy, o neschopnosti státníků dosáhnout shody ve světě, který trpí politickými a sociálními konflikty – nemluvě o ekonomických potížích, zdravotních rizicích a hrozbách války. Slyšíme, jak němé tváře kňučí bolestí, a můžeme dokonce pozorovat, jak se stromy a byliny potýkají s nemocemi a škůdci. Máme množství nemocnic, lékařů, léčiv, pesticidů, pojišťoven, požárních a policejních sborů, pohřebních ústavů – a to vše svědčí o tom, že země je prokleta.

I když se ve verši 2:8b podíváme až za člověka, ke Kristu jako představiteli lidstva, stále nevidíme, že by mu bylo všechno podřízeno. Tato myšlenka se vztahuje až k verši 1:13, kde Otec říká Synu: „Usedni po mé pravici, dokud ti nedám nepřátele za podnož tvého trůnu!“ K tomu ještě nedošlo. Bůh ve svém svrchovaném plánu dovoluje, aby v tomto věku kladli zlí lidé a národy jeho Mesiáši zuřivý odpor. Ale přichází den, kdy je rozdrťí „železnou holí“ a rozbije „jak nádobu z hlíny“ (Žalm 2:9). A to vede autora listu ke třetímu článku jeho úvahy:

3. Boží původní záměr s člověkem bude znovu uskutečněn díky Ježíši Kristu (2:9).

Autorovy myšlenky se na tomto místě ubírají stejným směrem jako v Pavlově pojednání o Ježíšově pokoře a slávě ve Filipským 2:5-11. Tam Pavel popisuje, jak se Ježíš existující jako Bůh vydal ze své slávy, vzal na sebe podobu služebníka a břemeno poslušnosti, které ho dovedlo až k smrti ukřižováním. Proto ho Bůh vysoko vyvýšil a dal mu jméno, které převyšuje všechna jména.

Zde je Ježíš představen jako věčný Boží Syn (Židům 1), který se pokořil k tomu, že na sebe vzal lidské tělo, a tak se stal „nakrátko“ nebo „o maličko“ menším než anděl. U toho ale

nezůstal. Podstoupil „utrpení smrti“, „neboť měl z milosti Boží zakusit smrt za všechny“. Proto je nyní „korunován ctí a slávou“. „Okusit smrt“ (či „smrti“) (Židům 2:9 NBK, KMS, KR) neznamená si ze smrti drobet uždíbnout, ale naopak zakusit na sobě smrt do té nejvyšší míry. „Za všechny“ se týká všech, kdo uvěří a díky tomu ve svém životě poznají přínos Kristovy smrti – ony „mnohé syny“, které s sebou přivede do slávy (2:10).

Ježíš si po svém zmrtvýchvstání utahoval ze dvou svých učedníků na cestě do Emaus, že nevěřili všemu, co o něm proroci říkali. Pak jim řekl: „Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a vejít do slávy?“ (Lukáš 24:26). Petr řekl, že proroci „zkoumali, na který čas a na jaké okolnosti ukazuje duch Kristův v nich přítomný, když předem svědčí o utrpeních, jež má Kristus vytrpět, i o veliké slávě, která potom přijde“ (1. list Petřův 1:11). Jinými slovy, Ježíšova smrt nebyla nepředvídaná. Už starozákonní proroci předpovídali jeho smrt – a po ní jeho slávu.

Právě ona byla prostředkem, který Bůh zvolil, aby lidské pokolení zachránil z ničivých následků hříchu a aby nás navrátil do postavení, které pro nás původně zamýšlel. Pokud vírou zůstáváme v Kristu, pak jsme v něm také usazeni na nebeských výsostech. Pokud je nyní korunován slávou a důstojností, pak se na této slávě a důstojnosti podílíme i my, třebaže to dosud nepozorujeme (Židům 2:7; Žalm 8:5). Až se vrátí, aby vládl ve svém království, budeme vládnout spolu s ním. To je naše slavná budoucnost v Kristu!

Abychom to shrnuli: Kristovo vtělení a smrt v žádném případě nenaznačují, že by byl někým menším než anděl. Tomu nasvědčuje také to, že Bůh ustanovil, aby v budoucím světě vládli lidé andělům. Skutečnost, že takový byl Boží původní záměr s člověkem, ukazuje Žalm 8. Naplnění tohoto záměru zabránil pád, ale nyní byl obnoven a bude opět uskutečněn v druhém Adamovi, v Pánu Ježíši Kristu. Díky tomu, že zemřel, vstal z mrtvých, byl vyvýšen a přijde znovu, aby vládl v království, budeme spolu s ním vládnout i my.

Závěr

Nyní je snad myšlenkový postup našeho oddílu zřejmý. Jak bychom tedy měli tyto verše uvést do praxe?

Za prvé bychom neměli připustit, abychom kvůli zkouškám, kterými právě procházíme, zanedbávali své veliké spasení, protože jednoho dne budeme vládnout spolu s Kristem. A. W. Pink (*An Exposition of Hebrews* [Ephesians Four Group: Escondido, CA, 2000], elektronické vydání, str. 97) řekl: „*Praktický dopad tohoto verše byl pro adresáty listu následující: „Nepřestávejte se pevně držet své oddanosti Kristu, protože se blíží chvíle, kdy ti, kdo tak činí, vstoupí do slávy převyšující slávu andělů.“*“ Jinými slovy: abychom dokázali své zkoušky v přítomnosti s radostí snášet, musíme se naučit a nesmíme zapomínat se na ně dívat z hlediska naší věčné slavné budoucnosti v Kristu. Jestliže Ježš musel nejprve trpět, než vstoupil do slávy, nevyhneme se tomu ani my. Bůh použil utrpení, aby učinil dokonalým svého Syna (2:10), a totéž činí s námi. Jonathan Edwards měl pravdu: měli bychom se často soustředit na to, jak je život v porovnání s věčností krátký.

Když byla anglická královna Viktorie (1819–1901; královna 1937) malá, dlouho před ní tajili, že se má stát příští vládkyní Velké Británie a Irska, aby z toho nezpychla. Když ji její učitel konečně nechal přijít na to, že se má jednoho dne stát anglickou královnou, její reakce byla: „Tak to budu hodná.“ Podřídila svůj život své budoucnosti.

Naše situace by se měla podobat té její. Naše budoucnost znamená vládu s Ježíšem Kristem, ne na několik let, ale navěky. Díky tomuto vědomí bychom měli být schopni snášet těžkosti a zkoušky v přítomnosti. Měli bychom žít podle toho, že jsme odděleni pro Krista,

s pohledem upřeným na svou slavnou budoucnost.

Za druhé bychom se měli vírou dívat na Ježíše a žasnout nad tím, co pro nás udělal, a nad tím, že nyní jsme v něm (2:9). Opustil nebeskou nádheru a vzal na sebe lidské tělo. A nejen to: dal se pro nás ukřižovat. „Tos, Bože, tak mne miloval, že život svůj jsi pro mne dal?“ (Charles Wesley). Proto náš Pán ustanovil na svou památku Večeři Páně, abychom si připomínali, co pro nás na kříži vykonal. Pavel řekl: „Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.“ (Galatským 2:19-20). Pavel měl denně před očima Ježíše, který kvůli němu podstoupil kříž. A sám sebe vnímal jako člověka, který je v Kristu, takže se na něj vztahuje všechno, čeho Kristus svou smrtí dosáhl. Tak bychom měli žít každý den.

*Za třetí, pokud si v tomto zlém světě připadáte slabí, opovržení či bezvýznamní, hlavu vzhůru! V Kristu udatně vítězíme!*³ I když je to těžko představitelné, v budoucích věcích budeme vládnout s Kristem v jeho království. Na tom, co si o vás myslí svět, vlastně vůbec nazáleží. Záleží na tom, co si o vás myslí Bůh. Pokud jste uvěřili Kristu jako Tomu, kdo na kříži nesl všechny vaše hříchy, pak vám Bůh udělil svou spravedlnost. Jste očištěni od svých hříchů. I když jste pouhým smítkem na planetě Zemi, která je pouhým smítkem v tomto obrovitánském vesmíru, můžete vědět, že Bohu na vás záleží a že má s vaším životem určitý záměr, který přesahuje náš krátký život v tomto těle a trvá až na věčnost v oslaveném těle, které obdržíme, až se Kristus vrátí.

Ale konečně je tu ještě jedna pravda, která se některých může týkat: *Nejste-li v Kristu, měli byste se velice bát.* Přestože jím dnes milióny lidí na celém světě pohrdají a nevšímají si ho, blíží se den, kdy budou volat, aby na ně padly skály a ukryly je před tváří Toho, který sedí na trůnu, a před hněvem Beránka (Zjevení 6:16). On je tím nejdůležitějším úhelným kamenem, který stavitelé odmítli.⁴ Kdo na něm postaví svůj život, bude stát v každé životní bouři na pevných základech (Matouš 7:24-25). Ale na koho ten kámen padne, toho rozdrťí na prach (Matouš 21:44). „Líbejte syna, ať se nerozhněvá, ať na cestě nezhyne, jestliže jen málo vzplane hněvem. Blaze všem, kteří se k němu utíkají!“ (Žalm 2:12).

Otázky k diskuzi

1. Jak si můžeme v praxi udržet soustředění na svou věčnou budoucnost i v těžkých životních situacích?
2. Na základě Žalmu 8 bývá někdy vyučována nebiblická myšlenka takzvané „sebeúcty“. Reagoval David na tyto pravdy tím, že oslavoval sebe nebo Boha? Je správné mít jako bytost stvořená k Božímu obrazu pocit významnosti?
3. Do jaké míry přetrvávají ve věřícím následky pádu? Do jaké míry jsou odstraněny?
4. Jsou křesťanský život jenom samá „těšínská jablíčka“? Do jaké míry bychom měli prožívat život v hojnosti už nyní? Co přesně to znamená?

Poznámky

- ¹ LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
- ² Židům 2:7 ČEP ve znění poznámky ^a v tištěném vydání *Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona (Podle ekumenického vydání z r. 1985)* [Praha: Česká biblická společnost, 1991] — pozn. překl.
- ³ Podle Římanům 8:37 (KR). Anglicky doslova: „V Kristu jsme více než dobyvatelé.“ — pozn. překl.
- ⁴ Žalm 118:22; Matouš 21:42; Marek 12:10; Lukáš 20:17; Skutky 4:11; 1. list Petřův 2:7 — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

PROČ JE DOBŘE, ŽE JEŽÍŠ ZEMŘEL

Židům 2:10

Steven J. Cole

28. prosince 2003

© Steven J. Cole, 2003

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

28. prosince 2003
List Židům, lekce 6.

Proč je dobře, že Ježíš zemřel Židům 2:10

Přestože spousta lidí s trestem smrti nesouhlasí, v případě, že zemře člověk notoricky zlý, jako třeba terorista nebo masový vrah, by většina z nás řekla: „To je dobře, že umřel.“ Byl koneckonců odpovědný za smrt mnoha nevinných lidí. Trest smrti slouží spravedlnosti a ty, které by mohlo napadnout spáchat podobný zločin, navíc varuje, že by za něj byli popraveni. A tak můžeme právem říct: „Dobře, že je ten odporný chlap po smrti.“

Šokovalo by nás ovšem, kdyby někdo prohlásil: „Dobře, že umřel,“ o svém otci, který zemřel přirozenou smrtí. Nebo si vezmeme dobrého člověka, který nikdy nikomu neublížil. Naopak: vykonal mnoho dobrého, aby pomohl těm, kteří pomoc potřebovali, a to i za cenu velkých osobních obětí. Vždy projevoval laskavý zájem o ty, které společnost odmítala. Měl neobyčejnou lásku k dětem. Namáhal se až k vyčerpání, aby posloužil druhým. Kdyby byl *takovýhle* člověk popraven, jak by mohl kdokoli říct: „Dobře, že umřel.“?

Jenže přesně tohle prohlásil autor Listu Židům o smrti Ježíše Krista. Říká, že se „slyšelo“, aby Bůh poslal svého vlastního Syna na smrt (2:10 KMS). Tenhle verš musel jeho čtenářům, křesťanům židovského původu, jít pořádně proti srsti! Zápasili s pohoršením kříže. Věřili sice v Ježíše, ale byli vystaveni pokušení ze strany nevěřících Židů, kteří říkali: „Jak by Ježíš mohl být Mesiáš? Vždyť je po smrti! Náš Mesiáš přemůže všechny naše nepřátele, a ne že umře. Váš Mesiáš nepadl jako hrdina, dokonce ani neumřel jako normální člověk. Právě naopak: zemřel jako obyčejný zločinec, a to tím vůbec nejostudnějším způsobem – ukřižovali ho Římané. Tenhle člověk že má být náš spasitel? Tomu máme věřit? To nemůžete myslet vážně!“

Proto autor ukazuje, že Ježíšova smrt nebrání tomu, aby byl Mesiášem a Spasitelem. Neznamená, že by byl v podřadnějším postavení než andělé, kteří neumírají. Smrt je ve skutečnosti právě tím prostředkem, který Bůh použil nejen k oslavení Ježíše, ale také k tomu, aby k slávě přivedl mnoho synů. Byla součástí věčného Božího plánu. A tak se autor snaží tuto překážku v podobě pohoršení kříže odstranit svým čtenářům z cesty, aby se nestyděli radovat se z kříže a hlásat jej jako Boží moc a Boží moudrost (1. Korintským 1:23-24). Náš verš ukazuje, že:

Je dobře, že Ježíš zemřel, aby nám přinesl spasení v souladu s věčným Božím plánem a s jeho dokonalými atributy.

Než jsem začal studovat tento oddíl, měl jsem v úmyslu probrat verše 2:10-18 v jediném kázání. Když jsem se do něj ponořil, zkrátil jsem to na verše 10-13. Ale jak jsem studoval dál, musel jsem si přiznat: „Na jedno kázání je toho už jenom v desátém verši víc než dost!“ Autor nám tu uvádí pět důvodů, proč je dobře, že Ježíš zemřel. Hodlám se pokusit o to, abych pomocí nich prohloubil naše pochopení slávy Kristova kříže.

1. **Je dobře, že Ježíš zemřel, protože to Bohu v souladu s jeho věčným plánem přináší slávu.**

Autor mohl o Bohu mluvit prostě jako o Bohu. Proč ho tedy označuje jako „toho, pro něhož je všechno a skrze něhož je všechno“ (KMS)? Leon Morris vysvětluje: „Tato slova ukazují, že Ježíšova muka nebyla náhodná. Měla své místo v Božím velkém věčném plánu.“ (*Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, str. 26). Kříž Boží plán nezhatil: naopak, naplnil ho.

Petr zdůraznil tutéž pravdu ve svém letničním kázání: „Bůh předem rozhodl, aby byl vydán, a vy jste ho rukou bezbožných přibili na kříž a zabili.“ (Skutky 2:23). Boží „předzvědění“ (KMS, NBK, KR) – to, že Bůh „předem“ rozhodl – neznamená, že Bůh prostě předem *věděl*, co špatní lidé udělají, a přijal jejich chování pasivně jako svůj plán. Bůh Otec se naopak ve svém odvěkém úradku (KMS) rozhodl poslat svého Syna na smrt; přesto však není odpovědný za hříchy těch, kdo ten ohavný skutek vykonali.

Tato pravda je tak důležitá, že Lukáš považoval za vhodné ji zopakovat ve Skutcích 4:27-28, kde se nejranější církve v reakci na hrozbu pronásledování modlí: „Opravdu se srotili v tomto městě Herodes a Pontius Pilát spolu s pohany i s národem izraelským proti tvému svatému služebníku Ježíšovi, kterého jsi posvětil, a vykonali, co tvá ruka a tvá vůle předem určila.“ Kříž Ježíše nezaskočil. Naopak: právě proto vůbec přišel na zem. V Janovi 12:27 řekl: „Nyní je má duše sevřena úzkostí. Mám snad říci: Otče, zachraň mě od této hodiny? Vždyť pro tuto hodinu jsem přišel.“

Když říkám, že kříž přináší Bohu slávu, myslím tím, že ukazuje vznešenost a nádheru Boží dokonalosti víc než cokoli jiného v celém vesmíru. Slovo „sláva“ se poněkud obtížně definuje. Základním významem příslušného hebrejského slova je „tíha“, a tedy vlastní vnitřní hodnota či znamenitost. V Bibli Boží slávu často znázorňuje jasné světlo, *šekína*.¹ Potom je tedy Boží sláva vnějším, viditelným projevem jeho vnitřní dokonalosti a nekonečné hodnoty.

Jonathan Edwards ve vém pojednání „The End for Which God Created the World“ (S jakým cílem Bůh stvořil svět) uvádí čtyřúrovňovou definici pojmu sláva. Za první tento pojem označuje něčí vnitřní znamenitost či velikost. Za druhé popisuje vnější projev této vnitřní slávy, jímž je v Božím případě často jasná záře. Za třetí znamená Boží sláva onu úctu, kterou mu my jako stvoření přiznáváme, protože nám dal svou znamenitost poznat. A za čtvrté je to chvála, kterou mu vzdáváme. Třetí význam klade důraz na to, že Boží znamenitost *vnímáme*, zatímco čtvrtý na to, že ji *hlásáme*. (John Piper: *God's Passion for His Glory* [Crossway Books], str. 231-239.)

Když autor listu říká, že všechno je *pro* Boha a *skrze* Boha, znamená to, že *Bůh je první a konečná příčina všeho, co je* (Piper, str. 184). V Koloském 1:16 Pavel o Kristu tvrdí že „v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho“. V Římanům 11:36 Pavel jáásá: „Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všecko! Jemu buď sláva na věky. Amen.“ (Viz také Přísloví 16:4.)

Nesmíme sice nikdy připustit, že by Bůh byl původcem zla (1. list Janův 1:5; Abakuk 1:13), ale nesmíme upadnout ani do druhého omylu a tvrdit, že zlo v nějakém smyslu nepodléhá Božimu svrchovanému rozhodnutí nebo že působí jaksi mimo jeho svrchované řízení. Jak už jsme viděli, to nejhorší zlo, které kdy bylo v dějinách světa spácháno, ukřižování Ježíše bylo Bohem předem určeno, a přesto jsou ti, kdo se ho dopustili, plně zodpovědní. Dokud naše omezená mozková kapacita nestačí na to, aby tyto dvě pravdy logicky smířila, musíme je přijímat jako pravdy zjevené Bohem.

Vyjádření „pro něhož je vše a skrze něhož je vše“ nás také učí, že *Bůh aktivně spravuje*

své stvoření. Bez jeho správy se nestane nic. On je tím, kdo „všechno působí rozhodnutím své vůle“ (Efezským 1:11). Řečeno spolu s králem Nebúkadnesarem v jeho pokoření: „Podle své vůle nakládá s nebeským vojskem i s obyvateli země. Není, kdo by mohl zabraňovat jeho ruce a ptát se ho: ‚Co to děláš?‘“ (Daniel 4:32).

A. W. Pink napsal: „Věřit a uznávat, že ‚pro něho je vše a skrze něho je vše‘, znamená prostě uznat, že on je Bůh – vysoko postavený nade vším, svrchovaný nade vším, vládnoucí vším. Cokoli menšího je vlastně ateismus.“ (A. W. Pink: *An Exposition of Hebrews* [Ephesians Four Group: Escondido, CA, 2000], elektronické vydání, str. 112.)

A přece mnozí křesťané popírají, že Bůh je ve spasení svrchovaný. Namítají, že tvrdit to znamená popírat takzvanou „svobodnou vůli“ a dělat z lidí roboty či loutky. Asahel Nettleton, kazatel, který byl během Druhého velkého probuzení v USA nástrojem, jehož pomocí Bůh přivedl ke Kristu tisíce lidí, měl jedno kázání na Žalm 97:1: „Hospodin kraluje! Zajásej, země“. V něm vyslovil tuto námitku proti doktríně o vyvolení – že totiž tato doktrína lidi připravuje o jejich svobodnou vůli – a pak řekl:

Když upustíme od učení o určení – co tedy potom? Působí Bůh na lidská srdce nebo nepůsobí? Pokud ne, pak se nemůžeme modlit, aby to dělal.

Nikdo se nemůže modlit sám za sebe, aniž by připustil, že je možné, aby Bůh v jeho srdci působil a on sám přitom zůstal svobodný. ... [Dále uvádí několik veršů obsahujících prosby, aby Bůh změnil naše srdce.] Ale člověk by se takto modlit neměl, nemůže-li Bůh jeho modlitbu vyslyšet, aniž by ho zbavil svobody jednání. Měli bychom se snad modlit, aby nás Bůh připravil o naši svobodu? Aby z nás udělal stroje? To by se nikdo neodvážil tvrdit. Jak se potom můžeme modlit, aby v nás Bůh činil to co se jemu zaíbilo, pokud – jak námitka předpokládá – nemůže v našich srdcích působit, aniž by zničil naši svobodu? ...

Toto učení, že k tomu, aby byl hříšník připraven pro nebe, je změna srdce naprosto nezbytná, je jasným učení Písma. „... nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“² Bible nás také učí, že původem této změny je Bůh: „... kteří jsou zrozeni ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha.“³ Pokud ovšem Bůh nemůže působit v lidských srdcích, aniž by zničil jejich svobodu, pak bychom se neměli modlit, aby Bůh obnovil srdce hříšníků. Určitě bychom se přece neměli modlit, aby Bůh z lidí udělal stroje. Ať je lidstvo sebezkaženější, nemůžeme se modlit, aby ho Bůh na jeho dráze hříchu zastavil, protože to bez zničení jejich svobody udělat nemůže. Jsou-li srdce hříšníků pyšná, zatvrzelá a vzpurná, nemůžeme se modlit, aby z nich Bůh učinil pokorné, poddajné a poslušné lidi, protože to nemůže udělat, aniž by z nich udělal stroje. Následně si pokládá otázku: „Řídí Bůh všechny své tvory a jejich jednání? Řídí činy zlých lidí a ďáblů?“ A ukazuje, že to Bůh nejen dělá (aniž by přitom hříšníky připravoval o jejich svobodu nebo se stal původcem zla), ale že je dokonce žádoucí, aby to dělal – že to je důvod jásat. Protože pokud Bůh všechny tvory neřídí, je naše situace beznadějná. (Asahel Nettleton: *Sermons from the Second Great Awakening* [International Outreach], str. 371-376.)

A tak je dobře, že Ježíš zemřel, protože to Bohu v souladu s jeho věčným plánem přináší slávu.

2. Je dobře, že Ježíš zemřel, protože se v tom projevují Boží dokonalé atributy.

Řekl vám někdy někdo: „Proč Bůh nemohl hříchy prostě odpustit, bez kříže? Proč k tomu, aby mohl odpustit, potřebuje prolévat krev? Když mně někdo ukřivdí, netrvám na krveprolití,

abych mohl odpustit. Proč to tak nemůže udělat Bůh?“

Takový člověk v podstatě říká, že nerozumí Božím atributům. Kdyby Bůh odpouštěl hříchy bez prolítí krve, znehodnotilo by to jeho dokonalou spravedlnost. Spravedlnost si žádá, aby bylo za hříchy zapláceno. Představme si to na úrovni lidské spravedlnosti: kdyby se někdo vloupal k vašim rodičům a kvůli pár dolarům na drogy vám zavraždil matku, asi by vás rozzuřilo, kdyby soudce řekl: „Všichni děláme chyby. Necháme to plavat.“ To prostě není spravedlnost! Ježíšova smrt tedy odpovídala Božímu charakteru.

Dovedme to trochu dál: Už kvůli Boží **svatosti a spravedlnosti** bylo záhodno, aby Bůh dal svého Syna ukřižovat. Bůh nad hříchem nikdy nepřimhouří oko ani nesníží laťku pro svou normu svatosti. Nenávidí hřích tolik, že musí být odsouzena každá zlá myšlenka. Všechny hříchy Božích vyvolených padly na jeho Syna, takže Pavel mohl říct: „Toho, který nepoznal hřích, [Bůh] kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti“ (2. Korintským 5:21). Boží odpuštění nikdy neznamena, že nad tím Bůh prostě mávne rukou. Odpuštění znamená, že na Ježíše dopadl strašlivý Boží hněv, který měl dopadnout na mne.

Také kvůli Boží **moci** bylo záhodno, aby byl Ježíš ukřižován (1. Korintským 1:24). Boží hněv je popsán jako jezero ohně, který hoří dnem i nocí na věky věků, aniž by se jeho hněv vyčerpal (Zjevení 20:10-15). Ježíš strpěl tento hněv ne za jediného člověka nebo za hrstku lidí, ale za mnoho synů, které má přivést k slávě! Během těch tří hodin temnoty na kříži se na Ježíše navršily všechny hříchy všech těch, kdo ve všech dobách k Božímu lidu, a on to přece – Boží mocí – vydržel!

Dále to bylo záhodno kvůli Boží **moudrosti** (1. Korintským 1:24). Jak mohl Bůh respektovat svou svatost a vyhovět spravedlivým požadavkům zákona, a přitom se slitovat nad hříšníky? Jak ukazuje Pavel v Římanům 3:21-26, kříž Bohu umožnil být spravedlivý a zároveň ospravedlnit ty, kdo věří v Ježíše.

Ukřižování ale bylo záhodno i kvůli Boží **milosti a lásce**. „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (Jan 3:16). F. F. Bruce napsal: „Právě v utrpení našeho Pána vidíme Boží srdce zcela obnažené; nikde jinde se Bůh nezjevuje jako Bůh plněji ani s větší váhou, než když ho vidíme, jak ‚v Kristu Bůh usmířil svět se sebou‘ (2. Korintským 5:19).“ (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 43.) „V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy“ (1. list Janův 4:10). Charles Wesley napsal: „Tos, Bože, tak mne miloval, že život svůj jsi pro mne dal?“

A tak je dobře, že Ježíš zemřel, protože to Bohu v souladu s jeho věčným plánem přináší slávu a protože se v tom projevují Boží dokonalé atributy.

3. Je dobře, že Ježíš zemřel, protože ho to potvrzuje jako dokonalého člověka.

Bůh učinil skrze utrpení vůdce naší záchrany dokonalým. Co to znamená? Copak Ježíš už nebyl dokonalý? Ale ano, byl dokonalý ve svých božských attributech a byl také dokonalý ve své mravní poslušnosti. Ale aby se mohl stát vůdcem či *velitelem* naší záchrany, musel zakusit utrpení, které lidé prožívají v důsledku pádu. Aby se stal naším dokonalým *zástupcem*, musel být sám bez hříchu, ale musel na vlastní kůži poznat, jak žijí lidé v tomto padlém světě. Aby mohl být naším dokonalým *soucitným veleknězem*, musel na sobě zakusit všechna pokušení jako my, ale nedopustit se hříchu (4:15).

Budu se tím zabývat podrobněji, až se dostanu k veršům 2:18 a 4:15, ale když už

mluvíme o tom, že byl Ježíš pokoušen, musíme si dát pozor, abychom si do Ježíše nepromítali své vlastní zkušenosti s pokušením. Když jsme v pokušení my, jsme sváděni a vábeni svou vlastní žádostivostí (List Jakubův 1:14). Ježíš ale neměl hříšnou přirozenost jako my. Ve svém lidství se podobal Adamovi a Evě *před* pádem. Zkoušky, které Ježíš snášel, byly skutečnými pokušeními v tom smyslu, že ho satan sváděl, aby neposlouchal Boha (Matouš 4:1-11). (Otázka, zda Ježíš *mohl* nebo *nemohl zhřešit* bude muset počkat až na čtvrtou kapitolu. Stručně řečeno, moje odpověď zní: Ne!) Ale ze zkušenosti se poslušnosti naučil prostřednictvím věcí, které vytrpěl (Židům 5:8). Jeho utrpení a smrt ho potvrdily jako dokonalého člověka a umožnila, aby se stal vůdcem naší záchrany.

4. Je dobře, že Ježíš zemřel, protože ho to potvrzuje jako vůdce naší záchrany.

Slovo překládané jako „původce“ (ČEP) je v novém zákoně použito pouze čtyřikrát a vždy v souvislosti s Ježíšem (Skutky 3:15; 5:31; Židům 12:2). Je jedním z více než tří set titulů, které Písmo Ježíši přiznává (Pink, str. 112). Označuje někoho, kdo „se jako první účastní toho, co sám ustanovil“. (B. F. Westcott: *The Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 49.) Dá se tedy překládat jako „velitel“, „vůdce“ či „průkopník“. Ježíš prošel cestou našeho spasení před námi a prokrestil ji (Bruce, str. 43). Jako velitel nezůstal v bitvě v týlu, odkud by vydával příkazy svým jednotkám v palebné linii. Místo toho vedl sám jednotky dopředu a dal nám tak příklad k následování. Stejně jako Jozue, když vedl Izrael do zaslíbené země, jde i Ježíš před svým lidem, když je vede k záchraně.

John Owen upozornil na to, že nás Ježíš takto vede v trojím smyslu. Vede nás *v poslušnosti*, tím, že beze zbytku naplnil a uposlechl celý Boží svatý zákon. Vede nás *v utrpení*, tím, že nám zanechal svůj příklad, který můžeme následovat (1. list Petřův 2:21). A vede nás *do slávy*. Svým zmrtvýchvstáním ukázal, že smrt je poražený nepřítel. Protože on vešel skrze utrpení do slávy, povede svůj lid stejnou cestou ke stejnému cíli. Přivede mnoho synů do slávy. (J. Owen: *An Exposition of Hebrews* [The National Foundation for Christian Education], sv. 3, str. 387-388.)

5. Je dobře, že Ježíš zemřel, protože díky tomu přivedl Bůh mnoho synů do slávy.

Slovo „mnoho“ zdůrazňuje velké množství vykoupených. Kritikové doktríny o vyvolení neprávem obviňují její zastánce, že věří, že bude spasena jen „hrstka vyvolených“. Bible ale nic takového neříká! I Charles Spurgeon a Benjamin B. Warfield, kteří doktrínu o vyvolení oba vehementně hájili, věřili, že záchránění početně převáží nad zavrženými. (Viz C. H. Spurgeon: *Autobiography* [Banner of Truth], sv. 1, str. 171, a B. B. Warfield: *Biblical and Theological Studies* [P & R], str. 334-350.) Jonathan Edwards napsal: „Stejně jako *chloubou* semene je *množství plodů*, je množství vykoupených duší, které se zrodily z jeho smrti, jeho chloubou.“ (Piper, str. 236, zdůrazněno v Piperovi.)

Ježíš se modlil, abychom mohli být s ním tam, kde je on, a viděli jeho slávu (Jan 17:24). Pavel řekl: „Ale až se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě“ (Koloským 3:4). Co to znamená být přiveden do slávy? To na téhle straně nebe nemůže nikdo říct. Přinejmenším to ale znamená, že budeme mít oslavená vzkříšená těla, nepodléhající hříchu, nemocem, slabostem ani smrti. Znamená to, že budeme mít slavný smysl života: být s Kristem a chválit ho a sloužit mu celou věčnost. „Víme však, až se zjeví, že mu budeme podobní, protože ho spatříme takového, jaký jest.“ (1. list Janův 3:2).

Můžeme si být jisti, že Otec mnoho synů do slávy úspěšně dovede, protože to, abychom se tam dostali, závisí *na něm*. Sloveso přeložené zde jako „převedl“ je totéž slovo, které použito v Lukášovi 10:34 o milosrdném Samařanu, když „zavezl“ raněného muže do hostince, kde se o něj postaral. Ten muž byl příliš zesláblý a vyčerpaný než aby se tam dostal sám. Samařan pro něj udělal něco, co on sám pro sebe udělat nemohl. „... ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista“ (Filipským 1:6). Protože naši záchranu si vzal na starost Bůh, který ji svému lidu zajistil smrtí a vzkříšením vlastního Syna, dosáhne toho i navzdory všem útokům světa, těla a ďábla proti jeho synům a dcerám.

Závěr

Líbí se mi, jak to vyjádřil Jan Kalvín v *Institucích*⁴ (*Institutes of the Christian Religion* [Philadelphia: Westminster Press, 1960], sv. 2, str. 1362):

To je ta úžasná výměna, kterou s námi ze své nezměrné dobroty učinil: že se stal Synem člověka spolu s námi a učinil nás tak Božími syny spolu s ním, že on sestoupil na zem a připravil tak pro nás vystoupení na nebe, že na sebe vzal naši smrtelnost a udělil nám tak svou nesmrtelnost, že přijal naši slabost a posílil nás tak svou mocí, že na sebe přijal naši bídu a předal nám tak své bohatství, že na sebe vzal břemeno naší nepravosti (které nás tížilo) a oděl nás tak svou spravedlností.

Zažili jste tuto úžasnou výměnu vy sami? Kristus ji nabízí všem, kdo přijdou k jeho kříži. Přestaňte se držet špinavých hadrů své vlastní spravedlnosti. Přiznejte Bohu, že jste hříšníci, kteří si nezaslouží nic jiného než jeho hněv. Spolehněte se na Ježíšovu smrt jako na jediný přijatelný způsob, jímž mohly být vaše hříchy splaceny. Pak pro vás kříž přestane být kamenem úrazu a bláznovstvím, a stane se Boží mocí a moudrostí (1. Korintským 1:23-24). Bude vaší jedinou chloubou (Galatským 6:14).

Otázky k diskuzi

1. Proč je Kristova krev pro naše spasení nezbytná? Proč nám Bůh bez kříže nemohl prostě jen tak odpustit?
2. Kdyby vám kritik řekl: „Jestli Bůh řídí svět, ve kterém jsou lidé, kteří týrají děti a páchají vraždy, tak nemůže být dobrý,“ jak byste mu odpověděli?
3. V jakém smyslu byl Ježíš přiveden pomocí utrpení k dokonalosti? V jakém smyslu nepotřeboval být přiveden k dokonalosti?

Copyright 2003, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2005

Poznámky

- ¹ *šekína* (z hebrejštiny): pojem pobiblického judaismu pro Boží osobní přítomnost. Viz *Nový biblický slovník* [Praha: Návrat domů, 1996], „šekína“, str. 1004. Srovnej W. E. Vine, Merrill F. Unger, William White, Jr.: *Vine's Complete Expository Dictionary of Old and New Testament Words* [Nashville, Tennessee: Thomas Nelson Publishers, 1985], starozákonní část, “to dwell”, str. 65. — pozn. překl.
- ² Jan 3:3 — pozn. překl.
- ³ Jan 1:13 NBK — pozn. překl.
- ⁴ *Christianae religionis institutio* (Základy křesťanského náboženství), Kalvínovo stěžejní dílo. Česky vyšlo v překladu prof. F. M. Dobiáše pod názvem *Instituce: Učení křesťanského náboženství* [Praha, 1951]. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

JEŽÍŠ, NÁŠ BRATR A SPASITEL

Židům 2:11-15

Steven J. Cole

4. ledna 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

4. ledna 2004
List Židům, lekce 7.

Ježíš, náš Bratr a Spasitel Židům 2:11-15

Před mnoha lety jsem si uvědomil, že *světem vládnou ideje*. Karel Marx měl určité ideje o politice a ekonomii (zvané komunismus), v jejichž područí žily milióny lidí po větší část dvacátého století. Stejná ideologie dosud ovládá více než miliardu obyvatel Číny. Běžný člověk si často neuvědomuje filosofické pilíře svého jednání, a přesto je určitými převládajícími filosofiemi či idejemi silně ovlivňován.

Například teenager, který se obléká do černého, hyzdí si tělo a soustavně poslouchá rockovou hudbu opěvující smrt, pravděpodobně nepřečetl ani jedinou knihu o filosofii nihilismu; ona však určuje vzorce jeho myšlení a chování. Jsou milióny Američanů, kteří by nedokázali jakkoli popsat filosofii postmodernismu, a přesto podle ní řídí svůj každodenní život. Nesprávné ideje mohou mít zničující dopad.

Proto jsem rozhodně pro zdravé učení. Naše představy o Bohu, člověku, hříchu a spasení mají hluboký vliv na naše uvažování, citění, jednání a vzájemné chování. Výsledkem zdravého učení jsou zdravé myslí, zdravá srdce a zdravé vztahy. Výsledkem nesprávného učení bývají porušené myslí, zlomená srdce a rozbité vztahy.

Před pár lety jsem četl knihu nazvanou *The Cruelty of Heresy* (Krutost hereze) [Morehouse Publishing, 1993] od episkopálního biskupa C. FitzSimonse Allisona. Ve snaze vysvětlit svým studentům význam raných církevních koncílů a křéd si Allison začal klást otázku: „Co potká člověka, který následuje heretické učení?“ A zjistil toto (str. 17): „Okamžitě se ukázalo, jak jsou heretická učení krutá a jakou přitom mají v současnosti převahu.“ Pokračuje tímto brilantním postřehem (tamtéž, zdůraznil Allison):

Jsme náchylní nechat se svést heretickými učenými, protože všechna v takové či onaké podobě odrážejí a živí *představy, jak by to podle nás mělo být zařízeno*, na rozdíl od *způsobu, jak to Bůh zařídil*, který je pro nás nekonečně lepší. Hereze nás zavádějí do slepých uliček uspokojování vlastních představ a úniku před životní realitou, a tak se podbízí nejbídnějším sklonům lidského srdce. Je překvapující, jak málo pozornosti bylo dosud věnováno těmto dvěma stránkám hereze – její krutosti a hovnění hříchu.

Počátek Listu Židům je věnován podrobné formulaci životně důležitého učení o osobě Ježíše Krista. V první kapitole autor dává jasně najevo, že Boží Syn je někým jiným než Bůh Otec, a přesto je plně Bohem. „On, odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty, nese všecko svým mocným slovem. Když dokonal očištění od hříchů, usedl po pravici Božího majestátu na výsostech“ (1:3). Dále pak ukazuje, že Boží Syn je vyšší než andělé, které stvořil a kteří ho uctívají a slouží mu (1:4-14).

Ve druhé kapitole autor po stručném napomenutí představuje pravdu, že Ježíš je také plně člověkem. Jak tvrdili kappadočtí církevní otcové: „Co na sebe Kristus nevzal, to nemohl vykoupit“ (Allison, str. 107, citován Řehoř z Nyssy: *Against the Eunomians*, 2.10). Aby Ježíš mohl vykoupit člověka, musel na sebe vzít lidskou podstatu v její úplnosti, avšak bez hříchu.

V prvních staletích církve se vyskytlo několik herezí v otázce Kristovy osoby. Všechny hereze obsahují *určitou míru* pravdy, ale tuto pravdu zdůrazňují tak, až vylučují jinou biblickou pravdu. Docketismus (z řeckého *dokein*, „zdát se, jevit se“) uznával Ježíšovo božství,

ale popíral jeho skutečné lidství. Nedokázali přijmout, že jako Bůh by Ježíš mohl skutečně trpět, a tak učili, že to jenom *vypadalo*, jako že trpí. Moderní verzi této hereze představuje sekta Křesťanská věda založená Mary Baker-Eddyovou, která učí, že utrpení a dokonce i smrt jsou pouhou iluzí a existují jen proto, že nemáme dostatek víry (Allison, str. 30).

Arianismus popíral Ježíšovo skutečné božství. Prohlásil Krista za poloboha, který není ani plně Bohem, ani plně člověkem. Arius uznával, že Ježíš působil při stvoření jako Boží prostředník; učil ale, že Ježíš by první stvořenou bytostí a že proto byl podřízen Otci. Za moderní ariány lze označit Svědky Jehovovy.

Apollinarius podpořil Athanasia v jeho střetu s ariány, ale zašel příliš daleko, když hlásal jednotu Kristovy osoby jako Boha, ale na úkor jeho skutečného lidství. Nešel tak daleko jako doketisté, když popírali Kristovu fyzickou existenci či jeho utrpení. Omezoval však Ježíšovo lidství na jeho tělesnou stránku a učil, že Ježíš měl duši a mysl pouze božskou. Měl sice lidské tělo, jeho podstata však nebyla lidská, ale pouze božská. Apollinarismus se tedy řadí k monofysitismu (z řeckého *moné fysis*, „jedna podstata, jedna přirozenost“) (Allison, pp. 107).

Všechny tyto výchylky z rovnováhy byly vyřešeny na Chalkedonském koncilu v roce 451, který potvrdil, že Kristus je jedinou osobou o dvou podstatách, božské a lidské, spojených, avšak nesmíšených. Trval na jednotě Kristovy osoby, a přitom rozlišoval jeho dvě podstaty, které však v důsledku svého spojení nejsou nijak promíseny ani potlačeny (J. H. Hall: *Evangelical Dictionary of Theology*, ed. Walter Elwell [Baker], str. 204).

To všechno tvoří pozadí našeho textu, který potvrzuje Ježíšovo lidství. Autor listu ukazuje, že:

Jako vůdce našeho spasení se Ježíš stal člověkem, aby nás přivedl k Bohu.

Puritáni dělivali svá kázání na „Učení“ (či doktrínu) a „Užití“, což znamenalo praktické uplatnění. Myslím, že pro tento text je jejich přístup vhodný, a proto se jím budu řídit.

Učení: Ježíš se stal člověkem, aby nás zachránil.

Učení textu má tři hlavní body:

1. Ježíš se stal člověkem a díky tomu nám zajistil spasení (2:11a).

Slovo „Neboť“ (KMS, NBK) odkazuje na předchozí verš 2:10, kde se říká, že Bůh považoval za vhodné, „aby skrze utrpení učinil dokonalým vůdce jejich [totiž naší] záchrany“. Aby Ježíš mohl spasit lidi, musel na sebe vzít plné lidství. Ale aby jeho utrpení a smrt měly pro Boha cenu, musel být plně Bohem. Ve vtělení neodložil své božství, ačkoli se vzdal své slávy a dočasně také užívání některých svých božských atributů (například vševědoucnosti: Jan 11:34; Matouš 24:36). Plně však přijal lidskou podstatu.

Ve verši 2:11 je Ježíš tím, kdo posvěcuje, a to vyžaduje, aby byl sám bez hříchu. V Listu Židům je sloveso „posvěcovat“ užíváno pro spasení jako celek, ne pouze pro jeden jeho aspekt spočívající v postupném zvyšování svatosti (verše 9:13; 10:10,14,29; 13:12). Řečeno slovy verše Židům 10:10: „Tou vůlí jsme posvěceni, neboť Ježíš Kristus jednou provždy obětoval své tělo.“ Jak vysvětluje F. F. Bruce: „Jeho smrtí jsou zasvěceni Bohu ke službě a uctívání a vyčtení jako jeho svatý lid, určený k tomu aby vstoupil do jeho slávy. Posvěcení je totiž začátek slávy a sláva je završením posvěcení.“ (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the*

Hebrews [Eerdmans], str. 45.) Philip Hughes dodává že „posvěcení“, o kterém autor mluví, je těsně spjata s Kristovou kněžskou obětí sebe samého na kříži a vyplývá z ní. To, že zasvětil sám sebe, je zdrojem našeho zasvěcení (Jan 17:19).” (Philip E. Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 103.) Přítomný čas ve 2:11 vyjadřuje „trvalé osobní uplatňování Kristova díla“, a to „jak v duši jednotlivce, tak v celém církevním těle“. (B. F. Westcott, *The Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 50.)

Autor listu říká: „... on, který posvěcuje, i ti, kdo jsou posvěcováni, jsou z téhož...“ (Slovo „Otce“ překladatelé doplnili, to je však otázka výkladu.) Někteří (například NASB¹) chápou tento verš jako zmínku o našem společném duchovním poutu v Bohu Otci, kontext ovšem svědčí spíše pro to, že jde o narážku na naši sdílenou lidskou přirozenost (Hughes, str. 104-105). Rozdíl mezi ním a námi je v tom, že Ježíš je svatý, a proto je tím kdo posvěcuje, zatímco my jsme hříšní, a proto jsme těmi, které posvětil, a to vykonal na kříži. Hlavní ale je to, že Ježíš musel přijmout naši lidskou podstatu v plnosti, aby na kříži mohl obětovat sám sebe jako náš náhradník.

Než tento bod uzavřeme, rád bych ho krátce aplikoval: *Neexistuje nic takového jako spasení bez posvěcení*. Je to jeden balík. Když jsme spasení, jsme vyčleněni pro Boha. Vlastní uskutečňování této svatosti trvá celý život a zpravidla při tom dochází i k nezdarům, když podlehneme hříchu. Jde ale o to, že každý skutečný věřící prochází procesem posvěcování či růstu ve svatosti. Ve verši 12:14 je nám přikázáno, abychom usilovali „o svatost, bez níž nikdo nespasí Pána“. Věřící nemají *na vybranou*, jestli budou s tělem bojovat! Svatost je spjata se samotnou myšlenkou spasení.

2. Ježíš se stal člověkem tak dokonale, že se nestydí nazývat nás svými bratry (2:11b-13).

Protože na sebe vzal naše lidství, nestydí se Ježíš nazývat nás svými bratry. Ve verši 2:14 se říká, že jako Boží děti sdílíme krev a tělo („děti mají účast na krvi a těle“ KMS). (Toto pořadí, které uvádí řecký originál, pravděpodobně nemá žádný zvláštní význam; viz Hughes, str. 110, pozn. 101.) Ježíš je ovšem sdílel s námi („i on se jich stal účastným“ KMS). Zde je však použito jiné sloveso v jiném slovesném čase. Jde o to, že děti přirozeně spojuje lidství (krev a tělo), ale Ježíš se v určitém okamžiku v čase rozhodl, že se k nám v našem lidství připojí (Bruce, str. 41, pozn. 55). Jako Bůh Ježíš existoval věčně, ve svém vtělení však ke svému božství připojil lidskou podstatu a tělo, aby nás zachránil. Kdyby byl Ježíš pouze člověkem, a ne Bohem, nedávaly by verše 2:11 a 14 žádný smysl. Proč by se měl člověk stydět nazývat jiné lidi svými „bratry“? Proč by měl člověk přijímat účast na lidství? Oba verše ve svém pozadí předpokládají Ježíšovo božství.

Dále autor podepírá své tvrzení o Ježíšově sjednocení s lidstvem třemi starozákonními citáty (z LXX²), z nichž každý zdůrazňuje něco trochu jiného.

A Jakožto náš bratr nám Ježíš zvěstoval Boží jméno (2:12).

Ve verši 12 je citován Žalm 22:23. Žalm 22 je jedním z nejzřetelněji mesiášských žalmů v Bibli. Dopodrobna popisuje smrt ukřižováním staletí předtím, než se kříž začal používat k popravám. Ježíš citoval Žalm 22:2 na kříži: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“³ Žalm dále líčí výsměch těch, kdo ukřižování přihlíželi, tělesnou agónii ukřižovaného, a mluví dokonce o tom, jak vojáci losují o jeho oděv. Tato část žalmu končí výkřikem: „... zachraň mě

ze lví tlamy, před rohy jednorožců!“ a přesvědčeným tvrzením: „A tys mi odpověděl.“ (Žalm 22:22).

Následující verš (Žalm 22:23) je ten, který je citován v našem textu: „O tvém jménu budu vyprávět svým bratřím, ve shromáždění tě budu chválit.“ Mezi verši 22 a 23 muselo očividně dojít k nějaké radikální změně situace a my víme, že touto změnou bylo vzkříšení. Boží jméno zastupuje jeho charakter a atributy a konkrétně zde zejména jeho milost a milosrdenství, jak se projevily na kříži. Slovo „bratří“ v první části verše představuje paralelu ke slovu „shromáždění“ v druhé části, které v řečtině zní *ekklésia* a v Novém zákoně je obvykle překládáno jako „církev“. Ježíšovi bratři jsou členové jeho církve – ti, které vykoupil svou krví.

Než půjdeme dál, dovolte mi dvě poznámky mimochodem: Za prvé: *To, že nás Ježíš nazývá svými bratry, by nás mělo vést k údivu a k tomu abychom se k němu přimkli jako k Tomu, kdo chápe naše lidství.* Pokud však mluvíme o Ježíši jako o svém bratru, měli bychom to dělat co nejuctivěji a nejpozorněji. Ačkoli bychom se měli ve společenství přimknout ke Kristu co nejtěsněji, nikdy bychom neměli být příliš ledabylí, pokud jde o náš vztah s ním. Ano, můžeme žasnout nad tím, že se snížil k tomu, aby nás nazval svými bratry a sestrami, ale musíme mít stále na paměti, že je Pán. Je to, jako kdyby nějakému vojínovi nabídl generál tykání. Ten vojín by si to v určitých situacích mohl dovolit, ale na základně, mezi ostatními vojáky, by měl respektovat generálovu hodnost a vždy o něm mluvit jako o generálovi. Kdyby se vojín ke generálovi choval příliš kamarádsky, byla by to od něj drzost. Kdyby ale generál nazval vojína svým bratrem, byl by to projev pokory.

Za druhé: Všimněte si, že *Ježíš zpívá!* Nepředstavuji si ho tak často, ale on sám tu říká: „... uprostřed shromáždění prozpěvovati budu tobě“ (Židům 2:12 KR, podobně KMS, NBK). Víme, že než se Ježíš s učedníky po Poslední večeři vydal na Olivovou horu, „zazpívali chvalozpěv“ (Matouš 26:30). Pokud vás zajímají slova tohoto chvalozpěvu, najdete je v závěrečné části *hallelu*, v Žalmech 115-118. (První část, Žalmy 113-114, zpívali před jídlem.) Nápěv neznáme. Ale jestli Ježíš zpíval Bohu chválu, a to těsně před tím, než šel na kříž, měli bychom jako Boží lid chválit Boha i ve zkouškách také my.

B Jakožto náš bratr nám Ježíš prakticky ukazuje, jak důvěřovat Bohu v našich zkouškách (2:13a).

Druhá citace pochází nejspíš z Izajáše 8:17 (LXX²) (ačkoli to může být i 2. Samuelova 22:3), protože třetí je z Izajáše 8:18. Tato část Izajáše je mesiášská. Izajáš 7:14 je známé proroctví o panně, která porodí syna, jehož jméno bude Immanuel. Izajáš 8:14 mluví o tom, že se Hospodin stane Izraeli „kamenem úrazu a skálou, o kterou budou klopýtat,“ (srovnej Římanům 9:33; 1. list Petřův 2:8). Izajáš 9:5 je opět známé proroctví: „Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: ‚Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.‘“

Myšlenka tohoto citátu, kde Mesiáš říká, že i on bude důvěřovat Bohu, spočívá v tom, že jako člověk závisel Ježíš ve všem na Otcí (Jan 5:19; 14:10). Nejvíce to vidíme v jeho modlitebním životě, protože modlitba je výrazem naší naprosté závislosti na Bohu. Ve svém lidství nám Ježíš předvedl, jak máme žít: přinášet všechno před Boha v modlitbě a důvěřovat v jeho podporu a posilu v každé situaci.

C Jakožto náš bratr a zároveň Boží Syn nám Ježíš dává postavení Božích dětí (2:13b).

Ačkoli citáty pocházejí z navazujících veršů Izajáše, autor je odděluje frází „a dále“, protože má na mysli něco jiného. Tento citát může Ježíše stavět spíš do role otce než bratra, v níž církev představuje jeho děti. Nebo, pokud se na Ježíše stále díváme jako na svého bratra, pak mluví jako Boží Syn a děkuje Otci za duchovní děti, které mu Otec dal, a které jsou tak jeho bratry a sestrami. Ježíš je jedinečným Božím Synem na základě odvěkého zplození. My jsme Božími dětmi na základě nového narození, které nám Bůh dává Kristovým prostřednictvím (Jan 1:12). Tak či tak, myšlenka tohoto citátu spočívá v tom, že se Ježíš ztotožnil s těmi, které přišel zachránit. V Janovi 6:37 mluví Ježíš o těch, kdo k němu přicházejí, jako o těch, které mu dal Otec. Zde nás nazývá svými dětmi, které mu dal Bůh (Jan 13:33; 21:5). Můžeme si být jisti, že Ježíš neztratí žádné z dětí, které mu Otec dává (Jan 6:39). Jsme mu dražší, než jsou kterémukoli pozemskému otci jeho děti, protože Ježíš dal za to, abychom mohli patřit do jeho rodiny, svůj život.

První bod učení: Ježíš nám svou smrtí zajistil posvěcení. Druhý: Ježíš je tak dokonale člověkem, že se nestydí nazývat nás svými bratry. A konečně třetí:

3. **Ježíš se stal člověkem, aby nás svým vítězstvím nad smrtí vysvobodil z její moci a od strachu z ní (2:14-15).**

Měl bych vlastně pokračovat až do konce kapitoly, ale omezený čas mne nutí skončit zde. V těchto verších je důrazně konstatováno Ježíšovo vtělení i jeho důvod: „... aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž d'ábla, a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví.“ Tyto verše předpokládají Ježíšovo tělesné zmrtvýchvstání jako samozřejmé. Kdyby byl Ježíš zůstal v hrobě, sotva by mohl zbavit d'ábla moci, a tím méně by mohl vysvobodit nás z moci smrti a od strachu z ní. Tato tvrzení předpokládají, že nad smrtí zvítězil zmrtvýchvstáním.

Satan je zde popsán jako někdo, kdo vládne smrtí. To neznámá, že by měl moc kohokoli podle libosti zabít. Klíče smrti i hrobu drží zmrtvýchvstalý Kristus (Zjevení 1:17-18). Délku života každého člověka určuje Bůh (Žalm 139:16 JB, PSZ) a jenom on má v této věci konečné slovo (Jób 2:6; Lukáš 12:5). Satan však pokoušel Adama a Evu k hříchu a skrze hřích vstoupila smrt do světa. Satan byl vrahem od počátku (Jan 8:44). Má radost, když vidí umírat lidi, kteří nejsou v Kristu, protože s ním budou celou věčnost v pekle, což je druhá smrt (Zjevení 20:14-15).

Svou smrtí a zmrtvýchvstáním Ježíš zaplatil za náš hřích, za který jsme měli být potrestáni duchovní smrtí, a tak nás vysvobodil ze satanovy nadvlády. Věřící sice nadále umírají tělesně, jsou však osvobozeni od druhé, duchovní smrti. Tak je satanova moc zlomena. V Kristu se už smrti nemusíme bát. Jak řekl Ježíš Martě: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky“ (Jan 11:25-26).

Náš text tedy učí především to, že Ježíš se stal člověkem, aby nás zachránil. Vzal na sebe naše lidství, aby mohl přijmout trest za naše hříchy. To ale platí jen pro ty, kdo jsou jeho dětmi na základě znovuzrození – pro ty, kdo věří v jeho jméno (Jan 1:12-13).

Uplatnění: Ježíš se stal člověkem, aby nás zachránil, a to by nás mělo vést k tomu, abychom se k němu ve zkouškách přimkli a hlásali jeho jméno i v pronásledování.

Nezapomeňte: List Židům byl napsán trpící církvi, ohrožené pronásledováním. Tito křesťané

byli v pokušení odvolat svou víru v Krista a vrátit se ke starému, pohodlnějšímu způsobu života. Když jim ale autor ukazuje prvenství a znamenitost Ježíše Krista, jako kdyby říkal: „Není kam se vrátit!“ Jestli je Ježíš věčný Bůh, který na sebe vzal lidské tělo, aby nás svou smrtí spasil, pak se nemůžete vrátit k žádné jiné věrouce. On je posledním slovem, které nám Bůh řekl (1:2). Než vstoupil do slávy, prošel utrpením: musíte být připraveni jít stejnou cestou.

Učení o Ježíšově božství a lidství není jen téma na hezkou teologickou intelektuální diskuzi. Jsou to vzácné pravdy, kterých se naše duše mohou držet v životních zkouškách! Kdykoli nás potká zkouška nebo když trpíme obavami ze smrti, máme osobní útočiště ve svém bratru, který je naším Spasitelem! Ježíš trpěl v těle a zvítězil svou důvěrou v Boha. „Protože sám prošel zkouškou utrpení, může pomoci těm, na které přicházejí zkoušky“ (2:18).

A dále: protože se Ježíš navzdory velikosti naší nedostatečnosti a množství našich hříchů nestydí nazývat nás svými bratry, neměli bychom se my stydět zvěstovat jej tomuto zlému světu jako Spasitele a Pána, i když z toho pro nás vyplývá pronásledování. I kdybychom pro svou víru zemřeli, můžeme s jistotou doufat, že věčnost strávíme s ním.

Abych se vrátil tam, odkud jsem vyšel: myslím, že vidíte, jak strašně moc záleží na zdravém učení. Obávám se, že jako baptisté jsme se vzdálili od velkých vyznání víry, křéd a katechismů, které starší generace křesťanů znaly doslova nazpaměť. Uzavírám první otázkou a odpovědí Heidelberského katechismu (1563; v: *The Creeds of Christendom*, ed. Philip Schaff [Baker], sv. 3, str. 307-308):

Otázka 1.: Co je tvou jedinou útěchou v životě i smrti?

Odpověď: Že v životě i ve smrti náležím tělem i duší ne sobě, ale svému věrnému Spasiteli Ježíši Kristu, který svou vzácnou krví plně zaplatil za mé hříchy a vykoupil mne zcela z moci ďábla. Chrání mne tak, že proti vůli mého Otce v nebesích mi nevypadne ani vlas z hlavy, ba tak, že všechno musí spolupůsobit k mému spasení. Pročež mne svým Duchem svatým ujišťuje, že mám věčný život, a činí mne ze srdce ochotným a připraveným žít od nynějška pro něj.

Otázky k diskuzi

1. Někteří lidé tvrdí, že učení vede jenom k duchovní pýše a k rozkolům, a proto by na ně neměl být kladen důraz. Jak byste odpověděli?
2. Moderní evangelikálové mají sklon věřit v Boha takového, jakého by ho chtěli mít, ne v takového, jak se sám zjevil ve svém slově. Jaká nebezpečí z toho pro nás plynou? Jak se můžeme této náchylnosti ubránit?
3. Jak může věřící přemoci svůj strach ze smrti?
4. V čem spočívá správná rovnováha mezi Ježíšem jako naším bratrem a Ježíšem jako Pánem, kterého je třeba se bát?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2005

Poznámky

- ¹ NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition* © The Lockman Foundation): anglický překlad Bible, který autor převážně používá. V češtině volí toto řešení ČEP. — pozn. překl.
- ² LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
- ³ Srovnej Matouš 27:46; Marek 15:34. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

PROČ SE JEŽÍŠ STAL ČLOVĚKEM

Židům 2:16-18

Steven J. Cole

1. února 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

1. února 2004
List Židům, lekce 8.

Proč se Ježíš stal člověkem Židům 2:16-18

Kdybyste měli chodit po ulicích a náhodně se lidí ptát, co potřebují ze všeho nejvíc, asi byste dostali spoustu nejrůznějších odpovědí. Někteří by řekli: „Nejvíc bych potřeboval dostat pořádné zaměstnání. Teď jsem na tom tak, že nezvládám platit účty ani splácet dluhy.“ Jiní by možná prohlásili: „Nejvíc bych se potřeboval zbavit osamělosti. Potřeboval bych partnerku nebo pár dobrých přátel.“ A další odpověď by třeba zněla: „Moje rodina je jedno velké bitevní pole. Manžel se chová krutě vůči mně i vůči dětem a děti jsou vzdorovité a drzé. Potřebovali bychom, aby v naší rodině zavládl mír.“

Kdybychom zavítali do chudé země jako třeba do Indie nebo do Bangladéše, odpovědi na naši otázku by se spíš týkaly holého přežití: „Trpím hladem. Potřebovala bych jídlo!“ Umírám na nemoc, kterou by se dalo vyléčit, ale nedostanu lék, který bych potřeboval.“ „Žiju na ulici. Potřeboval bych střechu nad hlavou.“

Aniž bych chtěl zpochybňovat oprávněnost kterékoli z těchto potřeb, musím říct, že podle Bible jsou lidé, kteří takto odpovídají, slepí vůči tomu, co skutečně potřebují ze všeho nejvíce. Jejich nejdůležitější potřebou je, aby jim Bůh odpustil hříchy a dal jim věčný život. Potřebují se dozvědět, jak žít v souladu s Božím slovem, aby mohli svým životem přinášet Bohu slávu. Pokud tuto skutečnost ztratíme ze zřetele, můžeme naplňovat všechny potřeby, které si lidé uvědomují, a jejich nejdůležitější potřeba zůstane nenaplněna. A kdyby teď zemřeli, stráví věčnost v pekle.

Právě jsem si přečetl působivou knihu K. P. Yohannana *Revolution in World Missions* (Revoluce ve světových misiích) [gfa books]. Yohannan vyrůstal v Indii a až do sedmnácti let chodil bos (str. 55). Kázal evangelium po celé Indii. Není lhostejný k tíživé bídě, která v Indii panuje; důrazně se však vyjadřuje proti tomu, abychom se nechali rozptylovat naplňováním materiálních potřeb a zanedbávali přitom potřeby duchovní. Říká, že v Indii zakládali britští misionáři školy a nemocnice sto padesát let, a žádný pozorovatelný dopad na jejich církve ani společnost to nemělo (str. 103, 110).

Tvrzení, že lidé nebudou naslouchat evangeliu, když jim napřed nenabídneme něco jiného, je podle Yohannana jednou ze satanových lží (str. 109). Sedával na ulicích Bombaje se žebráky, kteří byli na pokraji smrti. Říkal jim, že sice nemá hmotné prostředky, které by jim mohl dát, ale přišel jim nabídnout věčný život. A u mnohých se dočkal odezvy. Vysvětluje (str. 111):

Na skutcích milosrdenství není nic špatného – ale nesmíme si je plést se zvěstováním evangelia. Programy zajišťující potravinovou pomoc mohou člověka zachránit před smrtí hladem. Zdravotnická pomoc dokáže prodloužit život a bojovat s nemocí. Projekty zaměřené na zajišťování bydlení mohou přispět k tomu, že tento dočasný život bude pohodlnější – ale jedině evangelium Ježíše Krista může vysvobodit duši z života hříchu a zachránit ji před věčností v pekle!

Proto bychom měli v první řadě a především klást důraz na evangelizaci a výchovu učedníků. Sociální péče je důsledkem evangelia. Nesmíme zapřahat vůz před koně (str. 106, 99).

Tento fakt přímo souvisí s našim textem. Mnozí si totiž tyto verše přečtou a řeknou si:

„To nemá nic společného s tím, co bych potřeboval já. Potřebuju si najít práci. Potřebuju si vyřešit svoje osobní problémy. Právě teď na mě tlačí spousta různých věcí. Tyhle verše se mě netýkají.“

Jenže tím, co my všichni potřebujeme ze všeho nejvíc, je velekněz, který by nás, hříšníky, smířil se svatým Bohem. Verš 2:17 ukazuje, že tímto milosrdným a věrným veleknězem je Ježíš. A pokud Ježíš je vašim veleknězem, potřebujete se ze všeho nejvíc naučit vítězit nad mocí hříchu, která vám zničí život, jestliže se jí nepostavíte na odpor. Verš 2:18 pak ukazuje, jak vám Ježíš může ve vašem pokušení přijít na pomoc.

Abych to zopakoval: v první kapitole autor svým čtenářům, kteří byli v pokušení opustit Krista a vrátit se k judaismu, ukázal, že v Ježíši nám Bůh řekl své poslední slovo. Jako Boží Syn je Ježíš září a dokonalým vyjádřením Boží podstaty. Nese všechno svým mocným slovem (1:3). Sedí po pravici Božího majestátu na výsostech a převyšuje všechny andělské bytosti (1:4-14). Když je stručně napomeno, aby se nenechal unášet proudem (2:1-4), ukáže, že Ježíš není jen věčným Božím Synem, ale že je také plně člověkem. Božím původním záměrem bylo, aby člověk panoval nad zemí, ale tomuto záměru se do cesty postavil pád (2:5-8). Ježíš svým vtělením a smrtí za naše hříchy dobyl zpět to, co jsme pádem ztratili (2:9-10). Jako vůdce naší záchrany se Ježíš stal člověkem, aby nás přivedl k Bohu (2:11-15). Náš text dále rozvíjí téma Ježíšova lidství a vysvětluje, proč se Ježíš stal člověkem:

Ježíš se stal člověkem, aby mohl jako náš velekněz obětovat sám sebe za naše hříchy a přijít nám v našem pokušení na pomoc.

Autor uvádí tři skutečnosti:

1. Ježíš se stal člověkem, a ne andělem, protože přišel zachránit lidi (2:16).

Autor zde uzavírá argumentaci, kterou otevřel ve verši 2:5. Řekl, že Bůh umístil člověka na zem, aby zde vládl, a že úkolem andělů je být „duchem, vyslaným k službě těm, kdo mají dojít spasení“ (1:14). Slovo „přece“ (2:16) se vztahuje k předchozím dvěma veršům, v nichž se hovoří o tom, že nás Ježíš vysvobodil z moci strachu a smrti. O přesném významu slova, které je zde přeloženo jako „ujímat se“, se diskutuje. Doslova znamená „zmocnit se“, „chytit“ či „přisvojit si“ (NASB,¹ poznámka na okraji). Toto slovo popisuje pohyb, jímž Ježíš zachytil Petra, když kráčel po vodě a pak začal tonout (Matouš 14:31; viz také Marek 8:23). Rovněž se používá v duchovním smyslu v souvislosti s dosažením věčného života (1. Timoteovi 6:12, 19). Sporná otázka tedy zní: Týká se dané slovo ve verši 2:16 toho, že se Ježíš ujímá svého lidu v tom smyslu, že mu pomáhá, nebo toho, že na sebe vzal lidskou podstatu ve smyslu verše 2:14a?

Raní církevní otcové je bez výjimky vykládali v tom smyslu, že se týká přijetí lidské podstaty při stvoření. (Philip Hughes, *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 115.) V tomto případě by uvedený verš znamenal: „Ježíš na sebe nevezl podstatu andělů, ale přijal podstatu potomstva Abrahamova.“ Tedy: stal se Židem, aby naplnil zaslíbení, které dal Bůh Abrahamovi. Někdy v sedmnáctém století začali někteří komentátoři vykládat tento verš v tom smyslu, že Ježíš nepodává pomocnou ruku andělům, ale lidem. Pak by „Abrahamovo semeno“ (KMS, NBK) označovalo ty, kdo jsou jeho skutečnými dětmi díky víře v Ježíše Krista (Galatským 3:7).

Podle mne v tom zas až tak velký rozdíl není. První pohled zdůrazňuje *skutečnost*

vtělení, zatímco ten druhý jeho *důvod*. V širším kontextu je řeč jak o jednom, tak o druhém. Proto tento verš v jeho kontextu chápu takto: „Ačkoli je Mesiáš Bohem, a je tedy nadřazen andělům, stal se také člověkem, aby mohl trpět a zemřít pro naše spasení. Udělal to, aby naplnil zaslíbení dané Abrahamovi, že prostřednictvím jeho potomstva dojdou požehnání všechny národy. Nevyhlízejte tedy žádného andělského Mesiáše a nepohrdejte skutečností, že Ježíš musel trpět a zemřít. Musel to udělat, aby tak zaplatil za naše hříchy.“

Než půjdeme dále, rád bych upozornil, že tento verš vyvrací jednu z námitek, kterou vznášejí odpůrci učení o Božím svrchovaném vyvolení. Tvrdí, že pokud Bůh nevyvolil každého, je nemilující a nespravedlivý. S tímto omylem se vypořádal C. H. Spurgeon ve svém kázání nazvaném “Men Chosen—Fallen Angels Rejected” (Lidé vyvolení – padlí andělé zavržení), v: *New Park Street Pulpit* [Baker], sv. 2 str. 293. Dave Hunt jej šíří v knize *What Love is This?* (Co je tohle za lásku?) [Loyal], str. 111-112, 114-115). Pokud se mýlí, jsou vinni také rouháním, protože obviňují svrchovaného Boha, že není milující a spravedlivý!

A *mýlí* se, a to nejméně ze dvou důvodů. Za prvé je z Písma i z dějin zřejmé, že Bůh nezařídil, aby spasení bylo dostupné ve stejné míře všem lidem na všech místech. Vyvolil si Abrahama, ale ne Abrahamovu širší rodinu ani nikoho jiného v kterékoli části světa. Později si vybral Abrahamovy potomky pocházející z Izáka a Jákoba, a to ne proto, že by si to zasloužili více než jiní, ale prostě proto, že se tak rozhodl (5. Mojžíšova 7:6-8). To znamenalo, že se rozhodl odmítnout Izmaele, Ezaua a jejich potomky (5. Mojžíšova 7:1-5). Nakolik nám to Písmo dává poznat, všechny ostatní národy na světě měly celá století před Kristovým příchodem jen všeobecné zjevení prostřednictvím stvoření, které ke spasení nestačí. Bůh jim dovolil, aby šli svou vlastní cestou, a nezjevil jim pravdu o Spasiteli, který má přijít, jako ji zjevil Židům (Skutky 14:16-17).

Za druhé je z našeho textu zřejmé, že padlým andělům Bůh spasení nenabídl ani nezajistil (2. list Petřův 2:4; List Judův 6). Mohl najít způsob, jak spasit anděly, kteří se připojili k satanově vzpouře, ale ve svém svrchovaném úmyslu se rozhodl, že to neudělá. Opozážili bychom se tvrdit, že tato skutečnost popírá jeho lásku a spravedlnost? Mohli by padlí andělé vznést žalobu proti Bohu, že jim nenabídl únikovou cestu z odsouzení? Samozřejmě, že ne! A stejně tak by neměli ani lidé, kteří se proti němu vzbouřili, tvrdit, že Bůh není dostatečně milující nebo spravedlivý, když si některé vyvolí jako nádoby milosrdenství, a na jiných ukáže svůj hněv a projeví svou moc jako na nádobách určených ke zničení. On, jako hrnčíř, má právo dělat s hlinou, co se mu zlíbí, a my nemáme právo mu odmítnout (Římanům 9:19-24). Tvrdím, že hlavní problém lidí, kteří odmítají učení o Božím svrchovaném vyvolení, nespočívá jen v chybné teologii. Nejsou ochotni uznat Boží nárok na svrchovanost nad stvořením.

V každém případě je ve verši 2:16 autorovou hlavní myšlenkou to, že se Ježíš stal člověkem, a ne andělem. Jak vysvětluje následující verš, udělal to proto, aby zajistil spasení lidem.

2. **Ježíš se stal plně člověkem pro konkrétní účel, a to aby se stal veleknězem, který obětuje sám sebe za naše hříchy (2:17).**

Verš 2:17 uvádí tři fakta:

A Ježíš se stal plně člověkem pro konkrétní účel.

Doslova tento verš říká: „Proto byl nucen stát se po všech stránkách stejným jako jeho bratři ...“ Tato nutnost souvisí s důvodem nastíněným ve zbytku verše – aby se mohl stát milosrdným veleknězem a mohl přinést smírnou oběť za lidské hříchy. A jak uvádí verš 2:18, díky svému dokonalému lidství, k němuž patří i to, že byl pokoušen, je Ježíš schopen přijít na pomoc těm, kdo jsou v pokušení.

Důležitá jsou ovšem v této úvodní části věty slova „ve všem“. Vyvracejí doketismus, heretické učení, že Ježíš jako člověk pouze *vypadal*. Nikoli: přijal plně lidskou podstatu, přesto zůstal bez hříchu (4:15). Jeho tělo mělo normální lidské potřeby (potravu, odpočinek a podobně), lidské emoce (třebaže ne hříšné emoce) a lidská omezení (jeho lidské tělo nebylo všudypřítomné, ačkoli ve svém božství všudypřítomný byl). A. W. Pink tvrdí s jistotou, že Ježíš nepodléhal chorobám, protože nepodléhal hříchu. (A. W. Pink: *Commentary on Hebrews* [Ephesians Four Group], sv. 1.) Nejsem si jist, nakolik je tento závěr nevyhnutelný, protože Ježíš žil v tomto padlém světě (existence škodlivých mikrobů je následkem pádu) a také podléhal smrti. Takže nevím, jestli Ježíš někdy měl nebo neměl rýmu. Je ovšem zřejmé, že ho Bůh uchránil od jakékoli choroby, která by mu zabránila splnit jeho úkol.

B Ježíš je naším milosrdným a věrným veleknězem ve všem, co se týká Boha.

Toto je v Listu Židům první zmínka o Ježíši jako o veleknězi. List Židům je jedinou novozákonní knihou, ve které se tato pravda objevuje. Je životně důležité, abychom tuto myšlenku pochopili, jenže nás znevýhodňuje skutečnost, že jsme nebyli vychováni v systému judaismu. Židé věděli, že k Bohu nemohou přistoupit přímo. Museli k němu přicházet prostřednictvím kněze, který jejich jménem přinášel oběti. Zastupoval je všem, co se týkalo Boha. Jednou ročně, v den smíření, vstupoval velekněz v zastoupení celého národa do svatyně svatých, aby vylil krev obětí na slitovnici. Kdyby se na toto svaté místo opovážil vstoupit kdokoli jiný, dokonce i kdyby tam vstoupil sám velekněz kdykoli jindy, znamenalo to okamžitou smrt (3. Mojžíšova 16:2). Úkol velekněze byl tedy nezbytný, aby mohl být každý rok celý národ očištěn od svých hříchů (3. Mojžíšova 16:30).

Napadlo vás někdy, jaká by to byla honička a jak by se to prodražilo, kdyby člověk pokaždé, když zhřeší, musel chodit za knězem s obětí? A taky by to byla pěkná ostuda! Všichni sousedé zvednou hlavu od práce a koukají se, jak se táhnu s obětí ke svatostánku. „A hele, támhle jde zase Steve! Člověk by čekal, že se konečně poučí! To by mě zajímalo, co provedl tentokrát?“ Jak se ale autor listu chystá ukázat později, Ježíš přinesl svou vlastní krev jednou provždy, takže není zapotřebí, aby se s obětmi pokračovalo (7:27; 9:12; 10:11-14). To musel být pro věřící Židy *náramná* úleva! Ježíš je náš trvalý, konečný velekněz, který za naše hříchy obětoval sám sebe jednou provždy – díky Bohu!

Ježíš ale není jen tak ledajaký velekněz. Ježíš je *milosrdný* velekněz. Toto slovo vystihuje motiv, se kterým šel na kříž (Hughes, str. 120). Slitoval se nad námi hříšníky. To znamená, že nikdy nemusíme váhat přijít za Pánem z obavy, že nás odmítne nebo že nám nebude rozumět. I když nás pro naše dobro bude vychovávat jako milující otec (12:5-11), nikdy nebude jednat surově nebo nedostatečně soucitně. Jak to řekl David: „Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí. On ví, že jsme jen stvoření, pamatuje, že jsme prach“ (Žalm 103:13-14).

Jan Kalvín (*Calvin's Commentaries* [Baker], komentář k Židům, str. 75) vysvětluje, že kněz musel být milosrdný, aby dokázal pomoci nuzným, pozvedat padlé a přinášet úlevu utištěným. Ježíš samozřejmě k tomu, aby byl milosrdný, nepotřeboval žádnou zvláštní

zkušenost; zkoušky, kterými prošel, však ujišťují nás, že nám v našich zkouškách rozumí. Řečeno s Kalvínem, „stává se zřídka, aby ti, kdo jsou vždy šťastní, soucítili s neštěstím druhých.“ A dodává (tamtéž): „Proto kdykoli nás stihne nějaké zlo, vždy si uvědomme, že se nám nepříhodilo nic než to, co Boží Syn sám zakusil, aby s námi mohl soucítil; ani nepochybujeme o tom, že je právě s námi tak, jako by spolu s námi trpěl.“

Ježíš je také *věrným* veleknězem. To se týká toho, že ve všem věrně poslouchal Boha, což vyvrcholilo v tom, jak dokonale poslušně šel na kříž. Vždy důvěřoval Otci a poslouchal ho, až k smrti na kříži. Když je někdo věrný, můžete mu naprosto důvěřovat. Nikdy vás nezklame. Ježíšova milosrdná a věrná povaha nás tedy zve, abychom za ním přišli, ať potřebujeme cokoli. Zvláště to ale platí o té největší potřebě, kterou každý člověk má:

C Ježíšova oběť na kříži odvrátila Boží spravedlivý hněv vyvolaný našimi hříchy.

Ježíš se stal plně člověkem, aby tak mohl „smířit hříchy lidu“. NIV a RSV toto slovo překládají výrazy, které vyjadřují zahlazení či smytí hříchu,² zatímco „smíření“ či „usmíření“ souvisí s odvrácením Božího hněvu. John Owen poukázal na to, že ve smíření hrají roli čtyři prvky: (1) přestupek či zločin, který je třeba odstranit, (2) poškozený, kterého je třeba usmířit či uspokojit, (3) pachatel, kterému je třeba prominout, (4) a oběť nebo jiný prostředek zjednání míru. (John Owen: *An Exposition of Hebrews* [The National Foundation for Christian Education], k Židům 2:17, str. 476.)

Myšlenka Božího hněvu není oblíbená. V církvích, které chtějí být „přátelské k uživateli“, se o něm nemluví. Liberálové tvrdí, že je to pozůstatek pohanské představy chlácholení rozhněvaného božstva obětí. Přesto se tento pojem objevuje ve Starém zákoně ne méně než pět set osmdesát pětkrát a v Novém zákoně více než třicetkrát. (Leon Morris: „Propitiation“, v: *Evangelical Dictionary of Theology* [Baker], ed. Walter Elwell, str. 888.) Ježíš často líčil přicházející soud v hrůzných barvách (Marek 9:48; Lukáš 16:19-31). V Janově evangeliu (3:36) je řeč o tom, že na těch, kdo neposlouchají Syna, Boží hněv zůstává. O Božím hněvu často mluví i Pavel (Římanům 1:18 a dalších devět veršů; 2. Tesalonickým 1:7-9). Kniha Zjevení je plná strašlivých obrazů Beránkova hněvu (6:16).

Boží hněv není nekontrolovaný výbuch zlosti, ale spíš aktivní, rozhodná nenávisť a odpor ke všemu zlému, které vyplývají z jeho svatého charakteru. Bible říká, že Bůh nenávidí nejen hřích, ale také hříšníky (Žalmy 5:6; 11:5). Ačkoli jako padlí hříšníci máme milovat dokonce i své nepřátele (Lukáš 6:27), jsme také varováni, abychom se nad některými lidmi slitovávali opatrně: „... ať se vám oškliví i jejich plášť, poskvřený hříchem“ (Juda 1:23). Nám, kteří milujeme Hospodina, je přikázáno, abychom nenáviděli zlo (Žalm 97:10).

To podstatné je, že umenšíme-li význam Božího hněvu nad každým hříchem, umenšíme tím i význam Boží lásky k jeho lidu. Požadavek Boží svaté spravedlnosti byl uspokojen jeho láskou a milosrdenstvím, „tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšníci“ (Římanům 5:8). Jak zvolal Philip Hughes (str. 120): „Naše peklo učinil svým peklem, aby se jeho nebe mohlo stát naším nebem. Nikdy nebylo takového milosrdenství, nikdy nebylo takové věrnosti!“ Proto se musíme pevně držet biblické myšlenky, že se Ježíš stal člověkem, aby sám sebe přinesl jako dokonalou oběť za naše hříchy, jakou vyžadoval Boží hněv.

Kapitola končí jedním praktickým důsledkem toho, že se Ježíš stal člověkem:

3. Protože se Ježíš stal člověkem, je schopen nám přijít na pomoc, když jsme v pokušení (2:18).

Protože byl Ježíš plně člověkem, byl také plně pokoušen, ačkoli ne ve stejném smyslu, v jakém jsou pokoušeni ti, kdo mají hříšnou přirozenost. Byl pokoušen ve stejném smyslu, v jakém byli pokoušeni Adam a Eva před pádem. Mýlili bychom se, kdybychom se domnívali, že Ježíš, protože sám nikdy neupadl do hříchu, nechápe hloubku našeho pokušení. Jak vysvětluje Hughes (str. 124), Ježíš „zná plnou sílu pokušení způsobem, jakým ji my, kteří jsme mu nevzdorovali až do konce, nemůžeme znát. K čemu by nám byl někdo, kdo také selhal? Vždyť právě proto, že jsme byli poraženi, potřebujeme pomoc toho, který zvítězil.“

Řecké slovo přeložené zde jako „pomoci“ (ČEP, KMS) znamená přiběhnout zachránit někoho, kdo volá o pomoc („přispět na pomoc“ NBK). Představme si rodiče, kteří uslyší své dítě zavolat: „Pomoc!“ Asi bychom nechali všeho, co právě děláme, a spěchali pomoci svému dítěti. Tak je zde vyličen náš milosrdný velekněz. Ale znamená to také, že je na nás, abychom k němu volali, když jsme v pokušení, a abychom v případě nutnosti před pokušením prchali. Boží slovo slibuje: „Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát“ (1. Korintským 10:13).

Závěr

Co potřebujete ze všeho nejvíc? Doufám, že se mi podařilo ukázat, že ze všeho nejvíc potřebujete být usmířeni se svatým Bohem. Přišli jste k Ježíši ve víře, že je smírnou obětí za vaše hříchy? Tím, kdo nesl trest, který jste si zasloužili vy? Pokud ne, Boží hněv na vás zůstává! Nedejte si pokoj, dokud nebude v Ježíše věřit jako ve svého velekněze.

Pokud ho znáte jako svého velekněze, voláte k němu o pomoc, když jste v pokušení? Znáte ze zkušenosti trvalé vysvobození z hříchu, které vám v Kristu náleží? On je vaším milosrdným a věrným veleknězem ve všem, co se týká Boha. Je schopen vám ve vašem pokušení přijít na pomoc!

Otázky k diskuzi

1. Jaká je biblická odpověď na obvinění, že Bůh není fér, pokud ke spáse nevyvolí každého?
2. Proč je životně důležité uznávat Ježíšovo plné lidství? Jaké to má praktické důsledky?
3. Proč je životně důležité držet se učení o tom, že každý hřích vyvolává Boží hněv? Co ztrácíme, když v této otázce přistoupíme na kompromis?
4. V čem spočívá rovnováha mezi naší a Boží částí práce, pokud jde o přemáhání pokušení?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2005

Poznámky

- ¹ NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition* © The Lockman Foundation): anglický překlad Bible, který autor převážně používá. — pozn. překl.
- ² NIV (*New International Version*) a RSV (*Revised Standard Version*): anglické překlady Bible. V češtině volí toto řešení KR. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

ABYCHOM VYDRŽELI, UVAŽUJME O JEŽÍŠI

Židům 3:1-6

Steven J. Cole

8. února 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

8. února 2004
List Židům, lekce 9.

Abychom vydrželi, uvažujme o Ježíši Židům 3:1-6

Nemusíte se hlásit, ale předpokládám, že mnozí z nás si dali nějaká novoroční předsevzetí a od některých z nich už stačili upustit. Začít s dietou není nic těžkého, ale nenechat toho, když před vás někdo postaví lákavý pokrm, to je práce! Pustit se do cvičení není problém, ale rozhýbat se, když na vás celé tělo křičí, že si pro dnešek zasloužíte pauzu, to už taková legrace není.

Nebo vážněji: vstoupit do manželství je snadné. Jste mladí, zdraví, zamilovaní a říkáte si: „Jak bych se s tímhle úžasným stvořením mohl kdy nepohodnout?“ Jak ale víme my, kdo žijeme v manželství už léta, když na člověka začnou doléhat životní těžkosti, pak už udržení láskyplného manželského vztahu tak lehké není.

Totéž platí o křesťanském životě. Spolehnout se na Krista a získat darem věčný život je snadné. To je toho! V naší společnosti obvykle není nic obtížného vyznat svou víru v Ježíše tím, že se dáte pokřtít. Ve společnosti muslimské či hinduistické to může znamenat vzdát se rodiny a přátel, někdy snad i života. Ovšem v dnešní Americe je poměrně jednoduché dát se pokřtít. Na členství v místní církvi zpočátku není nic nepříjemného. Je skvělé patřit ke skupině vzájemně se milujících věřících.

Jak ovšem vědí ti z nás, kdo už křesťany nějakou dobu jsou, vydržet tak snadné není. Křesťanský život je neustálý boj proti silám temnoty a obětí je mnoho. Mnozí podlehnou hříchu. Další zanedbávají příležitosti, kdy mohou každý den trávit čas s Bohem, a postupně se tak nechají unést proudem. Postupně na sebe nasbírají nános světa, jako když se nám na autech během zimy, kdy se dají těžko mýt, nastřádají vrstvy špíny a soli. Netrvá dlouho a jsou od Pána velice daleko.

Jiní si napřed vedou aspoň na pohled docela dobře, ale pak ztratí svou počáteční lásku a spokojí se s jednotvárnou křesťanskou existencí. Další odpadnou kvůli zraněním, která jim způsobili druzí křesťané, když o nich šířili polopravdy nebo se k nim špatně chovali. Nejprve tvrdí, že Ježíše stále následují, ale hořkost vůči církvi, Kristovu tělu, si nakonec vybere svou daň. Nevydrží.

Židovští křesťané začali dobře. Hned na začátku svého křesťanského života poznali velké utrpení a pronásledování. Mnozí z nich byli pro svou víru připraveni o majetek a snášeli to s radostí (10:32-34). Nyní ale byli v nebezpečí, že sklouznou nazpět k judaismu a nebudou dbát na své velké spasení v Ježíši Kristu (2:1-4). Proto je autor listu povzbuzuje, aby vydrželi. Poselství naší pasáže jeho dopisu je prosté:

Abychom vydrželi, uvažujme o Ježíši.

„Uvažovat“ znamená přemýšlet o něčem na základě důkladného a trpělivého zkoumání. Ježíš toto slovo používá, když nám říká, abychom si všimli havranů a lilí (Lukáš 12:24, 27). Havrany vidáme skoro každý den, ale obvykle se nepozastavíme, abychom o nich *uvažovali*. Ježíš poukázal na to, že nesejí ani nesklízejí, nemají stodoly ani spižírny, a Bůh je přesto živí. A uzavřel: „Oč větší cenu máte vy než ptáci!“ Proč mě to nenapadlo samotného? Protože jsem se nezastavil, abych o havranech *uvažoval*.

Uvažovat o něčem stojí *čas a úsilí*. Nedochozí k tomu mimoděk, zvláště pokud jste zaneprázdnění. Když tomu ale věnujete čas, obvykle se vám to bohatě vrátí. V Kalifornii jsme měli přátele, kteří navštívili národní park Yosemite, protože slyšeli naše ódy na to, jak je tam krásně. Pak nám řekli, že tam strávili hodinu. Podívali se na to a jeli pryč. Zůstali jsem ůlně paf. Hodinu na Yosemite?

Později jsem četl historku o starém zřízenci rezervace, který v Yosemite pracoval, i když mu už táhlo na devadesát let. Strávil poznáváním a obdivováním nádhery Yosemite doslova celý život. Jednou se ho nějaká dáma z velkoměsta ve spěchu otázala: „Co byste dělal, kdybyste měl hodinu na to, abyste si prohlédl Yosemite?“ Pomalu po ní opakoval: „Hodinu na to, abych si prohlédl Yosemite...“ Odmíchl se a pak řekl: „Madam, kdybych měl na to, abych si prohlédl Yosemite, jen jednu hodinu, šel bych támhle k té kládě, sedl si na ni a brečel!“

Kolik času jste tento týden věnovali uvažování o velkoleposti Ježíše Krista? Bible ukazuje jeho vznešenou slávu na každé stránce. Mimochodem, Bible je naším jediným pramenem informací. Někteří křesťané si vymýšlejí vlastního „Ježíše“, který ale není tím Ježíšem, o němž mluví Bible. Jejich Ježíš nikdy nikoho nesoudí. Když zhřeší, což se stává často, jejich Ježíš je obejme a ujistí je, že všichni děláme chyby. Jejich Ježíš je miluje takové, jací jsou, což se jim zamlouvá, protože se nechtějí zabývat svými hříchy a pomocí sebekázně se cvičit ve zbožnosti. Potíží s jejich Ježíšem je ta, že to není Ježíš Písma!

A proto je zapotřebí, abychom viděli a zakoušeli Ježíše Krista prostřednictvím Božího slova. V tom máme lék proti tomu, abychom se nechali unášet proudem, a sílu k tomu, abychom vydrželi. Zapřísahám nejprve sám sebe, protože mám sám sklon nechat se unášet proudem, a zapřísahám i vás: *Věnujme uvažování o Ježíši co nejvíce času!*

1. Uvažujme o Ježíši jako o apoštolovi a veleknězi našeho vyznání.

„Naším vyznáním“ je míněn jak souhrn všech pravd křesťanství, kterému říkáme „víra“, tak souhlas našeho srdce s těmito pravdami. Skutečností, kterým věříme, stručně definují velká kréda a vyznání křesťanského učení. Skutečnost, že jim věříme, vyznáváme ústy a z celého srdce. Autor uvádí o Ježíši dvě pravdy, o kterých máme uvažovat:

A Uvažujme o Ježíši jako o apoštolovi našeho vyznání.

Toto je jediné místo v Písmu, kde je pro Ježíše použit tento titul. Použití samotného jména „Ježíš“ soustřeďuje pozornost na lidství našeho Spasitele, které autor listu právě rozebíral ve druhé kapitole. Jako člověk, narozený z panny Marie, přišel Ježíš na zem, aby poslušně splnil konkrétní úkol, který mu dal Otec.

„Apoštol“ doslova znamená někoho, kdo je vyslán s pověřením. V Janově evangeliu se často říká, že Ježíše poslal Otec (Jan 3:17, 34; 5:36-38 a jinde). Přišel, aby nám ukázal Otce a uskutečnil Otcův plán na naše vykoupění tím, že prolil svou krev. Ježíš řekl, že nic nedělá ze své vlastní iniciativy, ale že mu jde pouze o splnění vůle toho, kdo ho poslal (Jan 5:30).

Boha nemůžeme znát jinak než Ježíšovým prostřednictvím (Lukáš 10:22). Jediná možnost, jak se můžeme dozvědět o nebi a věčném životě, je ta, že Ten, kdo tam tráví věčnost, opustí svou tamní slávu a přijde nám tyto věci odhalit. Ježíš Otcí říká: „Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi ze světa dal. Byli tvoji a mně jsi je dal; a tvoje slovo zachovali“ (Jan 17:6). Inspirované záznamy o tom, co tito lidé viděli a slyšeli, jsou nám k dispozici v Novém Zákoně. Ježíš po vzkříšení svým učedníkům řekl: „... že se musí naplnit všechno, co je o mně

psáno v zákoně Mojžíšově, v Prorocích a Žalmech“ (Lukáš 24:44). To jsou tři části, na které se dělí hebrejská Bible. A tak Nový i Starý zákon ukazuje na Ježíše, na toho, koho Bůh pověřil, aby ho ukázal lidem a vykonal jeho vůli.

B Uvažujme o Ježíši jako o veleknězi našeho vyznání.

Tuto skutečnost už autor uvedl ve verši 2:17 a později se jí chystá dále rozvést. Zde se o ní zmiňuje jen mimochodem a proto se o ní zmíním mimochodem i já. Apoštol naší víry přináší Boha dolů k nám; velekněz přináší nás vzhůru k Bohu. Přinesl svou krev na slitovnici jako oběť smíření za naše hříchy, čímž uspokojil nároky Božího spravedlivého hněvu, takže nyní jsme v jeho přítomnosti vítáni.

I když Písmo Mojžíše nikde nenazývá apoštolem, v podstatě v Izraeli tuto úlohu zastával. Bůh Mojžíše pověřil, aby vysvobodil jeho lid z egyptského otroctví. Mojžíš nebyl velekněz. Tuto roli dostal jeho bratr Áron. Ježíš v sobě spojuje obě funkce. Je naším apoštolem i veleknězem. Jeho příkazům se musíme podříditi jako příkazům z autority všemohoucího Boha. Musíme před Boha přicházet pouze prostřednictvím zásluh Ježíšovy krve. Uvažujme často a pozorně o Ježíši, apoštolovi a veleknězi našeho vyznání!

2. Uvažujme o Ježíši jako o tom, který je větší než Mojžíš.

Od verše 3:2 až do verše 3:6 autor rozvíjí myšlenku, že Ježíš je větší než Mojžíš. Abychom to pochopili, musíme si uvědomit, že v židovských představách nebyl nikdy nikdo větším vůdcem než Mojžíš. Byl pro ně tím největším člověkem v dějinách. Když byl miminkem, Bůh mu zázračně zachránil život. Bůh se Mojžíšovi ukázal v hořícím keři a poslal ho, aby vysvobodil jeho lid po čtyřech stech letech zajetí v Egyptě. Mojžíšovým prostřednictvím seslal Bůh pohromy na Egypt a rozdělil Rudé moře, aby Izraelce vysvobodil. Mojžíš v poušti uhodil do skály, aby vydala vodu. Vyšel na horu, kde hovořil s Bohem tváří v tvář a převzal od něj Desatero přikázání. Mojžíšovi Bůh dal podrobné instrukce, jak postavit svatostánek. Mojžíš napsal prvních pět knih Starého zákona, ve kterých Izraeli ukazuje, jak má žít v Boží přítomnosti.

Při jedné příležitosti zpochybňovali Mojžíšovo vedení dokonce i jeho bratr Áron a sestra Mirjam. Bůh sestoupil v oblakovém sloupu a řekl (4. Mojžíšova 12:6-8):

Poslyšte má slova: Bude-li mezi vámi prorok, já Hospodin se mu dám poznat ve vidění, mluvit s ním budu ve snu. Ne tak je tomu s mým služebníkem Mojžíšem. Má trvalé místo v celém mém domě.¹ S ním mluvím od úst k ústům ve viděních, ne v hádankách; smí patřit na zjev Hospodinův. Jak to, že se tedy nebojíte mluvit proti mému služebníku Mojžíšovi?

Když se oblak zvedl, Mirjam byla malomocná! Mojžíš se nad ní slitoval, prosil Boha, aby ji uzdravil a Bůh ho vyslyšel. V celé izraelské historii nebyl nikdo, kdo by byl větší nebo váženější než Mojžíš.

Mojžíš ovšem nebyl dokonalý a autor listu se mohl zaměřit na jeho chyby. To ovšem neudělá. Místo toho nejprve ukáže, že:

A Ježíš i Mojžíš byli oba věrní (3:2).

Autor s odvoláním na 4. Mojžíšovu 12:7 (LXX²) dvakrát opakuje, že „Mojžíš byl věrný

v celém Božím domě“ (3:2, 5). Jak řekl Pavel v 1. Korintským 4:2: „Od správců se nežádá nic jiného, než aby byl každý shledán věrným.“ (Je to stejné slovo i v řečtině.) Věrný člověk žije celý život, včetně svého vnitřního myšlenového života, v soustředění na Boha. Pavel připomíná Tesalonickým (1. Tesalonickým 2:3-6), že k nim nepřišel s lichotkami nebo pod nějakou záminkou, protože by byl chtivý zisku. A dodává k tomu: „Bůh je svědek!“ Říká, že nemluví tak, aby se zalíbil lidem, „ale Bohu, který zkoumá naše srdce“. Věděl, že Bůh zná každou naši myšlenku i motiv. Nehrál to pro publikum. Snažil se těšit Boha vším, co dělal, ať na veřejnosti nebo v soukromí. To je klíč k věrnosti.

Autorovi zde šlo o to, že Ježíš i Mojžíš byli oba věrní. Srovnává je, místo aby je stavě do protikladu, protože ví, že jeho publikum si Mojžíše velice váží a protože sám Bůh Mojžíše chválí za jeho věrnost. Ve 2. Mojžíšově 35-40 je dvaadvacet zmínek o Mojžíšově věrnosti Bohu. (John MacArthur, Jr.: *Hebrews* [Moody Press], str. 82.) Ježíš byl samozřejmě věrnější než všichni ostatní včetně Mojžíše, protože neselhal ani jednou. Autor ale začíná tímto srovnáním. Teprve potom začne ukazovat, proč je Ježíš větší než Mojžíš.

B Ježíš je hoden o to větší slávy než Mojžíš, o co je stavitel domu větší než dům sám (3:3-4).

Na tomto místě jde především o to, že Mojžíš, ačkoli byl velkým vůdcem, byl pouze členem Boží domácnosti, zatímco Ježíš je stavitel celého domu. Verš 3:4 vysvětluje, že stavitel všeho je Bůh. Ježíš je stavitel Božího domu (3:3), a proto je Bohem. Jak autor řekl v úvodu listu, právě Ježíšovým prostřednictvím Bůh stvořil svět (1:2).

Autor tedy, aniž by se méně snižoval význam Mojžíše, který byl velkým vůdcem, říká v podstatě toto: „Ježíš je v úplně jiné kategorii! Mojžíš byl v Božím domě věrným vůdcem, ale Ježíš dům postavil. Jestli žasnete nad tím, jak se Izrael stal po čtyřech stech let v otroctví národem a obdivujete, jak Bůh použil Mojžíše k tomu, aby je z Egypta vyvedl, žasněte ještě víc na tím, že to byl Ježíš, kdo to ve hno naplánoval! To on povolal Abrahama z Kaldejského Uru a slíbil mu, že v jeho potomstvu požehná všem národům. To on se ukázal Mojžíšovi v hořícím keři. To on putoval s Izraelem pouští v oblakovém a ohnivém sloupu. To on jim dal jíst manu a pít vodu ze skály (viz 1. Korintským 10:1-4). Je-li Mojžíš hoden úcty, je Ježíš ještě mnohem více hoden slávy. Proto nechoďte od Ježíše zpátky za Mojžíšem, protože to znamená odvracet se od samotného Boha k pouhému člověku.“

C Mojžíš byl v Božím domě věrný jako služebník, ale Ježíš je věrný jako Syn (3:5-6).

Řecké slovo přeložené jako „služebník“ se v celém Novém zákoně vyskytuje pouze zde. Pochází ze 4. Mojžíšovy 12:7 (ve znění LXX²) a má významový odstín popisující někoho, kdo slouží dobrovolně. (G. Abbott-Smith: *A Manual Greek Lexicon of the New Testament* [Charles Scribner's Sons], str. 108.) Kontrast spočívá v tom, že Mojžíš byl sice velký, ale přesto pouze služebník, zatímco Ježíš je Boží Syn, dědic všeho.

Jako služebník měl Mojžíš za úkol „dosvědčit to, co teprve bude vysloveno“ (3:5). Mojžíš ve všem, co napsal, vyhlížel Ježíše. Ježíš farizeům řekl: „Kdybyste opravdu věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně, neboť on psal o mně“ (Jan 5:46). Mojžíš byl pouhý služebník, který připravoval cestu pro dědice, jímž je Ježíš. Argument tedy zní: „Nevacejte se k Mojžíšovi. Uvažujte o Ježíši, protože Ježíš je větší než Mojžíš.“

Nikdo z nás asi není v pokušení vrátit se k Mojžíšovi, ale snadno podléháme pokušení

držet se dobrých věcí tak silně, že přicházíme o ty nejlepší. Někteří věřící zdůrazňují poslušnost. Poslušnost je určitě dobrá. Bůh nedopustí, abychom neposlouchali jeho slovo! Jenže ti, kdo zdůrazňují poslušnost, k ní někdy začínají přidávat věci, které přesahují Boží slovo, a upadají do zákonictví. Honí se za maličkostmi, a zapomínají na to hlavní. Prosazují lidské zákony a normy, jako by byly závazné pro všechny křesťany. Pyšní se tím, že je dodržují, a na ty, kdo to nedělají, se dívají spatra. Ježíš se postavil proti farizeům, kteří puntičkářsky dávali desátky i z koření do své kuchyně, a přitom nedbali „na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost“ (Matouš 23:23).

Setkal jsem se také s lidmi, kteří zdůrazňují znalost Bible nebo správnou teologii, a to jsou opět velice důležité věci. Pokud nás ale naše biblické a teologické znalosti nevedou k tomu, abychom lépe znali a uctívali Ježíše Krista a abychom se mu ve svých srdcích úplně podřídili, vyměnili jsme to nejlepší za něco dobrého. A jestli jsme na své velké znalosti pyšní a na ty, kdo nejsou tak osvícení jako my, se díváme svrchu, jsme už úplně vedle. Právě poznání Ježíše jako nejvyššího vládce vede k pokoře, ne k pýše.

Uvažujme tedy o Ježíši! Abychom vydrželi ve zkouškách a pokušeních křesťanského života, uvažujme o Ježíši jako o apoštolovi a veleknězi našeho vyznání. Uvažujme o Ježíši jako o tom, který je větší než Mojžíš.

3. A uvažujme o tom, co Ježíš udělal z nás.

Je významné, jak autor čtenáře oslovuje:

A Ježíš z nás udělal „svaté bratry“ (3:1 KMS, NBK).

Slovo „bratří“ odkazuje nejspíš k verši 2:11, kde se Ježíš nestydí nazývat svůj lid svými bratry. Vyjadřuje náš blízký vztah se svým Spasitelem. I přívlastek „svatí“ souvisí s tímto veršem, v němž se říká, že Ježíš je tím, kdo posvěcuje, a my těmi, kdo jsou posvěcováni. Sloveso „posvěcovat“ je odvozeno od slova překládaného jako „svatý“, které označuje ty, kdo byli ze světa vyhrazeni pro Boha. Apoštol Pavel Boží lid často oslovuje jako „svaté“. „Svatí“ nepředstavují žádnou mimořádnou kategorii křesťanů, kteří si zaslouží zvláštní uznání. Všichni, kdo znají Ježíše Krista jako Pána a Spasitele, jsou svatí čili „svatí bratři“.

Pojem posvěcení či svatosti je používán ve třech významech. Smysl, o kterém nyní mluvíme, je ten, že ve chvíli, kdy jsme byli spaseni, jsme byli jednou provždy vyhrazeni pro Boha. Další smysl je průběžné posvěcování v podobě růstu ve zbožnosti. A konečně, až v budoucnosti spatříme Ježíše, budeme posvěceni zcela a navždy, takže už nikdy nezhřešíme. Budeme-li mít na paměti naše současné postavení svatých bratří, pomůže nám to odmítat pokušení a žít jako lidé vyhrazení Bohu.

B Ježíš z nás udělal účastníky nebeského povolání (3:1 KMS, NBK).

V Listu Židům se slovo „nebeský“ objevuje vícekrát, než v kterékoli jiné knize Nového zákona (šestkrát: 3:1 [povolání]; 6:4 [dar]; 8:5 [svatyně]; 9:23 [věci]; 11:16 [vlast]; 12:22 [Jeruzalém]). „Ve všech případech je ‚nebeské‘ srovnáváno s ‚pozemským‘ a ve všech případech je ‚nebeské‘ tím, co je vyšší, jako skutečnost v porovnání se svým stínem.“ (Donald Guthrie: *Hebrews, Tyndale New Testament Commentaries* [IVP/ Eerdmans], str. 97.) Naše povolání je nebeské v tom smyslu, že přichází z nebes a v nebesích vrcholí. Iniciativa pohází od Boha, který nás volá, abychom byli jeho „vyvolanými“ (*ekklésia*, řecké slovo pro

„církve“). Být účastníky nebeského povolání znamená, že se musíme soustředit na nebesa a na požehnání, která nám tam Bůh slíbil dát, a ne na pozemské věci.

C Ježíš z nás udělal svůj dům (3:6).

Slovo „dům“ je v tomto odstavci použito sedmkrát. Označuje metaforicky Boží lid, ve kterém Bůh přebývá (Efezským 2:19, 22; 1. Timoteovi 3:15; 1. list Petřův 2:4-5). Bible Božím domem nikdy nenazývá budovu církve. Božím domem je Boží *lid*. Může se stekávat ve stodole nebo na poli nebo v něčím domě nebo v budově postavené zvlášť pro tento účel. Tato budova ovšem není svatá: svatý je Boží lid! My máme být *společně* budováni v chrám, posvěcený v Pánu, v duchovní příbytek Boží (Efezským 2:21-22).

To všechno je velice potěšující, ale nyní autor dodává jedno ze svých nepříjemných varování: „... *pokud* si ... zachováme smělou jistotu a radostnou naději.“ (Spojení „až do konce“ pravděpodobně není původní a bylo na toto místo doplněno podle verše 3:14; Bruce Metzger: *A Textual Commentary on the Greek New Testament* [United Bible Societies], 2. vyd., str. 595.) Tuto podmiňovací vedlejší větu vysvětluje F. F. Bruce (*Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 59):

Tvrzení, že zkouškou pravosti křesťanského života je vytrvání v něm, se nikde v novém zákoně neopakuje tak často a tak naléhavě ... [jako v Listu Židům]. Učení o vytrvání svatých až do konce s sebou jako důsledek nese prospěšné učení, že svatí jsou ti, kdo až do konce vytrvají.

Pokračuje odvoláním na podobenství o rozsévači, v němž semeno padlé na skalnatou půdu napřed rychle vzešlo, ale pak na slunci uvadlo a uschlo, protože nemělo dost hluboké kořeny. Ježíš vyložil, že mluví o těch, kdo Boží slovo napřed s radostí přijímají, ale pouze na krátký čas, a „když pak přijde tíseň nebo pronásledování pro to slovo, hned odpadají“ (Marek 4:17). Jak vysvětluje Bruce, přesně toho se autor Listu Židům obává u svých adresátů. Proto opakovaně zdůrazňuje nezbytnost smělé jistoty a radostné naděje.

Závěr

Křesťanský život není sprint na sto metrů. Je to maratón. Maratónský běh je pojmenován podle Marathónu, kde se Řekové v rozhodující bitvě střetli s Peršany.³ Kdyby byli bitvu vyhráli Peršané, o slávě Řeka by nikdy nikdo neslyšel. Navzdory strašlivé převaze nepřítelů zvítězili Řekové. Jeden z řeckých vojáků běžel ve dne v noci, celou cestu až do Athén, aby tam zprávu oznámil. Přiběhl přímo k představitelům města a vydechl: „Radujte se, zvítězili jsme!“ Splnil tak svůj úkol a vykonal svou práci, načež zemřel vyčerpáním. (William Barclay: *The Letters to Timothy, Titus, and Philemon* [Westminster Press], str. 210-211.)

Je výmluvné, že ve svém posledním dopise Timoteovi Pavel nerekapituluje, kolik lidí přivedl ke Kristu, kolik sborů založil nebo kolik evangelizačních projektů zorganizoval. Říká prostě: „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru zachoval“ (2. Timoteovi 4:7). Bojoval a doběhl – vydržel! Chceme-li se zařadit mezi takové jako on, věnujme uvažování o Ježíši co nejvíce času!

Otázky k diskuzi

1. Proč je důležité stavět své chápání Ježíše *pouze* na Bibli, a ne na osobní zkušenosti nebo populárních představách?

2. Uveďte některé praktické důsledky faktu, že je Ježíš apoštolem našeho vyznání.
3. Uveďte některé praktické důsledky faktu, že je Ježíš větší než Mojžíš.
4. Mnozí křesťané jsou vůči církvi zahořklí a dávají přednost uctváni „mimo“ církev. Proč to není v souladu s Božím záměrem?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2005

Poznámky

- ¹ Anglickým překladům (a také Septuagintě², se kterou autor Listu Židům obvykle pracuje) odpovídá na tomto místě z českých překladů pouze KR: „Ale není takový služebník můj Mojžíš, kterýž ve všem domě mém věrný jest“ (4. Mojžíšova 12:7). — pozn. překl.
- ² LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
- ³ Bitva na pláni u Marathónu, kterou roku 490 př. n. l. skončilo druhé perské tažení proti Řecku podniknuté králem Dareiem I. (Darjaveš médský). — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

VAROVÁNÍ PROTI ZATVRZELOSTI SRDCE

Židům 3:7-11

Steven J. Cole

15. února 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

15. února 2004
List Židům, lekce 10.

Varování proti zatvrzelosti srdce Židům 3:7-11

Jste-li křesťany už dost dlouho, asi jste zažili, jak někdo vyznal víru v Ježíše Krista, načež následovaly dramatické změny v jeho životě. Pozorovat jeho nesmírnou radost bylo úžasné. Pak ale přijde těžká zkouška a jeho víra utrpí otřes. Přestane chodit do církve a začne se vyhýbat ostatním křesťanům. Netrvá dlouho a žije jako kdysi. A člověk se diví: „Co se stalo? Bylo jeho obrácení pravé? Nebo křesťané mohou ztratit spasení?“

To, co jsem právě popsal, vysvětluje Ježíš v podobenství o rozsévači. Řekl, že jsou čtyři druhy půdy, kam může semeno evangelia padnout: tvrdá cestu, slabá vrstva půdy na povrchu skály, půda zamořená trním a dobrá půda. Právě jsem popsal semeno padlé na skalnatou půdu. Řečeno s Ježíšem, tito lidé „slyší slovo a hned je s radostí přijímají. Nemají však v sobě kořen a jsou nestálí; když pak přijde tíseň nebo pronásledování pro to slovo, hned odpadají“ (Marek 4:16-17). Ani oni, ani trnitá půda nevydrží nést ovoce pro věčný život.

Autor Listu Židům se obává, že by jeho čtenáři mohli být skalnatou půdou, v níž rostlina víry v důsledku soužení či pronásledování usychá. Vzhledem k bezprostřednímu nebezpečí pronásledování pro jejich novou křesťanskou víru jim hrozilo, že se vrátí k pohodlnějšímu životu svého starého židovského náboženství. Proto, když v závěru svého srovnání, v němž ukazuje, že Ježíš stojí nad Mojžíšem, prohlásí, že jsme Boží dům, ještě dodá: „... pokud si až do konce zachováme smělou jistotu a radostnou naději“ (3:6).

Svou myšlenku pak ilustruje příběhem z izraelských dějin, který všichni jeho čtenáři důvěrně znali: příběhem o putování Izraele pouští. Cituje závěr Žalmu 95. Tento Žalm sloužil v synagógách jako výzva k uctívání. Vypráví o lidu, vykoupeném z Egypta díky krvi velikonočního beránka na jejich domech. Byli „pokřtěni v Mojžíše“ křtem v oblaku, který je zahaloval, a v Rudém moři (1. Korintským 10:2). Jedli nebeskou manou a pili vodu ze skály. Zdálo by se, že byli „vykoupeným“ lidem. „A přece,“ říká Pavel, „se většina z nich Bohu nelíbila; vždyť ‚poušť‘ byla poseta jejich těly“ (1. Korintským 10:5). A to vše, dodává, „se stalo nám na výstrahu,“ abychom se nedopustili stejných hříchů.

Autor listu používá stejný příběh, aby vyjádřil stejnou myšlenku. Varuje nás před hříchem zatvrzelosti srdce, který může zahubit naši duši:

Abychom nezatvrdili svá srdce, musíme je podřídít Božímu slovu a přijímat Boží způsoby jednání, a to zejména v obdobích zkoušek.

Z našeho textu si můžeme vzít čtyři poučení:

1. Abychom nezatvrdili svá srdce, musíme se podřídít Boží autoritě skrze jeho inspirované slovo.

Autor začíná slovy: „Proto, jak říká Duch svatý...“ Potom cituje Žalm 95. Ve verši 4:7 se hodlá zmínit, že lidským autorem žalmu byl David; zde ale zdůrazňuje, že tím, kdo to řekl a kdo nám to „říká“ stále (přítomný čas), je ve skutečnosti Duch svatý. To znamená:

A Cokoli říká Bible, říká Bůh nám nyní.

I když se autor nevyjadřuje k otázce inspirovanosti Písma přímo, tím, že připisuje Žalm 95 Duchu svatému, dává najevo víru, že Písmo inspiroval Bůh. Duch svatý použil lidské autory, ale božským hlasem za vším Písmem je on sám. Petr vysvětluje: „Nikdy totiž nebylo vyřčeno prorocství z lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého mluvili lidé, poslaní od Boha“ (2. list Petřův 1:21). Nebo Pavlovými slovy: „Celé Písmo je Bohem dýchnuté“ (2. Timoteovi 3:16, doslovný překlad). Charles Hodge napsal (*Systematic Theology* [Eerdmans], sv. 1, str. 154):

V této věci církev obecně učí a vždy učila, že inspirace je působení Ducha svatého v mysli určitých vybraných lidí, díky němuž se tyto lidé stávají orgány komunikace, jejichž prostřednictvím Bůh bezchybně sděluje své myšlenky a rozhodnutí vůle. Těmito Božími orgány jsou v tom smyslu, že to, co říkají oni, říká Bůh.

Nechceme-li zatvrdit svá srdce, musíme v první řadě uznat Boží autoritu v jeho inspirovaném slově a podřítit se jí. Pokud Boží slovo posuzujeme a to, s čím v něm nesouhlasíme, hodnotíme kriticky jako zastaralé nebo mylné, naše srdce provokují Boha. Abychom se od Boha mohli učit, musíme se podřítit jeho inspirovanému slovu.

B Z příběhů v Bibli bychom se měli poučit, jak se vyhnout hříchům těch, kdo žili před námi.

Jak říká Pavel, „bylo to napsáno k napomenutí nám“ (1. Korintským 10:11). Pokud tyto příběhy neposloucháme nebo si jich nevšímáme, děláme to na vlastní nebezpečí. Výchozím bodem je to, že *slyšíme jeho hlas* (Židům 3:7). V hebrejštině má sloveso „slyšet“ často významový odstín, který vyjadřuje nejen samotné slyšení zvuku, ale také poslušné plnění toho, co slyšíme. V této souvislosti je překvapivé, kolik křesťanů nikdy nečte Starý zákon. Všechny ty příběhy tragédií i triumfů, které jsou tam zapsány pro naše ponaučení, jim zůstávají neznámé.

Příběh v pozadí Žalmu 95 (Židům 3:7-11) je zapsán ve 2. Mojžíšově 17. Bůh právě mocně vysvobodil Izrael z Egypta. Tři dny putovali pouští a našli jenom hořkou vodu. Myslíte, že si řekli: „Bůh se určitě nenamáhal vysvobozovat nás z Egypta jenom proto, aby nás nechal umřít na poušti žízni“? Kdepak: reptali proti Mojžíšovi. Mojžíš volal k Bohu a Bůh mu ukázal kus dřeva. Když ho hodil do vody, stala se sladkou (2. Mojžíšova 15:22-25). 2. Mojžíšova 16 vypráví, jak Bůh opatřil Izraeli manu, aby měli denně co jíst.

Člověk by řekl, že po takových zázračných projevech milosti budou lidé Bohu samozřejmě důvěřovat. Pak se ale ve 2. Mojžíšově 17 dočtete o tom, jak opět dorazili někam, kde nebyla voda. Místo aby požádali Boha, aby se o ně postaral, začali se přít s Mojžíšem a zkoušet Boha. Bůh Mojžíšovi nařídil, aby holí uhodil do skály, a vytryskla voda. Mojžíš pojmenoval to místo Massa („pokusení“ či „zkouška“) a Meriba („svár“ či „vzdor“).¹ Hebrejské „jako v Meribě“ (Žalm 95:8a JB) je do řečtiny přeloženo „jako při tom rozhořčení“ (Židům 3:8a KMS).² Hebrejské „v den Massy“ (Žalm 95:8b JB) je přeloženo jako „v den pokusení“ (Židům 3:8b NBK).²

Konec žalmu, kde je řeč o Boží přísaze v hněvu, že lid nevstoupí do jeho odpočinku, souvisí pravděpodobně se 4. Mojžíšovou 14, kde Izraelci opět reptali, když slyšeli zprávu vyzvědačů. Přes všechno, co Bůh udělal, by byli Mojžíše málem ukamenovali a vrátili se do Egypta, kdyby Bůh nebyl zasáhl. Při té příležitosti přísahal, že všichni, kdo proti němu reptali, zemřou na poušti, takže do země odpočinku nevstoupí. Ušetřil jen Jozua a Káleba, kteří mu

věřili. Jde tu o to, že bychom se měli poučit z jejich chyb, a zachovat se jinak!

C Boží slovo mluví dnes přímo k nám.

Sloveso „říká“ je v přítomném čase. „Jestliže *dnes* uslyšíte jeho hlas...“ Bůh k nám mluví ve svém slovu právě dnes! Slovo „dnes“ dodává této výzvě naléhavosti. Říká: „Neodkládejte poslušnost na vhodnější chvíli. Den spasení je *nyní*! Bůh na vás mluví právě teď. Neignorujte ho! Další takovou příležitost už třeba nedostanete!“

Písmo musíme ve svém životě uplatňovat v souladu se správnými principy výkladu, jinak bychom ho mohli uplatnit nesprávně. Než ho vztáhneme na sebe, musíme přijít na to, co říkalo původním adresátům v jejich historickém kontextu. Musíme porovnávat Písmo s Písmem a chápat text v jeho kontextu. Už například nepodléháme izraelským zákonům o obětech či očistování. Můžeme se z nich však poučit o věcech, které se týkají nás, kdo jsme viděli jejich naplnění v Kristu.

První ponaučení tedy zní: abychom nezatvrdili svá srdce, musíme k Božímu slovu přistupovat se srdcem ochotným se podřídit a plnit jeho vůli.

2. **Abychom nezatvrdili svá srdce, musíme se postarat o to, abychom v srdci měli k Bohu správný vztah.**

Všimněte si: „... nezatvrzujte svá *srdce* ve vzdoru...“ (3:8); „Jejich *srdce* stále bloudí...“ (3:10). V Bibli srdce označuje celou naši vnitřní bytost: mysl, emoce i vůli. Jak varuje Přísloví 4:23: „Především střež a chraň své srdce, vždyť z něho vychází život.“

A Každý hřích začíná v srdci.

Ježíš učil: „Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost“ (Marek 7:21-22). My míváme sklon dívat se na zevnějšek člověka, ale Bůh hledí na srdce (1. Samuelova 16:7).

Vezměme například služebníka, který káže Boží slovo, obětavě slouží církvi, chová se velice laskavě a starostlivě. Náhle upadne do smilstva a nás to šokuje. Jak se to mohlo stát? Neviděli jsme, že ve svém srdci choval žádostivost po ženách a tento svůj hřích nesoudil. Ve svých myšlenkách nežil před Bohem ve svatosti. To, co se projevilo jeho jednáním, vyplývalo z jeho srdce. To je jedna z nejužitečnějších věcí, které jsem se kdy o křesťanském životě naučil: *Každý hřích začíná v srdci*. Pokud se před Bohem zabýváte svým myšlenkovým životem, zastavíte hřích u kořene.

B Tvrdomost našeho srdce probouzí Boží hněv a přivolává jeho přísný soud či výchovný trest.

Bůh říká, že se na pokolení putující pouští hněval (3:10). Toto slovo má významový odstín znechucení či oškřivosti. Přísahal ve svém hněvu (3:11). Hněvem je nazýván Boží rozhodný a vášnivý odpor vůči hříchu. Pokud jde o hřích, Bůh není pasivní. Pokud o sobě tvrdíme, že jsme jeho dětmi, ale nečiníme skutečné pokání ze svých hříchů (což byl případ mnoha z těch, kdo zahynuli na poušti), Boží věčný hněv na nás zůstává (Jan 3:36). Jsme-li opravdu jeho dětmi ve víře v Ježíše Krista, pak Ježíš na kříži strpěl Boží hněv za nás, takže se nemusíme bát věčného trestu. Měli bychom se ale bát výchovných trestů, které nikdy nejsou příjemné (Židům 12:6, 11). Bůh vychovává své děti v lásce, abychom mohli sdílet jeho svatost. Když je

to ale zapotřebí, umí být i pěkně drsný. Budeme-li své srdce zkoumat sami, vyhneme se Božím výchovným trestům (1. Korintským 11:27-32).

Abychom tedy nezatvrdili svá srdce, musíme se podříditi autoritě Božího slova a musíme s Bohem jednat na úrovni našeho srdce.

3. **Abychom nezatvrdili svá srdce, musíme se naučit znát a přijímat Boží způsoby jednání.**

Bůh o Izraeli na poušti řekl: „... dodnes mé cesty nepoznali...“ (3:10). „Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův. Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše“ (Izajáš 55:8-9). Boží cesty můžeme poznat pouze díky tomu, jak nám je ukazuje v Písmu.

A Naučit se znát a přijímat Boží způsoby jednání je naše odpovědnost.

Nemůžeme se omlouvat neznalostí. Nemůžeme se hájit: „Bože, já jsem nevěděl, že jednáš *tímto* způsobem.“ Izraelci na poušti měli Boží cesty znát. Ale protože je neznali, nepřijímali je. Boží cesty je třeba poznat *předtím*, než se dostaneme do obtížné situace (Příslaví 1:20-33). Nedbáme-li o moudrost ve chvíli, kdy máme příležitost ji získat, budeme ve chvíli, kdy přijde krize, zaskočení a bezradní.

B V Božích způsobech jednání se někdy projevuje jeho veliká moc, ale zázraky samy o sobě tvrdošíjná srdce nepromění.

Ti, kdo bloudili, zažili některé z největších zázraků, které Bůh kdy vykonal. Byli svědky deseti egyptských ran. Viděli, jak se Rudé moře rozdělilo, aby mohli projít, a jak se opět zavřelo nad faraonovou armádou. Bůh je v nehostinné Sínajské poušti už jednou zaopatřil vodou a manou. Bůh zdůrazňuje, že se na jeho skutky dívali *čtyřicet let* (3:9). Kdyby zázraky samy dokázaly obměkčit tvrdá srdce, mysleli by tito lidé být bohatýry víry! Jenže to právě nebyli.

Občas slyšíte lidi říkat: „Jo, kdybych viděl zázrak, uvěřil bych.“ Bůh někdy používá zázraky, aby lidi přivedl ke spásné víře. Často je však toto prohlášení pouhá zástěrka. Dotyčný skeptik si jen hledá výmluvu, aby mohl pokračovat ve svých hříších. Boháč v podsvětí prosil Abrahama, aby poslal někoho, kdo by varoval jeho bratry, aby na tom místě muk neskončili také. Abraham mu odpověděl: „Mají Mojžíše a Proroky, ať je poslouchají!“ Na to boháč namítl: „Ne tak, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, budou činit pokání.“ Prostě jim předved'te zázrak! Jenže Abraham odpověděl: „Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých“ (Lukáš 16:27-31).

C Boží způsoby jednání často zahrnují situace, které jsou pro jeho lid krajní zkouškou.

Nezapomínejte, jeho cesty *nejsou* naše cesty. Bůh často jedná způsobem, který nám připadá podivný, nebo přímo postavený na hlavu. A opět, abychom tyto jeho zvláštní způsoby jednání poznali, až bude takto jednat s námi, ukazuje nám je ve svém slově.

Podívejme se na to, jak Bůh jedná, když se po čtyřech stech let chystá vysvobodit Izrael z egyptského otroctví. K tomu potřebuje schopného židovského vůdce. To chce muže vychovaného ve faraonově domácnosti, zběhlého ve vši egyptské moudrosti a mocného v slovech i činech (Skutky 7:22). Až posud v pořádku. Pak ať ten člověk spáchá kolosální

botu a příštích čtyřicet let stráví jako pasák ovcí ve stepi. No tohle! Konečně ho Bůh povolá, aby splnil svůj úkol, ale pak – aby to Izraelci neměli tak lehké – opakovaně zatvrdí faraonovo srdce, aby je odmítl pustit.

Když faraon nechá Izraelce jít, ať napochodují k Rudému moři, do pasti, kde jim nezbyvá než bezmocně čekat na faraonovu obrovskou armádu. Když z téhle krize vyvážnou, chce to zavést je do vyprahlé pouště, kde není voda. Když už vodu najdou, ať je to voda trpká. Než je odvést do Zaslíbené země přímo – jedenáct dní cesty (5. Mojžíšova 1:2) – bude lepší vzít je tam „vyhlídkovou trasou“: čtyřicet let bloudění v nehostinné poušti. Takhle Bůh jedná se svým vyvoleným lidem! Chtěl, aby se mu naučili důvěřovat a vést jeho boje (2. Mojžíšova 13:17).

Pokud jde o Kenaán, mohl Bůh zvrhlé Kenaánce vyhladit nějakou pohromou. Izrael by se pak jenom nastěhoval a žil by šťastně až do smrti. Místo toho Bůh po Izraeli chtěl, aby se Kenaánců zbavil v mnoha náročných bitvách. Když později Izrael potřeboval proroka, Bůh na to šel tak, že učinil jistou ženu neplodnou. V Izraeli bylo mnoho žen, které měly děti, ale Bůh se rozhodl přivést ženu k tomu, aby si v zoufalství uvědomila, že syna mít nemůže. Když volala k Bohu, dal jí Samuele, který se stal jeho prorokem (1. Samuelova 1-2). Později, když Bůh chtěl, aby na izraelský trůn usedl muž podle jeho srdce, nevybral si muže, který se zamlouval Samuelovi. Vybral si nejmladšího z Jišajových synů, pasáčka ovcí jménem David. A ani pak nedosadil svého vyvoleného na trůn okamžitě, ale nechal ho, aby celé roky prchal o život před šíleným králem Saulem.

Mohl bych vršit příklady na příklady, protože Bible je jich plná. Když Bůh jedná, jeho lidé se přitom obvykle ocitnou v koncích, aby poznali, že *se musí spoléhat pouze na něj*. Pokud neznáme jeho cesty a ocitneme se v poušti bez vody nebo jsme nemáme možnost a sílu cokoli pro Boha udělat, budeme mít sklon reptat stejně jako Izrael. A proto se musíme z Božího slova naučit znát Boží cesty.

D Tváří v tvář Božímu jednání máme na vybranou: buď se mu podřídít, nebo reptat a vrátit se do světa.

Žalm 95 začíná slovy: „Pojďte, zaplesejme Hospodinu, oslavujme hlaholem skálu své spásy, vstupme před jeho tvář s díkůvzdáním, oslavujme ho hlaholem žalmů! Hospodin je velký Bůh, je velký Král nad všemi bohy“ (Žalm 95:1-3). Našemu varovnému textu předchází sedm veršů chvály. Volba je zřejmá: radujte se vírou z Pána, nebo reptejte a vraťte se do světa (do Egypta).

Apoštol Pavel dává v listu Filipským příklad správné reakce na Boží jednání. Vězní ho v Římě kvůli křivým obviněním. Jiní křesťanští vedoucí v Římě ho kritizují a zvěstují Krista ze závisti. Jako velký Boží apoštol pro pohany by si Pavel snadno mohl stěžovat na těžké, nespravedlivé podmínky. Napsal však: „Všechno dělejte bez reptání a bez pochybování...“ (Filipským 2:15). „Radost“ a slova příbuzná se v tomto krátkém dopise vyskytují více než patnáctkrát. Není náhodou, že se tu desetkrát objevuje také řecké slovo pro „postoj“.⁴ Postoj podřízenosti a důvěry Bohu nás povede k radosti třeba i uprostřed nejtěžších zkoušek. Postoj pýchy a soustředění na sebe vede k reptání, v němž odporujeme Božím způsobům jednání a vracíme se do světa.

E Odmítat Boží způsoby jednání znamená pokoušet Boha.

Bůh říká: „... vaši otcové žádali důkazy a tak mě pokoušeli...“ (3:9). U kořene pokoušení Boha je hřích nevíry (jímž se budeme podrobněji zabývat příště). Když Bůh něco slíbí a na nás dolehnou zkoušky, které se zdají jeho slib popírat, zase stojíme před rozhodnutím: Dodržuje Bůh své slovo nebo ne? Ano, jsme v nehostinné poušti a nemáme vodu. Ano, v Zaslíbené zemi žijí obři. Sami se s těmito problémy naprosto nejsme schopni vypořádat. Budeme důvěřovat Bohu a jeho slibům, nebo se obtížemi necháme svést k reptání a neochotě vzít Boha za slovo? Pokud nepřijímáme Boží způsoby jednání a nedůvěřujeme jeho slovu, zkusíme ho a to obvykle není dobré! (Vzácně se najdou výjimky jako Malachiáš 3:10.)

Abychom tedy nezatvrdili svá srdce, musíme se podříditi Boží autoritě skrze jeho slovo, musíme se postarat o to, abychom v srdci byli poddáni Bohu a musíme se naučit znát a přijímat jeho způsoby jednání s námi. A konečně:

4. **Když se podřídíme Božímu slovu a přijmeme jeho způsoby jednání, vstoupíme do jeho odpočinku.**

Ve větší míře se tím budeme zabývat u čtvrté kapitoly. Prozatím si ale všimněme verše 3:11. Boží přísaha vypovídá o jeho nezvatném rozhodnutí, že ti, kdo se na poušti bouřili, nevstoupí do Kenaánu (4. Mojžíšova 14:21-36). Když Bůh přísahá v hněvu, bude lepší věřit, že to myslí vážně! Duše, na které spočívá Boží hněv, nepozná odpočinek!

Boží odpočinutí se původně vztahovalo k usídlení Izraele v Zaslíbené zemi, má ovšem také duchovní naplnění, jak uvidíme v kapitole 4. Leon Morris (*Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, str. 35) říká, že Boží odpočinutí označuje „požehnané místo, kde již není usilování, ale pouze uvolnění v Boží přítomnosti a jistotě, že není důvod se bát“. Boží duchovní odpočinutí nachází člověk, který se „nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému“ (Římanům 4:5). „Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista...“ (Římanům 5:1).

Závěr

Způsob Božího jednání, který se ze všech nejvíce liší od způsobu, jak bychom jednali my, je kříž. Ježíš, bezhříšný Boží Syn zemřel jako oběť za bezbožné hříšníky. Bůh ospravedlňuje bezbožné skrze víru samotnou. To se přiči lidské pýše. Je vaší jedinou nadějí na přijetí do nebe Ježíšova krev? Podřizujete se v srdci Božímu slovu a přijímáte jeho způsoby jednání, a to zejména tehdy, když je jejich součástí bloudění nehostinnou pouští? Vaše srdce se buď vůči Bohu zatvrzuje, protože se jeho svrchovanému jednání s vámi stavíte na odpor, anebo se vůči němu stává citlivější, protože se jeho slovu podřizujete a přijímáte způsob, jakým s vámi jedná. Vaše reakce na zkoušky odhaluje vaše srdce. Zapuštěte duchovní kořeny hluboko do vřk, plodné půdy Božího slova, abyste vydrželi, když na vás praží žhavé slunce soužení a zkoušek!

Otázky k diskuzi

1. Boží slovo se nás ne vždy týká přímo. Jak si tedy můžeme být jisti, že je uplatňujeme správně?
2. Hříšné srdce je úskočné (Jeremjáš 17:9). Jak tedy můžeme vědět, zda máme v srdci správný postoj podřízenosti vůči Bohu?

3. Proč Boží způsoby jednání s jeho lidem často zahrnují zkoušky? Je nesprávné modlit se, aby od nás Bůh tyto zkoušky odvrátil? Proč ano, proč ne?
4. Proč je reptání na okolnosti závažný hřích? Co se tím ve skutečnosti projevuje?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2005

Poznámky

- ¹ Srovnej verš 2. Mojžíšova 17:7 v různých překladech. — pozn. překl.
- ² Také zde cituje autor Listu Židům Septuagintu,³ v tomto případě Žalm 94:8 LXX. (V LXX jsou žalmy rozděleny, a tedy i číslovány poněkud jinak než v hebrejském textu.) Srovnej rovněž verš Žalm 95:8 v KR („jako při popuzení, a v den pokušení“) a v PSZ („jako ve sváru, v den pokušení“). ČEP bere zřetel na oba významy. — pozn. překl.
- ³ LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
- ⁴ Toto slovo bývá nejčastěji překládáno jako „smýšlení“ či „mysl“. Srovnej verše Filipským 1:7⁽¹⁾, 2:2^(2,3), 5⁽⁴⁾, 3:15^(5,6), 19⁽⁷⁾ (v některých rukopisech rovněž 3:16 – viz NBK, KR); 4:2⁽⁸⁾, 10^(9,10) v různých překladech. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

VYTRVAT VE VÍŘE

Židům 3:12-19

Steven J. Cole

22. února 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

22. února 2004
List Židům, lekce 11.

Vytrvat ve víře Židům 3:12-19

Jedna z nejspornějších otázek v křesťanských kruzích zní: „Může věřící ztratit spasení?“ Týká se také našich emocí, protože většina z nás má někoho blízkého, kdo kdysi vyznal víru v Krista, možná dokonce působil v nějaké službě, a dnes žije od Pána daleko. A my se ptáme: „Je opravdu spasený?“ Ze srdce rádi bychom řekli, že ano, ale známe pár veršů, které nám tak jako náš dnešní text nahánějí husí kůži, a ty nás nutí zaváhat.

Evangelikálové se v zásadě dělí na tři tábory. Důslední arminiáni by řekli, že dotyčný byl spasen, ale své spasení ztratil. Tito lidé vidí spasení v první řadě jako lidské rozhodnutí. Jestliže jste nastoupili tím, že jste se rozhodli uvěřit, můžete rozhodnutím, že víru zapřete, zase vystoupit. Tímto názorem se nebudu zabývat, protože mi ve světle mnoha textů Písma, které Božím dětem slibují bezpečí (Římanům 8:1, 29-36 a jiné), připadá neudržitelný.

Zastánci názoru, že věřící nemohou ztratit spasení, se řadí do zbylých dvou táborů. Jedni tvrdí, že vytrvání ve víře není nutnou podmínkou jistoty spasení. Jejich heslem je: „Spasen jednou, spasen provždy.“ Tvrdí, že je-li spasení podmíněno vytrváním, znamená to, že závisí na skutcích. A dále tvrdí, že pokud spasení v konečném důsledku závisí na vytrvání, pak není možné, aby si křesťan byl jist svým spasením. Co když v budoucnosti odpadnu? A proto tvrdí, že záleží pouze na tom, aby člověk jednou uvěřil v Krista.

Tento názor sdílí s arminiánským názorem představu, že víra je lidské rozhodnutí, a ne dar, který Bůh udílí těm, jimž dává nový život. Je to spíš něco takového, jako když zatáhneme za páku. Jakmile za ni jednou zatáhneme, začnou se na nás sypat všechna požehnání zahrnutá ve spasení a my to nijak nemůžeme zastavit. Můžeme odejít a říct, že o ně nestojíme, ale ona nám stále náleží. To, jak žijeme poté, co uvěříme, s naším věčným určením a bezpečím nijak nesouvisí.

Poslední tábor zastává názor reformované teologie, totiž že spásná víra je Boží dar, který nám uděluje ve chvíli našeho spasení. Spasení vychází z Boha a závisí výhradně na jeho moci a na jeho úmyslu. Protože slíbil, že k chvále své slavné milosti dokončí to, co začal,¹ vytrvají všichni Boží vyvolení ve víře až do věčného života. Tento názor, který je podle mého názoru tím správným, tvrdí, že existuje něco takového jako falešná víra. Někteří z těch, kdo vyznají víru v Krista, mohou později od víry odpadnout, čímž se ukáže, že jejich víra nebyla pravá. Spásná víra však ze samé své podstaty vytrvá. Vytrvání ve víře je důkazem, že naše víra je od Boha a ne z lidí.

Tím nechci říct, že by vytrvalá víra byla něco automatického, čeho lze dosáhnout bez námahy. Bůh určuje prostředky stejně jako cíle. Boží svrchovanost ve spasení nikdy nepopírá odpovědnost člověka. Bůh vyvolil všechny, které se rozhodl spasit, ale tito vyvolení mají odpovědnost činit pokání ze svých hříchů a uvěřit v Ježíše Krista. I když Bůh slibuje, že nakonec budou spaseni všichni jeho vyvolení, jsme napomínáni, abychom ve víře vytrvali. Boží svrchovanost nevylučuje lidskou odpovědnost!

Náš text je důrazným napomenutím abychom vytrvali ve víře. Praví věřící si jeho varování vezmou k srdci a budou se v čase zkoušek pevně držet své víry. Falešní věřící budou reptat proti Bohu, a když na ně dolehnou zkoušky, upadnou stejně jako mnozí Izraelci na

pouští do hříchu nevíry. Autor tedy napomíná členy církve („bratří“, 3:12), aby „své počáteční předsevzetí“ zachovali „pevné až do konce“ (3:14). Upozorňuje nás na čtyři stránky vytrvalé víry:

Abychom vytrvali ve víře, musíme se vyvarovat velikého hříchu, konat velikou službu, držet se velikého spasení a osobně se ztotožnit s velikým příběhem.

1. Abychom vytrvali ve víře, musíme se vyvarovat velikého hříchu (3:12).

Kdybych se vás zeptal, abyste mi jmenovali hříchy, které považujete za nejhorší, nejspíš bychom slyšeli o masových vraždách, genocidě, týrání dětí, kanibalismu nebo pokleslých sexuálních praktikách. Nevíra by nás pravděpodobně nenapadla. Bůh ji přitom má na seznamu ohavných hříchů: „Dejte si pozor, bratří, aby někdo z vás neměl srdce zlé a nevěrné...“ (3:12).

A Abychom se tohoto strašného hříchu vyvarovali, musíme si uvědomit, jakým je nevíra ve skutečnosti zlem.

Když nad ním mávnete rukou, že to nic není, nebudete si na něj dávat pozor. Kdybych vás upozornil, že na ulici pobíhá toulavá kočka, řeknete: „A co má být?“ Možnost střetu s tímto divokým zvířetem by pro vás nebyla důvodem ke zvýšené ostražitosti. Kdybych se ale zmínil, že ta toulavá kočka je ve skutečnosti hladový lev, asi byste zpozorněli. Podívejme se na pět stránek nevíry, které by nás měly přimět, abychom byli ve střehu:

1) Nevíra je nejhorší ze všech hříchů, protože je u kořene každého hříchu.

Nevíra stojí v pozadí každého hříchu, kterého se lidé dopouštějí. Když satan v zahradě pokoušel Evu, dosáhl toho, aby nevěřila Božímu slovu: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ (1. Mojžíšova 3:1). Říkal vlastně: „Tomu přece nemůžete věřit, ne?“ Kdyby lidé opravdu věřili Bohu, nepáchali by takové strašné hříchy, o jakých jsme mluvili na začátku, protože by věděli, že je čeká jeho přísný soud. Ale protože Bohu nevěří, dělají si, co se jim zlíbí. Nevíra je u kořene každého hříchu.

2) Nevíra je hřích, který zatvrzuje srdce.

Ve verši 3:13 autor čtenáře varuje, že je tento hřích může zatvrdit. Stejně varování opakuje ve verši 3:15, kde znovu cituje Žalm 95 (srovnej 3:8). Hřích je jako mozoly, které se nám dělají na ruku. Bez mozolů jsou naše ruce citlivé na cokoli, co způsobuje bolest. Když se na nich ale udělají mozoly, můžeme dělat leccos, co by nás dříve bolelo, a sotva to pocítíme. Podobné je to s naším svědomím. Když poprvé zhřešíme, svědomí vykřikne: „Ouvej!“ Podruhé to bolí, ale už ne tolik. Za nějakou dobu to můžeme dělat, aniž bychom si vůbec uvědomovali, že hřešíme. Četl jsem o nájemných vrazících pracujících pro mafii, kteří jsou schopni střelit člověka zblízka do hlavy a pak si dát na oslavu dobrý oběd. Nevíra zatvrzuje naše srdce vůči Božím měřítkům svatosti.

3) Nevíra je trvalou hrozbou vemu Božímu lidu.

Ve verši 3:13 nám autor říká: „... povzbuzujte se navzájem den co den, dokud ještě trvá ono ‚dnes‘...“ Vrací se ke slovu „dnes“ ze Žalmu 95, které nás varuje, že tento hřích nevíry je trvalou, každodenní hrozbou. Včera jsme mohli být ve víře silní, jenže dneska jdeme pouští

a dojde nám voda. Co uděláme? Budeme důvěřovat Bohu a ve víře očekávat, že se o nás postará, nebo budeme reptat a vrátíme se do světa?

I skuteční věřící mohou upadnout do hříchu nevíry. Bůh slíbil Davidovi, že usedne na Izraelský trůn, ale David musel prchat o život před šíleným králem Saulem. Když to trvalo roky, David si řekl: „Kteréhokoli dne mohu být zahuben Saulovou rukou. Nezbývá mi nic lepšího než uniknout do pelištejské země“ (1. Samuelova 27:1). To tedy *nebylo* prohlášení víry v Boží zaslíbení! Než se David konečně vzpamatoval (1. Samuelova 30:6), měl z toho spoustu problémů. Hlavní ale je, že věřící nejsou proti nevíře imunní! Buďte ve střehu!

4) Nevíra nás – stejně jako každý hřích – podvádí.

Autor mluví o „klamu hříchu“ (3:13 KMS). Hřích nám namluví, že nás zbaví našich momentálních problémů a dá nám to, co chceme, zatímco poslušnost vůči Bohu nás o to, co chceme, připraví. Když David přešel k Pelištejcům, Saul ho přestal pronásledovat. Pelištejský král mu dal vlastní město. Místo aby se protloukal od jeskyně k jeskyni, mohl se David se svými ženami usadit a žít normálně. Takhle hřích pracuje vždycky. Přesvědčí nás, že dostáváme to, co chceme. Jenže pak přijde chvíle, kdy si za to nechá zaplatit.

Jste svobodná a cítíte se osaměle. Už dlouho vás žádný věřící muž nepozval na rande. Přijde satan a řekne: „Když budeš čekat na Boha, nikdy nedostaneš, po čem toužíš. A tenhle nevěřící je prima. Vyraž si s ním.“ Nebo máte problémy v manželství. Manželka vás ustavičně komanduje. Neuspokojuje vás sexuálně. A potkáte krásnou, vnímavou, chápající ženu, která se vám nabídne. Satan zašeptá: „Ta ti dá přesně to, co potřebuješ.“ Hřích, nevíru nevyjímaje, nás vždycky podvádí.

5) Nevíra je nerozlučně spjata s neposlušností.

Verš 3:12 varuje před *nevírou*; verš 3:13, aniž by se změnilo téma, varuje před úskočností *hříchu*. Verše 3:17-18 mluví o těch, kdo *zhřešili* a byli *neposlušní* (KMS, NBK, KR). Verš 3:19 vysvětluje, že důvodem, proč nesměli vstoupit do Zaslíbené země, byla jejich *nevíra*. Bible opakovaně používá slova „víra“ a „poslušnost“ jako navzájem zaměnitelné pojmy (Jan 3:36; Skutky 6:7; Římanům 1:5; 10:16; 15:18; 16:26; 2. Tesalonickým 1:8; 1. list Petřův 1:2; 2:8; 3:1; 4:17). Jsme spasení vírou samotnou, ale spásná víra vždy vede k životu v poslušnosti Bohu (List Jakubův 2:18-26). Pokud Bohu opravdu věříte, budete ho poslouchat. Pokud Bohu nevěříte, nebudete ho poslouchat.

Abychom se tedy vyvarovali tohoto strašného hříchu nevíry, musíme si uvědomit, jakým zlem ve skutečnosti je.

B Abychom se tohoto strašného hříchu vyvarovali, musíme být nesmírně opatrní.

„Dejte si pozor, bratří!“ (3:12)! „Mějte se na pozoru! Buďte ve střehu!“ K tomu, aby se člověk dostal do pekla, opatrností není zapotřebí, ale dostat se do nebe, to vyžaduje pořádnou opatrnost. Pokud se o osud své duše nezajímáte nebo nestaráte, strhne vás mohutný proud světa, těla a ďábla do pekel. Musíme se *snažit* vstoupit úzkými dveřmi do nebe (Lukáš 13:24). Praví věřící se vyznačují bdělostí a ostražitostí. Neřeknou ledabyle: „Pro jeden hříšek se svět nezboří. Spasen jednou, spasen provždy.“ Praví věřící často zkoumají svá srdce, aby se ubezpečili, že zůstávají ve víře (2. Korintským 13:5). Dbají na svá srdce, aby nebyla zlá a nevěřící, aby neodpadli od živého Boha.

C Abychom se tohoto strašného hříchu vyvarovali, musíme se vyhýbat ritualizovanému náboženství a žít v blízkosti živého Boha.

Jak jsme viděli minulý týden, křesťanství je záležitost srdce před Bohem. Není problém sehrát hezké představení pro ostatní, aby si říkali: „Ten Steve je ale zbožný člověk!“ Můžu zpívat nahlas, zvedat ruce v uctívání, modlit se s nasazením, účastnit se Večeře Páně, dokonce i horlivě kázat – ale to všechno může být jen vnějšková záležitost! Bůh je živý *Bůh* (9:14; 10:31; 12:22), který hledí na srdce. „Není tvora, který by se před ním mohl skrýt. Nahé a odhalené je všechno před očima toho, jemuž se budeme ze všeho odpovídat“ (4:13). Živý Bůh zná všechny moje pochybnosti i hříšné myšlenky. Jeho neobalamutím – ani na okamžik! Chci-li se vyvarovat tohoto strašného hříchu nevíry, musím brát každou myšlenku do zajetí poslušnosti Kristu. Musím vyznávat své pochybnosti jako hřích a žít před živým Bohem v pravdě.

Abychom vytrvali ve víře, musíme se vyvarovat jednoho velikého hříchu: nevíry.

2. Abychom vytrvali ve víře, musíme konat velikou službu (3:13).

„Naopak, povzbuzujte se navzájem den co den...“ Toto sloveso může také znamenat „napomínat“ (KMS, NBK, KR) či „vyzývat“. Příslušné podstatné jméno souvisí s představou někoho, kdo vám jde po boku, aby vám pomáhal. Ježíš jím nazývá Ducha svatého (Jan 14:16, 26: „Přímluvce“). Všimněme si stručně tří stránek této služby povzbuzování:

A Službu povzbuzování má konat každý člen církve.

Povzbuzování není něco, co by měl dělat jen pastor. Je nezbytné, aby si jím sloužili všichni členové církve navzájem. Někdy je zapotřebí, abych takto posloužil já někomu jinému, ale jindy budu já potřebovat, aby on povzbudil mě. Tento příkaz předpokládá, že jste během týdne osobně ve styku s jinými věřícími, kteří natolik dobře vědí, co právě prožíváte, že vám tuto službu mohou poskytnout, když ji potřebujete. Navíc, máte-li takto sloužit, musíte si uvědomit, že *jste* strážci svých bratrů! Vidíte-li, že je váš bratr oklamán hříchem a zatvrzuje se, a necháte to být, neposloucháte tento příkaz. Máte povinnost pomoci bratrovi, který zápasí s nevírou nebo s hříchem. Nemůžete si zachovávat odstup.

B Službu povzbuzování potřebujeme každý den, protože nepřítel útočí každý den.

Máme se povzbuzovat „den co den“. Neříkejte si: „Nechám to na pastorovi, on to s ním jednou nějak vyřídí, ale moje starost to není.“ Když vidíte, jak se váš bratr odvrací od Pána, *je* to vaše starost! Protože satan v útocích nepolevuje, nesmíme polevovat ani my ve vzájemném povzbuzování ve víře.

C Službu povzbuzování potřebujeme, protože je hřích záludný.

Podvedený člověk není schopen správně zhodnotit, jak na tom je. Myslí si, že je všechno v pořádku, i když to v pořádku není. Jestli vás někdy napálil podvodník, který se ve svém umění vyznal, vzpomente si, že byl pryč i s vašimi penězi ještě dřív, než vám došlo, že někde něco neklape. Někdo třetí vás mohl varovat: „Na toho chlapa si dej pozor!“ Pak byste se možná nenechali oškubat. Protože nás hřích vodí za nos, potřebujeme si navzájem kráčet po boku a poskytovat si tuto službu povzbuzování.

Abychom vytrvali, musíme se vyvarovat velikého hříchu nevíry a konat velikou službu povzbuzování.

3. **Abychom vytrvali ve víře, musíme se držet velikého spasení (3:14).**

„Vždyť máme účast na Kristu, jen když své počáteční předsevzetí zachováme pevné až do konce.“ Dva body:

A Ve spasení jsme sjednoceni s Kristem.

„... máme účast na Kristu...“ (srovnej 1:9; 3:1; 6:4; 12:8). Badatelé se rozcházejí v názoru, zda tato slova vyjadřují naši spoluúčast s Kristem na díle jeho království, nebo naše sjednocení s Kristem – stav, který Pavel často popisuje slovy: „v Kristu“. Platí sice obojí, ale z kontextu se zdá, že je řeč o našem podílu na Kristu samotném. Když nás Bůh spasil, vložil nás do Krista, takže vše, co platí o něm, platí o nás. Jak směle říká Pavel: „Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši...“ (Římanům 8:1).

B To, že věřící budou nakonec spaseni, je sice jisté, ale nestane se to samo od sebe.

Ve slovech „... máme účast na Kristu...“ je položen důraz na to, co pro nás z milosti udělal Bůh, zatímco následující podmiňovací věta se zaměřuje na naši odpovědnost. Naše „počáteční předsevzetí“ je naše prvotní víra v Krista, již jsme přijali spasení. Spásná víra není jednorázová záležitost. Je-li pravá, budeme věřit až do té doby, kdy uvidíme Ježíše („až do konce“). Držet se pevně této víry a jistoty je naše odpovědnost.

V listu Filipským nám Pavel ukazuje stejnou rovnováhu. Říká, že Bůh dokončí dobré dílo, které v nás začal; zároveň nás ale vyzývá, abychom své spasení uskutečňovali s neustálým vědomím, že tím, kdo v nás působí, je Bůh (Filipským 1:6; 2:12-13). Jinými slovy: zaslíbení o jistotě našeho spasení bychom nikdy neměli obracet a předpokládat, že v celém procesu nemáme žádnou odpovědnost. Ti, kdo v Krista skutečně věří, se budou víry v něj držet pevně až do konce. Když někdo víru v Krista opustí, vrátí se do světa a nevádí mu tam zůstat, svědčí to o tom, že v Krista jako ve svého Pána a Spasitele ve skutečnosti nikdy neuvěřil. Praví věřící mohou někdy prožívat pochybnosti a upadnout do hříchu, ale nezůstanou tam. Boží výchovné tresty je přivedou zpátky (12:8).

Abychom vytrvali ve víře, musíme se vyvarovat velikého hříchu, konat velikou službu, držet se velikého spasení – a konečně:

4. **Abychom vytrvali ve víře, musíme se osobně ztotožnit s velikým příběhem (3:15-19).**

Autor se vrací k příběhu o Izraeli na poušti a opět cituje Žalm 95: „Jestliže dnes uslyšíte jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce ve vzdoru!“ Pak svým čtenářům přibližuje jeho smysl pomocí tří párů řečnických otázek (KJV² překládá verš 3:16 nesprávně). Na první otázku každého páru odpovídá druhá. Autor se snaží, aby si čtenáři uvědomili, že jsou v přesně stejné situaci jako Izrael na poušti. Ve verši 3:19 svou myšlenku shrnuje, přičemž zpětně navazuje na téma nevíry z verše 3:12.

První otázka a odpověď ukazují, že *tento příběh se týká všech, kdo se pokládají za věřící*. Kdo se zatvrdil vůči Bohu, když slyšel jeho hlas? Právě ti, které Mojžíš vyvedl z Egypta. Třebaže k této společnosti patřila i hrstka skutečně spasených, většina reptala, nevěřila Bohu, a zemřela na poušti. Autor říká všem, kdo se hlásí ke křesťanství: „Tohle se týká vás!“ Dokonce i pro pravé věřící je relevantní poznámka Johna Owena: „I ti nejlepší svatí potřebují být varováni před těmi nejhoršími zly.“ (John Owen: *Hebrews: The Epistle of Warning* [Kregel], str. 53.)

Druhá otázka a odpověď ukazují, že *ti, kdo se pokládají za věřící a přitom zůstávají v hříchu by měli očekávat jeho hněv, ne odpočinutí*. Nejsme-li praví věřící a hřešíme, přestože jsme již poznali pravdu, čeká nás Boží konečný soud. Jsme-li praví věřící, náš hřích na nás přivolá jeho přísné výchovné tresty. Ani v jednom případě není o co stát!

Třetí otázka a odpověď ukazují, že *ti, kdo na sebe na poušti přivolali Boží hněv, nebyli jen nevěřící, ale také neposlušní*. Jak jsme viděli, to dvojí je neoddělitelně spjato. Je-li nevíře ponechána volnost, rychle se zvrhne v neposlušnost. Dokonce se často používá jako rouška pro neposlušnost. Nevíra je společensky přijatelnější než hřích, a tak se tváříme, že zápasíme s intelektuálními otázkami. Uvnitř ale víme, že jestli má Boží slovo pravdu, tak se musíme odvrátit od svých hříchů, a to se nám nechce. Ti neposlušní, kteří nevstoupili do Božího

odpočinutí, jsou totožní s těmi nevěřícími.

V závěrečném shrnutí (3:19) nám autor dále ukazuje, že nevíra nás zbavuje nejen *ochoty*, ale i *schopnosti* přijmout Boží požehnání. Buď vám přístup k požehnáním Božího věčného odpočinutí otevírá víra, nebo vám ho nevíra uzavírá. Abychom vytrvali ve víře, musíme se osobně ztotožnit s příběhem Izraele na poušti. Musíme se vyvarovat strašného hříchu nevíry, který jim zabránil vejít do slíbeného Božího odpočinutí.

Závěr

V Kalifornii jsem měl souseda, kterého bych neváhal popsat jako stoprocentního drsňáka. Obličej a tetované ruce měl opálené od toho, jak pod kalifornským sluncem pracoval na silnicích nebo je brázdil na motorce. Měl výbušnou povahu. Jednou jsem ho slyšel asi na sto metrů proklínat řidiče sněžného pluhu, že mu odhrnutým sněhem zatarasil vjezd. Všude po domě se mu povalovaly výtisky časopisu *Penthouse*. Nikdy nechodil do církve.

Jednoho dne jsem měl příležitost mu svědčit o Kristu. On ale rychle zvedl ruku, aby mě zadržel, a řekl: „Steve, já už to mám u toho pána seshora vyžehlený.“ Když někdo mluví o Všemohoucím Bohu jako o „tom pánovi seshora“, vždycky mě to znepokojí. „Jak to myslíš?“ zeptal jsem se. Potom mi řekl, že jako teenager navštěvoval velký baptistický sbor v oblasti Los Angeles. Pastor mládeže mu řekl, že když přijme Krista, bude mít jisté, že se dostane do nebe. „A to jsem udělal, takže o mě nemusíš mít strach.“ I když nic ani náznakem nesvědčilo o tom, že by ve víře zůstával, a naopak spousta toho svědčila o tom, že ne, on si stále myslel, že má věčný život, protože kdysi uvěřil!

Autor Listu Židům to vidí jinak. Abychom vešli do Božího odpočinutí, musíme vytrvat v poslušné víře. Abychom vytrvali, musíme se vyvarovat velikého hříchu nevíry, konat velikou službu vzájemného povzbuzování, držet se pevně svého velikého spasení v Kristu a osobně se ztotožnit s velkým příběhem Izraele na poušti. Dejme si pozor, bratří!

Otázky k diskuzi

1. Proč je nevíra tak strašný hřích? Znamená to, že praví křesťané nikdy nepochybují? Proč ano, proč ne?
2. Jak můžeme rozpoznat svou nevíru a vypořádat se s ní, když je hřích tak záludný? Je nevíra ve své podstatě záležitost rozumová nebo mravní?
3. Je namístě poskytnout ujištění o spasení někomu, kdo sice říká, že věří v Krista, ale přitom setrvává v hříchu? Jakým pravidly bychom se v takovém případě měli řídit?
4. Je námitka, že pokud je pro spasení nutno vytrvat, nemůžeme si jím být nikdy jisti, platná? Proč ano, proč ne?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2005

Poznámky

- ¹ Efezským 1:6; Filipským 1:6 — pozn. překl.
² KJV (*King James Version**): anglický překlad Bible. V češtině volí shodné řešení KR a NBK, a autorova poznámka se tedy vztahuje i na ně. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

KULTURNÍ KŘESŤANSTVÍ VERSUS SPÁSNÁ VÍRA

Židům 4:1-11

Steven J. Cole

29. února 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

29. února 2004
List Židům, lekce 12.

Kulturní křesťanství versus spásná víra Židům 4:1-11

Jedním z míst v Bibli, která mi nahánějí největší hrůzu, je Matouš 7:21-23, kde Ježíš říká:
„Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích. Mnozí mi řeknou v onen den: ‚Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?‘ A tehdy já prohlásím: ‚Nikdy jsem vás neznal; **jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.**““

Ježíš nás evidentně varuje, že je možné se nejen prohlašovat za jeho následovníka, ale dokonce mu pozoruhodným způsobem sloužit – prorokovat, vyhánět démony a konat zázraky – a přece nebýt vpuštěn do nebe. Ježíš tu nemluví o pohanech, kteří trávili život na mejdanech a na Boha nebrali zřetel. Mluví o lidech, kteří mu celý život sloužili, nebo si to aspoň mysleli. Jejich volání „Pane, Pane“ svědčí o tom, že ho vyznávali jako svého Pána. To, že jim nebylo umožněno vejít do nebe, je zjevně šokovalo. Očekávali, že se dostanou dovnitř, a když přišli k bráně, byla na závoru! Jestli vám Ježíšova slova nenahánějí strach, tak by rozhodně měla!

Jak Ježíšova slova, tak slova našeho textu varují před nebezpečím kulturního křesťanství. Kulturní křesťané chodí do kostela. Tvrdí, že věří v Ježíše jako svého Spasitele a Pána. Mnozí z nich slouží v církvi. Ale v onen veliký a hrozný den uslyší Ježíšova mrazivá slova: „Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.“ Chci vysvětlit, jak se vyhnout nebezpečí kulturního křesťanství a být skutečně spasen.

Židům 4:1-11 je obtížně pochopitelný text. Ačkoli se domnívám, že nyní kráčím správným směrem, přiznávám, že mnoho let jsem těmto veršům nedokázal porozumět. Mnozí kazatelé a znalci Bible užívají tento text ve smyslu toho, jak mohou věřící prožívat Boží pokoj či odpočinek tváří v tvář zkouškám každodenního života. Připouštím, že by to mohla být oprávněná *druhotná* aplikace textu.

Když jsem ovšem zápasil s těmito verši v jejich kontextu, usoudil jsem, že vykládat je v první řadě jako povzbuzení pro věřící, aby v době zkoušek odpočívali v Kristu, znamená aplikovat je špatně. Myslím, že hlavní poselství textu zní:

Všichni, kdo se hlásí k církvi, se musí mít na pozoru před kulturním náboženstvím, které není totéž, co osobní prožívání Božího spasení.

Jinými slovy v něm vidím varování pro lidi, kteří se považují za křesťany, že si mají dát pozor, aby jejich víra byla pravá. Budu se držet osvědčeného přístupu, jímž se ve svých kázáních řídili puritáni, a vysvětlím nejprve „Učení“ a potom navrhu „Užití“ (aplikaci).

Učení: text objasněný ve svém kontextu

Uvedu dvě myšlenky, které nám pomohou textu porozumět:

- 1. Autor nemá na mysli zkušenost vnitřního klidu, kterou mohou někteří věřící postrádat, ale zkušenost Božího spasení (kontext).**

Slovem „tedy“ (4:1 NBK) se autor odvolává na třetí kapitolu, zejména na verše 3:12 a 3:19. Varuje před zlým a nevěřícím srdcem. Jeho čtenáři, Židé, kteří uvěřili v Krista, čelili pronásledování, a byli tedy v pokušení vrátit se k judaismu. Dvakrát je vyzývá, aby si zachovali své počáteční předsevzetí a smělou jistotu (3:6, 14). Cituje Žalm 95:7-11, kde se líčí, jak Izraelci na poušti zkoušeli Boha, a proto nesměli vstoupit do místa Božího odpočinutí, do Zaslíbené země. Všichni potřeby veřeje svých dveří krví velikonočního beránka. Všichni prošli Rudým mořem a urchli před faraonovou armádou. Přesto se většina z nich Bohu nelíbila, a proto je nechal padnout na poušti (1. Korintským 10:5).

Pro správné pochopení tohoto příběhu je důležité, abychom s výkladem předobrazů nezašli příliš daleko. Mýlili bychom se, kdybychom dospěli k závěru, že všichni, kdo vyšli z Egypta, byli praví věřící, kteří „žili podle těla“. Tak jsem tento příběh často slyšel aplikován. Ti z Izraelců, kteří reptali na poušti, jsou přirovnáváni k „tělesným“ křesťanům. Jsou spasení, jen ještě nedošli do Kenaánu, který symbolizuje zkušenost vítězství nad hříchem. Někdy se říká, že jsou dosud v listu Římanům 7, a zatím se nedostali k Římanům 8. Tvrdím, že tato aplikace příběhu je mylná.

Domnívám se naopak, že ti, kdo se na poušti bouřili a přivolali na sebe Boží hněv, představují ten druh lidí, které nazývám „kulturní věřící“. Patřili k Božímu lidu (Izraeli), ale v srdci měli k důvěře Bohu daleko. Autor listu jejich srdce opakovaně označuje jako zatvrzelá (3:8, 13, 15; 4:7). Spočíval na nich Boží hněv (3:10-11, 17-18; 4:3). Za jejich hlavní problém pokládá autor nevíru (3:12; 4:2), neposlušnost a hřích (3:17-18; 4:6, 11).

Je zřejmé, že mluví o osobní reakci na evangelium, ne o větší hloubce křesťanského života. Dvakrát říká, že tito lidé slyšeli stejně jako my dobrou zprávu (4:2, 6). Ani v době Mojžíšova zákona nebyli lidé spasení dodržováním zákona, ale spravedlností z víry (1. Mojžíšova 15:6; 2. Mojžíšova 34:6-7; Žalm 32:1-2; srovnej Římanům 4). Ale dobrá zpráva těmto lidem nijak neprospěla, protože k ní nepřipojili svou víru (4:2).

Když nás tedy autor vyzývá, abychom se báli, že bychom mohli promeškat vstup do Božího odpočinutí (4:1), máme se bát nevíry a jejích strašlivých následků: totiž věčného odsouzení. Měli bychom se bát, že bychom mohli upadnout do neposlušnosti podle vzoru těchto reptajících nevěřících (4:11; srovnej 3:17). Buď jsme vírou vstoupili do Božího odpočinutí (totiž spasení), nebo jsme pro svou nevíru a neposlušnost předmětem jeho hněvu (3:10-11, 16-18; 4:3, 5). Pokud Božím slibům nevěříme, stávají se právě z těchto slibů děsivé hrozby soudu!

Podle mne tedy kontext ukazuje, že autor se jakožto pastor neobával o to, aby se někteří „tělesní křesťané“ v hebrejské církvi nepřipravili o prožívání Božího pokoje ve zkouškách. Jeho hlavní starostí bylo, že někteří z nich jsou možná jako Izraelci na poušti. Možná, že jdou s náboženským proudem, ale nejsou opravdu věřící. Záleželo mu na tom, aby byli skutečnou spásnou vírou zachráněni před Božím hněvem.

Druhá myšlenka, která nám má pomoci textu porozumět:

2. Prostřednictvím obrazu odpočinku Bůh lidem vždy nabízel a stále nabízí své spasení (4:3-10).

Tok myšlenek ve verších 4:3-10 se obtížně sleduje, domnívám se však, že autor zde na základě Starého zákona ukazuje nejméně čtyři různá období, v nichž bylo Boží odpočinutí předobrazem spasení.

A Při stvoření bylo Boží odpočinutí sedmého dne předobrazem našeho odpočinutí v něm (4:3-4).

Autor začíná konstatováním: „... do odpočinutí vcházíme jen my, kdo jsme uvěřili...“ Potom opět cituje Žalm 95:11: „Přísahal jsem ve svém hněvu: Do mého odpočinutí nevejdou!“ (viz Židům 3:11). A pak dodává: „... ač jeho odpočinutí trvá od chvíle, kdy stvořil svět.“ K tomu cituje z 1. Mojžíšovy 2:2: „I odpočinul Bůh sedmého dne od všeho svého díla.“ Myšlenkovou vazbu vysvětluje F. F. Bruce: „Příčinou toho, že generace Izraelců na poušti nemohla vstoupit do Božího ‚odpočinutí‘, nebylo to, že by toto odpočinutí dosud nebylo k dispozici. Bylo k dispozici od té doby, co bylo dokončeno dílo stvoření.“ (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 74.)

Jinými slovy: židovský sabat, jehož kořeny nacházíme v příběhu o stvoření, byl obrazem odpočinku, který má Boží lid v jeho spasení. Byl to den, kdy se mělo zanechat vši běžné práce a nechat se občerstvit v čase stráveném s Bohem. Boží lid tak měl každý týden příležitost se zastavit a rozjímat o jeho dobrotě a péči o ně. Sabat měl od počátku duchovní náboj. Duše toho dne v harmonii se svým Stvořitelem nacházela uspokojení a odpočinek.

B V Kenaánu byla Zaslíbená země předobrazem odpočinutí, které Bůh nabízí prostřednictvím víry v něj (4:5, 8).

Autor opakuje (4:3) poslední slova Žalmu 95:11: „Do mého odpočinutí nevejdou.“ Mluví o generaci, která zahynula na poušti. Ve verši 4:8 ukazuje, že ani ti, kdo do Zaslíbené země pod Jozuovým vedením vstoupili, nepoznali Boží odpočinutí v plnosti, protože David více než tři sta let po Jozuovi dosud mluví o potřebě vstoupit do Božího odpočinutí. Jozuovo jméno znamená „Hospodin zachraňuje“ a v řecké podobě zní *Iésús* – Ježíš. Původní čtenáři by si tedy všimli, že si autor hraje se jmény: první Ježíš (Jozue) byl jen předobrazem Ježíše, který měl přijít. Jozue vedl lid do Zaslíbené země, ale to bylo jen obrazem odpočinku v Božím spasení, které nabízí Ježíš Kristus.

C Kenaán nebyl konečným Božím odpočinutím, protože David psal o odpočinutí, které Bůh nabízel v jeho době (4:6-7).

Izraelci na poušti do Božího odpočinutí nevstoupili a David napsal: „Uslyšíte-li dnes jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce...“ To znamená, že je tu stále den, kdy máme příležitost přijmout odpočinutí, které Bůh nabízí. Důraz je na slově „dnes“. V argumentu jde o to, že Boží sliby lze vždy uplatnit i v přítomnosti. Ačkoli Izraelci na poušti nedokázali přijmout Boží odpočinutí, Bůh jim je opět nabídl prostřednictvím Davida. Každá generace má šanci reagovat na Boží zaslíbení vírou. Což nás přivádí k závěru:

D Bůh nás stále volá, abychom vírou vstoupili do jeho odpočinutí (4:9-10).

Autor zde pro odpočinek používá slovo, které se nikde jinde nevyskytuje.¹ Někteří se domnívají, že se toto slovo pokoušel razit. Je přeloženo jako „sobotní odpočinek“ a upozorňuje na duchovní rozměr Božího odpočinutí. Přesahuje dodržování sedmého dne jako svátku. Přesahuje vstup do pozemské Zaslíbené země. Tento „sobotní odpočinek“ je odpočinek duše. Je to ten odpočinek, který slibuje Ježíš, když říká: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a **naleznete odpočinutí svým duším.**

Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží“ (Matouš 11:28-30).

Autor říká, že tento odpočinek „zůstává“ „Božímu lidu“ (4:9 KMS, NBK). Potom vysvětluje, že „kdo vejde do Božího odpočinutí, odpočine od svého díla, tak jako Bůh odpočinul od svého“ (4:10). „Boží lid“ označuje ve Starém zákoně Izrael a zde všechny, kdo se hlásí k Boží církvi. Podle Bruce (str. 78) se verše 4:9-10 týkají „zkušenosti, kterou ve svém časném životě nemají, ačkoli jim náleží jako dědictví, z nějž mohou vírou žít už teď a tady.“ Poukazuje na věřící z kapitoly 11, kteří nezažili naplnění Božích slibů během svého pozemského života, ale vyhlíželi nebeské město, které pro ně Bůh připravil (11:16).

Leon Morris komentuje Bruceův výrok takto (*Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12., str. 43):

Raději bych to pořadí obrátil: řekl bych, že vírou v této zkušenosti žijí už teď a tady, ale to, co zatím znají, není celá skutečnost. Ta se ukáže až na onom světě. V určitém smyslu totiž vstoupit do křesťanského spasení znamená zanechat vlastní práce a bezpečně spočinout na tom, co vykonal Kristus.

Autorovi zde jde o to, že vstup do Božího odpočinutí byl od počátku až dodnes obrazem spasení, které Bůh svému lidu nabízí. Jádro přirovnání tkví v tom, že musíme přestat spoléhat na to, že nás spasí naše skutky, a místo toho se spolehnout na to, co již pro naši záchranu vykonal Kristus. Řečeno s Pavlem: „Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost“ (Římanům 4:5).

Abych to shrnul, když autor mluví o vstupu do Božího odpočinutí, nemluví o tom, že se věřící mají naučit důvěřovat Bohu ve zkouškách, aby mohli prožívat jeho vnitřní pokoj. Mluví o Božím spasení, pro které podle vzoru Starého zákona používá metaforu odpočinku. Varuje čtenáře před nebezečím, že se budou hlásit k Božímu lidu, ale minou se Božím spasením, protože zvěst evangelia nepřijali vírou.

Uplatnění: text aplikovaný pro nás

Nabízím sedm aplikací. Některé z nich se opakují z dřívějších kázání, ale protože autor listu tyto věci opakuje, aby je čtenářům vtloukl do hlavy, udělám to stejně.

1. Kulturní náboženství (všeobecná víra) nikoho nespasí; aby byl člověk spasen, musí osobně věřit v Ježíše Krista.

Židé na poušti věřili v Boha – míněno všeobecně. Znali příběh o stvoření a dějiny zaznamenané v 1. Mojžíšově, a věřili jim. Věřili, že smlouva s Abrahamem se jakožto na jeho potomky vztahuje i na ně. Věřili Bohu dokonce natolik, že potřeli krví veřeje svých domů a následovali Mojžíše Rudým mořem. Slyšeli Boží dobrou zprávu, ale k ničemu jim to nebylo, protože ji osobně nepřijali vírou (4:2). Když se doslechli o obrech, žijících v zaslíbené zemi, stěžovali si, že měli radši umřít v Egyptě nebo na poušti, než aby je pobili Kenaánci (4. Mojžíšova 14:2-3). Bůh jim jejich přání splnil: všichni zemřeli na poušti!

Nestačí vyrůstat v církvi a všeobecně věřit v Boha a v Ježíše Krista. Možná slyšíte evangelium celý život a rozumem věříte v Ježíše a v to, že zemřel za vaše hříchy. Ale věřit rozumem nestačí! Spásná víra znamená osobně se spolehnout na prolitou krev Ježíše Krista, která jediná zaplatila za *mé vlastní* hříchy. Spásná víra znamená věřit, že Bůh bude při svém soudu milostivý *ke mně osobně*, protože *mé vlastní* hříchy jsou přikryty Ježíšovou krví, a že

jeho spravedlnost byla podle Božího slibu připočtena *mně osobně*. Dejte si pozor, aby vaše naděje, že přijdete do nebe, nestála na víře vašich rodičů nebo na tom, že se zdržujete s křesťany v budově církve! Musíte si uvědomovat nouzi, do níž vás váš hřích před Bohem staví, a osobně přijít ve víře pod kříž, abyste přijali jeho milost.

2. Pozor na falešný pokoj, který kulturní náboženství nabízí.

Obávám se, že v našich církvích je dnes mnoho takových lidí, o jakých mluvil Ježíš, kteří mu říkají „Pane, Pane“, ale do nebe nebudou přijati. Jeremjáš 8:11 varoval před falešnými proroky, kteří léčí těžkou ránu dcery Božího lidu povrchními slovy „pokoj, pokoj,“ i když žádný pokoj není. Lidem se dnes nabízí, aby „pozvali Ježíše do svého srdce“, a pak se jim řekne, že mají věčný život, o který nikdy nepřijdou. Neřekne se jim, že se potřebují odvrátit od svých hříchů. Neřekne se jim, že Bůh musí změnit jejich srdce. Statistiky ukazují, že dnes není prakticky žádný rozdíl mezi tím, jak myslí a žijí „evangelikálové“, a tím, jak myslí a žije zbytek populace!

To, že někdo *pocituje* vnitřní pokoj, ještě neznamena, že je skutečně spasen. Doporučuji vám k přečtení *A Treatise on Religious Affections* (Pojednání o náboženských citech) [Banner of Truth] od Jonathana Edwardse. Zkrácená verze v moderní angličtině nese název *The Experience that Counts* (Zkušenost, která se počítá). Edwards zde velice dopodrobna a na základě rozsáhlého biblického materiálu rozebírá otázku, jak člověk pozná, které pocity jsou platnými ukazateli pravosti jeho obrácení.

3. Spásná víra je záležitostí srdce před Bohem, ne vnějšího náboženství.

Ve verši 4:7 autor už potřetí opakuje varování před zatvrzováním srdce (viz 3:8, 15). Bůh se dívá na srdce, ne na vnějškové vykonávání našich náboženských povinností. Spasení spočívá v „transplantaci srdce“, v tom, že Bůh nahradí naše kamenné srdce srdcem z masa (Ezechiel 36:26), které je k němu citlivé. Jste-li opravdu spaseni, víte, že vaše srdce je jiné než bývalo. Nejde o to, že nikdy nehřešíte, ale o to že máte k hříchu zásadně odlišný postoj. Dříve jste ho milovali, teď ho nenávidíte. Dříve jste byli k Božím věcem lhostejní, teď Boha a jeho slovo milujete. Váš život formuje touha znát ho a milovat ho stále víc.

4. Spásná víra je vždy poslušná víra.

Jak jsme viděli minulý týden, autor používá slova „víra“ a „poslušnost“ (nebo „nevíra“ a „neposlušnost“) jako zaměnitelné pojmy (3:18-19; 4:2, 6, 11). Ne snad že bychom byli spaseni skutky; pravá spásná víra však *vždy* vede k životu v poslušnosti vůči Bohu. Ještě jednou: nemluvím o dokonalé bezhříšnosti. Na této straně nebe nikdo nežije dokonale. Pravý věřící ale s hříchem zápasí (Židům 12:4). Není otrokem hříchu, ale spravedlnosti, a to z upřímné poslušnosti (Římanům 6:17-18). Kdo neroste v poslušnosti Božímu slovu, ten by se měl ptát, jestli je jeho víra pravá spásná víra, nebo jen kulturní náboženství.

5. Spásná víra spočívá výhradně na tom, co vykonal Ježíš Kristus.

Pokud naše naděje, že přijdeme do nebe, závisí na čemkoli v nás samotných, nevstoupili jsme do Božího odpočinutí (4:10). Je dokonce možné spoléhat se nesprávným způsobem na svou víru, v domnění, že vás víra dostane do nebe. Tím se ale z víry stává skutek! Stane se tím, co vám má zajistit věčný život. Nedůvěřujte své víře. Důvěřujte Kristu. Pokud spasení závisí na

mé víře, pak za ně vděčím něčemu, co je ve mě, a není to spasení z milosti (Římanům 11:6). Bůh nás zachraňuje svou milostí, založenou na zásluhách Ježíše Krista. Víra pouze vzhlíží ke Kristu a spoléhá jen na něj.

6. Spásná víra je v jednom smyslu bezpracná, ale v druhém smyslu vyžaduje vytrvalou píli.

Výzva ve verši 4:11 má nádech ironie: „A tak usilujme, abychom vešli do toho odpočinutí...“ Namáhejme se, abychom si odpočinuli. I když je spasení dar, který pasivně přijímáme, máme také zodpovědnost se ho aktivně chopit. Musíme odpočinout od svých skutků (4:10), ale pilně se snažit, abychom vstoupili do Božího pravého odpočinutí (4:11). Jak jsem řekl minulý týden, do pekla doplachtíte bez nejmenšího úsilí. Stačí se nechat unášet proudem světa, těla a ďábla, a už tam jste. Dostat se do nebe ale vyžaduje píli a ostražitost. Ježíš řekl: „Snažte se vejít úzkými dveřmi, neboť mnozí, pravím vám, se budou snažit vejít, ale nebudou schopni“ (Luce 13:24). Usilujte pilně o Boží odpočinutí a hledejte je v jeho slovu, abyste do něj neopomněli vstoupit.

7. Spásná víra plodí hlubokou důvěru v Boha v nynějších zkouškách a vytrvalou naději v Bohu na budoucí věčnou radost.

Odpočinutí, o němž je tu řeč, je jak skutečnost v přítomnosti, tak naděje do budoucnosti. Přítomnou skutečnost poisuje Pavel: „Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista...“ (Římanům 5:1). „A nejen to,“ pokračuje, „chlubíme se i utrpením, vždyť víme, že z utrpení roste vytrvalost, z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje. A naděje neklame, neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán“ (Římanům 5:3-5). Budoucí nadějí je slib, že budeme navěky s pánem ve slávě, až nám setře „každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo“ (Zjevení 21:4).

Závěr

Doufám, že jsem tímto kázáním znepokojil spokojené a upokojil znepokojené. Pokud jste sem dnes přišli spokojení s tím, jak stojíte před Bohem, protože patříte k této církvi nebo protože v ní nějakým způsobem sloužíte nebo protože děláte to či ono, pak doufám, že teď jste znepokojení, protože vidíte, že vaše postavení před Bohem má vratké základy. Naděje na nebe postavená na jakémkoli vnějškovém náboženství je naděje falešná.

Pokud jste naproti tomu přišli znepokojeni, protože vás váš sklon k hříchu dohání k zoufalství a protože víte, že jestli spasení záleží na vašem výkonu, tak nemáte šanci, pak doufám, že vás upokojila dobrá zpráva, že můžete vstoupit do Božího odpočinutí vírou v Krista samotného. Mějte strach z nevíry kulturního křesťanství! Důvěřujte Spasiteli, který svému lidu dává pravý odpočinek!

Otázky k diskuzi

1. Souhlasíte s předloženým výkladem? Proč ano, proč ne?
2. Znamenají pochybnosti, že naše víra není pravá? Jak můžeme vědět, jestli je pravá?
3. Jmenujte některé prvky, v nichž se kulturní náboženství liší od pravé spásné víry.
4. Jak se může strach (4:1) snášet s pravou vírou? (Viz Lukáš 12:5; Římanům 11:20;

Filipským 2:13.)

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2005

Poznámky

- ¹ Jde o slovo *sabbatismos*. („A tak Božímu lidu zůstává ‚sabatismus‘.“ Srovnej KMS, NBK.) Nemožnost doložit jeho význam z jiného kontextu spolu se skutečností, že právě zde je jeho bezprostředním kontextem jednoduchá a málo rozvinutá věta užívající výrazů a vazeb poněkud neostrého významu, přispívá k obtížné pochopitelnosti tohoto verše i celého oddílu. Například ČEP (v tištěném vydání *Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona (Podle ekumenického vydání z r. 1985)* [Praha: Česká biblická společnost, 1991]) uvádí v poznámce^c dokonce takovouto alternativu: „Tak musí Boží lid dosud slavit sobotu jako svátek odpočínutí.“ (Možnost zvolená pro základní text zní: „Tak má Boží lid pravý sobotní odpočinek teprve před sebou.“) Překlady, které tolik neusilují o srozumitelnost (KMS, NBK), si mohly dovolit podat verš doslovněji, takže autorovu výkladu zde vyhovují lépe. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

BOŽÍ MOCNÉ SLOVO

Židům 4:12-13

Steven J. Cole

14. března 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

14. března 2004
List Židům, lekce 13.

Boží mocné slovo Židům 4:12-13

Pro kázání metodou postupného výkladu Písma nastaly těžké časy. Mnozí prohlašují, že lidé zvyklí na televizi a jiná moderní média čtyřicetiminutové kázání nezvládnou. Spousta kazatelů si naneštěstí bere toto doporučení k srdci. Takzvané „církve pro hledající“ doporučují patnáctiminutové povídání postavené na některé pocíťované potřebě, doprovázené scénkami s cílem udržet pozornost posluchačů. Tvrdí, že bychom nikdy neměli zmiňovat hřích nebo cokoli jiného, co by mohlo u někoho vyvolat nepříjemné pocity. Jde jim o to, aby se v církvi všichni cítili dobře.

Takovýto přístup v sobě zahrnuje popření moci Božího slova – jeho schopnosti přivést hříšníky k obrácení a vést Boží lid k růstu odhalováním našeho hříchu a poukazováním na Boží milost projevenou skrze kříž. Dějiny obsahují četná svědectví o moci Božího slova. Mnich pronásledovaný vědomím viny, jehož jméno znělo Martin Luther, byl spasen tím, že studoval Římanům 1:16-17. Když ho chválili za úlohu, kterou sehrál při reformaci, přesměřoval chválu na Písmo. Řekl: „A zatímco jsem spal nebo s přáteli Philippem [Melanchthonem] a [Nicholasem] Amsdorfem popíjel wittenberské pivo, Slovo tak mohutně oslabovalo papežství, že mu nikdy žádný kníže ani císař nezpůsobil takové ztráty. Já jsem neudělal nic; všechno udělalo Slovo.“ (Erich Gritsch: *Martin—God's Court Jester* [Fortress Press], str. 200-201.)

Podobně přinesl Bůh reformaci do Ženevy prostřednictvím biblického kázání Jana Kalvína. Obdivuhodnou službu výkladu Písma, kterou konal Kalvín v Ženevě, vykresluje T. H. L. Parker v knize *Calvin's Preaching* (Kalvínova kázání) [Westminster / John Knox Press]. Kalvín míval obvykle dvě kázání v neděli a také různá kázání během ostatních dnů každého druhého týdne. Jeho kázání většinou trvala hodinu. V týdnech, kdy nekázal v kostele, vyučoval studenty na semináři. A kromě náročné zátěže, kterou představovala kazatelská služba, se navíc každý týden setkával s vedoucími církve, navštěvoval nemocné, poskytoval rady lidem, kteří je potřebovali, udržoval rozsáhlou korespondenci a psal své četné komentáře a knihy (str. 62-63)! Jen si představte, co by dokázal, mít k dispozici počítač!

Přečetl jsem několik knih Kalvínových kázání. Jeho styl spočíval v tom, že vysvětloval text prostými slovy, aby mu dokázali porozumět obyčejní lidé, i když kázal přímo z hebrejského a řeckého textu, a to bez poznámek. Po velikonoční neděli 1538 ho městští radní vyhnali ze Ženevy. Později si svou chybu uvědomili a v září 1541 ho povolali zpátky. Kalvín navázal veršem, který následoval po textu vyučovaném v roce 1538, jako by to bylo minulou neděli (str. 60)! Neměnným tématem jeho kázání bylo ukázat Boží velebnost a svatost, naši ubohost a duchovní bídu a bohatství milosti, kterou nám Bůh ve své otcovské laskavosti poskytl v Kristu (str. 93-107).

Židům 4:12-13 je jeden ze zásadních biblických textů o moci Božího slova. Autor listu varoval církve z řad Židů před nebezpečím kulturního křesťanství. Opíral se o text Žalmy 95, který připomíná tragický příklad Izraelců na poušti. Přestože vyšli z Egypta díky krvi velikonočního beránka, prošli Rudým mořem a přežili na poušti díky vodě a maně, které jim poskytl Bůh, nedůvěřovali Bohu a neposlouchali jeho slovo. Výsledkem bylo, že nevešli do

Božího odpočinutí, které je obrazem spasení.

Ve verši 4:11 autor varuje: „Pospěšme si tedy vejít do onoho odpočinutí, aby nikdo nepadl podle stejného příkladu neposlušnosti“ (KMS). Verš 4:12 začíná slovem „Neboť“ (KMS, NBK). Souvislost spočívá v tom, že Izraelci na poušti měli Boží slovo, ale pohrdli jím. Neměli bychom se řídit jejich příkladem neposlušnosti Božímu slovu. Pokud Boží slovo slyšíme, dovolíme mu, aby odhalilo náš hřích, a uposlechneme je, vykoná v našem srdci svou mocí velké věci. Protože Bůh vidí a zná vše včetně našich myšlenek, bylo by pošetilé neposlechnout jeho životodárné slovo. Tím bychom na sebe nevyhnutelně uvalili soud. Z toho vyplývá, že:

Protože Boží slovo má moc odhalit náš hřích a sám Bůh vidí všechno, musíme usilovat o to, aby před ním bylo naše srdce v pořádku.

Mnozí z raných komentátorů vykládali „slovo“ jako odkaz na Ježíše Krista, kterého Jan nazývá „Slovo“ (Jan 1:1). Uznávám, že autor zahajuje list větou: „Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil Bůh k otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu...“ (1:1-2). Ovšem v bezprostředním kontextu ukazuje, jak Izraelci na poušti opakovaně neuposlechli Boží hlas (3:7, 15; 4:7). Byla jim kázána dobrá zpráva, ale oni k ní nepřipojili víru a poslušnost (4:2, 6).

V tomto kontextu tedy spojení „slovo Boží“ označuje kázanou zvěst Božího zjevení, včetně toho, které přišlo prostřednictvím jeho Syna. Máme je zapsáno v Bibli. Když si je budeme brát k srdci, bude nás chránit před kulturním náboženstvím, které s sebou bezpečně nese soud. Autor vyzvedá moc Božího slova zprostředkovat nám osobní zkušenost jeho odpočinutí, tedy spasení.

1. **Boží slovo má moc odhalit náš hřích (4:12).**

Text tvrdí o Božím slovu a jeho moci čtyři věci:

A Boží slovo je živé.

Protože je Bůh živým Bohem (3:12) a jeho slovo je s ním neoddělitelně spjato, je i ono živým slovem. Nelze je zničit. Jak hlásá Izajáš 40:8: „Tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je stálé navěky.“ Protože je Bůh tvůrcem života, jeho živé slovo udílí život ve dvou směrech:

1) Boží slovo udílí nový život mrtvým hříšníkům.

Následkem hříchu všichni přicházíme na svět mrtvi pro své viny a hříchy, odcizeni od Boha (Efezským 2:1, 12). Mrtvý hříšník se nedokáže rozhodnout pro duchovní život o nic lépe než mrtvola pro tělesný život. Bohu se ale zlíbilo obdařit mrtvé hříšníky novým životem prostřednictvím svého slova. List Jakubův 1:18 říká: „Z jeho rozhodnutí [ne z našeho rozhodnutí] jsme se znovu zrodili slovem pravdy...“ V 1. listu Petrově 1:23 stojí: „Vždyť jste se znovu narodili, nikoli z pomíjitelného semene, nýbrž z nepomíjitelného, skrze živé a věčné slovo Boží.“

Chcete-li, aby se hříšní lidé obrátili, přesvědčte je, aby četli Boží slovo a naslouchali mu. Apoštol Jan vyjádřil důvod k sepsání svého evangelia velmi jasně: „Tato [znamení] však zapsána jsou, abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu“ (20:31).

Před lety vedla Marlina sestra Sandie bezbožný život. Jak to vyjádřila vlastními slovy, „žila se svým klukem, pila, kouřila a klela“. Při jedné z prvních příležitostí, kdy jsme se setkali, jsem se jí zeptal, kdy se stane křesťankou. „Asi nikdy!“ odsekla. „Proč ne?“ ptal jsem se dál. „Protože nevěřím Bibli.“ „A četla jsi ji někdy pořádně?“ tázal jsem se. Poukázal jsem na to, že Marla i já jsme dosti inteligentní lidé a Bibli věříme. Nakonec se po dlouhém přemlouvání odhodlala, že si Bibli přečte. Dopadlo to tak, že ji za dva měsíce přečetla od první do poslední stránky a stala se křesťankou. Měl jsem to potěšení ji pokřtít.

Když jsem se jí e-mailem otázel, jestli smím její příběh zveřejnit, odepsala mi: „Rozhodně ho můžeš použít. Dodnes jsem tobě i Marle vděčná, že jste nade mnou nezlomili hůl. Nebýt vaší vytrvalosti a toho, že se mi do ruky dostalo Boží slovo, asi bych dneska byla mrtvá a v pekle kvůli svému tehdejšímu hříšnému životu. A můžeš mě citovat.“

2) Boží slovo udílí obnovený život Božím svatým.

My všichni, kdo Boží spasení už nějakou dobu známe, občas procházíme obdobími vyprahlosti, kdy nám Bůh připadá vzdálený. Bůh nás obnovuje a oživuje svým slovem. David říká: „Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě“ (Žalm 19:8). Všech 176 veršů Žalmu 119 vyvyšuje přínos Božího slova. Znovu a znovu žalmista volá: „Do prachu je přitisknuta moje duše, zachovej mi život podle svého slova“ (119:25). „Je mi útěchou v mém pokoření, že tvá řeč mi zachová život“ (119:50; srovnej 119: 93, 107, 149, 154, 156, 159).

Když k nám živý Bůh promluvil skrze své psané slovo, je jen logické, že bychom je měli hledat jako poklad a hltat je, jako hladovějící člověk hltá jídlo. Je to slovo *Boží*, což znamená, že jednak pochází *od Boha*, jednak pojednává *o Bohu*. Je jediným zdrojem poznání konkrétních skutečností o Bohu. Stvoření zjevuje Boží vlastnosti obecným způsobem, ale v psaném Božím slově se Bůh odhaluje způsobem, jakým bychom ho skrze samotné stvoření nikdy nepoznali. A pokaždé, když vidíme Boha takového, jaký je, vidíme také sami sebe takové, jací jsme, jako to prožil Izajáš (Izajáš 6:1-5). Takové poznání námi sice v první chvíli otřese, ale vždy to v konečném důsledku vede k našemu uzdravení a k růstu ve svatosti.

Jakožto živé slovo promlouvá Boží zjevení také do naší současné situace a vyjadřuje se k našim potřebám. Jak jsme viděli, autor často uvádí citát z Písma slovy „Bůh řekl“ nebo „jak říká Duch svatý“ (3:7). Přestože Bible vznikla před mnoha staletími, Boží Duch k nám jejím prostřednictvím dál přímo promlouvá. Nikdy není zastaralá a nikdy nepřestane být aktuální. Vyjadřuje se přesně k těm problémům, kterým čelíme v současném světě. Doporučoval bych vám, abyste Bibli nečetli jen tak, že si jen tak namátkou něco nalistujete, ale postupně, a to jak ze Starého, tak z Nového zákona. Zjistíte, jako jsem to zjistil já, že Bůh často použije to, co jste četli buď ten den, nebo před několika dny.

B Boží slovo je mocné.

Od řeckého slova, které je zde přeloženo jako „mocné“, je odvozeno slovo energie. Znamená, že Boží slovo je činné (KMS). Vykoná to, co si Bůh přeje, aby vykonalo. Jak říká Izajáš 55:10-11: „Spustí-li se lijavec nebo padá-li sníh z nebe, nevrací se zpátky, nýbrž zavlažuje zemi a činí ji plodnou a úrodnou, takže vydává símě tomu, kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí. Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal.“ Osobně si pravdu tohoto verše přivlastňuji pokaždé, když kážu! Když si dám pozor na to, abych kázal Boží slovo, a ne svoje vlastní, podle Božího zaslíbení *splní* svůj úkol.

Možná si říkáte: „Ale co ti, kdo si Boží slovo vyslechnou a odmítnou je?“ Ježíš vysvětlil, že takoví lidé prostě jen naplňují jiné Boží slovo dané Izajášovi: „Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět a nevidíte. Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobráti se – a já je neuzdravím“ (Matouš 13:14-15; citován Izajáš 6:9-10). Jak vysvětluje John Owen: „Někdy má Kristus v úmyslu, aby jeho slovo posloužilo k zatvrzení a zaslepení zlých hříšníků, aby byli ještě více připraveni pro zaslouženou zkázu.“ (John Owen: *Hebrews: The Epistle of Warning* [Kregel abridgement], str. 74.)

Během prvního roku mého zdejšího působení jsem postupně kázal na základě 1. listu Petrova, až jsem došel ke třetí kapitole, kde Petr nabádá manželky, aby se podřizovaly svým manželům, a to i těm, kteří se neřídí Božím slovem. Onoho týdne za mnou přišla svobodná žena, které bylo něco přes třicet, a prohlásila: „O tomhle jste rozhodně neměl kázat v neděli.“ Zeptal jsem se jí, jestli jsem text Bible nějak překroutil. „Ne,“ odpověděla, „učil jste to, co se tam říká.“ „Mluvil jsem arogantně nebo povýšeně?“ „Ne,“ odpověděla, „způsob, jakým jste to podal, i tón vašeho hlasu byly v pořádku.“

„V čem je tedy problém?“ tázal jsem se. „Problém je, že jsem s sebou přivedla přítelkyni, která je horlivá feministka. Urazilo ji to; už nikdy do církve nepřijde!“ „Ach tak!“ odpověděl jsem. „Tohle už dělám několik let a vím, že může nastat jedna ze dvou možností. Buď vaše přítelkyně prožije usvědčení ze vzpoury proti Bohu a bude činit pokání, nebo zatvrdí své srdce a v den soudu ponese ještě větší vinu. Ale v každém případě se Boží slovo nenavrátil s prázdnou, ale vykoná to, k čemu je Bůh poslal.“ Dotyčné se moje odpověď nelíbila a odešla z církve.

C Boží slovo je ostré a pronikavé.

Boží slovo je „ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku...“ Někteří z tohoto verše vyvozují, že existuje rozdíl mezi duší a duchem, ale o to zde autorovi nešlo. (Co by pak znamenal rozdíl mezi kostí a morkem?) Používá spíš obrazný jazyk s cílem ukázat, že Boží slovo je ostré a proniká do hloubky, do samotného jádra naší bytosti. Pokud naše svědomí není zatvrzelé tak, že mu není pomoci, nemůžeme Boží slovo číst nebo slyšet kázání, které je mu věrné, aniž by naše svědomí zasáhlo svým ostřím.

Bůh do nás neřízne s cílem zranit, ale uzdravit. Hřích je jako rakovina, která se v nás rozrůstá. Bez léčby by měl za následek smrt. Ostří Božího slova, vysvětluje J. B. Lightfoot, „nejúplněji uzdravuje tam, kde zasadilo nejhlubší ránu, a dává život jen tam, kde nejprve způsobilo smrt.“ (J. B. Lightfoot: *Cambridge Sermons* [Macmillan and Co.], str. 162.) Dr. David Livingstone, průkopník africké misie, jednomu z náčelníků nabídl, že ho naučí střílet z pušky a také číst. Jenže jak vyplynulo z náčelníkovi odpovědi, „nepřál si naučit se číst Knihu, protože se bál, že by mohla změnit jeho srdce a vést k tomu, že by se spokojil s jednou manželkou jako Sechele“. (Sechele byl jiný náčelník, který se obrátil.) (George Seaver: *David Livingstone: His Life and Letters* [Harper & Brothers], str. 177). Chtěl si totiž napřed pořídit pět manželek, než se odváží číst Bibli!

Bible je nebezpečná kniha! Bude vás bolet! Když ale způsobí, že vaše svědomí začne křičet „ouvej!“, nezatvrzujte své srdce. Dovolte Bohu, aby provedl operaci a vyřízl rakovinu hříchu, kterou jeho slovo odhalí.

D Boží slovo je spolehlivým soudcem myšlenek i záměrů srdce.

Slovo „touhy“ na tomto místě označuje negativní myšlenky související s emocemi, jako je hněv, které by člověk možná rád udržel před druhými v tajnosti, ale Bůh o nich ví. (B. F. Westcott: *The Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 103; H. Shonweiss v *The New International Dictionary of New Testament Theology*, ed. Colin Brown, sv. 1., str. 106.) „Myšlenky“ zde znamenají „myšlenky z morálního hlediska pochybné“. (*Theological Dictionary of the New Testament*, ed. Gerhard Kittel, sv. 4., str. 971.) „Srdce“ označuje vnitřního člověka jako celek. Od slova, které je zde přeloženo jako „rozsuzuje“, je odvozeno naše slovo „kritik“. Jde tedy o to, že Boží slovo má autoritu jako na slovo vzatý kritik našich nejvnitřnějších myšlenek a pocitů a ukazovat nám, kde děláme chybu.

Jednou se mi stalo, že za mnou po kázání přišel jistý manžel, rozhlédl se kolem, jestli někdo neposlouchá, a nervózně se dotazoval: „To vám povídala moje manželka, co se tenhle týden u nás doma dělo?“ Zasmál jsem se a ujistil ho: „Kdepak, neměl jsem tušení, co se u vás dělo, ale Bůh ano!“ Boží slovo proniklo do ústraní jeho domova a srdce a odhalilo věci, které nebyly v souladu s Boží spravedlností.

Takže ve verši 4:12 autor ukazuje moc Božího slova odhalit náš hřích, a to nikdy s cílem uvést nás do rozpaků, ale vždy s cílem přinést uzdravení. Nemůžeme ze svého života odstranit hřích, když si ho ani neuvědomujeme. Boží slovo proniká do našich nejvnitřnějších myšlenek a pocitů a odhaluje věci, které se Bohu nelíbí, abychom z nich mohli činit pokání a přijmout Boží obnovení.

2. Bůh sám vidí všechno, včetně našich nejvnitřnějších myšlenek a motivů (4:13).

Autor přechází od pronikavosti Božího slova k samotnému Bohu, který vidí vše. Před Bohem se nelze skrýt. Adam a Eva se o to pokusili, když zhřešili, ale nepodařilo se jim to; a nemůže se to podařit ani nám. Před Božíma očima je všechno „nahé a odhalené“. Zdálo se vám někdy, že jste se ocitli nazí na veřejnosti? Jaká úleva to je, vzbudit se po takovémhle snu a uvědomit si, že to byl jenom sen! Ovšem před Bohem je nahé *naše nitro*!

Slovo přeložené jako „odhalené“ je v celém Novém zákoně použito na tomto jediném místě a jinde jen vzácně. Znamená „odhalit krk“, snad krk obětního zvířete těsně před tím, než se nůž zařízne do krční žíly. Obě slova společně navozují představu, že jsme před Bohem nazí a bezmocní. Před jeho vševědoucím pohledem není úniku. Hřích je vždy pošetilý, protože i kdybychom oklamali všechny lidi na zemi a mysleli si, že nám to, co jsme provedli, projde, Boha neoklameme!

3. Protože se budeme Bohu zodpovídat, musíme usilovat o to, aby před ním bylo naše srdce v pořádku.

Závěrečné slovní spojení verše 4:13 znamená buď „toho, se kterým máme co do činění“ (KJV)¹ nebo „toho, jemuž se budeme ze všeho odpovídat“. Víme, že jednoho dne budeme stát před Bohem a skládat mu účty z toho, co jsme učinili během svého pozemského života. Proto by nám mělo nade vše záležet na tom, abychom se mu líbili (2. Korintským 5:9-10), a to nejen navenek, ale i na rovině srdce.

Jestli vás to děsí, čtěte dál! Autor se totiž chystá ukázat Ježíše jako našeho soucitného velekněze, který nás zve, abychom se přiblížili k trůnu milosti a došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas (4:14-16). Musíte si ovšem ohlídat, aby byl opravdu *vaším* veleknězem v tom nejosobnějším smyslu. Neexistuje žádný skupinový plán spasení. Nestačí

patřit do společnosti Božího lidu. Každý z nás musí *osobně* usilovat, aby vstoupil do Božího odpočinutí skrze víru v Krista a poslušnost jeho svatému slovu. Každý skutečný věřící si vypěstuje návyk posuzovat svůj hřích na úrovni myšlení či srdce, veden touhou líbit se Spasiteli, který za nás dal na kříži sám sebe.

Závěr

Uzavřu pěti kroky k praktickému uplatnění:

(1) *Ceňte si Božího slova nad všechnu moudrost světa!* Žasnu nad tím, že křesťané hledající moudrost ohledně toho, jak žít, jsou ochotni platit stovky dolarů psychologům za rady, ve kterých není ani špetka Božího slova, a do Bible se vůbec nepodívají! Možná namítnete: „Ale já potřebuji poradit s praktickým problémem z oblasti vztahů.“ Proč asi podle vás Bible vznikla? Celá by se dala shrnout větou: „Miluj Hospodina svého Boha, a miluj svého bližního.“ To se vztahů týká docela dost! Přehlížením Božího slova a obrácením se k prázdné „moudrosti“ světa (Jeremjáš 2:13), je nejen hřích, ale prostě nesmysl.

(2) *Čtěte Boží slovo, studujte je, učte se je nazpaměť a rozjímejte o něm.* Boží slovo vám nebude nic platné, když nebudete vědět, co říká. Nejdůležitější verše se musíte naučit nazpaměť, protože je nebudete poslouchat, když je nebudete mít v srdci (Žalm 119:11). Těžko se v práci nebo doma zarazíte a řeknete si: „Moment, vím, že jeden verš se na tuhle situaci vztahuje, ale musím si vytáhnout konkordanci a najít ho!“

(3) *Uplatňujte Boží slovo v praxi, věřte mu a poslouchajte je.* Při studiu Božího slova nejde o to, abyste si nacpali hlavu vědomostmi o konci světa nebo teologickými argumenty ve prospěch vašich oblíbených názorů. Boží slovo má změnit vaše srdce a váš život! Vždy je studujte se zřetelem k tomu, že je máte poslouchat.

(4) *Žijte se srdcem odhaleným Božímu slovu.* Nepokoušejte se hříšné myšlenky ukrývat. Když vás Boží slovo usvědčí, zastavte se a vyznejte daný problém Bohu. V případě potřeby buďte odhodlaní jít za člověkem, kterému jste ublížili, a požádat ho o odpuštění. Nezapomeňte, že Bůh ví o každé hříšné myšlence, která vás kdy napadne, a stejně poslal svého Syna, aby na sebe vzal trest za váš hřích!

(5) *Načerpejte do sebe veškeré biblické kázání, které dokážete vstřebat.* Nedejte se zatáhnout do hnutí za „odlehčená kázání“! Kalvín v komentáři k verši 3:12 řekl: „Má-li někdo dojem, že tam, kde se káže Boží slovo, naráží do vzduchu jenom prázdný zvuk, je velice na omylu. Boží slovo je totiž živé a plné skryté moci, která v člověku neponechá nic nedotčeno.“ (Jan Kalvín: *Calvin's Commentaries* [Baker], sv. 22. str. 102.) Snažte se usilovně sytit Božím slovem s cílem je posouvat, abyste nepadli, jako se to stalo zatvrzelým Izraelcům na poušti!

Otázky k diskuzi

1. Když víme, že nás hřích zničí, proč se ho tak vytrvale snažíme ukrývat, místo abychom ho odhalili, aby nás Bůh mohl vyléčit?
2. V čem se hnutí „církví pro hledající“ dopouští zásadní chyby?
3. Jaké principy leží u základu zdravé biblické aplikace?
4. Farizeové Boží slovo v určitém smyslu „znali“. Proč jim to nepřineslo prospěch? Jak se můžeme jejich chybám vyhnout?

Poznámky

- ¹ KJV (*King James Version**): anglický překlad Bible. V češtině volí podobné řešení KR. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

TRŮN MILOSTI

Židům 4:14-16

Steven J. Cole

21. března 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

21. března 2004
List Židům, lekce 14.

Trůn milosti Židům 4:14-16

Všichni křesťané se potýkají s problémy ve dvou klíčových oblastech, se kterými stojí a padá náš křesťanský život: vytrvání ve zkouškách a modlitba. Jak víte, tyto dvě věci spolu souvisí. Živý modlitební život je pro to, abychom ve zkouškách obstáli, nezbytný.

Neschopnost přestat zkoušky je typická pro semeno na skalnaté půdě. Podle Ježíše toto semeno představuje ty, kdo „slyší slovo a hned je s radostí přijímají. Nemají však v sobě kořen a jsou nestálí; když pak přijde tíseň nebo pronásledování pro to slovo, hned odpadají“ (Marek 4:17). Vytrvalost je jednou ze známek pravé spásné víry (Židům 3:6).

Modlitba je přísunovou cestou, která nás ve válce spojuje s Bohem. V modlitbě k nám plyne jeho štědrá milost, která nás udržuje schopné boje. Protože je modlitba tak životně důležitá, snaží se nepřítel tuto zásobovací trasu přerušit. Když trpíme, nepřítel nám často našeptává: „Bohu na tobě nezáleží a neodpoví ti. Proč ztrácet čas zbytečnými modlitbami?“ Člověk snadno ztratí chuť a přestane se modlit, ale tím se odřízne právě od té pomoci, kterou potřebuje!

Náš dnešní text je jedním z nejvíce povzbuzujících oddílů Bible, pokud jde o modlitbu a vytrvalost. První čtenáři Listu Židům byli kvůli pronásledování v pokušení opustit křesťanskou víru a vrátit se k judaismu. Autor je právě obšírně napomínal pomocí odstrašujícího příkladu Izraelců na poušti, kteří pro svou nevíru a neposlušnost do Božího odpočinutí (symbol spasení) nevstoupili. Proto musíme pilně pracovat, abychom do tohoto odpočinutí vstoupili. Pokud na Boží slovo reagujeme vírou a poslušností, odhalí náš hřích a ukáže nám jeho cesty. Je hloupé myslet si, že bychom svůj hřích mohli před Bohem skrýt, protože před jeho zrakem je všechno nahé a odhalené (4:12-13).

Martin Luther k našemu textu poznamenal: „Nejprve nás apoštol vystrašil, nyní nás utěšuje. Nejprve nám do rány nalil víno, nyní do ní lije olej.“ (Philip Hughes: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 169.) Autor ukazuje, že bychom se neměli pokoušet se svým hřichem skrývat, ale raději bychom s ním měli jít za naším soucitným veleknězem Ježíšem, v němž máme přístup k Božímu trůnu. Pro ty, kdo jsou v Kristu, tento trůn není místem děsu, ale trůnem milosti!

Protože je Ježíš náš soucitný velekněz, musíme vytrvat a musíme se modlit.

V tomto textu jsou dva příkazy: vytrvat („držme se toho, co vyznáváme“, 4:14) a modlit se („přístupme směle“, 4:16). Oba vycházejí z určité pravdy o tom, kým je Ježíš: protože je Ježíš náš veliký velekněz, Boží Syn, „který prošel nebesy“ (KMS), musíme se držet svého vyznání, a protože je Ježíš velekněz, který má soucit s našimi slabostmi, měli bychom si vždy, když to potřebujeme, přijít pro pomoc k trůnu milosti. Jak jeho vyvýšení po pravici Božího trůnu, tak jeho lidství jsou tedy zásadními prvky jeho jedinečné schopnosti působit jako náš velekněz. Chceme-li vytrvat ve zkouškách a v modlitbě přijímat jeho pomoc, musíme rozumět, kým je.

1. Protože je Ježíš náš veliký velekněz, který prošel nebesy, musíme vytrvat (4:14).

Autor nám říká, kdo Ježíš je, a jaká by měla být naše reakce.

A Ježíš je náš veliký velekněz, který prošel nebesy.

Ježíšova velikost se zde projevuje ve dvou směrech:

1) Ježíš je veliký ve svém postavení velekněze po Boží pravici.

My si jen s obtížemi představujeme, co to znamená velekněz, ale pro Židy to byla velmi důležitá funkce. Prvním veleknězem byl Mojžíšův bratr Áron. Byl prostředníkem mezi lidem a Bohem. Spolu s ostatními kněžími přinášel za lid oběti. Museli dodržovat přesný postup podle podrobných instrukcí které jim Bůh dal. Každá odchylka či inovace znamenala okamžitou smrt, jak zjistili Áronovi synové Nádab a Abíhú, když přinesli na oltář „cizí oheň“ (3. Mojžíšova 10:1-3).

Jednou ročně, na den smíření, vstupoval velekněz sám do svatyně svatých, aby přinesl oběť smíření za hříchy národa. Kdyby tam šel někdy jindy nebo kdyby nedodržel předpisy, zemřel by (3. Mojžíšova 16). Tam, v Boží přítomnosti, vylil na slitovnici obětní krev. Když se živý a zdravý vrátil ven, lidé si zhluboka oddechli, protože to znamenalo, že Bůh přijal oběť za jejich hříchy na další rok.

Ježíš není prostě další velekněz z Áronovy linie. Je naším velikým veleknězem podle Melchisedechova řádu (Židům 5:6). Nevstoupil do svatyně svatých v chrámu, ale (ve svém nanebevstoupení) prošel nebesy až do Boží přítomnosti. Židé si pod prvním nebem představovali denní oblohu, pod druhým hvězdy, a pod třetím Boží přítomnost (2. Korintským 12:2). Jestli měl autor na mysli tato tři nebe, nebo jestli množné číslo používá prostě proto, že hebrejšтина „nebesa“ v jednotném čísle nezná, tím si nemůžeme být jisti.

Jde mu však o to, že náš veliký velekněz Ježíš není velekněz jako každý jiný lidský velekněz. Vstoupil do samotné přítomnosti Boží. Otec mu řekl: „Zasedni po mé pravici, já ti položím tvé nepřátele za podnoží k nohám“ (Žalm 110:1; Židům 1:13). Žádný pozemský velekněz by si nedovolil se ve svatyni svatých *posadit!* Všichni zůstávali stát. Ale Ježíš *sedí* po pravici Božího trůnu, protože už jednou provždy přinesl oběť smíření za naše hříchy (Židům 10:12). Ježíš je tedy veliký velekněz, který je ve své kategorii úplně sám, vzhledem ke svému věčnému kněžství podle Melchisedechova řádu (což autor blíže vysvětlí v dalších kapitolách).

2) Ježíš je veliký ve své osobě vtěleného Boha.

Jeho lidské jméno „Ježíš“ upozorňuje na plné lidství Spasitele (2:17). Kdyby nebyl plně člověkem, nemohl by přinést oběť smíření za naše hříchy. Je ale také „Syn Boží“, čímž je vyjádřeno jeho božství (Jan 5:18). Jak řekl biskup Moule: „Spasitel, který není tak docela Bohem, je most, jehož vzdálenější konec je pobořený.“ To, že Ježíš je plně Bohem, ukázal autor v první kapitole. Ježíš je tedy jedinečný a veliký jednak ve svém postavení velekněze, jednak ve své osobě vtěleného Boha. A proto...

B Musíme vytrvat.

Slova „držme se toho, co vyznáváme“ naznačují, že jsme v nebezpečí a nesmíme se dát. (B. F. Westcott: *The Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 106.) Představte si někoho, kdo se drží, aby spasil holý život, když se řítí na voru běsnícími peřejemi Grand Canyonu. „Drž se pevně!“

„Vyznávat“ neznamena jen soukromě přijímat základní články víry (zde hlavně učení o Ježíšově božství a lidství), ale také tyto pravdy veřejně dosvědčit, i když nám třeba hrozí pronásledování. V tomto smyslu vyznáváme víru přijetím křtu, ale když nastane pronásledování, je toto vyznání podrobena zkoušce. Jsme pouze věřící do krásného počasí, kteří Pána zapřou, jakmile nás víra začne něco stát, anebo vytrváme třeba až k smrti, protože víme, komu jsme uvěřili?

J. C. Ryle zaznamenává: „Když byl John Rogers, první mučedník za královny Marie, veden k upálení na Smithfieldu, byl podle zprávy francouzského vyslance tak veselý a dobře naladěný, jako kdyby se měl ženit.“ (J. C. Ryle: *Home Truths* [Triangle Press], sv. 1., str. 64.) I když v takové chvíli se neobejdeme bez Boží zvláštní milosti, těžko si v pronásledování povedeme dobře, jestliže reptáme a opouštíme Boha, kdykoli nás potkají menší zkoušky. Pavel říká, že máme zkoušky nejen snášet, ale dokonce je snášet s velkou radostí (Římanům 5:3). A proto, kdykoli nás Ježíš vede obtížnými zkouškami, držme se pevně svého vyznání víry v něj. On je náš veliký velekněz, Bůh v lidském těle, který nyní sedí „po pravici Božího majestátu na výsostech“ (Židům 1:3).

2. Protože je Ježíš náš soucitný, ale bezhříšný velekněz, musíme se vždy, když to potřebujeme, modlit (4:15-16).

A Ježíš je náš soucitný velekněz.

Autor používá dvojí zápor: „Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi...“ Možná očekával námitku: „Právě jsi řekl, že Ježíš je veliký velekněz, který prošel nebesy. Jak může někdo někde za nebesy chápat mě s mými problémy?“ Autor odpovídá: „Ne, Ježíš není zbavený soucitu. On tvé nejhlubší pocity chápe.“

Všichni potřebujeme někoho, kdo bude mít soucit s našimi problémy a slabostmi, aniž by nás odsoudil. Někdy je to všechno, co potřebujeme, abychom vydrželi: prostě vědět, že někdo jiný chápe, čím procházíme. Četl jsem příběh o chlapci, který si všiml nápisu: „Štěňata na prodej.“ „Pane, prosím vás, za kolik prodáváte ta štěňata?“ zeptal se.

„Za pětadvacet dolarů, mládenče.“ Chlapec posmutněl. „No, ale mohl bych se na ně stejně podívat, prosím?“

Majitel hvízdal a zpoza rohu přiběhla fenka a za ní čtyři roztomilá štěňátka. Vrtěla ocásky a vesele hafala. Za chvíli se objevilo ještě jedno. Zadní nožičku táhlo za sebou.

„Copak s ním je?“ zeptal se chlapec.

„Kulhá,“ řekl muž. „Doktor na rentgenu našel, že nemá jamku v kyčelním kloubu, chudinka. Nikdy se to nedá do pořádku.“

K jeho překvapení chlapec řekl: „Tohle štěně bych chtěl, pane. Mohl bych vám platit něco málo každý týden?“

„Ty jsi mě asi špatně pochopil, hochu. Tohle štěně nebude nikdy běhat, dokonce ani správně chodit. Bude mrzáček navždycky, víš? Proč bys měl chtít právě takové štěně?“

Chlapec se sehnul, vyhrnul si nohavici a pod ní se ukázala ortopedická dlaha. „Já taky nechodím nijak zvlášť dobře,“ usmál se. Podíval se na štěně a pokračoval: „Potřebuje někoho, kdo by ho měl rád a rozuměl mu. Být mrzáček není žádná legrace.“ „Vidím, že u tebe bude v dobrých rukou,“ řekl majitel. „Můžeš si ho vzít. Dám ti ho zadarmo.“

To je jen nedokonalá ilustrace toho, jak náš Spasitel cítí s námi v naší situaci. Protože se

stal člověkem a prošel si vším utrpením, které potkává nás, má soucit s našimi slabostmi. Během jeho pozemské služby se to projevilo mnohokrát. A když vystoupil na nebesa, ani pak z jeho lidství nic nebylo. Máme velekněze, který je svrchovaně soucitný a přitom sedí po pravici Boží!

B Ježíš je náš bezhříšný velekněz.

Ježíš „na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu“. Na první pohled bychom si mohli myslet, že je-li Ježíš bez hříchu, nebude s námi mít soucit a bude od nás vzdálený, protože my všichni jsme zhřešili mnohokrát. Jiný hříšník by se snad moje selhání dokázal pochopit spíš. Jak ale poukázal Charles Spurgeon (*The Tenderness of Jesus* [Ages Software], kázání č. 2148, str. 407, zdůraznil Spurgeon), není to pravda:

... nepředstavujte si, že by k vám Pán Ježíš snad mohl být o něco laskavější, kdyby byl býval zhřešil; *hřích totiž vždycky zatvrzuje*. Kdyby Boží Kristus mohl zhřešit, soucit v jeho povaze by již nebyl dokonalý. Aby člověk dokázal odložit své zájmy zcela stranou a cítit se slabostmi druhých, musí být jeho srdce dokonalé.

Jiní namítají, že pokud Ježíš nezhřešil, znamená to, že nebyl pokoušen do té míry, do jaké jsme pokoušeni my. Mnozí lidé ale ukázali, že to tak není. Ten, kdo odolává až do konce, pozná sílu pokušení lépe než ten, kdo se hříchu poddá dříve.

Když se tu říká, že Ježíš byl ve všem pokoušen tak jako my, neznamená to každé myslitelné pokušení; to by nebylo možné. Ježíš také na rozdíl od nás nebyl pokoušen hříchem, který by v něm přebýval. V tomto ohledu se podobal Adamovi a Evě před pádem. Pokušení muselo k Ježíši přijít zvenčí, ne zevnitř.

Ježíš ale poznal pokušení všeho druhu. Věděl, jaké to je mít hlad, mít žízeň, být unavený. Vytrpěl si strašlivou agónii tělesného mučení, když byl souzen a ukřižován. Znal výsměch, nedůvěru, očeňování i zradu přátel. Od začátku až do samého konce Ježíšovy služby satan soustředil všechny své síly zla a temné strategie, aby se pokusil donutit Ježíše k hříchu. Nikdy ale neuspěl. Ježíš neustále poslouchal Otce.

Verš 15 nastoluje otázku: „Bylo možné, aby Ježíš zhřešil?“ Odpovídat na ni musíme opatrně. (Vycházím zde z knihy Wayne Grudema *Systematic Theology* [Zondervan], str. 537-539.) Písmo jasně tvrdí, že Ježíš nikdy nezhřešil (Židům 7:26; 1. list Petrův 1:19; 2:22). Tvrdí také, že jeho pokušení byla skutečná, ne jenom „jako“. A dále tvrdí: „Bůh nemůže být pokoušen ke zlému...“ (List Jakubův 1:13). Když byl Ježíš plně Bohem, tak jak mohl být *skutečně* pokoušen, natož zhřešit? Zde se noříme do tajemství toho, jak může být někdo zároveň plně Bohem i plně člověkem, což Písmo jasně říká o Ježíši.

Protože Ježíš je jediná *osoba* ve dvou podstatách a protože hřích se týká celé osoby, Ježíš v tomto smyslu zhřešit *nemohl*, jinak by přestal být Bohem. Zůstává však otázka: „Jak tedy mohla být Ježíšova pokušení skutečná?“ Odpověď je nejspíš taková, že Ježíš čelil každému pokušení k hříchu ne svou božskou mocí, ale ve své lidské podstatě tím, že spoléhal na moc Otce a Ducha svatého. Wayne Grudem vysvětluje (str. 539): „Mravní síla jeho božské podstaty byla jakousi ‚sítí‘, která by mu zabránila zhřešit... Ježíš však nebyl závislý na tom, aby mu tato síla jeho božské podstaty boj s pokušením usnadnila...“

Jak víte, Písmo někdy říká o Ježíši věci, které mohou platit jen o jedné z jeho podstat a ne o obou (Matouš 24:36). Pro Ježíšovu božskou podstatu nebylo možné, aby byl v pokušení nebo aby zhřešil, ale pro jeho lidskou podstatu to možné bylo. Nenechte se vyvést z rovnováhy skutečností, že tomu nikdy nemůžete beze zbytku porozumět. Raději se

spolehněte na svědectví Písma: Ježíš byl skutečně pokoušen a nikdy nezhrěšil. Tato dvě fakta znamenají, že chápeme, čím procházíme, a že je schopen nám v pokušení přijít na pomoc (2:18).

Protože je Ježíš soucitný a bezhříšný velekněz, ...

C Musíme se modlit.

„Přistupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas.“ „Trůn milosti“ je protimluv. Ve starověku byl trůn děsivým místem, kde sídlila svrchovaná moc a soud. Když se člověk přiblížil k trůnu a král mu nepokynul žezlem, bylo po něm. Nikdo by si nešel k trůnu pro soucit, zvláště ne v nějaké maličkosti. Autor ale mluví o trůnu *milosti*. Dává nám jasně najevo, že u tohoto trůnu jsme *vítáni*. Odpovídá na čtyři otázky: (1) *Proč* bychom měli přistupovat k trůnu? (2) *Kdy* bychom měli přistupovat k trůnu? (3) *Jak* bychom měli přistupovat k trůnu? (4) *Co* můžeme čekat, když přistupujeme k trůnu?

1) *Proč* bychom měli přistupovat k trůnu? K trůnu milosti bychom měli přistupovat, protože jsme slabí a protože na něm sedí náš soucitný velekněz.

K trůnu nepřicházíme proto, že bychom všechno v podstatě zvládali a potřebovali jen tak trochu poradit. Přicházíme, protože jsme slabí (4:15). Ježíš neřekl: „Beze mne si většinou poradíte docela dobře, tak mne zavolejte, jestli to bude potřeba.“ Řekl: „... beze mne nemůžete činit nic“ (Jan 15:5). A když přijdeme k trůnu milosti, nebude se nám kvůli našim slabostem posmívat nebo nás ponižovat. Přivítá nás, jako u sebe vítá otec své děti, aby je ochránil před nebezpečím.

2) *Kdy* bychom měli přistupovat k trůnu? K trůnu milosti bychom měli přistupovat, kdykoli potřebujeme pomoc.

Měli bychom přijít „v pravý čas“, což je *pořád!* Hlavní příčinou toho, že se nemodlíme, je to, že si neuvědomujeme, v jaké jsme nouzi. Myslíme si, že to zvládneme sami. Pána voláme, jenom když jde opravdu do tuhého. Ale ve skutečnosti na něm závisí každý náš nádech a výdech a každé naše jídlo, i když máme v mrazáku zásoby na měsíc. Nesmíme ustávat v modlitbách (1. Tesalonickým 5:17), protože nám všechno neustále přerůstá přes hlavu. Modlit se znamená přiznat, že naše nouze není jen částečná. Je *naproστά!*

3) *Jak* bychom měli přistupovat k trůnu? K trůnu milosti bychom měli přistupovat přímo, s důvěrou ve svého velekněze.

Autor neříká: „Přistupte prostřednictvím svého kněze.“ Říká: „Přistupme...“ *My* – to znamená všichni věřící. Dr. Dwight Pentecost, jeden z mých profesorů v semináři, nám vyprávěl, jak byl jednou v Mexico City během svátku Neposkvrněného početí Panny Marie. Tisíce lidí stály ve frontě a čekaly na zpověď před jedinou zpovědnicí. Když odbilo poledne, vybelhal se z ní starý, shrbený kněz o dvou holích. Vtom před ním padla na kolena žena s několika dětmi a chytila ho za kotníky. Křičela a zapřísahala ho, aby ji zbavil jejího břemene. On ji ale jednou ze svých holí přetáhl přes hlavu a prošel davem. Byl to nesoucitný, slabý lidský kněz.

My díky Bohu nepotřebujeme jako prostředníka žádného lidského kněze, když přistupujeme k samotnému Božímu trůnu. Nemůžeme si dovolit k němu přistupovat na základě svých vlastních zásluh nebo své vlastní spravedlnosti. Můžeme však přistoupit *směle*, protože nám tento přístup získal svou krví náš velekněz Ježíš (Efezským 3:12). Naše smělost nestojí na tom, jak jsme byli hodní nebo jak pěkně se umíme modlit. Spurgeon poukázal na to,

že Bůh naše nedostatky a nepovedené modlitby přehlédne stejně jako milující rodič přehlídí chyby ve větách svého batolete. Dokonce i když těžce zhřešíme, můžeme přistoupit, abychom svůj hřích vyznali, a on nám vyčistí rány a začne je hojit, tak jako by rodič pečlivě vyčistil a ovázal zranění svého dítěte. A konečně:

- 4) *Co můžeme čekat, když přistupujeme k trůnu? Milosrdenství, milost a pomoc v pravou chvíli.*

Úžasné zaslíbení! Nedostaneme vynadáno, že něco potřebujeme. Neuslyšíme, že naše potřeba je příliš malicherná, než aby se s ní tak důležitý velekněz obtěžoval. Dočkáme se milosrdenství, milosti a pomoci. „Pomoc“ je technický námořnický pojem, který se jinak vyskytuje pouze ve Skutcích 27:17, kde označuje provazy, jimiž za bouře lodníci zpevnili trup lodi, aby se nerozpadl. S příslušným slovesem jsme se setkali již v Židům 2:18, kde vyjadřuje významový odstín rychlého přispění někomu, kdo volá o pomoc. Když se zdá, že se vám život v bouři rozpadá na kousky, volejte k našemu soucitnému veleknězi na trůnu milosti. Bude k vám milosrdný a ve své milosti vám pomůže.

Jaký je rozdíl mezi *milosrdenstvím* a *milostí*? Jejich významy se sice do jisté míry překrývají, ale *milosrdenství* vyjadřuje především Boží soucit s námi v naší bídě způsobené našimi hříchy, zatímco *milost* označuje jeho přízeň, v níž nám bez naší zásluhy odpouští hříchy, za které si ve skutečnosti zasloužíme jeho soud (Viz R. C. Trench, *Synonyms of the New Testament* [Eerdmans], str. 169-170.) Obě slova dohromady odrážejí dobrou zprávu, že v Kristu Bůh usmířil svět se sebou a nepočítá lidem jejich provinění (2. Korintským 5:19). Všichni, kdo věří v Krista a jeho krev prolitou za jejich hříchy, mají u trůnu milosti přístup k Božímu neomezenému milosrdenství a nezasloužené přízni!

Závěr

Líbí se mi přirovnání Johna Pipera, že modlitba je naše příruční vysílačka, přes kterou žádáme o dodávky materiálu potřebného v duchovní válce, ve které bojujeme. Není to interkom, kterým bychom zavolali sekretářku, aby nám do kanceláře přinesla nějaké pití navíc. Jinými slovy, modlitba tu není pro naše pohodlí, ve kterém bychom zapomněli na věc božího království. Modlitba je naše polní vysílačka pro zajištění dodávek, které potřebujeme, když nejprve usilujeme o jeho království a jeho spravedlnost. Pokud jste v bitvě pod palbou, vydržte – držte se pevně svého vyznání, protože Ježíš je náš veliký velekněz. Pokud něco potřebujete, modlete se – přistupujte k trůnu milosti, aby se vám dostalo milosrdenství a milosti, která vám bude v boji posilou.

Otázky k diskuzi

1. Jak souvisí naše pochopení Kristovy osoby a jeho díla s vytrváním ve zkouškách?
2. Znamená Ježíšův soucit s našimi slabostmi, že by toleroval naše hříchy? Vysvětlete.
3. Někteří křesťané tvrdí, že jestli Ježíš nemohl zhřešit, nemohla být jeho pokušení skutečná. Je to tak? Proč ano, proč ne?
4. Pojem „trůn milosti“ odráží jemnou rovnováhu mezi uctívou bázní před Bohem a tím, že nás Bůh přijímá. Rozeberte důsledky této rovnováhy.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

KNĚZ, JAKÉHO POTŘEBUJEME

Židům 5:1-10

Steven J. Cole

28. března 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

28. března 2004
List Židům, lekce 15.

Kněz, jakého potřebujeme Židům 5:1-10

Dnes začínáme s hlavní částí Listu Židům, která pokračuje až do desáté kapitoly, a zabývá se Ježíšem jako naším veleknězem. Jak jsem upozornil v úvodním kázání této série, List Židům je jediná novozákonní kniha, která učí, že Ježíš je náš velekněz.

Myslím, že neprohádám, když řeknu, že kdybyste měli být upřímní, museli by mnozí z vás přiznat, že je teď napadlo: „To nemůžeme studovat něco praktičtějšího? Hrouť se mi manželství. Snažím se v tomhle zlém světě vychovávat děti. Mám osobní problémy. A teď se tady vrhneme na šest kapitol, které popisují Ježíše jako velekněze? To si nemůžeš najít něco užitečnějšího, na co bys kázal?“

V této věci nám pomohou slova Donalda Hagnera (*Encountering the Book of Hebrews* [Baker Academic], str. 82):

Dokud člověk nezíská přiměřenou představu o ohromující vznešenosti třikrát svatého Boha a zároveň správnou představu o své vlastní hříšnosti a nehodnosti (jako Izajáš [6:1-5]), není schopen pochopit ani docenit důležitost kněží a jejich práce. Nejspíš je to proto, že tyto dvě podmínky nesplňujeme, proč nám představa kněžství připadá cizí a bez zjevného smyslu či významu. Právě to je jeden z důvodů, proč je Starý zákon pro porozumění Novému zákonu nepostradatelný, jelikož nám jednak dává představu Boží svrchovanosti, velebnosti a moci, jednak před nás staví skutečnost lidských selhání a potřeb. Ve světle těchto dvou skutečností se důležitost obětí a kněží náhle stává zjevnou.

Toto je jedna z nejdůležitějších duchovních pravd, které se kdy dozvíte: *Křesťanský růst vyžaduje přesnější chápání toho, kým je Bůh a kým jste vy, což vás vede v zoufalství ke kříži Ježíše Krista*. To proto se Pavel chlubí křížem (Galatským 6:14): vnímá Boha jako toho, jenž sídlí v nepřístupném světle, sebe jako největšího z hříšníků a kříž jako místo, kde došel slitování (1. Timoteovi 6:16; 1:14-16).

Toto je myšlenka, kterou tak výmluvně prezentuje Jan Kalvín v úvodních kapitolách *Institucí*.¹ Začíná větou: „Téměř všechna naše moudrost, totiž všechna pravdivá a prospěšná moudrost, spočívá ve dvou částech: v poznání Boha a v poznání sebe samých.“ (Jan Kalvín: *Institutes of the Christian Religion* [Philadelphia: Westminster Press, 1960].) Redaktor John T. McNeill v poznámce pod čarou dodává: „Tato rozhodující slova vymezují Kalvínovu teologii a podmiňují každé následné prohlášení“ (sv. 1, str. 36, pozn. 3). Kalvín nejprve ukazuje, že nikdo z nás nezačne hledat Boha, dokud napřed nezačne být nespokojen sám se sebou jako s hříšníkem. Dále tvrdí (sv. 1, str. 37):

... člověk sám sebe nikdy jasně nepozná, pokud napřed nepohlédne do Boží tváře a pak nesestoupí od uvažování o Bohu ke zkoumání sebe sama. Sami sobě se totiž vždy jevíme spravedliví, čestní, moudří a svatí – ta pýcha je nám všem vrozená – dokud nás jasné důkazy nepřesvědčí o naší nespravedlivosti, mrzkosti, hlouposti a nečistotě. Takto přesvědčení navíc nebudeme, pokud hledíme jen na sebe a ne také na Pána, který je jediným měřítkem, jímž může být takový soud poměřován.

Chcete-li tedy poznat význam tohoto ústředního tématu Listu Židům, musíte Boha prosit

o jasnější pochopení jeho absolutní svatosti a vznešenosti a o hlubší porozumění tom, jak byste bez Krista byli sami hříšní a nečistí. To povede k dokonalejšímu ocenění toho, co pro vás Ježíš vykonal na kříži jako velekněz, který vstoupil do svatyně ne s krví býků a kozlů, ale se svou vlastní (9:11-14). A zjistíte, že lepší docenění Boží svatosti, vlastní hříšnosti a dostatečnosti Kristovy oběti je jedním z nejpraktičtějších biblických učení, protože pokořuje vaši pýchu, která stojí u kořene každého konfliktu ve vztazích a skoro každého hříchu, na který si vzpomente.

Tolik úvodem. Budu opět postupovat jako puritáni a vysvětlím nejprve učení a pak navrhu užití čili praktické uplatnění. Téma našeho textu zní:

Ježíš Kristus má dokonalé předpoklady pro to, aby byl takovým veleknězem, jakého všichni potřebujeme.

Učení

1. Lidský velekněz musel splňovat tyto předpoklady: byl prostředníkem mezi lidmi a Bohem, měl soucit s ostatními hříšníky a do úřadu ho povolal Bůh (5:1-4).

Verš 5:1 navazuje na verše 4:14-15 a ukazuje, že náš velekněz splňuje nároky kněžství. Verše 5:1-4 uvádějí tři podmínky kladené na áronovské velekněze: pracovní náplň (5:1), ztotožnění s lidmi (5:2-3) a ustanovení (5:4). Verše 5:5-10 pak v opačném pořadí ukazují, jak je Ježíš více než splňuje jakožto velekněz navěky podle řádu Melchisedechova.

A Pracovní náplň velekněze: Jako prostředník zastupující lidi ve věcech, které se týkají Boha, přináší Bohu jménem dary a oběti za hříchy (5:1).

Nejsou-li lidé hříšní a oddělení od svatého Boha, nejsou kněží zapotřebí. Jsou ustanoveni (verš 5:4 ukáže, že je ustanovuje Bůh) jako zástupci lidí před Bohem, aby přinášeli dary i oběti za hříchy. Žádný Žid neměl právo vstoupit do velesvatyně, aby se s Bohem setkal přímo. I velekněz tam směl vejít jen jednou ročně, na den smíření, a to velice opatrně, jinak by ho Bůh okamžitě usmrtil. Každý Žid věděl, že zoufale potřebuje prostředníka mezi sebou a Bohem a tímto prostředníkem je Bohem ustanovený velekněz.

„Dary i oběti“ zde nejspíš souhrnně označují všechny předepsané obětiny. (Philip E. Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 175.) Přinášení těchto obětí bylo vyhrazeno kněžím. První izraelský král Saul se ujal obětování sám a Bůh za tuto opovážlivost odňal království jeho potomkům a dal je Davidovi (1. Samuelova 13:1-14). Později se Uzijáš, který byl jinak vcelku zbožný, opovážil přinést do chrámu kadidlo, aby je páčil před Hospodinem. Proto ho Bůh vzápětí ranil malomocenstvím (2. Paralipomenon 26:16-21). K tomu, aby Bohu jménem lidu přinášeli oběti, byli určeni jen kněží.

Všimněte si, že jsou to oběti „za hříchy“. Celý židovský obětní řád, zejména ale den smíření, podtrhoval problém lidské hříšnosti v přítomnosti svatého Boha. Bez patřičné oběti hříšníci nemohli přistupovat k Bohu, natož s ním být smířeni. Bůh toto všechno ustanovil, aby tím ukázal do budoucnosti k osobě a dílu Ježíše Krista, Božího beránka, který obětoval sám sebe jako dokonalou a konečnou oběť za naše hříchy.

To znamená, že s Bohem nemůžeme být smířeni, dokud nevidíme, jak velká je naše nouze jakožto hříšníků v jeho svaté přítomnosti. Právě toto vědomí naší skutečné situace nás

nutí zvolat spolu s celníkem z Ježíšova podobenství (Lukáš 18:13): „Bože, slituj se nade mnou hříšným.“ Evangelium není: „Jestli máš pár problémů, zkus to s Ježíšem, pomůže ti.“ V evangeliu jde o naše zásadní odtržení od Boha v důsledku našich hříchů a řešením, které Bůh ze své milosti nabízí ve svém Synu.

B Ztotožnění velekněze s ostatními: Má s nimi soucit, protože i on je hříšník (5:2-3).

Prostředník, který plní své poslání, chápe situaci těch, které zastupuje. Židovští velekněží chápali problém hříšníků, protože než směli vejít do velevatyně a přinést oběť smíření za hříchy lidu, museli přinést oběť za vlastní hříchy (3. Mojžíšova 16:6; Židům 7:27; 9:7). Vědomí vlastní slabosti lévijským kněžím umožňovalo „mít soucit s těmi, kdo chybují a bloudí“. Řecké slovo přeložené jako „mít soucit“ znamenalo „jít střední cestou mezi nezájmem a hněvem“. (Leon Morris: *The Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, str. 47.) Kněz nesměl být k hříchu lhostejný, ale také nemohl s kajícími hříšníky jednat tvrdě, protože z vlastní zkušenosti věděl, jak snadno zhřešíme.

C Ustanovení velekněze: Nepřisvojí si úřad sám, ale povolává ho Bůh (5:4).

I když v prvním století degeneroval úřad židovského velekněze na politický post, autor si toho nevšímá a vrací se k tomu, co bylo původním záměrem. Árona povolal do úřadu velekněze Bůh (2. Mojžíšova 28:1-3) a to se stalo vzorem pro všechny velekněze po něm. Bůh Áronovo velekněžské pověření potvrdil za Kórachovy vzpoury, když Kórach Mojžíše a Árona obvinil, že se ustanovili sami (4. Mojžíšova 16:1-35). Bůh však buřičům i celému Izraeli ukázal, že Mojžíše a Árona povolal on sám, a to tím, že nechal zemi, aby se otevřela a pohltila vzbouřence se vším, co jim patřilo. Když někteří z členů pospolitosti proti tomuto soudu reptali, vypukla pohroma, která si vyžádala přes čtrnáct tisíc životů.

To bylo vážné ponaučení, že si nikdo nesmí dovolit přicházet do Boží přítomnosti způsobem, pro který by se sám rozhodl. K Bohu lze přistupovat pouze tak, jak rozhodl Bůh sám, přes prostředníka, kterého ustanovil. Ve Starém zákoně byl tímto prostředníkem velekněz. Všichni tito kněží však byli sami hříšníky, a tak se ukázala nedostatečnost staré smlouvy a potřeba dokonalého velekněze, Ježíše Krista.

2. Ježíš tyto předpoklady velekněžství více než splňuje (5:5-10).

Autor tu ukazuje, že Ježíš nejen splňuje předpoklady áronovského kněžství, ale že je převyšuje, protože je knězem navěky podle řádu Melchisedechova (toto téma rozvine v sedmé kapitole). Představuje Ježíšovy předpoklady v opačném pořadí než velekněžovy:

A Ustanovení Ježíše jako velekněze: Nepřisvojil si úřad kněze podle řádu Melchisedechova sám, ale povolal ho Bůh (5:5-6).

Autor opět cituje Žalm 2:7 (srovnej verš 1:5), aby ukázal, že ačkoli je Kristus Boží Syn a má s Otcem jedinečný vztah, nepřisvojil si slávu tak, že by se za velekněze dosadil sám. Knězem ho ustanovil Bůh, a nejen v omezeném lidském smyslu áronovského kněžství, ale „navěky podle Malkisedekova řádu“ (Žalm 110:4). Žalm 110:1 ukazuje Synovo vyvýšené postavení svrchovaného vládce sedícího po Otcově pravici. Když ale Žalm 110:4 prohlásí tohoto Mesiáše za kněze podle Malkisedekova řádu, říká tím, že v něm úřady krále a kněze splynou.

Smysl těchto dvou citátů je ukázat, že si Ježíš nedovolil převzít úřad velekněze ze své vlastní moci, ale že ho do něj ustanovil Bůh.

B Ztotožnění Ježíše jako velekněze s námi: Modlil se a naučil se poslušnosti z utrpení (5:7-8).

Tyto verše rozvádějí téma verše 4:15, že Ježíš má soucit s našimi slabostmi, protože byl ve všem pokoušen jako my, ale nezhřešil. Podobně jako lévijští kněží se i Ježíš mohl ztotožnit se slabostmi ostatních, ale na rozdíl od těchto kněží sám hříšný nebyl. Slova „za dnů svého těla“ (NBK) se týkají Ježíšova „pozemského života“ (ČEP, KMS). Ale 5:7 poukazuje zvláště na Ježíšovu agónii v zahradě Getsemane, kde zápasil s vyhlídkou na bezprostřední úkol vzít na sebe naše hříchy. Tento úmorný boj nevedl pouze s představou tělesných muk ukřižování. Spíš ho týralo pomyšlení na odloučení od Otce, až na něm spočinou naše hříchy. To bylo tak kruté, že doslova potil krev.

Žádné z evangelií nezachycuje Ježíšovo „bolestné volání a slzy“, ale tato informace nejspíš pochází přímo od jednoho z přítomných apoštolů. Ukazuje nám, že ačkoli byl Ježíš plně Bohem a kříž hrál v tom, co Bůh předem naplánoval, ústřední roli (Skutky 2:23; 4:27-28), vlastní provedení tohoto plánu nebylo nijak snadné. Nebylo to jen divadlo! Ježíšovo utrpení v Getsemane a na kříži bylo těžší, než si dokážeme představit, protože nevíme, jaké to bylo, být po celou věčnost až do té strašlivé chvíle jedno s Otcem.

O tom, o co vlastně Ježíš prosil, se diskutuje. Jestli prosil, aby ho Otec nenechal zemřít, v jakém smyslu byla jeho modlitba vyslyšena, když ho Bůh před tou strašnou smrtí nezachránil? Pravděpodobně prosil, aby ho Otec podpíral, až ponese naše hříchy, a provedl ho smrtí až k zmrtvýchvstání a úplnému obnovení vztahu mezi nimi. Slovo „zbožnost“ (KMS, NBK) by bylo lépe přeložit jako „uctivé podřízení se“ (ČEP: „pokora“). Označuje to, jak se v úctě podřídil Otcí, když se modlil: „... ne má, nýbrž tvá vůle se staň“ (Lukáš 22:42).

Když se říká: „Ačkoli to byl Boží Syn, naučil se poslušnosti z utrpení, jímž prošel,“ neznamená to, že někdy předtím poslušný nebyl. Snad by bylo lépe říci: „Byl to Boží Syn, a přece ...“ Mluví se tu o jeho postavení jedinečného Božího Syna (5:5). Ježíš se „naučil“ poslušnosti v tom smyslu, že z vlastní zkušenosti poznal, co poslušnost obnáší, v tom, co vytrpěl. Vždycky poslouchal Otcovu vůli, ale pravá poslušnost se prokáže v situacích, kdy to není zrovna příjemné. Dejme tomu, že bych vám, když mé děti byly menší, tvrdil: „Moje děti jsou poslušné. Dokážu vám to: Děti, snězte si zmrzlinu!“ „To není žádná zkouška poslušnosti!“ řekli byste. Skutečná zkouška by byla: „Děti, uklidte si pokoj!“ Ježíš poznal poslušnost až do krajnosti, když šel v poslušnosti na kříž.

Autorovi jde o to, že Ježíš je náš dokonalý velekněz, což se projevuje v tom, že s námi dokáže mít soucit v našem trápení, jak ukazují jeho modlitby a poslušnost v utrpení. Proto bychom se ve zkouškách měli modlit a díky tomu vytrvat v poslušnosti.

C Ježíšova náplň práce jako velekněze: Přináší věčné spasení všem, kdo ho poslouchají (5:9-10).

Slova „dosáhl dokonalosti“ neznamenají, že předtím byl nedokonalý. Jde spíš o to, že díky zkušenosti, v níž poslušně vytrpěl i smrt, je způsobilý být Spasitelem (se stejnou myšlenkou jsme setkali už ve 2:10). „Věčné spasení“ stojí v kontrastu k dočasné povaze starozákonních obětí, které nikdy nemohly učinit dokonalými ty, kdo je přinášeli (10:1-4). Slovo přeložené

jako „původce“ (ČEP, KMS, NBK), „původ“ (KR) či „zdroj“ (SNC) věčného spasení, znamená „příčina“. Příčinou našeho spasení není to, že Bůh předem věděl, že uvěříme. Příčinou našeho spasení je to, že trojjediný Bůh nás „již před stvořením světa vyvolil“ v Kristu (Efezským 1:4).

Ježíš se stal příčinou spasení pro všechny, „kteří ho poslouchají“. Autor tu neučí spasení ze skutků. Mít spásnou víru znamená poslechnout Ježíše, který přikázal: „Čiňte pokání a věřte evangeliu“ (Marek 1:15). Pavel mluví o „poslušnosti víry“ (Římanům 1:5 KMS, NBK; srovnej 1. list Petřův 1:2). Spásná a poslušná víra jsou neoddělitelně spojeny stejně jako nevíra a neposlušnost (Židům 3:18-19; 4:6, 11). Ti, kdo skutečně věří v Ježíše jako ve Spasitele, ho poslouchají jako Pána. Ti, kdo tvrdí, že věří, ale žijí neposlušnosti, nejsou skutečně spaseni (Matouš 7:21-23).

Pak se autor vrací k tomu, jak Bůh Ježíše označuje jako velekněze podle řádu Melchisedehova (5:10), čímž ho staví do úplně samostatné kategorie nad lévijské kněží. Tím se bude dále zabývat v sedmé kapitole po delším napomenutí v kapitole šesté. V této pasáži se tedy snaží ukázat, že Ježíš Kristus více než dokonale splňuje předpoklady pro starozákonní úřad velekněze. Vracet se k tomuto starému systému by znamenalo vrátit se k systému značně podřadnějšímu a vzdát se velekněze, jakého tak zoufale potřebujeme.

Uplatnění (praktická aplikace)

I když přímo v textu nejsou žádné příkazy ani principy k bezprostřednímu uplatnění, jakmile se podíváme jen kousek pod povrch, objevíme jich mnoho:

1. **Je-li náš hřích tak strašný, že to jediné řešení, které mohl Bůh přijmout, nebylo nic menšího než smrt jeho dokonalého, bezhříšného Syna, bylo by od nás pošetilé domnívat se, že by mohlo stačit jakékoli lidské řešení.**

Každý systém, ve kterém stojí spasení na dobrých skutcích, odhazuje Kristovu smrt jako zbytečnou. Proč by měl obětovat bolestné volání a slzy, jestli jsme my sami v podstatě dost dobří na to, abychom se dostali do nebe? Proč by měl Ježíš trpět a umřít, jestli můžeme být spaseni vlastním úsilím? Všechno, co ke Kristově oběti připojuje jako nutnou podmínku spasení naše skutky, je urážkou jeho smrti, která nás smiřuje s Bohem.

2. **Je-li Boží hněv vůči hříchu tak strašlivý, musíme se utíkat pod ochranu kříže a ze dne na den žít s vděčností, že Ježíš vytrpěl náš trest na kříži místo nás.**

A. W. Pink napsal (*An Exposition of Hebrews* [Ephesians Four Group: Escondido, CA, 2000], elektronické vydání, str. 247):

Do jak bezedných hlubin to Boží Syn sestoupil! Jak nevýslovně strašlivou trýzeň zakusil! Jak ohavný musí být hřích, jestliže k jeho usmíření bylo třeba takové oběti! Jak skutečný a hrozný je Boží hněv! Jak nesmírná je láska, z níž pro nás tolik trpěl! Jak děsivý musí být úděl těch, kdo se s pohrdáním odvrátí od takového Spasitele!

3. **Spásná je pouze taková víra, která je také poslušná.**

To není popření prvního bodu, ale jeho objasnění a doplnění. Jsme spaseni vírou samotnou, bez skutků, ale taková víra, jaká skutečně zachraňuje, vede *nutně* k dobrým skutkům

(Efezským 2:8-10). Ten, kdo říká, že má víru, ale nemá skutky, klame sám sebe (List Jakubův 2:14-26). Ať nás to stojí cokoli, měli bychom být Bohu a plnění jeho vůle oddáni stejně jako Ježíš.

4. **Poslušná víra je nerozlučně spojená s modlitbou.**

Ježíš se modlil v Getsemane, aby dokázal být poslušný i na kříži. Modlitba a poslušnost k sobě neoddělitelně patří. „Modlete se, abyste neupadli do pokušení.“ (Lukáš 22:40). Chceme-li Ježíše následovat v jeho poslušnosti Otci, musíme ho následovat v jeho modlitebním životě.

5. **Boží láska k nám neznamená, že nás Bůh nepovede velikými zkouškami.**

Otec Syna miloval, a přece byl Synovým údělem kříž. Nás také miluje, a přece nás přivádí k slávě skrze mnohá utrpení. John Piper poznamenal: „Ještě se nenašel nikdo, kdo by řekl, že tu nejhlubší lekci svého života nebo to nejsladší setkání s Bohem zažil v den, kdy svítalo slunce. Lidé jdou s Bohem do hloubky, když přijdou sucha.“ (J. Piper: *Don't Waste Your Life* [Crossway], str. 73.) C. H. Mackintosh poznamenal k Lazarově smrti (Jan 11): „Nikdy nevykládejte Boží lásku podle své situace; vždy vykládejte svou situaci Boží láskou.“ (C. H. Mackintosh: “Bethany”, v: *Miscellaneous Writings* [Loizeaux Brothers], sv. 6, str. 17-18.)

6. **Cítit v období zkoušek silné emoce není morálně špatné, musíme je však podřizovat Boží vůli.**

V často opakovaném tvrzení, že „emoce nejsou správné nebo špatné, emoce prostě jsou“, je zrno pravdy a velký omyl. Pravda je tato: nepopírejte emoce, které prožíváte. Omyl spočívá v tom, že vaše emoce mohou být v Božích očích přijatelné, ale mohou být také hříšné. Zármutek v období ztráty je přijatelný. Vztek nebo zahořklost vůči Bohu jsou hříšné. I kdyby nás Bůh připravil o všechno tak jako Jóba, měli bychom spolu s ním skrze slzy vyznat: „Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno“ (Jób 1:21).

7. **Stejně jako Bůh vyslyšel Kristovu modlitbu za vysvobození a odpověděl na ni jeho smrtí a vzkříšením, odpovídá i na naše modlitby způsoby, které se zdají být v rozporu s našimi prosbami.**

Někteří říkají, že když se modlíme: „Pane, staň se tvá vůle,“ nemodlíme se ve víře. Tvrdí, že o to, co chceme, musíme Boha směle prosit a přivlastnit si to vírou. Vypadá to ovšem, jako by Ježíš tenhle princip nechápal. Modlil se: „Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň“ (Lukáš 22:42). Bůh na Ježíšovu modlitbu odpověděl tím, že ho posiloval na kříži, vzkřísil ho a vyzvedl na nebe. Na naše prosby nemusí odpovědět přesně tím, za co se modlíme. Často „ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním“ (Římanům 8:26).

Potřebujeme velekněze, protože Bůh je nekonečně svatý a my jsme hříšníci. Tímto veleknězem je Ježíš Kristus. Utíkejme k němu, aby nás zachránil, a žijme každý den ve stínu jeho kříže!

Otázky k diskuzi

1. Proč je populární učení o budování sebeúcty v rozporu s růstem ve zbožnosti?
2. Napadá vás nějaký hřích, u jehož kořene není pýcha? Jak můžeme s tímto vědomím růst v pravé pokoře?
3. Jak můžeme posoudit, zda jsou naše emoce v dané situaci správné či nesprávné?
4. Je vždy správné modlit se (za sebe či za druhé) o vysvobození ze zkoušek? Jak můžeme vědět, za co se máme modlit?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ *Christianae religionis institutio* (Základy křesťanského náboženství), Kalvínovo stěžejní dílo. Česky vyšlo v překladu prof. F. M. Dobiáše pod názvem *Instituce: Učení křesťanského náboženství* [Praha, 1951]. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

BUĎTE DOSPĚLÍ!

Židům 5:11-6:3

Steven J. Cole

4. dubna 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

4. dubna 2004
List Židům, lekce 16.

Bud'te dospělí! Židům 5:11-6:3

Snad v každém domě, kde jsou malé děti, je někde místo, kde se zaznamenává, jak rostou. U nás jsme občas vyznačovali výšku jednotlivých dětí spolu s datem na vnitřní zárubni v komoře. Potom jsme je, dejme tomu každý rok o jejich narozeninách, měřili znovu. Vždycky byly u vytržení, o kolik zase vyrostly.

Ale dovedete si představit, jak by nás šokovalo a znepokojilo, kdybychom zjistili, že jedno z dětí nepovyrostlo nahoru, ale *dolů*! Okamžitě bychom se objednali k doktorovi, aby zjistil, co se děje. Růst je normální a potěšující. Zmenšení by bylo divné a alarmující.

Mnozí z hebrejských křesťanů, kterým autor píše, rostli ve svém křesťanském životě spíš *dolů* než nahoru. Říká o nich, že místo pevné stravy zase potřebují mléko. Představte si teenagera, který přestane jíst normální jídlo a vrátí se ke kaši a dětské výživě! Místo aby už dokázali učit druhé, musí je někdo znovu od začátku učit abecedu křesťanského života. Autor jim chce vysvětlit, že Ježíš je veleknězem podle řádu Melchisedechova, ale bojí se, že to na ně bude moc složité. A proto se do toho pustí teprve po naléhavém varování, které začíná veršem 5:11 a končí až veršem 6:20. V našem dnešním textu je vyzývá: „Bud'te dospělí!“

Věřící nemají zůstat u základů křesťanské víry, ale růst v Kristu.

Bezpochyby jste zažili situaci, kdy se někdo dospělý choval jako dítě: udělal vzteklou scénu nebo se zkrátka s frustrující situací nevypořádal dospělým způsobem. Člověk by mu nejraději řekl: „Bud' dospělý! Kolik ti je? Tak se podle toho chovej!“ Právě to říká autor Listu Židům svým čtenářům.

Při výkladu našeho textu narazíme na několik ožehavých otázek. Nemám čas se každou z nich zabývat, proto vám nabízím své pochopení textu opřené o kontext a použitá slova. Doporučuji vám, abyste text dále studovali sami a udělali si vlastní závěry. Najdeme v něm pět ponaučení o křesťanském růstu:

1. Je možné být křesťanem, ale růst pomalu.

Kde je duchovní *život*, tam bude nějaký duchovní *růst*, ale může být různě rychlý. Někteří se stanou křesťany a okamžitě zanechají hříchů, které v jejich životě strašily celá léta, a nikdy se k nim nevrátí. Jiní desítky let zápasí, aby se těchto hříchů zbavili. Jeden můj přítel, pastor, byl spasen krátce po čtyřítce. Býval bavičem v nočním klubu, byl závislý na alkoholu tabáku a drogách. Okamžitě všech těchto zlovyků nechal a začal následovat Krista. Znam ale jiné, kteří s těmito návyky zápasili celá léta poté, co vyznali víru. Odtrhnou se od nich, ale potom do nich stále znovu upadají.

Autor uhodí na čtenáře prohlášením, že se „stali línými ke slyšení“ (5:11 KMS). Vždy takoví nebyli, tuhle duchovní chorobu si vypěstovali časem. Řecké slovo přeložené „líný“ najdeme v Novém zákoně pouze zde a ve verši 6:12. Má významový odstín pomalosti či netečnosti. V řeckých textech se užívá pro osoby nemocné, a nemocí unavené. Vyjadřuje tedy představu duchovní lenosti či apatie. Když má dotýčný šanci zahloubat se do Božího slova,

řekne: „Nóó, mrknu se, co dávají v bedně.“ Když má příležitost jít si vyučování slova poslechnout, řekne: „Jsem unavený. Myslím, že zůstanu doma a půjdu brzo spát.“

Verš 5:11 ukazuje, že vyučování Božího slova má dvě strany. Jsou tu znalosti a schopnost jasně a zajímavě vysvětlovat na straně učitele. Ale je tu také otevřenost posluchačů. Je charakteristické, že ten nejlepší učitel, který kdy žil, měl ve zvyku své posluchače upozorňovat: „Kdo má uši k slyšení, slyš!“ „Dávejte tedy pozor, jak slyšíte: Neboť kdo má, tomu bude dáno, a kdo nemá, tomu bude odňato i to, co myslí, že má“ (Lukáš 8:8, 18). Pokud je kazatelem Ježíš a kázání posluchačům nedochází, hádejte, čím je to chyba? Když jsou posluchači líní, je těžké je učit.

Mluvím tu o motivaci. Motivace je klíčem k učení. Ježíš řekl: „Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni“ (Matouš 5:6). Hlad a žízeň jsou silné motivující faktory! Když máte hlad nebo žízeň, myslíte jen na jediné: uspokojit potřebu potravy či vody. Jestli vás žene hlad či žízeň po spravedlnosti, budete uspokojeni (Matouš 5:6). Jestli je vám to buřt, tak nejenže neporostete, ale ani nebudete vědět, o co přicházíte!

A ještě jedno ponaučení je v 5:11: v křesťanském životě neexistuje neutrální. Buď rostete, nebo se zmenšujete. Co z toho právě teď platí pro vás? Namlouváme si, že jen tak šlapeme vodu, ale pokud se nesnažíme dostat dopředu, strhává nás dravý proud světa, těla a ďábla zpátky. Řeknu to na rovinu: Jestliže si denně neuděláte čas na Boží slovo a na modlitbu, tak nerostete – zmenšujete se! Vracíte se od masa ke kašičce a kojenecké výživě. Pro mimina je to vynikající, ale dospělým lidem ani dospívajícím v období intenzivního růstu to k výživě nestačí.

2. Křesťanský růst znamená posun k hlubším úrovním pochopení.

Autor chtěl čtenáře poučit o tom, jak je důležité, že je Ježíš knězem navěky podle řádu Melchisedechova, jenže oni na to nestačí. Je to jako chtít, aby student četl Shakespeara, když nezná ani písmena abecedy! Pokud jde o to, kolik let už jsou věřícími, měli by to zvládat, ale ve skutečnosti by se měli vrátit do duchovní mateřské školky.

Říká jim: „Ačkoli byste totiž po takové době již měli být učiteli, potřebujete, aby vás někdo znovu učil základním principům [příslušné řecké slovo znamená „základy“ (srovnej KMS) a zde označuje abecedu (ČEP, SNC)] Božích výroků“ (NBK). Abeceda Božích výroků je paralelním vyjádřením k „počátečnímu učení o Kristu“ (6:1 ČEP, KMS) a označuje základní pravdy křesťanské víry: kdo je Ježíš Kristus, co přišel udělat, jak s ním navázat vztah, jak mají křesťané žít a tak dále.

Kromě těchto základních pravd však Písmo obsahuje mnoho dalších, které jsou hluboké a prospěšné. Kdosi řekl, že Bible je jako oceán, dost hluboký na to, aby se v něm utopil slon, a přece na okraji dost mělký na to, aby si v něm mohlo hrát batole. Chcete-li poznat, jak jste ve skutečnosti duchovně zaostalí, přečtete si *Katechismus westminsterský menší* a uvědomte si, že tohle se před svou konfirmací a vstupem do církve musely naučit z paměti všechny děti z reformovaných rodin. První otázku a odpověď na ni budete všichni znát: „Co jest hlavní cíl a povolání člověka? Hlavní cíl a povolání člověka jest Boha oslavovati a jemu se radovati až na věky.“ V téhle kratičké odpovědi je dost praktického obsahu na celý život.

Ale co takhle otázka 4: „Co jest Bůh?“ Odpověď: „Bůh jest Duch, jenž ve své bytnosti, svatosti, spravedlnosti, dobrotivosti a pravdě jest neobsáhlý, věčný a neproměnitelný.“ Otázka 5: „Více-li jest Bohů než jeden?“ Odpověď: „Jeden toliko jest Bůh, živý a pravý.“ Otázka 6: „Kolik osob jest v Božství?“ Odpověď: „Tři jsou osoby v Božství: Otec, Syn i Duch Svátý,

a tito tři jsou jeden Bůh, jedné a téže podstaty, v moci a slávě sobě rovni.“ Dokázali byste podstatu Boha a Trojice vyjádřit tak přesně? Otázka 7: „Co jsou soudové Boží?“ Odpověď: „Soudové Boží jsou věčné jeho uložení podlé rady vůle jeho, skrze které pro slávu svou předzřídil vše, cožkoli se stává.“¹

Katechismus westminsterský menší má takových otázek a odpovědí 107. Troufám si tvrdit, že kdybychom se my baptisté učili něco takového, byli bychom v pochopení zdravého učení o světelné roky dál a nedali bychom se zmítat všemi těmi nesmysly, které se dnes v křesťanském světě učí. Doporučuji vám knihu *A Faith to Confess* (Věra k vyznávání) s podtitulem “The Baptist Confession of Faith of 1689, Rewritten in Modern English” (Baptistické vyznání víry z roku 1689, převedené do moderní angličtiny) [Carey Publications]. Je to v podstatě *Westminsterské vyznání* upravené v souladu s baptistickým pojetím ustanovení (svátostí). Učte těmto věcem své děti!

Když autor říká, že touto dobou už by jeho čtenáři měli být učitelé, neznamená to, že píše nějaké užší skupině vedoucích církve. Spíš jde o to, že *každý* křesťan, který už je pár let věřícím, by se měl v učení Písma vyznat natolik, aby mohl poučit mladšího věřícího. Ne všichni mají obdarování být učitelé celé církve (List Jakubův 3:1; Efezským 4:11-12), ale všichni by měli vědět dost na to, aby dokázali jiným vysvětlit evangelium a základy učení o Bohu, člověku, spasení a o křesťanském životě. Pokud to nedokážete, pak jste buď poměrně nový věřící, nebo některý ze starších věřících, ke kterým se tento biblický oddíl obrací. Buďte dospělí!

Dovolte mi dodat, že žijeme ve dnech přihlouplého křesťanství s odporem ke zdravému učení. Mantra naší doby – i mezi evangelikály – zní: „Doktríny jsou suchá fakta uložená v hlavě, která vedou jen k rozporům a rozkolům. Tak pozor, aby to s nimi člověk nepřeháněl!“ Jenže své doktríny má každý věřící! Mohou to být *zdravé* doktríny v souladu s Písmem, nebo to mohou být pochybné doktríny, které se s Písmem rozcházejí. Teologie je prostě proces syntézy a harmonizace všeho, co Bible učí ne téma hlavních předmětů, jimiž se zabývá. Jste-li tedy křesťan, nezabývá vám než být teologem. Otázka je, zda ve své teologii zdravě rostete, nebo zda jste v ní povrchní, neuspořádaní a nebibličtí.

Právě jsem přečetl knihu Davea Hunta a Jamese Whitea *Debating Calvinism* (Diskuze o kalvinismu) [Multnomah Press]. Kromě stovek nehorázných nepravd a zavádějících tvrzení říká Dave Hunt, který kalvinismus popírá, šokující věci jako: „Od Boha není projev lásky – a tečka – zatratit na věky *kohokoli*, koho *by mohl* spasit“ (str. 260, zdůraznil Hunt). Jinými slovy: jestli je Bůh schopen zachránit hříšníka, ale tuto schopnost nevyužije, není milující. Jediný závěr je ten, že Bůh není schopen nikoho zachránit bez jeho souhlasu, což Hunt ve skutečnosti učí. O takovémto útoku na základní biblickou doktrínu by se nemělo ani diskutovat! Znepokojivější je ale skutečnost, že v Huntově předchozím podobném útoku *What Love is This?* (Co je tohle za lásku?) [Loyal Publishing], se k tomuto evidentně falešnému učení přihlásili křesťanští vedoucí jako Tim LaHaye, Chuck Smith nebo Chuck Missler! Když jsem dočetl, chtělo se mi křičet: „Lidi, buďte dospělí!“

3. Křesťanský růst přímo souvisí s poslušností v pravdách, které už jsme poznali.

Autor říká: „Neboť každý, kdo potřebuje mléko, je nezkušený ve slově spravedlnosti, protože je ještě nemluvně“ (5:13 KMS). Duchovně dospělé popisuje jako ty, kdo jedí tuhou stravu, jako „ty, kdo mají cvičením své smysly vypěstovány tak, že rozeznají dobré od špatného“. Pojmeme „slovo spravedlnosti“ označuje Písmo, které má v těch, kdo věří a poslouchají, působit Boží

spravedlnost. Možná mluví o doktríně připočtené spravedlnosti, kterou učí 1. Mojžíšova 15:6 a pak opět Pavel v Římanům 3-4. Ti, kdo jsou pokládáni za spravedlivé pro víru v Krista, však porostou také v praktické spravedlnosti, jak budou poznávat, co se líbí Pánu (Efezským 5:10).

Možná si řeknete, že spravedlnost a rozeznat dobré od špatného jsou samozřejmosti, ale nejsou. Tyto věci se musíme učit praxí a cvikem. „Nezkušený“ znamená ti, kdo mají málo zkušeností. Toto slovo používá 4. Mojžíšova 14:23 (LXX²) pro „nezkušené mladíky“, kteří dosud nerozeznají dobro a zlo. „Dobré“ a „špatné“ (5:14) se netýká jen etického jednání, ale také pravého a falešného učení (Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 193). Obojí vyžaduje rozeznání, ačkoli rozeznat eticky správné jednání od nesprávného je obvykle snazší než rozeznat zdravé učení od falešného.

Ale i chování je třeba posuzovat na základě Božího slova. Naše kultura nás bombarduje nemravným chováním, jako kdyby bylo eticky neutrální, nebo dokonce žádoucí. V důsledku toho se dnes mnoho evangelikálů domnívá, že homosexuální chování je v pořádku, pokud jsou si patrně „oddáni“ nebo pokud se „milují“! Nedávno jsem četl, že „55 % evangelikálních protestantů se dívá na homosexuální muže velmi nepříznivě, na rozdíl od protestantů hlavního proudu a katolíků, kde je to pouze 28 %“ (*The Washington Times*, 19. 11. 2003, str. A14). To znamená, že 45 % se „na homosexuální muže velmi nepříznivě“ *nedívá!* To je alarmující! Jenže když evangelikálové sledují tytéž televizní pořady a filmy jako svět, zatímco Bibli otevrou jen občas, je to snad nějaký div?

Hlavně jde ovšem o to, že biblické učení není od toho, abyste si ho nacpali do hlavy nebo s ním hájili nějaký teologický systém. Vždy má sloužit k tomu, aby z vás udělalo zbožnějšího člověka. John McNeill v úvodu ke Kalvínovým *Institucím*³ zdůrazňuje, že v moderním myšlení ztratilo slovo „zbožnost“ svůj původní dopad a význam. Pro Kalvína však byla zbožnost „ona úcta spojená s láskou k Bohu, kterou vyvolává znalost jeho dobrých darů“. „Vzniká tehdy, když lidé ‚poznají, že za všechno vděčí Bohu, že je sytí jeho otcovská péče, že on je původcem všeho jejich dobra.‘“ Pak cituje A. Mitchella Huntera: „Zbožnost byla klíčovým rysem jeho povahy. Jeho duše byla plně zaujata Bohem. Teologické studium samo o sobě ho nezajímalo ani trochu; věnoval se teologii pouze jako rámci, v němž stojí všechno, co pro něj náboženství znamenalo.“ McNeill dodává: „Jelikož ‚za všechno vděčíme Bohu‘, jde u Kalvína na každé stránce o setkání s Bohem, ne o pouhou hru s myšlenkami o něm nebo vyvažování různých pohledů na něj.“ (John McNeill; v: Jan Kalvín: *Institutes of the Christian Religion* [Philadelphia: Westminster Press, 1960], str. lii.) (Jestli budete číst nepodložené a šířivé útoky Davea Hunta proti Kalvínovi, mějte tyto poznámky na paměti!)

Když tedy studujete Bibli nebo teologii, vždy studujte s cílem růst v poslušnosti a zbožnosti. Viděli jsem, že je možné být křesťanem, ale růst pomalu. Křesťanský růst také znamená posun k hlubším úrovním pochopení a přímo souvisí s poslušností v pravdách, které už jsme poznali. Dále:

4. Křesťanský růst vyžaduje položit základy v podobě učení a stavět na nich.

Ve verši 6:1 vybízí autor čtenáře, aby opustili „počáteční učení o Kristu“ a směřovali k dospělosti. „Nepokládejme znovu základy...“ (NBK) Poté uvádí šest pojmů, v nichž shrnuje tato základní, prvotní učení. Mluví-li o jejich opuštění, nenaznačuje tím, že už nejsou důležité a že se jich máme zbavit. Říká, že když jednou položíme dobrý základ, nemáme se vracet a vykopávat ho znovu a znovu. Pokračujte a budujte na tomto základu svůj život.

Pokud jde o to, jak těchto šest pojmů vykládat, názory se různí. Někteří tvrdí, že je tu řeč

výhradně o židovských, starozákonních záležitostech, jiní říkají, že se týkají základů křesťanství, a další tyto pohledy směřují. Pojmy jsou rozděleny do tří dvojic:

A Pokání z mrtvých skutků a víra v Boha

Obrat „mrtvé skutky“ se vyskytuje pouze zde a v 9:14, kde se mluví o Ježíšově krvi, která očišťuje naše svědomí od mrtvých skutků ke službě živému Bohu. Všechno duchovní úsilí nevěřícího je mrtvými skutky buď proto, že vychází z duše, která je duchovně mrtvá, nebo proto, že nakonec vede k duchovní smrti, jestliže na ně dotýčný spoléhá, pokud jde o věčný život. V židovském prostředí označují *mrtvé skutky* „vnějškové plnění požadavků zákona, které hoví osobní samospravedlivosti“ (P. Hughes, str. 197). Pokud se žid chlubil tím, že dodržuje obřadní zákon, nebo dokonce tím, že se navenek řídí desaterem přikázání, a myslel si, že těmito skutky získá věčný život, čekalo ho kruté probuzení (Marek 10:17-22; Matouš 5:27-48).

Pokání z mrtvých skutků a víra v Boha jsou centrálními tématy evangelia (Marek 1:15). Nelze je od sebe oddělovat. Není možné uvěřit v Krista jako Spasitele, a přitom se neodvrátit od hříchu. Ten, kdo se odvrátí od hříchu, spoléhá na Krista jako na svou jedinou naději. Pokud jde o to, proč autor mluví o víře v Boha, a ne o víře v Krista, Philip Hughes vysvětluje: „... Kristus přišel proto, aby lidstvo opět uvedl do postoje spontánní důvěry k Bohu, jehož opuštění nás přivedlo do padlého stavu v odcizení od Boha. Právě díky Synovu zprostředkování se vracíme k Otci...“ (str. 198).

B Učení o křtech a vkládání rukou

Toto pojmy jsou obtížně pochopitelné. Někteří říkají, že „pokyny o omýváních“ (řecky *baptismón didachés*) se týkají učení o různých obřadních očišťováních ve Starém zákoně spolu s jednotlivými druhy křtu v zákoně Novém (Janův křest, Kristův křest, křest apoštolů, křest Ducha svatého). „Vkládání rukou“ by pak označovalo předání duchovních požehnání či obdarování v počátcích křesťanského života. Charles Simeon (*Expository Outlines of the Whole Bible* [Zondervan], sv. 19, str. 227) má poněkud jiný názor: tyto dva pojmy jsou podle něj jakoby v závorkách a vysvětlují první dva. Pod „omýváním“ si představuje různé očišťovací obřady podle zákona, které byly předobrazem očištění od hříchu a od mrtvých skutků v pokání. „Vkládáním rukou“ rozumí vložení rukou na hlavu oběti před obětováním, které ukazovalo k víře v Krista jako naši oběť za hříchy. Netvrdil bych to dogmaticky, ale je to zajímavá možnost.

C Vzkříšení z mrtvých a věčný soud

Toto je základní učení evangelia. Všichni vstanou z mrtvých, buď k věčnému životu, nebo k věčnému odsouzení (Jan 5:24-29). Jak učí Pavel v 1. Korintským 15, pokud mrtví nevstanou, nevstal ani Kristus a všechna naše víra je zbytečná.

Hlavně jde ovšem o to, že jako věřící musíme znát základní biblické učení a pak na tomto základu stavět. Studium některého z klasických katechismů nebo vyznání víry nám pomůže položit základ. Pak ale jděte hlouběji a přečtěte si něco o doktrínách nebo něco z teologie. Konečně:

5. Křesťanský růst neprobíhá samovolně: vyžaduje cílevědomou snahu i Boží přispění.

„Cvičení“ (5:14; KMS: „návyk“; NBK: „zkušenost“) označuje zvyk vytvořený vědomým úsilím. „Vypěstovat“ (KMS, NBK: „vycvičit“) je sportovní pojem, který Pavel používá v 1. Timoteovi 4:7, kde Timoteovi říká. „Cvič se ve zbožnosti.“ Žádný sportovec ve svém odvětví nevynikne, když do něj bude příležitostně fušovat. Má cíl, na kterém každý den pracuje celé hodiny, a potěšení, která by ho od něj mohla odvádět, si odpírá. Pro křesťana je tímto cílem zbožnost či svatost. Měli bychom ze svých životů odstranit všechno, co nás odvádí od zbožnosti, a dělat všechno možné, co nás ke zbožnosti přibližuje. Pokud v této oblasti potřebujete pomoc, doporučuji vám vynikající knihu Donalda Whitneye *Spiritual Disciplines for the Christian Life* (Duchovní cvičení pro křesťanský život) [NavPress].

Ve verši 6:3 autor říká, že *budeme* moci postoupit k hlubšímu učení, „*když to Bůh dovolí*“. K tomu Leon Morris: „Tato slova bychom neměli chápat prostě jako zbožné pokynutí směrem k Bohu, ale jako vyjádření autorova vědomí, že bez Boží pomoci je plán, který předkládá, nerealizovatelný.“ (L. Morris; v: *Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, str. 54.)

Sloveso v příkazu „směřujme k dospělosti“ (6:1) je v trpném rodě a znamená spíš „bud'me Bohem nesení k dospělosti“. Je to stejné slovo, které používá Petr, když říká, že lidé, kteří napsali Písma, byli „*unášeni Duchem Svatým*“ (2. list Petřův 1:21 KMS, NBK). Toto slovo bylo používáno pro loď na moři, unášenou větrem, který se jí opíral do plachet. To znamená, že jakkoli je duchovní růst naše zodpovědnost a vyžaduje od nás úsilí, za celým procesem stojí Boží moc. Jak to jemně vyvážil Pavel: „... s bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení. Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí“ (Filipským 2:12-13).

Závěr

Je mi jasné, že duchovní růst se měří mnohem hůř než tělesný růst vašich dětí. Můžete si být ale jisti, že *nerostete*, pokud váš duchovní život běží na autopilota. *Nerostete*, pokud se modlíte a studujete Bibli jen namátkově. *Nerostete*, pokud se ve svém životě cílevědomě nesnažíte cvičit se ve zbožnosti. Pokud nerostete, zmenšujete se! Autor Listu Židům vám říká: „Bud'te dospělí!“

Otázky k diskuzi

1. Jak můžeme jako věřící vědět, jestli rosteme nebo ne?
2. Chybí-li vyznávajícímu křesťanovi motivace k růstu, co by s tím měl dělat? Jak ji může získat?
3. Diskutujte: Pokud vám učení nepomáhá být zbožnějšími, neúčívate je správně.
4. Jak se může neukázněná osoba naučit kázni?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ *Katechismus westminsterský menší* (Praha: J. Baštecký, bez vnočení), překl. neuveden, str. 3-4. Srovnej *Zkrácený katechismus* (Los Angeles, Sydney: Westminster Banner Society, 1993), přel. K. Jančář, str. 4-5; *Rozšířený westminsterský katechismus* (Praha: Dingir, Timothyho institut, 2004), přel. B. Procházka, str. 9-12, otázky č. 1., 7., 8., 9. a 12. — pozn. překl.
- ² LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona. Jeho text se někdy (jako v uvedeném verši) odchyluje od hebrejského textu. — pozn. překl.
- ³ *Christianae religionis institutio* (Základy křesťanského náboženství), Kalvínovo stěžejní dílo. Česky vyšlo v překladu prof. F. M. Dobiáše pod názvem *Instituce: Učení křesťanského náboženství* [Praha, 1951]. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

KDYŽ UŽ NELZE ČINIT POKÁNÍ

Židům 6:4-8

Steven J. Cole

18. dubna 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

18. dubna 2004
List Židům, lekce 17.

Když už nelze činit pokání Židům 6:4-8

Dostali jsme se k veršům, které lze prohlásit za nejobtížněji vyložitelný oddíl Nového zákona. Všechny přístupy, včetně toho mého, totiž mají své problémy. Takže si člověk musí vybrat, se kterým balíkem problémů dokáže žít. Chcete-li se hlásit k jinému názoru, než je ten můj, přeju vám hodně štěstí! Konzultoval jsem přes pětaticet různých komentářů a kázání, a podle mého názoru nikdo nedokázal vyřešit *všechny* obtíže, na které v tomto textu narážíme. Proto tu nesmíme být dogmatictí, ale musíme dál prosit Boha o pochopení v pokorném duchu a v poslušnosti vůči tomu, čemu rozumíme.

Názory na jednotlivé detaily našeho textu lze počítat na desítky, ale pokud jde o celkový výklad, hlavní názorové skupiny jsou v podstatě čtyři. Dvě z nich lze podle mne bez dlouhých diskuzí odmítnout, protože jsou v rozporu s mnoha jinými částmi Písma. Druhé dvě mají něco do sebe, podle toho, se kterými problémy jste ochotni žít. Pokusím se vysvětlit, proč mi názor, pro který jsem se rozhodl, dává nejlepší smysl.

Čtyři hlavní názorové skupiny

1. Arminiánský názor: praví věřící mohou ztratit spasení, když odpadnou od Krista.

Důslední arminiáni popírají jak věčné bezpečí věřícího, tak vytrvání svatých. Tato dvě učení nejsou tak docela totožná. Učení o věčném spasení říká: „Spasen jednou, spasen provždy.“ Když někdo uvěří v Ježíše Krista jako ve Spasitele, obdrží v té chvíli věčný život a nemůže ho ztratit. Reformované učení o vytrvalosti svatých souhlasí, že pokud je někdo *skutečně* spasen, Bůh mu jeho spasení zachová až na věčnost, protože spasení pochází od Pána, a ne od lidí.

Reformovaní teologové ale rozlišují mezi něčím *rozhodnutím* přijmout Krista a tím, jestli Bůh někoho skutečně spasí. Lidská rozhodnutí nemusí doprovázet Boží obnovující moc, bez níž duše nemůže povstat z duchovní smrti k duchovnímu životu. Když se někdo rozhodne uvěřit Kristu, otázka zní: *Vzkřísil ho Bůh nadpřirozeným způsobem ze smrti k životu? Dal mu Bůh nové srdce?* Podle reformovaného názoru to ukáže čas. Jak ukazuje podobenství o rozséváči, semeno padlé na skalnatou půdu a semeno padlé do trní vypadalo nějaký čas dobře, ale nakonec neneslo ovoce věčného života (Matouš 13:20-23). Jinými slovy, reformovaný názor říká, že existuje něco takového jako falešná víra. Falešný věřící nějakou dobu vypadá, že je spasen, ale později se ukáže jeho skutečný stav a on odpadne.

Důslední arminiáni naproti tomu učí, že spasení závisí na rozhodnutí člověka uvěřit v Krista. Když to člověk může učinit, může to také odčinit. Vážný hřích (arminiáni mají obtíže stanovit *jak závažný* hřích či *jaké množství* hříchu) vede ke ztrátě spasení. Podle nich mluví šestá kapitola Listu Židům o věřícím, který ztratil spasení.

Mají ovšem dva velké problémy. Za prvé, mnoho biblických textů učí, že skuteční věřící nemohou být ztraceni (Jan 6:39-40; 10:27-30; Římanům 8:28-39). Za druhé, kdyby praví věřící mohli být ztraceni, pak náš text učí, že pro ně už není možné získat spasení zpět. Tak daleko ovšem většina arminiánů není ochotna zajít.

2. **Názor založený na učení o spasení bez přijetí za Pána: praví křesťané mohou zapřít víru a přesto zůstat spasení, i když přijdou o odměny v nebi.**

Hlavními zastánci tohoto učení jsou Zane Hodges (*Bible Knowledge Commentary, Hebrews* [Victor Books]) a Grace Evangelical Society spolu s R. T. Kendalllem. Chápu spasení jako věc rozhodnutí a spásnou víru redukuje na rozumový („mentální“) souhlas, který nezahrnuje pokání. Když jednou někdo uvěří v Krista, je navěky v bezpečí bez ohledu na to, jak vypadá jeho další život. Později se může třeba stát ateistou nebo strávit zbytek života v těžkém hříchu. Ale protože jednou „uvěřil“, je navěky v bezpečí.

Tento názor má tolik problémů, že v tomto kázání nemohu všechny zmínit. Vyvrací ho List Jakubův a 1. list Janův a také kniha John MacArthura *Faith Works* (Víra koná skutky) [Word]. Bible jasně učí, že pravý věřící může těžce zhřešit (například David nebo Petr), a přesto být navrácen do společenství s Bohem. Stejně zřejmé ovšem je, že někteří se mohou hlásit k víře, a přesto nebyt skutečně spaseni (Bileám, Jidáš, Šimon Mág, 1. Korintským 15:2; 2. Korintským 6:1; 13:5; Titovi 1:16). „Podle toho víme, že jsme ho poznali, jestliže zachováváme jeho přikázání. Kdo říká: ‚Poznal jsem ho,‘ a jeho přikázání nezachovává, je lhář a není v něm pravdy“ (1. list Janův 2:3-4). Člověk, který odpadne a znovu ukřižuje Božího Syna, čímž ho veřejně zesměšní, kterého nelze znovu vést k pokání, není věřící, který pouze přišel o odměny!

3. **Hypotetický názor: autor mluví o něčem, co se nemůže stát, co je však varovným důvodem k vytrvalému směřování k dospělosti.**

Onou nemožnou událostí bývá míněno někdy odpadnutí, někdy opětovné spasení. Tento názor vysvětluje (a podle všeho i zastává) dr. Ryrie v poznámce pod čarou v *The Ryrie Study Bible* (Ryrieho studijní Bible) [Moody Press]:

„Odpadnout“ není možné (protože podle tohoto názoru jsou skuteční věřící na věky v bezpečí), toto slovo se však ve větě objevuje proto, aby posílilo varování. Je to trochu něco podobného jako říct třídě studentů asi toto: „Když se student na tento kurz jednou přihlásí, pak ho, i kdyby vrátil čas [což není možné], nemůže začít studovat podruhé. Proto se všichni studenti musí pilně snažit prohloubit své vědomosti.“

Tento názor má tu přednost, že výrazy v 6:4-5 chápe jako popis skutečného obrácení, protože tak opravdu vypadají. Určitou verzi hypotetického názoru (i když odlišnou od té Ryrieho) zastával i Charles Spurgeon, protože nedokázal přijmout, že by výrazy v 6:4-5 mohly popisovat falešné věřící. Vysvětloval, že skuteční věřící *nemohou* odpadnout, protože je Bůh odpadnout nenechá. Ale Pavel (kterého pokládá za autora listu) tu tvrdí, že důvodem, proč je Bůh odpadnout nenechá, je to, že by to popřelo účinnost Kristova smíření na kříži. Návrat by tedy nebyl možný. (C. Spurgeon: „Final Perseverance“, v: *The New Park Street Pulpit* [Baker], sv. 2, str. 169-176.) Jiní tvrdí, že ono hypotetické varování se netýká odpadnutí od víry, ale vracení se a začínání křesťanského života znovu od začátku („nekladme znovu základy“, 6:1-2 KMS), což je nemožné.

Odmítám tento názor kvůli dvěma problémům. Za prvé je to naprosto matoucí způsob, jak se vyjádřit. Pokaždé, když slyším, jak někdo tento názor vysvětluje, říkám si: „Ehm? Proč by měl autor něco takového vysvětlovat tak zamotaně?“

Za druhé, hypotetické varování není žádné varování. Jestli něco nemůžu udělat, není třeba mě varovat, abych to nedělal. Spurgeon se tuto námitku pokouší odrazit tvrzením, že Bůh křesťany před odpadnutím chrání právě tímto varováním („nikdy nebudete moci být obnoveni“). Ilustruje to na hluboké propasti. Bůh svým dětem říká: „Jestli přepadnete přes okraj, rozbijete se na padrt.“ To způsobí, že věřící zvolá: „Otče, drž mne, ať tam nespadnu!“ Varování udržuje věřícího v posvátné bázni a v závislosti na Bohu, protože ví, že kdyby spadl přes okraj, náprava by nebyla možná (str. 175).

Jeho přirovnání ale platí pouze tehdy, když je pád skutečně možný. Jestliže kolem propasti stojí neuvěřitelně vysoký plot, na který nikdo nikdy nevyleze, i kdyby se snažil, tak k čemu je třeba někoho varovat, aby do ní nespadol? Hypotetické varování vlastně není vůbec žádné varování. Totéž platí, pokud se varování týká pokusů se vrátit a dát se spasit znovu od začátku (což je nemožné). Proč varovat před něčím, co nemůžete udělat? Kromě toho tato verze přehlíží závažnost pojmu „odpadnout“. V sázce je něco mnohem podstatnějšího než pokus začít žít křesťanský život znovu.

4. **Názor, že jde o falešné věřící: autor mluví o lidech, kteří pobývají s církví a těží z jejich požehnání, ale nejsou skutečně spasení.**

Tento názor, ke kterému se (navzdory jeho problémům) hlásím já, říká, že lidé popsaní v 6:4-5 se hlásí k židovské církvi, které autor píše, a vypadají, že jsou spasení. Ale v určité chvíli, obvykle v krizi, přiznají barvu. Zvarhnou svou víru v Krista, vrátí se buď k judaismu nebo do světa a přidají se k těm, kdo ukřižovali Božího Syna. Tím Krista veřejně zesměšňují. Svým životem, když už ne slovy, říkají: „Zkusil jsem to s vírou v Krista, ale nefungovalo to. Byl to podvod! Viděl jsem to zevnitř, a tak vím, o čem mluvím. Křesťanská víra je k ničemu!“ O takových odpadlících autor říká, že s nimi „není možno znovu začínat a vést je k pokání“. Zatvrdili totiž svá srdce vůči pravdě, které byli vystaveni. I když to chvíli vypadalo, že jsou spaseni, dnes jejich životy ukazují, že nikdy spaseni nebyli.

Tento názor má dva hlavní problémy. Za prvé, pojmy ve verších 6:4-5 znějí jako popis pravých, ne falešných věřících. Proč by autor vršil všechny tyto pojmy, kdyby popisoval falešné věřící? Za druhé, pokud nebyli skutečně spaseni, tak od čeho by mohli odpadnout? Jak by mohli být *znovu* vedeni k pokání, pokud především nikdy pokání nečinili? Připouštím, že jsou to obtížné problémy. Proto jsem hned na začátku řekl, že ani jeden názor není bez problémů. Musíte si vybrat, se kterými problémy se dá žít. Utišit tyto dvě námitky nám pomůžou určité výkladové principy, které teď vysvětlím:

Jak rozhodnout, který názor je správný?

Máme na to dvě hlavní kritéria:

1. **Který názor nejlépe odpovídá argumentaci, kontextu a pozadí Listu Židům?**

Jak jsme viděli, List Židům byl adresován skupině Židů věřících v Krista, kteří byli pod hrozbou pronásledování v pokušení vrátit se k judaismu. Autor hájí prvenství osoby a díla Ježíše Krista. Vyměnit Krista za starý židovský systém znamená odvrátit se od Božího vrcholného a konečného řešení v jeho Synu k něčemu podřadnějšímu.

V kapitolách 3 a 4 autor pomocí odstrašujícího příkladu Izraele na poušti (ze Žalmu 95)

tyto židovské křesťany varuje, aby neodpadli proto, že by měli zlé a nevěřící srdce (3:7-12, 15; 4:3, 5, 7). Vyzývá je, aby neposlušností a nevírou nepromeškali vstup do Božího odpočínutí (3:18; 4:6, 11). Říká jim: „Vždyť máme účast na Kristu, jen *když* své počáteční předsevzetí zachováme pevně až do konce“ (3:14).

Jak jsem zdůraznil, když jsme studovali tyto kapitoly, celý národ potřel veřejně svých domů krví, což je protějšek spásné víry. Všichni prošli Rudým mořem, což je předobraz křtu (1. Korintským 10:2). Všichni jedli týž duchovní pokrm a pili vodu ze skály, která představovala Krista. Všichni žili ve světle a pod ochranou ohnivého a oblakového sloupu. Všichni měli z těchto věcí duchovní prospěch. A přece většinou nebyli skutečně spaseni. Ve svém hněvu je Bůh nechal pomřít na poušti, takže nevešli do jeho odpočínutí. Bylo jim kázáno evangelium (4:2, 6), ale pro nevíru a neposlušnost jim nebylo k užítku.

Mezi zkušeností Izraele na poušti a pojmy, které autor používá v 6:4-5, je řada paralel. Byli „osvíceni“: viděli Boží způsoby jednání a slyšeli evangelium. „Okusili nebeského daru“: duchovně jako vysvobození z Egypta, fyzicky, když jim Bůh dal manu. V 6:4 se „nebeský dar“ pravděpodobně vztahuje ke spasení, nebo ke Kristu samotnému.

Být „účastníky Ducha svatého“ znamená mít podíl na Duchu, pravděpodobně ve smyslu požehnání spásy a dary Ducha, které se v jejich židovské církvi projevovaly. Když Izraelci odcházeli z Egypta, hromadně prožívali zázračná znamení pohrom a další divy spojené s touto mimořádnou dobou. „Pravdivost Božího slova“ se týká dobrých slibů, které dal svému lidu, zejména v evangeliu. A opět to byla *hromadná* zkušenost Izraele na poušti. Všichni okusili, jak dobré je Boží slovo, když jim slíbil, že je vyvede z otroctví v Egyptě. Ale ne všichni byli spaseni jako jednotlivci svou *osobní* vírou.

Okusili také „moc budoucího věku“. Izrael zažil mnoho zázraků, jak během odchodu z Egypta, tak na poušti, kde se o ně Bůh staral. V naší židovské církvi jde o dary zázračných znamení, kterými Bůh potvrdil evangelium (2:4). Ale je možné dokonce i činit zázraky, a přece nebýt spasen. Ježíš předpověděl, že mu o soudném dni mnozí lidé řeknou, že v jeho jménu vymítali demony a činili zázraky, a on jim přesto řekne: „Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti“ (Matouš 7:22-23).

Přirovnání, kterým autor v 6:7-8 vysvětluje verše 6:4-6, je hlavním klíčem k výkladu tohoto textu. Mluví o zemi, která je zavlažována deštěm (symbol Božích požehnání). Pokud nese úrodu, plní svůj účel a Bůh jí žehná. Pokud ale dává jen trní a bodláčí, „je nepotřebná a blízká prokletí a nakonec bývá vypálena“. To odpovídá příběhu Izraele na poušti a myšlence varování v 6:4-6. Bůh při exodu a během putování pouští vyléval na národ svá požehnání. Životy Izraelců by měly nést ovoce víry a poslušnosti. Místo toho byli nevěrní a neposlušní, a několikrát dokonce vyhrožovali, že se vrátí do Egypta.

V církvi adresátů byli někteří v nebezpečí, že se dopustí přesně téhož hříchu. V kolektivním smyslu měli všichni podíl na nepřeborných požehnáních Božího spasení, ale teď byli v pokušení vrátit se k judaismu. Ale udělat to by znamenalo odpadnout od Krista, a co horšího, připojit se k těm, kdo ho ukřižovali! Tím by Krista znovu pověsili na kříž a veřejně ho zesměšlili, protože by tak vyjádřili souhlas s nevěřícími Židy, že Ježíš není jejich Spasitel a Mesiáš. Tak by se stali blízkými prokletí a kdyby v tomto stavu odmítnutí víry zemřeli, čekaly by je plameny věčného soudu.

Verš 6:9 tento výklad podporuje. Autor tu říká: „Co se však týká vás, milovaní, jsme přesvědčeni o lepších věcech, o tom, co náleží k záchraně...“ (KMS). Slůvko „a“ (viz KR) je v originále použito jako příznak dodatečného vysvětlení. Dalo by se přeložit jako „a to“, „to

jest“ či „totiž“ (NBK). „Lepší věci“ jsou nejspíš ty, o kterých se mluví v 6:4-5. (Wayne Grudem; v: *Still Sovereign* [Baker], ed. Thomas Schriener, Bruce Ware, str. 158-159.) (Grudemovo padesátistránkové pojednání o varovných pasážích Listu Židům je tou nejuplnějši obhajobou názoru, že jde o falešné věřící, jakou jsem kdy četl.) Verš 6:9 nasvědčuje tomu, že oněch pět pojmů v 6:4-5 popisuje lidi, kteří nejsou skutečně spaseni.

Zůstává otázka: „Pokud ale nebyli doopravdy spaseni, proč autor říká, že je nemožné, aby byli *obnoveni* k pokání? Jestliže v první řadě pokání nečinili, proč mluvit o jeho obnově?“ Zde se dostáváme k druhému kritériu:

2. Který názor nejlépe odpovídá jiným biblickým textům a příkladům?

O neupřímném pokání mluví řada jiných biblických oddílů. Bileám zdánlivě činil pokání, když se střetl s andělem, ale nebylo to spásné pokání (4. Mojžíšova 22:34; 31:16; srovnej 2. list Petřův 2:15; List Judův 1:11). Jidáš si vyčítal, že Ježíše zradil, a dokonce vrátil stříbro, ale ani jeho „pokání“ nevedlo ke spáse (Matouš 27:3-5). Petr říká o těch, „kdo poznáním Pána a Spasitele Ježíše Krista unikli poskvrnám světa“, že pokud odpadnou a „znovu se do nich zapletou a podlehnou jim, budou jejich konce horší než začátky. Bylo by pro ně lépe, kdyby vůbec nebyli poznali cestu spravedlnosti, než aby se po jejím poznání odvrátili od svatého přikázání, které jim bylo svěřeno“ (2. list Petřův 2:20-21).

Jsem tedy přesvědčen, že širší i bezprostřední kontext Listu Židům spolu s dalšími biblickými texty a příklady odpadnutí podporují názor, že zde autor mluví o falešných věřících, kteří pobývají s Božím lidem a podílejí se na požehnáních spásy, ale kteří nejsou skutečně spaseni. *Odpadnout* znamená vědomě odmítnout a zavrhnout to množství světla, v němž jim byl ukázán Kristus a evangelium. V důsledku toho se pokání stává nemožným – ne ovšem u Boha (Matouš 19:23-26); stává se však *morální* nemožností, protože tímto záměrným odmítnutím pravdy člověk zatvrdí své srdce a postaví se mimo dosah pokání. Hlavní myšlenku našeho textu tedy můžeme shrnout takto:

Pokání se stává nemožným, když byl někdo naplno vystaven požehnáním Božího lidu, a odpadne, protože záměrně neuvěří a zapře Ježíše Krista.

Přes uvedené obtíže jsem přesvědčen, že daný výklad nejlépe odpovídá duchu a kontextu varování i dalším biblickým varováním a příkladům odpadnutí. Nyní stručně nějaké...

Aplikace

1. Je nebezpečné pohybovat se v křesťanských kruzích, ale odmítat či neposlouchat to, co nám Bůh ve své milosti dává pochopit.

Jedním z důvodů, proč nás autor zahrnul pojmy, které zní, jako by ti odpadlí byli spaseni, je ten, aby nás upozornil, jak daleko se můžeme dostat ve věcech víry, i když nejsme skutečně obráceni. Vzpomínám si, že když jsem poprvé četl *A Treatise Concerning Religious Affections* (Pojednání o náboženských citech) [Banner of Truth] od Jonathana Edwardse, byl jsem nucen – a to už jsem byl mnoho let pastorem – zkoumat své vlastní srdce, abych se přesvědčil, že opravdu jsem spasen! Také mi to otevřelo oči pro skutečnost, že mnozí lidé v evangelikálních církvích tvrdí, „že znají Boha, avšak svým jednáním to popírají“ (Titovi 1:16).

2. Je nebezpečné hlásit se k víře v Krista, ale nenést ovoce křesťanského života.

Bůh vylévá své požehnání proudem, ale každý z nás si musí klást otázku: „Přináším Bohu ovoce, nebo plodím jen trní a bodláčí?“ Přečtěte si seznamy skutků těla a ovoce Ducha (Galatským 5:19-23) a ptejte se: „Co z toho nejvíc charakterizuje můj život? Odstraňuji ze svého života postupně skutky těla a rostu v ovoci Ducha?“

3. Je nebezpečné nečinit pokání často.

Pokání není jednorázový úkon, který provedete při obrácení a pak jdete dál. Není to ani prostě změna názoru či chování. Rozchod s hříchem by měl být hlavním poznávacím znamením věřícího. Jak jsem už kdysi řekl, nevěřící ve východní Evropě říkají evangelikálům „kajícníci“. To vůbec není špatná přezdívka! Čtete-li denně Boží slovo, ukazuje vám, v čem Bohu neděláte radost. A patřičnou reakcí je pokání.

4. Je nebezpečné nenechat se znepokojit tímto varováním, pokud máte srdce ztvrdlé, nebo se jím znepokojujete příliš, pokud je máte citlivé.

Dalším z důvodů, proč autor používá tak silné pojmy, je snaha šokovat ty čtenáře, jimž se na srdci dělají mozoly,¹ aby se probrali dřív, než bude pozdě. Tyto verše nejsou jen varováním pro věřící, aby rostli ve víře (i když tím jsou také). Jsou varováním pro ty, kdo si *myslí*, že jsou věřící, ale nejsou, aby ke svému věčnému odsouzení neodpadli. Skuteční věřící se nevracejí ke svým starým způsobům. Skuteční věřící vytrvají ve víře a v poslušnosti. Jak uvidíme, totéž zdůrazňuje verš 10:36, kde autor čtenářům říká, že potřebují vytrvalost. Protože si o nich chce myslet jen to nejlepší, říká: „Ale my přece nepatříme k těm, kdo odpadají a zahynou, nýbrž k těm, kdo věří a dosáhnou života“ (10:39).

Jinými slovy, pro ty, kdo skutečně uvěřili v Krista jako Pána a Spasitele je jen jedna cesta: jít ve víře a v poslušnosti vpřed, i když čelíme zkouškám či pronásledování. Vzdát se Krista, který sám sebe obětoval na kříži a vracet se k potěšením tohoto padlého světa nebo k prázdné slupce náboženství je krajně nebezpečné a z duchovního hlediska to může znamenat konec!

Pokud je vaše srdce vůči Bohu citlivé a denně se vzpíráte hříchu, mělo by vás toto varování znepokojit, ne však *nadměrně* znepokojit. Chod'te dále s Pánem a on vás bezpečně dovede do svého nebeského království (2. Timoteovi 4:18)!

Otázky k diskuzi

1. Který z uvedených čtyř názorů vám ve světle kontextu a zbytku Písma dává nejlepší smysl? Proč?
2. Kde je hranice mezi patřičným zkoumáním sebe sama a nadměrným sebezpytováním (2. Korintským 13:5; 1. Korintským 4:3-4)?
3. Měli bychom člověka, který se hlásí ke křesťanství, ale nežije s Kristem, ujišťovat, že je spasen? Proč ano, proč ne?
4. Objasněte rozdíl mezi učením „spasen jednou, spasen provždy“ a doktrínou vytrvání svatých.

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Autor navazuje na přirovnání, které použil v kázání „Vytrvat ve víře“ na verše Židům 3:12-19 ze 22. února 2004. [Lekce 11., bod 1.A, odst. 2); „Nevíra je hřích, který zatvrzuje srdce.“] — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

TO, CO PATŘÍ K SPASENÍ

Židům 6:9-12

Steven J. Cole

25. dubna 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

25. dubna 2004
List Židům, lekce 18.

To, co patří k spasení Židům 6:9-12

V prvním poločase se manšaft dvakrát nevyznamenal a dostává pořádně na frak. O přestávce se hráči sejdou v šatně a trenér je pěruje: „Mládenci, vy to hraje, jako byste to hráli prvně! Jones přehlídl klíčový blok, který jim umožnil složit našeho rozehrávače! Smithi, ty jsi snad neviděl, jak ti do koncové zóny nabíhá receiver a jen čeká na přihrávku? Tam jsme mohli snadno zaskórovat. Williams nedával pozor na signál rozehrávače, skočil do ofsajdu, a to nás stálo yardy, o které jsme si nemohli dovolit přijít.“

Ale po několika minutách změnil trenér tón: „Chlapi, já vím, že umíte hrát líp! Už jsem vás viděl hrát – a dobře hrát! Ví, že máte na to, abyste tam teď ve druhé půlce naběhli a nepustili míč z rukou. Můžete to tady dneska vyhrát! Tak se do toho pusťte!“¹

Náš oddíl mi připomíná právě takovéhle hecování v šatně. Ve verších 6:4-8 autor čtenáře varoval před nebezpečím odmítnutí víry v Krista a návratu k judaismu. Obává se, že někteří z nich by mohli být v nebezpečí, že to udělají. Ví ale, že o většině to neplatí. Ví také, že některé citlivé dušičky ve shromáždění by mohlo jeho přísné napomenutí zbavit odvahy. Chce, aby věděli, že jim tato slova neříká z hněvu, ale z lásky a ze starosti o ně. Proto v 6:9 změnil tón a přešel od varování k povzbuzování. Osloví je „milovaní“ (v celém listu pouze zde) a říká: „Co se však týká vás, milovaní, jsme přesvědčeni o lepších věcech, o tom, co náleží k záchraně, přestože tak mluvíme“ (KMS).

Jak jsem řekl minule, toto prohlášení naznačuje, že se varování týká těch, kdo možná nejsou doopravdy spaseni. Doufá, že těch několik, kteří snad jsou v pokušení odvrátit se od Krista, si vezme varování k srdci. Teď chce ale většinu povzbudit, aby se vytrvale dala unášet k dospělosti. Nechce, aby tito praví věřící pochybovali o svém spasení, ale aby si uvědomili plnou jistotu „naděje, která vytrvá až do konce“ (6:11 KMS). Proto jim říká, že on sám – ale především Bůh – na nich pozoruje známky pravého spasení. A povzbuzuje je, aby nadále usilovně sloužili Kristu, a vytrvali tak navzdory každému pronásledování i těžkostem. Hlavní myšlenkou textu je toto:

**Skutečné spasení je doprovázeno usilovnou a věrnou službou Božím svatým
z lásky k němu.**

1. Skutečné spasení je vždy doprovázeno viditelnými doklady.

Ve verši 6:10 autor mluví o jejich práci a lásce k jeho jménu, kterou projevili, když sloužili a nadále slouží Božím svatým. Projevem se miní něco viditelného. Autor vidí, jak se změnil jejich životy, když dříve žili sami pro sebe a nyní žijí, aby sloužili druhým. Jejich spasení se projevilo viditelnými doklady. O stejných dokladech mluví i v 10:32-34, kde konkrétně říká, jak v minulosti čelili veřejné potupě, projevovali soucit uvězněným a s radostí snášeli, když jim byl zabaven majetek, protože věděli, že v nebi mají lepší a trvalé vlastnictví.

Podstatné je to, že věříte-li v Krista, projeví se to na vašem životě. Nebudou to jen projevy uvedené zde (řada dalších dokladů skutečné víry je vyjmenována v 1. listu Janově),

ale nové narození se vždy projevuje viditelně, stejně jako lze nezaměnitelné známky života pozorovat u novorozence. Jak jsme viděli (6:7-8), nějakou chvíli může trvat, než se ukáže, jestli půda, kterou déšť zavlažuje, plodí trní a bodláčí nebo jestli dává dobrou úrodu. Ale jak ukazuje Ježíšovo podobenství o rozsévači, dobrá půda přináší úrodu, „některá stonásobnou, jiná šedesátinásobnou, jiná třicetinásobnou“ (Matouš 13:8 KMS). Skutečné spasení povede k stále plodnějšímu a světlejšímu životu. Náš oddíl se zvláště zaměřuje na jeden z těchto projevů spasení.

2. **Jedním z hlavních dokladů skutečného spasení je usilovná a věrná služba druhým z lásky k Bohu.**

V této souvislosti si všimněme tří věcí:

A Prvotním motivem pro veškerou křesťanskou službu je láska k Bohu pramenící z jeho lásky k nám.

Autor mluví o lásce, kterou adresáti prokázali Božímu jménu tím, že sloužili a stále slouží svatým (6:10). První a největší přikázání zní: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí“ (Matouš 22:37). Na něm stojí druhé největší přikázání: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Ježíš nám přikázal, abychom se navzájem milovali, jako on miloval nás (Jan 13:34). Východiskem pro lásku k Bohu je zjištění, že on napřed miloval nás, ještě když jsme byli hříšní (Římanům 5:6-8; 1. list Janův 4:19).

Mnozí křesťanští psychologové chybně učí, že se *nejprve musíte* naučit patřičně *milovat sami sebe*, než budete schopni milovat Boha a ostatní. To ale znamená postavit tato přikázání na hlavu! Druhé přikázání předpokládá to, co všichni dobře víme, totiž že sami sebe máme rádi až moc! I člověk, který sám sebe neustále shazuje, miluje sám sebe. Je naprosto soustředěný na sebe. Kdyby se staral o druhé tolik, jako se věnuje sám sobě, začal by toto přikázání plnit. Dokonce i člověk se sebevražednými sklony miluje sám sebe více než druhé. Když uvažuje o sebevraždě, nepřemýšlí o tom, jaký to bude mít dopad na ostatní. Uvažuje jenom o tom, jak uniknout svým vlastním problémům, i kdyby to mělo zničit jeho rodinu či přátele.

Autor mluví o lásce, kterou jeho čtenáři prokázali Božímu jménu. Boží jméno představuje všechno, čím Bůh je, jak nám to o sobě dává poznat ve svém slově. Souvisí s jeho vlastnostmi a jeho způsobem jednání. Milovat jeho jméno znamená být zapálen pro jeho slávu, toužit spatřit Boha vyvýšeného na čestné místo nad vším stvořením, které mu právem náleží. Milující Bůh a jeho jméno jsou východiskem pro všechno, čím mu sloužíme. John MacArthur zdůrazňuje: „Když Ježíš obnovuje Petrovo poslání, neptá se ho, jestli miluje lidi, a neposílá ho, aby šel a sloužil jim, pokud ano. Ptá se Petra třikrát: ‚Miluješ *mne*?‘ A po každé kladné odpovědi Ježíš Petrovi přikáže, aby pásal jeho ovce (Jan 21:15-17).“ A uzavírá: „Nikdy nemůžeme milovat lidi, ať jsou spasení nebo ne, ať jsou milováníhodní nebo ne, dokud patřičně nemilujeme Krista“ (J. MacArthur: *The MacArthur New Testament Commentary, Hebrews* [Moody Press], str. 155.)

Proč autor začíná verš 6:10 slovy „Bůh není nespravedlivý, a proto nezapomene...“? Myslím, že jedním důvodem je to, že adresáti na počátku svého křesťanského života dost trpěli a nyní stojí před vyhlídkou na další utrpení. V takových chvílích se satan pokouší podřýt naši lásku k Bohu našeptáváním: „Tak ty jsi důvěřoval Kristu? No tak se podívej, kam tě to

přivedlo! Od začátku jsi neviděl nic než problémy. Takhle že se o tebe stará ten milující Bůh?“ Snaží se, abyste si začali myslet, že je Bůh buď nespravedlivý, nebo že na vás zapomněl. Proto tu autor říká: „Bůh není nespravedlivý a nezapomněl na vás.“ Pak jim ukazuje, jak spolehlivá je jejich naděje na to, že obdrží, co jim Bůh slíbil (6:11-12).

Přemýšlejte chvíli, jak se to týká vás samotných. Možná na vás doléhají potíže a zkoušky a vyvolávají ve vás pochybnosti o Boží lásce. Možná jsou to druzí křesťané, ve kterých jste se zklamali. Církev není vším, čím jste mysleli, že by měla být. Věřící vás kritizovali, když jste se prostě snažili sloužit Pánu. Do toho přišel nepřítel a namluvil vám, že Bůh buď není spravedlivý, nebo zapomněl na to, co pro něj děláte. Jestli se necháte nachytat a vaše myšlenky se začnou ubírat tímto směrem, nepotrvá dlouho a propadnete sebelítosti, kvůli zraněným citům se budete izolovat od ostatních věřících a satan vás bude mít přesně tam, kam vás chtěl dostat! Musíte se vrátit k lásce k Hospodinu a jeho jménu jako motivaci pro všechno ostatní.

B Jedním způsobem, jak Bohu prokázat lásku, je milovat druhé.

Věřící v této židovské církvi v minulosti sloužili a i nyní stále sloužili Božím svatým, autor však říká, že v této službě se ve skutečnosti projevovala jejich láska k Hospodinu jménu.

Lev Nikolajevič Tolstoj to ilustruje v povídce   (Kde je láska, tam je Bůh) o starém ševci Martinu Avdějiči, který ztratil ženu i všechny děti. Je zatrpklý a osamělý, nechce se mu žít. Jednou se u něj zastaví potulný mnich, vyslechne si jeho příběh a vysvětlí mu, že by neměl pochybovat o Božích cestách. Bůh má s jeho životem své plány. Jeho zoufalství pramení z toho, že žije sám pro sebe; musí se naučit žít pro Boha. Řekne ševci, aby četl evangelia: tam se dozví, jak má pro Boha žít.

Avdějič poslechne, a jeho život se změní. Získá vnitřní vyrovnanost a spokojenost. Večery tráví zahloubán do evangelií. Jednou tak čte v sedmé kapitole Lukášova evangelia o farizeovi, který Ježíše ve svém domě nepřijal, jak se slušelo. Přitom usne a najednou – sám neví, jestli ve snu nebo ve skutečnosti – uslyší hlas, který ho zavolá jménem: „Martine, Martine, vyhlížež zítra na ulici, přijdu k tobě.“

Nazítří při práci celý den napjatě vyhlíží z okna. Uvidí jednoho staříka, svého známého. Pozve ho na návštěvu, nabídne mu čaj a vypráví mu o Kristově milosrdenství, jak o něm četl v evangeliích. Stařec dojatě poslouchá, po tvářích mu kanou slzy a když odchází, děkuje za pohostinnost.

O něco později zahlédne venku ženu v chatrných letních šatech, jak se snaží zahřát dítě. Pozve ji dál a posadí ji k ohni. Ukáže se, že je naprosto bez prostředků; den předtím dala svůj jediný teplý šátek do zástavy, aby opatřila něco k jídlu. Martin jí dá najíst, věnuje jí starý kabát, do kterého může zavinout dítě, a peníze, aby mohla šátek vyplatit.

Později spatří chudou stařenku s košíkem jablek na prodej. Nějaký kluk se jí pokusí jedno ukrást, ale ona ho popadne za pačesy a vyhrožuje, že ho odvede na policii. Martin vyběhne ven, uklidní ji, přiměje chlapce, aby poprosil o odpuštění, a stařenku, aby mu odpustila, a vypráví jim Ježíšovo podobenství o tom, jak jeden pán odpustil svému služebníku neuvěřitelně velký dluh, a ten, jen odešel, začal zle zacházet s jiným služebníkem, který mu dlužil směšně malou částku. Když skončil, zvedla stařenka svůj těžký náklad, ale chlapec se nabídl, že jí ho ponese, a tak odešli společně.

Nastal večer. Martin se vrátil dovnitř, rozsvítil a otevřel Bibli. Chtěl pokračovat tam, kde skončil, ale Bible se mu otevřela jinde. Než se k ní sklonil, uslyšel hlas, který volal: „Martine,

Martine! Copak tys mne nepoznal?“ Vzhledl a na okamžik spatřil onoho starce, který se pak hned zase rozplynul. A hlas řekl: „Vždyť to jsem já.“ Totéž se opakovalo se ženou s dítětem i s prodavačkou jablek a klukem z ulice. Potom si Martin nasadil brýle a četl: „Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne...“ A úplně dole na stránce stálo: „... cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili“ (Matouš 25:35, 40). Tolstého povídka končí slovy: „A tak Avdějič pochopil, že ho sen neoklamal, že k němu toho dne – doopravdy – zavítal sám Spasitel a že on ho – doopravdy – přijal.“ (L. N. Tolstoj: “Where Love is, God is” [1885]; v: *Twenty-Three Tales* [<http://etext.lib.virginia.edu>].)²

Prvotním motivem pro veškerou křesťanskou službu je tedy láska k Bohu pramenící z jeho lásky k nám, a jedním z jejích projevů je láska k druhým.

C Láska k druhým je práce, která vyžaduje úsilí, věrnost a trpělivost.

Láska nevzniká spontánně a bez námahy. Autor mluví o „činu“ lásky či o „pracovité“ lásce (NBK, KR) a vyzývá čtenáře, aby nadále projevovali stejnou horlivost. Nechce, aby zlenivěli nebo zmalátněli, ale aby ve víře a v trpělivosti napodobovali ty, kdo obdrželi to, co jim bylo slíbeno. Jak píše Pavel (Galatským 6:9-10): „V konání dobra neumdlévejme; neochabneme-li, budeme sklízet v ustanovený čas. A tak dokud je čas, číňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry.“

Křesťanský život není sprint; je to maratón. Odměna nás čeká za cílem. Musíme se připravit na dlouhý záprah a vzepřít se lenosti, ke které všichni od přírody tíhneme. Přiznejme si to: ono to skoro vždycky něco stojí, prokazovat druhým lásku. Jenže láska není volitelný povahový rys pro ty, kterým se to líbí. Je to základní křesťanská ctnost.

Dnes hodně slyšíme o vyhoření a já bych to nerad příliš zjednodušoval. V mnoha případech však dochází k vyhoření proto, že jsme si neudrželi oddanost vůči Ježíši Kristu. Pokud dovolíme, aby nám čas o samotě s Bohem v modlitbě a nad jeho slovem vytěsnilly jiné věci, pokud málokdy myslíme na jeho velkou lásku, jak se nám ukázala na kříži, brzy nás námaha, kterou s sebou láska k ostatním nese, vyčerpá. Služba znamená mít pohár po okraj plný Boží lásky a nechat ho přetékat na druhé. Když vám pohár vyschne, vyhoříte.

Viděli jsme, že skutečné spasení je vždy doprovázeno viditelnými doklady a že jedním z jeho hlavních dokladů je usilovná a věrná služba druhým z lásky k Bohu.

3. Usilovná a věrná služba druhým z lásky k Bohu ve vás posílí jistotu, že jste spaseni.

Autor sice počítá, že mezi adresáty je možná pár odpadlíků, ale přesto je přesvědčen, že většinou jsou spaseni, protože viděl, jak se to projevuje v jejich životech službou Božím svatým. V 6:11 pak říká, že touží, aby v tom všichni právě tak pilně pokračovali, a to „k nabytí plné jistoty naděje, která vytrvá až do konce“ (KMS). Plná jistota naděje je spojena s usilovnou službou, zejména praktickými činy lásky vůči ostatním věřícím. Jak říká Jan, „víme, že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme své bratry“ (1. list Janův 3:14 a dále až po 3:20).

Podloží křesťanovy jistoty je Boží slib, že dá věčný život těm, kdo věří v Ježíše Krista, a křesťan ví, že mu uvěřil. Jenže jak víme, jestli to je pravá spásná víra? Na těch, kteří odpadají, je také vidět mnoho věcí, které vypadají jako doklady spasení (6:4-5), a přece nejsou skutečně spaseni, takže jak můžeme vědět, jestli je naše víra pravá?

Biblická odpověď zní, že váš život by měl odrážet skutečnost toho, co Bůh udělal ve vašem srdci. Řečeno opět s Janem: „Podle toho víme, že jsme ho poznali, jestliže zachováváme jeho přikázání“ (1. list Janův 2:3). Čím více pozorujete, jak Bůh skrze vás jedná, tím větší budete mít jistotu, „že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista“ (Filipským 1:6).

Ve verši 6:7 používá autor obraz země hojně zavlažované deštěm. Když na ní roste rostlinstvo, ze kterého mají ti, kdo ji obdělávají, užitek, Bůh jí žehná. Jinými slovy, plodnost je důsledkem spasení. Když jste ale věrní, Bůh přidává další požehnání, plnější spasení. (Tuto myšlenku rozvíjí Alexander Maclaren v *Expositions of Holy Scripture – Hebrews* [Baker], str. 364-366.) Jak naznačuje 6:10, Bůh vás za vaši službu odmění a jednou z odměn bude „nabytí plné jistoty naděje, která vytrvá až do konce“ (6:11 KMS). Vytrvání v dobrých skutcích není *důvodem, proč* vás Bůh zachovává; je *dokladem toho, že* vás zachovává. Tento doklad posiluje vaši jistotu.

Ale neustávat v pili je náročné a poddat se lenosti snadné. Jak tedy vytrvat v běhu a nevzdat závod, když máme pocit, že už nemůžeme dál?

4. **Jedním z klíčů k usilovné a věrné službě Bohu je napodobování těch, kteří se pro svou víru a trpělivost stali dědici Božích zaslíbení.**

Autor tu mluví o svatých ze Starého zákona. V následujících verších uvádí Abrahama jako příklad člověka, který věřil a trpělivě čekal, a tak se dočkal toho, co Bůh slíbil (6:15). V jedenácté kapitole svůj seznam rozšíří. Všichni tito hrdinové víry (a ti novozákonní také) nám svou vírou dávají příklad, ze kterého se můžeme poučit a který můžeme následovat. Jak Ježíš, tak Pavel vybízeli své učedníky, aby se od nich učili a napodobovali je (Matouš 11:29; Jan 13:15; 1. Korintským 4:16; 11:1; Filipským 4:9; 1. Tesalonickým 1:6; 2:14; 2. Timoteovi 3:10-11). Často říkám – a jen napůl v žertu – že vychovávat děti je snadné, protože děti vás napodobují. Takže stačí, abyste před nimi vedli zbožný život!

Máme napodobovat ty, kdo vírou a trpělivostí *obdrželi zaslíbené dědictví*. Ze Židům 11 je patrné, že starozákonní svatí většinou ve víře zemřeli, aniž by se dožili uskutečnění Božích slibů (11:39). To znamená, řečeno s Pavlem: „Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí!“ (1. Korintským 15:19). Boží sliby jsou splněny na věčnosti. Právě tady vstupuje do hry víra. Budeme důvěřovat Bohu, že splní, co slíbil, i když v tomto životě prožíváme opovržení, odmítnutí a nouzi? Budeme snášet obtíže jako správní vojáci Ježíše Krista s vědomím, že jeho odměny daleko předčí všechno, co mu můžeme obětovat tady dole?

Dvě aplikace: Za prvé, studujte životy lidí, o nichž v Bibli čtete. Existují i životopisné romány o biblických postavách. Když jsme loni v létě jeli s Marlou na dovolenou, četli jsme si nahlas vyprávění o Bat-šebě od Francine Riversové, kde jsme narazili na pár zajímavých postřehů. Než se ale pustíte do čtení takových knih, prostudujte si biblickou zprávu, abyste poznali, kdy autor spekuluje a kdy zaznamenává fakta. Berte si z příkladů Božích svatých v Bibli jak pozitivní, tak z negativní ponaučení.

Za druhé, čtěte životopisy křesťanů. Mně osobně přineslo nesmírný užitek přečtení desítek životopisů pastorů a misionářů. Vedle jiných knih mám vždy rozečtený nějaký životopis. Teď právě čtu *The Journals of Jim Elliot* (Deníky Jima Elliota). Až s nimi skončím, čeká mě Augustinův životopis. Dobré životopisy nejsou jen oslavou všech těch úžasných věcí, které tito duchovní titáni dokázali. Dozvíte se z nich také o jejich zápasech a selháních, takže

se můžete poučit z jejich chyb. Vidíte, ajk reagovali v situacích, které se často nijak zvlášť neliší od těch, kterým čelíte vy. Někdy vám odlišná doba či kultura pomůže vidět problémy naší společnosti, ke kterým bychom jinak možná zůstali slepí. Seznam takové křesťanské životopisné literatury je k dispozici u mne.

Závěr

Všimněte si, že v našem textu jsou zmíněny všechny tři kardinální křesťanské ctnosti: víra (6:12), naděje (6:11) a láska (6:10). Ti, kdo jsou skutečně spaseni, budou v těchto třech oblastech růst, a tak jsou to dobrá měřítka, podle kterých můžete posuzovat svůj život.

Žijete ve svém každodenním životě *vírou* v Boží zaslíbení? Pokud ano, budete Boží zaslíbení znát (díky tomu, že se budete učit Písmo nazpaměť), budete je Bohu v modlitbě připomínat a budete si vírou si činit nárok na to, co Bůh ve svém slově slíbil.

Rostete v *naději*? V biblické naději není žádná nejistota, jako třeba v naději, že zítra nebude pršet. Biblická naděje je jistá, ale dosud nenaplněná skutečnost. Je to postoj, který je opakem pocitu bezmoci a deprese. Člověk, který doufá v Boha, je nadšený slibem, že se Ježíš vrátí a že všechny, kdo milují Boha a kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí, čeká slavná budoucnost.³ Jak se modlí Pavel v Římanům 15:13: „Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého.“

Rostete v *lásce*? Milujete Boha stále více? Lpíte na jeho slově? Milujete jeho lid, i když to je občas těžké? Připomeňte si vlastnosti lásky z 1. Korintským 13 a ptejte se: „Miluji členy své nejbližší rodiny takhle?“ Milujete ztracené lidi tolik, že dáte své peníze a čas na to, aby slyšeli dobrou zprávu, že Kristus přišel na tento svět, aby zachránil hříšníky? Žádná z těchto milostí nepřichází sama od sebe. Musíte je denně pěstovat pomocí duchovní kázně. Toto jsou věci, které patří k spasení.

Otázky k diskuzi

1. Někteří lidé říkají, že pokud má ujištění o spasení jakýmkoli způsobem záviset na skutcích, podryvá to veškeré ujištění. Co o tom říká Bible?
2. Proč je pro křesťanskou službu *životně důležitý* motiv (láska k bohu)? Co se může stát, máte-li jiné motivy?
3. Někteří lidé by řekli, že pokud láska vyžaduje úsilí a není spontánní, není pravá. Proč to není pravda?
4. Proč je myšlenka „naučit se milovat sebe sama“ od základu protibiblická? Co říká Bible o tom, co bychom si o sobě měli myslet? (Římanům 12:3, 10, 16; Filipským 2:3-4; Přísloví 3:7.)

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Je zde řeč o americkém fotbalu, nikoli o kopané. Rád bych na tomto místě poděkoval řediteli České asociace amerického fotbalu, panu Filipu Hobzovi, za ochotu a trpělivost, s níž mi pomohl vypořádat se s terminologií tohoto sportovního odvětví, jak ji zde autor používá. — pozn. překl.
- ² [1885; například http://www.valentinev.com/PROZA/KLASSIKA/Tolstoy_Lev/Lew_Tolstoy--'Gde_lubov--tam_i_Bog'.htm]. Vyhledat český překlad se mi nepodařilo. Pokud laskavý čtenář o nějakém ví, necht' mi, prosím, tuto informaci pošle co nejdříve na adresu Avdejic@soukroma.cz. — pozn. překl.
- ³ Římanům 8:28; srovnej 2. Timoteovi 1:9 — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

KOTVA PRO VAŠI DUŠI

Židům 6:13-20

Steven J. Cole

2. května 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

2. května 2004
List Židům, lekce 19.

Kotva pro vaši duši Židům 6:13-20

Rybáři bývají nevyčísitelnými optimisty. Ptá se takhle jeden druhého, jak mu berou. „Je to lepší,“ povídá ten druhý, „Minulý týden jsem tu seděl čtyři hodiny a nechytil jsem ani mřenku. Včera mi to netrvalo ani tři.“ (*Reader's Digest* [8/87], str. 80.)

Spousta lidí si plete biblickou nadějí s optimismem. Biblická naděje je optimistická, ale od světského optimismu nebo pozitivního myšlení se zásadně liší. Biblická naděje je optimismus založený na jistotě a na pravdě, ne na bezstarostné povaze se sklonem dívat se vždy na tu příjemnější stránku věci. Naděje, která se neopírá o nic než o sny, je bezcenná. Aby měla smysl, musí stát na pravdě a jistotě. Náš Bůh je Bohem naděje (Římanům 15:13), a proto my, kteří ho zastupujeme před tímto světem, který nadějí nemá, musíme být lidmi naděje – ne prostě optimisty, ale lidmi, kteří jsou plni naděje, protože v Kristu máme jistotu, že Bůh své sliby splní.

Autor Listu Židům píše lidem, kteří pro svou křesťanskou víru čelí obtížím a hrozbě pronásledování. Někteří jsou v pokušení opustit Krista a vrátit se k judaismu. Vyzývá je, aby vydrželi a aby se soustředili na prvenství Ježíše Krista a na spasení, které nám zajistil. Snaží se jim vlít do žil biblickou nadějí – ne jenom pozitivní, optimistické založení – ale postoj trvalé radosti z toho, v co doufáme, protože nám to slíbil Bůh, který nemůže lhát.¹

Autor tu používá symbol, který v Bibli nikde jinde nenajdeme: kotvu. Jenže tahle kotva se nehází dolů do moře, ale proniká vzhůru do nebe, za oponu, kam za nás jako první vstoupil Ježíš. Ježíš se stal naším věčným veleknězem podle řádu Melchisedechova. Tak se autor ve svém pojednání vrací tam, kde ho na delší chvíli přerušil, aby své čtenáře napomenul a varoval (5:10); v příští kapitole toto téma dále rozvine. Tady ale říká:

Naděje spočívající v jistotě našeho budoucího spasení je kotvou, která v bouřích tohoto života drží naši duši v bezpečí, zatímco čekáme na Boha.

Hlavní důvod, proč loď potřebuje kotvu, je ten, aby ji v bouři vítr neodchýlil z kurzu nebo s ní nehodil na nějaké skály či útesy poblíž. Dokonce i v bezpečném přístavu potřebuje loď kotvu, aby se neuvolnila, na něco nenajela a nepotopila se. Jak v životních bouřích, tak v přístavech klidných období všichni potřebujeme svou duši ukotvit, abychom si nezničili život.

Verš 6:19 začíná v řečtině slovy „což máme“ (srovnej KR). Někteří se domnívají, že se ono „což“ vztahuje k „mocnému povzbuzení“, jiní si myslí, že k „naději“ a další mají za to, že naši nadějí je Ježíš sám, a tudíž je naší kotvou on. Všechny tyto názory se poněkud překrývají a navzájem doplňují. Boží bezpečná zaslíbení nás mocně povzbuzují, abychom se chopili naděje nám dané. V konečném důsledku pak nedoufáme v naději, ale v Krista a všechno, co nám v něm bylo slíbeno. Zdá se mi ale, že autor kotvou míní nadějí spočívající v jistotě spasení, které nám Bůh v Kristu zajistil. Když se v bouřích života chopíme naděje na jeho spásu, poskytneme tím svým duším oporu, kterou potřebujeme, abychom vydrželi.

1. Naše naděje na budoucí spásu je jistá.

Autor zřetelně a důrazně hlásá, že naše spasení je absolutně jisté. Jako příklad člověka, který pro svou víru a trpělivost obdržel zaslíbené dědictví, uvádí Abrahama (6:12). Vrací se do 1. Mojžíšovy 22:16-17, kde Abraham prokázal svou víru v Boha tím, že mu byl ochoten obětovat Izáka, a Bůh pak sám při sobě přísahal, že Abrahamovi určitě požehná a rozmnoží jeho potomky. Autor to pak vztáhne na dědice těchto zaslíbení, totiž ty, kdo věří v Krista. Jmenuje čtyři důvody, proč je naše naděje na spasení v Kristu jistá:

A Naše naděje na budoucí spásu je jistá, protože Boží sliby nikdy nezklamaly nikoho, kdo na ně spoléhal.

Abraham je „doličný předmět č. 1“ jako člověk, který navzdory vši pravděpodobnosti důvěřoval Bohu a poznal jeho věrnost. Pavel nazval Abrahama „otcem všech, kdo věří“, protože „uvěřil v naději proti vši naději“ (Římanům 4:11, 18 NBK).

Abrahamův život je příběhem o tom, jak Bůh zasvěcuje a slibuje a jak Abraham odpovídá vírou. Bůh se Abrahamovi zjevil, když se ještě jmenoval Abram a žil v Kaldejském Uru. Prikázal Abramovi, aby opustil své příbuzné a odešel z tohoto města na místo, které mu Bůh ukáže (Skutky 7:2-3²). Uposlechnout nebylo pro Abrama nic jednoduchého. Tehdy to nechodilo tak, že by člověk prostě objednal stěhováky, naložil nákladřák a vyrazil na dálnici, a přitom zůstal s rodinou doma v permanentním spojení pomocí e-mailu a telefonu. Odstěhovat se stovky mil znamenalo v podstatě naprosté a trvalé odloučení od rodiny a přátel. Na cestě čekaly neznámé obtíže. Budou obyvatelé nové země přátelští nebo nepřátelští? Dá se tam slušně zaopatřit rodina? A jak to bude s učením tamního jazyka? Realitní kanceláře, které by vám pomohly najít nový domov, tenkrát neexistovaly. Kde tam má člověk bydlet?

Abram ale poslechl. Bůh mu slíbil, že mu dá množství potomků a učiní ho otcem mnoha národů. Jméno Abram znamenalo „vyvýšený otec“, ale jeho žena Sáráj byla neplodná. Křížků měli čím dál tím víc, ale děti navzdory Božímu slibu žádné. Dovedete si představit, jak se lidem představoval, když se se Sárájí přestěhoval do Kenaánu? Je mu pětasedmdesát: „Dobrý den. Jmenuji se Abram.“ (Vyvýšený otec.) „Těší mě,“ odpoví Kenaánec. „Kolik máte dětí?“ „Zatím žádné.“ Přesně!

Pak si ale Bůh z Abramova trápení ještě tropí žerty. Když je Abramovi devětašedesát, zjeví se mu Hospodin, znovu mu slíbí, že mu dá nesmírné množství potomků, a pak mu změní jméno na Abraham, což znamená „otec zástupů“! Od té doby, co mu Bůh poprvé slíbil syna, už čekal čtyřicet let. Pořád ještě nemá žádné děti, až na Izmaele z Hagary. Teď ale musí všem na potkání vysvětlovat, že mu Bůh dal nové jméno: „Otec zástupů“! To je, jako by se někdo jmenoval Vlasák, a přitom neměl na hlavě ani vlásek, a Bůh by řekl: „No, tak ode dneška se budeš jmenovat Vlasák-Kudrnáč.“

Když Abraham zemřel, bylo mu sto sedmdesát pět let. Už byl otcem několika národů, které povstaly z Izmaelových potomků a z potomků synů, které mu porodila jeho druhá žena Ketúra (1. Mojžíšova 25:1-4, 12-16). Ale pokud šlo o potomstvo Izákovo, dočkal se Abraham před smrtí jen dvou vnuků, patnáctiletých dvojčat Ezaua a Jákoba. Ve skutečnosti mu v Kenaánu nepatřily žádné pozemky kromě jeskyně, kterou koupil, aby pohřbil Sáru. Zemřel však ve víře, protože „upínal naději k městu s pevnými základy, jehož stavitelem a tvůrcem je sám Bůh“ (Židům 11:10). Abraham se toho sice nedožil, ale historie ukázala, že Boží sliby platí. Jeho potomků, tělesných i duchovních (Galatským 3:7), je počtem tolik jako hvězd na nebi a bezpočtu tak jako písku na mořském pobřeží (Židům 11:12).

Pro nás z toho plyne poučení: nikdy se nestalo, aby někdo spoléhal na Boží sliby

a nakonec byl zklamán. Bůh může oddalovat viditelná naplnění svých slibů, protože je vždy plní ve *svém* čase, ne v našem. Nemusíme se toho dočkat, dokud nebudeme v nebi. Bůh ale naprosto spolehlivě dodrží své slovo. Pokud člověku, který věří v Ježíše, slíbil věčnou spásu, můžete počítat s tím, že je to čistá pravda.

B Naše naděje na budoucí spásu je jistá, protože Boží rozhodnutí je nezvratné.

Slovo přeložené v 6:17 jako „chtěl“ je v řečtině příbuzné se slovem „rozhodnutí“ z téhož verše a vyjadřuje „záměrné užití volní kapacity“ (G. Abbott-Smith: *A Manual Greek Lexicon of the New Testament* [Charles Scribner's Sons], str. 84). Znamená to, že Bůh měl v úmyslu dát dědicům zaslíbení najevo, že svou vůli nikdy nezmění. Jde tu konkrétně o úmysl ustanovit Syna navěky veleknězem podle řádu Melchisedechova (6:20), který ukazuje k jeho záměru oslavit své jméno tím, že pošle svého Syna, aby zachránil svůj lid, „dědice zaslíbení“.

Že by se svrchovaný Bůh rozhodl pro svou slávu poslat svého Syna, aby vykoupil jeho lid, a pak nechal naplnění tohoto záměru na takzvané „svobodné vůli“ vzpurného hříšníka, který je, řečeno s Charlesem Wesleyem, „jat svévole a hříchu tmou“ („And Can It Be?“ – „Je možné snad?“), to je prostě nepředstavitelné. Kdyby Bůh ponechal spasení na vůli padlých hříšníků, nebyl by spasen nikdo, protože nikdo Boha nehledá (Římanům 3:10-18).

Bůh zde nazývá svůj lid „dědici zaslíbení“ (KMS, NBK, KR). Být dědicem není něco, co by si mohl vybrat dědic. Kdybychom si mohli vybrat, čími dědici chceme být, všichni bychom stáli ve frontě na majetky rodin Kennedy-Onassisových nebo Rockefellerových. Dědice si vybírá ten, kdo majetek vlastní. Je jeho výsadou někoho si vybrat a jiného pominout, protože je to *jeho* majetek a má právo s ním naložit, jak uzná za dobré.

Všemohoucímu Bohu však dnes mnozí lidé toto právo upírají a tvrdí, že musí dát každému stejnou příležitost rozhodnout se, zda se stane jeho dědicem! Staví biblickou doktrínu vyvolení na hlavu, a říkají, že nás dal na seznam proto, že věděl předem, že si ho vybere! Ale tento pohled připravuje Boha o jeho svrchovanost. Jeho svrchovanost znamená, že to je *on*, kdo si vybírá své dědice. Ze všech obyvatel Uru si vybral Abrama a vyloučil členy jeho nejbližší rodiny. Odmítl Izmaela a vybral si Izáka. Odmítl Ezaua a vybral si Jákoba. Na takovéto volby má Bůh jako svrchovaný Pán nezadatelné právo. A chcete-li protestovat, že to není fér, měli byste si přečíst Římanům 9:11-23, kde Pavel takovouto reakci předpokládá a odpovídá na ni v podstatě takto: „Kde vůbec berete tu drzost ptát se, jestli je Bůh fér?! Když se mu zachce, tak se nad člověkem smiluje, a když se mu zachce, tak ho proti sobě zatvrdí. A vy nemáte nejmenší právo Bohu odmlouvat!“

V Izajáši 46:9-11 Bůh říká:

Já jsem Bůh a jiného už není, jsem Bůh a nic není jako já. Od počátku oznamuji, co se v budoucnu stane, od pradávna, co se ještě nestalo. Pravím: Moje rozhodnutí platí a co se mi líbí, uskutečním. Od východu povolávám dravce, ze vzdálené země muže své volby. Jak jsem slíbil, tak to uskutečním, jak jsem si předsevzal, tak to splním.

Bůh tu mluví o tom, že povolá pohanského krále Kýra, aby vykonal Boží vůli. Bůh není v dosažení toho, co chce učinit, omezen vůlí pyšného člověka. Má v úmyslu dát svému Synu vyvolený lid (Jan 6:37-40), a svůj záměr provede! Popření Božího svrchovaného vyvolení otrásá ujištěním o spasení. Pokud to závisí na lidské vůli, „zlomte vaz“! Ale pokud naše spasení stojí na Božím záměru s dědici jeho zaslíbení, je naše naděje jistá a bezpečná!

C Naše naděje na budoucí spásu je jistá, protože Boží charakter není schopen lži.

Autor tu říká samozřejmou věc: „Bůh přece nemůže lhát“ (6:18). Kdyby lhal, musel by zapřít svou nejvlastnější podstatu, protože je Bohem pravdy a každé jeho slovo je pravda (Izajáš 65:16; Jan 14:6; 17:17). Jestliže Bůh řekl, že nás Ježíš očistil od hříchů (Židům 1:4) a že za nás jako první vstoupil za oponu nebeské svatyně jako velekněz podle řádu Melchisedechova (6:20), pak je to pravda a my si nemůžeme dovolit o tom pochybovat.

Všichni máme sklon si pravdu občas přizpůsobovat podle toho, jak se nám to hodí. Nechceme se ukázat ve špatném světle a tak říkáme „drobné nevinné lži“. „Zapomínáme“ uvést v daňovém přiznání skutečnosti, které by znamenaly, že budeme platit větší daně. Když nám víc prospěje udržet něco pod pokličkou, raději pravdu zatajíme. Ale i přes tuto náchylnost dělat s pravdou kompromisy se cítíme dotčeni, když se o našem slovu pochybuje, a kdyby nám někdo přímo řekl, že lžeme, pořádně by nás to naštvalo.

Tady je ale Bůh, který *nemůže* lhát. Za celou věčnost ani jednou nezalhal. Když pochybujeme o tom, co slíbil – a zvláště o jeho slibu, že ten, kdo věří v Ježíše Krista, bude spasen – v podstatě mu říkáme, že je lhář! V 1. listu Janově 5:10 se říká: „Kdo věří v Syna Božího, má to svědectví v sobě. Kdo nevěří Bohu, dělá z něho lháře, protože nevěří svědectví, které Bůh vydal o svém Synu.“ Věříte tomu, co Bůh slíbil o svém Synu, nebo boha nazýváte lhářem? Naše naděje na budoucí spasení je jistá, protože Boží charakter není schopen lži.

Autor právě třemi údery kladiva demonstroval, že naše naděje na budoucí spásu je jistá: Boží sliby nikdy nezklamaly, jeho záměr je nezvratný a jeho charakter mu nedovoluje lhát. Jako kdyby to nestačilo, přidává ještě čtvrtou ránu:

D Naše naděje na budoucí spásu je jistá, protože Boží slib podepírá Boží přísaha.

Samotné Boží slovo by nám mělo stačit, protože jeho slovo vždycky platí. Když ale Bůh něco řekne pod přísahou, znamená to, že chce, abychom věděli, že to je hotová věc! Aby dědicům zaslíbení ukázal, že jeho úmysl je nezvratný, „potvrdil své zaslíbení ještě přísahou“ (6:17). Pro naši slabost se Bůh snížil k tomu, že ke svému slovu připojí přísahu, aby nás o něm ujistil dvojnásobně.

Ve verši 6:16 ilustruje autor tuto situaci na vztazích mezi lidmi. Když se lidé o něco prou a pod trestem újmy odpřísáhnou, že něco udělají, spor tím končí. *Musejí* udělat to, k čemu se přísahou zavázali, jinak zaplatí tvrdou pokutu. Když se ale Bůh, který nemůže lhát, zaručí za svůj slib ještě přísahou, o kolik spolehlivější je jeho slovo! Máte dvě nezměnitelné věci: Boží slib a Boží přísahu. Díky těmto dvěma věcem se naše naděje na budoucí spásu stává „i bezpečnou i pevnou“ (6:19 KR).

Proč je to tak důležité? Co to znamená pro náš každodenní život?

2. Naše naděje na budoucí spásu je kotvou, která drží naši duši ve zkouškách.

Autor rozvíjí tuto myšlenku ve třech krocích:

A Budoucí spása je jistá pro všechny, kdo utíkají ke Kristu.

Autor své adresáty i sebe sama označuje jako „nás, kteří jsme našli útočiště“ (6:18). Neříká přesněji, před čím utíkají, ale jeho čtenářům se musela okamžitě vybavovat starozákonní útočištná města, kam mohl utéci před krevní mstou člověk, který se provinil zabitím (4. Mojžíšova 35:11-12). Tato města byla duchovním obrazem útočiště, které Bůh připravil pro hříšníky, aby měli kam utéci před přicházejícím hněvem.³

Ve verši 6:20 autor mluví o Ježíši jako o našem veleknězi, který je za oponou, v Boží přítomnosti, která znamenala smrt pro každého hříšníka, který se tam opovážil vejít. I když jsou oči lidí zaslepeny, takže nevidí svůj hřích a Boží svatost, každý hříšník potřebuje útočiště, v němž by se mohl skrýt před blížícím se Božím soudem. Bůh takové útočiště připravil a tímto útočištěm je Ježíš Kristus. Otázka zní: *Utekli jste do tohoto útočiště?* Spoléhli jste se na Krista a pouze na Krista, že vás zachrání před vašimi hříchy? Pokud doufáte ve své dobré skutky, nejste spaseni. Vaše naděje na spasení musí spočívat pouze v Kristu.

B Kdo utekl ke Kristu, musí se následně chopit naděje na budoucí spasení.

Naše spasení je bezpečné, protože spočívá na Božím slibu a na jeho nezměnitelném rozhodnutí. Naše naděje, že se dostaneme do nebe, není jistá proto, jak neobratně se ho chytáme my, ale proto, jak pevně nás drží on. Pak se ale můžete ptát: „Proč nás tedy autor vyzývá, abychom se předložené naděje chopili? Pokud všechno závisí na Bohu a jeho nezměnitelném rozhodnutí, proč se máme snažit v něj doufat?“

John Piper na to odpovídá takto [<http://www.soundofgrace.com/piper96/11-17-96.htm>]:

To, co pro nás Kristus svou smrtí získal, nebyla svoboda k tomu, abychom se nemuseli pevně držet, ale síla k tomu, abychom se dokázali pevně držet. Nebylo to zrušení naší vůle, jako bychom se nemuseli pevně držet, ale posílení naší vůle, protože se chceme pevně držet. Nebylo to zrušení příkazu pevně se držet, ale naplnění příkazu pevně se držet.

Poté cituje Pavla z Filipským 3:12: „... běžím, abych se opravdu zmocnil toho, k čemu se i mne zmocnil Kristus Ježíš.“ Kristus Ježíš se svou svrchovanou milostí chopil Pavla. Proto Pavel běží, aby se chopil naděje na všechno to, co tato spása slibuje.

To znamená, že musíme bojovat se ztrátou odvahy tím, že se vírou zmocníme Božího slibu, že zachrání každého, kdo utíká ke Kristu. Boží slib a Boží přísaha jsou dva silné motivy k tomu, abychom se natáhli po naději, která je nám předložena, chopili se jí a nepustili. Pak se tato naděje stane kotvou naší duše.

C Naděje na budoucí spasení je pro nás kotvou, díky které můžeme přestát bouře tohoto života, když čekáme na Boha.

Kotvu člověk potřebuje především proto, aby nenarážel do věcí, které by ho mohly potopit, a to hlavně v době bouře. I Abraham zažil nějaké ty bouře, když čekal na Boha. Dvakrát v slabé chvílce podlehl obavě, že by mu mocní tohoto světa mohli vzít jeho manželku, což by znemožnilo naplnění Božího slibu, že mu dá syna z ní, a proto lhal, že je to jeho sestra.⁴ Jindy v zoufalství vešel k Sáraině služce Hagar a tehdy zplodil Izmaela.⁵ Ale přes tato selhání věřil, protože „měl naději, kde už naděje nebylo,“ (Římanům 4:18), dokud Bůh svůj slib nesplnil.

Bouří, které hrozí tím, že nás připraví o naději v Kristu, je řada druhů. Potkávají nás *bouře falešných učení*, které nás mohou odchýlit z kurzu (Efezským 4:14). Vzдорovat jim musíme tak, že se budeme pevně držet slibu spasení pouze v Kristu, pouze milostí a pouze skrze víru.

Přijdou *bouře pochybností*, kdy pochybujeme o křesťanství, ba dokonce i o Boží existenci. Přestát je můžeme tak, že se vrátíme k pravdě Ježíšova zmrtvýchvstání, které je skalou, na níž spočívá veškerá víra (1. Korintským 15:1-19). Pokud Ježíš nevstal z mrtvých, naše víra je marná. Ale pokud vstal, je naše budoucí spása jistá a naše naděje může s důvěrou

spočinout v něm.

Přijdou *bouře těžkých zkoušek*, kdy se divíme, proč Bůh takové věci připouští, a pochybujeme o tom, že nás miluje. Přestojíme je tak, že budeme pamatovat na to, že Bůh, který neušetřil vlastního Syna, ale vydal ho za nás všechny, slíbil, že nás provede každou představitelnou zkouškou ke konečnému oslavení (Římanům 8:28-39).

A mohou přijít i *bouře porážek*, když upadneme do hříchu a zneuctíme svého Pána a Spasitele. Dokonce i tyto bouře můžeme přestat, když si uvědomíme, že náš velekněz se za nás přimlouvá, aby naše víra neselhala, a aby nás Boží milost přivedla nazpět (Lukáš 22:32).

Závěr

Četl jsem o jednom křesťanovi, který v roce 1993 navštívil Rusko. Jak tak chodil po moskevských ulicích, připadal si nápadný a nemohl přijít na to, čím to je. Pokoušel se splynout s davem, ale podle všeho bylo všem jasné, že není Rus. Několika ruských učitelů se kterými pracoval, se zeptal, jestli za to může jeho americké oblečení: džíny a mikina s nápisem „Chicago Bulls“. „Ne, oblečením to není,“ odpověděli.

„Tak čím?“ ptal se.

Několik minut mluvili jen mezi sebou a pak mu jeden z nich za celou skupinu zdvořile odpověděl: „Je to ten tvůj obličej.“

„Můj obličej!“ rozesmál se. „Co je na mém obličejí tak jiného?“

Učitelé znovu dali na chvíli hlavy dohromady a pak jeden z nich tiše řekl: „Naděje.“ (*World Magazine* [3/6/99], str. 37.)

Jako křesťané bychom měli být ve světě, který Pavel popisuje jako „bez Boha a naděje“ (Efezským 2:12), nápadní tím, že jsme lidé naděje. Bezpečná naděje naší budoucí spásy je kotvou, kterou nám Bůh dává, abychom udrželi své duše na místě i v době bouří.

Jednoho veselého staršího křesťana se ptali na tajemství jeho vítězného postoje. „Četl jsem poslední knihu Bible,“ odpověděl, „takže vím, jak to dopadne. A já jsem na té straně, která zvítězí!“ Za oponou nebeské svatyně máme velekněze, který slíbil, že zachrání všechny, kdo k němu utíkají. Držme se tedy té bezpečné naděje, kterou v Ježíši máme!

Otázky k diskuzi

1. Jak může věřící vytrvale důvěřovat Bohu, když celé roky neodpovídá na modlitby? Proč nás Bůh nechává čekat?
2. Proč je doktrína vyvolení nezbytná pro správné ujištění o spasení?
3. Jak vyvážit napětí mezi příkazy „sami sebe se ptejte, zda vskutku žijete z víry“ (2. Korintským 13:5) a „chopte se ,naděje nám dané““ (Židům 6:18)?
4. Jak bychom se měli vypořádat se ztrátou odvahy? Jaké kroky bychom měli podniknout, abychom obnovili svou naději v Bohu? (Viz Žalmy 42 a 43.)

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- 1 Titovi 1:2 (KMS) — pozn. překl.
 2 Srovnej 1. Mojžíšova 12:1 — pozn. překl.
 3 1. Tesalonickým 1:10 (srovnej také Matouš 3:7; Lukáš 3:7) — pozn. překl.
 4 1. Mojžíšova 12:10-20; 20 — pozn. překl.
 5 1. Mojžíšova 16 — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

PROČ POTŘEBUJEME VĚDĚT O MELCHISEDECHOVI

Židům 7:1-10

Steven J. Cole

9. května 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

9. května 2004
List Židům, lekce 20.

Proč potřebujeme vědět o Melchisedechovi Židům 7:1-10

Většina z vás by nejspíš přiznala, že nemá příliš velký zájem dozvědět se něco o Melchisedechovi. Máte potíže v manželství, starosti s dětmi, finanční těžkosti, osobní problémy a jiné praktické potřeby. Proč byste pro všechno na světě měli být zvědaví na kohosi, o kom skoro nikdo nic neví, kdo žil před spoustou staletí a jmenoval se Melchisedech? „Prosím tě, Steve, vždyť je Den matek! Nemohl bys kázat o něčem, co by se týkalo matek?“ Jenže podle mého názoru vám to, že budete vědět o Melchisedechovi, pomůže být lepší matkou, otcem, dítětem či plnit kteroukoli jinou roli. Mám v úmyslu vás přesvědčit, že o tomto člověku *opravdu* potřebujete vědět.

Abychom danému textu dobře rozuměli, musíme si tuto kapitolu zasadit do kontextu. Křesťané židovského původu, jimž byl dopis určen, byli v pokušení vzdát se pod hrozbou pronásledování křesťanské víry a vrátit se k judaismu. Někteří z nich přišli o majetek a byli kvůli své víře veřejně hanobeni (10:32-34). Říkali si: „Jako židé jsme na tom nebyli tak zle! Židovské náboženství je dobrý systém. Přesně vysvětlovalo, jak máme žít. Jeho rituály nám byly důvěrně známé a přinášely nám uspokojení. Byla to víra, kterou naši předkové vyznávali celá staletí. Možná bychom se měli vrátit k tomu, jaké to bývalo dříve.“

Chceme-li rozumět tomu, jak silná je přitažlivost minulosti, musíme si uvědomit, že náboženské tradice neumírají snadno. Přes dvacet let s Marlou čteme *The Global Prayer Digest* (Světový modlitební výběr) a modlíme se podle něj. Jedna věc mě při čtení znovu a znovu zaráží, totiž jak hluboce zakořeněné jsou náboženské tradice. Píše se tam třeba o národnostní skupině, ve které před mnoha staletími zakořenil islám a kultura je zcela islámská. Stovky generací žily a umíraly, aniž by kohokoli napadlo zpochybnit náboženské tradice. Nepravdivé náboženské názory ovládají celý způsob života těchto lidí. Když se do takových kultur pokoušejí proniknout misionáři s evangeliem, narazí na tuhý odpor, protože přijmout evangelium by znamenalo vzdát se staletých náboženských tradic. Autor listu Židům se snaží čtenáře přesvědčit, že náboženský systém obětí, rituálů a pravidel, který byl víc než čtrnáct set let naprosto vyhovující, teď nahradilo něco lepšího. Zaměřuje se na nadřazenost Ježíše Krista, který je naplněním všeho, co napsal Mojžíš a židovští proroci. Uvádí myšlenku, o které pojednává pouze list Židům: že Ježíš je naším veleknězem.

Skutečnost, že potřebujeme velekněze, nám bude jasná jen natolik, nakolik si budeme vědomi, jak svatý a nepřístupný je Bůh a jak hříšný a poskvrněný jsme my sami. Když prorok Izajáš spatřil Panovníka, jak sedí na trůnu, vznešený a vyvýšený, obklopený serafy volajícími: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů“, měl dojem, že musí zemřít (Izajáš 6:1-5). Byl zdrcen, protože si okamžitě uvědomil, jak nesmírně hříšný je on sám v porovnání s Bohem a jeho ohromující svatostí.

Izraelci na poušti viděli Mojžíše, jak vystupuje na horu zahalenou oblakem za hřmění, blýskání a pronikavého zvuku polnice. Kdyby se někdo příliš přiblížil k hoře, varoval Bůh, postihla by lid smrtelná rána (2. Mojžíšova 19:10-25). Židé věděli, že do velesvatyně nemohou jít jen tak na procházku na kus řeči s Bohem. Mohl tam vstoupit jen velekněz, a to jen jednou za rok a s krví obětí. Příslušníci židovského národa si byli dobře vědomi, že

k tomu, aby se dostali k Bohu, zoufale potřebují velekněze.

Autor listu Židům zdůrazňuje, že Ježíš je naším veleknězem. Není ovšem jen naplněním lévijského kněžství. Je něčím víc: knězem navěky podle řádu Melchisedechova. Vidět v něm někoho na úrovni lévijských kněží by z duchovního hlediska znamenalo dopustit se osudné chyby. Celý starý systém byl určen k tomu, aby ukazoval na Ježíše Krista, který jej naplnil a nahradil. Vrátit se ke starému způsobu znamená opustit jediný Bohem daný způsob umožňující vstup do Boží svaté přítomnosti. Znamenalo by to odvrátit se od toho Jediného, který nás může vysvobodit z našich hříchů, a navrátit se k horšímu systému. Autor tedy na tomto místě říká:

Potřebujete vědět o Melchisedechovi, protože je předobrazem Ježíše Krista, a vy zoufale potřebujete vědět o Kristu.

Autor navazuje na verš 5:10, kde od svého pojednání odbočil k napomenutí ve verších 5:11-6:20. Chtěl pojednat o významu Melchisedecha, ale nebylo to možné, protože jeho čtenáři se stali línými k slyšení. Chce, aby chápali, kdo je Melchisedech, protože tak budou schopni lépe rozumět Ježíši Kristu. Kristus se ale nezjevuje těm, kdo jsou duchovně líní či lhostejní. Napadlo vás někdy, proč asi Ježíš neukázal své Proměnění zástupům? Vlastně to nevidělo ani všech Dvanáct apoštolů. Vzal s sebou jen Petra, Jakuba a Jana a tak se svědky oné ohromující scény stali jenom oni.

Před zástupy však Ježíš svou slávu skrýval a hovořil v podobenstvích, protože lidé byli duchovně zaostali (viz Matouš 13:12-15). Svou slávu dává poznat jen těm, s nimiž má důvěrný vztah, a ten má jen s těmi, jejichž srdce se před ním pokoří. A proto je třeba, když se teď budeme zabývat pravdami, které platí o Melchisedechovi jako o Kristově předobrazu, aby naše srdce bylo před Bohem určitě v pořádku.

Musíme také věnovat pozornost a úsilí tomu, abychom znali Krista samotného. Jediný příkaz v tomto textu zní: „Hleďte, jak vznešený je [Melchisedech]...“ (7:4). Řecké slovo přeložené jako „hleďte“ je příbuzné s řeckým slovem pro divadlo a znamená soustředěně se dívat či poznávat bedlivým pozorováním. Máme zkoumat Melchisedecha, protože je předobrazem Ježíše Krista, v němž jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání (Koloským 2:3), a my toužíme vidět jeho krásu a slávu. Vidět ho takového, jaký je, je zkušenost, která člověka proměňuje (1. list Janův 3:2). Řešením každého problému, kterému čelíte, je přesnější a důvěrnější poznání Ježíše Krista.

Sled myšlenek oddílu vypadá takto: ve verších 7:1-3 popisuje autor Melchisedecha jako krále i kněze, který nemá rodokmen a jehož život je bez konce. V tom je „připodobněn Synu Božímu“ (KMS) a zůstává knězem navždy. Boží Syn nebyl připodobněn Melchisedechovi, ale Melchisedech byl připodobněn Božímu Synu v tom, že ho Písmo představuje tak, aby ukazoval k pravdě o Božím Synu.

Ve verších 7:4-7 pak autor dokazuje, že Melchisedech je větší než Abraham, otec Židů a všech věřících, protože Abraham odevzdal Melchisedechovi desátky a Melchisedech Abrahamovi požehnal. Ve verších 7:8-10 ukazuje, že Melchisedech je také větší než lévijský kněz (a systém, který představují), a to ve dvou ohledech: Za prvé byli lévijský kněží smrtelní, zatímco Melchisedech „žije“ (7:8). Za druhé Lévi, který jinak desátky přijímá, vlastně sám odevzdal desátky Melchisedechovi prostřednictvím svého praotce Abrahama, když mu je odevzdal Abraham (7:9-10). Všechny tyto body si můžeme shrnout pod čtyři záhlaví, která vyjadřují, v jakém smyslu je Melchisedech předobrazem Ježíše Krista.

1. Melchisedech je předobrazem Ježíše Krista, pokud jde o osobní důstojnost.

Všechno, co o Melchisedechovi víme, víme z 1. Mojžíšovy 14:18-20, Žalmu 110:4 a Židům 7. První text je historický, druhý prorocký a třetí teologický. Melchisedech byl králem Šálemu (pravděpodobně Jeruzalém – Žalm 76:3) a knězem Boha Nejvyššího. Abraham pronásledoval čtyři krále, kteří při svém nájezdu na Sodomu zajali jeho synovce Lota, který tam žil, i jeho rodinu. Abraham tyto čtyři krále porazil, získal zpět celý majetek a přivedl Lota s rodinou zpátky. Když se Abraham vracel z bitvy, Melchisedech mu vyšel vstříc, aby se s ním setkal. Požehnal Abrahamovi a Abraham mu dal desátek z kořisti.

Z toho, co tato krátká zpráva uvádí, a z toho, co vynechává, vyvozuje autor listu Židům několik překvapivých podobností mezi Melchisedechem a Kristem. Je pozoruhodné, že přitom vynechává jednu, která se zdá být úplně samozřejmá, totiž to, že Melchisedech vyšel Abrahamovi vstříc s chlebem a vínem. Asi vás napadlo: „Vždyť to je jasný předobraz toho, jak Ježíš dává chléb a víno učedníkům!“ V původním příběhu přináší Melchisedech občerstvení Abrahamovi a jeho unaveným mužům. Ovšem tuto zřejmou podobnost autor listu Židům z nějakého důvodu pomíjí a soustřeďuje se na několik věcí, které by většině z nás unikly.

To první, co stojí za povšimnutí, je skutečnost, že Melchisedech byl kněz i král v jedné osobě (7:1), což v Izraeli nebylo přípustné. Mohli jste být králem, anebo knězem, ale ne obojím současně. Jan Kalvín upozorňuje, jak je pozoruhodné, že Melchisedech žil mezi Sodomou na jedné straně a Kenaaci na straně druhé, a přesto byl spravedlivým králem a knězem. (Jan Kalvín: *Calvin's Commentaries* [Baker], komentář k Židům, str. 155.) To ukazuje, že si Bůh může povolát zbožného svědka, kdykoli a kdekoli se mu zlíbí. Stejně jako Melchisedech je i Ježíš knězem i králem v jedné osobě.

Autor poukazuje na to, že jméno Melchisedech (Malkisedek) „se vykládá jako král spravedlnosti, král Šálemu pak znamená král pokoje“ (7:2). V hebrejštině znamená *malkí* „můj král“ a *sedek* „spravedlnost“. Název Šálem (Šálem) souvisí se slovem *šalom*, která znamená pokoj. Pořadí je důležité: spravedlnost předchází pokoji. Král nemůže mít ve svém království skutečný mír, pokud není spravedlivý on sám i jeho království. Hřích přináší neshody a svár. Spravedlnost je základem pokoje.

Ježíš je nazýván „Ježíš Kristus spravedlivý“ (1. list Janův 2:1). Nejenže propůjčuje a uděluje spravedlnost druhým; je spravedlivý v samotném svém bytí. Nikdy nezhřešil a nemohla být na něm nalezena žádná vina. Jako Boží „beránek bez vady a bez poskvrny“ (1. list Petřův 1:19) je „svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků“ (Židům 7:26). Nedopustil se násilí a v jeho ústech nebylo lsti (Izajáš 53:9).

Až znovu přijde, aby vládl „v spravedlnosti“ (Zjevení 19:11 KR), povede válku proti zlým. „... bude soudit nuzné spravedlivě, o pokorných v zemi bude rozhodovat podle práva. Žezlem svých úst bude bít zemi, dechem svých rtů usmrtí svévolníka. Jeho bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost“ (Izajáš 11:4-5). „Jeho vladařství se rozšíří a pokoj bez konce spočine na trůně Davidově a na jeho království. Upevní a podepře je právem a spravedlností od toho času až navěky“ (Izajáš 9:6).

Ježíš je také králem pokoje (Efezským 2:14-18). Zprostředkoval usmíření mezi hříšníky a Bohem a zjednával mír mezi všemi, kdo žijí pod jeho vládou. Pavel napsal: „Když jsme tedy ospravedlněni [prohlášení za spravedlivé] z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista“ (Římanům 5:1). Bůh kvůli tomu, aby uzavřel mír s hříšníky, neodložil svou

spravedlnost, ale našel si za nás spravedlivého náhradníka, na kterého vložil náš trest, „aby bylo zjevné, že je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše“ (Římanům 3:26).

Znáte-li Ježíše Krista jako svého krále, krále spravedlnosti a pokoje, porostete v oblasti spravedlivého jednání a budete usilovat o pokoj s jinými (Římanům 14:17, 19). *Nemluví o docílení, ale o usilování.* Porostete v tom, že se budete stále více podobat svému králi.

2. Melchisedech je předobrazem Ježíše Krista, pokud jde o původ a trvání jeho kněžství.

Možnost být knězem v Izraeli naprosto závisela na rodokmenu. Všichni kněží pocházeli z kmene Lévi. Nikdo jiný se hlásit nemusí, nemá to cenu. Když nemůžete doložit svůj původ, jste z kněžství vyloučeni (Nehemjáš 7:61-64). Melchisedech je ale „bez otce, bez matky, bez předků“ (Židům 7:3), a přece to byl „kněz nejvyššího Boha“ (7:1).

Někteří vykládají nepřítomnost Melchisedechova rodokmenu spolu s následujícím tvrzením, že „jeho dny nemají počátek a jeho život je bez konce“, tak, že byl bytostí vyšší než člověk – že to byl buď anděl nebo sám Ježíš Kristus, který se takto zjevil ještě před svým vtělením. Valná většina komentátorů však tento výklad odmítá a shoduje se na tom, že to byl prostě významný člověk, který žil ve stejné době jako Abraham.

Autor Listu Židům vychází z podivného mlčení 1. Mojžíšovy. Tato kniha se málem vyžívá v uvádění rodokmenů a počtů let, kterých se praotcové dožili. A doprostřed toho všeho se najednou jakoby odnikud vynoří tenhle Melchisedech. O jeho rodokmenu není nikde ani zmínka a stejně tak neříká 1. Mojžíšova nic o tom, jak dlouho žil nebo kdy umřel. Autor Listu Židům tvrdí, že Duch svatý to v knize, která na takové věci jinak klade důraz, vynechal záměrně, aby učinil Melchisedecha vhodným předobrazem Ježíše Krista. Právě proto neříká, že by Ježíš Kristus byl učiněn podobným Melchisedechovi, ale že Melchisedech je „připodobněn Synu Božímu“ (7:3 KMS). Nejde o to, že by Melchisedech vůbec nezemřel; jde o to, že podle toho, co nám o něm 1. Mojžíšova říká (nebo spíš neříká), „zůstává knězem navždy“.

Ježíšův rodokmen Písmo sice uvádí, ale Ježíš nepocházel z kněžského pokolení Lévi, ale z Judy (7:14). Aby mohl být naším veleknězem navěky, musel náležet k jinému kněžskému řádu: k Melchisedechovu. Jako Syn Boží (tento titul je ve verši 7:3 použit záměrně, s cílem upoutat pozornost na Ježíšovo božství; srovnej 1:8) nemá Ježíš lidský rodokmen, čímž odpovídá předobrazu Melchisedecha, jak o něm podává zprávu 1. Mojžíšova. Lévijské kněží dále umírali a bylo třeba je nahrazovat, zatímco Ježíš stále žije, a tak zůstává knězem navěky. Melchisedech je tedy předobrazem Ježíše Krista, pokud jde o původ i pokud jde o trvání jeho kněžství.

3. Melchisedech je předobrazem Ježíše Krista, pokud jde o význam jeho kněžství.

Melchisedech svým významem předčil jak Abrahama, tak Léviho, protože od obou těchto významných mužů přijal desátk. Abraham sám od sebe poznal, že tento člověk je zástupcem Boha Nejvyššího, a tak mu na výraz úcty a vděčnosti Bohu za to, že mu dal zvítězit nad čtyřmi králi, odevzdal jako desátek nejlepší část své kořisti. Prostřednictvím Abrahamovým mu tak dal desátky i Lévi, Abrahamův pravnuk, který byl v době této události v Abrahamově těle.

Podle hebrejského působu uvažování v sobě totiž předek obsahuje všechny své potomky. Proto Pavel tvrdí, že když zhřešil Adam, zhřešilo celé lidstvo (Římanům 5:12). Zde tedy autor říká: „Dalo by se dokonce říci, že skrze Abrahama dal desátek i Lévi, který desátky přijímá...“ (7:9 NBK).

Někteří (například A. W. Pink) z toho vyvozují, že princip desátků – odevzdávání deseti procent Bohu – je starší než Mojžíšův zákon. Abraham však odevzdal desátek jen při této jediné zaznamenané události (stejně jako Jákob v 1. Mojžíšově 28:22). V novozákonních listech příkaz dávat desátky nikde nenacházíme, a to ani v těch, které jsou adresovány církvím pocházejícím převážně z pohanů, které by takový pokyn potřebovaly. Novozákonní princip zní spíš tak, že Bohu patří vše, čím jsme a co máme, a že máme dávat podle toho, jak nám Bůh žehná (1. Korintským 16:2; 2. Korintským 8; 9). Jsme správci Božích zdrojů a budeme mu skládat účty z toho, jak jsme je použili k šíření jeho království (Matouš 6:19-33; 25:14-30; Lukáš 16:1-13; 1. Timoteovi 6:17-19).

Ovšem to, o co v tomto srovnávání Melchisedeche s Božím Synem jde, je toto: jestliže Melchisedech přijal desátky od Abrahama a Léviho, a proto tyto dvě významné postavy co do významu předčil, Ježíš je ještě významnější. Jako náš velekněz je hoden nejen desátku, ale všeho, čím jsme a co máme, protože nás vykoupil svou krví. Žádné dary, které mu můžeme dát, se nemohou měřit s jeho neporovnatelnou cenou!

Melchisedech je tedy předobrazem Krista, pokud jde o jeho osobní důstojnost, pokud jde o původ a trvání jeho kněžství a také pokud jde o význam jeho kněžství. Konečně:

4. Melchisedech je předobrazem Ježíše Krista, pokud jde o jeho kněžské požehnání.

Přestože si Bůh Abrahama vyvolil a slíbil mu, že v něm budou požehnány všechny národy země, přijal „Abraham, který měl zaslíbení,“ požehnání od Melchisedeche. „A není sporu, že větší žehná menšímu“ (7:6-7). Písmo používá slova „požehnání“ a „žehnat“ v různých významech. V určitém smyslu můžeme i my sami žehnat Bohu (Žalm 103:1¹), z čehož ovšem rozhodně nevyplývá, že bychom byli větší než on. Žehnáme druhým modlitbou, laskavým slovem či službou (Lukáš 6:28; 1. list Petřův 3:9) a takové požehnání může být vzájemné. Zde je ovšem použito ve smyslu kněžského (4. Mojžíšova 6:22-27) či otcovského (1. Mojžíšova 27:27; 48:15) požehnání, které rozhodně vzájemné není. Ten, kdo žehná, udílí z Božího pověření Boží požehnání tomu, kdo je přijímá. Jelikož Melchisedech vyhlásil Boží požehnání nad Abrahamem, je Melchisedech významnější než tento veliký muž, který měl Boží zaslíbení!

Ale Melchisedech je pouhým předobrazem někoho ještě významnějšího: Pána Ježíše Krista. Herveus (autor z 12. století) vztahuje tato slova na Krista následujícím způsobem (Herveus; v: Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 251):

Je-li Melchisedech, který je pouhým náznakem a stínem, povýšen nad Abrahama a všechny lévijské kněze, o kolik více Kristus, který je pravdou a podstatou! ... Je-li Kristův předobraz větší než ten, který měl zaslíbení, o kolik více Kristus sám!

Když mohl Melchisedech požehnat Abrahamovi, o kolik více je Syn Boží připraven a schopen žehnat těm, kdo se k Bohu přibližují jeho prostřednictvím!² Toužíme-li po Božích požehnáních, musíme je hledat v Kristu, protože „ke všem zaslíbením Božím, kolik jich jen jest, bylo v něm řečeno ‚Ano‘“ (2. Korintským 1:20). Co od Boha potřebujete? Věčný život? Ano! Odpuštění hříchů? Ano! Vnitřní klid? Ano! Naději? Ano! Radost uprostřed zkoušek?

Ano! Milost k vytrvání? Ano! Vítězství nad hříchem? Ano! Uzdravení minulých zranění? Ano! Ježíš je dokonalý velekněz, který uděluje Boží požehnání těm, kdo mají Boží zaslíbení. Buďte mu nablízku!

Závěr

Závěrem dvě aplikace. Za prvé: *To, čemu věříte o Ježíši Kristu, znamená obrovský rozdíl!* Tito židovští křesťané byli v nebezpečí odpadnutí od víry, protože nerozuměli tomu, jak významný je Melchisedech, a proto nerozuměli ani tomu, o kolik větší je ten, jehož je Melchisedech předobrazem.

Jak jsem mnohokrát upozorňoval, nejdůležitější otázka na světě je ta, kterou Ježíš položil Dvanácti: „A za koho mne pokládáte vy?“ (Viz také má kázání „The Most Important Question in the World“ [Ta nejdůležitější otázka na světě] na verše Marek 8:27-33 a „The Crucial Question“ [Zásadní otázka] na verše Lukáš 9:18-22.) Na tuto otázku existuje objektivně pravdivá odpověď. Váš věčný osud závisí na tom, jak na ni odpovíte vy. Pokud řeknete správně, vírou a od srdce: „Ježíš Kristus je Syn Boží, který vydal sám sebe na kříži jako jedinou možnou oběť za mé hříchy,“ máte věčný život! Pokud Ježíše vykážete do méně významné role, jako například: „Je velkým příkladem morálního života nebo velkým učitelem“, nemáte velekněze, kterého budete potřebovat, až budete stát před Božím soudem. Každé učení, které umenšuje prvenství Ježíše Krista, je falešné!

Za druhé: *Hleďte Boha neustále a horlivě v jeho slově, abyste lépe poznali krásu a slávu Ježíše Krista.* Pavel shrnul poslání celého svého křesťanského života slovy: „A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno“ (Filipským 3:8). Samuel Ridout napsal:

Když vidíme jas slávy Ježíše Krista na pozadí stínu zákona a všeho, co patřilo k pozemskému kněžství, můžeme právem říci, že kdyby byla jejich víra chápala skutečnost toho, kým je Kristus, byli by s radostí přijali nejen ztrátu majetku, ale také ztrátu všech pozemských nadějí – věcí, ke kterým kdysi lnuli, neboť jim byly tak drahé. Jen jednou pohledět na Krista, jen jednou se svou duší zmocnit krásy charakteru našeho kněze a požehnanosti místa, do kterého nás uvádí, a sevření pozemských věcí, které se nás tak pevně drží, tělesné náboženství a všechno to ostatní, náhle povolí, jako když na podzim opadá listí ze stromů.

Proč tedy potřebujete vědět o Melchisedechovi? Protože Melchisedech je jedním z obrazů, které Bůh přichystal k tomu, aby vám jejich prostřednictvím řekl o Kristu více. Chcete-li vydržet v těžkých zkouškách, a třeba i v pronásledování, toužíte-li po Božím požehnání pro svou rodinu i osobní život a chcete-li odolávat pokušení a žít spravedlivým životem, hleďte Boha a snažte se získat co nejpřesnější představu o Kristově slávě. Když nás zcela upoutá on sám, „lesk zdejších dní náhle zvrátí v stín jeho slávy a milosti zár“ (Helen Lemmelová: “Turn Your Eyes Upon Jesus”).

Otázky k diskuzi

1. „Řešením každého problému, kterému čelíte, je přesnější a důvěrnější poznání Ježíše Krista.“ Připadá vám to příliš zjednodušené? (Buďte upřímní!) Proč ano, proč ne?
2. Proč Ježíš skrýval svou slávu zástupům a odhalil ji jen vybrané skupině (Matouš 13:10-17).

3. Můžeme pro to, abychom Krista lépe poznali, něco podniknout, nebo je to „předurčeno“? Můžeme-li něco dělat, co vlastně?
4. Jak můžeme poznat, že něco ve Starém zákoně je předobrazem něčeho jiného? Dá se v tomto směru zajít příliš daleko? Jakými principy se takový výklad řídí?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Takto v anglických verzích; srovnej například Žalm 63:5. — pozn. překl.
² Srovnej Židům 7:19, zejména KMS, NBK, KR — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

LEPŠÍ NADĚJE

Židům 7:11-19

Steven J. Cole

16. května 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

16. května 2004
List Židům, lekce 21.

Lepší naděje Židům 7:11-19

V roce 1903 si kdesi v Rusku kdosi všiml vojáka, který hlídkoval na místě, kde k tomu evidentně nebyl žádný důvod. Když se ho zeptali, proč tam stojí, odpověděl, že jenom plní rozkazy. Zeptali se tedy velitele stráže, ale ani on nevěděl, proč by tam měla hlídka stát. Postupně se s touto otázkou dostali až k samotnému carovi, ale ani on to nevěděl! Proto nařídil, aby někdo odpověď vypátral, a nakonec se zjistilo, že na tom místě zasadila v roce 1776 Kateřina Veliká keř růží a postavila k němu hlídku. Keř uhynul už před nějakými osmdesáti lety, ale hlídka tam pořád stála. Tradice se mění těžko!

A zvláště těžko se mění náboženské tradice, protože lidé trvají na tom, že je zavedl Bůh. Židé správně věřili, že tradice a praxe mojžíšovského zákona jsou něčím, co téměř patnáct století před Kristovou dobou nařídil Bůh. Zákon stál v samotném středu židovské společnosti. Jejich životy byly uspořádány kolem sobotních pobožností a výročních slavností. Uctívání v chrámu probíhalo pod dohledem a podle pokynů kněží a levitů. Pravidla pro oběti a obřadní očišťování byla všechna vyjmenována v Zákoně. Tyto zákony a obyčeje byly zakořeněny velmi hluboko.

Zpochybňovat správnost těchto zvyklostí znamenalo dát v sázku vlastní život! Štěpána, prvního křesťanského mučedníka, jeho protivníci obviňovali: „Tenhle člověk znovu a znovu mluví proti tomuto svatému místu i proti Mojžíšovu zákonu. Na vlastní uši jsme slyšeli, jak řekl, že Ježíš Nazaretský zboří tento chrám a změní ustanovení, která nám dal Mojžíš“ (Skutky 6:13-14). Pavlovi protivníci křičeli: „To je ten člověk, který všude všechny učí proti vyvolenému lidu, proti Zákonu a proti chrámu“ (Skutky 21:28). I mnozí Židé, kteří vyznali víru v Krista, byli nadále „nadšenými zastánci Zákonu“ (Skutky 21:20).

Autor Listu Židům tedy stojí před nezáviděníhodným úkolem pokusit se přesvědčit své židokřesťanské čtenáře o tom, že Zákon i lévijské kněžství, které je s ním nerozlučně spjato, jsou nyní zastaralé a že jsou zrušeny, protože byla zavedena mnohem lepší Nová smlouva a kněžství Ježíšovo. Říká o Zákoně pár mimořádně radikálních věcí: je neúčinný, neužitečný a nic nepřivedl k dokonalosti (7:18-19). Kvůli těmto problémům byl zrušen a vystřídán (7:12, 18). Rýsuje mezi judaismem a křesťanstvím zřetelnou dělicí čáru. Nedá se z nich namíchat stejnorodá směs. Autor nechce, aby se jeho čtenáři vraceli ke starému židovskému způsobu uctívání, jako by byl sám o sobě dost dobrý. I kdyby pro svou víru měli trpět pronásledování, musí vytrvat, protože Ježíš přinesl *lepší* naději, „jejíž mocí přistupujeme až k Bohu“ (7:19).

I toto prohlášení bylo radikální. Jak jsem řekl minule, každý Žid věděl, že prostě nepřipadá v úvahu jen tak si zajít za Bohem do svatyně svatých na kus řeči! Lévijský systém byl navržen tak, aby uctívající věřící udržel v bezpečné vzdálenosti od Boha, aby je nemusel zahubit. Do svatyně svatých směl vstoupit jen velekněz, a to jen jednou ročně na den smíření. Když tedy autor zdůrazňoval, že máme Ježíšovým prostřednictvím přicházet až k Bohu (4:14-16; 6:19-20; 7:19; 10:19-22), byla to pro křesťany ze židovského prostředí ohromující představa. V našem oddílu vysvětluje, že:

Nová smlouva a Ježíšovo kněžství jsou nadřazeny Zákonu a lévijskému kněžství, protože nám umožňují přijít do Boží blízkosti.

Protože tu autor předkládá souvislou argumentaci, budeme se důsledně držet textu. Ten je rozdělen do dvou částí: v 7:11-14 autor ukazuje, že Zákon a lévijské kněžství stojí níže, protože nemohly nikoho přivést k dokonalosti, zatímco v 7:15-19 ukazuje, že Nová smlouva a Ježíšovo kněžství podle řádu Melchisedechova stojí výše, protože nám zajišťují možnost přicházet až k Bohu.

1. Zákon a lévijské kněžství stojí níže, protože nemohly nikoho přivést k dokonalosti (7:11-14).

V celém Listu Židům zdůrazňuje autor myšlenku *dokonalosti* či přivádění k dokonalosti. Tato dokonalost neznámá, že je člověk bez závady a bez chybičky. Popisuje spíš „stav v němž je člověk přijatelný pro Boha“. (Leon Morris: *The Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, str. 66.) Přivést k dokonalosti znamená „uvést někoho do postavení, ve kterém může před Boha předstoupit či před ním stát“ (Gerhard Delling: *Theological Dictionary of the New Testament* [Eerdmans], ed. Gerhard Friedrich, přel. Geoffrey Bromiley, sv. 8, str. 82.) Autor opakovaně říká, že Zákon toho nebyl schopen (7:11, 19; 9:9; 10:1). Co ale nedokázal Zákon, to vykonal Kristus: „Tak jedinou obětí navždy přivedl k dokonalosti ty, které posvěcuje“ (10:14). Autor ukazuje nedostatečnost Zákona a lévijského kněžství ve třech bodech:

A Kdyby bylo lévijské kněžství dokonalé, Bůh by neohlašoval zavedení nového kněžského řádu Melchisedechova (7:11).

Nesmíme zapomínat, že Židé pokládali Mojžíšův zákon a jím předepsaný obětní systém za posvátný a prakticky nedotknutelný. Kněžství bylo základem Zákona v tom smyslu, že obětní systém, který byl v samotném jádru Zákona, nemohl bez kněží fungovat. Kritik by mohl autorovi říct: „Mojžíšův zákon a lévijské kněžství přišly pět set let *potom*, co se Melchisedech setkal s Abrahamem. Je provozováno celá staletí, a ne při jedné jediné příležitosti, když byl Melchisedech knězem pro Abrahama. Tak jak můžeš tvrdit, že Melchisedechovo kněžství je větší než lévijské?“

Autor na tuto námitku odpovídá tím, že cituje Žalm 110, který David napsal v době největšího rozkvětu lévijského kněžství. V tomto zřetelně mesiášském žalmu David předpovídá, že ten, kdo zasedne po Boží pravici jako král, bude také knězem podle řádu Melchisedechova. Autor tedy namítá: kdyby lévijské kněžství a Mojžíšův zákon byly dost dobré, proč by Bůh předpovídal tohoto nového kněze podle řádu Melchisedechova?

Philip Hughes upozorňuje, že jistá židovská sekta, která žila v prvním století u Mrtvého moře, „vyhlížela příchod dvou mesiášských postav: jedné kněžské („pomazaný Áronův“) a druhé laické a královské („pomazaný Izraele“)..." (P. Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 255-256.) Hlavou národa by byl kněžský mesiáš, zatímco královský mesiáš z Davidova rodu by mu byl podřízen. Hughes uvažuje o tom, že původní čtenáři Listu Židům mohli být ovlivněni tímto nebo podobným učením, a v tom případě by byl autorův závěr, že Ježíš spojuje na základě vyššího kněžského řádu Melchisedechova obě role v jedné osobě, zvláště na místě.

B Zákon a kněžství jsou spojeny tak, že změna kněžství s sebou nutně nese i změnu zákona (7:12).

V tomto verši ukazuje autor radikální důsledky změny v kněžství: změna kněžství nutně vyžaduje také změnu zákona. A zase: abychom to pochopili, musíme mít na paměti, že pro svědomitého Žida bylo něco takového nemyslitelné. Mojžíšův zákon byl skalním podložím židovského náboženství a kultury. Jak si někdo vůbec může dovolit jenom *mluvit* o tom, že by bylo potřeba Zákon něčím nahradit? Autor listu ale tvrdí, že Zákon a lévijské kněžství byly tak těsně provázány, že vyměnit kněžství a přitom nevyměnit Zákon prostě nepřipadá v úvahu.

To nás vrhá rovnou doprostřed té nejožehavější teologické záležitosti v celém Písmu, a tou je otázka, jaký vztah máme mít my, věřící Nové smlouvy, k Zákonu staré smlouvy. Máme poslouchat starozákonní přikázání? Četl jsem knihu *Five Views on Law and Gospel* (Čtyři pohledy na zákon a evangelium) [Zondervan] od Grega Bahnsena, Waltera Kaisera, Jr., Douglase Mooa, Waynea Stricklanda a Willema VanGemerena. Napřed každý autor hájí své stanovisko, které pak ostatní čtyři kriticky hodnotí. Představují spektrum od teonomistického pohledu (Bahnsen), že Zákon je pro dnešní věřící velmi závazný, až po dispenzační (Strickland) a upravený luteránský pohled (Moo), že novozákonní věřící pod Zákonem staré smlouvy v žádném smyslu nejsou. Dočetl jsem knihu s dojmem, že každý pohled má v něčem pravdu, ale všechny mají své slabiny. Nebyl jsem schopen vyhlásit jednoznačného vítěze.

Reformovaní teologové většinou dělí Mojžíšův zákon do tří částí: občanský zákon (pro Izrael jako národ s teokratickým¹ zřízením), obřadní zákon a mravní zákon. Říkají, že nejsme pod prvními dvěma částmi zákona, ale že Boží mravní zákon vyplývá ze samé jeho podstaty, takže je stále v platnosti. Na desatero přikázání se dívají jako na shrnutí mravního zákona, vyjadřující podrobnosti dvou velkých přikázání: „miluj Boha“ (přikázání první až čtvrté) a „miluj svého bližního“ (přikázání páté až desáté).

V reformovaném táboře se diskutuje o tom, jak se na nás vztahuje čtvrté přikázání (svěcení dne odpočinku). Někteří považují za křesťanský sabat neděli, s přísnými pravidly pro to, co lze či nelze dělat. Jiní pokládají čtvrté přikázání za duchovně naplněné v Kristu (Židům 4). Upozorňují na to, že zbylých devět přikázání je opakováno v novozákonních listech, ale přikázání o sobotě je vynecháno, a dokonce se zdá, že je mu upírána důležitost (Římanům 14:5-6; Galatským 4:10; Koloským 2:16-17). Ačkoli tedy určité *principy* přikázání o sabatu platí i dnes, starozákonní nařízení o sabatu se nás netýkají. (To je v podstatě můj názor; srovnej moje kázání “God’s Day of Rest” [Boží den odpočinku] na oddíl 1. Mojžíšova 2:1-3, na webových stránkách našeho sboru.)

Jiní ovšem poukazují na to, že Bible občanské, obřadní a mravní stránky zákona nerozlišuje (F. F. Bruce, *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 145). Židé viděli Zákon jako jeden celek. Nedá se rozdělovat na různé druhy, protože nařízení těchto druhů jsou všechna smíchána dohromady, často v jednom a tomtéž kontextu. Proto musíme říct, že buď jsme stále pod celým Zákonem (navzdory tomu, co říká Pavel a autor Listu Židům), nebo nejsme pod Zákonem vůbec, protože byl naplněn a překonán v Kristu. K tomuto pohledu se hlásí dispenzacionalisté a zastánci teologie Nové smlouvy.

Aniž bychom se pokoušeli tuto při rozhodnout (a já si opravdu zdaleka nejsem jistý, *jak* by měla být rozhodnuta!), můžeme říct, že v našem textu autor vidí *přinejmenším* zákony upravující kněžství a řád obětí jako *přinejmenším* změněné Ježíšem Kristem. Ježíš Kristus nepochází z kněžského lévijského rodu. Celý tento systém přístupu k Bohu prostřednictvím kněží a obětí byl zrušen.

Až dosud tedy ukázal, že kdyby bylo lévijské kněžství bez chyby, Bůh by neoznamoval zavedení nového kněžského řádu Melchisedechova. Kněžství je navíc svázáno se Zákonem, takže se změnou kněžství se změnil i zákon.

C Melchisedech a Ježíš evidentně nejsou z kmene Léviho, a tudíž musí představovat nový kněžský řád (7:13-14).

Autor konstatuje obecně známou věc, totiž že Ježíš nebyl z kmene Léviho, ale z Judy. Nazývá Ježíše titulem „náš Pán“, který jinak používá pouze ve verši 13:20 (ve 2:3 je pouze „Pán“). Chce, abychom si uvědomili, že Ježíš není jen nějaký další lidský kněz, ale že je „náš Pán“, Bůh v lidském těle. Slovo přeložené „pocházel“ znamená doslova „vzešel“ a je narážkou na Mesiáše (viz Lukáš 1:78: „Vycházející z výsosti; Malachiáš 3:20 (4:2 KR): „vzejde slunce spravedlnosti“; 2. list Petřův 1:19: „dokud ... jitřenka vám nevzejde v srdci“). Verše 7:11 a 15 mluví o příchodu *jiného* kněze, a toto slovo v řečtině znamená „jiný odlišného druhu“. Ježíš je *jediným* knězem, který zastupuje Melchisedechův řád.

Jak opět podotýká Hughes (str. 260), pokud autor čelí falešnému učení kumránské sekty, podle kterého mají přijít dva mesiášové, jeden z kněžského kmene Léviova, druhý z královského kmene Judova, pak zde svým prohlášením tento omyl napravuje. Ježíš je v jedné osobě jak králem, tak knězem podle řádu Melchisedechova. Staré lévijské kněžství bylo zrušeno.

Jeho hlavní myšlenkou v 7:11-14 je tedy to, že Zákon a lévijské kněžství stojí níže, protože nikoho nemohly přivést k dokonalosti. Adresáti listu se nesmějí vracet zpátky k judaismu! Dále pak ukazuje, že:

2. Nová smlouva a Ježíšovo kněžství stojí výše, protože nám umožňují přijít do Boží blízkosti (7:15-19).

I zde probíhá jeho argumentace ve třech krocích:

A Ježíšovo kněžství stojí výše, protože jeho základem je moc nezahubitelného života (7:15-17).

Požadavky kladené na lévijského kněze byly všechny čistě zevnější. Lévijské kněží byli vybíráni výhradně na základě svého tělesného původu a nepřítomnosti určitých tělesných vad (3. Mojžíšova 21:16-23). Také obřady, jimiž byli ustanovováni, byly zevnější: zahrnovaly oblečení kněžského roucha, omývání vodou, očišťování oběti a jiné (viz 2. Mojžíšova 29).

Ale Ježíš se stal knězem, jako byl Melchisedech, na základě čehosi vnitřního, a sice na základě „moci nepomíjejícího života“ (7:16). Tajemné mlčení, kterým záznam 1. Mojžíšovy Melchisedechův život obestírá, zdánlivě naznačuje, že „jeho dny nemají počátek a jeho život je bez konce“ (7:3). Melchisedech byl však jen předobrazem Ježíše, který je věčný doopravdy. „V něm byl život...“ (Jan 1:4). I když zemřel pro naše hříchy, hrob ho nemohl udržet. Vstal z mrtvých, žije a je naším knězem navěky! Nic ho o tento úřad nemůže připravit. Dokud tam v nebi pro nás je (a to je navěky!), můžeme jeho prostřednictvím přicházet až do Boží blízkosti!

B Stará smlouva a lévijské kněžství jsou zrušeny, protože byly neúčinné a neúčinné (7:18-19a).

„Zrušit“ zde znamená v právním smyslu „anulovat“. Neúčinnost a neužitečnost Zákona nespočívá v zákoně samém. Jak vysvětluje Pavel (Římanům 7:12): „Zákon je ... sám v sobě svatý a přikázání svaté, spravedlivé a dobré.“ Problém je spíš ve slabosti hříšného těla, které Zákon nedokáže dodržovat (Římanům 7:13-14; 8:3). Jedním z důvodů, proč Bůh vydal zákon, bylo ukázat nám beznadějnou hříšnost našeho srdce (Římanům 5:20; 7:13). Vzhledem k tomu neměl nikdy za úkol přivádět hříšníky blíž k Bohu. Tohle má autor na mysli, když říká, že zákon „nic nepřivedl k dokonalosti“ (7:19a). Hříšníkům pouze zabraňoval ve vstupu do svatyně svatých. A oběti předepsané Zákonem nemohly nikdy úplně očistit hříšníkovo svědomí ani odstranit jeho hříchy (10:1-4).

V tom případě vám může připadat divné, jak mohl David opěvovat požehnání, kterého se dostává člověku, „z něhož je nevěrnost snata, jehož hřích je přikryt“ (Žalm 32:1)? Jak může žalmista říkat: „Mně však v Boží blízkosti je dobře...“ (Žalm 73:28)? Jak vysvětluje F. F. Bruce (str. 149), tato požehnání byla lidem víry vždy k dispozici. „Tyto zkušenosti však nesouvisely s lévijskými rituály a s áronovským kněžstvím. Celý systém uctívání, který byl s těmito rituály a kněžstvím spojen, byl vypočítán spíš na to, aby člověka udržel v bezpečné vzdálenosti od Boha, než na to, aby ho k němu přivedl blíže.“ A to nás přivádí ke třetímu kroku autorovy argumentace:

C Nová smlouva a Ježíšovo kněžství nám dávají lepší naději, v níž přicházíme do Boží blízkosti (7:19b).

„Lepší nadějí“ je míněn Ježíš, „ručitel lepší smlouvy“ (7:22), to jest Nové smlouvy (8:6-13). Autor hodlá toto téma přicházení do Boží blízkosti vysvětlit podrobněji v 10:19-22, kde říká: „Když tedy, bratři, máme smělou důvěru, že smíme vstoupit do svatyně Ježíšovou krví, cestou novou a živou, kterou nám otevřel skrze oponu, to jest skrze své tělo, a když máme velikého kněze nad domem Božím, přistupujme [před Boha (ČEP)] ...“ (KMS).

Autor listu miluje slovo „lepší“. Používá ho (v řeckém originále) dvanáctkrát. (V celém Novém zákoně se vyskytuje osmnáctkrát.) Ježíš je lepší než anděl (1:4⁽¹⁾). Autor je ohledně svých čtenářů přesvědčen o lepších věcech (6:9⁽²⁾ KMS, NBK, KR). Nová smlouva je lepší smlouva (7:22⁽³⁾; 8:6⁽⁴⁾ KMS, NBK, KR) s lepšími zaslíbeními (8:6⁽⁵⁾). Ježíš je lepší obět' (9:23⁽⁶⁾ KMS, NBK, KR) a jeho krev mluví lépe než krev Ábelova (12:24⁽⁷⁾ KMS, NBK, KR). Křesťané mají v nebi lepší bohatství (10:34⁽⁸⁾). Lidé víry proto hledají lepší vlast, tu nebeskou (11:16⁽⁹⁾). Čeká nás lepší vzkříšení (11:35⁽¹⁰⁾). Bůh pro nás připravil něco lepšího než pro svaté Starého zákona (11:40⁽¹¹⁾). A tady (7:19⁽¹²⁾) máme lepší naději, která nás přivádí do Boží blízkosti.

Autor chce říct: když máte něco lepšího, proč se vracet k něčemu horšímu? Možná nostalgicky vzpomínali na „staré dobré časy“; přitom ale ztráceli ze zřetele, že to, co mají nyní v Kristu, je daleko lepší než cokoli, co mívali v judaismu. To, na co se svatí Starého zákona těšili, oni dostali! Díky Kristově lepší oběti jsou nám úplně odpuštěny hříchy. Nemusíme čekat na nádvoří, zatímco za nás kněz obětuje ve svatyni svatých. Máme za oponou velekněze, který nás zve, abychom přišli blíž, až k samotnému Božímu trůnu, který je trůnem milosti, a obdrželi milost a pomoc právě ve chvíli, když je potřebujeme!

Závěr

Možná si říkáte: „No, to je určitě báječné pro Židy, kteří byli v pokušení vrátit se k judaismu. Ale mně nic takového nikdy ani nenapadlo. Co to má společného se mnou?“

Za prvé: *Měli byste si být jisti, že opravdu rozumíte tomu a že se opravdu radujete z toho, že jste byli pro Boha učiněni přijatelnými výhradně díky tomu, co udělal Ježíš, a ani trochu díky tomu, co jste udělali vy.* Všechna náboženství na světě s výjimkou biblického křesťanství učí, že pro to, aby byl člověk pro Boha přijatelný, musí něco udělat. Dokonce i církev římsko-katolická učí, že nemůžete být ospravedlněni samotnou milostí skrze samotnou víru v samotného Krista, ale že musíte ke své víře v Krista připojit dobré skutky, abyste získali zásluhy pro nebe. (Viz *Sacro sancti et oecumenici concilii Tridentini canones et decreta* [Kánony a dekreta přesvatého a všeobecného tridentského koncilu], zasedání 6., kánony č. 9, 12, 24.)

Pavel ale říká (Římanům 4:4-5) víc než jasně, že jsme zachráněni Boží milostí (*nezasloužená* laskavost) zcela bez ohledu na cokoli, co děláme: „Kdo se vykazuje skutky, nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti. Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost.“ Pokud správně chápete, co Pavel říká, vaší první reakcí bude: „Takže máme dále žít v hříchu, aby se rozhojnila milost?“ Pavel s takovou reakcí počítal (Římanům 6:1), a proto to výslovně popřel. Nicméně tato myšlenka by nám měla aspoň blesknout hlavou, pokud chápeme tu radikální povahu spasení *pouze* Boží milostí. Pokud se snažíte přicházet do Boží blízkosti tím, že se snažíte si to zasloužit čímkoli, co děláte, znamená to, že nechápete evangelium.

Za druhé: *Měli byste si být jisti, že opravdu těžíte a radujete se z té velké výsady přicházet blíž k Bohu prostřednictvím krve Ježíše Krista.* Jste-li díky tomu, co pro vás Ježíš udělal, usmíření pro čas i pro věčnost s Bohem, máte „lepší naději“. Měli byste být plni naděje v Bohu (Římanům 15:13). Ať čelíte jakýmkoli každodenním problémům, bez ohledu na to, jestli jsou triviální nebo zásadní, stále máte přístup do Boží přítomnosti prostřednictvím Ježíšovy krve. *Přijďte blíž!*

Když Donald Grey Barnhouse studoval ve Francii, pracoval jako pastor v malém evangelickém sboru ve Francouzských Alpách. Každý týden, když šel do sousední vesnice, potkával místního kněze, který šel opačným směrem. Často se zastavili na kus řeči, a tak se spřátelili.

Při jedné příležitosti se ho kněz zeptal, proč se protestanté nemodlí ke světcům. „A proč bychom měli?“ zaptal se Barnhouse. Kněz začal vysvětlovat a ilustroval to na příkladu, jak se člověk jako Barnhouse může dostat k rozhovoru s prezidentem Francie. Může jít za některým členem vlády, kterému se možná podaří vyjednat mu přístup do prezidentovy kanceláře, takže by se Barnhouse mohl s prezidentem setkat. Kněz, s triumfálním úsměvem na rtech, patrně předpokládal, že jednoduchost a jasnost jeho argumentu vylučuje jakoukoli možnost nesouhlasu.

Barnhouse mu na to řekl: „Dejme tomu, že jsem prezidentův syn. Bydlím s ním v prezidentském paláci. Když jde do úřadu, vstanu od snídaně a dám mu pusu na rozloučenou. Potom se vydám na ministerstvo vnitra a tam si u čtvrtého tajemníka druhého náměstka, domluvím schůzku s ministrem. A když se dostanu do jeho kanceláře, požádám ho, jestli bych si mohl promluvit se svým *papá*.“

Jeho přítel zůstal jako omráčený, když Barnhouse dodal, že je Božím dítětem, dědicem a spoludědicem Kristovým, a že má tedy k Otci bezprostřední přístup. (Donald Grey Barnhouse: *Let Me Illustrate* [Revell], str. 15-16). To je naše veliká výsada díky Ježíši, našemu knězi navěky podle řádu Melchisedechova.

Otázky k diskuzi

1. Co to znamená, že nejsme pod Zákonem (Římanům 6:14; Galatským 5:1-4)? Musíme stále ještě poslouchat Desatero přikázání?
2. Proč Bůh vydal Zákon, když je Zákon nedokonalý, neúčinný a neužitečný?
3. Máme u nás nějaké křesťanské tradice, které bychom měli znovu posoudit a případně je odložit? Pokud ano, které to jsou?
4. Diskutujte: Pokud vám hlavou nebleskne: „hřešme směle, aby se rozhojnila milost,“ pak evangelium nechápete.

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Teokracií (bohovládou) je zde míněn politický systém, ve kterém vládnoucí moc náleží Bohu. (Slovo teokracie bývá někdy používáno v hanlivém smyslu i pro politický systém, v němž vládnoucí moc spočívá v rukou kněžstva nebo určité kněžské třídy; takový systém by však bylo vhodnější označovat pojmem hierokracie.) — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

SPASENÍ ZARUČENO!

Židům 7:20-28

Steven J. Cole

23. května 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

23. května 2004
List Židům, lekce 22.

Spasení zaručeno! Židům 7:20-28

Záruka vrácení peněz je báječná věc! Něco koupíte, ale ono se vám to ještě v záruční době pokazí. Tak to vezmete zpátky do obchodu a oni vám buď vrátí peníze nebo vám dají nový exemplář, který funguje. To je něco!

Někdy je ovšem taková záruka k ničemu. Řekněme, že vám máte zaručené místo v letadle, ale když na poslední chvíli dorazíte na letiště, zjistíte, že letecká společnost vydala na let příliš mnoho letenek a vaše sedadlo je už obsazeno. Čím důležitější pro vás daná situace je, tím spolehlivější záruku potřebujete.

Ta nejdůležitější věc, kterou potřebujeme mít naprosto zaručeně zaručenou, je to, co nás čeká na věčnosti. Život je krátký a nejistý, ale věčnost je navěky! Nestojíme o to, aby nám u perlové brány řekli: „Na vaše jméno tu žádnou rezervaci nemáme. Kdy jste si o ni zažádal?“ Jestli si něčím potřebujete být opravdu jisti, mělo by to být vaše spasení. Autor Listu Židům nám chce dát na srozuměnou, že Ježíš, díky tomu, že je knězem podle řádu Melchisedechova, je ručitelem lepší smlouvy, v níž máme zajištěno spasení.

Autor dále rozvíjí svůj argument, že jako kněz navěky podle řádu Melchisedechova stojí Ježíš vysoko nad lévijskými kněžími. V našem dnešním oddílu ukazuje, že tato jeho nadřazenost v úloze našeho kněze je dána (1) Boží přísahou (7:20-22), (2) trvalostí Ježíšova úřadu a tím, že se za nás neustále přimlouvá (7:23-25), a (3) jeho dokonalou čistotou a tím, že jako nejvyšší oběť přinesl sám sebe (7:26-28). Říká nám, že:

Ježíšova nadřazenost v úloze našeho velekněze zaručuje spasení všem, kdo do Boží blízkosti přicházejí jeho prostřednictvím.

Jádrum textu je verš 7:25: „Proto je také schopen dokonale spasit ty, kdo skrze něj přicházejí k Bohu...“ (NBK). Abychom této větě správně rozuměli, musíme mít jasno v tom, co to znamená „spasit“. Jak často říkám, spasení je silné slovo. Spasení nepotřebuje člověk, který se má docela dobře, ale který by ke svému jinak spokojenému životu vzal zavděk nějakou takovou třešničkou na dort. Spasení nepotřebuje člověk, který je celkem schopný a má věci pod kontrolou. Spasit někoho neznamená nabídnout mu pár rad nebo tipů na téma, jak lépe žít. Člověk, který potřebuje spasit, je ztracený, zneschopněný a v bezprostředním nebezpečí záhuby. Nemůže se spasit sám. Bez pomoci zvenčí nepřežije.

Minulý týden se pokoušeli zachránit horolezce, který se zřítíl na Mount Rainier, ale neuspěli. Zemřel dříve, než se helikoptěře podařilo ho odtud dostat. Jeho zranění mu bránila v tom, aby s hory sestoupil sám. Byl bezmocný a zoufalý. Potřeboval být zachráněn, ale pokus o jeho záchranu selhal.

V duchovním smyslu potřebuje být zachráněn každý člověk. Před čím potřebujeme zachránit? Biblická odpověď zní: „Potřebujeme být spaseni před Božím hněvem a věčným odsouzením.“ Jan 3:36 to říká takto: „Kdo věří v Syna, má život věčný. Kdo Syna odmítá, neužije život, ale hněv Boží na něm zůstává.“ Nebo jak píše Pavel (1. Tesalonickým 1:10), je to Ježíš, kdo „nás vysvobozuje od přicházejícího hněvu“. V Římanům 5:9 napsal: „Tím spíše nyní, když jsme byli ospravedlněni prolitím jeho krve, budeme skrze něho zachráněni od

Božího hněvu.“ Nebo opět (1. Tesalonickým 5:9): „Vždyť Bůh nás neurčil k tomu, abychom propadli jeho hněvu, nýbrž abychom došli spásy skrze našeho Pána Ježíše Krista.“ Bud' jsme spaseni krví Ježíše Krista, nebo nás kvůli našim hříchům čeká Boží hněv.

Aby Bůh spasil hříšníky, nikdy bude dělat kompromisy se svou dokonalou spravedlností. „Mzdou hříchu je smrt...“ (Římanům 6:23), což znamená věčné odloučení od Boha. Aby Bůh uspokojil svou spravedlnost, požaduje, že musí být zaplacená pokuta, která je za hřích stanovena. Ve své lásce poslal svého vlastního Syna, aby za nás jako dokonalý velekněz přinesl oběť, kterou potřebujeme, abychom unikli jeho hněvu. Ale Boží Syn k našemu úžasu neobětoval žádné zvíře, ale sám sebe! John Piper (<http://www.soundofgrace.com/piper96/12-01-96.htm>) o tom říká: „A to všechno je *Boží láska*, jež od nás odvrací *Boží hněv* takovým způsobem, kterým je potvrzena *Boží spravedlnost* a vyvýšena *Boží sláva*.“

Autor se nám snaží ukázat Ježíšovu nadřazenost v úloze našeho velekněze. Nechtěl, aby se jeho čtenáři pod hrozbou pronásledování vraceli zpátky k judaismu, a tak jim ukazuje, že Ježíš stojí nad lévijským kněžstvím a obětním systémem. Sice třeba nebýváme v pokušení opustit křesťanství a přejít k judaismu, ale když na nás přijdou zkoušky či zklamání, snadno nás to pokuší k tomu, abychom se odvrátili od Krista. Čelíme problémům, jejichž řešením je hlubší poznání Krista, ale my se místo toho obracíme ke světské psychologii, která nám nabízí způsoby, jak se s nimi vyrovnat nebo jak nahlédnout do vlastní minulosti. Nebo pro utišení svého trápení vyhledáváme hmotné jistoty nebo světská potěšení. Ale to, co opravdu potřebujeme, je vidět nadřazenost Ježíše Krista v úloze našeho velekněze, který je schopen dokonale spasit nás všechny, kteří skrze něj přicházíme k Bohu.

1. **Ježíšova nadřazenost v úloze našeho velekněze je dána Boží přísahou (7:20-22).**

Autor staví do kontrastu lévijské kněží a Ježíše jako kněze podle řádu Melchisedechova. V případě lévijských kněží Bůh nepřisahal, že kněz bude knězem navěky. Pokud ale jde o kněžství jeho Syna, „Hospodin přísahal a nebude toho litovat [neodvolá to (Žalm 110:4 JB)]: Ty jsi kněz navěky“ (7:21, citován Žalm 110:4). něco podobného jsme viděli v 6:13-18 v případě Božího slibu Abrahamovi: Bůh přísahal při sobě samém, aby zaslíbení ještě posílil. Už jeho pouhé slovo stačí na to, abychom si jeho slibem mohli být jisti. Když k němu ale připojí ještě přísahu, je to, jako kdyby ten slib podtrhl, označil zvýrazňovačem, zarámoval a udělal u něj řádku vykřičníků! A pak dodá: „... a nebude toho litovat...“! Nerozmyslí si to! Člověk z toho má dojem, že Bůh chce, abychom si toho opravdu všimli: Ježíš je knězem navěky!

„Proto,“ dodává autor (7:22), „se Ježíš stal ručitelem lepší smlouvy.“ V řečtině je jméno Ježíš zdůrazněno tím, že stojí na konci věty. Ježíš je lidské jméno našeho Spasitele a znamená: „Hospodin zachraňuje.“ Jak to řekl anděl Josefovi: „... dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů“ (Matouš 1:21). Toto je jediný případ použití slova „ručitel“ v Novém zákoně. Ježíš, který za naše hříchy obětoval na kříži sám sebe, je pro nás zástavou či zárukou této lepší smlouvy, Nové smlouvy, o které se zde autor pouze zmíní, ale podrobněji se jí bude zabývat v 8:7-13.

Philip Hughes poznamenává: „Je mimořádně významné, že Bůh potvrdil přísahou jak smlouvu s Abrahamem, tak výnos o kněžském řádu Melchisedechově, protože pod tato dvě záhlaví lze shrnout všechna zaslíbení a proroctví o milosti před Kristovým příchodem a protože s Kristovým příchodem se jak smlouva evangelia, tak kněžství evangelia náhle staly

skutečností.“ (P. Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 267.) Jinými slovy: obě klíčová proroctví a zaslíbení o Kristu podporují Boží přísahy. To je, jako by naše spasení pojišťovala dvojnásobná záruka samotného Boha pravdy! Řečeno s Johnem MacArthurem: „Za všechna Boží zaslíbení v Nové smlouvě nám ručí sám Ježíš. Ručí za to, že zaplatí všechny dluhy, které na nás naše hříchy kdy uvalily nebo uvalí.“ (J. MacArthur: *The MacArthur New Testament Commentary, Hebrews* [Moody Press], str. 198).

2. **Ježíšova nadřazenost v úloze našeho velekněze je dána trvalostí Ježíšova úřadu a tím, že se za nás neustále přimlouvá (7:23-25).**

A Ježíšova nadřazenost v úloze našeho velekněze je dána trvalostí Ježíšova úřadu (7:23-24).

Autor dále porovnává lévijské kněží s Ježíšem, naším knězem podle řádu Melchisedechova. Lévijských kněží musela být spousta, protože umírali a bylo třeba je nahrazovat. Židovský historik Josephus Flavius říká, že od Árona po zničení chrámu v roce 70 n. l. se vystřídalo třiaosmdesát velkeněží. Talmud tvrdí, že jenom v období prvního chrámu jich bylo osmnáct a v období druhého chrámu přes tři sta. (Leon Morris: *Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, str. 71.) Ať jich bylo více nebo méně, to hlavní je, že nebyli velekněžími natrvalo. Každý z nich zemřel a po něm to převzal další. Ale Ježíš, „protože zůstává na věky, má nepomíjející kněžství“ (7:24 NBK).

Řečeno v pojmech dnešní doby, lidští pastoři přicházejí a odcházejí, ale Ježíš je pro vás v nebi stále. Pastor samozřejmě není starozákonní kněz, já vás přece před Bohem nezastupuji. Můžete do Boží blízkosti přicházet přímo, skrze Krista. Mým úkolem je zvěstovat a vysvětlovat vám Boží pravdu, ale v tom se vždy skrývá nebezpečí, že na mně budete příliš závislí. Příští neděli to bude z Boží milosti dvanáct let, co jsem v tomto sboru začal sloužit jako pastor. Ale pravda je taková, že příští neděli bych také už mohl být v nebi, protože jsem smrtelný člověk. Ačkoli se modlím, aby Bůh mou službu, dokud mne tu ponechává, používal k tomu, aby vás vyzbrojil a povzbudil pro váš život s ním, nespolehejte na mne a nebudte na mně závislí. Spolehejte na Krista, protože „on zůstává navěky“!

B Ježíšova nadřazenost v úloze našeho velekněze je dána tím, že se za nás neustále přimlouvá (7:25).

Ježíš „může naprosto dokonale zachraňovat ty, kteří skrze něho přistupují k Bohu, neboť je stále živ, aby se za ně přimlouval“ (KMS). Úžasný verš! John MacArthur o něm říká (str. 199): „Stejně jako v Janovi 3:16 i zde je celá podstata evangelia.“ Je v něm několik mimořádně důležitých částí.

1) „*Ježíš je schopen zachraňovat.*“ (srovnej NBK, KMS)

Jak Josefovi slíbil anděl, „on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů“ (Matouš 1:21). Mnozí křesťané by ten verš raději viděli takto: „Udělá všechno, co může, aby vysvobodil svůj lid z jeho hříchů, ale záleží na tom, jak oni uplatní svou svobodnou vůli. Pokud to nechtějí, nemůže je spasit.“ Představují si, že Bůh v nebi chřadne *touhou*, aby mohl lidi zachránit. Zoufale si *přeje* je spasit. Jenže má, běda, svázané ruce, protože dal lidem svobodnou vůli, čímž svou schopnost záchrany snížil! Spása duše je podle tohoto názoru společným dílem Boha

a člověka. Bůh udělal svou část práce a teď je na člověku, aby udělal tu svou: aby správně využil své svobodné vůle a uvěřil v Ježíše.

Teologové nazývají tento názor „synergismus“. Toto pojetí spásy učí římsko-katolická církev, ne však reformátoři. Ti správně učili, že v důsledku pádu lidstva do hříchu žádný člověk Bohu nerozumí a nehledá ho (Římanům 3:10-11). Rodíme se mrtví ve svých vinách a hříších (Efezským 2:1). Řečeno s použitím jiného příměru, jsme v duchovní temnotě, oslepeni bohem tohoto světa, abychom neviděli světlo evangelia (2. Korintským 4:4). Nemůžeme s Bohem na svém spasení spolupracovat o nic víc, než může mrtvý chtít být vzkříšen nebo než se může slepý rozhodnout vidět. V tomto padlém stavu nemůžeme ani *toužit* po spasení, protože „lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé“, jak učil Ježíš (Jan 3:19; srovnej Jan 8:44).

Abychom docenili biblickou doktrínu spasení, musíme pochopit, jak jsou hříšníci beznadějně ztraceni a bezmocní. Bez Krista pro hříšníky platí: „Mají zatemnělou mysl a odcizili se Božím životu pro svou nevědomost a zatvrzelé srdce. Otupěli, propadli bezuzdnosti a s chtivostí dělají hanebné věci“ (Efezským 4:18-19). To není žádný pěkný obrázek, ale tak Bible popisuje náš stav před spasením (a to i v případě, že jste vyrůstali v křesťanské rodině!).

Jak potom vůbec může být kdokoli zachráněn? „*Ježíš je schopen!*“ Když Pavel mluvil o tom, že jsme byli mrtví ve svých hříších a že tudíž jsme nutně propadli božímu hněvu, pokračuje: „Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, jíž si nás zamiloval, probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. Milostí jste spaseni!“ (Efezským 2:4-5). Spasení není otázka hození lana tonoucím, který se toho lana může chytit. Je to otázka vdechnutí nového života člověku, který se už utopil! Člověk to nedokáže, ale Ježíš ano! Je schopen zachraňovat!

2) „*Ježíš je schopen zachraňovat naprosto dokonale*“ (či „*navěky*“¹).

Příslušné řecké slovo znamená „úplně“. V tomto kontextu může mít autor na mysli, že jeho schopnost nás zachraňovat trvá věčně, protože on sám zůstává naším knězem věčně. Pravděpodobně mu však jde navíc o to, že nás Ježíš zachraňuje úplně nebo až do konce. Infinitiv „zachraňovat“ je v řečtině infinitivem přítomného času, který se vztahuje k průběžnému procesu záchrany. Už když uvěříme Kristu, jsme zcela zachráněni, ale spasení má i přítomný a budoucí aspekt. V přítomnosti *jsme zachraňováni* a jednou *budeme zachráněni* v konečném a vrcholném smyslu.

To je ona velká doktrína vytrvání svatých. Bůh slinuje, že to, s čím v okamžiku našeho spasení začne, také dotáhne až do konce. Jak řekl Ježíš, ten, kdo ho poslal, chce, „abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den“ (Jan 6:39). Otec dal svému Synu vyvolený lid. Kolik z nich může Ježíš ztratit? *Nikoho!* Můžou mít pochybnosti – jako Tomáš. Můžou zapírat – jako Petr. Ale Ježíš je schopen dovést jejich záchranu až do konce. *Nikoho neztratí!* Ale jak to dokáže?

3) „*Neboť je stále živ, aby se za ně přimlouval.*”

Slovo „přimlouval“ se vyskytuje v řeckých papyrech a označuje žádost u nadřízeného. (G. Abbott-Smith: *A Manual Greek Lexicon of the New Testament* [Charles Scribner's Sons], str. 99.) Jako věčný Boží Syn sedí Ježíš na trůně po Otcově pravici. Je Otci roven v jeho Božství, ale jako Syn se podřizuje jeho vůli. Je schopen spasit svůj lid, protože „je stále živ

a přimlouvá se za ně“. Nejobsáhlejší představu o tom, jak se za své lidi modlí, nám dává jeho velekněžská modlitba v Janovi 17. Další příklad vidíme, když Ježíš předpovídá, že ho Petr zapře, a dodává: „Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala...“ (Lukáš 22:32).

I když můžeme ošklivě klopýtnout, jako Petr, naše spasení je zaručeno, protože náš velekněz sedí po pravici Boha Otce a přimlouvá se za nás! Už jen to, že tam (od té doby, co nás vykoupil svou krví) je, znamená, že když zhřešíme, „máme u Otce přimluvce, Ježíše Krista spravedlivého“ (1. list Janův 2:1). Záruka našeho spasení nepřestává platit, když přesně nedodržíme pokyny „Návodu pro spotřebitele“ – i když bychom se vždy měli snažit Boží slovo poslouchat. To jediné, na čem závisí, jsou neustálé modlitby našeho velekněze!

Ježíšova nadřazenost v úloze našeho velekněze je tedy dána Boží přísahou a dále trvalostí jeho úřadu spolu s tím, že se za nás v tomto úřadu neustále přimlouvá. Tyto věci jsou zárukou našeho spasení.

3. Ježíšova nadřazenost v úloze našeho velekněze je dána jeho dokonalou čistotou a tím, že jako nejvyšší obět přinesl sám sebe (7:26-28).

Slova „velekněz, jakého jsme potřebovali“ říkají, že Kristus je pro dílo spásy tím pravým (Morris, str. 72). Znamená to, že „přesně odpovídá nárokům zoufalé situace“, v níž jsme se jako hříšníci nacházeli (P. Hughes, str. 271). Autor tu na sebe navrhl pět pojmů, které zdůrazňují Ježíšovu dokonalou čistotu.

Za prvé je „svatý“. Toto slovo vystihuje jeho bezhříšný charakter a vyjadřuje, že je oddělený pro Boha. Dále má výrazně mesiášský názvuk, protože v Žalmu 16:10 označuje Septuaginta (Žalm 15:10 LXX)² Ježíše jako Božího Svatého, kterého Bůh nenechá rozpadnout v prach³ (P. Hughes, str. 272).

„Nevinný“ (KMS: „bezelstný“) znamená, že je „ve svých činech i motivech zcela prost čehokoli zlého či škodlivého“ (tamtéž).

„Neposkvrněný“ znamená „prostý jakékoli mravní či duchovní nečistoty“ (MacArthur, str. 202). Pravděpodobně se vztahuje k Ježíšově mravní čistotě v protikladu k rituální čistotě lévijských kněží. Ti mohou být navenek čistí, uvnitř jsou však jakožto hříšníci poskvrnění. Ježíš však byl čistý dokonale a zcela, zevnitř i zvenčí (P. Hughes, str. 273).

„Oddělený od hříšníků“ neznamená, že se Ježíš nestýkal s hříšnými lidmi (v jakémsi klášterním smyslu). Přesnější by bylo říci, že byl sice přítelem hříšníků, ale přesto zůstával mimo hřích a bez poskvrny hříchu. Na rozdíl od lévijských kněží, kteří se museli držet v povzdálí od kohokoli, kdo by je mohl rituálně znečistit, Ježíš se mohl stýkat s hříšnými lidmi, a přesto na něj jejich nečistota nepřecházela. Mohl se dotýkat malomocných (Marek 1:41), rituálně nečistých, ba dokonce i mrtvých (Lukáš 8:40-56), aniž by na něm ulpěla jejich nečistota. Naopak, jeho čistota a životodárná moc přecházela na ně!

Výraz „vyvýšený nad nebesa“ „zastřešuje pravdy Kristova zmrtvýchvstání, nanebevstoupení a oslavení a vykresluje obraz vrcholné dokonalosti našeho živoucího velekněze v nebeské svatyni“ (P. Hughes, str. 275). To znamená, že: „Moc jeho naprosto dostačujícího díla smíření nám je dnes k dispozici v téže nezmenšené míře, jako byla k dispozici věřícím prvního století, a to proto, že on, který za nás zemřel, se ze smrti vrátil k životu a usedl na trůn na výsostech“ (tamtéž).

Autor dodává (7:27), že Ježíš „nemusí jako dřívější velekněží denně přinášet oběti napřed za vlastní hříchy a pak teprve za hříchy lidu. Ježíš to učinil jednou provždy, když obětoval sebe sama.“ Dřívější velekněží byli hříšníci podléhající slabostem (7:28), kteří před

Boha musí nejprve předstoupit se svou vlastní obětí, aby pak mohli zastupovat ostatní hříšníky. Ježíš ale nepotřeboval přinášet oběť sám za sebe, protože byl bez hříchu. Místo toho přinesl jako oběť sám sebe a to jednou provždy! Verš 7:28 shrnuje: „Zákon totiž ustanovuje za velekněze lidi, podléhající slabosti, ale slovo přísahy, dané až po zákonu, ustanovuje Syna navěky dokonalého.“ Nadřazenost Ježíše, Božího Syna, v úloze našeho velekněze je zárukou toho, že jsme zachráněni. Koho ale Ježíš zachraňuje?

4. **Ježíš zachraňuje navěky ty, kdo jeho prostřednictvím přicházejí do Boží blízkosti (7:25).**

Ti, kdo učí synergické pojetí spásy obviňují nás, kteří považujeme spasení za čistě Boží dílo, z toho, že učíme, že nás Bůh zachraňuje bez víry. To není pravda. Učíme, že Bůh zachraňuje skrze víru. Je naší odpovědností věřit v Ježíše Krista. Ale *nejsme schopni* uvěřit evangeliu, dokud nám Bůh ve své milosti nedá víru darem. Jak řekl Ježíš: „Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec, který mě poslal; a já ho vzkřísím v poslední den“ (Jan 6:44; srovnej 6:65). Židům 13:21 říká, že Bůh „v nás působí to, co se mu líbí“. Protože se mu líbí, abychom přicházeli Ježíšovým prostřednictvím do jeho blízkosti, musí to v nás působit on, máme-li k němu vůbec někdy vě věře přijít.

Slovo „přistupují“ je v řečtině v čase přítomném průběhovém,⁴ takže označuje ty, kdo právě jsou zachraňováni. Přicházejí k Bohu Ježíšovým prostřednictvím soustavně. Nepřijdou k Bohu jen jednou, aby získali pár výhod. Znají zoufalou situaci, ve které se jako hříšníci nacházejí, a proto přicházejí skrze Kristovu krev do Boží blízkosti, aby došli spasení, a přicházejí dále a dále, aby našli milost, která je udrží až do konce. Přicházejí *prostřednictvím Ježíše*, protože Ježíš je jediná cesta k Otci (Jan 14:6). Přicházejí *k Bohu*, ne k církvi nebo k náboženským povinnostem. Není možné přicházet do Boží blízkosti, a zároveň lpět na svých hříších. Když tedy přicházíme k Bohu, odvracíme se od svých hříchů a usilujeme o svatost (12:14), a to nejen navenek, ale především na úrovni srdce. Bůh totiž hledí na srdce.

Závěr

Dostali jste někdy investiční nabídku, ve které stálo drobným písmem: „Skutečné výsledky hospodaření mohou podléhat výchalkám,“ nebo: „Částky uvedené v tomto letáku slouží pouze pro ilustraci, skutečné výnosy mohou být nižší“? Taková varování významně snižují hodnotu toho, co nabídka slibuje!

Bůh ale slibuje, že díky Ježíšově nadřazenosti v úloze našeho velekněze má každý, kdo jeho prostřednictvím přichází k Bohu, spasení zaručeno. Nikde se nepíše nečitelnými bleškami: „Hříšník musí napřed dát svůj život do pořádku.“ Nikde nestojí: „Na opravdu špatně hříšníky se nabídka nevztahuje.“ Ježíš slibuje: „... kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven...“ (Jan 6:37). Pokud k němu přijdete, ručí vám za vaše spasení na celou věčnost!

Otázky k diskuzi

1. Proč je důležité uznat, že spasení je *výhradně* Boží dílo, a ne výsledek spolupráce mezi člověkem a Bohem?
2. Jak je možné, aby spasení bylo *celé* od Boha, jestliže hříšník musí věřit?
3. Jestliže je Bůh schopen zachraňovat (Židům 7:25) a jestliže chce, aby byli spaseni všichni lidé (1. Timoteovi 2:4), jak je možné, že nebudou spaseni všichni?

4. Jestliže hříšníci nejsou schopni přicházet ke Kristu sami od sebe, je to podvod, když je k tomu vyzýváme? (Viz Jan 6:37, 44; Matouš 11:25-28.)

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Takto (“forever” či “for ever”) některé anglické překlady. — pozn. překl.
² LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona. V LXX jsou žalmy rozděleny, a tedy i číslovány poněkud jinak než v hebrejském textu. — pozn. překl.
³ Srovnej Skutky 2:27. — pozn. překl.
⁴ Průběhovému času v češtině zhruba odpovídá nedokonavý vid. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

LEPŠÍ KNĚZ PRO LEPŠÍ SMLOUVU

Židům 8:1-13

Steven J. Cole

30. května 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

30. května 2004
List Židům, lekce 23.

Lepší kněz pro lepší smlouvu Židům 8:1-13

Jednou z věcí, o které se satan snaží, je snížit naše vědomí Ježíšovy nadřazenosti a naprosté dostatečnosti. To je něco, podle čeho se dá učení či jednání dokonce hodnotit: pokud Kristu ubírá na slávě, není z Boha. Pomocí zákonictví odvádí satan pozornost křesťanů od podstaty, kterou je Kristus, k povrchním a zevnějším věcem (viz Koloským 2:16-23). Pokud se mu podaří, abychom se soustředili na pravidla a dodržování vnějších věcí, můžeme podlehnout představě, že jsme „dobří“ křesťané. Ale jestliže v centru naší pozornosti a zdrojem naší radosti není osoba a dílo Ježíše Krista, můžeme navenek dělat všechno možné, a přitom zapomenout na to, co je životně důležité: znát Krista a radovat se v něm (viz Filipským 3:1-11).

Někdy nepřítel odpoutává naši pozornost od Krista pomocí zkoušek. Místo abychom se zkouškou nechali přivést k tomu, abychom hledali útěchu a posilu u Krista, vyhledáváme světské rady a pomoc, které může použít každý, ať Krista zná nebo ne. Taková rada může i „fungovat“ – v tom smyslu, že to, co nás bolí, bolet přestane. Ale jestli je to pomoc bez Krista, je to falešná pomoc.

Jindy se nás nepřítel snaží od Krista odlákat pomocí světských pokušení a potěšení. Tak jako v případě semene, které padlo na trnitou půdu, udusí „starosti, majetek a rozkoše života“ (Lukáš 8:14) slovo, které nás vede ke Kristu. Spokojíme se s tím vším, co nám nabízí svět, a zapomeneme, že jeho potěšení jsou v nejlepším případě prchavá. Jen Kristus nás uspokojí pro tento čas i pro věčnost.

První čtenáři Listu Židům byli pod hrozbou pronásledování v pokušení opustit Krista a vrátit se k judaismu. Judaismus byl tím, čím žili jejich předkové celá staletí. Bůh se jim dával poznat prostřednictvím hebrejských Písem a náboženská praxe, kterou tato Písma předepisovala, byla pohodlná a uspokojivá. Proč trpět pronásledování pro víru v Krista? Proč se prostě nevrátit ke starým metodám, které fungovaly celá staletí?

Aby autor toto nebezpečí odvrátil, vysvětluje, čím vším Ježíš Kristus tyto staré metody převyšuje. Už ukázal, že Ježíš je tím, o kom byl celý Starý zákon (1:1-2). Je naplněním všeho, k čemu Sarý zákon směřoval. Jako Boží kněz podle řádu Melchisedechova stojí Ježíš daleko nad lévijskými kněžími. A v osmé kapitole autor říká, že:

Ježíš je lepší kněz, který je prostředníkem lepší smlouvy.

V 8:1-6a ukazuje, že Ježíš je lepší kněz, služebník „pravé svatyně a stánku“. V 8:6b-13 ukazuje, že Ježíš je prostředníkem lepší smlouvy: Nové smlouvy, kterou předpověděl prorok Jeremjáš.

Tato kapitola před nás staví řadu teologických a výkladových obtíží, do kterých zde nemohu zacházet. Jak jsem řekl před pár týdny, otázka toho, nakolik platí Zákon staré smlouvy pro věřící, kteří žijí pod Novou smlouvou, je jednou z nejožehavějších otázek v celém Písmu. A v samotném ohnisku diskuze se nacházejí právě tyto verše. Přiznávám, že ne všechny tyto otázky jsou mi naprosto jasné. Pokud vám zůstanou nezodpovězené otázky, doporučuji vám hlubší studium.

Autor zde probírá delší argumentaci, a proto nejprve vysvětlím sled jeho myšlenek, a pak navrhu několik aplikací.

1. Ježíš je lepší kněz, který slouží v pravé svatyni (8:1-6a).

Jsou tu tři body:

A Náš velekněz sedí po pravici Božího majestátu v nebesích (8:1-2).

Autor zde uvádí hlavní myšlenku toho, co říká: „Máme takového velekněze, který usedl na pravici trůnu Majestátu v nebesích...“ (8:1 KMS). To je rozdíl mezi ním a lévijskými kněžími, kteří byli slabí a nedokonalí (7:28) a kteří sloužili jako zástupci uctívajících v pozemském svatostánku. Ale Ježíš, náš kněz podle řádu Melchisedechova, vystoupil na nebesa a usedl po Boží pravici (Žalm 110:1). Autor pro Boha používá vznešený titul „Majestát v nebesích“, který v sobě zahrnuje význam Boží svrchovanosti jako Krále králů a jeho královskou nádheru, jak ji ve svých viděních spatřili Izajáš (6:1-7) i Ezechiel (1; 10). Byl také jedním ze způsobů, jimiž se o Bohu rád zmiňoval Kalvín. Jako Boží titul se slovo „Majestát“ (NBK, KR: „Velebnost“) vyskytuje pouze zde a ve verši 1:3 (srovnej List Judův 1:25).

Lévijské kněží ve svatostánku či v chrámu vždy stáli, což naznačovalo, že jejich práce nikdy nekončí. Ale Ježíš usedl po pravici Božího trůnu, když dokončil své dílo spočívající v očistění od hříchů (1:3). Udělal všechno, co se pro uskutečnění našeho vykoupení dalo udělat. Jak to řekl, když umíral na kříži: „Dokonáno jest“ (Jan 19:30). Přidávat k tomu, co Ježíš vykonal na kříži, jakékoli lidské skutky či zásluhy znamená pohrdnout jeho smrtí jako dokonalou obětí za naše hříchy.

Místo po pravici trůnu je čestným místem, vyvýšeným místem a místem autority. Slova „v nebesích“ označují místo, kde přebývá Bůh. nemáme nedokonalého lidského kněze, který smí do svatyně svatých vstoupit jen jednou ročně, a ani pak tam nemůže zůstat stát moc dlouho (natož, aby se tam natrvalo usadil!); *máme* velekněze, který sedí po pravici Majestátu v nebesích! Jde o tohle: „Proč bychom měli třeba *jen uvažovat* o návratu ke starému systému, když máme takového velekněze, který natrvalo usedl na tak vyvýšeném místě?“

B Ježíš slouží v pravé nebeské svatyni (8:2-5).

Pro tyto verše byla navržena řada výkladů, ale nebudu se tu jimi všemi probírat. myslím, že to, o co tu autorovi jde především, je myšlenka, že pozemský svatostánek byl jen náznakem. Pravým svatostánkem je samotná Boží přítomnost v nebesích. „Svatyní“ je míněna svatyně svatých ve svatostánku. Ježíš sice po pravici Boží sedí, ale nesedí tam nečinně. Slouží jako kněz.

V 8:2 a 8:5 autor tvrdí, že tato nebeská svatyně i celý svatostánek jsou skutečné věci. Pozemský svatostánek byl jen kopií a náznakem nebeských skutečností. Na podporu svého tvrzení cituje 2. Mojžíšovu 25:40, kde Hospodin říká Mojžíšovi, aby všechno udělal podle vzoru, který mu byl ukázán na hoře. Někteří se domnívají, že Bůh Mojžíšovi předlohu svatostánku skutečně zjevil. Tohle sice nemůžeme vědět s naprostou jistotou, ale podstatné je, že Mojžíš si nemohl svatostánek postavit podle svých vlastních představ. Plán svatostánku zjevoval některé konkrétní skutečnosti o osobě a díle Ježíše Krista. Byl omezeným pozemským obrazem nebeských duchovních pravd. Z tohoto hlediska stojí kněží, kteří sloužili v pozemském svatostánku, níže než náš velekněz, který slouží v pravém nebeském Božím

příbytku.

V 8:3-4 autor opakuje to, co řekl v 5:1, totiž že velekněží přinášeli oběti a dary. Proto bylo nutné, aby i tento velekněz (Ježíš) něco přinesl. Odkazuje zpět na verš 7:27, kde řekl, že Ježíš jednou provždy obětoval sebe sama. Ještě se k tomu hodlá vrátit (9:12-14, 25-28; 10:10-14), ale zde se o tom zmiňuje jen mimochodem. Ve verši 8:4 poukazuje na to, že kdyby byl Ježíš pozemským knězem, nepřipadal by v úvahu, protože nebyl z kmené Léviho. Z toho plyne, že Ježíšovo kněžství musí být vykonáváno v nebesích, ne na zemi. Prohlášení, že „zde jsou ti, kteří přinášejí dary podle Zákona“ (8:4 KMS), nasvědčuje tomu, že jeruzalémský chrám dosud stojí, což datuje List Židům před rok 70 n. l., kdy byl chrám zbořen. (Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 292.)

Zatím nám autor řekl, že náš velekněz usedl po pravici Majestátu v nebesích, a proto neslouží v pozemském stánku, který je pouhým náznakem, ale v pravém svatostánku v nebesích. Ve verši 8:6 uzavírá to, co řekl doposud, a zároveň otevírá další část své argumentace. Závěr spočívá v tom, že:

C Protože Ježíš slouží v nebi, a ne na zemi, dosáhl vznešenější služby (8:6a).

Na velekněze musel být úchvatný pohled, když ve svém nádherném kněžském rouchu vykonával ve svatostánku složité obřady. Každý rok, když kněz zmizel za oponou, si uctívající nepochybně prožili pár minut napětí. Jejich představivost musela pracovat na plné obrátky. „Jak to tam vypadá?“ říkali si nejspíš. „Co asi vidí? Co dělá? Dostane se ven živý?“ Pak se zase ukázal, a všem jim spadl kámen ze srdce.

Autor v podstatě říká: „To není nic proti tomu, že Ježíš teď sedí po pravici Majestátu v nebesích! Jejich každoroční obřady se nedají srovnávat s tím, jak náš velekněz obětoval jednou provždy na kříži *sám sebe*, aby teď jako náš zástupce konal svou kněžskou službu v nebesích! Jeho nebeská služba je mnohem a mnohem vznešenější, než kdy byla jejich pozemská služba!“ Mezi řádky je vlastně vyzývá: „Vůbec ani neuvažujte o tom, že byste se vrátili ke starému pozemskému systému, který byl jenom náznakem. Nepřestávejte se soustředit na Ježíše, který je pravá skutečnost a naplnění všeho, k čemu starý systém ukazoval.“

Než se budeme zabývat druhou částí textu, rád bych navrhl dvě aplikace: (1) *Ježíš slouží jako náš zástupce v nebi – přijímejme jeho službu!* Máme sklon soustředit se na to, jak bychom měli sloužit jemu a tato služba má v našem životě rozhodně své místo (1. Korintským 15:58). Ale jsou také chvíle, kdy bychom se měli ve své horlivé činnosti pozastavit a dovolit Ježíši, aby nám sloužil. Vzpomínáte si, jak se Petr zhrozil, když vzal Ježíš ručník a umyvadlo, aby učedníkům umyl nohy? „Nikdy mi nebudeš mýt nohy!“ Jenže Ježíš opáčil: „Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl“ (Jan 13:8-9). Musíme Pánu dovolit, aby z nás vodou svého slova smyl špínu, která se na nás při putování tímto světem přichytí. Jako náš velekněz nás zastupuje ve své službě před trůnem Majestátu. Přicházejme před něj a udělejme si čas na to, aby jeho služba mohla očistit naše duše.

(2) *Nebeské a duchovní věci jsou skutečnější než věci pozemské a viditelné – hledejme to, co je nad námi!* Autor zdůrazňuje, že pozemský svatostánek *není* to pravé. *Pravý* svatostánek je v nebesích, kde teď Ježíš sedí jako náš zástupce. Máme tendenci myslet si, že skutečné jsou pozemské věci, a že nebeské věci jsou méně skutečné než to, co můžeme vnímat smysly. Ale Pavel nám říká: „... hledejte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem“ (Koloským 3:1-2).

Z toho plyne přinejmenším to, že bychom o Božích věcech měli uvažovat tak často, že pro nás budou skutečnější než věci na této zemi. Boží věci můžeme chápat pouze vírou v pravdy jeho slova. A zatím nás zaplavují a bombardují věci, které vidíme kolem sebe na zemi. Pokud cílevědomě a soustavně nepěstujeme tuto vizi nebes, rozhází nám to priority. Budeme usilovat o to pozemské a přicházet o to nebeské. Tak jako boháč, o kterém mluvil Ježíš, budeme si i my stavět další a další skladiště pro svůj pozemský majetek, ale ve svém vztahu k Bohu budeme chudí (Lukáš 12:15-21). A proto nezapomínejme: to pozemské je pouhý náznak; skutečnost je to nebeské.

2. Ježíš je prostředníkem lepší smlouvy (8:6b-13).

Jelikož je Ježíš lepší kněz, který slouží v pravém svatostánku (8:1-6a), je také „prostředníkem vyšší smlouvy, založené na lepších zaslíbeních“ (8:6b). Těmito lepšími zaslíbeními jsou zaslíbení nové smlouvy, kterou prorokoval Jeremjáš 31:31-34 (8:8-12 cituje Jeremjáše 38:31-34 LXX¹). Na výkladu a aplikaci těchto veršů opět stojí celá řada knih (a také celých teologických systémů), takže si tu mohu dovolit jen proletět po povrchu. Všimněme si tří věcí:

A Lepší smlouva by nebyla zapotřebí, kdyby první smlouva byla bez chyby (8:7).

Jak jsem řekl předminule, když jsme studovali verše 7:11-19,² představa, že by Mojžíšův zákon byl v jakémkoli směru vadný, byla pro Židy něco nemyslitelného! Zákon byl základem celého jejich způsobu života. Byl základem jejich náboženské praxe, která byla samotnou osnovou i útkem toho, co znamenalo být Židem. V kapitole 7 autor vyvozoval, že změna kněžství vyžaduje také změnu zákona, protože tyto dvě věci jsou nerozlučně spjaty a ukázal, že v Žalmu 110:4 David předpověděl změnu kněžství. Zde cituje Jeremjáše 31, aby ukázal, že i sám Starý zákon předpovídá Novou smlouvu, která nahradí starou, mojžíšovskou smlouvu. A důvodem pro tuto změnu bylo to, že stará smlouva měla své chyby.

Rychle ale dodává, že chyba nebyla ani tak v Zákoně samotném, jako v lidech, protože ti ho nedokázali dodržovat: „Kárá je přece...“ (8:8).³ Totéž říká i Pavel: „Zákon je tedy sám v sobě svatý a přikázání svaté, spravedlivé a dobré“ (Římanům 7:12). Později ale mluví o tom, „co bylo zákonu nemožné pro lidskou slabost“ (Římanům 8:3). Jako hříšníci nedokážeme dodržovat Boží svatý zákon. Zákon nám nedával nové srdce ani službu Ducha svatého, díky které jsme schopni jej poslouchat. Jak vysvětluje Pavel v listu Galatským, účelem zákona není dávat duchovní život, ale odhalovat náš hřích, tak abychom byli přivedeni k víře v Krista, který je naším jediným lékem (Galatským 3:19-24).

B Protože Boží lid nebyl bez chyby, slíbil Bůh Novou smlouvu (8:8-12).

Tato smlouva měla být uzavřena „s domem izraelským i s domem judským“. Někteří tvrdí, že církev je nový Izrael, a protože Ježíš řekl, že kalich Poslední večeře je Nová smlouva zpečetěná jeho krví (Lukáš 22:20), obdržela Novou smlouvu místo Izraele církev. Ale v Římanům 11:17-21 stojí, že z Izraele byly vyřaty větve nevěřících, abychom na něj mohli být naroubováni my, pohané. A tak my, kteří věříme, máme podíl na Božích zaslíbeních Nové smlouvy pro Izrael, ale jak Pavel říká dále, až budou naroubováni všichni pohané, kteří mají být naroubováni, bude zachráněn celý Izrael.⁴ Pak rovněž připomíná Jeremjáše 31:⁵ „... to bude má smlouva s nimi, až sejmu jejich hříchy“ (Římanům 11:27).

Je rovněž důležité si uvědomit, že tato požehnání Nové smlouvy sice vyhlásil už Ježíš, ale dokonale budou naplněna až při jeho druhém příchodu. (Viz Craig Blaising, Darrell Bock: *Progressive Dispensationalism* [Baker], str. 200-211.) Craig Blaising píše (str. 208):

Nový zákon sice říká jasně, že Nová smlouva je již vyhlášena – to znamená, že požehnání, která k ní patří, jsou nyní udílěna všem, kdo věří v Ježíše (ať jsou to Židé či pohané) – ale stejně jasně také říká, že zaslíbení Nové smlouvy dosud nejsou plnou skutečností. Zaslíbení v prorocích Jeremjáše, Izajáše a Ezechiele mluví o lidu, který má zákon vepsaný v srdci, chodí po Hospodinových stezkách a je zcela pod kontrolou Ducha svatého. Ve stejných zaslíbeních je ovšem očekáván lid, který vstal z mrtvých a obdržel požehnání věčného dědictví s Bohem, jenž přebývá s nimi a v nich.

O něco dále (str. 209) pak dodává: „Jak plnost těchto požehnání, tak dokonalá proměna, kterou Nová smlouva slibuje, se uskuteční teprve v budoucnosti. Tato budoucnost přijde, až se Ježíš vrátí na zem.“

Vlastností Nové smlouvy se tu mohou pouze letmo dotknout (podrobněji se na ně podíváme příště). Všimněme si pěti věcí:

1) Nová smlouva je zásadně odlišná od staré smlouvy, kterou Izrael nedodržel (8:8-9). Důraz se tu klade na přerušeni, ne na návaznost. Bůh říká: „... ne jako byla ta smlouva, kterou jsem uzavřel s jejich otci...“ To je podle mého soudu hlavní problém teologie smlouvy, která vnímá starou a novou smlouvu jako dva odlišné způsoby provádění jedné a té samé smlouvy milosti. Toto pojetí zdůrazňuje jednotu a návaznost smlouvy v celých dějinách, zatímco zde je důraz evidentně kladen na nespojitost. (*The Evangelical Dictionary of Theology* [Baker], ed. Walter Elwell, str. 280.)

2) Nová smlouva znamená, že Bůh svému lidu vloží své zákony do mysli a do srdce (8:10). V 5. Mojžíšově 29:3 (29:4 KR, NBK), těsně před svou smrtí, Mojžíš Izraelcům řekl: „Ale Hospodin vám nedal srdce, aby chápalo, ani oči, aby viděly, ani uši, aby slyšely, až do tohoto dne.“ Měli Zákon napsaný na kamenných deskách, ale neměli poslušné srdce. Ale ve verších Ezechiele 36:26-27, které odpovídají zaslíbení Nové smlouvy v Jeremjášovi, Bůh slibuje: „A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. Vložím vám do nitra svého ducha; učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich.“ V listu Římanům 6:17 Pavel jása nad tím, „že jste sice byli služebníky hříchu, ale potom jste se *ze srdce* přiklonili k tomu učení, které vám bylo odevzdáno.“ Požehnání Nové smlouvy změnilo naše tvrdá srdce!

3) Nová smlouva znamená blízký vztah mezi Bohem a jeho lidem (8:10b). „Budu jim Bohem a oni budou mým lidem.“ To není nic nového – vždyť to Bůh Izraeli slíbil už při exodu (2. Mojžíšova 6:7). Ale jak vysvětluje Leon Morris: „Bůh, který lidi zachraňuje v Kristu, je pro své zachráněné Bohem v novém a konečném smyslu. A když jsou lidé vykoupeni za onu strašlivou cenu zaplacenou na Kalvárii, stávají se Božím lidem ve smyslu dosud zcela neznámém.“ (Morris: *The Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, str. 78.)

4) Nová smlouva znamená, že Hospodina bude osobně znát každý, od nejmenšího po největšího (8:11).

Nejde o to, že nebude zapotřebí učitelů (Efezským 4:11), ale že „poznání Boha nebude záležitostí omezené hrstky vybraných jednotlivců. Každý účastík Nové smlouvy bude sám důvěrně a osobně znát svého Boha“ (tamtéž, str. 79).

5) Nová smlouva znamená úplné odpuštění hříchů (8:12).

Oběti podle staré smlouvy nedokázaly hříchy úplně odstranit (10:1-4). Byly pouhým náznakem požehnání, která měla přijít v Kristu, který tím, že jednou provždy obětoval sám sebe, zaplatil dluh našich hříchů dokonale (9:14; 10:10, 14)!

Kdyby byla první smlouva bez chyby, nebyla by zapotřebí lepší smlouva. Protože ale Bůh našel na lidech chyby, slíbil Novou smlouvu.

C Tím, že Bůh slíbil Novou smlouvu, se ta první stala starou smlouvou, což byl počátek jejího zániku (8:13).

Jeremjášovo proroctví (about 600 B.C.) zahájilo lhůtu, po jejímž vypršení měla stará smlouva zaniknout. V roce 70 n. l., když Titus dobyl Jeruzalém a zničil chrám, se Izrael jako státní útvar rozpadl a oběti, které byly jádrem systému staré smlouvy, přestaly být přinášeny. Vzhledem k tomu, co tvrdí List Židům (a zvláště verše jako 8:13), se nemůžu ztotožnit s názorem, že v tisíciletém království budou opět přinášeny doslovné zvířecí oběti. Autor zde namítá: to, co je dokonalé, přišlo v Kristu, tak proč se vracet k tomu, co je staré a překonané?

Závěr

Na požehnání Nové smlouvy se blíže podíváme příště. Dnes si jen položme otázku: „Jsem zcela pohlcen soustředěním na prostředníka Nové smlouvy, Ježíše Krista, sedícího po pravici Majestátu na výsostech? Usiluji denně o to, abych ho poznal, miloval a oslavoval, protože za mne na kříži obětoval sám sebe?“ Křesťanství sice vyžaduje poslušnost, ale není to vnějšková poslušnost dodržování pravidel a vykonávání obřadů, ale poslušnost ze srdce vyplývající z lásky k Bohu. „Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hledejte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem. Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě“ (Koloským 3:1-4).

Otázky k diskuzi

1. Co to prakticky znamená „hledat to, co je nad námi“?
2. Jak můžeme rozvíjet své soustředění na Krista uprostřed všeho toho, čím nás zahlcuje svět?
3. Když jsou i v křesťanství příkazy, které je třeba poslouchat, v čem je to jiné, než být pod Zákonem?
4. Co to znamená, že jsou Boží zákony zapsané do našich srdcí?

Poznámky

- ¹ LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona. Od kapitoly 26 jsou v LXX kapitoly Jeremjáše řazeny, a tedy i číslovány podstatně jinak než v hebrejském textu. — pozn. překl.
- ² Kázání „Lepší naděje“ na verše Židům 7:11-19 ze 16. května 2004. [Lekce 21., úvodní část a rovněž bod 1.A.; „Kdyby bylo lévijské kněžství dokonalé, Bůh by neohlašoval zavedení nového kněžského řádu Melchisedechova.“] — pozn. překl.
- ³ Slova původního řeckého textu, přeložená ve verších 8:7-8 jako „bez vady“ a „kárá“ (KR: „obviňuje“), jsou příbuzná. Nejběžnější anglické překlady (a to od velmi doslovných po velmi volné) navíc to druhé z nich překládají výrazem „to find fault“ (doslova na dotyčném „najít chybu“ či „vadu“), který neznamená ani tak „kárat“ či „obviňovat“, jako spíš „kritizovat“ či „vytýkat“ (konkrétní nedostatek). — pozn. překl.
- ⁴ Římanům 11:25-26a — pozn. překl.
- ⁵ Je sice možné, že Pavel ve verši Římanům 11:27 naráží na Jeremjáše 31:33-34, původní text Římanům 11:26b-27a se však nápadně, i když ne do písmene shoduje s textem Izajáše 59:20-21a LXX a Římanům 11:27b odpovídá části verše Izajáš 27:9 LXX. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

LEPŠÍ SMLOUVA

Židům 8:7-12

Steven J. Cole

6. června 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

6. června 2004
List Židům, lekce 24.

Lepší smlouva Židům 8:7-12

Když máte zdravotní pojištění, je dobré vědět, jaké pojistné události vaše pojistka pokrývá. Pokud to nevíte, nevyužijete výhod pojistného plnění a nakonec budete třeba platit za něco, co by měla hradit pojišťovna. Snad to jediné, co mi připadá na čtení ještě úmornější než pojistná smlouva, jsou pokyny k vyplnění daňového přiznání, ale přinutím se k tomu, abych si je přečetl, protože chci vědět, na jaká zvýhodnění mám podle nich nárok.

Mnozí křesťané neznají ohromné výhody, které mají v Ježíši Kristu, a nepřítel toho využívá proti nim. Nakonec „platí“ za něco, co „pokrývá smlouva“! Podléhají pocitům viny, i když smlouva říká: „Na jejich hříchy už nevzpomenu.“ Připadají si odcizeni od Boha a jeho lidu, i když ve smlouvě stojí: „Budou jim Bohem a oni budou mým lidem.“ Necháávají se omezovat spoustou lidských pravidel, i když Bůh říká: „Dám své zákony do jejich mysli a napíšu jim je na srdce.“¹ Neznají slavné dědické nároky dětí svobodné ženy; místo toho žijí v otroctví jako děti otrokyně (Galatským 4:30-31).

Kdyby tito židovští křesťané opustili slávu Nové smlouvy a vrátili se zpátky k judaismu, zaprodali by se do otroctví staré smlouvy. Autor jim tedy ukazuje rozdíly mezi oběma smlouvami a nadřazenost Nové smlouvy, kterou zpečetil Kristus svou krví. Tvrdí, že:

Nová smlouva je lepší než stará, protože je založena na lepších zaslíbeních.

Jak jsem se zmínil minule, výklad těchto veršů rozděluje celé teologické systémy. Teologové smlouvy tvrdí, že stará a nová smlouva jsou dva různé způsoby provádění jedné a té samé smlouvy milosti. Ale protože Bible pojem „smlouva milosti“ nikdy nepoužívá a protože mezi starou a novou smlouvou je evidentně obrovský rozdíl (8:7-9), tento systém mne nepřitahuje. Naproti tomu dispenzační teologové poukazují na to, že Nová smlouva má být uzavřena „s domem izraelským i s domem judským“ (8:8), a proto mnozí z nich trvají na tom, že smlouva, kterou vyhlásil Ježíš při Poslední večeři, je jiná Nová smlouva než tato Nová smlouva. Jenže jak patrně, dnešní církev je účastníkem *té* Nové smlouvy, kterou předpovídal Jeremjáš. Autor Listu Židům (a stejně tak i Pavel ve 2. Korintským 3) má evidentně za to, že Jeremjášova Nová smlouva je v účinnosti nyní.

Jedním z problémů tradičního dispenzačního přístupu je názor, že církev je v Božím plánu světových dějin jakousi mezihrou či vsuvkou. Ale Pavel v Římanům 11:17-32 vysvětluje, že z olivového stromu (věřící Izrael) byly pro svou neposlušnost některé větve (nevěřící Izrael) vyřaty a na jejich místo byli naroubováni věřící pohané. To nezní jako mezihra! Nenahrazujeme ale celý strom, jak učí někteří, protože Pavel ukazuje, že v budoucnu hodlá Bůh naroubovat Židy zpátky.

Nakolik já tomu rozumím, vyhlásil Ježíš Novou smlouvu věřícím Židům při Poslední večeři. Židé, kteří odmítli Krista, byli vyřaty, abychom my pohané mohli být naroubováni. Z Boží milosti se nyní podílíme na výhodách Nové smlouvy, která byla slíbena Židům. Proto může Pavel ve 2. Korintským 3:6 (adresovaném korintské církvi, která byla převážně pohanská) říct, že sloužíme Nové smlouvě. Tím neříkám, že Nová smlouva je zcela naplněna. V budoucnosti Bůh vyvolá mezi Židy velké probuzení, takže budou vzhlížet k němu, jehož

probodli (Zacharjáš 12:10). Ono zatvrzení, kterému nyní část Židů podléhá, bude jednou odstraněno, a pak „bude spasen všechen Izrael“ (Římanům 11:25- 26). Dokonalé naplnění a plné prožití těchto zaslíbení ovšem čeká na druhý Kristův příchod.

Minule jsem uvedl pět vlastností Nové smlouvy, na které se nyní podíváme podrobněji:

1. **Nová smlouva je zásadně odlišná od staré smlouvy, kterou Izrael nedodržel (8:8-9).**

Je zřejmé, že se tu neklade důraz na návaznost, ale na přerušení. Bůh staví do příkrého protikladu selhání staré smlouvy a zaručený úspěch Nové smlouvy. John Owen jmenuje sedmáct rozdílů mezi těmito dvěma smlouvami (Owen: *Hebrews: Epistle of Warning* [Kregel], str. 143-145). Já se spokojím s dvanácti:

1) Zákon nenabízel možnost ospravedlnění z víry, ale Nová smlouva ano (Galatským 3:10-12; Židům 7:19).

Zákon nepřinesl osvobození, ale odsouzení, protože ho nikdo nedokázal dokonale dodržovat. Pavel říká přímo: „Je jasné, že nikdo není před Bohem ospravedlněn na základě zákona, neboť čteme: ‚Spravedlivý bude živ z víry.‘ Zákon však nevychází z víry...“ (Galatským 3:11-12a). Jestli chcete být ospravedlněni ze zákona, stačí, když ho budete dokonale dodržovat od narození až do smrti. A to nejen navenek, ale i ve vlastním srdci! Problém je, že máte prohráno, ještě než se do toho pustíte, protože každý z nás už Boží přikázání porušil, ještě než se vůbec začal pokoušet je dodržovat! Je to jako jít na pálku a mít už přitom na kontě třikrát „strike“!² K čemu se namáhat?

2) Zákon nebyl schopen udělit duchovní život, ale Nová smlouva ano (Galatským 3:21; 2. Korintským 3:6).

Toto nebylo účelem Zákona. Pokud v naší duši není život od Boha, nejsme ani trošku schopni dělat Bohu radost. Je to jako se pokoušet postavit mrtvolu a nutit ji, aby něco dělala! Mrtvola potřebuje život a to, že bude něco dělat, jí život nedá. „Tak proč vlastně Bůh zákon vydával?“ zeptáte se možná.

3) Úkolem zákona bylo definovat a zviditelnit naši hříšnost, aby nás tak přivedl k víře v Krista (Galatským 3:19-24; Římanům 5:20).

Představa, že jsme v podstatě dobří, je v našich vzpurných srdcích hluboce zakořeněná. Porovnáváme se s jinými, kteří jsou horší než my, a říkáme si: „Já nakonec až tak špatný nejsem.“ Slyšíme o strašlivém zločinu a pomyslíme si: „Jak mohou lidé dělat tak hrozné věci? To jsem rád, že nejsem tak zlý člověk jako tihle.“ A máme se sklon se takhle obhajovat i před Bohem.

Před lety mne kdosi požádal, abych navštívil v nemocnici jednoho jeho známého, kterého postihl těžký srdeční infarkt. Zašel jsem za ním a zjistil jsem, že pracoval jako výčepník v jednom z nejnechvalněji známých barů ve městě. Neměl vazby na žádnou církev ani náboženské sklony. Zeptal jsem se ho na jeho rodinu a zjistil jsem, že je několikrát rozvedený. Ani nevěděl, kde jeho děti žijí, natož, jak by se s nimi mohl spojit. Ale když jsme mu řekl evangelium, řekl mi, že přijde do nebe, protože je v podstatě dobrý člověk!

Bible učí, že Bůh vydal Zákon hlavně proto, „aby se provinění rozmohlo“ (Římanům 5:20). Zákon zahrnul každého člověka mezi hříšníky (Galatským 3:22). Zákon nám ukazuje

Boží měřítka svatosti, abychom byli schopni vidět svou vinu. My ho však obcházíme a pak si gratulujeme k tomu, jak ho dodržujeme, a druhé odsuzujeme. To dělali farizeové. Byli pyšní na to, že se nikdy nedopustili vraždy. Ale Ježíš řekl, že pokud se někdy hněvali na své bratry, jsou před Bohem vinni vraždou (Matouš 5:21-22). Chlubili se tím, že se nikdy nedopustili smilstva. Ale Ježíš jim ukázal, že pokud se po nějaké ženě dívali žádostivě, jsou před Bohem vinni smilstvem (Matouš 5:27-30). Zákon definuje a zvýrazňuje náš hřích, aby nás přivedl k víře v Krista, který je naší jedinou nadějí na správné postavení před Bohem.

- 4) Zákon vedl do otroctví, ne ke svobodě (Galatským 4:21-5:1; Skutky 15:10; 1. list Janův 5:3).

Zákon nás nikdy nemohl vysvobodit z hříchu. Petr ho nazval břemenem, „které nemohli unést ani naši otcové, ani my“ (Skutky 15:10). Pavel přirovnává podrobenost Zákonu k narození z otrokyně Hagar, „neboť žije v otroctví i se svými dětmi“, zatímco ti, kdo jsou dětmi zaslíbení, jsou svobodní. A uzavírá: „Tu svobodu nám vydobyl Kristus.³ Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho“ (Galatským 4:25; 5:1).

Ne že by účastníci Nové smlouvy byli bez zákona. Jak je řečeno, Bůh nám vepíše své zákony do srdce. To mění naši motivaci, takže Boha toužíme poslouchat z lásky. Proto Jan napsal (1. list Janův 5:3): „V tom je totiž láska k Bohu, že zachováváme jeho přikázání; a jeho přikázání nejsou těžká...“

- 5) Zákon byl zevnější, ne vnitřní, a proto neposkytoval moc potřebnou k naplnění jeho požadavků (5. Mojžíšova 5:29; 29:4; Ezechiel 36:26-27; Římanům 8:3-4).

V 5. Mojžíšově 5:29 Bůh zvolal: „Kéž by jen [Izraelci] měli takové srdce, aby mne po všechny dny ctili a zachovávali všechna má přikázání...!“ (NBK). V 5. Mojžíšově 29:3 (29:4 NBK, KR) říká Mojžíš lidu: „Ale Hospodin vám nedal srdce, aby chápalo, ani oči, aby viděly, ani uši, aby slyšely, až do tohoto dne.“ Když ale Bůh u Ezechiele 36:26-27 slibuje Novou smlouvu, říká: „A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. Vložím vám do nitra svého ducha; učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich.“ Pavel to vztahuje na věřící v Krista: „Bůh učinil to, co bylo zákonu nemožné pro lidskou slabost: Jako oběť za hřích poslal svého vlastního Syna v těle, jako má hříšný člověk, aby na lidském těle odsoudil hřích, a aby tak spravedlnost požadovaná zákonem byla naplněna v nás, kteří se neřídíme svou vůlí, nýbrž vůlí Ducha“ (Římanům 8:3-4).

- 6) Smlouva Zákona byla podmíněná smlouva s hroznými tresty za neposlušnost, zatímco Nová smlouva stojí na Božích zaslíbeních a vychází z jeho iniciativy (5. Mojžíšova 28:1-68; Židům 8:8-12).

Zákon výslovně stanovil požehnání, která jsou odměnou za poslušnost, i strašlivé tresty, které jsou důsledkem neposlušnosti (5. Mojžíšova 28:1-68). Kdyby lidé dokázali Boží svatý Zákon poslouchat, taková kapitola jako tahle by je k tomu měla motivovat až až! Požehnání pro ně a pro jejich děti, která je čekala jako odměna za poslušnost, byla úžasná (28:1-14). Kletby jako trest za neposlušnost byly příšerné (28:15-68). To, že Zákon nedokázali dodržovat ani s výhledem na takovéto odměny a tresty, jenom ukazuje, jak vytrvalá je hříšnost v lidském srdci, pokud není znovuzrozeno! I když je Bůh vzal jemně za ruku, aby je vyvedl z Egyptského otroctví, nezachovali jeho smlouvu, a proto se jich zřekl (Židům 8:9). (List

Židům cituje Jeremjáš 38:31-34 LXX,⁴ zatímco v hebrejském textu stojí: „... ale já jsem zůstal jejich manželem...“⁵ (Jeremjáš 31:32). Rozdíl je možná zaviněn chybou opisovače v jediném písmenu. Viz *Calvin's Commentaries* [Baker], Appendix E2, str. 385-386.)

Všimněte si v Židům 8:8-12 kontrastu mezi důrazem na neposlušnost Izraele ve staré smlouvě a na Boží iniciativu v Nové smlouvě. Stará smlouva neuspěla kvůli nedostatkům, které Bůh na svém lidu našel. I přes jeho dobrotu Izraelci smlouvu nedodržovali. Nová smlouva však bude úspěšná, protože nezávisí na naší slabé hříšné přirozenosti, ale na nezvratném Božím rozhodnutí. Bůh znovu a znovu slibuje: Já „uzavřu“, „dám“, „napíšu“, „budu“, „slituji se“, „nevzpomenu“ (8:10-12). Tím zdůrazňuje, že Nová smlouva stojí nad starou smlouvou, protože je založena na Božích slibech a ne na slibech lidí, že se ji pokusí dodržovat.

7) Zákon nemohl zajistit úplné a naprosté odpuštění hříchů, ale Nová smlouva ano (Židům 9:9; 10:1-4, 10).

Dary a oběti podle staré smlouvy nemohly přivést svědomí uctívajících k dokonalosti (Židům 9:9), „neboť krev býků a kozlů není s to hříchy odstranit“ (10:4). Proto je museli každý rok přinášet znovu, jako připomínku hříchů (10:1-3). Ale Ježíš Kristus jednou provždy obětoval sám sebe a tím také jednou provždy očistil naše svědomí a odstranil naše hříchy (9:14; 10:10, 14)! Haleluja!

8) Zákon se opíral o nižší kněžství, ale Nová smlouva je založena na vyšším kněžství Ježíšově (Židům 7:11-8:6).

To jsme viděli v dřívějších kázáních, proto se tu o tom jen zmiňuji. Zákon byl spojen s lévijskými kněžími, kteří byli hříšní a smrtelní. Nová smlouva stojí na službě našeho dokonalého a věčného kněze podle řádu Melchisedechova.

9) Zákon nedosáhl toho, aby každý jeho účastník znal Hospodina osobně, ale Nová smlouva ano (Židům 8:11).

Všichni Židé byli účastníky staré smlouvy uzavřené na Sínaji. Ale většina z nich byli nevěřící, kteří Boha neznali. Naproti tomu my všichni účastníci Nové smlouvy, „ať Židé či Řekové, ať otroci či svobodní, byli jsme jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo a všichni jsme byli napojeni týmž Duchem“ (1. Korintským 12:13). To je rozhodně naplněním proroctví z Jeremjáš 31:34: „Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich...“

10) Zákon byl převážně omezen na jediný pozemský národ, zatímco Nová smlouva se týká všech lidí (5. Mojžíšova 5:3-4; 7:7-11; Skutky 2:17-18; Římanům 15:8-12).

Stará smlouva se vztahovala pouze na Abrahamovy fyzické potomky z Izákovy a Jákobovy linie. Abrahamovi potomci z Izmaelovy a Ezauovy linie byli vyloučeni. I Lotovým potomkům (Amóncům a Moábům) a právě tak Kenaáncům byla zaslíbení odepřena, když nepočítáme hrstku prozelytů, jako byly třeba Rachab nebo Rút. Pavel říká, že před Kristem pohané „opravdu byli bez Krista, odloučení od společenství Izraele, bez účasti na smlouvách Božího zaslíbení, bez naděje a bez Boha na světě“ (Efezským 2:12). Ale dnes, za Nové smlouvy, volá Bůh ke spasení všechny národy. Jsme naroubováni na ušlechtilou olivu a čekáme, až vejde „plný počet pohanů“ (Římanům 11:25; srovnej 15:8-12).

11) Zákon udržoval uctívající v bezpečné vzdálenosti od Boha, protože on je svatý a oni hříšní, zatímco Nová smlouva nás vyzývá, abychom přicházeli do Boží blízkosti (2. Mojžíšova 19:12-13, 21-24; Židům 4:16; 7:19; 10:22).

Když Bůh na Sínaji vydal Zákon, přikázal Mojžíšovi postavit kolem hory zábrany, aby se nikdo nepřiblížil a nezemřel. Když Mojžíš vystoupil na horu, aby se setkal s Bohem, Bůh mu řekl, aby se vrátil dolů a ještě jednou lidi varoval, aby se nikdo nepokoušel dostat dovnitř, protože kdo by se podíval na Hospodina, zemře. Jak jsme viděli, do svatyně svatých, kde se zjevovala *šekina*,⁶ Boží sláva, nesměl vstoupit nikdo kromě velekněze, a to jen na den smíření. Zákon držel hříšníky vpovzdálí. Ale Nová smlouva zve hříšníky, aby skrze Kristovu krev přistupovali před samotný Boží trůn, kde se jim dostane milosti a pomoci!

12) Zákon byl určen jen pro dočasnou potřebu, zatímco Nová smlouva je věčná (Galatským 3:19-25; Židům 9:9-12; 13:20).

Pavel říká, že Zákon byl pro nás něco jako vychovatel, kterého jsme potřebovali, dokud jsme nedospěli. Ovšem teď, když se v Kristu splnila Boží zaslíbení, už vychovatele nepotřebujeme. Zato Nová smlouva pro nás získala věčné vykoupění, a proto je nazvána věčnou smlouvou (Židům 13:20).

Mezi starou smlouvou a Novou smlouvou jsou tedy zásadní rozdíly. Judaismus se nedá mísit s křesťanstvím. Ježíš ukončil platnost staré smlouvy, která byla erbovním znamením židovského náboženství (Efezským 2:15). Autor ukazuje, že to předpovídala samotná hebrejská Písma, když mluvila o Nové smlouvě. Podívejme se nyní na ostatní vlastnosti této Nové smlouvy, které jsou zde uvedeny. Ale běda, zase je musím proletět jen v rychlosti!

2. **Nová smlouva znamená, že Bůh svému lidu vloží své zákony do mysli a do srdce (8:10).**

Bůh nyní nepíše své zákony na kamenné desky, ale na lidská srdce (2. Korintským 3:3). Je důležité mít na paměti, že to sice znamená zásadní změnu oproti staré smlouvě, ale zároveň to ještě není dokonalé, dokud se Kristus nevrátí. Ve 2. Korintským 3 Pavel porovnává službu Nové smlouvy s Mojžíšovou službou staré smlouvy a jasně říká, že je to proces. Když hledíme na Pánovu slávu, „jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě“ (2. Korintským 3:18). I když jsme nová stvoření v Kristu a Bůh zazářil do našich srdcí poznáním jeho slávy v Kristu, máme tento poklad v hliněných nádobách (2. Korintským 5:17; 4:6-7). I když jsme jako jedno z požehnání Nové smlouvy dostali dar Ducha (2. Korintským 3:3, 6), on sám je pouze zástavou toho, že v budoucnosti obdržíme tato požehnání všechna a v úplnosti (2. Korintským 1:22; 5:5; Efezským 1:13-14). I když Nová smlouva slibuje, že odstraní naše srdce z kamene a dá nám poslušné srdce z masa, prozatím naše lidská přirozenost odporuje Duchu a Duch lidské přirozenosti (Galatským 5:17). Proto musíme žít mocí Ducha svatého a své hříšné jednání tak přivádět k smrti (Galatským 5:16, 25; Římanům 8:13-14).

O tom, že Bůh zapsal své zákony do našich srdcí, by se toho dalo říct ještě mnohem víc, ale úplně přinejmenším to znamená, že se mění náš vztah k Božímu slovu. Dříve nám byla Bible lhostejná, nebo dokonce na obtíž. Dnes z ní máme radost, protože milujeme Boha. Ale i to je proces, který vyžaduje kázeň. Jak vysvětluje Craig Blaising, tento proces je údělem „těch, kdo prožívají vyhlášená požehnání Nové smlouvy. Teprve v budoucnosti budou tato požehnání seslána v úplnosti a teprve tehdy se uskuteční ta dokonalá proměna, kterou Nová smlouva slibuje.“ (Craig Blaising, Darrell Bock: *Progressive Dispensationalism* [Baker], str.

209; zdůraznil Blaising. Z Blaisingova pojednání vycházím také v předchozím odstavci.)

3. **Nová smlouva znamená blízký vztah mezi Bohem a jeho lidem (8:10b).**

Bůh je *osobně náš* Bůh. Jako jeho lid za ním můžeme přicházet jako děti za otcem, aby nám dal to, co potřebujeme. My jsme *ve velmi výjimečném smyslu jeho* lidé. Vykoupil nás krví svého milovaného Syna, takže nepatříme sami sobě. Patříme jemu.

4. **Nová smlouva znamená, že Hospodina bude osobně znát každý, od nejmenšího po největšího (8:11).**

Jak jsem řekl minule, tento verš neznámá, že nepotřebujeme učitele, kteří nám vysvětlují Boží slovo (Efezským 4:11). Spíše se tu zdůrazňuje, že Nová smlouva nezná žádné druhořadé občanství. Neexistuje žádná zvláštní třída kněží, abyste k Bohu museli přicházet jejich prostřednictvím. V Kristu jste věřící i kněz, a můžete tedy přicházet k Bohu přímo prostřednictvím Ježíše Krista.

5. **Nová smlouva znamená úplné odpuštění hříchů (8:12).**

Odpuštění je základní potřebou každé lidské bytosti, protože my všichni jsme zhřešili proti svatému Bohu. Odpuštění je základem všech ostatních zaslíbení Nové smlouvy, protože dokud nám nejsou odpuštěny hříchy, neznáme Pána a nejsme jeho lidmi. Dokud nám nejsou odpuštěny hříchy, nesmíme se k němu přibližovat a nemůžeme chápat jeho slovo. Základem Božího odpuštění je jeho milost, jak se ukázala na kříži. Ježíš, Boží Syn, který byl bez hříchu, na sebe vzal trest, který jsme si my zasloužili. Pokud jste si vědomi té nesmírné ceny, kterou zaplatil za to, aby se nad vámi mohl smilovat a odpustit vám hříchy, nebudete si vesel hřešit dál. Budete hřích nenávidět a zápasit s ním z lásky ke Spasiteli, který za vás na kříži obětoval sám sebe.

Závěr

Doufám, že pro vás bylo toto kázání mnohem zajímavější než četba pojistné smlouvy! Líčil jsem tu ohromné výhody, které pro nás plynou z Nové smlouvy, takže můžeme odhodit jho Zákona a kráčet vpřed ve slavné svobodě dědiců Nové smlouvy. Tyto výhody sice ještě nejsou všechny konečné a automatické, ale samotná jejich ukázka by nás měla motivovat, abychom vzdorovali hříchu a s radostí v srdci následovali Pána.

Jestliže jste Boha nikdy nepožádali o odpuštění hříchů, jestliže ho osobně neznáte Kristovým prostřednictvím a jestliže jeho zákony nejsou vepsány ve vašem srdci, nejste v Nové smlouvě. Zemřít v takovém stavu by znamenalo, že vás čeká Boží spravedlivý soud a trest. Pokud se ale od svých hříchů odvrátíte a uvěříte, že Kristus svou smrtí zaplatil za vaše hříchy, začnete prožívat požehnání a výhody plynoucí z Nové smlouvy.

Otázky k diskuzi

1. Nejsou-li věřící Nové smlouvy pod Zákonem, jak můžeme vědět, které příkazy ze Starého zákona se nás týkají i dnes?
2. Proč zavedl Bůh na patnáct set let systém, který nebyl dokonalý (totiž Mojžíšův zákon)?
3. Proč považoval Bůh za nutné vydávat Zákon, aby se tak rozrostl a rozmohl hřích? (Viz

- Římanům 5:20-21; Galatským 3:19-24.) Není přibývání hříchu v rozporu s jeho záměry?
4. Proč je zásadně důležité, aby se věřící nepodrobovali zákonu? (Viz Galatským 3-5.)

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Židům 8:12, 10; srovnej Jeremjáš 31:34, 33 — pozn. překl.
- ² Po třetím “strike” (což lze zhruba vysvětlit jako nezdařený odpal) je v baseballu pálkař “out” (což znamená, že z domácí mety, odkud se odpaluje, odchází). Nastupovat na domácí metu se třemi “strike” na kontě tedy znamená přijít jen proto, aby vzápětí šel zase pryč. — pozn. překl.
- ³ NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition* © The Lockman Foundation), anglický překlad Bible, který autor převážně používá, zde překládá: „To ke svobodě nás Kristus osvobodil.“ Jinými slovy, Kristus nás osvobodil *proto, abychom byli svobodní*. V češtině toto řešení nevolí žádný překlad. — pozn. překl.
- ⁴ LXX (*Septuaginta*): starověký řecký překlad Starého zákona. Od kapitoly 26 jsou v LXX kapitoly Jeremjáše řazeny, a tedy i číslovány podstatně jinak než v hebrejském textu. — pozn. překl.
- ⁵ NASB zde překládá: „... ačkoli já jsem byl jejich manželem...“ Zdá se, že hebrejský text na tomto místě nedává jednoznačný smysl. (Srovnej také KR: „... a já abych zůstati měl manželem jejich?“) — pozn. překl.
- ⁶ *šekína* (z hebrejštiny): pojem pobiblického judaismu pro Boží osobní přítomnost. Viz *Nový biblický slovník* [Praha: Návrat domů, 1996], „šekína“, str. 1004. Srovnej W. E. Vine, Merrill F. Unger, William White, Jr.: *Vine's Complete Expository Dictionary of Old and New Testament Words* [Nashville, Tennessee: Thomas Nelson Publishers, 1985], starozákonní část, “to dwell”, str. 65. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

BOŽÍ LÉK PROTI VINĚ

Židům 9:1-14

Steven J. Cole

20. června 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

20. června 2004
List Židům, lekce 25.

Boží lék proti vině Židům 9:1-14

Naše společnost odhodila pojem viny jako ošklivý přežitek z naší puritánské minulosti. Filmové hvězdy a celebrity nejenže vyhánějí vinu za dveře svého svědomí, ale ještě se chodí do televize vytahovat věcmi, za které by se měly stydět. Dokonce i křesťané, kteří upadli do hříchu, vysvětlují, jak se naučili být spokojeni sami se sebou bez ohledu na svá selhání. Stěžují si na samospravedlivé odsuzující křesťany, kteří je nejsou ochotni přijmout i s jejich „nedostatky“.

A přes všechno toto naše spojené úsilí vinu potlačit či popřít ji ze sebe nějak nedokážeme setřást. Psycholog Erich Fromm před lety poznamenal: „Je skutečně udivující, že ve společnosti, která je tak od základů nenáboženská jako ta naše, může být pocit viny tolik rozšířený a tak hluboce zakořeněný.“ (Fromm: *The Sane Society*, str. 181). Hřebíček na hlavičku uhodil jeden kreslený vtip. Je na něm psycholog, jak říká svému klientovi: „Pane Figby, myslím, že vaše pocity viny dokážu vysvětlit. Jste vinen!“

Bible shledává každého z nás před soudním dvorem Boží spravedlnosti vinným. „...všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy“ (Římanům 3:23). Bible učí, že vina je něco víc než špatný pocit. Je to skutečné mravní provinění, které nás odcizuje od Boha a vystavuje Bohem stanovenému postihu, jímž je věčný trest v ohnivém jezeře (Zjevení 20:11-15). Bible nám však, díky Bohu, oznamuje také to, že Bůh na naši vinu připravil lék. Je životně důležité, abychom ho pochopili a osobně ho užívali.

Tito židovští křesťané byli v pokušení opustit křesťanskou víru a vrátit se k judaismu. Autor jim ukazuje, že tento krok by byl z duchovního hlediska katastrofální. Stará smlouva zavedená Mojžíšem se nevyrovnala Nové smlouvě, kterou vyhlásil Ježíš. Lévíjští kněží působící za staré smlouvy byli na rozdíl od Ježíše, našeho bezhříšného velekněze podle řádu Melchisedechova, hříšní a smrtelní lidé. V našem textu autor vysvětluje, že systém obětí používaný za staré smlouvy byl dočasný a nedokonalý. Nemohl uctívajícím zajistit čisté svědomí. Podle Božího záměru měl starý systém ukazovat dopředu k tomu, co je mu nadřazeno: ke konečné oběti Ježíše Krista, našeho velekněze, který obětoval svou vlastní krev, aby nám získal věčné vykoupení a čisté svědomí. Autor tedy říká, že:

Boží lék proti vině je krev Ježíše Krista.

Text si pro naše zkoumání rozdělíme na tři části. V první se podíváme na nedokonalost starého obětního systému (9:1-10), ve druhé na to, čeho Kristus dosáhl tím, že obětoval sebe sama (9:11-14), a ve třetí si všimneme praktického důsledku, který spočívá v tom, že teď můžeme sloužit živému Bohu (9:14).

1. **Bůh ustanovil starý obětní systém jako dočasný, nedokonalý způsob, který měl ukazovat ke Kristu (9:1-10).**

Tyto verše lze rozdělit na dva oddíly:

A Bůh ustanovil pozemský svatostánek jako předobraz Krista (9:1-5).

John MacArthur (*The MacArthur New Testament Commentary, Hebrews* [Moody Press], str. 221) upozorňuje, že příběhu o stvoření věnuje Bible jen dvě kapitoly, ale popisu svatostánku asi padesát. Svatostánek byl za staré smlouvy střediskem židovské bohoslužby. Autor Listu Židům mluví o stánku, a ne o chrámu, protože stánek byl uveden do provozu hned po vyhlášení staré smlouvy (2. Mojžíšova 24-25). Kromě toho byl samozřejmě výrazně dočasnější než chrám, což na tomto místě lépe vyhovuje autorově hlavní myšlence. Jak jsme viděli ve verši 8:5, neponechal Bůh plán stánku a bohoslužbu, která v něm probíhala, na lidských představách, ale všechno to velice podrobně ukázal Mojžíšovi na hoře. Celá věc byla starozákonním obrazem Ježíše Krista.

Autor se vůbec nezmiňuje o nádvoří, kde stály bronzový oltář pro oběti a bronzová nádrž k omývání. Zaměřuje se na svatostánek samotný, protože se ho chystá srovnat s pravým stánkem v nebi, kde Ježíš vstoupil do samotné Boží přítomnosti, a ukázat rozdíly.

Svatostánek byl rozdělen na dvě části. Ta vnější, nazývaná svatyně, byla skoro devět metrů dlouhá, čtyři a půl metru široká a čtyři a půl metru vysoká. Vnitřní část, velesvatyně, měla zhruba tvar krychle o straně čtyři a půl metru. Když kněz vstupoval do svatyně, měl po levici sedmiramenný svícen z ryzího zlata, jehož čísky byly naplněny čistým olivovým olejem. Byl to jediný zdroj světla, protože svatyně neměla okna. Po jeho pravici stál stůl s dvanácti bochníky předkladného chleba. Dále od vchodu, uprostřed a těsně před oponou, která oddělovala svatyni od velesvatyně, byl umístěn kadidlový oltář.

Odborníci diskutují o tom, proč autor Listu Židům klade kadidlový oltář podle všeho do vlastní velesvatyně místo před ní. Někteří připouštějí, že se spletl, ale to je nesmysl. Každý Žid přesně věděl, jak je toto základní vybavení příbytku uspořádáno. Podle jiných nejde o oltář jako takový, ale o kadidelnice, které kněží používali k přenášení kadidla do velesvatyně v den smíření,¹ a že právě je měl autor zjevně na mysli. V tomto smyslu je příslušné řecké slovo použito také v Septuagintě.² To by ale znamenalo, že autor při popisu svatyně vynechal jeden z hlavních kusů nábytku.

Pravděpodobně nejlepší řešení je to, že autor zde spojuje liturgickou funkci kadidlového oltáře (zvláště v den smíření¹) a jeho těsný vztah k velesvatyni (srovnej 2. Mojžíšova 30:6; 40:5; 1. Královská 6:22). Stejnou úzkou vazbu vidíme ve Zjevení 8:3, kde zlatý kadidlový oltář s modlitbami posvěcených stojí „před trůnem“.

Ve velesvatyni byla schrána smlouvy, truhla dva a půl lokte (asi 110 cm) dlouhá, jeden a půl lokte (necelých 70 cm) široká a stejně tak vysoká, která (v nejdávnějších dobách) obsahovala zlatou nádobu s manou, Áronovu hůl, která se kdysi zazelenala, a desky smlouvy s Desaterem. Její víko či příkrov bylo nazýváno slitovnice. Tu zastíňovali dva cherubové, zvaní cherubové slávy, protože zde se zjevovala sláva Boží přítomnosti (2. Mojžíšova 25:22). Právě slitovnici pokropil velekněz krví obětí.

Ani u jednoho z těchto předmětů se autor nezdržuje vysvětlováním jeho symbolického významu. Spěchá říct to podstatné: tyto věci byly jen dočasné a ukazovaly ke Kristu. Přesto mi dovoluňte několik stručných poznámek. Svícen představuje Krista, zde nikoli jako světlo světa (svět totiž neměl na toto svaté místo přístup), ale jako toho, kdo prostřednictvím Ducha svatého (olej) osvětluje Boží věci těm, kdo přicházejí k Bohu. Stůl s předkladnými chleby znázorňuje Kristovo společenství s jeho vyvolenými a Krista jako toho, kdo je sytí, a tak je udržuje při životě. Kadidlový oltář ukazuje, jak se Kristus v Boží přítomnosti přimlouvá za svůj lid.

Schrána smlouvy představuje samotnou Boží přítomnost. Zlatý džbán s manou je Kristus jako každodenní chléb svého lidu. Áronova hůl, která rozkvetla, je Kristus jako výhonek vyvolený nad jiné, protože jen on sám dává život. Desky smlouvy zjevují Boží svatá měřítka. Ani džbán s manou ani Áronova hůl už v Šalomounově době neexistovaly, ale desky smlouvy ve schráně stále byly (1. Královská 8:9). Samotná truhla se podle všeho ztratila, když Nebúkadnesar roku 586 př. n. l. zničil chrám. Ve velesvatyni pozdějšího chrámu stál už jen kus kamene.

Autor přechází k popisu známých rituálů, které se ve stánku odehrávaly:

B Bůh ustanovil službu kněží ve svatyni jako předobraz Kristova díla (9:6-10).

Ve verši 9:6 shrnuje autor běžné činnosti kněží. Vstupovali do přední části stánku, stříhali knoty kahánků na svícnu a dávali na oltář čerstvé kadidlo. Jednou týdně nahradili předkladný chléb čerstvým.

Ve verši 9:7 se zaměřuje na velesvatyni. Do ní mohl vstoupit pouze velekněz, a to jen jednou v roce, na den smíření (3. Mojžíšova 16). Napřed musel obětovat býčka za své vlastní hříchy. Pak vstupoval do velesvatyně a postříkal býčkovou krví slitovnici a místo před ní. Pak se vrátil a porazil jednoho ze dvou kozlů jako oběť za hříchy lidu a opět nastříkal jeho krev na slitovnici a před ní. Poté šel opět ven, vložil ruce na živého kozla a vyznával nad ním hříchy lidu. Tohoto kozla pak zavedli do pouště a vyhnali pryč.

Autor upozorňuje na skutečnost, že starý systém umožňoval odpuštění hříchů spáchaných z nevědomosti (9:7 NBK). Zákon stanovoval, že hřích spáchaný ze vzdoru nemůže být usmířen žádnou obětí (4. Mojžíšova 15:30-31). V určitém smyslu samozřejmě pramení ze vzpoury proti Bohu v podstatě všechny hříchy, ale 4. Mojžíšova podle všeho mluví o ohavném rouhavém chování, které znamená zradu či vzpuru proti Bohu. (Ronald Allen: *Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 2, str. 830.) V tomto smyslu nacházíme paralelu tohoto textu v Židům 10:26-31, kde autor čtenáře důrazně varuje před odpadnutím, za které už není žádná oběť za hříchy.

Každoroční obřady konané v den smíření měl Izraelcům zdůrazňovat řadu životně důležitých duchovních pravd. Znázorňovaly Boží naprostou svatost a skutečnost, že nám hřích brání vstoupit do Boží přítomnosti. Odhalovaly hřích a nečistotu všeho lidu včetně velekněze. Ukazovaly, že se nikdo nesmí opovážit vstoupit do Boží svaté přítomnosti bez krve přijatelné oběti. Ukazovaly, že lidé musí přistupovat k Bohu skrze patřičného prostředníka – velekněze. Ukazovaly, že přinesením patřičné oběti je Bůh usmířen či uspokojen, takže nebude soudit jejich hříchy. Přes všechnu svou nádheru však byly tyto obřady nedostatečné, a to ze dvou hlavních důvodů:

1) Starý systém umožňoval jen omezený přístup k Bohu.

Do svatyně svatých nesměl vstoupit nikdo z lidu, dokonce ani většina kněží. Mohl tam vstoupit jen velekněz, a to jen jednou ročně, a ještě jen s krví. Nebyl to žádný útulný pokojíček, kde by si mohl natáhnout nohy ke krbu a příjemně si s Bohem popovídat! Musel si dát záležet na tom, aby obřad odvedl dokonale, jinak to byl jeho poslední výlet na toto posvátné místo!

Autor listu připisuje uvedený starozákonní zápis Duchu svatému, který tím naznačuje, „že dokud stál ten první stánek, nebyla ještě zjevena cesta do [nejsvětější] svatyně“ (9:8 NBK). Podle některých je „prvním stánkem“ míněn celý svatostánek, ale vzhledem k tomu, že totéž

slovní spojení je ve verších 9:2, 6 použito pro svatyni, pokládají je jiní za označení „přední části stánku“ (ČEP). To by pak znamenalo, že svatyně „zabraňovala valné většině lidu, jíž byl zakázán i vstup do svatyně, v přístupu do nejsvětější svatyně Boží přítomnosti... Dokud tedy svatyně stála, neměli nejmenší naději, že by mohli bezprostředně přijít k Bohu.“ (Philip Hughes: *A Commentary to the Epistle of Hebrews* [Eerdmans], str. 322-323.)

2) Starý systém umožňoval jen omezené očištění svědomí.

Autorovi jde v podstatě o to, že „dary a oběti, které se tam přinášely, nemohly dokonale očistit svědomí toho, kdo je obětuje“ (9:9). Nevysvětluje, co přesně tím myslí; podotýká jen, že to bylo „podobstvím pro nynější [či přítomný (KMS, KR)] čas“. Je možné, že tím chtěl říct „*tehdejší* přítomný čas“; jinými slovy: „ve dnech Starého zákona nebyla cesta k Bohu ještě zjevena“. Nebo může mít na mysli „*nynější* přítomný čas“, což by znamenalo, že „skutečný smysl svatyně lze pochopit teprve nyní, ve světle Kristova díla“.³ (Leon Morris: *The Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, str. 84.)

Když autor říká, že starozákonní oběti nedokázaly dokonale očistit svědomí těch, kdo je přinášeli, neznamená to, „že žádný starozákonní věřící nikdy neměl čisté svědomí, ale že toho nedosáhl obětmi jako takovými“ (tamtéž). Autor nabízí pro své tvrzení dva důvody (9:10). Za prvé byly oběti pouhými „vnějšími předpisy“ týkajícími se tělesných úkonů, které (rozumí se) nemohly mít patřičný dopad na svědomí. Za druhé byly pouze dočasné, „platné jen do nového uspořádání“ čili do Kristovy doby. Skutečnost, že oběti bylo třeba rok co rok opakovat, ukazovala neúplnou povahu odpuštění. Oběti vinu pokaždé na jeden rok odsunuly, ale muselo se to provádět znovu a znovu.

Až dosud autor vysvětloval, že starozákonní obětní systém není dokonalé a konečné Boží řešení viny, vyplývající z našich hříchů. Celý tento systém jenom ukazoval ke Kristu.

2. Kristova krev pro nás dosáhla věčného vykoupení a čistého svědomí (9:11-14).

Zatímco starý systém umožňoval jen omezený přístup k Bohu jen omezené očištění svědomí, Kristus zajišťuje dokonalý přístup k Bohu a jeho krev očišťuje naše svědomí dokonale.

A Kristova krev zajišťuje dokonalý přístup do nebeské velesvatyně (9:11-12).

Ve verši 9:11 je jedno místo, kde si nejsme jisti původním textem. Nejpravděpodobnější bude asi znění: „nastalé dobro“.⁴ Stánkem „větším a dokonalejším“, nikoli „zhotoveným rukama“ je míněn „pravý stánek“ v nebesích (8:2), což je samotná Boží přítomnost. Podstatné je to, že Kristus nevstoupil prostě do pozemské velesvatyně. Vstoupil do samotné nebeské skutečnosti, kterou pozemský svatostánek pouze znázorňoval.

Kristus navíc nestříkal na oltář krev kozlů a býčků, ale vstoupil do velesvatyně „skrže svou vlastní krev“ (KMS, KR). Někteří chybně učí, že Ježíš musel svou krev přinést až do nebe, aby nám získal spasení. On tam ale nepřišel „se svou vlastní krví“ (NBK), ale „skrže svou vlastní krev“. Spasení nám vydobyl na kříži. Nemusel se do svatyně *vracet* každý rok; naopak, vešel tam *jednou provždy*, přičemž pro nás získal *věčné* vykoupení. Autor ukazuje naprostou konečnost Kristovy krve a její naprostou nadřazenost nad starým systémem. Svou smrtí usmířil naši vinu jednou provždy – na celou věčnost! Pokuta je zaplácena. Není nic, co bychom k tomu, co vykonal Kristus, mohli přidat. Jeho prostřednictvím máme přímý přístup k Bohu.

B Kristova krev zajišťuje dokonalé očistění našeho svědomí (9:13-14).

Kromě obřadů dne smíření zmiňuje autor obřad s červenohnědou krávou (4. Mojžíšova 19:1-13). To byl očištný rituál, zvláště pro případ, že se někdo znečistil tím, že se dotkl mrtvého těla. Autor argumentuje od menšího k většímu: Pokud tyto obřady mohly očišťovat tělo, „čím spíše krev Krista, který skrze věčného Ducha obětoval sám sebe neposkvrněného Bohu, očistí vaše svědomí od mrtvých skutků ke službě živému Bohu?“ (NBK). Ježíš Kristus je ten jediný, kdo je schopen přinést smírnou oběť za lidské hříchy, protože jen on byl bez poskvrny ve všem, co dělal. Proto nás jeho krev může zastoupit, pokud jde o trest, který jsme si zasloužili.

Odborníci diskutují o tom, jestli „věčný Duch“ znamená Ducha svatého nebo Ježíšova věčného božského ducha (v řeckém originálu nebyla žádná velká písmena). V této věci nesmíme být dogmatictí. Pokud je řeč o Duchu svatém, znamená to, že Ježíš, když šel na kříž, spoléhal na Ducha svatého, což je určitě pravda. Pokud je řeč o Ježíšově věčné božské podstatě, je důraz kladen patrně na neporovnatelnou účinnost Ježíšovy oběti ve vykoupení jeho lidu, protože Ježíš není jen člověk, ale také věčný Bůh (7:3, 16). Jde o to, že „rozdíl mezi lévijskými oběťmi a Kristovou obětí sebe sama není pouze poměrný, ale prostě nekonečný“ (P. Hughes, p. 360). Tato nekonečně účinná oběť uspokojila Boha natolik, nakolik to krev býků a kozlů nikdy nemohla dokázat. Díky Kristově krvi máme čisté svědomí.

Bible učí, že samo o sobě není svědomí neomylný rádce. Následkem opakovaného hříchu může být poskvrněné (Titovi 1:15) a cejchované (1. Timoteovi 4:2 NBK). Například jsem četl, že kambodžský diktátor Pol Pot dal povraždit dva až sedm miliónů svých spoluobčanů. Kromě jiných nesmyslných vražd nařídil popravit všechny, kdo nosí brýle. Podle historiků byly jeho zločiny ještě horší než Hitlerovy nebo Stalinovy, je-li to vůbec možné. A přece jednomu reportérovi krátce před svou smrtí v roce 1998 řekl, že má čisté svědomí! Nebylo čisté – bylo cejchované!

Naše svědomí tedy potřebuje být poučeno a vycvičeno Písmem. Jak poznáváme, kdo je Bůh a jaká jsou jeho svatá měřítka, naše svědomí nás obviňuje z toho, jak hříšní jsme my. Boží přikázání – pokud jsou uplatněna na úrovni srdce, jako to dělal Ježíš – obviňují a usvědčují nás všechny! Nikdo z nás zdaleka nemiluje Boha celou svou bytostí ani ostatní lidi tolik jako sám sebe. Když nás Bůh obnovuje ke znovuzrození, spočívá jeho dílo částečně v tom, že nechá svůj svatý Zákon působit na naše srdce, abychom se vzdali veškeré naděje na to, že bychom se mohli ospravedlnit sami. Jsme skutečně vinni.

Jak tedy může být naše vina odstraněna a naše svědomí očistěno? Jedině skrze přijatelnou zástupnou oběť. Jak říká 1. list Petrův 3:18: „Vždyť i Kristus dal svůj život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu...“ Nebo jak vysvětluje Pavel, lidé „jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši. Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří“ (Římanům 3:24-25). Pokáním nebo dobrými skutky svou vinu neodstraníme. Odstraní ji Bůh darem, který nám ze své milosti dává v krvi Ježíše Krista, a odstraní ji dokonale. A tento dar přijímáme vírou.

„Ale,“ namítnete snad, „jestli je to jen Boží milostí nezávisle na čemkoli, co děláme, nebudou lidé Boží milost zneužívat a dál žít v hříchu?“ S touto námitkou se důkladně vypořádává Pavel v šesté kapitole listu Římanům. Zde ji však autor odrazí několika slovy v závěru verše 9:14:

3. Kristus nás vykoupil a očistil od mrtvých skutků k službě živému Bohu (9:14).

Někteří křesťané slouží Bohu ve snaze uchlácholit své provinilé svědomí. Mylně si říkají: „Když toho pro Boha udělám dost, snad mi odpustí.“ To je ovšem špatný motiv! Jiní se nesprávně domnívají, že jim Bůh odpouští proto, aby ze sebe mohli mít dobrý pocit. Nesoustředí se na Boha a na jiné lidi, ale na sebe. I oni se zaměřují na nesprávnou věc. Správné pořadí zní: „Bůh mi ve své milosti odpustil prostřednictvím vzácné krve svého Syna. Teď jsem svobodný k tomu, abych mu sloužil!“

Skutky těch, kdo se nespolehnou na krev Ježíše Krista, jsou mrtvé v trojím smyslu (P. Hughes, str. 360-361): Za prvé jsou mrtvé proto, že ten, kdo je koná, je mrtvý ve svých hříších, oddělený od Božího života. Za druhé jsou mrtvé proto, že „jsou v zásadě neplodné a neúčinné“. Nemohou předávat duchovní život jiným, protože jejich zdrojem je člověk, který je sám duchovně mrtvý. Za třetí jsou mrtvé proto, že vedou k duchovní smrti. Člověk je dělá s představou, že si jimi vyslouží věčný život. Kdybychom však mohli věčný život získat svými dobrými skutky, byl by Kristus zemřel zbytečně! Žádné množství dobrých skutků nás do nebe nedostane.

Jakmile se však z Boží milosti znovu narodíme, přinášíme sami sebe jako živou oběť (Římanům 12:1-2), takže ať jíme nebo pijeme nebo děláme cokoli jiného, děláme to k Boží slávě (1. Korintským 10:31). Náš každodenní život se stává vděčným uctíváním a chválením živého Boha (Židům 13:15-16).

Závěr

Charles Simeon, pastor anglikánského sboru Holy Trinity Church v Cambridgi, byl velmi zbožným člověkem. Obrátil se roku 1813 a své obrácení popsal takto (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle of Hebrews* [Eerdmans], str. 194, podle H. C. G. Moule: *Charles Simeon*):

Když jsem četl pojednání biskupa Wilsona o večeři Páně, narazil jsem na vyjádření asi v tom smyslu, že „Židé věděli, co dělají, když přenášeli svou vinu na hlavu oběti“. V hlavě se mi vynořila myšlenka: „Jakže? Mohu snad já přenést všechnu svou vinu na jiného? Přichystal snad pro mne Bůh Oběť, abych mohl vložit své hříchy na Její hlavu? Pak, dá-li Bůh, už je na své duši neponesu ani o chvíli déle.“ Pročež jsem chvátal složit své hříchy na svatou hlavu Ježíšovu.

Udělal jste to? Pokud ne, jste skutečně vinni před Bohem a hrozí vám jeho soud. Pokud ano, vzali jste si lék, který vám Bůh proti vině předepsal – Kristovu krev. Teď můžete s čistým svědomím sloužit živému Bohu.

Otázky k diskuzi

1. Když má křesťan, který zhřešil, pocit viny, je to v pořádku? Jakou pastýřskou radu byste mu dali?
2. Jak může věřící odlišit falešný pocit viny od skutečné viny? Jak se vypořádat s každým z těchto případů?
3. Jak bychom měli svědčit člověku, který se před Bohem necítí vinen?
4. Jestliže nám je skrze víru v Krista úplně odpuštěno, proč musíme prosit o odpuštění, když zhřešíme?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ 3. Mojžíšova 16:12 — pozn. překl.
- ² LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona. Slovo *thymiatérion* („kadidlový oltář“ z Listu Židům 9:4) se vyskytuje ve verších 2. Paralipomenon 26:19 LXX a Ezechiel 8:11 LXX („kadidelnice“). Ani v jednom verši ji však nepoužívá velekněz v den smíření; naopak, v obou případech jde při jejím použití jednoznačně o hřích. — pozn. překl.
- ³ První z uvedených řešení volí KR, druhé ČEP a NBK. KMS zde není srozumitelný; díky tomu do určité míry vyhovuje oběma možnostem. — pozn. překl.
- ⁴ KMS v tištěném vydání *Nová smlouva: Překlad KMS* [Praha: Vydavatelství KMS, 1994], str. 299, v poznámce ¹¹ k příslušnému verši uvádí: „ř.: budoucích (var. nastalých) ‚dobr‘ (množ. č.)“. ČEP v tištěném vydání *Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona (Podle ekumenického vydání z r. 1985)* [Praha: Česká biblická společnost, 1991], str. 211, tento problém řeší ne zcela jednoznačným výrazem „skutečné dobro“, v poznámce ^c k příslušnému verši uvádí pouze: „var: budoucí“. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

ODPUŠTĚNÍ V KRISTOVĚ KRVI

Židům 9:15-22

Steven J. Cole

27. června 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

27. června 2004
List Židům, lekce 26.

Odpuštění v Kristově krvi Židům 9:15-22

Už od Ježíšovy doby dělá lidem potíže učení, že Kristus musel prolít svou krev, aby mohl přinést smírnou oběť za naše hříchy. Když Ježíš oznámil Dvanácti, že musí jít do Jeruzaléma, aby tam trpěl a zemřel, apoštol Petr ho napomenul: „Bud' toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!“ (Matouš 16:21-22). Apoštol Pavel píše: „Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě...“ A dále dodává: „... ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolané, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost“ (1. Korintským 1:18, 23-24).

Liberálním teologům se přiči představou Kristovy krve, která splácí naše hříchy. Nazývají takové názory „jatečným náboženstvím“. Dělalí si legraci z křesťanů, kteří věří v Boha, který by byl natolik malicherný, že by v něm naše hříchy vyvolávaly hněv, a natolik pohanský, že by se nechal usmířit krví. Dramatik George Bernard Shaw ostře napadl anglikánskou *Book of Common Prayer* (Kniha společných modliteb): „Je přesycená starověkou – a já bych řekl téměř pekelnou – pověrou o krvavé oběti na usmířenou, které se křesťanství podle mého názoru musí úplně zbavit, jestli má přežít mezi lidmi, kteří přemýšlejí.“ (G. B. Shaw; v: *Our Daily Bread* č. 8, 1979.)

Ale Bůh dal už na počátku lidských dějin jasně najevo, že odpuštění hříchů je možné jen tehdy, je-li prolita krev přijatelné zástupné oběti. Když zhřešili Adam s Evou, uvědomili si, že jsou nazí a sešili dohromady nějaké fíkové listy, aby se jimi pokusili zakrýt svou vinu a hanbu. Bůh ale jejich postup neschválil. Místo toho oblékl provinilou dvojici do kůže zabitého zvířete (1. Mojžíšova 3:21). Tímto způsobem Bůh velice názorně ukázal strašlivou cenu hříchu, ale zároveň také svou milost v tom, že pro oběť poskytl přijatelnou náhradu.

Bůh Adomovi a Evě a jejich dětem bezpochyby vysvětlil, jaké oběti jsou pro něj přijatelné. Ábel Bohu poslušně přinesl oběť ze svého stáda, ale Kain nabídl Bohu jako oběť dary země. Bůh shlédl na Ábelovu oběť, ale na Kainovu oběť neshlédl (1. Mojžíšova 4:3-5). Kain pak v hněvu zvarazdil svého bratra. A ve své pýše a vzpouře se tak stal otcem těch, kdo mají v nenávisti Bohem stanovený způsob odpuštění, spočívající v prolití krve.

V pohanských náboženstvích se vždy provozovalo usmiřování bohů či duchů krvavými oběťmi. Někdy pohané zacházeli tak daleko, že obětovali jiné lidi, dokonce i vlastní děti. Mýlili bychom se ale, kdybychom se domnívali, že Židé svůj obětní systém převzali od pohanů. Jak poukázal Jan Kalvín, je to spíš tak, že „všechny pohanské oběti byly zkomoleniny původních Božích ustanovení“. (*Calvin's Commentaries* [Baker reprint], komentář k Židům 9:16, str. 209.)

Někteří členové židovské církve, které autor Listu Židům píše, možná měli nevěřící židovské přátele, kteří se jim vysmívali kvůli tomu, že věří v ukřižovaného Mesiáše. Autor ale zdůrazňuje, že celý židovský bohoslužebný systém stál na krvavých obětech a že Bůh tento systém ustanovil jako předobraz jedné jediné, naprosto dostatečné oběti Ježíše Krista. Vrátit se ke starému systému by znamenalo vrátit se k systému, který nikdy neočistí jejich svědomí, a opovrhnout věčné vykoupení, které Bůh poskytl v Ježíši Kristu (9:12-14). V našem dnešním textu dovádí do důsledků následující myšlenku:

Pramenem odpuštění hříchů je pouze Kristova prolitá krev.

V 9:15 autor ukazuje, že Kristus je prostředníkem Nové smlouvy, protože přinesl vlastní krev jako oběť za naše hříchy (viz 8:6). Zaměřuje se na to, že v Nové smlouvě Bůh slibuje odpuštění hříchů (8:12). Ukazuje, že Kristova smrt přikryla všechny hříchy všech těch, kdo byli povoláni za staré smlouvy, aby „přijali věčné dědictví, které jim bylo zaslíbeno“.

Zmínka o „dědictví“ otevírá otázku „poslední vůle“. V těchto verších je pár nejasností, protože jedno a totéž řecké slovo lze přeložit jako „smlouva“ i jako „závět“ (či „kšaft“). V 9:15, 18 a 20 by mělo být přeloženo jako „smlouva“. Ale v 9:16 a 17 je řeč o závěti či poslední vůli v návaznosti na uvedenou zmínku o dědictví. Závět vstupuje v platnost teprve po smrti toho, kdo ji pořídil. Podobně Mojžíš na Boží příkaz přinesl krev obětí při vyhlášení staré smlouvy. Ježíš ale Novou smlouvu vyhlásil svou vlastní krví. Proto je naše spasení (naše dědictví) spolehlivě zaručeno Novou smlouvou v Kristově krvi, která je mnohem lepší než krev zvířecích obětí. Podívejme se na tři skutečnosti:

1. Každý člověk potřebuje odpuštění hříchů, protože hříchy nás oddělují od Boha.

Jak jsem řekl minulý týden, člověk může svou vinu popírat tak dlouho a tak silně, až se tak zatvrdí, že už ho jeho svědomí nijak neobtěžuje; ale pokud je Bůh svatý a člověk jeho svatá měřítká překročil, je před jeho soudem právně vzato vinen. Tím hlavním tedy u viny není prostě provinilý pocit, ale skutečná trestní odpovědnost. Pokud vás Bůh o soudném dni zavrhne, zůstane vám vaše vina už navěky. Konečný trest, který Bůh stanovil za hřích, je věčné oddělení od něj, popsáné jako vržení do hořícího jezera a označované jako „druhá smrt“ (Zjevení 20:14).

Hříšníci obvykle popírají svou potřebu Božího odpuštění tím, že nedoceňují Boží svatost a spravedlnost a zveličují své vlastní zásluhy a nadhodnocují své dobré stránky. Uvažují (mylně!) takto: „Bůh je přece láska. A milující Bůh by někoho, jako jsem já, určitě neposílal do pekla.“ Ale Bible jasně říká, že Bůh je absolutně svatý a spravedlivý. Potrestá každý hřích. Jeho láska neznamená, že svou svatost nebo svou spravedlnost může odložit stranou. Bible také jasně říká, že před Bohem jsme mnohem hříšnější, než si vůbec dokážeme představit. Rodíme se odtrženi od Boha, protože na nás přechází Adamův hřích; a my sami k Adamovu hříchu velice brzy přidáme své vlastní. Provinili jsme se, když jsme – svými skutky i myšlenkami – porušili Boží měřítko svatosti.

Protože jsme Bohu odcizeni, potřebujeme *prostředníka*, aby nás s ním usmířil. Jediným prostředníkem mezi bohem a člověkem je Ježíš Kristus (1. Timoteovi 2:5). „Proto je Kristus prostředníkem nové smlouvy...“ (Židům 9:15). Pokud jste se někdy ocitli v blízkosti soudního sporu, možná víte, že prostředník může napomoci tomu, aby strany sporu dospěly k uspokojivé dohodě. Naslouchá podmínkám oběma stran a pokouší se navrhnout řešení. Kristus znal Boží absolutní svatost. Znal také nezměrný dluh lidského hříchu. Vzal na sebe lidské tělo, žil v dokonalém souladu s Božími svatými měřítky a potom přinesl sám sebe jako výkupné, které vyžadovala Boží spravedlnost. Tímto způsobem strany sporu usmířil (viz 2. Korintským 5:18-21).

Někdy jsou lidé zvědaví, jak byli spaseni ti, kdo žili před Kristem. Odpověď zní, že byli spaseni úplně stejně jako my: vírou v Kristovu prolitou krev. Oběti, které přinášeli, symbolicky znázorňovaly oběť, kterou přinesl Kristus, když za ně obětoval sám sebe. Izajáš

(53:5-6, 11) prorokoval:

Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. ... [Z práce duše své užítí užitek, jímž nasycen bude. (KR)] Tím, co zakusí, získá můj spravedlivý služebník spravedlnost mnohým; jejich nepravosti on na sebe vezme.

Starozákonní oběti tedy oddalovaly splatnost pokuty za hříchy do doby, než ji Kristus zaplatil na kříži. Spasení svatých před Kristem bylo, abych tak řekl, na úvěr, dokud Kristus nesplatil celou částku. Totéž říká Pavel v Římanům 3:23-26:

... všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši. Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří. Tak prokázal, že byl spravedlivý, když již dříve trpělivě promíjel hříchy. Svou spravedlnost prokázal i v nynějším čase, aby bylo zjevné, že je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše.

Z toho, že každý člověk je hříšník, který potřebuje Boží odpuštění, plyne, že můžete všem lidem nabízet evangelium s vědomím, že „je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří“.¹ Řekněme, že mluvíte s vysoce vzdělaným a inteligentním člověkem, a možná se přitom necítíte ve své kůži. Třeba zabrousí do filosofie nebo do nějakého vědního oboru a bude vám dokazovat, že Bůh neexistuje. Nedejte se zastrašit. Prostě si připomínejte, že je to hříšník, který jednoho dne zemře a bude stát před svatým Bohem. Potřebuje prostředníka, který by ho s Bohem smířil ještě před tím. A jediný takový prostředník je Ježíš Kristus. Jeho prolitá krev je výkupným za hříšníky, kteří v něho uvěří.

2. Bůh hříchy odpouští stále stejným způsobem: prolitím krve.

Bůh stanovil, že odplatou za hřích je smrt (Římanům 6:23). Ve 3. Mojžíšově 17:11 Bůh vysvětluje, proč musí být prolita právě krev: „V krvi je život těla. Já jsem vám ji určil na oltář k vykonávání smírcích obřadů za vaše životy. Je to krev; pro život, který je v ní, se získává smíření.“ Boží spravedlnost vyžaduje zaplacení pokuty, což je smrt. Ve svém milosrdenství je ochoten se místo smrti hříšníka spokojit se smrtí přijatelného náhradníka. Systém zvířecích obětí ve staré smlouvě ukazoval jako předobraz ke Kristu, k Božímu beránkovi, který snímá hřích světa (Jan 1:29). Všimněme si tří věcí:

A Hřích vede k tělesné a duchovní smrti.

Bůh řekl Adamovi a Evě, že v den, kdy budou jíst ze stromu poznání dobrého a zlého, určitě zemrou (1. Mojžíšova 2:17). Oni však pojedli, a přitom nezemřeli ještě téhož dne. Jak to? Ve chvíli, kdy ovce snědli, zemřeli duchovně. Předtím žili s Bohem v důvěrném vztahu bez jakýchkoli bariér. Ale nyní se mu v jediném okamžiku odcizili a pokoušeli se před jeho svatou přítomností ukrýt.

Téhož dne začal probíhat proces duchovní smrti. I když díky Božímu řízení a podle Božích záměrů tito první lidé žili ještě stovky let, všichni nakonec zemřeli. Jejich těla stárla a trpěla nemocemi. Hřích vedl ke smrti v podobě vražd a válek. Všechny ty odporné hrůzy tohoto světa, ať jsou to živelné pohromy nebo nemoci, zvěrstva zločinu, terorismu nebo válek, či devastace přírodních zdrojů a životního prostředí, jsou důsledkem hříchu.

Když jsme četl příběhy o misionářích, kteří přinášeli evangelium primitivním kmenům,

žasl jsem nad tím, že se tyto kmeny navzájem nevyhladily už celá staletí předtím. Jejich dějiny jsou dějinami toho, jak jeden kmen ublížil druhému a jak to ten druhý kmen tomu prvnímu brutálně vracel. Pak to ten první oplatil tomu druhému a tak pořád dokola. Totéž ale platí i v „civilizovanějších“ končinách světa. Celá historie lidstva je historií válek o území nebo o přírodní bohatství. Pyšní lidé se chápou vlády nad jinými pyšnými lidmi, dokud je někdo nesvrhne. U kořene každé fyzické smrti na světě je hřích. A hřích způsobuje, že je každý člověk duchovně mrtvý, odtržený od života, který je v Bohu.

B Krev názorně předvádí, jak vysoká cena se platí za hřích.

Ve verších 9:18-22 se šestkrát objevuje slovo „krev“ a k tomu si přidejte ještě dvakrát „smrt“ a jednou „zemřelé“ z veršů 9:15-17. Napadlo vás někdy, co to asi bylo za krvák, to židovské náboženství? A jak asi přitom bylo všechno zaneřáděné? Na všechno se stříkala krev. Kněží u oltáře poráželi desítky a někdy statisíce kusů dobytka. Nosili mísy plné krve a vylévali je na oltář. Zabitá zvířata se páčila na oltáři, takže to tam muselo páchnout strašlivě – a neustále. Já sám jsem nikdy neviděl, jak se poráží kráva, ovce nebo koza. Maso nakupuji v potravinách už naporcované a zabalené ve fólii. Kdybychom se mohli přenést v čase zpátky a pozorovat oběti prováděné ve svatostánku, asi by většina z nás byla v šoku. Krev názorně ukazuje strašlivou cenu hříchu.

C Stará smlouva byla vyhlášena s vylitím krve, protože smrt je trestem, který Bůh stanovil za hřích.

V 9:19 uvádí autor podrobnosti, o kterých se ze 2. Mojžíšovy 24 nedozvíme. O kozlech, vodě, červené vlně, yzopu a o pokropení knihy Zákona se tam nic neříká. Jinde se o podobných věcech mluví v souvislosti s jinými obřady (3. Mojžíšova 1:10; 14:4-6; 4. Mojžíšova 19:6, 18). Autor buď shrnuje všechny tyto rituály do jednoho, protože to, o co mu jde, je celkové téma toho, že ve staré smlouvě se všechno očišťovalo krví (takto Kalvín a John Owen), nebo čerpá z ústní tradice, kterou znal každý Žid. Hlavní myšlenkou je v každém případě verš 9:22: „Podle zákona se skoro vše očišťuje krví...“² Výjimkou bylo to, že chudý člověk mohl místo zvířecí oběti přinést mouku (3. Mojžíšova 5:11-13). Tato výjimka ale neznamenal, že by neplatilo pravidlo: „... bez vylití krve není odpuštění.“ Bůh tím dával najevo, že trest, který stanovil za naše hříchy, je smrt.

Každý člověk tedy potřebuje odpuštění hříchů a Bůh hříchy odpouští stále stejným způsobem, totiž prolitím krve.

3. Ježíšovou smrtí byla vyhlášena Nová smlouva v jeho krvi.

Ježíšova krev je samozřejmě řečnickým obratem označujícím jeho smrt. Ježíšova tělesná muka byla sice krvavá a hrozná, ale z kletby zákona nás vykoupilo to, co podstoupil po duchovní stránce. Řečeno s Pavlem: „Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti“ (2. Korintským 5:21). Nejhorším z Kristových utrpení na kříži bylo odtržení od Otce, když na sebe vzal náš trest.

Ve verších 9:16-17 autor na základě podobnosti mezi závětí a smlouvou ukazuje, že odpuštění získáváme jako Kristovi dědicové a to jen v jeho krvi.

A Odpuštění získáváme jako Kristovi dědicové.

Aby člověk něco zdědil, musí být za prvé jmenován v závěti a za druhé musí její pořizovatel zemřít. Dědici jsou ti, které Bůh povolává (9:15). Autor nemluví o tom, jak volá člověk k Bohu, ale o tom, že Bůh povolává člověka. Jinými slovy, Bůh je vlastníkem majetku, a tedy také je tím, kdo závěť pořizuje, přičemž si dědice vybírá sám. Je to seznam konkrétních jmen, ne podpisový arch. Když je ale závěť pořizena, nenabývá platnosti, dokud zůstavitel nezemře.

Tento princip všichni dobře známe. Ray Stedman vypráví, že se kdysi zúčastnil nějakého setkání, kde vedoucí křesťanského konferenčního centra vysvětloval, jak hodlají získat další nemovitosti, aby mohli rozšířit svou službu. Mimo jiné popisoval úmluvu, kterou středisko uzavřelo s jistou vdovou, podle níž jí středisko ročně platí určitý obnos až do její smrti, a po její smrti za to bude její majetek převeden na středisko. Jeden člověk z publika okamžitě zvedl ruku a poťouchle se zeptal: „A jak je na tom se zdravím?“ Ta otázka byla samozřejmě poněkud nechutná, ale dobře ilustruje skutečnost, že závěť není obmyšleným k ničemu, dokud zůstavitel není po smrti. (R. Stedman: *What More Can God Say?* [G/L Regal], str. 139.)

Musíte si tedy odpovědět na tuto otázku: „Slyšeli jste v evangeliu Boží volání a reagovali jste na ně vírou v Ježíšovu smrt?“ Ježíš zemřel, aby dědice uvedl do postavení vlastníků odkázaného majetku. Jste-li vírou v Kristovu krev jeho dědici, jste vlastníky odpuštění, které vám svou smrtí zajistil.

B Odpuštění získáváme jen v Kristově krvi.

Bez prolití krve nemáme odpuštění; opak je ovšem také pravdou: s prolitím krve odpuštění máme! Jak jsme viděli v 9:9-14, starozákonní oběti nemohly dokonale očistit svědomí věřícího. Zatímco tyto vnější předpisy o posvěcování se týkaly pouze tělesného očišťování, „krev Kristova očistí naše svědomí od mrtvých skutků k službě živému Bohu! Vždyť on přinesl sebe sama jako neposkvrněnou oběť Bohu mocí Ducha, který nepomíjí“ (9:14).

Pod postříkáním něčeho krví si nepředstavíme ani tak očištění (9:13, 22), jako spíš znečištění. Jestli se vám někdy dostala krev na košili, tak víte, že ji musíte rychle vymáchat ve studené vodě, jinak vám na ní zůstane nevypratelná skvrna. Když si představíme, že někdo vezme krev a pocáká s ní knihu, lidi, stánek a všechno posvátné náčiní, připadá nám to, že tím to všechno zašpiní, a ne očistí.

Ale moderní medicína (o které starověcí Židé neměli ani ponětí) ukázala, jak výstižné je hovořit o očištných vlastnostech krve. Dr. Paul Brand, který se specializoval na léčení lepry, píše o tom, jak je krev uzpůsobena k tomu, aby organismus očišťovala od toxinů a odpadních látek, které ve tkáních vznikají (Paul Brand, Philip Yancey; v: *Christianity Today* [2/18/83], str. 13):

Žádná buňka se nenachází dále než na šířku vlasu od nějaké krevní kapiláry, aby se v ní nenahromadily jedovaté zplodiny metabolismu... Pomocí základního chemického procesu rozpouštění a přenosu plynů uvolňují jednotlivé červené krvinky, putující pomalu uzoučkými vlasečnicemi, svůj náklad čerstvého kyslíku a zároveň pohlcují odpadní produkty (oxid uhličitý, močovinu a kyselinu močovou). Pak červené krvinky tyto potenciálně nebezpečné sloučeniny doručí do orgánů, které jsou schopny je vyloučit z těla ven.

Dále popisuje, jak plíce a ledviny a játra a slezina svou činností zbavují krev těchto jedů, aby náš tělesný systém zůstal čistý a zdravý. Červené krvinky vydrží tyto chemikálie nakládat

a zase vykládat asi čtvrt miliónu cyklů. Potom se rozpadají a jsou recyklovány v játrech, zatímco kostní dřevnice vysílá do oběhu nové červené krvinky, které v procesu pokračují (asi čtyři milióny krvinek za sekundu!).

Bůh tohle všechno stvořil jako nádherný obraz, který ukazuje, že stejně jako krev čistí naše tělo od jedů, čistí i Kristova krev, vírou vylitá na naše srdce, naše duše od jedu hříchu. Kdosi o naší potřebě duchovního očistění napsal: „Zvířecí krev nás nemůže očistit od hříchu, protože zvířata jsou mravně neutrální. Krev hříšného člověka nás nemůže očistit, protože člověk je mravně zlý. Jenom samotná Kristova krev nás může očistit, protože jenom Kristus je mravně dobrý.“ (Autor neznámý; cituje W. H. Griffith Thomas: *Hebrews: A Devotional Commentary* [Eerdmans], str. 117-118.) Kristova krev byla prolita, aby nám umožnila očistění od hříchu a zajistila odpuštění, které všichni potřebujeme. Vylili jste ji na svou duši? Je to jediný způsob, jakým Bůh odpouští hříchy.

Závěr

Podle legendy se jednou, když Martin Luther těžce stonal, objevil u jeho lůžka ďábel a s vítězoslavným pohledem mu ukázal obrovský svitek, který se rozvinul sám od sebe. Luther na svitku četl strašlivý, dlouhý výčet všech svých hříchů, jednoho po druhém. V první chvíli ho přemohlo zoufalství.

Pak ale najednou vykřikl: „Na jednu věc jsi zapomněl! To ostatní je všechno pravda, ale vynechal jsi to hlavní: ‚Krev Ježíše Krista, jeho Syna, nás očisťuje od každého hříchu.‘“³ Když to řekl, žalobce bratří⁴ se i se svým dlouhým svitkem rozplynul. (Paul Tan: *Encyclopedia of 7,700 Illustrations* [Assurance Publishers], ilustrace č. 480.)

Luther také řekl (cituje R. C. H. Lenski: *The Interpretation of St. John s Gospel* [Augsburg Publishing House], str. 130):

Hřích může být jen na dvou místech: Buď leží na vás, takže ho máte na krku, nebo na Kristu, Božím beránku. Pokud visí na vašem krku, jste ztraceni; pokud ale spočívá na Kristu, jste svobodní a budete spaseni. Tak si vyberte, čemu z toho dáte přednost.

Pramenem odpuštění vašich hříchů je pouze prolitá krev Ježíše Krista. Přesvědčte se, jestli je vírou vylita také na vaše srdce!

Otázky k diskuzi

1. Proč je Kristova zástupná smírná oběť životně nezbytným článkem křesťanské víry?
2. Proč bez Kristovy krve nemůžeme mít odpuštění?
3. Jakou pastýřskou radu byste dali člověku, který říká, že uvěřil v Krista, ale stále pociťuje vinu za své hříchy z minulosti?
4. Někdo se vás zeptá: „Proč nemůže Bůh prostě říct: ‚Odpouštím ti‘? Proč by k tomu měla být zapotřebí krev?“ Co odpovíte?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Římanům 1:16 — pozn. překl.
² NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition* © The Lockman Foundation), anglický překlad Bible, který autor převážně používá, zde překládá: „... podle Zákona, dalo by se skoro říct, se vše očišťuje krví...“ V češtině toto řešení nevolí žádný překlad. — pozn. překl.
³ 1. list Janův 1:7 KMS, ČEP (ve znění poznámky ^b k tomuto verši podle tištěného vydání *Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona (Podle ekumenického vydání z r. 1985)* [Praha: Česká biblická společnost, 1991], str. 227) — pozn. překl.
⁴ Zjevení 12:10 — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

BUĎ SOUD, NEBO SPASENÍ

Židům 9:23-28

Steven J. Cole

25. července 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

25. července 2004
List Židům, lekce 27.

Bud' soud, nebo spasení Židům 9:23-28

Než jsem dal studiu strojírenství definitivně vane, zažil jsem na technice jednoho profesora fyziky, který nám často vysvětloval svou metodu výuky. „Třído,“ říkával, „napřed vám řeknu, co se vám chystám říct. Potom vám to řeknu. Pak vám řeknu, co jsem vám řekl. A nakonec to zopakuju.“ Věděl, že jedním z nejdůležitějších klíčů k učení je opakování.

Autor Listu Židům se řídí stejným pravidlem. Píše lidem, kteří jsou v pokušení odvrátit se od Krista a vrátit se ke svému starému židovskému náboženství. Vtlouká jim do hlavy životně důležitou pravdu o nadřazenosti, prvenství a narostlé dostatečnosti Pána Ježíše Krista a jeho zástupné smrti za naše hříchy. Hledat spásu v *čemkoli* jiném než v Kristu je z duchovního hlediska osudné! Jenom Kristus sám naplnil všechno, co předobrazy Starého zákona naznačovaly. Kněžství, oběti a všechny náboženské rituály se svého naplnění dočkaly v Ježíši Kristu. Krátce řečeno, pokud se v otázce svého spasení spoléháme pouze na Krista, vyhneme se Božímu soudu. Pokud ale spoléháme na cokoli jiného – na svou příslušnost k určitému náboženskému systému, na vlastní dobré skutky, na náboženské dědictví nebo na co chcete – pak nás, až zemřeme, čeká soud.

Takže jsou tu v sázce věci věčného významu. Pokud vám to opakování připadá zdoluhavé, mějte s ním trpělivost. Jestli Bůh jeho pomocí otevře jednomu jedinému člověku oči, aby viděl, že lidskými skutky ani zásluhami spasení dosáhnout nelze a že jediné řešení, které Bůh přichystal, je Kristův kříž, stojí to za to, aby se to zopakovalo ještě jednou. A tak autor opakuje. Ve verši 9:24 opakuje, co řekl v 9:11 a také v 8:1-5. V 9:25-26 opakuje, co řekl v 9:12. Ve verších 9:27-28 pak vytváří paralelismus, v němž staví do kontrastu ony pouhé dvě možnosti, které nám budoucnost chystá: buď soud, nebo spasení. Snaží se o to, abychom pochopili, že:

Protože Kristus jednou provždy obětoval sám sebe za naše hříchy, nečeká nás po jeho návratu soud, ale spasení.

Náš dnešní text lze rozdělit na dvě části. Hlavní myšlenkou první části je toto:

1. Kristova oběť, která jednou provždy splatila naše hříchy, daleko převyšuje starozákonní oběti (9:23-26).

Slovo „tedy“ ve verši 9:23 (KMS, NBK) odkazuje na předchozí oddíl, kde se mluvilo o tom, že hřích lze odpustit *pouze* na základě prolité krve Ježíše Krista. Všechny starozákonní krvavé oběti pouze předběžně nastiňovaly vrcholnou oběť Božího Syna. Tím, „co je jen náznakem nebeských věcí“ (9:23), je míněn stánek a jeho vybavení. Tyto věci bylo třeba očišťovat krví obětovaných zvířat. Jenže to všechno byly jen pozemské obrazy nebeských skutečností. Nebeské věci samy musely být očištěny lepší obětí než pozemské věci, a sice krví Kristovou. Autor mluví o Kristově jediné oběti v množném čísle, protože jsou v ní shrnuty všechny druhy starozákonních obětí. Kristova oběť „má tolik různých stránek, že k jejímu dostatečnému znázornění bylo zapotřebí celé spektrum různých obětí“. (Donald Guthrie: *Hebrews: Tyndale*

New Testament Commentaries [IVP/Eerdmans], str. 196.)

Verš 9:23 ale vyvolává otázku: Co jsou ony nebeské věci a proč potřebují očišťovat? K tomu bylo vysloveno mnoho názorů. (Jejich shrnutí uvádí Leon Morris v *The Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12, str. 91.) Musíme chápat, že autor mluví duchovně. V nebi není doslovný oltář ani zlatý svícen či stůl s posvátným chlebem. Proč by ale jejich duchovní protějšky v nebi (ať je to cokoli) potřebovaly očistit? Někteří říkají, že jde o zasvěcovací očištění, jako v případě posvěcení svatostánku. Někteří to spojují se skutečností, že satan a jeho padlí andělé nebesa znesvětili a že Kristus je svým smířením odzbrojil a zvítězil nad nimi, čímž nebesa opět očistil.

Ale ve světle verše 9:24, který říká, že Kristus vešel do pravé svatyně v nebesích, aby předstoupil před Boží tvář *za nás*, se zdá pravděpodobné, že autor myslí na to, že Božím duchovním příbytkem jsme nyní my, Boží lid (3:6). Aby v nás – nejen v jednotlivcích, ale v nás všech – mohl Bůh přebývat jako ve svém chrámu (Efezským 2:21-22; 1. list Petřův 2:5), musíme být očištěni a zbaveni poskvrny. Jak? Odpověď zní, že jen Kristova krev samotná je schopna očistit „naše svědomí od mrtvých skutků k službě živému Bohu“ (9:14).

V 9:24-26 autor tuto „lepší oběť“ dále vysvětluje. Nám, kteří nejsme ze židovského chrámu zvyklí na fyzické rituály a oběti, nemusí duchovní povaha křesťanské bohoslužby dělat žádné potíže. Ale pro první čtenáře Listu Židům to bylo docela těžké, vzdát se hmatatelnosti chrámu a obětí. A proto autor znovu (viz 8:1-5; 9:11) zdůrazňuje, že „Kristus nevešel do svatyně, kterou lidské ruce udělaly jen jako napodobení té pravé, nýbrž vešel do samého nebe, aby se za nás postavil před Boží tváří“ (9:24). Za starého židovského systému předstupoval velekněz před Boha jménem lidu ve velesvatyni jednou ročně; Ježíš je pro nás v pravé svatyni neustále!

Velekněz se navíc musel do velesvatyně každý rok znovu vracet s krví obětních zvířat. Ale Ježíš *jednou* provždy obětoval svou vlastní krev. Nemusel od založení světa trpět a umírat znovu a znovu. Jeho jediná oběť na konci věků náš hřích odstranila. Výraz „při dokonání věků“ (KMS) připomíná Pavlovo vyjádření v listu Galatským 4:4: „Když se však naplnil stanovený čas [když „přišla plnost času“ (KMS, NBK, KR)], poslal Bůh svého Syna...“ Je v něm obsažen náznak, že Kristus existoval již před svým narozením. Znamená také, že kříž představuje vyvrcholení, dokončení či naplnění toho, co Bůh v historii zamýšlel vykonat pro svou slávu.

Na kříži se ukázala Boží dokonalá spravedlnost. Kdyby nám Bůh prostě prominul hříchy, aniž by za ně bylo zapláceno, nebyl by spravedlivý. Smrt nekonečného, svatého Božího Syna uspokojila Boží hněv, který vyžadoval splacení trestu, který jsme si zasloužili. Kříž také vyvýšil Boží úžasnou lásku a milost. Žádný systém spásy, který zvyšuje význam lidských zásluh nebo umenšuje význam kříže, není od Boha.

Na kříži Kristus „svou obětí sňal hřích“ (9:26). Řecké slovo, které je zde přeloženo jako „sňal“, se vyskytuje už jen v 7:18, kde se vztahuje ke zrušení Zákona, jímž bylo ustaveno lévijské kněžství, ve prospěch lepšího, melchisedechovského kněžství Ježíšova. Je zde použito jako technický právní termín ve smyslu „anulovat“, „stornovat“, „zrušit“ či „zneplatnit“ (viz Morris, str. 93). Philip Hughes říká: „Tato anulace je navíc vyčerpávající: týká se hříchu v celé jeho šíři, bez podmínek a rozdílů, v kterékoli podobě a do jakéhokoli stupně, a také v každé době lidských dějin, s platností zpětnou i trvalou.“ (P. Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 385.) To znamená, že když Kristus zemřel, zaplatil za hříchy všech svých vyvolených před ukřižováním i po něm.

I když to je kontroverzní a obtížná záležitost, myslím, že pro důkladné porozumění smíření je nezbytné, abychom je vnímali jako adresné, nikoli plošné. Pokud Kristus *skutečně zaplatil za všechny hříchy všech lidí*, byli by všichni spaseni, což Písmo jasně popírá. Pokud zemřel za *některé hříchy* (totiž za všechny hříchy s výjimkou nevíry) *všech lidí*, jak bylo dosaženo usmíření za hříchy nevíry? Nikdo není schopen zaplatit za svou nevíru sám. Proto je bibličtější říct, že Kristus zemřel za *všechny hříchy některých lidí*, totiž svých vyvolených. (John Owen: *The Death of Death in the Death of Christ* [Banner of Truth], str. 61-62. Tato kniha představuje nejdůkladnější rozbor uvedeného tématu.)

Kristus nepřišel, aby zemřel, a pak nechal spasení na rozhodnutí padlého hříšníka. Přišel, aby vysvobodil „*svůj lid z jeho hříchů*“ (Matouš 1:21). Přišel, aby položil život za *své ovce* (Jan 10:11, 14-15). „Kristus [si] zamiloval *církev* a sám se *za ni* obětoval...“ (Efezským 5:25). Byl „jednou obětován, aby na sebe vzal hříchy *mnohých*...“ (Židům 9:28, srovnej Izajáš 53:12). Splní svůj úkol a zachrání *všechny*, které mu Otec dává (Jan 6:37-40). Svou obětí na kříži odstraní všechny naše hříchy jednou a provždy.

Možná si říkáte: „A jak můžu vědět, jestli se Kristus obětoval *za moje* hříchy?“ To je *životně důležitá* otázka! Za prvé, uvědomujete si, že *potřebujete* být očištěni od hříchů? Kristus nepřišel sejmut hříchy těch, kdo si myslí, že jsou sami spravedliví (Lukáš 5:31-32). Za druhé, uvědomujete si, že *nemůžete udělat nic*, čím byste za své hříchy zaplatili? Svě hříchy neodstraní pokáním, osobním rozhodnutím či sebezapřením. I kdybyste celé roky dělali samé dobré skutky, dluh vašeho hříchu tím nesplatíte. Dokonce ani obětní systém Starého zákona namohl hříchy odstranit (10:4)! Jenom Kristus svou smrtí na kříži odstraní hříchy. Pokud se spoléháte na něj a jenom na něj, můžete si být jisti, že odstraní také *vaše* hříchy.

Když Charles Spurgeon kázal na tento verš, vyjádřil to takto: kdokoli si je vědom tíhy svého hříchu a blížícího se Božího soudu, který mu pro jeho hříchy hrozí, měl by novinu, že přichází někdo, kdo ho jeho hříchu dokáže zbavit, přivítat s velikou radostí. Kdyby u vás hořelo, udělalo by vám radost slyšet z ulice trubení přijíždějících hasičů. Vůbec byste nepochybovali, že jedou k vám, protože jestli u nikoho jiného nehoří, tak u vás ano. Proto bude zpráva, že Kristus přišel na svět, aby skoncoval s hříchem, znít jako radostné volání polnice „těm, kdo vědí, že jsou plni hříchu, kdo se ho touží zbavit, kdo si uvědomují, že ho sami odstranit nemohou, a kdo se děsí osudu, který je čeká, pokud jejich hříchy nebude nějakým způsobem smazán.“ (C. H. Spurgeon: *Spurgeon's Expository Encyclopedia* [Baker], sv. 14, str. 211-212.)

Pokud spoléháme pouze na Krista, že za naše hříchy zaplatí, pak:

2. **Až se Kristus vrátí, nečeká nás soud, ale spasení (9:27-28).**

V prvních polovinách veršů 9:27-28 autor srovnává smrt každého z lidí a Kristovu smrt: „A jako každý člověk jen jednou umírá, ... tak i Kristus byl jen jednou obětován, aby na sebe vzal hříchy mnohých...“ Mezi druhými polovinami veršů je ale nečekaný kontrast: Člověk jednou zemře a pak bude soud. V následujícím verši bychom čekali paralelu: Kristus jednou zemřel a pak se vrátí, aby soudil (což je pravda). Ale místo toho autor říká, že Kristus jednou zemřel a „po druhé se zjeví ne už kvůli hříchu“ – ne proto, aby soudil, ale „ke spáse těm, kdo ho očekávají“.

V těchto verších jsou čtyři důležité myšlenky pro praktický život:

A Bůh všem lidem uložil jednou zemřít.

Výjimkou jsou Henoch, Eliáš a ti, kdo budou žít v době Kristova druhého příchodu. Ale kromě nich musí každý podle Božího rozhodnutí zemřít. Jinými slovy, smrt *není* „přirozený proces“. Smrt je skutečností proto, že člověk zhřešil, a proto, že ji Bůh ustanovil jako trest za hřích. Jednou jsem byl na pohřbu v jedné liberální církvi, kde se kazatel pokoušel všechny utěšovat tvrzením, že smrt je jen součástí přirozeného koloběhu všech věcí. *Není!* Smrt je Boží prokletí, které spočívá na našem hříchu. Pro věřícího je osten smrti odstraněn křížem (1. Korintským 15:54-57), ale přesto nám smrt připomíná náš hřích a Boží svatou spravedlnost.

Bible také učí, že Bůh svrchovaně stanovil jak den našeho narození, tak den naší smrti. David zvolal: „... všechno bylo zapsáno v tvé knize: dny tak, jak se vytvářely, dřív než jediný z nich nastal“ (Žalm 139:16). Nám může smrt připadat náhodná, ale pro Boha nikdy náhodná není. Nikdo nežije ani o den déle, než mu Bůh určil. To by nám mělo přinést velkou útěchu, když ztratíme někoho blízkého, zvláště pokud je to někdo mladší. Bůh má své důvody a záměry; my je sice neznáme, ale přesto můžeme mu důvěřovat. Jak řekl Jób, když jeho deset dětí nenadále zahynulo při větrné smršti: „Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno“ (Jób 1:21).

To, že den smrti stanovil Bůh, by pro nás mělo být zdrojem pokoje také tehdy, když uvažujeme o své vlastní smrti. Neměli bychom sice vyvádět hlouposti a bezhlavě přitom riskovat život a měli bychom se rozumně stravovat, pohybovat a nezanedbávat patřičnou lékařskou péči, ale pravda je taková, že naše životy jsou v Božích rukou. Zemřeme, až přijde čas, který stanovil.

Zbožný probuzenecký kazatel Jonathan Edwards se ve svých čtyřiapadesáti letech, v době, kdy byla tato praxe ještě v plenkách, nechal očkovat proti neštovicím. Bezpochyby se domníval, že je to moudré opatření, které mu může prodloužit život. Jenže doktor mu dal vakcíny příliš velkou dávkou, takže místo toho smrtelně onemocněl. Když na smrtelném loži hovořil se svou mladší dcerou, která u něj byla, nezpochybňoval svrchovanou Boží vůli. Řekl (Iain Murray: *Jonathan Edwards, a New Biography* [Banner of Truth], str. 441):

Milá Lucy, zdá se mi, že je Boží vůlí, abych vás již zakrátko opustil; proto mé drahé ženě vyříd' nejněvroucnější pozdravy a řekni jí, že ona neobvyklá jednota, která nás tak dlouho spojovala, byla povahy, jak věřím, duchovní, a proto bude trvat navěky. A doufám, že v takovéto těžké zkoušce najde oporu a radostně se podřídí Boží vůli.

Dále svým dětem uložil „hledat Otce, který je nikdy nezklame“. „Pak, když se všichni, kdo stáli u jeho lože, domnívali, že již ztratil vědomí a projevíli zármutek nad tím, co bude jeho ztráta znamenat, ... byli překvapeni, když náhle řekl svá poslední slova: ‚Spolehejte na Boha a nemusíte mít strach.‘“

Pokud jde o Edwardsovu manželku Sarah, když ji zpráva o jeho smrti zastihla, trpěla právě tak silným revmatismem v oblasti krční páteře, že stěží udržela pero. Přesto napsala své dceři Esther, která jen několik měsíců před tím ztratila svého manžela Aarona Burra (tamtéž, str. 442):

Co mám říci? Svatý a dobrý Bůh na nás seslal temný mrak. Kéž bychom dokázali políbit jeho hůl a zakrýt si ústa dlaní! Pán tak učinil. Způsobil, že musím uctívat jeho dobrotu v tom, že jsme jej [Jonathana] měli tak dlouho. Můj Bůh ale žije – a jemu patří mé srdce. Jaké dědictví nám můj manžel, tvůj otec, zanechal! My všichni jsme odevzdáni Bohu; to je místo, kde jsem, a kde jsem ráda.

B Bez Krista lidé umírají a čeká je soud.

„... každý člověk jen jednou umírá, a potom bude soud...“ (9:27). Tento verš jasně popírá reinkarnaci. Lidé neumírají, aby se v dalším životě vrátili zpět jako někdo jiný nebo něco jiného. Kdysi jsem v rozhlase slyšel rozhovor s jednou ženou z jihovýchodní Asie, která umírala na AIDS. Nakazila se od manžela a ten od prostitutek. Reportér se jí ptal, jestli se na svého muže hněvá. Odpověděla, že ne, protože ví, že díky nespravedlivému utrpení v tomto životě ji v příštím životě čeká lepší situace. „Taková satanská lež!“ pomyslel jsem si. Reinkarnace je v naprostém rozporu s biblickou pravdou. Umíráme jen jednou a pak přijde soud.

Tento verš také vyvrací představu, že po smrti mohou lidé dostat ještě jednu šanci přijmout Krista. Smrt je konečná. Philip Hughes píše (str. 388): „Odmítnout kříž jako nástroj spásy znamená zvolit ho jako nástroj soudu (viz Jan 12:48).“ To proto nás Bible naléhavě varuje, že „nyní je den spásy!“ (2. Korintským 6:2). Odkládat chvíli, kdy se spolehne na Krista, může mít katastrofální následky pro věčnost.

Ti, kdo věří v Krista, ovšem nepodléhají soudu, ale přešli ze smrti do života (Jan 5:24; viz též Římanům 8:1). Věřící stanou před Kristovým soudcovským stolcem, aby obdrželi mzdu za to, co během života udělali dobrého či zlého (2. Korintským 5:10). Zlé skutky naší nevíry shoří jako dřevo, seno a sláma, zatímco zlato, stříbro a vzácné kameny vydrží, a na základě toho dostaneme odměnu. Ovšem: „Shoří-li něčí dílo, utrpí škodu; ale sám bude spasen, avšak tak jako skrze oheň“ (1. Korintským 3:10-15 NBK).

C Kristus jednou zemřel, když na sebe vzal naše hříchy, ale vrátí se podruhé, aby naše spasení dovršil.

Kristus byl *jednou* obětován, aby na sebe vzal naše hříchy (9:28). To je evidentně v rozporu s praxí římsko-katolické mše, při níž je Kristus obětován opakovaně v prvcích¹ Svatého přijímání, které se při mši, jak věří, stávají skutečným Kristovým tělem a krví. Katoličtí teologové vysvětlují, že kněží tak pouze zpřítomňují věčnou a nadčasovou kristovu oběť. (P. H. Davids: *Evangelical Dictionary of Theology* [Baker], ed. Walter Elwell, str. 697.) Ale běžný katolický věřící taková jemná rozlišení sotva pochopí! Katolíci nerozumějí tomu, že ve chvíli, kdy uvěří v Kristovu naprosto dostatečnou oběť, jim Bůh odpustí všechny hříchy a připíše jim Kristovu spravedlnost.

Kristův druhý příchod nebude souviset s hříchem, protože tato záležitost byla zcela vyřešena při jeho prvním příchodu. Přijde proto, *aby spasil* ty, kdo ho očekávají. Naše spasení probíhá ve třech časových rovinách: v minulosti *jsme byli zachráněni* ve chvíli, kdy jsme uvěřili v Krista; v přítomnosti *jsme zachraňováni* v tom, jak Bůh naplňuje náš každodenní život svou svatostí; a v budoucnosti, až se Kristus vrátí, *budeme zachráněni* úplně a definitivně. „Víme však, až se zjeví, že mu budeme podobni, protože ho spatříme takového, jaký jest“ (1. list Janův 3:2). A díky tomuto velikému zaslíbení...

D Ti, které Kristus zachránil, vyhlížejí jeho návrat.

Tato závěrečná část verše 9:8 vychází z představy toho, co prožívali židovští věřící na den smíření. Jejich velekněz vzal krev a ztratil se jim z dohledu za oponu, aby vykonal smírné obřady za jejich hříchy. Minuty, které tam strávil, se zdály trvat celé hodiny, zatímco napjatě čekali, až se znovu objeví. Konečně znovu vyšel ven a lidé zajásali, protože věděli, že Bůh

přijal jejich obět' a jejich hříchy jsou přikryty. (Viz F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 223-224.) Podobně zmizel z našeho dohledu i náš velekněz, když vešel do pravé nebeské vešvatyně. Vzal s sebou svou vlastní krev. A my toužebně očekáváme, až se znovu ukáže, protože pak se konečně všechny Boží sliby zcela naplní!

Vyhlížíte toužebně Pánův druhý příchod? V očekávání mučednické smrti Pavel napsal: „Nyní je pro mne připraven vavřín spravedlnosti, který mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce. A nejen mně,“ doplnil vzápětí, „nýbrž všem, kdo s láskou vyhlížejí jeho příchod“ (2 Tim. 4:8). Pokud očekáváte návrat Ježíše Krista s láskou, protože je vašim Spasitelem, nevyměří vám trest, ale jako spravedlivý soudce vás odmění vavřínem spravedlnosti.

Závěr

Před mnoha lety se v jednom městečku na hranicích divokého západu splašil kůň a utíkal pryč i s vozem, ve kterém bylo malé dítě. Jeden mladík s nasazením života koně dohnal, zastavil a dítě zachránil. Ze zachráněného chlapce bohužel vyrostl zločinec. Jednoho dne byl souzen pro velmi těžký zločin. Ve svém soudci poznal vězeň muže, který mu před lety zachránil život, a na základě této události prosil o milost. Soudce však všechny jeho prosby umlčel slovy: „Mladý muži, *tehdy* jsem byl vašim *zachráncem*; *dnes* jsem vašim *soudcem*, a musím vás odsoudit k smrti oběšením!“ (*Our Daily Bread* č. 8, 1984.)

Dnes Ježíš Kristus nabízí spasení všem, kdo v něj uvěří. Pokud se k němu ale odmítneme obrátit ve víře, jednoho dne před ním budeme stát jako před svým spravedlivým soudcem. Čeká vás po smrti soud? Nebo se spolehnete na Krista, který za vaše hříchy přinesl sebe sama jako tu nejvyšší obět', a obdržíte jeho spasení?

Otázky k diskuzi

1. Pokud Kristova obět' pokrývá všechny naše hříchy, proč stále musíme hříchy vyznávat a prosit o odpuštění?
2. Jak vám zapadá dohromady Jan 5:24 (věřící nepodléhají soudu) s oddíly jako Matouš 16:27, 2. Korintským 5:10 či Zjevení 20:11-15?
3. Proč je důležité chápat Večeři Páně jako pouhou památku jeho smrti, a ne jako obět' jeho těla a krve? Nakolik je to důležité z hlediska učení církve? Proč?
4. Jak byste svědčili někomu, kdo věří v reinkarnaci a odmítá Bibli jako Boží slovo?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Teologové patrně dají přednost pojmu „svátostné živly“ (anglicky “elements”). Jde samozřejmě o chléb a víno. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

NAPROSTÉ ODPUŠTĚNÍ

Židům 10:1-18

Steven J. Cole

1. srpna 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

1. srpna 2004
List Židům, lekce 28.

Naprosté odpuštění Židům 10:1-18

Sir Arthur Conan Doyle, známý jako autor detektivních příběhů se Sherlockem Holmesem, si potrpěl na kanadské žerty. Jednou poslal dvanácti svým známým, významným obyvatelům Londýna, telegram: „Okamžitě uteč. Vše je prozrazeno.“ I když to byli do jednoho ctihodní občané, všichni rychle odjeli ze země.

Tento příběh je možná smyšlený, názorně však ukazuje, že špatné svědomí je docela běžné. Dokonce i v církvi je mnoho lidí, kteří jsou na pochybách, jak si s ohledem na své dřívější hříchy u Boha stojí. Tato strašidla z minulosti zůstávají nějakou dobu ukryta, ale pak se zničehonic vynoří a začnou je pronásledovat. Lámou si hlavu, jestli o tom, co provedli, neví ještě někdo jiný. Mají obavy, že se pravda provalí. Co je ovšem ještě důležitější, kladou si otázku, jestli jim skutečně odpustil Bůh. Nejsou si tak úplně jisti, jak to dopadne, až se před ním jednoho dne ocitnou. Potrestá je Bůh v tomto životě nebo na věčnosti za ty strašlivé věci, které spáchali? Tito lidé potřebují ujištění, které vyčerpávajícím způsobem obajšňuje náš text:

Kristova poslušnost, se kterou podstoupil kříž, aby naplnil Boží vůli, přinesla věřícím Nové smlouvy to, co věřící pod Zákonem nikdy získat nemohli: naprosté odpuštění.

Jak jsem řekl minule, autor Listu Židům svou myšlenku zdůrazňuje pomocí opakování. Podstatnou část toho, co nám zde říká znovu, nám řekl už dříve. Touto pasáží uzavírá hlavní část své argumentace. To, co zde vyjadřuje, je samotným jádrem celého listu. (Donald Hagner: *Encountering the Book of Hebrews* [Baker], str. 128.)

Kdyby se původní čtenáři vrátili k judaismu s jeho obětním systémem, přišli by o nesmírné výhody, které jim zajistil Ježíš Kristus. Jeho smrt na kříži naplnila všechno, k čemu starý systém ukazoval. Kristus vykonal to, co tento systém nedokázal: zajistil naprosté odpuštění těm, kdo jeho prostřednictvím přistupují k Bohu. Starý systém byl už ve své podstatě navržen tak, aby běžnému věřícímu bránil v přístupu do Boží přítomnosti. Do velesvatyně mohl vstoupit pouze velekněz a to ještě jen jedno za rok. V Kristu je ale vstup do Boží přítomnosti otevřen všem věřícím, protože Kristus jednou provždy obětoval sám sebe a zajistil nám tak dokonalé postavení před Bohem.

Autor zde navrhl množství synonymních vyjádření, která v záporném kontextu říkají, čeho Zákon svými oběťmi dosáhnout nemohl, zatímco v kladném ukazují, čeho svou obětí dosáhl Kristus. Všimněme si:

- 10:1 Oběti podle Zákona „nemohou nikdy dokonale očistit ty, kdo s nimi přicházejí“.
- 10:2 Tyto oběti nemohly věřícího dokonale očistit, ani ho zbavit vědomí hříchu.
- 10:3 Tyto oběti představovaly každoroční připomínku hříchů.
- 10:4 Tyto oběti nebyly schopny odstranit hříchy.
- 10:10 Díky kříži jsme jednou provždy posvěceni Boží vůlí.
- 10:12 Kristus „přinesl za hříchy jedinou oběť“ navěky.
- 10:14 „... jedinou obětí navždy přivedl k dokonalosti ty, které posvěcuje.“
- 10:17 Bůh věřícím slibuje, že na jejich hříchy a nepravosti už nikdy nevzpomene.

10:18 „Tam, kde jsou hříchy odpuštěny, není už třeba přinášet za ně oběti.“

Všechny tyto výrazy dávají dohromady zprávu, která se zdá znít až příliš dobře, než aby to byla pravda, a přece to pravda je: v Kristu jsou nám všechny naše minulé, současné i budoucí hříchy úplně, definitivně a jednou provždy prominuty! Člověk by se skoro ptal: „A v čem je ten háček?“ Nic takového jako naprosto bezplatný oběd neexistuje; existuje ovšem něco takového jako Boží naprosto bezplatné prominutí všech našich hříchů. Pro nás je naprosto bezplatné, protože Kristus vzal zaplacení té nedozírné útraty, kterou bychom měli platit my, na sebe.

Než se do textu pustíme, rád bych ujasnil, že tu mluvíme o našem postavení před Bohem v Kristu. Když ve svém každodenním životě zhřešíme, musíme své hříchy vyznat, abychom obdrželi něco, co bychom mohli nazvat „Boží rodinné odpuštění“. Ale ani naše nejhorší hříchy nemohou odstranit odpuštění, které plyne z našeho postavení Božích dětí.

Například mé děti patří do mé rodiny, protože se v ní narodily, a nic, co by mohly udělat, nemůže změnit jejich postavení členů naší rodiny. Pokud ale proti mně zhřeší, je zapotřebí, aby svůj hřích vyznaly a požádaly o odpuštění, nemá-li našemu vztahu nic stát v cestě. Podobně můžeme i my, tak jako Petr, Pána těžce zklamat, ale naše selhání nás nevyklučuje z Boží rodiny. Naše postavení v rodině je dáno naším novým narozením, které nám poskytuje výsadu naprostého odpuštění. Tím, že Otci vyznáváme hříchy a prosíme ho o odpuštění, udržujeme své každodenní společenství s Bohem jako jeho děti.

Náš text lze rozdělit na čtyři části. Ve verších 10:1-4 autor ukazuje, že oběti stanovené zákonem nemohly dokonale odstranit naše provinění. V 10:5-10 ukazuje, že Kristova poslušnost, se kterou podstoupil kříž, aby naplnil Boží vůli, odstranila starozákonní oběti a zajistila nám dokonalé postavení před Bohem. Verše 10:11-18 chápu tak, že se skládají z jedné ilustrace a jedné citace, které obě vyjadřují stejnou myšlenku: v 10:11-14 autor názorně ukazuje, že nám bylo odpuštěno naprosto, a to tím, že staví do kontrastu nedokončenou, stále opakovanou službu starozákonních kněží a dokončenou, zcela dostatečnou oběť Kristovu; a v 10:15-18 znovu cituje starozákonní proroctví o Nové smlouvě (Jeremjáš 31:31-34), aby ukázal, že naprosté odpuštění, které v něm Bůh slíbil, znamená, že Kristova jediná oběť je dostatečná a konečná.

1. Oběti stanovené zákonem nemohly dokonale odstranit vinu ani hřích (10:1-4).

Za prvé autor tvrdí (10:1-2), že Zákon byl jenom stínem budoucího dobra, ne tímto dobrem samotným. To proto nemohly opakované oběti ty, kdo s nimi přicházeli, k dokonale očistit. Jinak by už je dávno nikdo nepřinášel, protože věřící by už byli očištěni, a tak by si žádných hříchů nebyli vědomi. Výraz „učinit dokonalými“ (KMS) či „přivést k dokonalosti“ (NBK) se vztahuje k našemu postavení před Bohem. Zahrnuje naprosté očištění od hříchu, takže máme čisté svědomí. Pokud jsme si vědomi hříchů, které jsme nevyznali a které nám nebyly odpuštěny, budeme váhat přistoupit k Bohu.

To se názorně ukázalo v případě Adama a Evy. Jakmile zhřešili, snažili se ukrýt před Boží přítomností. Protože udělali to, co udělali, nechtěli se s ním setkat tváří v tvář. Stejnou zkušenost zná každý rodič. Přijdete domů a dítě se vám vyhýbá. Když ho vypátráte, nedívá se vám do očí. Nechce se k vám přiblížit, protože má špatné svědomí. Dokonce i psi znají tenhle pocit viny a vyhýbají se vám, když provedli něco, o čem vědí, že se to dělat nemají!

Ve verši 10:3 autor dále tvrdí, že každoročními oběťmi (na den smíření) byly hříchy jen každoročně připomínány. Skutečnost, že se tyto obětní rituály musely provádět každý rok

znovu a znovu, jenom ukazovala, že jejich vina jimi nebyla úplně odstraněna. Její splácení bylo odloženo o další rok, ale stejně jako u nás datum splatnosti daňové povinnosti se i tento den zúčtování znovu a znovu vracel. Pak autor prostě konstatuje, že „krev býků a kozlů není s to hříchy odstranit“ (10:4). Zvířecí krev na lidské hříchy neplatí trvale. Bůh tento systém zvířecích obětí zavedl, aby ukazoval do budoucnosti k oběti, kterou sám přichystal, k oběti jeho vlastního Syna. Protože je to věčný Bůh, má jeho oběť nekonečnou hodnotu. A protože je to člověk, smíruje jeho oběť lidské hříchy tak, jak by je zvířecí krev nikdy smířit nemohla.

Pozoruhodné je, že stejné řecké slovo, zde přeložené jako „připomínka“ (10:3 KMS), je použito také při zavedení večeře Páně, když Ježíš říká: „To čiňte na mou památku“ (Lukáš 22:19; 1. Korintským 11:24). Máme sice nařizeno, abychom před přijímáním prvků¹ eucharistie sami sebe zkoumali a vyznávali své hříchy, ale evangelium mění připomínku naší viny v připomínku Boží milosti. (Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 394.) Večeře Páně nám připomíná, že trest, který si za své hříchy zasloužíme, byl celý uvalen na Ježíše Krista. Jeho smrt dokázala to, co krev obětovaných zvířat nikdy dokázat nemohla: odnesla pryč všechn náš hřích i vinu!

2. **Kristova poslušnost, se kterou podstoupil kříž, aby naplnil Boží vůli, odstranila starozákonní oběti a zajistila nám dokonalé postavení před Bohem (10:5-10).**

Ve verších 10:5-7 vkládá autor Ježíši přicházejícímu na svět do úst slova Žalmu 39:7-9 LXX² (Žalm 40:7-9³). To zahrnuje předpoklad Ježíšovy preexistence jako věčného Boha. Narážíme zde na určitou obtíž, která spočívá v tom, že hebrejský originál žalmu říká: „uši jsi mi otevřel“ (Žalm 40:7 KR), což Septuaginta podává jako: „připravils mi tělo“ (Židům 10:5 NBK). Tvůrci Septuaginty se zjevně rozhodli přeložit hebrejský text do řečtiny opisným výkladem a to, co je řečeno o části, převedli na celek. (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 232.) „Vyhloubení“ ucha (takto doslova z hebrejštiny) je součástí Božího stvoření celého těla z hlíny. Nejde o probodnutí otrokova ucha šídlem jako ve 2. Mojžíšově 21:4-6 (viz též 5. Mojžíšovu 15:16-17). Tento obraz představuje spíš to, jak Bůh otevírá ucho svého služebníka, aby v poslušnosti podstoupil i ukřižování (srovnej Izajáš 50:5 a dále). Septuaginta klade důraz na to, že Bůh pro Ježíše připravil tělo, aby je mohl přinést jako odpovídající oběť za naše hříchy, a nahradit tak starozákonní oběti. Tyto verše (10:5-10) říkají tři věci:

A Ukřižování bylo bezprostřední Boží vůlí.

Ukřižování nebyla nešťastná náhoda či nenadálá tragédie, která Ježíše zaskočila. Nebyla to chvilková ztráta, ve které Bůh dokázal najít způsob, jak ji obrátit k dobrému. Naopak, byl to plán na odstranění našeho hříchu, pro který se Bůh rozhodl ještě před počátkem času. Boží Syn přijde na tento svět jako člověk, svou poslušností naplní celý Boží Zákon, a potom zemře jako oběť, kterou Boží spravedlnost požaduje jako vyrovnání za naše hříchy.

Setkáváme se zde s velkým tajemstvím, které musíme přijmout: ačkoli Bůh naplánoval ukřižování až do nejmenších podrobností (jako například losování o Ježíšův oděv), nenese v žádném smyslu odpovědnost za hřích těch, kdo Ježíše ukřižovali. Ok to říkají Skutky 4:27-28: „Opravdu se srotili v tomto městě Herodes a Pontius Pilát spolu s pohany i s národem izraelským proti tvému svatému služebníku Ježíšovi, kterého jsi posvětil, a vykonali, co tvá ruka a tvá vůle předem určila.“

Tím, že Ježíš přišel na tento svět právě proto, aby zemřel na kříži, nepřinesl pouze oběť za naše hříchy, kterou jsme tolik potřebovali, ale dal nám také vrcholný příklad odhodlání poslušně plnit veškerou Boží vůli. Autor dvakrát (10:7, 9) opakuje Ježíšova slova z tohoto žalmu: „Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli...“ Řečeno s Lukášem 9:51, Ježíš „upjal svou mysl k cestě do Jeruzaléma“. Nebo jak se Ježíš modlil v zahradě: „... ne má, nýbrž tvá vůle se staň“ (Lukáš 22:42). Nedokážeme si ani představit, co to pro bezhříšného Božího Syna muselo znamenat stát se hříchem místo nás. Ale jeho poslušné odhodlání splnit Boží vůli, ať to bude jakkoli těžké, nás učí vzít na sebe závazek plnit jeho vůli, ať to stojí cokoli. K tomu, že Boha poslechneme, se nerozhodneme ve chvíli, kdy jsme pokoušeni. Musí to být vědomý závazek, který je nutno učinit *předtím*, než se ocitneme v pokušení.

B Kristova poslušnost, se kterou podstoupil kříž, aby naplnil Boží vůli, jednou provždy odstranila starozákonní oběti.

„Tak ruší prvé [starozákonní oběti], aby ustanovil druhé [Boží vůli naplněnou ukřižováním]“ (10:9). Když žalm říká, že Bůh o oběti nestál a neměl z nich radost (10:5-6), vyjadřuje tím časté téma Starého zákona, že Bůh nemá zájem o oběti pro oběti samotné. V obětech se spíš mělo odrážet kající srdce (1. Samuelova 15:22; Žalm 51:18-19; Izajáš 1:11-13; 66:3-4; Jeremjáš 7:21-23; Ozeáš 6:6; Ámos 5:21-24; Micheáš 6:6-8). Bůh nemá rád, když lidé provádějí vnější bohoslužebné úkony, a přitom v srdci chovají hřích, kterého se nejsou ochotni vzdát. Řečeno dnešním jazykem, člověk může chodit do kostela a účastnit se přijímání, ale pokud žije v neposlušnosti nebo v srdci ukrývá nějaký hřích, Boha jeho uctívání netěší.

Ale to hlavní, co se autor svým původním čtenářům snaží říct, je to, že Kristova oběť na kříži navždycky nahradila obětní systém Starého zákona. To je důvod, proč nemohu zastávat názor, že v tisíciletém království budou znovu přinášeny zvířecí oběti. Vysvětlení zní, že mají být „připomínkou“ kříže, ale ani to nejsem schopen uvést do souladu s Listem Židům. Starý systém byl v nejvyšší míře naplněn a zcela nahrazen ukřižováním. Není nejmenší důvod se k němu vracet, ba ani jako k „připomínce“; vždyť na trůnu budeme moci spatřit samotného Beránka!

C Kristova poslušnost, se kterou podstoupil kříž, aby naplnil Boží vůli, nám jednou provždy zajistila dokonalé postavení před Bohem.

O to jde ve verši 10:10. Autor Listu Židům používá slovo „posvěcení“, což znamená jednak „vnitřně očištění od hříchu“, jednak „učinění způsobilými k pobytu v Boží přítomnosti“, abychom byli „schopni nabídnout uctívání, které může přijmout“ (Bruce, str. 236). Výraz „jsme posvěcení“ je v řečtině v perfektu (čas minulý dokonavý), který označuje událost v minulosti s následky, které trvají i v přítomnosti. V protikladu k častým a opakovaným starozákonním obětem poskytuje věřícím Kristova jediná oběť navždy dokonalé přijetí u Boha. Jak jsem vysvětlil, jde o naše postavení před Bohem, ne o náš každodenní vztah s ním. Naše postavení je sice dokonalé, ale náš růst ve svatosti je, jak uvidíme (ve verši 10:14), postupný proces.

Autor ukázal, že starozákonní oběti nemohly dokonale odstranit vinu ani hřích (10:1-4) a že Kristova oběť na kříži odstranila obětní systém a dává nám dokonalé postavení před Bohem (10:5-10). Nyní se ve verších 10:11-14 chystá svou hlavní myšlenku názorně ilustrovat:

3. Kontrast mezi nedokončenou, stále opakovanou službou starozákonních kněží a dokončenou, zcela dostatečnou obětí Kristovou názorně ukazuje, že nám bylo odpuštěno naprosto (10:11-14).

Verš 10:11 ukazuje kněze, jak denně stojí a „znovu a znovu přináší tytéž oběti“, které ale „nikdy nemohou navždy zahladit hříchy“. Člověka přímo ovane dech marnosti, když to čte. Verš 10:12 však proti tomu staví do kontrastu Ježíš, který „přinesl za hříchy jedinou oběť“, načež „navěky usedl po pravici Boží“. Skutečnost, že kněží stáli, hovoří o rozdělané práci, která nebere konce (ve svatyni nebyla ani jediná židle). Skutečnost, že se Ježíš posadil, hovoří o tom, že práce, kterou svou obětí vykonal, je hotová a že byl vyvýšen na nejčestnější místo.

Autor mohl svůj odkaz na Žalm 110:1 ukončit, když řekl, že Ježíš sedí po Boží pravici. On ale pokračuje a dodává (10:13), že Ježíš „hledí vstříc tomu, až mu budou nepřátelé dáni za podnož jeho trůnu“. Mohl to udělat ze dvou důvodů. Za prvé proto, že třeba nechtěl, aby se jeho čtenáři nechali odradit kvůli kříži, jako by pro Boha znamenal nějakou prohru. Jejich nevěřící židovští přátelé si z nich možná utahovali, že věří v ukřižovaného Mesiáše. Jestliže je Ježíš opravdu Pán, tak proč musí jeho lid snášet pronásledování a mučednictví? Autor na to říká: „Počkejte si a uvidíte! Přejde den, kdy se všichni Ježíšovi nepřátelé stanou podnožkou pod jeho nohama, přesně jak to předpovídá Žalm 110.“

Za druhé je možné, že autor své čtenáře jemně varuje. Pokud opustí víru a vrátí se k judaismu, postaví se na tu stranu, která v dějinách skončí jako poražená. Zařadí se mezi Ježíšovy nepřátele a to není nic, o co by člověk stál, protože Ježíšovy nepřátele čeká zaručená porážka a soud.

Ve verši 10:14 autor zase opakuje, že Ježíš svou jedinou obětí „učinil navždy dokonalými ty, kteří jsou posvěcováni“ (KMS; takto doslova podle řeckého originálu). Tento verš shrnuje dvě životně důležité pravdy: Za prvé, pokud jde o jejich *postavení* před Bohem, jsou věřící dokonalí. Pro Kristovu oběť jim Bůh odpustil všechny hříchy a připsal jim Kristovu spravedlnost. Právě tyto slavné skutečnosti jsou základem našeho postavení před Bohem. Za druhé, v *praxi* jsou věřící posvěcováni. Rostou ve svatosti v myšlení, slovech i činech. *Postavení* je jim dáno hned ve chvíli, kdy uvěří ke své spáse. *Praxe* probíhá celý život a projevuje se růstem v poslušnosti. Pokud člověk neroste ve svatosti, je to důvod pochybovat o tom, zda byl opravdu vírou v Krista učiněn dokonalým, pokud jde o jeho postavení.

Autor na podporu svého tvrzení uzavírá celý oddíl citátem ze Starého zákona:

4. Také starozákonní proroctví o Nové smlouvě potvrzuje, že nám bylo odpuštěno naprosto (10:15-18).

Všimněme si, že autor Jeremjášovo proroctví připisuje Duchu svatému (10:15), který inspiroval celé Písmo. Opakuje stručně (možná z paměti) citát z Jeremjáše 31:33-34, který už jednou citoval (8:11-12), protože tyto verše připojují k tomu, co autor tvrdí, Boží vlastní svědectví. Bůh slibuje, že svým lidem vloží své zákony do srdce a vepíše jim je do mysli (10:16). Autor možná tuto část zaslíbení o Nové smlouvě citoval proto, aby předem vyloučil každou námitku ze strany židovských čtenářů v tom smyslu, že odstranění Zákona (10:9) povede k životu v bezzákonnosti: „V žádném případě! Boží lid se vyznačuje poslušností, která vychází ze srdce.“

Potom připojuje právě ten článek Nové smlouvy, který přímo souvisí s jeho hlavní myšlenkou: „... na jejich hříchy a nepravosti už nikdy nevzpomenu.“ Skutečnost, že si Bůh naše hříchy nepřipomíná, neznamená, že by byl zapomětlivý, ale že nás za naše hříchy nebude soudit. Jsou nám naprosto odpuštěny, protože se k tomu Bůh smluvně zavázal. Závěr tedy zní: „Tam, kde jsou hříchy odpuštěny, není už třeba přinášet za ně oběti“ (10:18). Starozákonní oběti jsou nyní zbytečné a zastaralé. To, k čemu ukazovaly, Ježíš dokonale naplnil. Prostřednictvím kříže Bůh věřícím Nové smlouvy naprosto odpustil! Když je vám v Kristu poskytnuto naprosté odpuštění, proč se vracet k systému, který vám nic podobného nikdy nemůže nabídnout?

Závěr

Kdyby římsko-katolická církev a pravoslavné církve vzaly vážně poselství tohoto textu, opustily by učení o očistci, které ostatně ani není z Bible. Očistec má být místo, kde jsou zesnulí po smrti očišťováni od zbývajících hříchů. Jejich přátelé a blízcí za ně mohou dát sloužit mše a modlit se, a údajně jim tak pobyt v očistci zkrátit. To je ovšem nehorázné popření evangelia Boží milosti v Kristu! Pokud nám Kristova smrt dává dokonalé postavení před bohem, je učení o očistci lživé!

Náš text dále vyvrací obyčej „skutků pokání“. Skutky pokání, které nesmíme zaměňovat s pokáním jako takovým, vycházejí z katolického učení, že určité dobré skutky předepsané církví mohou napravit naše hříchy a tak nám zkrátit pobyt v očistci. Někdy se k tomu připojují odpustky, které prý odstraňují vinu nebo umožňují prominutí trestu za časné hříchy.

Všechny tyto nebiblické zvyky snižují celkové zásluhy Ježíše Krista jako naší zástupné oběti. Jeho smrt zajistila věřícím *naprosté* odpuštění. Jeho smrt nás učinila navěky dokonalými. Jeho smrt nás jednou provždy posvětila. Jeho smrt dokonale odstranila vinu našich hříchů. Věřit v očistec a činit skutky pokání a platit odpustky je jako vracet se zpátky k židovskému obětnímu systému!

Představme si mladého muže, který se zamiloval do dívky, od níž ho dělí značná vzdálenost. Má však nádhernou fotografii své milé a každý den si ji prohlíží. Když se konečně vezmou, podoběnka mu zůstane, ale teď u sebe má i svou ženu.

Jednoho dne se ale začne chovat nějak podivně. Stojí před manželkou a tiskne si fotografii na srdce. „Stýskalo se mi po tvém portrétu, tak se k němu vracím,“ oznámí jí. Vášnivě fotku políbí, a když vychází ze dveří, je slyšet, jak jí říká: „Miluji tě, můj nejdražší obrázku! Nemůžu bez tebe žít!“ (Podle knihy Kenta Hughese *Hebrews: An Anchor for the Soul* [Crossway], sv. 2, str. 19.) Kdybychom usoudili, že tomu mládenci přeskočilo, moc bychom se nezmýlili!

Jenže tohle střelené chování názorně ukazuje, co dělají lidé, kteří opustí Krista pro něco, co je jen jeho náznakem. Kristus nám svou provždy dostatečnou obětí na kříži zajistil naprosté odpuštění všech hříchů. Každý náboženský systém, který navrhuje způsoby, jak usmiřovat hříchy nějakými lidskými skutky, je pouhý stín. Věřte pouze v Krista a Bůh vám pouze ze své milosti udělí naprosté odpuštění.

Otázky k diskuzi

1. Když starozákonní oběti nemohly přinést naprosté odpuštění, proč Bůh tento systém vůbec zavedl a navíc ho nechal patnáct století v platnosti?

2. Proč je důležité, pokud jde o Boží odpuštění, rozlišovat mezi naším postavením v Kristu a každodenním praktickým životem?
3. Jakým způsobem katolické učení o očistci a skutcích pokání zcela podryvá evangelium Boží milosti v Kristu?
4. Jak byste odpověděli na obvinění, že naprosté odpuštění z pouhé milosti povede k prostopášnému životu?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Teologové patrně dají přednost pojmu „svátostné živly“ (anglicky “elements”). Jde samozřejmě o chléb a víno. — pozn. překl.
- ² LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
- ³ V LXX jsou žalmy rozděleny, a tedy i číslovány poněkud jinak než v hebrejském textu. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

JAK UVÉST SVÉ POSTAVENÍ DO PRAXE

Židům 10:19-25

Steven J. Cole

8. srpna 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

8. srpna 2004
List Židům, lekce 29.

Jak uvést své postavení do praxe Židům 10:19-25

Značná část moderní americké evangelikální církve odsunula teologii stranou jakožto něco pro život nepodstatného, nudného, a dokonce působícího rozkoly. Kdysi jsem se před jedním bývalým starším, který sem již nepatří, zmínil, že spolu s jiným pastorem čteme *Systematic Theology* (Systematická teologie) Louise Berkhofa a diskutujeme o ní. „Dej si pozor!“ varoval mě. „To je nebezpečná věc!“ A myslel to vážně! Byl jsem z toho tak vedle, že jsem na to v tu chvíli nic neřekl! Ale často jsem si na tom vzpomněl. Jen si to představte: *Číst teologii je nebezpečné!*

Moderní americká církev klade důraz na praktické otázky: „Jak mohu zdokonalit své manželství? Jak mám vychovávat děti? Jak mohu v zaměstnání co nejlépe realizovat svůj potenciál? Nestojím o doktríny. Mě prostě zajímá něco, co funguje!“

Nový zákon ale učení nikdy neodděluje od jednání. To, čemu věříme, má vliv na to, jak se chováme. Pavel spotřeboval první tři kapitoly list Efezským na to, aby vyložil spoustu slavných teologických pravd, než je v kapitolách 4-6 začal uvádět do praxe. Stejně postupoval v Římanům 1-11, před praktickým uplatněním v kapitole 12. Je životně důležité, abychom chápali, kdo je Bůh, kdo jsme my, a co pro nás Bůh v Kristu vykonal, protože na tom stojí náš křesťanský způsob života. Naše každodenní praxe vychází z pochopení našeho postavení v Kristu.

Autor Listu Židům sleduje stejný přístup. I když svůj výklad učení několikrát přerušil, aby ho aplikoval, až do tohoto místa byla většina knihy věnována vyučování. V prvních čtyřech kapitolách ukázal, že Ježíš Kristus stojí nade vším a nade všemi svou *osobou*. Od kapitoly 5 do verše 10:18 ukazuje, že Ježíš Kristus stojí nade vším a nade všemi jako *kněz*. Ale počínaje veršem 10:19 až do konce knihy na základě pravd, které vyložil předtím ukazuje, jak by nás Kristova nadřazenost měla motivovat k vytrvalé víře, i když čelíme zkouškám. A začíná tím, že nám ukazuje, jak máme své nové postavení v Kristu uvést do praxe:

Díky svému postavení v Kristu bychom měli ve víře přicházet k Bohu, pevně se držet naděje, kterou vyznáváme, a všítat si jeden druhého se zřetelem k tomu, jak se navzájem povzbuzovat k lásce a dobrým skutkům.

V 10:19-21 autor stručně shrnuje naše postavení v Kristu do dvou zásadních pravd. Potom v 10:22-25 ukazuje, jak by toto postavení mělo ovlivnit náš každodenní praktický život. Přestože má obavy, že někteří z jeho adresátů jsou v nebezpečí odpadnutí, oslovuje je „bratři“ a mluví v první osobě množného čísla („přistupujme“, „držme se“, „mějme zájem“), čímž sám sebe řadí mezi ty, kdo mají zapotřebí tyto pravdy uplatnit v praxi.

1. Naše postavení: díky Ježíši Kristu máme nový vztah s Bohem (10:19-21).

Autor předkládá dvě životně důležité pravdy, z nichž hodlá vycházet v tom, co řekne dále:

A Díky Ježíšově krvi můžeme směle vstoupit do svatyně (10:19-20).

Tutéž pravdu už vyslovil ve verši 4:16: „Přístupme tedy *směle* k trůnu milosti...“ Zde ale nemluví o trůnu milosti, ale říká, že máme smělou důvěru vstoupit do svatyně – vlastně do velesvatyně! Tam směl vstoupit pouze velekněz, a to jen jednou do roka. Ode všech ostatních věřících a vlastně i od ostatních kněží byla oddělena silnou oponou. Autor ji zde používá jako obrazný popis Boží přítomnosti. Pro žida byla revoluční už samotná představa, že by vůbec vstoupil do Boží přítomnosti, natož aby tam vstoupil *se smělou důvěrou!*

Naše smělost nestojí na ničem, co by jakkoli pocházelo z nás samotných. Stojí na tom, že „Ježíš obětoval svou krev“. Jak jsme viděli, když jsme se zabývali devátou kapitolou, autor zdůrazňuje, jak je důležité, že nám odpuštění zajišťuje Kristova krev (9:22). Jeho prolitá krev splatila spravedlivý trest, který Bůh uvalil na náš hřích. Nepřístupujeme tedy k Bohu s jakýmikoli svými vlastními dobrými skutky či zásluhami, ale pouze díky Ježíšově krvi. Jméno *Ježíš* zde zdůrazňuje jednak jeho lidství, jednak skutečnost, že jeho krev poskytla takové usmíření za lidské hříchy, jaké zvířecí oběti neumožňovaly (10:4).

Ve verši 10:20 se autor touto cestou, po níž přicházíme k Bohu, zabývá podrobněji. Nazývá ji „cestou novou a živou, kterou nám otevřel zrušením opony – to jest obětováním svého těla“. Řecké slovo přeložené jako „nový“ je odvozeno od slova, které původně znamenalo „čerstvě poražený“. (G. Abbott-Smith: *A Manual Greek Lexicon of the New Testament* [Charles Scribner's Sons], str. 388.) Naše Oběť však nebyla jen „čerstvě skolená“, ale také „živá“ – Ježíš vstal z mrtvých! A tato nová cesta není živá jenom proto, že Ježíš žije, ale také proto, že nám dává duchovní život. Počátkem spasení je znovuzrození, které znamená, že Boží mocí přecházíme z duchovní smrti do duchovního života (Jan 1:13; 5:24). Zmínka o „cestě“ nám připomíná Ježíšovo prohlášení: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“ (Jan 14:6).

Autor tvrdí, že nám Ježíš tuto novou a živou cestu otevřel „skrze oponu, to jest skrze své tělo“ (KMS). Někteří znalci řečtiny (zejména B. F. Westcott) považují ztotožnění Ježíšova fyzického těla s chrámovou oponou za problematické. Jak by nás mohlo před ukřižováním Ježíšovo lidství oddělovat od Boží přítomnosti? Proto tvrdí, že přístavek „to jest jeho tělo“ (NBK) se váže k celému výrazu označujícímu „novou cestu“.¹ Pisatel zde však ani tak moc nezdůrazňuje to, že opona odděluje lidi od Boha, jako spíš připomíná to, že ve chvíli, kdy Kristus na kříži zemřel, roztrhla se opona odshora dolů na dva kusy (Matouš 27:51), a tak se otevřela cesta do velesvatyně. Těžištěm tohoto přirovnání je skutečnost, že Ježíšovo tělo muselo být roztrženo, abychom získali přístup k Bohu.

V určitém smyslu ovšem Ježíš hříšníkům v přístupu do Boží přítomnosti opravdu brání. V Lukášovi 10:22 říká: „Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo neví, kdo je Syn, než Otec, ani kdo je Otec, než Syn a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.“ Potom, co k zástupům mluvil v podobenstvích, vysvětloval dvanácti: „... vám je dáno znáti tajemství království nebeského, jim však není dáno. ... Proto k nim mluvím v podobenstvích, že hledíce nevidí a slyšíce neslyší a nechápou“ (Matouš 13:11, 13). Pro mnoho židů byla Ježíšova lidská obyčejnost – prostá skutečnost, že byl tesařem – kamenem úrazu (Marek 6:3). V tomto smyslu bylo tedy jeho lidství jako chrámová opona, která oddělovala hříšníky od Boha. Ukřižování nám ale otevírá cestu, po které můžeme do svatyně směle vstoupit.

Pro případ, že se někteří budou nadále zdráhat směle vstoupit, autor připomíná druhou životně důležitou pravdu:

B Nad Božím domem máme velikého kněze (10:21).

Jak jsem řekl, List Židům je jedinou biblickou knihou, která rozvíjí myšlenku Ježíšova kněžství. Tím, že přinesl sám sebe jako oběť za naše hříchy, naplnil všechno, co souviselo s lévijským kněžstvím. A nejen to, Ježíš je knězem navěky podle řádu Melchisedechova (Židům 5; 7). Jako takový lévijské kněze převyšuje. Sedí navěky po Boží pravici, aby se přimlouval za svůj lid (7:25).

Autor věřící nazývá „Božím domem“ (srovnej 3:6). Bůh nepřebývá ve stanech či chrámech udělaných lidskýma rukama, ale v srdcích svého lidu. Jako jednotlivci, ale v ještě významnějším smyslu jako celek jsme chrámem živého Boha (1. Korintským 3:16; 6:19; 2. Korintským 6:16). Pavel na základě této veliké pravdy přesvědčivě ukazuje, proč potřebujeme být svatí.

Autor tedy shrnuje naše nové postavení v Kristu s důrazem na tyto dvě naprosto zásadní pravdy: Díky Ježíšově krvi můžeme směle vstoupit do svatyně a nad Božím domem máme velikého kněze. A nyní ukazuje, jak toto naše postavení uvést do praxe:

2. **Naše praxe: měli bychom ve víře přicházet k Bohu, pevně se držet naděje, kterou vyznáváme, a všimnout si jeden druhého se zřetelem k tomu, jak se navzájem povzbuzovat k lásce a dobrým skutkům (10:22-25).**

V 6:9-12 jsme viděli, jak autor postavil vedle sebe všechny tři hlavní křesťanské ctnosti: víru, naději a lásku. Totéž dělá i tady.

A Měli bychom ve víře přicházet k Bohu (10:22).

Výzva zní: „přistupujme“ („před Boha“ autor neříká, to nám má být zřejmé). Tento příkaz zahrnuje čtyři charakteristiky znovuzrozeného člověka: (1) upřímné srdce, (2) plná jistota víry; (3) srdce pokropením očištěná od špatného svědomí a (4) těla omytá čistou vodou.

Výraz „*opravdové srdce*“ (doslova „pravdivé srdce“) označuje srdce, které neslouží dvěma pánům. Pravdivé srdce znamená „pravdivé v Božích očích“. Nezná pokrytectví, nestaví ostatním na odiv pěknou fasádu, zatímco by uvnitř skrývalo hřích. Křesťané žijí, aby dělali radost Bohu, který zkoumá jejich srdce (1. Tesalonickým 2:4). Každá myšlenka a každý motiv musí být v poslušnosti podrobeny Kristu (2. Korintským 10:5).

Nejde o to, že by věřící nemohli být pokoušeni nebo že by nemohli zhřešit, ale o to, že zatímco dříve jsme byli otroky hříchu, nyní celým srdcem posloucháme Boha (Římanům 6:17). To neznamena dokonalou bezhříšnost, ale spíš to, že náš život by se měl ubírat směrem růstu ve svatosti, a nezůstávat v zajetí hříchu (1. list Janův 3:7-10). Křesťanství není otázka pouhé vnější shody s určitými mravními normami, ale také lásky k Bohu ze srdce, které bylo proměněno jeho milostí. K tomu je zapotřebí, abychom své hříchy vyznávali a posuzovali na úrovni srdce (či myšlenek). Je snadné tvářit se před ostatními, jak jsme duchovní, ale pokud naše srdce nejsou před Bohem upřímná, klameme jenom sami sebe. Jak zdůrazňuje John Owen: „Bez této upřímnosti srdce nemůžeme k Bohu přistupovat ani směle, ani s jistotou.“ (J. Owen: *Hebrews: The Epistle of Warning* [Kregel], str. 199).

Máme k Bohu přistupovat „*v plné jistotě víry*“. Tomuto tématu hodlá autor věnovat celou kapitolu 11, kde říká, že bez víry „není možné zalíbit se Bohu“ (11:6). Víra je jak Boží dar, tak naše zodpovědnost. Víra spočívá na Božích zaslíbeních. Jsme spaseni vírou (Efezským 2:8) a vírou máme žít (Koloským 2:6). Naše víra není bezhlavý, slepý skok do tmy. Víra se opírá o osobu a dílo Ježíše Krista, což obojí autor podrobně vysvětluje od začátku

dopisu. Čím lépe ho známe z toho, jak se nám dává poznat ve svém slově, tím více mu budeme důvěřovat. Čím více mu důvěřujeme v těžkých záležitostech našeho života, tím více nám dokazuje svou důvěryhodnost a tím více mu budeme schopni důvěřovat příště.

Dále máme přistupovat „*se srdcem očištěným od zlého svědomí*“. V tomto a následujícím výrazu autor navazuje na představu očišťování starozákonního kněze, který byl pro svou službu zasvěcen obmytím vodou a pokropením krví (2. Mojžíšova 29:4, 21). Pravděpodobně také naráží na obřad červené jalovice (4. Mojžíšova 19; Židům 9:13-14), při němž obřadní postříkání vodou očistilo vnějšího člověka, aby nebyl obřadně nečistý. Ale Kristova krev očišťuje vnitřního člověka, totiž svědomí, od mrtvých skutků, abychom mohli sloužit živému Bohu.

Čtvrtá charakteristika znovuzrozeného člověka zní: „*s tělem obmytým čistou vodou*“. Ne všichni se na tom sice shodnou, ale podle všeho je řeč o křtu. Jak očištění od špatného svědomí, tak omytí vodou mají v řečtině tvar přičestí času minulého dokonavého (perfektum), který vyjadřuje událost v minulosti s následky v přítomnosti. Jinými slovy, k těmto očištěním došlo, když jsme byli spaseni, ale jejich následky stále trvají. Křest, který je v Novém zákoně úzce spjat se spasením, znázorňuje navenek, co v nás Bůh udělal uvnitř – totiž to, že očistil naše srdce vírou (Skutky 15:9; 1. list Petřův 3:21). Srdce očištěné od zlého svědomí a tělo obmyté čistou vodou společně naznačují vnitřní čistotu, která se projevuje ve vnějším jednání. Obojí se odvíjí od našeho spasení. Nemáme-li čisté svědomí nebo jsme-li si vědomi hříchů ve svém jednání, nepřistupujeme před Boha. Proto musíme své hříchy vyznat a opustit, abychom mohli přijít blíž.

Než půjdeme dále, podívejme se na praktické uplatnění tohoto bodu: *Přicházíte často do Boží blízkosti prostřednictvím modlitby a četby Božího slova?* Často ke svému překvapení narazím na vyznávající křesťany, kteří pravidelně nevěnují čas Božímu slovu a modlitbě! Jediný přísun slova pro ně znamená návštěva církve. Jediné chvíle, kdy se modlí, jsou krizové situace. Přicházet k Bohu je vlastně totéž, co „hledat“ Pána. Příslušné hebrejské slovo je založeno na představě pěšinky, kterou vlastníma nohama vyšlapete k sousedovu domu, když ho často navštěvujete. Od vás k Bohu by měla vést pořádně vyšlapaná cestička od toho, jak za ním pořád chodíte. Toto pozvání, abychom přicházeli k živému Bohu, je pro nás nesmírná pocta. Ale pokud si trávení času o samotě s ním nestanovíte jako prioritu, k ničemu vám to nebude.

B Měli bychom se pevně držet naděje, kterou vyznáváme (10:23).

„Naděje“ se vztahuje k naší naději na spasení v budoucnosti. „Vyznání“ tvoří dvojici s křtem. Při křtu veřejně vyznáváme svou víru v Ježíše Krista. Toto veřejné vyznání by pro nás mělo být silnou motivací k tomu, abychom se ho ve víře a poslušnosti pevně drželi, kdykoli jsme pokoušeni k hříchu nebo ke kompromisům s tímto světem. Mohl bych to přirovnat ke své svatbě, kdy jsem se před svědky zavázal věností ke své manželce. Jako symbol tohoto závazku jsem si navlékl snubní prstýnek. Když jsem na cestách, ve městě kde mě nikdo nezná, a pokouší se mne svést atraktivní žena, prstýnek by mi měl připomenout můj závazek, abych mohl před pokušením utéct. Podobně bych si měl připomenout své vyznání víry při křtu a zachovat věnost svému Ženichovi, Kristu, když jsem v pokušení zhrěšit.

Slova „držme se neochvějně“ (NBK) naznačují přítomnost určitých nebezpečí nebo obtíží, které se nás pokoušejí odtrhnout od našeho vyznání naděje v Kristu. Adresátům Listu Židům hrozilo pronásledování. Nás v Americe pronásledování možná ještě čeká a měli bychom na to

být připraveni. Všichni jsme ale tlačeni k tomu, abychom se přizpůsobili světu. V práci nebo ve škole je jednodušší ztratit se v davu, než vystoupit pro Krista. Je jednodušší neříkat nic na způsob svědectví. Nechcete přece, aby vás považovali za náboženské fanatiky. Autor nás ale vybízí, abychom se pevně drželi vyznání naší naděje.

„Naděje“ se upíná k Božím slibům, které se určitě splní, i když dosud splněny nejsou. Víme, že se jistě splní, „protože ten, kdo nám dal zaslíbení, je věrný“. Petr nás varuje, že v posledních dnech si z nás budou posměváčci utahovat: „Kde je ten jeho zaslíbený příchod?“ Neuvědomují si ale, že u Pána je jeden den jako tisíc let a tisíc let jako jeden den. Den Páně přijde nečekaně jako zloděj a nevyhnutelně s sebou přinese soud. Vzhledem k těmto jistotám, uzavírá Petr, musíme být svatí ve svém chování a nevýslovně zbožní (2. list Petřův 3:3-13). Dokonce i tváří v tvář mučednické smrti máme naději, kterou nám dávají neotřesitelné sliby našeho pána.

Vzhledem k našemu novému postavení v Kristu, přistupujme s vírou, pevně se držme naděje a povzbuzujme se k lásce.

C Měli bychom si jeden druhého všimnout se zřetelem k tomu, jak se navzájem povzbuzovat k lásce a dobrým skutkům (10:24-25).

Verš 10:25 není čtvrtá výzva, ale rozvinutý vedlejší větný člen ve tvaru přičestí, který popisuje způsob, jak máme výzvu z verše 10:24 realizovat.² Všimněme si také, že příkaz nezní, abychom se navzájem milovali a konali dobré skutky, ačkoli právě to nám říká mnoho jiných částí Písma. Zde je nám přikázáno, abychom se jeden o druhého zajímali a přemýšleli, jak se můžeme navzájem povzbuzovat k lásce a dobrým skutkům. Toto „jedni o druhé“ je jediným výskytem příslušného řeckého výrazu v celém listu. „Mějme zájem“ znamená, že nad tím musíme trochu uvažovat, jinak se to nestane. A to zase znamená, že se napřed musíme přestat soustředit na sebe a myslet na druhé. „Co ten druhý potřebuje? Co by mu pomohlo růst v lásce a dobrých skutcích?“

V řeckém originále je výzva k povzbuzování vyjádřena překvapivě slovem, které jinak znamená provokaci a běžně se užívá spíš v tom negativním smyslu (Skutky 15:39; 17:16).³ Zde ho autor možná používá ironicky, aby upoutal pozornost: „Než abyste se navzájem provokovali k hněvu, radši se zamyslete, jak byste se mohli navzájem provokovat k lásce a k dobrým skutkům.“ Také z toho vyplývá, že na křesťanské lásce je třeba pracovat. Není to nic automatického – stojí to přemýšlení a úsilí.

Kontextem, v němž k tomuto vzájemnému provokování k lásce a k dobrým skutkům dochází, jsou naše společná shromáždění. Někteří se z církve začali vytrácet. Možná, že jiní věřící zranili jejich city, a oni si teď řekli, že mohou Boha lépe uctívat o samotě. Když lidé odcházejí z církve, téměř bez výjimky upírají svou pozornost sami na sebe, ne na Boha a na druhé. Místo aby se ptali: „Jak mě Bůh může použít k tomu, aby ostatní povzbudil k lásce?“, říkají si: „Tahle církev nenaplnuje moje potřeby. Je tu málo přátelství a lásky!“ Když je člověk sám, může žít vírou i nadějí, ale povzbuzovat druhé k lásce a k dobrým skutkům nemůže! K tomu se potřebuje setkávat se svatými!

Autor dodává, že tato služba zahrnuje vzájemné napomínání, a to „tím více, čím více vidíte, že se blíží den Kristův“. Sloveso „napomínejme“ (NBK) lze také přeložit jako „povzbuzujme“ (KMS). Příslušné podstatné jméno se používá pro někoho, kdo vám přijde na pomoc a je vám po boku, jako třeba obhájce, který hájí váš případ před soudem. Jestli si nejste jisti, jestli máte spíš napomínat nebo povzbuzovat, povzbuzujte! Napomínání si schovejte pro

ty, které dobře znáte, a i pak jen potom, co jste se modlili a máte dojem, že vás k tomu Bůh vede. „Den Kristův“ (KMS, NBK, KR: „ten den“) je blížící se soudný den, kdy se všichni budeme zodpovídat před Kristem.

Tento třetí příkaz má několik důležitých důsledků. Za prvé: každý z nás *je* strážcem svého bratra! Náš tým pastorů ani se všemi staršími sboru nedokáže poskytovat pastýřskou péči všem, kdo k nám chodí. Aby bylo tělo zdravé, musí na sebe každý jeho člen vzít spoluzodpovědnost za povzbuzování ostatních členů. Máte-li dojem, že někomu hrozí, že odpadne nebo se dá od Pána unést proudem, přemýšlejte, jak ho můžete povzbudit při řešení problémů, které ho ze sboru odvádějí. Pokud jde o konflikt s jiným věřícím, povzbuďte je a (pokud je to zapotřebí) poučte je, jak se s tímto konfliktem vypořádat. Když se budou vzdalovat od těla, je jen otázkou času, kdy je dostanou vlci.

Za druhé: tato služba předpokládá, že musíme jeden druhého znát lépe než jen povrchně. Opět: není možné, aby někdo dobře znal každého člena této církve, ale každý z nás by mohl a měl dobře znát alespoň několik dalších. To ovšem znamená, že bychom se měli setkávat i jindy než v neděli ráno. Nedělní shromáždění mají klíčový význam pro naše uctívání a pro vyučování Božího slova, Our Sunday gatherings are crucial for worship and instruction in God's Word, je ovšem také životně důležité setkávat se s druhými věřícími i při jiných příležitostech, abychom se mohli navzájem povzbuzovat v křesťanském životě.

A do třetice: to všechno vyžaduje cílevědomé úsilí. Musíme se přestat dívat na sebe a začít myslet na druhé. Když v církvi uvidíte někoho, kdo vypadá osaměle, zdeprimovaně nebo rozpačitě, buďte iniciativní, seznamte se s ním a zajímejte se o něj. Možná si s ním budete muset dát sraz ještě někdy později během týdne. Vlastně je to jen jedna z praktických aplikací „zlatého pravidla“: „Jak chcete, aby lidé jednali s vámi, jedněte i vy s nimi.“⁴

Závěr

Rád bych vás požádal, abyste s modlitbou uvažovali o každé z těchto tří výzev. Kterou z nich se nejvíce potřebujete řídit? Potřebujete soustavněji přicházet ve víře k Bohu? Tato disciplína je vlastně základem pro druhé dvě; pokud vám chybí, nebudete silní ani v těch druhých dvou oblastech. Možná ale potřebujete především odhodlání neochvějně se držet naděje, kterou vyznáváte. A pokud jde o uvažování nad tím, jak se navzájem podněcovat k lásce a k dobrým skutkům, v tom se pravděpodobně může zlepšovat každý z nás. Promyslete si nějaké konkrétní způsoby, jak růst v té oblasti, na kterou vás Bůh upozornil. Ptejte se ho, jak můžete své slavné postavení v Kristu uvést do praxe.

Otázky k diskuzi

1. Kterou z uvedených tří výzev se nejvíce potřebujete řídit? Poznamenejte si nějaké konkrétní způsoby, jak v této oblasti růst.
2. Mladý věřící vám řekne: „Vůbec se necítím hoden předstoupit před svatého Boha.“ Jakou pastýřskou radu byste mu dali?
3. Jak má být v našem svědectví uvedena do rovnováhy smělost a citlivost? Viz Efezským 6:19-20; Koloským 4:3-6.
4. Víte-li o věřícím, který se odklání od Pána, jak poznáte, jestli se máte angažovat? Jakým způsobem byste ho povzbudili k lásce?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Tedy například takto: „Protože díky Ježíšově krvi můžeme, bratři, směle vstoupit do svatyně tím čerstvým a živým průchodem v oponě, který pro nás otevřel – to jest jeho tělem – a protože máme tak velikého kněze nad Božím domem, ...“ — pozn. překl.
- ² Z českých překladů volí řešení, které odpovídá této skutečnosti, pouze KR. — pozn. překl.
- ³ V Židům 10:25 (KR: „rozněcování“) nejde o sloveso (jako v ČEP: „povzbuzujme se“), ale stejně jako ve Skutcích 15:39 („neshoda“) o podstatné jméno *paroxysmos*. Ve Skutcích 17:16 (KMS: „rozhorloval“) nacházíme příbuzné sloveso *paroxynó*. Používá je také Pavel v 1. Korintským 13:5 („nedá se vydráždit“). — pozn. překl.
- ⁴ Lukáš 6:31; srovnej Matouš 7:12 — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos* 3.1 (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

POUZE DVĚ MOŽNOSTI: BUĎ KRISTUS, NEBO SOUD

Židům 10:26-31

Steven J. Cole

15. srpna 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

15. srpna 2004
List Židům, lekce 30.

Pouze dvě možnosti: Bud' Kristus, nebo soud Židům 10:26-31

Charles Spurgeon vypráví historku o církvi, ve které se o místo kazatele ucházel člověk, který nevěřil v peklo. Odpověděli mu: „Přišel jste nám říct, že žádné peklo není. Jestliže je vaše učení pravdivé, tak vás určitě nepotřebujeme. A jestliže pravdivé není, tak o vás nestojíme. Takže tak či onak se obejdeme se bez vás.“ (*Spurgeon's Expository Encyclopedia* [Baker], sv. 10, str. 149, mírně upraveno.)

Hovořit o budoucím strašlivém Božím soudu není příjemné, ale je to nezbytné, protože Bible jasně učí, že tento soud přijde. Přestože některé z nejvýznamnějších vůdčích osobností mezi evangelikálními křesťany učení o pekle odmítají, nesmíme zapomínat, že Ježíš mluvil o hrůzách pekla častěji než kdokoli jiný v celé Bibli. Nemůžeme tvrdit, že následujeme Krista, a zároveň s tím odmítat učení o věčném trestu.

Je to učení, které má zásadní praktické důsledky. Spurgeon dále řekl (tamtéž, str.146): „Nedoceňujte peklo, a nebudete doceňovat kříž. Zlehčujte utrpení ztracených duší, a brzy začnete zlehčovat Spasitele, který vás před ním zachraňuje.“ Jonathan Edwards sice založil své proslulé kázání “Sinners in the Hands of an Angry God” (Hříšníci v rukou rozhněvaného Boha) na verši z 5. Mojžíšovy, název však převzal z verše 10:31 v našem textu. Pomocí tohoto působivého kázání obrátil Bůh mnoho lidí ke Kristu. Sám jsem je četl mnohokrát, ale nedávno jsem je slyšel v podání jednoho herce tak, jak je mohl přednést Edwards sám. Edwards s děsivou jasností přesvědčuje posluchače o hrůzách nadcházejícího soudu, ale ukazuje jim také útočiště, jímž je kříž. Jak ukazuje náš text, jsou to jediné možnosti:

Když odmítneme Krista jako Boží oběť za naše hříchy, nevyhnutelně staneme před jeho hrozným soudem.

Je to druhá obtížná varovná pasáž v listu Židům (první byly verše 6:4-8). Je obtížná nejen z hlediska tématu, ale také proto, že některé její části se nesnadno vykládají. Než se začneme textu věnovat, uvedu hlavní možnosti výkladu, počínaje těmi, které jsou podle mého názoru nejméně pravděpodobné.

Nejnepravděpodobnější je arminiánský názor, že náš oddíl pojednává o skutečných věřících, kteří zhřeší a ztratí spasení. Jeho problém spočívá v tom, že musí najít jiné vysvětlení pro spoustu jasných biblických pasáží, které učí, že spasení je zadarmo jako Boží dar, který není založen na ničem v nás, ale pouze na prolité krvi Ježíše Krista. Dokonce i tato kapitola sama (10:1-18) důrazně poukazuje na to, že Kristova oběť nás jednou provždy přivedla k dokonalosti a odstranila celou naši vinu.

Někteří raní církevní otcové ovšem z tohoto a jiných oddílů Listu Židům vyvodili mylnou domněnku, že není odpuštění pro hříchy spáchané po křtu. Takovéto odsouzení bývalo většinou vyhrazeno jen pro „těžké“ hříchy, jako je zapření víry pod tlakem pronásledování, vražda, modlářství a sexuální hříchy. Byl tu však problém: pokřtění křesťané se občas takovýchto hříchů dopustili a později z nich činili pokání. Mohlo jim být odpuštěno?

Někteří podle vzoru Hermova *Pastýře* (asi 140 n. l.) tvrdili, že po křtu je možné dosáhnout odpuštění jednou, ale víckrát už ne. Tertullianus, který byl přísnější, Herma za

tento ústupek pranýřoval, protože ho vnímal jako tenounké ostří nebezpečného klínu. Jiní, tolerantnější, naopak Hermův ústupek rozšířili neomezeně, vyžadovali však skutky pokání. F. F. Bruce v této souvislosti poukazuje na ironii faktu, že toto důrazné varování Listu Židům mohlo dát povstat systému tolik připomínajícímu židovský obětní řád, který List Židům odmítá jako jednou provždy překonaný. (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle of Hebrews* [Eerdmans], str. 260-262.) Každý systém, který učí, že spasení je možno ztratit, a případně získat zpět pomocí skutků pokání je v rozporu s Boží milostí darovanou v Kristu.

Druhý názor je ten, že autor hovoří o pravých věřících, kteří zavrhli víru, ale popsany trest nepředstavuje peklo, ale jakýsi strašlivý časný soud. (Zane Hodges: *The Bible Knowledge Commentary* [Victor Books], ed. John Walvoord a Roy Zuck, sv. 2, str. 805.) Odpovídá to páně Hodgesovu názoru, že spasení znamená přijmout Krista jako Spasitele, ale ne nutně také jako Pána. Tento názor připouští, že člověk, který uvěřil v Krista, může později víru zapřít a důrazně se jí stavět na odpor, a přece být spasen, třebaže přijde o odměny (1. Korintským 3:15). I když pomineme mnoho dalších problémů tohoto názoru, soud z našeho textu je srovnáván se „žárem ohně, který stráví Boží odpůrce“ (10:27). Omezit smysl těchto slov na popis časného soudu, byť sebetvrdší, znamená neučinit zadost tvrdosti varování.

Podle třetího názoru je varování určeno skutečným věřícím, kteří o spasení přijít nemohou, a říká jim, co by se stalo, kdyby od víry odpadli (což v případě skutečných věřících není možné). Jedná se tedy o hypotetické varování, použité s cílem odradit věřící toho, aby opustili víru. (Homer Kent: *The Epistle to the Hebrews* [Baker], str. 206-207). Jak jsem však už vysvětloval, když jsme studovali šestou kapitolu Listu Židům, hypotetické varování je ve skutečnosti zbytečné. Pokud se jedná o skutečně znovuzrozené, jak by je Bůh mohl hypoteticky uvrhnout do pekla, kdyby hypoteticky odpadli, když nic z toho není možné? Celý tento směr uvažování mi nedává smysl.

Jak to vidím já, správné vysvětlení zní, že náš oddíl varuje lidi, kteří se přihlásili k víře a připojili k církvi, před Božím věčným soudem pro případ, že by se vrátili k judaismu. Tito lidé navenek vypadají jako znovuzrození, ale doopravdy znovuzrození nejsou. Kdyby opustili Kristovu oběť a vrátili se k judaismu, ukázalo by se, že v první řadě v Krista nikdy neuvěřili.

Největší obtíž pro tento názor představují slova „jíž byl posvěcen“ (10:29). Jeho přívrženci je vykládají několika způsoby. John Owen tvrdí že se nevztahuje k člověku, kterému hrozí odpadnutí, ale ke Kristu samotnému, „který byl krví smlouvy, již předložil Bohu, posvěcen a zasvěcen Bohu jako kněz navěky...“ (J. Owen: *An Exposition of Hebrews* [The National Foundation for Christian Education], sv. 4, str. 545.) To je z gramatického hlediska možné, i když to může vypadat, že to do kontextu násilně vnáší něco, co sice výslovně učí Jan 17:19, ale v Listu Židům se o tom mluví jen v náznacích (2:10; 5:7, 9; 9:11-12).

Druhý způsob chápání slova „posvěcen“ je vidět v něm *vnější* posvěcení ve smyslu ztotožnění dotyčného s Božím lidem, nikoli popis skutečného stavu jeho srdce před Bohem. K takovému vnějšímu posvěcení mohlo dojít prostřednictvím křtu nebo Večeře Páně. Člověk je „oddělen“ od světa v tom smyslu, že se připojil k církvi a přijal Kristova ustanovení. Poslouchá kázání Božího slova a dokonce s ním rozumově souhlasí (10:26 KMS: přijal „jasné poznání pravdy“). Jeho srdce však nebylo proměněno Boží zachraňující milostí. Když ho pronásledování nebo pokušení k hříchu začne tlačit k tomu, aby se od Krista odvrátil, víru zavrhne a ukáže tak svou pravou tvář. Tento strašlivý hřích (dále popisovaný ve verši 10:29) staví toho, kdo odpadl, na cestu k jistému a děsivému soudu.

Toto pojetí souhlasí s výkladem, který jsem uvedl pro verše 6:4-8. Tento názor s sebou, přiznávám, nese problém, který spočívá v nutnosti chápat zde slovo „posvěcen“ ve vnějším smyslu (na rozdíl od 10:10 a 10:14, ale stejně jako v 9:13). Navzdory této obtíži se domnívám, že tento výklad nejlépe vyhovuje Listu Židům. Odpovídá také verši 10:39, který staví do protikladu ty, kdo odpadají a zahynou, s těmi, kdo věří a dosáhnou života.

To by jako přehled stačilo, a nyní se pustíme do probírání textu, který se dělí na tři části.

1. **Svévolně odmítnout Krista poté, co jsme už poznali pravdu, znamená odmítnout jedinou Boží obět' za hříchy a nevyhnutelně propadnout jeho hroznému soudu (10:26-27).**

Když autor říká „jestliže svévolně hřešíme“, nemá na mysli „běžné“ hříchy, jakých se dopouští každý věřící. Kdo by jinak mohl být spasen, když nikdy nikdo nedokázal žít od svého spasení, aniž by zhřešil! I když se občas dopustíme hříchu nedopatřením, většinou jsou naše hříchy svévolné. Zhřešíme, protože se rozhodneme zhřešit! Jenže jak Bible jasně říká, když zhřešíme a když své hříchy vyznáme, Bůh nám je milostivě odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti (1. list Janův 1:7-9).

Výraz „hřešit svévolně“ (či „dobrovolně“) označuje to, co 4. Mojžíšova 15:30 nazývá „hřešit úmyslně“ (či „opovázlivě“): hřích ze vzdoru, který nelze usmířit žádnou obětí. Komentátoři takové hříchy srovnávají s hříchem rouhání proti Duchu svatému, což je hřích „velezrady a vzpoury proti Bohu“. (Walter Kaiser: *Toward Rediscovering The Old Testament*, str. 132, cituje Ronald Allen: *Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 2, str. 830.) Dál svévolně hřešit znamená záměrně a vědomě zavrhnout víru odmítnutím Ježíšovy oběti za hříchy. Je to naprosté odpadnutí od víry v Krista jako Spasitele.

Tohoto hříchu se mohou dopustit jenom ti, kdo „přijali jasné poznání pravdy“ (10:26 KMS). Tito lidé chodili do církve a slyšeli učení o smyslu a významu Kristovy smrti, například to, které právě vyložil autor listu (10:1-18). Odpadli, přestože věděli, že Kristus je jedinou a jednou provždy dostatečnou Boží obětí za naše hříchy, která naplnila a tím také zrušila starozákonní obětní řád. Znali pravdu o osobě Krista i o jeho vznešené úloze velekněze.

Přesto někteří pouštěli shromáždění církve a vraceli se k judaismu (10:25). Autor říká, že učinit takovéto rozhodnutí znamená zneuctít Božího Syna a necenit si krve smlouvy (10:29). Znamená to odvrátit se od jediné cesty spasení k zastaralému systému, který nikdy nemohl odstranit hříchy (10:4). Znamená to zařadit se mezi Boží nepřátele, které nečeká spasení, „nýbrž jakési hrozné očekávání soudu a žár ohně, který bude stravovat odpůrce“ (10:27 KMS). „Hrozné“ je v řečtině silné slovo. Autor je opakuje ve verši 10:31 (kromě toho se v Novém zákoně vyskytuje už jen ve verši 12:21). Autor chce na čtenáře zapůsobit děsivými důsledky odvrácení se od Krista.

2. **Jestliže neúcta k Zákonu byla postihována přísnými tresty, zneuctění Božího Syna, který Zákon naplnil, si žádá ještě strašlivější trest (10:28-29).**

Ve verši 10:28 konstatuje autor něco, co každý žid dobře věděl: když se člověk drze vzepřel Mojžíšovu zákonu, byl na základě svědectví dvou nebo tří svědků ukamenován (5. Mojžíšova 17:2-6). Pro žádné milosrdenství nebo druhou šanci tu nebylo místo (5. Mojžíšova 13:9). Zákon platil pro všechny (viz 3. Mojžíšova 24:10-23; 4. Mojžíšova 15:32-36). Autor právě ukázal, že Ježíš je větší než Mojžíš (Židům 3:1-6). Je vyšším knězem než lévijští kněží

(5:1-10; 7:1-28). Vyhlásil Novou smlouvu, která je vznešnější než stará smlouva (8:6-13). Je lepší obětí (9:23). Takže autor vlastně říká: „Uvědomujete si, jak vysoko stojí Ježíš nad Mojžíšem? A víte, jak přísné byly tresty za Mojžíše? Tak si představte, jak to dopadne s tím, kdo vědomě zavrhne Krista!“

Ty, kdo odpadají, popisuje třemi výrazy (10:29). Dotyčný za prvé „pošlapal Božího Syna“ (NBK). Pošlapat něco znamená jednat s tím jako s něčím naprosto bezcenným. Použití titulu „Syn Boží“ podle všeho „naznačuje, že o odpadnutí toho druhu, o kterém je řeč, zahrnuje pohrdavé popření Kristova božství“. (Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 422.) Znamená to popřít všechno, co autor celých deset předchozích kapitol dokazoval o absolutní nadřazenosti Ježíše Krista, který je Božím konečným Slovem k nám. Kristus je odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty, nese všechno svým mocným slovem (1:1-3). Chovat se k tomuto vyvýšenému Božímu Synu jako k hmyzu pod svými nohama je nepopsatelně strašlivý hřích!

Za druhé takový odpadlík prohlásil „krev smlouvy, jíž byl posvěcen, ... za nečistou“ (KMS). První obvinění se týkalo znevažování Kristovy *osoby*. Toto se vztahuje k pohrnutí jeho *dilem* na kříži. Už jsem vysvětlil, že slovo „posvěcen“ je nejvhodnější vykládat ve vnějším smyslu – jako vnější oddělení od světa, které spočívá v tom, že člověk veřejně uctívá a vyznává Krista společně s Božím lidem. „Mít za nečistou“ znamená doslova „zacházet jako s něčím obyčejným“. Mohlo se to týkat toho, že se dotyčný účastnil přijímání, i když jeho víra nebyla pravá, čímž znesvěcoval kalich, který představoval krev smlouvy (Hughes, str. 423). Nebo se to mohlo vztahovat k tomu, že viděl v Kristově smrti obyčejnou smrt. Ti, kdo odpadli, mávli rukou nad každým náznakem zástupného významu Kristovy smrti. Možná připustili, že to byla vznešená tragédie, ale nic víc. Tím se ke krvi Nové smlouvy chovali, jako by to nebylo nic mimořádného.

Třetí obvinění zní, že odpadlík „potupil Ducha milosti“ (NBK). (Je to jediné místo,¹ kde je Duch svatý označen tímto slovním spojením. Srovnej ovšem Zacharjáše 12:10.²) Duch svatý nám udílí nezaslouženou Boží milost prostřednictvím oběti Božího vlastního Syna. Tento výraz ukazuje, že autor vnímal Ducha svatého jako osobu, ne pouze jako určitý vliv, vzhledem k tomu, že Ducha svatého je podle něj možno potupit. V řečtině má sloveso přeložené jako „potupit“ významový odstín vyjadřující arogantní či troufalý postoj (od jeho kořene je odvozeno také anglické slovo „hubris“: „přílišné sebevědomí, arogance“). Je to něco podobného jako neodpustitelné rouhání proti Duchu svatému, o kterém mluvil Ježíš (Matouš 12:31-32). Aby provinilý hříšník plivl Bohu do tváře, když mu Duch svatý zdarma nabízí odpuštění, které umožnila smrt Božího Syna, to je prostě něco otřesného.

Zkuste si představit hladového bezdomovce oblečeného do hadrů, s tělem posetým jizvami a vředy, jak leží někde v kanálu. Dostal se tam následkem svých vlastních hříšných rozhodnutí. Nějaký laskavý a štědrý člověk mu nabídne, že ho odveze do nemocnice, zaplatí za něj všechny účty a pak mu zajistí vše, co kdy bude v životě potřebovat. Dá mu příjemný domov, jídla, kolik jen dokáže sníst, a veškeré pohodlí, na které si vzpomene. Ale ta nevděčná troska v kanálu plivne svému dobrodinci do tváře, začne mu sprostě nadávat a všem kolem vykládá o tom, jak ta jeho nabídka nestojí za nic. A to by ještě nebyla taková špatnost, jako kdyby někdo potupil Ducha milosti tím, že by se odvrátil zády k odpuštění, které Duch svatý zdarma nabízí v krvi Ježíše Krista! Člověk, který pohrdá Boží milostí v Kristu, si zaslouží mnohem těžší trest než tělesnou smrt ukamenováním. Právem bude trpět celou věčností.

3. Víme, že Boží soud je stejně spolehlivý jako jeho slovo, a bude hrozný (10:30-31).

Přestože autor vyslovuje důrazné varování, celou dobu používá první osobu množného čísla, čím se počítá ke svým čtenářům (10:22-24, 26, 30). Tady říká: „Známe přece Toho, který řekl...“ (10:31 NBK) a pak cituje dva úryvky Mojžíšovy písně (5. Mojžíšova 32:35-36). Jak už jsme viděli dříve, pro tohoto autora platí, že cokoli říká Písmo, říká Bůh (3:7; 8:8; 10:15). První citát vyhlašuje Boží svrchované právo na odplatu, zde je ovšem kladen důraz na skutečnost, že ten, kdo se proviní proti takové Bytosti, jako je Bůh, nemá šanci uniknout. Když někomu ukřivdíte, snad se jeho odvetě vyhnete. Bůh ale *určitě* odplatí!

Druhý citát má ve svém původním kontextu spíš ten smysl, že se Bůh svého lidu zastane, a to tak, že bude soudit jeho nepřátele. I když ti, kdo odpadli, kdysi patřili k Božímu lidu, svou vzpourou se zařadili mezi Boží nepřátele (10:27). Neuniknou. Když opustili společenství a zřekli se Kristovy oběti, nejenže se vzdali postavení těch, kdo nepodléhají soudu, ale přímo si stoupli do fronty na rozsudek. Jak říká Hughes (str. 426): „Apostata tedy Bohu zdaleka neunikne; naopak, upadne do rukou živého Boha: opustí Boha jako svého Spasitele, jen aby se s ním setkal jako se svým Soudcem.“ A tak autor dospívá ke svému závěru: „Je hrozně upadnout do ruky živého Boha.“ Vlastně se jim snaží nahnat peklenou hrůzu, aby je pekelných hrůz ušetřil.

Apoštol Jan popisuje, jak hrůzy Božího soudu dopadnou na krále i na vojevůdce, na bohaté i na chudé (Zjevení 6:12-17). Po velikém zemětřesení slunce zčerná a měsíc se zbarví doruda. Hvězdy spadnou na zem a nebesa zmizí. Hory i ostrovy se pohnou z místa. Lidé se budou skrývat v jeskyních a mezi balvany a všichni budou volat k horám a skalám: „Padněte na nás a skryjte nás před tváří toho, který sedí na trůnu, a před hněvem Beránkovým!“ Neboť přišel veliký den jeho hněvu; kdo bude moci obstát?“

Závěr

Najdou se lidé, kteří vám řeknou: „Já v Boží soud nevěřím. Můj Bůh je Bohem lásky.“ Pokud se hlásíte k tomuto názoru, pak ten váš „bůh“ není živým Bohem, který sám sebe zjevuje ve svém slově! V jednom z prvních záznamů o tom, jak se někomu zjevil, o sobě říká Bůh Mojžíšovi: „Hospodin, Hospodin! Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný, který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, který odpouští vinu, přestoupení a hříchy; ...“ (Až posud všichni jásáme: „Jo! Přesně takový je můj Bůh.“) Ale podívejme se dál: „... avšak viníka nenechává bez trestu, stíhá vinu otců na synech i na vnucích do třetího a čtvrtého pokolení“ (2. Mojžíšova 34:6-7).

„Ale tohle je Bůh Starého zákona,“ namítnete snad. „Já věřím v Ježíše, který byl vždycky jemný a laskavý.“ Vážně? Znovu vám připomínám, že Ježíš hovořil o hrůzách pekla častěji než kdokoli jiný v celé Bibli. Mluvil o pekle jako o místě „kde jejich červ neumírá a oheň nehasne“ (Marek 9:48; citován Izajáš 66:24). Prohlásil, že trest pro toho, kdo by svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných, bude horší, než kdyby mu dali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře (Marek 9:42). Popisoval je jako místo naprosté temnoty, kde bude pláč a skřípění zubů (Matouš 8:12; 24:51). Tvrdil, že je lepší vyrvat si oko nebo utnout ruku, než nechat celé své tělo uvrhnout do pekla (Matouš 5:29-30). Boháčovu zkušenost v pekle líčil jako utrpení v plameni (Lukáš 16:24). A pak také mluvil o těchto plamenech jako o „věčném ohni“, přičemž používal totéž slovo jako ve spojení „věčný život“ (Matouš 25:41, 46).

A vlastně i náš text, který pochází z Nového zákona, tvrdí právě to, že odmítnutí Božího

Syna bude potrestáno *přísněji* než byla ve Straém zákoně trestána neúcta k Božimu zákonu. Bůh obou zákonů je tentýž Bůh, plný milosrdenství a lásky ke všem, kdo činí pokání ze svých hříchů a spoléhají se na Krista. Je však hrozný ve svém soudu vůči těm, kdo jeho Syna, který je jedinou obětí za lidské hříchy, odmítnou.

A bedlivě si všimněte, komu hrozí *největší nebezpečí*, že se dopustí tohoto strašlivého hříchu odpadnutí od Krista: těm, *kdo poznali pravdu* a byli ve spojení s Božím lidem! Ne vyhlášeným hříšníkům. Těm, kdo říkají: „Já jsem potomek Abrahamův! Nejsem hříšník jako tihle pohané! Dodržuji Zákon. Přináším oběti. To stačí! K usmíření svých hříchů nepotřebuji žádného ukřižovaného Spasitele a jeho krev!“ Jinými slovy je to náboženský člověk, člověk, který chodí do kostela, ale nevěří tomu, že by potřeboval Kristovu krev!

Jednou jsem dorazil na pohřeb, kde jsem měl kázat, a přečetl jsem si program vzpomínkového setkání, jak ho vytiskl pohřební ústav. Byl v něm citován Jan 3:16 (KR) v následující podobě: „Nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, měl život věčný.“ Slovo „nezahynul“ tam chybělo! Nevím, jestli za to byla odpovědná pohřební služba nebo rodina zesnulého, ale nemohl jsem připustit, aby jim to prošlo. V kázání jsem na tuto do očí bijící vynechávku upozornil a prohlásil jsem jednoznačně: Jestliže se nespoleháte na Krista, zahynete!

Jsou *pouze dvě* možnosti: buď *Kristus*, nebo *soud*. Pokud jste slyšeli evangelium a stýkali se s Božím lidem, a pak Krista odmítnete, upadnete do rukou živého Boha a čekají vás strašlivá věčná muka! Opravdu není o co stát! Pokud se ale svěříte do Kristových rukou, které za vás byly probodeny, najdete hojné Boží milosrdenství a milost, která přikryje všechny vaše hříchy.

Otázky k diskuzi

1. Někteří evangelikálové popírají učení o pekle jako Boha nehodné a „v rozporu s mravností“. Jak byste na toto obvinění odpověděli?
2. Když někdo staví „Boha Starého zákona“ a „Boha Nového zákona“ do protikladu, proč bychom to měli vnímat jako varovný signál?
3. Je z biblického hlediska správné říkat hříšníkům: „Bůh tě miluje,“ nebo bychom měli spíš říkat (spolu s Edwardsem): „Bůh se na tebe hněvá“?
4. Uveďte co nejvíce prakticky užitečných důsledků učení o pekle.

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Rozuměj „jediné místo v Novém zákoně“. — pozn. překl.
² Zejména v souvislosti s Janem 19:37 a se Zjevením 1:7 — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

VYTRVALÁ VÍRA

Židům 10:32-39

Steven J. Cole

22. srpna 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

22. srpna 2004
List Židům, lekce 31.

Vytrvalá víra Židům 10:32-39

Náš dnešní text nás vyzývá, abychom si v období pronásledování zachovali vytrvalou víru. To je téma, o kterém se těžko mluví, protože asi nikdo z nás nikdy nezažil nic, co by se dalo oprávněně nazývat „pronásledováním“ pro víru. Ovšem, většina z nás zažila situace, kdy jsme museli čelit výčtkám či odmítnutí, když někdo zjistil, že věříme v Krista. Různí lidé o mně občas rozšiřovali lži a pomluvy. Několikrát mě dokonce někteří chtěli odstranit z mého postavení pastora.

Nikdy jsem ale pro svou víru nebyl bit, mučen nebo zavřen do vězení. Nikdy mi nebyl proto, že vyznávám Krista jako Pána, zabaven majetek ani jsem nebyl zbaven možnosti kontaktu s rodinou. To nejspíš platí také o většině z vás. Pastor, který *doopravdy* zažil pronásledování na vlastní kůži, by na toto téma mohl kázat mnohem přesvědčivěji než já.

Další důvod, proč se na tyto verše obtížně káže, spočívá v tom, že američtí křesťané si celá léta nechávali podsouvat nesprávné pojetí křesťanského života, které zdůrazňuje přínos víry *pro tento život*. Říká se nám: „Bůh vám nabízí plán pro život v hojnosti! Důvěřujte Ježíši a on vám pomůže překonat všechny vaše problémy a užívat si života naplno!“ Ježíš je inzerován jako řešení čehokoli od snižování nadváhy přes úspěch v podnikání až po šťastné manželství. Náborový slogan říká, že přijetím Krista si zajistíte to největší štěstí v tomto životě.

Být pronásledován a přijít o hmotný majetek a možná i o život – to s tímhle poselstvím tak nějak neladí! Většina z nás se neupsala na ten plán s pronásledováním, ale na ten s prosperitou. Když nás potkají těžké zkoušky, rozhněváme se na Boha a možná si i řekneme: „Jestli se mnou hodlá zacházet takhle, tak ho následovat nebudu! O těžkostech, pronásledování a utrpení v tom kontraktu, pod který jsem se podepsal, nic nestálo!“

Jak jsme jen mohli zabloudit tak daleko od biblického obrazu křesťanského života? Často je popisován jako zápas či boj (Efezským 6:10-20; 2. Timoteovi 2:3; 4:7), což ani jedno není příjemné. Řada oddílů nás připravuje na to, že přijdou soužení a zkoušky (Jan 16:33; 2. Timoteovi 1:8; 1. list Petrův 4:12). Život v hojnosti, který Ježíš sliboval, nemá nic společného se životem bez problémů, ale spíš s tím, že uprostřed soužení můžeme mít jeho radost. Jasně řekl, za jakých podmínek ho člověk může následovat: zapřít sám sebe a brát na sebe denně svůj kříž (Lukáš 9:23). Kříž nebyla poněkud nepříjemná okolnost – byl to nástroj pomalého, smrtelného mučení!

Náš oddíl následuje vzápětí za příkrým varováním před odpadnutím (10:26-31). Stejně jako v případě příkrého varování ve verších 6:4-8 autor v následujícím textu o svých čtenářích předpokládá jen to nejlepší. Povzbuzuje je prohlášením, že ví, že neodpadnou od Krista, ale že vytrvají ve víře navzdory jakýmkoli těžkostem, které je čekají. Autor ukazuje, jak získat víru, která vytrvá v každé zkoušce, ale zvláště v pronásledování. Máme-li jako křesťané obstát, musíme se naučit uplatňovat to, co nám říká o víře, která vytrvá:

Aby naše víra vytrvala ve zkouškách, musíme pamatovat na to, jak v minulosti jednal Bůh, soustředit se na to, abychom v přítomnosti plnili jeho vůli, a vyhlížet naplnění jeho slibů v budoucnosti.

Než se pustíme do našeho textu, možná bude dobré na úvod připomenout ještě jednu věc. U našeho textu nám může jako užitečné pozadí posloužit Ježíšovo podobenství o rozsévači (Matouš 13:3-23; Marek 4:3-20; Lukáš 8:5-15). Ježíš popisuje Boží slovo jako semeno, které je rozséváno a může přitom padnout na čtyři druhy půdy. Část setby padne podél cesty, kde ji sezobají ptáci, takže nikdy nevzklíčí a neujme se. Tato půda představuje nevěřící, kteří evangelium slyší, ale nechápou ho nebo mu nevěří. Jiná zrna padnou na kamenitou půdu, kde není dost hluboká vrstva prsti. Rychle vyraší, ale protože nemají žádné pořádné kořeny, rychle uschnou. Tato půda představuje ty, kdo Boží slovo slyší, a okamžitě je s radostí přijímají, ale když přijde pronásledování nebo soužení, rychle odpadnou.

Třetí druh půdy je zarostlý trním. Zrno vyraší, ale trní, které představuje starosti, bohatství a potěšení tohoto života (Lukáš 8:14), slovo udusí, takže nepřinese žádnou úrodu. Čtvrtý druh půdy je dobrá, úrodná země, která představuje ty, kdo slovo slyší, chápou a přijímají a kdo vytrvale nesou úrodu (Lukáš 8:15).

Nakolik tomu rozumím, *pouze* čtvrtý druh půdy představuje skutečné věřící, kteří „věří a dosáhnou života“ (Židům 10:39). Jak ti, které představuje kamenitá půda, tak ti, které představuje trnitá půda, se po určitou dobu hlásí k víře, ale nakonec „odpadají a zahynou“. Jinými slovy skutečná spásná víra obstojí ve zkouškách a přináší plody. Úroda bude různě velká (Matouš 13:23: „jeden stonásobnou, druhý šedesátinásobnou, třetí třicetinásobnou“), ale v každém případě bude možno pozorovat projevy proměněného srdce. I praví věřící mohou pod tlakem okolností selhat – jako Petr, když zapřel Ježíše. Každý věřící denně zápasí s hříchem, a ne vždy vítězně. Pokud ale Bůh proměnil jeho srdce a pokud zůstává „ve kmeni“¹, a tudíž jím může proudit Boží zachraňující život, bude činit pokání, vytrvá ve víře a ponese „úrodu k věčnému životu“.²

1. Aby naše víra vytrvala ve zkouškách, musíme pamatovat na to, jak v minulosti jednal Bůh (10:32-34).

„Dřívějšími dny“ myslí autor dobu krátce poté, co tito židovští křesťané uvěřili. Autor jim připomíná, jak v této době navzdory určitým velmi obtížným okolnostem jednal Bůh v jejich životech. V podstatě říká: „Tenkrát jste si vedli dobře, takže jestli na vás teď nebo někdy později uhoří pronásledování, taky to nějak vydržíte.“ Připomíná jim tři věci, které o nich platily, když byli čerstvými věřícími, a které platí o všech věřících:

A Musíme pamatovat na to, jak nás Bůh osvětlil novým, zbožným pohledem na život.

Písmo popisuje nevěřící jako lidi duchovně slepé, kteří nejsou schopni spatřit „světlo evangelia slávy Kristovy“. Bůh, který jediný je schopen svým příkazem způsobit, aby ze tmy zazářilo světlo, „osvětlil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově“ (2. Korintským 4:4, 6). Dokud nám Bůh neotevřel oči, neviděli jsme ani to, že potřebujeme Spasitele. Mylně jsme se domnívali, že jsme dost dobří, abychom se do nebe dostali svou vlastní spravedlností. Neměli jsme ani tušení, jak strašné jsou naše hříchy a jak svatý je Bůh. Nedoceňovali jsme skutečnost, že Boží Syn za nás dal na kříži sám sebe, aby zaplatil za naše hříchy. Ale tehdy, když jsme ještě byli ponořeni v temnotě, nám Bůh ve své milosti otevřel

oči. Spolu s Johnem Newtonem, bývalým obchodníkem s otroky, který se obrátil ke Kristu, můžeme zpívat: „Když tmou jsem bloudil, vzal mou dlaň a dal mým očím zřít!“³

Připomínám ovšem, že i ti, kdo odpadli, byli do určité míry osvíceni, a přece nebyli doopravdy spaseni (6:4). Člověk může vládnout rozsáhlými teologickými znalostmi, a přece být ztracen! Jsou učenci, kteří celý svůj život zasvětili studiu Bible a psaní moudrých knih, nikdy však nečinili pokání ze svých hříchů a neuvěřili v Krista jako ve svého Spasitele. Jsou „osvíceni“, ale směřují do věčné záhuby.

B Musíme pamatovat na to, jak jsme ve víře našli novou radost, která nezávisí na okolnostech.

Přijít ke Kristu je něco jako se zamilovat. Pán kárá členy efezské církve, že ztratili svou počáteční lásku. Říká jim, aby se rozpomněli, odkud poklesli, a aby činili pokání (Zjevení 2:4-5). Stejnou překypující radost poznali i tito židovští křesťané, když v Krista uvěřili.

Netrvalo dlouho a přišly na ně těžké zkoušky, které autor popisuje jako „mnohý zápas s utrpením“. Od řeckého slova přeloženého jako „zápas“ je odvozeno slovo „atlet“. Bylo to něco jako naostro bojovaný atletický zápas, v němž se satan snažil jako trofej ukořistit jejich duše. Někteří z nich „byli před očima všech uráženi a utiskováni“. Slovo přeložené výrazem „před očima všech“ (KMS, NBK: „veřejně vystavování“) je příbuzné s řeckým slovem pro divadlo (srovnej KR). Jak asi víte, když někdo ze silné židovské rodiny přijme Ježíše jako Mesiáše, často se ocitne ve středu pozornosti – jako terč výsměchu a odmítnutí ze strany rodiny i všech přátel.

Někteří z těchto židovských křesťanů se dostali do vězení. Ti, kteří zůstali na svobodě, uvězněné podporovali, byli s nimi solidární a veřejně se k nim hlásili. Pravděpodobně je navštěvovali a přinášeli jim potraviny a ošacení, protože věznic v té době vězňům tyto potřeby neposkytovaly. Někteří přišli o všechnu majetek, ať už tak, že jim ho zabavili nepoctiví úředníci, nebo tak, že dav z jejich domů ukradl všechny cennosti, načež je srovnal se zemí.

Ovšem to nejvýznamnější slovo ve verši 10:34 je *s radostí!* Nepřihlíželi ztrátě svého majetku jen s chmurnou odevzdaností; přijali to *s radostí!* Mnozí dnešní křesťané by nad takovou nespravedlností zuřili a podávali by žaloby o náhradu škody plus odškodné za citovou újmu! Ale tihle noví věřící měli z toho, že znají Krista, tak nezměrnou radost, že zatímco dav rozkrádal a drancoval jejich majetek a bořil jim domovy, oni zpívali chvalozpěvy. Nebyli to věřící, které by představovala skalnatá nebo trnitá půda!

C Musíme pamatovat na to, jak se radikálně změnila naše životní priority a zaměření.

Tyto verše ukazují čtyři oblasti, ve kterých tito noví věřící prožili zásadní změnu v tom, čeho si cenili a o co jim v životě šlo. Pokud se v duchu vrátíte ke svému vlastnímu obrácení, měli byste být schopni se s nimi ztotožnit.

1) Změnilo se to, že místo časných hodnot získaly na vašem žebříčku prioritu věčné hodnoty.

Jediný důvod, proč mohli s radostí přijímat zabavení majetku, byl ten, že věděli, že mají

„bohatství lepší a trvalé“. Měli „poklady v nebi, kde je není ničím ani rez a kde je zloději nevykopávají a nekradou“ (Matouš 6:20). Věděli, že Ježíš odešel, aby pro ně připravil místo, kde budou navěky přebývat s ním, a že se opět vrátí, aby je tam vzal s sebou (Jan 14:2-3). I když tedy bylo bezpochyby těžké přijít o všechnen pozemský majetek, jejich soustředění se posunulo od časných věcí k věčným.

V roce 1986 jsem kázal na První list Korintským a dostal jsem se k verši 15:19, kde Pavel korunuje své argumenty pro zmrtvýchvstání těmito šokujícími slovy: „Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí!“ Ten verš ve mně hlodal. Říkal jsem si: „*Opravdu* to můžu tvrdit?“ Díky tomu, že jsem křesťanem, se mám docela dobře. Máme báječnou ženu a děti. Můžu studovat a vyučovat Boží slovo a ještě za to dostávám zapláceno. Po celém světě mám spoustu bratrů a sester. Víím, že jsou mi odpuštěny hříchy. A až tenhle život skončí, navrch mě ještě jako bonus čeká nebe! Tomu říkám terno!

Jenže Pavel říká: „Jestli nebe není, jestli všechno, co je, je jenom tenhle život tady, tak je to k smíchu, být křesťanem!“ Proč se nechat zesměšňovat? Proč plýtvat penězi? Proč utrácet tenhle krátký život službou Bohu? Proč si odpírat hříšné rozkoše? Proč se namáhat žít pro někoho jiného než pro sebe sama? To už je lepší jíst a pít, protože zítra můžeme umřít.⁴ Křesťan ale ví, že tenhle život *není* všechno, co je. U křesťanů stojí na žebříčku priorit věčné hodnoty výše než časné.

2) Změnilo se to, že vám přestalo záležet na tom, co si o vás myslí druzí, a začalo vám záležet na tom, co si o vás myslí Bůh.

Tito noví věřící trpěli „tím, že byli před očima všech uráženi a utiskováni“. Proč to snášet? Proč prostě nejít s proudem? Proč se nesmát stejným sprostým vtipům jako všichni? Proč se nezařadit mezi ostatní? Protože nyní jim nešlo o to, aby se líbili lidem, ale aby dělali radost Bohu, který zkoumá srdce (1. Tesalonickým 2:4; Židům 10:38: „v tom nenajdu zalíbení“). Lidé ve světě žijí pro uznání od druhých. Chtějí, aby je lidé měli rádi a proto se soustředují na to, aby působili dobrým dojmem. Ale ti, které z hříchu vysvobodil ukřižovaný a vzkříšený Spasitel, žijí pro to, aby se zamlouvali jemu.

3) Změnilo se to, že jste přestali dávat na první místo sami sebe a místo toho dáváte přednost Bohu a druhým lidem.

Každý nevěřící žije sám pro sebe. Jsme od přírody zaměřeni na sebe. Pokud tím, že někomu pomůžeme, můžeme něco získat, uděláme to. Ale naším celoživotním cílem je být šťastní a dostat se dopředu, i když to občas znamená šlápnout někomu na patu nebo na hlavu.

Křesťané se ovšem snaží milovat Boha a ostatní (dvě největší přikázání). Křesťané se přestávají soustřeďovat na sebe a všímají si potřeb druhých (zlaté pravidlo). A tak tito židovští věřící stáli při uvězněných. Byli ochotni se podílet na utrpení těch, se kterými se zacházelo nespravedlivě.

4) Změnilo se to, že už nepožadujete, aby byl Bůh „fér“, ale přijímáte jeho svrchovanou vůli.

Nevěřící chtějí, aby k nim byl Bůh „fér“, protože si myslí, že si takové zacházení zaslouží. Nechápu, že kdyby jim Bůh dal, co si zaslouží, už by dávno byli v pekle! Když je potká neštěstí, začnou Bohu spílat a stěžují si: „To není fér! Něco takového jsem si nezasloužil!“

Všimněte si, že někteří z těchto čerstvě obrácených židovských věřících byli uvrženi do

vězení, a jiní ne. Bůh má se svými lidmi, pokud jde o pronásledování a utrpení, různé záměry. Nemáme právo pochybovat o jeho moudrosti či spravedlnosti, když se rozhodne na nás seslat zkoušky a jiné věřící před nimi nechá uniknout. Pokud jsme my sami mezi těmi, kdo neleží v nemocnici ani nejsou pro svou víru zavřeni ve vězení, měli bychom navštěvovat ty, kdo tam jsou a být jim oporou (13:3). Pokud zkoušky přijdou na nás, měli bychom se podřídit Božímu jednání, a důvěřovat mu, že ve všem působí k našemu dobru.

První způsob, jak ve zkouškách vytrvat ve víře, je tedy ten, že si budeme připomínat, jak Bůh v našich životech jednal v minulosti. Pamatujme na to, jak nás Bůh zachránil a otevřel nám oči, na nově objevenou radost z toho, že známe Krista, na to, jak nás věrně provázel všemi zkouškami, a na to, jak obrátil náš život vzhůru nohama. Nezapomínat na tyto věci nám pomůže vírou obstát ve zkouškách přítomnosti.

2. Aby naše víra vytrvala ve zkouškách, musíme se soustředit na to, abychom v přítomnosti s důvěrou plnili Boží vůli (10:35-36).

Autor uvádí dvě stránky této věci:

A Abychom v přítomnosti plnili Boží vůli, nevzdávejme se své smělé důvěry v Krista (10:35).

Autor *nemluví* o důvěře v sebe, ale o důvěře v Krista. Často jsem slyšel křesťany někomu říkat: „Musíš si věřit!“ To je světská idea, ne biblická! Důvěřujeme Bohu (2. Korintským 3:5). Toto je počtvrté (a naposledy), co autor toto slovo („odvaha“; KMS, NBK: „smělá důvěra“) používá. Ve verši 3:6 nás napomíná, abychom si až do konce zachovali „smělou jistotu“ a radostnou naději. Ve verši 4:16 nás vybízí, abychom přistoupili „směle“ k trůnu milosti. Ve verši 10:19 nám znovu připomíná, že se „smíme odvážit“ vejít do svatyně, protože Ježíš obětoval svou krev. Je zřejmé, že naše důvěra se opírá o Ježíše a jeho krev, kterou za nás prolil, a nespolehá se na nic, co by bylo v nás. Znamená udržovat si a dosvědčovat spolehlivou jistotu o pravdivosti evangelia tváří v tvář pronásledování a zkouškám.

Takováto důvěra je základem spásné víry, a proto bude bohatě odměněna: nebem a věčnou slávou spolu s Kristem. „Bohatá odměna“ v 10:35 znamená totéž, co „to, co bylo zaslíbeno“ v 10:36. Obojí se vztahuje k Božímu slibu věčného života.

B Abychom v přítomnosti plnili Boží vůli, vytrvejme v poslušnosti, zvláště, když vás okolnosti tlačí ke kompromisu (10:36).

Autor dále vysvětluje: „Potřebujete však vytrvalost, abyste splnili Boží vůli a dosáhli toho, co bylo zaslíbeno.“ Boží vůlí jsou míněna jeho mravní příkázání a priority, jak je zjevuje ve svém slově. Pod tlakem zkoušek člověk snadno začne obhajovat mravní kompromisy. Ve verši 10:7-9 citova autor Žalm 40, aby ukázal, že Ježíš přišel splnit Otcovu vůli – totiž dát se ukřižovat. To nebyla legrace! Satan Ježíše pokoušel, aby se tomu vyhnul: „Stačí, abys mne uctíval, a já ti dám všechny království tohoto světa!“ (Matouš 4:8-9; srovnej 16:21-23). „Není třeba, abys na sebe bral hřícha a trpěl za ně!“ Ježíš ale všem pokušením ke kompromisu odolal a s vytrvalou poslušností plnil Boží vůli, i když to pro něj znamenalo strašlivou smrt. I my bychom měli vytrvale poslouchat Boha, i kdyby to mělo znamenat utrpení či pronásledování. Když projdete utrpením, obdržíte spasení, které vám Bůh slíbil. Tato závěrečná část verše 10:36 ukazuje do budoucnosti:

3. Aby naše víra vytrvala ve zkouškách, musíme vyhlížet naplnění Božích slibů v budoucnosti (10:37-39).

Autor spojuje narážku na Izajáše 26:20 LXX⁵ s citací z Abakuka 2:3-4 LXX. Přitom pro účely svého užití poněkud upravuje její větosled. Hebrejský originál Abakuka 2:4 je přeložen takto: „Pozor na opovážlivce [„ten, kdož se zpíná“ (KR)]; není v něm duše přímá. Spravedlivý bude žít pro svou věrnost.“ Rozdíl mezi hebrejským a řeckým zněním lze vysvětlit buď dnes již nedochovaným různočtením v hebrejském textu, z něhož tvůrci Septuaginty vycházeli, nebo tím, že v překladu řešili tento verš opisným výkladem. Philip Hughes vysvětluje: „Nesrovnalost mezi ‚kdo by odpadl‘ zde a ‚kdo se vzpíná‘⁶ v hebrejském originálu Abakuka 2:4 není zásadní, protože ten, kdo odpadá, je právě ten, kdo se vzpíná ve své soběstačnosti, a proto nevidí svou potřebu trpělivě vytrvat v důvěře.“ (P. Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 436.)

Autor zde pro zdůraznění opakuje stejné myšlenky, které už vyslovil nebo alespoň naznačil nejméně jednou.

A Vnímat čas a věčnost z Božího hlediska (10:37).

„Vždyť už jen ‚docela krátký čas, a přijde ten, který má přijít, a neopozdí se.““ Onen „docela krátký čas“ je docela krátký z Božího hlediska, ne z našeho. V původním kontextu Izajáše 26:20-21 povzbuzuje Bůh judský lid, který ohrožovali nepřátelé, aby „chvilíčku“ vydržel, než jej vysvobodí a nad jeho nepřáteli vykoná soud. Jde o to, že ve srovnání s věčností nebeských radostí je náš nynější život pouhá „chvilíčka“. To proto může Pavel označit své nespočetné zkoušky jako „krátké a lehké soužení“, které „působí přenesmírnou váhu věčné slávy“ (2. Korintským 4:17). Abychom vírou dokázali vytrvat v nynějších zkouškách, potřebujeme se na svůj život dívat z Božího hlediska – z hlediska věčnosti.

B Žít ze dne na den vírou (10:38).

Křesťanský život není sprint na sto metrů. Je to maratón. Boží spravedliví – ti, které prohlásil za spravedlivé pro víru v Krista (Římanům 1:17; Galatským 3:11) – jsou živi z víry. Spásná víra není záležitost jednorázového rozhodnutí, ale trvalého, každodenního spoléhání na Boží slib spasení v Kristu. Petr trpícím křesťanům připomínal: „Dědictví nehynoucí, neposkvřené a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích a Boží moc vás *skrze víru* střeží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase“ (1. list Petřův 1:4-5, zdůrazňuji já).

Často potkávám křesťany, kteří žijí ze svých pocitů, a ne z víry v Krista. Máme s Kristem žít stejně, jako jsme ho přijali: milostí skrze víru (Koloským 2:6 NBK; Efezským 2:8-9). Naším cílem by mělo být, abychom mu dělali radost, jak nám zanedlouho řekne autor Listu Židům: „Bez víry však není možné zalíbit se Bohu“ (11:6). Nedůvěřovat Bohu znamená nazývat ho lhářem a pochybovat o bezúhonnosti jeho charakteru. Pravá víra vytrvá v náročných zkouškách. Falešní věřící odpadají a zahynou.

C Podřídit styl svého nynějšího života věčným skutečnostem (10:39).

Autor vyjadřuje přesvědčení, že on sám i jeho čtenáři nepatří „k těm, kdo odpadají a zahynou,

nýbrž k těm, kdo věří a dosáhnou života [doslova: „věří k získání duše“ (NBK)].“ V podstatě říká: „Ať váš způsob života odráží Boží hrozbu věčného zavržení a vaši víru v jeho slib věčného života.“ Měli bychom žít tak, že kdyby Boží sliby ohledně nebe nebyly pravdivé, bylo by bláznovství tak žít. Pavel řekl: „Soudím totiž, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena“ (Římanům 8:18). Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, politujte nás! Ale pokud peklo a nebe existují, je víra v Boží zaslíbení jediným možným způsobem, jak žít.

Závěr

Nakládejte se svým časem, se svými penězi i s celým svým životem podle toho, že to, co Bůh slíbil v evangeliu, je pravda. Pamatujte na to, jak Bůh jednal ve vašem životě v minulosti, když jste uvěřili v Krista. Žijte stejným způsobem i nyní, protože víte, že v Kristu máte lepší a trvalejší vlastnictví, než jste kdy měli na této zemi. Zaměřte se na to, abyste v přítomnosti jednali podle Boží vůle, zvláště ve zkouškách, když jste v pokušení dělat kompromisy. Vyhlížejte naplnění Božích slibů v budoucnosti. Žijte ve vytrvalé víře v Boha, a on vás provede každou zkouškou.

Otázky k diskuzi

1. Někteří křesťané neprožili dramatické obrácení. Jak na sebe mohou vztáhnout první bod?
2. Myslíte, že církve v Americe⁷ klade příliš velký důraz na přínos evangelia pro přítomnost a nedostatečný na jeho přínos pro věčnost? Jaký to má vliv na naše vnímání utrpení?
3. Někteří křesťanští poradci křesťanům doporučují, aby svůj hněv vyjádřili slovy, když mají dojem, že s nimi Bůh nejedná poctivě. Je to moudré? Proč ano, proč ne?
4. Jak by to změnilo váš život, kdybyste žili s výhledem na věčnost? Co by mělo být ve vašem životě jinak vzhledem k tomu, že nebe je skutečné?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Viz Jan 15:1-8. — pozn. překl.
² Jan 4:36 — pozn. překl.
³ J. Newton (1725–1807): “Amazing Grace! How Sweet the Sound”, 1. sloka. Původně: “I once was was lost, but now am found, was blind, but now I see!” Doslova: „Kdysi jsem byl ztracen, ale nyní jsem nalezen; byl jsem slepý, ale nyní vidím.“ — pozn. překl.
⁴ 1. Korintským 15:32; citován Izajáš 22:13 — pozn. překl.
⁵ LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
⁶ V anglických verzích, které cituje Hughes (a rovněž autor), jsou příslušné výrazy přeloženy doslova takto: „ten, kdo se nafukuje“ a „ten, kdo opět splaskne“. — pozn. překl.
⁷ Potažmo církev u nás nebo přímo vaše místní společenství. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

- ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*
 KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*
 NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*
 KR: *Bible kralická**
 JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*
 SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International
 PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

VÍROU

Židům 11:1-3

Steven J. Cole

29. srpna 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

29. srpna 2004
List Židům, lekce 32.

Vírou Židům 11:1-3

Pro každého věřícího je zásadně důležité chápat podstatu vytrvalé víry. Jak jsme viděli minulý týden, existuje jistý druh víry, která ve zkouškách a v pokušení nevydrží. Zrno padlé na kamenitou půdu rychle vyrašilo, ale také rychle uschlo a zahynulo, když přišly zkoušky. Zrno, které zapadlo do trní, možná vydrželo o něco déle, ale nakonec je zadusila pokušení způsobená starostmi, majetkem a potěšeními tohoto života. Ani jedno z nich nedospělo k tomu, aby vydalo úrodu. Trvalou úrodu neslo pouze zrno zaseté do dobré země (Lukáš 8:11-15).

Toto podobenství představuje užitečné pozadí pro náš text z minula (10:32-29), v němž autor své čtenáře naléhavě vybízí, aby ve víře vytrvali. Cituje Abakuka 2:4: „Avšak můj spravedlivý ... bude žít, protože uvěřil. Kdo by však odpadl, v tom nenajdu zalíbení“ (10:38). Potom vyjadřuje přesvědčení, že on a jeho čtenáři nepatří „k těm, kdo odpadají a zahynou, nýbrž k těm, kdo věří a dosáhnou života“ (10:39). Tématem, jímž se zabývá, je „vytrvalá víra“. Někteří z jeho čtenářů byli v nebezpečí, že odpadnou a zahynou. Vzhledem k hrozbě pronásledování, která se jim vznášela nad hlavou, potřebovali se tito židovští věřící obrnit, aby vírou překonali nadcházející zkoušky. Autor chce, aby se řídili příkladem těch, „kdo pro víru a trpělivost mají podíl na zaslíbení“ (6:12).

Za tím účelem věnuje celou kapitolu 11 výkladu a ilustraci toho, co je pravá vytrvalá víra. Nezaměřuje se na ospravedlnění z víry jako Pavel v Římanům 3. Spíš klade důraz na to, jak ospravedlňující víra působí a jak se projevuje ve zkouškách. (John Owen: *An Exposition of Hebrews* [The National Foundation for Christian Education], sv. VII., str. 5, 7.) Tato víra se zmocňuje Božích zaslíbení a skutečností neviditelného světa a v jejich světle poslušně překonává nynější zkoušky. Ve verších 11:1-3 autor ukazuje tři stránky takovéto víry:

Vírou se duchovní realita stává skutečností, vírou člověk získává Boží uznání a vírou chápeme původ všeho, co je.

Než se podíváme na tyto tři stránky víry, snad bude užitečné, když si povíme něco o podstatě víry v souvislosti se vztahy. To, co teď řeknu, vám pravděpodobně bude připadat samozřejmé. („Jasan!“) Ale často se setkávám s lidmi, kteří ve svých osobních vztazích tento princip porušují a páchají tak ohromné škody. Jde o tento princip: *Pro blízké osobní vztahy je nepostradatelná důvěra*. Pokud někomu nedůvěřujete, nepřipustíte, abyste se vy a on k sobě dostali skutečně blízko. Neřeknete mu o sobě nic důvěrnějšího, protože se budete bát, že to použije způsobem, který vás poškodí. Nebudete brát na vědomí to, co vám o sobě říká on, protože si řeknete: „Já mu prostě nevěřím.“

Další princip pro fungování blízkých vztahů je tento: *Základem důvěry je pravda*. Když vám někdo lže nebo vás podvede, nebudete důvěřovat tomu, co říká nebo co dělá. Vždycky budete ve střehu. Pokud vycítíte, že je to pokrytec, který se tváří, jako by byl nečím, čím ve skutečnosti není, budete si od něj udržovat odstup. Nedostatek pravdy podrývá důvěru a způsobuje ve vztazích odcizení.

Pro blízké vztahy platí ještě třetí princip: *Pravdu je zapotřebí sdělovat v lásce*. Pod

laskou si zde představuji „usilovat o nejvyšší dobro toho druhého“. Nejvyšším dobrem je pro každého člověka to, aby se stále více podobal Ježíši Kristu. Tato láska by měla motivovat každé slovní vyjádření pravdy (Efezským 4:15). Když člověk někoho sjeďe, může mít pravdu, ale laskavé to není. „No jo,“ řekne ale, „jenže já to tak prostě cítím,“ a to je pravda. Ale neřekl to proto, aby tomu druhému pomohl dorůst v Krista, a to není láska. Na druhou stranu někoho pod záminkou laskavosti oklamat znamená popírat pravdu. A to v konečném důsledku vztah ničí, protože to podkopává důvěru.

Jak tohle všechno souvisí s jedenáctou kapitolou Listu Židům? Tyto vztahové principy platí i pro náš vztah s Bohem. Základem vztahu s Bohem je důvěra k němu čili víra v něj. „Bez víry však není možné zalíbit se Bohu“ (11:6). Když člověk Bohu nedůvěřuje, nazývá ho lhářem – a s lhářem moc blízký vztah mít nemůže. *Základem důvěry je pravda*. Pokud pochybujete o pravdě Božího slova, včetně jeho slibů o budoucnosti, nemůžete mu důvěřovat, takže od něj zůstanete vzdálení.

Některé z věcí, které nám Bůh říká, se nepřijímají snadno. Bůh nás například konfrontuje s naší nevírou a s našimi hříchy. Ale vždy k nám mluví *v lásce*. Když na nás sesílá těžké zkoušky, ať je to pronásledování, onemocnění nebo ztráta někoho blízkého, musíme mu věřit a spoléhat na to, že jedná v lásce, aby nás dotvořil do Kristovy podoby. Když nepřítel dosáhne toho, že budeme v době zkoušek pochybovat o Boží lásce, pak se od Boha odtáhneme a nebudeme poslouchat jeho slovo pravdy. Abychom přicházeli do Boží blízkosti, musíme „věřit, že Bůh jest a že se odměňuje těm, kdo ho hledají“ (11:6).

Když správně pochopíme tyto tři principy – *pro blízké osobní vztahy je nepostradatelná důvěra, základem důvěry je pravda a pravdu je zapotřebí sdělovat v lásce* (a láska znamená „usilovat o nejvyšší dobro toho druhého“) – ukáže se, že *samotným jádrem vztahu s Bohem je víra (důvěra)*.

1. Vírou se duchovní realita stává skutečností (11:1).

Židům 11:1 je verš, u kterého mi vždycky dělalo potíže přijít na to, ze které strany se do něj nejlépe pustit. Pokusím se objasnit, jak jeho smysl chápu, ale připouštím, že mé porozumění nemusí být úplné. Obtíže tohoto verše spočívají v otázce, co znamenají slova přeložená v NASB¹ jako „assurance“ („jistota“) a „conviction“ („přesvědčení“).² KJV a NKJV je překládají jako „substance“ („podstata“) a „evidence“ („důkaz“).³ NASB a NIV⁴ tato slova chápou v subjektivním smyslu, zatímco KJV a NKJV v objektivním smyslu.

Výklad v subjektivním smyslu zní: „víra znamená být si bezpečně jistý tím, v co doufáme, být přesvědčený o tom, co nevidíme“. Výklad v objektivním smyslu říká, že víra znamená „vlastní skutečnost dobra, ve které doufáme“ a „důkaz věcí, které nejsou vidět“. (Helmut Koster: *Theological Dictionary of the New Testament* [Eerdmans], ed. Gerhard Friedrich, sv. VIII., str. 586.) *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* (Řecko-anglický lexikon Nového zákona a další rané křesťanské literatury) chápe obě slova v objektivním smyslu. První část verše překládá slovy „ve víře se to, v co je doufáno, stává uskutečněným“ (či přímo „skutečností“). Druhá zní: „prokázání toho (či přesvědčení o tom), co není vidět“. (Walter Bauer, William F. Arndt, F. Wilbur Gingrich: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* [Chicago: The University of Chicago Press, 1979, 2. vyd.], str. 847, 249.)

Všichni raně křesťanští a středověcí učenci chápali obě slova v objektivním smyslu. Až Melancthon Lutherovi poradil, aby to první z nich přeložil jako „nezlomná důvěra“.⁵

Lutherův výklad od té doby ovlivnil většinu poreformačních učenců (H. Koster, tamtéž). Příslušné řecké slovo (*hypostasis*) se vyskytuje dvakrát u Pavla ve smyslu „jistota“ (2. Korintským 9:4; 11:17) a třikrát v Listu Židům (1:3; 3:14 a zde v 11:1). Všichni badatelé se shodnou na tom, že ve verši 1:3, podle kterého je Kristus dokonalým výrazem Boží podstaty (*esence* či *skutečnosti*), je použito v objektivním smyslu.

Druhý výskyt (Židům 3:14) chápe většina odborníků v subjektivním smyslu: „udržíme-li si ovšem to počáteční *ujištění* pevné až do konce“ (NBK). Ale uznávaný *Theological Dictionary of the New Testament* (Teologický slovník Nového zákona) tvrdí, že tu není řeč o subjektivním ujištění, které spočívá v nás, ale o objektivní skutečnosti víry (tamtéž, sv. VII., str. 587). V tomto smyslu je celý výraz paralelou k „našemu vyznání“ (3:1) a „vyznání naděje“ (10:23 KMS). Dále tvrdí, že *hypostasis* má objektivní smysl i v 11:1: „víra je vlastní skutečnost dobra, ve které doufáme“. „Víra je skutečností toho, v co se doufá, přesně ve stejném smyslu, v jakém je Ježíš nazýván ... [dokonalým výrazem] skutečnosti transcendentního Boha v 1:3“ (tamtéž).

Vzhledem k tomu, že obě části verše 11:1 jsou podle všeho paralelní, měli bychom v objektivním smyslu chápat i „přesvědčení“ (řecky *elenchos*), tedy: „důkaz věcí, které nejsou vidět“ (tamtéž, sv. VII., str. 586). Donald Hagner to vyjádřil takto (*Encountering the Book of Hebrews* [Baker], str. 142):

Z příkladů víry, které tato kapitola vyzvedává, se zdá být patrné, že autor *nemá* v první řadě na mysli to, co cítíme či máme – totiž jistotu či důvěru – ale to, jak víra zpodstatňuje či propůjčuje reálnou podstatu tomu, co je zaslíbeno, a jak poskytuje důkazy pro to, čemu věříme ohledně skutečností, které nevidíme a ve které doufáme. Víra je opravdu v určitém smyslu schopna zpřítomňovat věci budoucí a zviditelňovat věci neviditelné.

Objektivní a subjektivní významy těchto slov se samozřejmě do jisté míry překrývají. Naše víra *uskutečňuje* to, v co doufáme, a tak nám poskytuje *jistotu*, že je to pravda. Víra *prokazuje* či *dokládá* to, co nevidíme, a tak nám poskytuje *přesvědčení*, že tyto neviditelné věci jsou pravdivé. Dovolte mi, abych verše 11:1 takto obšírněji parafrázoval: „Víra činí Boží sliby ohledně budoucnosti skutečnými v naší zkušenosti. Víra nám dokazuje fakt, že to, co v současnosti nemůžeme vidět – Bůh, andělé, démoni, nebe, peklo – je velice skutečné a pravdivé.“ Jinými slovy, víra uplatňuje skutečnost Božích zaslíbení a neviditelného světa v životě na tomto přítomném, viditelném světě.

A. W. Pink používá přirovnání se dvěma lidmi, kteří stojí na palubě lodi a oba se dívají stejným směrem. Jeden nevidí nic, druhý vidí v dálec parník. Rozdíl je v tom, že ten první se dívá prostým okem, zatímco druhý se dívá přes dalekohled. Víra je jako dalekohled, který Boží zaslíbení ohledně budoucnosti přináší do zorného pole naší přítomnosti. Víra nám umožňuje vidět neviditelný svět, který přirozený člověk nevidí. (A. W. Pink: *An Exposition of Hebrews* [Ephesians 4 Group], str. 652.)

Než verš 11:1 opustíme, podívejme se pro ilustraci na to, jak se víra prakticky uplatnila v životech tří judejských mladíků Šadraka, Měšaka a Abed-nega (Daniel 3). Autor Listu Židům se o nich zmiňuje, třebaže ne jménem, ve verši 11:34 („krotili plameny ohně“). Protože se odmítli poklonit před Nebúkadnesarovou modlou, uražený král jim hrozil, že je hodí do rozpálené pece. Z jejich reakce je zřejmé, že v přítomné krizi vírou uskutečnili Boží zaslíbení ohledně budoucího věčného života. Vírou viděli neviditelného Boha jako skutečnějšího než rozhněvaného krále, který stál před nimi a vyhrožoval, že je usmaží za živa. Jejich odpověď

(Daniel 3:16-18) přetéká vírou v neviditelného Boha:

Nebúkadnesare, nám není třeba dávat ti odpověď. Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.

Možná si řeknete: „To je hezký příběh, ale co kdyby je Bůh nevysvobodil? Co kdyby byli upáleni?“ Odpověď zní, že by pak zemřeli ve víře, a Bůh by je bohatě odměnil během věčnosti v nebi. Mnoho mučedníků pro svou víru zemřelo na hranici. Římsko-katolická církev slíbila statečnému českému mučedníkovi Janu Husovi bezpečnou cestu k slyšení. Když dorazil, řekli mu: „Slíbili jsme ti bezpečnou cestu sen, ale ne bezpečný návrat.“ Uvrhli ho do žaláře a odsoudili ho k smrti, protože odsuzoval řadu jejich zkažených praktik, které byly v rozporu s Písmem.⁶ Když stál na hořící hranici, zemřel se zpěvem na rtech! Jak to dokázal? Jeho víra uskutečnila v přítomnosti Boží zaslíbení do budoucnosti. Jeho víra prokázala, že neviditelný Bůh je skutečnější než plameny, které mu vzaly život.

Dalším člověkem, který vírou uskutečnil Boží zaslíbení a viditelně prokázal, že neviditelný Bůh je skutečný, byl George Muller. Vzдал se svých peněz a doslova všeho svého majetku a vírou založil sirotčinec v anglickém Bristolu. Časem se tento sirotčinec stal domovem dvou tisíc dětí, které denně potřebovaly jídlo, šaty a střechu nad hlavou. Muller neměl žádná konta s úsporami a odmítal cokoli prozradit o potřebách své služby, a to i případným sponzorům. Chtěl světu dokázat, že jednání se živým Bohem se opírá o skutečnost. Zažil tisíce konkrétních případů vyslyšených modliteb, které pečlivě zaznamenal a později vydal. O víře napsal (A. T. Pierson: *George Muller of Bristol* [Revell], str. 437, zdůraznil Pierson):

Právě v té chvíli, kdy *zrak* přestává vidět, přichází ke slovu *víra*. Čím větší jsou obtíže, tím snazší je to pro *víru*. Dokud zbývají nějaké přirozené vyhlídky, víra nepůsobí až tak snadno (smím-li to tak říci), jako když všechny přirozené vyhlídky zklamou.

Autor tedy otevírá téma vytrvalé víry myšlenkou, že vírou se duchovní realita stává skutečností.

2. Vírou člověk získává Boží uznání (11:2).

„K takové víře předků se Bůh přiznal svým svědectvím.“ Z toho jednoznačně plyne, že toto uznání pochází *od Boha*, jak ukazuje i zbytek kapitoly (11:4-6, 39). Pro svět jsou lidé, kteří žijí vírou, často terčem posměchu či pohrdání.

Autor se zmiňuje o Mojžíšovi (11:24-26), který se odmítl nechat nazývat „synem faraónovy dcery. Raději chtěl snášet příkoří s Božím lidem ... a Kristovo pohanění pokládá za větší bohatství než všechny poklady Egypta...“ Jen si představte, co si asi mezi sebou museli o Mojžíšovi říkat egyptští dvořané: „Jo, někdo má takovou kliku, že si ho za syna vezme faraónova dcera, takže se topí ve zlatě a může se nosit jako páv. A víte co udělá? Sebere se a odejde, aby odvedl hordu nějakých otrhaných otroků kdovíkam do pouště! A proč? Protože si myslí, že ho k tomu povolal Bůh! Cha! Tomu vážně šplouchá na maják!“

Proč udělal Mojžíš to, co udělal? Protože „upíral svou mysl k budoucí odplatě“ (11:26). „Věřil, a proto ... zůstal pevný, jako by Neviditelného viděl“ (11:27). Vírou si Mojžíš získal Boží uznání, i když kromě něj se mu dostalo také výsměchu světa. Jenomže tím, co se počítá, je Boží uznání, protože je to Bůh, kdo bude soudit živé i mrtvé!

Je ovšem nezbytné, abychom nepodlehli dojmům, že víra je nějaká záslužná činnost,

kteřou vykonáváme, abychom si od Boha vysloužili odměny. To by protiřečilo veškerému novozákonnímu učení o tom, že víra je prostě řečištěm, kterým proudí Boží požehnání. O víře platí dvě zdánlivě paradoxní věci: Na jednu stranu je to *naše zodpovědnost* věřit evangelium, protože nám Bůh přikazuje, abychom věřili (Marek 1:15). Na druhou stranu hříšníci v důsledku duchovní slepoty *nejsou schopni věřit* (2. Korintským 4:4). Spásná víra přichází jako Boží dar, ne v důsledku lidského úsilí (Efezským 2:8-9). Tím, kdo nám víru dává a také ji dotáhne až do konce, je Ježíš (Židům 12:2). Dobré skutky mají svůj zdroj ve spásné víře a dokazují tak její pravost (Efezským 2:10; List Jakubův 2:14-26). Jak víra, tak skutky pocházejí od Boha.

Dovolte mi navrhnout pro verš 11:2 dvě praktická uplatnění. Za prvé, uvěřili jste v Krista samotného jako ve svou jedinou naději na nebe, a dosáhli jste tak Božího uznání? Jak jsme viděli v kapitole 10, Kristova oběť na kříži je *jediným* základem pro odpuštění hříchů. Nedoufejte ve své dobré skutky, protože všechny dobré skutky na světě nikdy nemohou vymazat dluh, který jste si udělali svými hříchy. Nedoufejte ve svou víru, protože víra ve víru vás nezachrání. Věřte v Ježíše Krista! On zachrání všechny, kdo k němu přicházejí ve víře.

Za druhé, jestli jste uvěřili v Krista jako ve Spasitele, žijte každý den tak, abyste dosáhli jeho uznání. „Bez víry ... není možné zalíbit se Bohu“ (11:6). I když bychom se k druhým lidem nikdy neměli bezdůvodně chovat urážlivě, neměli bychom se soustředit na to, abychom dělali radost jim, ale na to, abychom dělali radost Bohu, který zkoumá naše srdce (1. Tesalonickým 2:4). I když sám sebe nepovažuji za vzor velké víry, mohu uvést osobní příklad. Sotva jsem se stal zdejší pastorem, musel jsem v určité otázce zaujmout rozhodné stanovisko, což vyvolalo mnoho konfliktů. To, co jsem udělal, jsem udělal, protože jsem byl přesvědčen, že je to biblické a že to tedy dělá radost Bohu, ale výsledkem bylo, že se spousta lidí snažila dosáhnout toho, abych dostal padáka. V jednu chvíli, kdy jsme ještě nemohli tušit, jak to všechno dopadne, jsem Marle řekl: „Mám pokoj v tom, že se o nás Bůh postará, i kdyby mě vyrazili, protože jsem udělal to, co bylo správné.“ Žijte tak, abyste se zavděčili Bohu, a poznáte jeho pokoj, i když se vám lidé rozhněvaně staví na odpor.

Vírou se tedy duchovní realita stává skutečností a člověk vírou získává Boží uznání A do třetice:

3. Vírou chápeme původ všeho, co je (11:3).

„Ve víře chápeme, že Božím slovem byly založeny světy [doslova ‚věky‘], takže to, na co hledíme, nevzniklo z viditelného.“ Slovo přeložené „ve víře“ je v celé kapitole v tomto pádu použito celkem osmnáctkrát a toto je první z těchto výskytů.⁷ Všechny ostatní se vztahují k přehlídce starozákonních postav, které důvěřovaly Bohu. Tento první nás však vrací až do 1. Mojžíšovy 1, k biblické zprávě o stvoření. „Božím slovem“ zde není míněno jeho psané slovo, ale slovo jeho úst. Mluví se tu o onom výrazu, který se tolikrát opakuje v 1. Mojžíšově 1 (verše 1:3, 6, 9, 11, 14, 20, 24, 26): „I řekl Bůh...“ Jak říká Žalm 33:6, 9: „Nebesa byla učiněna Hospodinovým slovem, dechem jeho úst pak všečen jejich zástup. ... Co on řekl, to se stalo, jak přikázal, tak vše stojí.“

„Věky“ („světy“) představují způsob, jak židé hovořili o stvoření z hlediska jeho chronologického trvání. Ačkoli je tento pojem přibližně ekvivalentní slovu „svět“, je v něm prostor pro představu, kterou prokázala dnešní věda, totiž že čas souvisí s hmotou. Autor říká, že víra nám umožňuje pochopit, jak vznikl materiální vesmír (včetně času), totiž slovem Božích úst. Hmota není věčná. Věčný je Bůh, a Bůh je duch. Věčný Bůh vyvolal existenci hmoty a času

pouze svým mocným slovem!

Pochopit to můžeme pouze vírou, protože u toho nebyl nikdo, kdo by to viděl. Světový názor, který dnes převládá, totiž že hmota existovala vždy a že současný vesmír včetně člověka se přihodil čistou náhodou během miliard let, stojí na slepé víře, protože pro něj nejsou žádné důkazy. Biblický názor, že to všechno přivedl k bytí věčný Bůh pouhým slovem, stojí na víře, ale *ne* na *slepé* víře. Máme množství důkazů, které svědčí o tom, že všechno – a lidský život zvláště – stvořil neuvěřitelně inteligentní Projektant. Řekli byste, že objev, jakým je lidská DNA, na níž je vidět úžasná plánovitost, přiměje každého vědce, aby padl před Bohem na kolena a uctíval ho. Ale jak vysvětluje Pavel (Římanům 1:18-22), hříšní lidé „svou nepravostí potlačují pravdu“: „jejich myšlení je zavedlo do marnosti“, „jejich scestná mysl se ocitla ve tmě“ a tvrdí, „že jsou moudří, ale upadli v bláznovství“.

Skutečnost, že autor začíná svůj seznam příkladů toho, čeho se dosahuje „vírou“, veršem 11:3, ukazuje, že víra v Boha jako Stvořitele je pro poznání Boha základem. První verš Bible nám bez obalu oznamuje životně důležitý fakt: „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ Člověk nemůže ani začít chápat sám sebe, druhé lidi, světové dějiny či Boha, pokud odmítá první kapitoly 1. Mojžíšovy. První verš 1. Mojžíšovy nás staví před klíčové rozhodnutí: Pokud Bůh stvořil všechno, co je, znamená to, že je svrchovaným vládcem vesmíru. Jestli k němu nepřijdete s vírou jako ke svému Spasiteli, budete před ním jednoho dne v hrůze stát jako před svým Soudcem. Když ale uvěříte jeho slovu spásy, porozumíte tomu, jak povstaly věky, a všechno v celých dějinách vám zapadne na své místo.

Závěr

Autor nechce, abychom měli dočasnou, povrchní víru, která odpadá a zahyne. Chce, abychom měli víru, která vytrvá ve zkouškách a dosáhne života (10:39). Taková víra se chápe Božích slibů do budoucnosti a uskutečňuje je v přítomnosti. Dokazuje skutečnost neviditelného světa. Dosahuje Božího uznání. A chápe původ všeho, co je.

Taková víra, jak uvidíme na řadě příkladů v Židům 11, je víra praktická a realistická. Po tisíce let podpírala Boží muže a ženy ve všech možných obtížích. Podrží i vás ve zkouškách, kterým čelíte právě teď! Jak to svým posledním dechem řekl Jonathan Edwards: „Spoléhejte na Boha a nemusíte mít strach.“ (Iain Murray: *Jonathan Edwards: A New Biography* [Banner of Truth], str. 441.)

Otázky k diskuzi

1. Jak může člověk, který zápasí s pochybnostmi, získat víru a růst v ní tak, aby byla silná?
2. Vzhledem k tomu, že Bůh dal svá zaslíbení v konkrétních situacích, jak můžeme vědět, která z nich se nás týkají dnes?
3. Proč je důležité trvat na tom, že víra není skutek, kterým bychom si od Boha něco zasloužili? V jakém správném vzájemném vztahu jsou víra a odměny?
4. Proč je učení o stvoření Božím slovem pro poznání Boha a pro křesťanský život klíčové?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition* © The Lockman Foundation): anglický překlad Bible, který autor převážně používá. — pozn. překl.
- ² ČEP: „spolehnout se“ a „být si jist“ — pozn. překl.
- ³ KJV (*King James Version**) a NKJV (*New King James Version*): anglické překlady Bible. V češtině volí shodné řešení KMS, NBK a KR. — pozn. překl.
- ⁴ NIV (*New International Version*): anglický překlad Bible. Příslušná slova překládá jako “being certain of” („být si jist“) a “certain” („jistý“). V češtině volí podobné řešení ČEP. — pozn. překl.
- ⁵ Doslova „eine gewisse Zuversicht“. (*Die Haus-Bibel oder die ganze Heilige Schrift alten und neuen Testaments nach der deutschen Übersetzung D. Martin Luther's* [Hildburghausen, New York: Bibliographischen Institut, 1856], přel. dr. Martin Luther, str. 235.) — pozn. překl.
- ⁶ Jan Hus se na koncil, ke kterému se odvolal, když ho papež odsoudil jako kacíře a uvalil na něj klatbu, vydal s ochranným glejtem uherského a římskoněmeckého krále Zikmunda Lucemburského. Když představitelé koncilu zjistili, že Husa nezískají na svou stranu pro určité reformy, které koncil přinesl, a když Hus odmítl uznat autoritu koncilu, koncil papežův rozsudek potvrdil. Teprve pak zmíněná hra se slovy ochranného glejtu umožnila Husovu popravu bez vyvolání konfliktu mezi koncilem a Zikmundem. — pozn. překl.
- ⁷ *pistei* („vírou“): Židům 11:3-5⁽¹⁻³⁾, 7-9⁽⁴⁻⁶⁾, 11⁽⁷⁾, 17⁽⁸⁾, 20-24⁽⁹⁻¹³⁾, 27-31⁽¹⁴⁻¹⁸⁾ (srovnej KMS, NBK, KR) — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

CO VYPRÁVÍ MRTVÝ MUŽ

Židům 11:4

Steven J. Cole

5. září 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

5. září 2004

List Židům, lekce 33.

Co vypráví mrtvý muž

Židům 11:4

Od té doby, co první dvojice lidí v dějinách upadla do hříchu, je pro každého člověka tou nejdůležitější otázkou, na kterou potřebuje najít odpověď, otázka: „Jak mohu já, jakožto hříšník, obstát před Bohem?“ Bůh stanovil jako trest za náš hřích tělesnou a duchovní smrt. Židům 9:27 říká jasně, že „každý člověk jen jednou umírá, a potom bude soud“. Protože téhle schůzce se nikdo nevyhneme, je životně důležité najít odpověď na otázku: „Jak mohu obstát před Bohem, který je absolutně svatý?“

Přísluví 14:12 říká: „Někdy se člověku zdá cesta přímá, ale nakonec přivede k smrti.“ To se týká právě této otázky duchovního života a smrti. Už od počátků je známa cesta, která vypadá, že je duchovně správná. V různých podobách se touto cestou ubírají všechna hlavní náboženství světa. Jdou po ní dokonce i dvě hlavní odnože křesťanstva. Je to cesta vlastní spravedlnosti a dobrých skutků. Je to víra, že když je člověk upřímný a dělá, co může, Bůh mu jeho chyby promine, přijme jeho dobré skutky a vezme ho do nebe. Bible tuto cestu nazývá „cestou Kainovou“ (List Judův 1:11). Bible říká jasně, že „ze skutků zákona ,nebude nikdo ospravedlněn“ (Galatským 2:16). Není možné, aby byl člověk spasen pro svou dobrou povahu nebo pro své dobré skutky (Efezským 2:8-9).

Protikladem Kainovy cesty je cesta, kterou k Bohu přistupoval jeho bratr Ábel. Verš Židům 11:4 vysvětluje: „Ábel věřil, a proto přinesl Bohu lepší oběť než Kain a dostalo se mu svědectví, že je spravedlivý, když Bůh přijal jeho dary; protože věřil, ,ještě mluví, ač zemřel.“ I když byl Ábel vůbec prvním člověkem v dějinách lidstva, který zemřel, mluví k nám ještě dnes. Sice se nám nedochoval žádný záznam něčeho, co řekl, ale jeho příběh nám jasně říká, že:

Vírou v Boží zjevení získáváme jeho svědectví, že jsme spravedliví, a naše životy tak dostávají význam pro věčnost.

Proč začíná autor Listu Židům svůj seznam hrdinů víry od Ábela? Dělal mu starosti, že někteří z jeho čtenářů možná nemají takovou víru, která by přestála blížící se pronásledování. Doufal, že o nich platí to nejlepší, totiž že nepatří „k těm, kdo odpadají a zahynou, nýbrž k těm, kdo věří a dosáhnou života“ (10:39). Jenže věděl, že v této židovské církvi mohou být i tací, kteří by od víry v Ježíše Krista mohli odpadnout a vrátit se zpátky k židovské víře.

Tato židovská víra při správném pochopení ukazovala ke Kristu, v němž byla také dokonale naplněna, jak autor ukazuje v prvních deseti kapitolách listu. Ale opustit Krista nyní, když přišel, a vrátit se zpátky k náboženství, které k němu ukazovalo, by znamenalo odvrhnout jedinou Boží cestu ke spasení. Příběh Kaina a Ábela staví lidskou cestu ke spasení do zřetelného protikladu k Boží cestě spasení, která spočívá ve víře v Krista samotného. Ábelova víra nám dává pět životně důležitých ponaučení, která souvisí s tím, jak můžeme obstát před svatým Bohem.

1. **Vírou poslušně reagujeme na Boží zjevení.**

„Ábel věřil, a proto přinesl Bohu lepší oběť než Kain...“ Badatelé přišli s řadou možností, pokud jde o to, v čem byla Ábelova oběť lepší než Kainova: „... byla živá, zatímco Kainova živá nebyla; byla silnější, Kainova slabší; vyrostla sama od sebe, Kainova v důsledku lidského úsilí; byla v ní krev, v Kainově ne...“ (Leon Morris: *Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12., str. 115. Jde o shrnutí údajů, které uvádí F. F. Bruce.) Záznam v 1. Mojžíšově říká prostě: „I shlédli Hospodin na Ábela a na jeho obětní dar, na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl“ (1. Mojžíšova 4:4-5). Jediný náznak, který nám umožňuje odhadnout, proč to Bůh udělal, slyšíme, když Hospodin říká Kainovi: „Cožpak nebudeš přijat, budeš-li jednat dobře?“ (1. Mojžíšova 4:7 NBK).

Tato otázka naznačuje, že Bůh dal už předtím oběma bratrům jasně najevo, jaký druh oběti mu udělá radost. Víra vždy spočívá v poslušné reakci na Boží zjevení. „Véra je tedy ze zvěstování a zvěstování z pověření Kristova“ (Římanům 10:17). Biblická víra nikdy nestojí na lidských představách ani na neurčitých dohadách. Stojí na Božím zjevení v jeho slově. Ábel vírou uposlechl Boží příkaz. Kain se mu odmítl podřídít. Ábelova víra se Bohu líbila, Kainova nevíra se Bohu nelíbila. Když Hospodin řekl Kainovi, aby „jednal dobře“, myslel tím: „Víš, jakou oběť jsem přikázal: takovou oběť přines.“

Usoudíme-li, že když Adam a Eva zhřešili, Bůh jim tyto věci vysvětlil, příliš si toho do příběhu nevkládáme. Následkem svého hříchu pocítili stud pro svou nahotu, a tak sešili pár fíkových listů, aby tuto svou hanbu skryli. Bůh ale jejich fíkové listy neuznal. Místo toho je oblékl do oděvů ze zvířecí kůže (1. Mojžíšova 3:7, 21). Při té příležitosti jim určitě vysvětlil čtyři věci: Za prvé, aby se mohli postavit před svatého Boha, potřebují být patřičně zakryti. Za druhé, zakrytí vyrobené lidskýma rukama nestačí. Za třetí, potřebné zakrytí zajistí Bůh bez zřetele na jejich snahy. Za čtvrté, zakrytí bylo přijatelné pouze tehdy, pokud vyžadovalo smrt – čili prolití krve – přijatelné oběti. (Podle A. W. Pink: *An Exposition of Hebrews* [Ephesians 4 Group, CD], str. 658.)

Adam tyto věci nepochybně sdělil svým synům. Myšlenku, že přinesou Bohu oběti, si přece nevymysleli sami od sebe! Ne, je zřejmé, že Bůh Adamovi a Evě ukázal, že pro patřičný přístup k němu je nezbytně zapotřebí oběť krve. Oni to vyložili svým synům. Kain ovšem neuposlechl, zatímco Ábel – vírou – uposlechl. John MacArthur vysvětluje (J. MacArthur: *The MacArthur New Testament Commentary, Hebrews* [Moody Press], str. 301):

Ábelova oběť byla prvním předobrazem cesty kříže. První obětí byl Ábelův beránek: jeden beránek za jednoho člověka. Později přišel exodus s hodem beránka: jeden beránek za jednu rodinu. Pak den smíření: jeden beránek za jeden národ. A konečně Velký pátek: jeden Beránek za celý svět.

Ábelova oběť byla tedy lepší než Kainova, protože ji Ábel přinesl s poslušnou vírou v to, co Bůh jasně ukázal. Bůh odmítl Kainovu oběť, protože ji Kain nepřinesl ve víře, a bez víry „není možné zalíbit se Bohu“ (Židům 11:6).

2. Vírou v oběť, kterou Bůh stanovil, mohou hříšníci přicházet k Bohu.

Velice bychom se mýlili, kdybychom předpokládali, že Bůh Ábelovu oběť přijal proto, že snad Ábel byl v zásadě lepším člověkem než jeho bratr. Ábel přinesl oběť z prvorozených ovcí svého stáda, protože věděl, že je hříšník, který si zaslouží Boží soud; věděl ale také o Božím rozhodnutí, že se ve své milosti spokojí se smrtí zástupnou. Kain ve své pýše ignoroval požadavky, které Bůh ukázal a přinesl oběť, jakou si sám vymyslel. Ústřední myšlenkou Ábelovy oběti bylo doznání, že si za své hříchy zaslouží zemřít a že Boží

požadavek na prolítí krve je oprávněný. Ústřední myšlenkou Kainovy oběti bylo pyšné prohlášení: „Já na to, abych mohl přijít k Bohu, nepotřebuju prolévat krev. Můj způsob je stejně dobrý. Vlastně je ještě lepší! Tenhle rozkošný košík ovoce vypadá mnohem líp než tamta zakrvácená zvířecí mrtvola!“ Kainovou znělkou bylo: „Udělal jsem to *po svém*.“

Pavel řekl: „Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží“ (1. Korintským 1:18). O pár veršů dál říká: „Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost“ (1. Korintským 1:22-24).

Lidé, kteří si myslí, že jsou celkem dobří, necítí potřebu Spasitele, který by zemřel místo nich. Možná by ocenili dobrý příklad k následování, ale představa, že Ježíš musel za jejich hříchy prolít svou krev, je uráží. Ale ti, které Bůh usvědčil z hříchu a kterým otevřel oči, takže vidí jeho absolutní svatost a spravedlnost, uznávají, že potřebují oběť, která zaplatí za jejich hříchy. S radostí se klanějí u pat kříže, protože poznávají, že Ježíš je Boží beránek, který na sebe vzal jejich hříchy.

Vírou tedy poslušně reagujeme na Boží zjevení. Bůh ukázal, že k němu hříšníci mohou přicházet pouze vírou v Ježíše, v oběť, kterou stanovil on sám.

3. Vírou v oběť, kterou Bůh stanovil, získáváme jeho svědectví, že jsme spravedliví.

V textu stojí: „Skrze ni obdržel svědectví, že je spravedlivý (neboť Bůh vydal svědectví o jeho darech) ...“ (NBK). Někteří říkají, že „skrze ni“ znamená skrze Ábelovu víru, zatímco jiní, že skrze jeho oběť. Vzhledem k tomu, že oběť stejně přinesl vírou, je to jedno. Nevíme, *jak* Bůh dosvědčil, že Ábelova oběť byla přijatelná, zatímco Kainova ne. Mnozí uznávají učenci během staletí přijímali názor, že Bůh seslal z nebe oheň, který Ábelovu oběť pohltit, tak jako to udělal při řadě příležitostí i později. (Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 455-456 uvádí tyto: 3. Mojžíšova 9:23-24; Soudců 6:21; 13:19-20; 1. Královská 18:30-39; 2. Paralipomenon 7:1.) Jenže 1. Mojžíšova říká pouze to, že Bůh na Ábelovu oběť shlédl, zatímco na Kainovu ne. Také Ježíš Ábela označuje jako „spravedlivého Ábela“ (Matouš 23:35).

Víme (z 1. listu Janova 3:12), že Ábel žil spravedlivě, zatímco Kainův život se vyznačoval zlými skutky. Bylo by ale strašlivou chybou, kdybychom dospěli k závěru, že Bůh přijal Ábelovu oběť na základě jeho spravedlivého života, nebo že Kainovu oběť odmítl kvůli jeho zlému životu. Kdyby nic jiného, tak přinejmenším náš text ukazuje, že Ábel přinesl svou oběť *vírou*, a ne na základě spravedlivého života.

Bible také učí, že Bůh hříšníky ospravedlňuje („prohlašuje za spravedlivé“) na základě jejich víry, a ne na základě jejich skutků. Už v 1. Mojžíšově 15:6 říká Písmo o Abrahamovi: „Abram Hospodinovi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost.“ Pavel se na tento verš odvolává, aby dokázal, že Abraham *nebyl* ospravedlněn svými skutky. „Kdo se vykazuje skutky,“ vysvětluje dále, „nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti. Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost“ (Římanům 4:4-5).

To je právní úkon, jímž Bůh jako soudce propouští provinilého hříšníka na základě Kristovy smrti, která uspokojila požadavek trestu, který si hříšník zasloužil. Postih za náš hřích přičkne Kristu a Kristovu spravedlnost nám, a to v té chvíli, kdy v Krista uvěříme. Jak prohlásil Pavel (2. Korintským 5:21): „Toho, který nepoznal hřích, [Bůh] kvůli nám ztotožnil

s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti.“ (Mnohem podrobnější výklad tohoto životně důležitého učení nalezne čtenář v mém kázání “Justification by Faith Alone” [Ospravedlnění vírou samotnou] na 1. Mojžíšovu 15:6 z 8. listopadu 1996.)

Když hříšník jednou uvěří v Ježíše Krista jako v oběť, kterou Bůh stanovil za jeho hříchy, projeví se to v jeho životě stále spravedlivějším chováním. Takovýto zbožný život ovšem začíná ve chvíli, kdy hříšník uvěří v Krista. Obrátit pořadí a tvrdit, že nás Bůh prohlašuje za spravedlivé na základě našich dobrých skutků znamená zapírat evangelium (Galatským 1:6-9).

Mnozí křesťané se naivně domnívají, že pokud je někdy bude někdo pronásledovat, budou to bezbožní ateisté, kteří nenávidí náboženství. To se sice občas stává, ale mnohem obvyklejší je, že odpor a pronásledování vzejde z řad náboženských lidí.

4. **Vírou v oběť, kterou Bůh stanovil, na sebe přivoláme pronásledování ze strany samospravedlivých.**

Abychom pochopili příběh o Ábelovi a Kainovi, musíme mít na paměti, že Kain *nebyl* ateista. Byl to náboženský člověk, který věřil v Boha. Přinesl oběť, protože chtěl uctít Boha, i když svým vlastním způsobem. Nenáboženská ateista by nikdy vůbec žádnou oběť nepřinášel. Takový člověk by pravděpodobně mávl nad bratrovou obětí rukou jako nad hloupou a bezvýznamnou pověrou. Ale nijak by se ho to nedotklo. Tím, co způsobilo, že se Kain urazil, byla jeho samospravedlivá představa, že jeho oběť je docela dobrá, i když to není to, co Bůh přikázal. Když Bůh jeho oběť odmítl, Kain propadl hněvu a depresi. Odmítl uposlechnout Boží varovné napomenutí a vylil svůj hněv na svého bratra, který Boha vírou poslechl.

Tím, že se k Bohu snažil přistoupit se svou vlastní obětí, stal se Kain otcem všech falešných náboženství. Falešná náboženství odmítají kříž. Ukřižování je uráží, protože popírají jejich vlastní spravedlnost. Vyznavači falešných náboženství se pyšní svými dobrými skutky a tím, jak jsou sami dobří. Odmítají představu, že jsou hříšníky, kteří potřebují Spasitele, jenž prolil svou krev. Nebo pokud kříž přijímají (jako římsko-katolická církev a pravoslavné církve), stejně by rádi viděli své dobré skutky aspoň zčásti jako prostředek svého spasení. Přidávat ke Kristově smrti na kříži ještě lidské dobré skutky ale znamená snižovat její naprostou dostatečnost a poskytovat hříšníkům prostor pro to, aby se chlubili svou vlastní spravedlností.

Ježíše ukřižovali náboženští farizeové. Pavla za jeho tvrzení, že pohané mohou být ospravedlněni vírou samotnou, pronásledovali samospravedliví stoupenci Zákona. Ukřižování nám neopouští nejmenší prostor pro to, abychom se vychloubali vlastními skutky. Ti, kteří se chlubí tělem, pronásledují ty, kteří se chlubí pouze křížem (Galatským 4:29; 6:12-14).

Ale příběh o Ábelovi a Kainovi ukazuje, že získat vírou v oběť, kterou Bůh stanovil, jeho uznání a ztratit přitom svůj život je mnohem lepší než být Bohem odmítnut a ztratit svou duši. Nejen, že vírou v Boží zjevení o Kristu získáváme jeho svědectví, že jsme spravedliví, ale:

5. **Vírou v oběť, kterou Bůh stanovil, žijeme život, který má význam pro věčnost.**

Když postavíme první tři příklady těch, kdo žili vírou, vedle sebe, ukáže se, že život ve víře může v závislosti na Božím svrchovaném záměru vést do velmi rozdílných situací. První pán na řadě se stal obětí první vraždy! Pokud člověk následuje Ježíše pro to, co všechno mu Ježíš

může dát *v tomto životě*, dost možná se dočká nepěkného probuzení. Ábel není právě příkladem dlouhého šťastného života. A přitom druhý člověk na seznamu byl jedním z pouhých dvou lidí v dějinách, kteří nikdy nezemřeli! Henoch byl vzat přímo do nebe. Třetí z nich, Noé, žil devět set padesát let a přežil potopu. Většina z nás by se docela ochotně přihlásila k závodu na trati, kterou běželi Henoch nebo Noé, ale Ábelova dráha nás asi dvakrát neláká!

Autor Listu Židům ale chce, abychom si uvědomili, že odměny, které víra přináší, nemusíme nutně obdržet v tomto životě. Za chvíli se zmíní o těch, kteří všichni zemřeli ve víře, „i když se splnění slibů nedožili“ (11:13). Uvádí dlouhý seznam těch, kdo vírou dosáhli ohromujících vítězství (11:33-35a). Ale právě uprostřed verše 11:35, aniž by vypadl z rytmu, pokračuje výčtem těch, kdo byli pro svou víru mučeni, zesměšňováni, bičováni, vězněni, kamenováni, řezáni pilou ve dvě, stínáni mečem, kdo trpěli nouzi, útlakem a byli bez domova! Jestliže si malujeme příjemný život teď a tady, tak víra v Boha nemusí být zrovna ta cesta, kterou hledáme. Pokud se na to ovšem díváme z Božího hlediska, z hlediska věčnosti, je to jediná cesta k životu.

Autor říká, že Ábel „ještě mluví, ač zemřel“. Co to je, co nám nadále říká? Je to několik věcí:

Za prvé: Ábel nám stále vypráví o tom, že Bůh se nakonec postaví za své vyvolené a odsoudí ty, kdo páchají zlo. V 1. Mojžíšově 4:10 Bůh Kainovi řekl: „Slyš, prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země.“ A nenechal toto volání bez povšimnutí! Podobnou věc vidíme u Lukáše 18:7-8, kde říká Ježíš: „Nezjedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá? Ujišťuji vás, že se jich brzo zastane.“

Ve Zjevení 6:9-17 spatřil Jan ve vidění v nebi svaté, kteří byli popraveni pro své svědectví, jak volají k Pánu: „Kdy už, Pane svatý a věrný, vykonáš soud a za naši krev potrestáš ty, kdo bydlí na zemi?“ Pán jim všem dá bílá roucha a řekne jim, aby měli ještě chvíli strpení, dokud se nenaplní počet mučedníků, kteří mají být zabiti, a potom vykoná soud. Ábelova krev nám říká, že na tomto světě se sice můžeme dočkat špatného zacházení, ale Bůh je spravedlivý soudce, který napraví všechny křivdy a zjedná svým vyvoleným spravedlnost.

Za druhé: Ábel nám stále vypráví o tom, že život mluví i beze slov. V žádném záznamu nenajdeme ani jediné Ábelovo slovo, a přece k nám Ábel hovoří ještě tisíce let po své smrti. To nám ukazuje moc zbožnosti nejenom během života, ale také pro budoucí generace. I když nesmíme přehlížet důležitost zbožného slova, neměli bychom podceňovat ani moc zbožného příkladu, zejména v rodině. Pokud je ve vašem životě patrné ovoce Ducha – láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, tichost a sebeovládání¹ – bude vaše slova doprovázet moc. Pokud váš život o těchto vlastnostech nesvědčí, budete mluvit nadarmo.

A za třetí: Ábel nám stále vypráví o tom, že mírou velikostí člověka není nutně to, čeho dosáhl během života, ale spíš to, jakou stopu zanechá jeho život v dějinách. Z hlediska pozemského života přišel Ábelův život nazmar. Zemřel mladý, dříve než něčeho dosáhl. Ale lidé nespočetné řady generací viděli jeho víru a naučili se z ní, že trpět, ba dokonce i zemřít pro spravedlnost neznamená trpět a zemřít zbytečně. Kain podle všeho prožil na zemi dlouhý a poměrně úspěšný život. Zakládá města a stal se otcem mnoha dětí, které si podle světských měřítek nevedly v životě nijak špatně. Ale životem, který doopravdy přišel nazmar, byl ten Kainův. Toho skutečného úspěchu dosáhl Ábel. Luther poznamenal, že dokud byl Ábel naživu, „nedokázal svou vírou a příkladem poučit ani svého jediného bratra“, ale nyní, „když je mrtev, učí celý svět“. Lutherův závěr: „Ábel je dnes naživu více než kdy předtím! Tak

úžasná věc je víra! Je to život v Bohu.“ (Martin Luther: v P. Hughes, str. 457.)

Závěr

Dodnes si vybavuji ono lednové rána roku 1956, kdy jsem vstoupil do kuchyně a zastihl tam svou matku, jak soustředěně poslouchá tu strašlivou zprávu v rádiu. Nate Saint, přítel mých rodičů, a další čtyři misionáři, mezi nimi Jim Elliot, byli brutálně zavražděni v ekvádorské džungli Indiány z kmene Auků. Nate jednou vzal mé rodiče na výlet ve svém aeroplánu. Já jsem si to nechal ujít, abych mohl zůstat přes noc u babičky. (Věděl jsem totiž, že mi něco koupí!)

I když všichni tito muži zemřeli ve věku dvaceti až čtyřiceti let, dodnes k nám velmi důrazně promlouvají. Elisabeth Elliotová ve zprávě o mučednické smrti svého manžela a jehoho čtyř druhů napsala (*Through Gates of Splendor* [Spire Books], str. 201-202):

Na moři v blízkosti italského pobřeží došlo k nehodě. Jeden ze zúčastněných, důstojník amerického námořnictva, se ocitl sám na záchranném voru. Vybavila se mu slova Jima Elliota (která četl v novinové zprávě): „Když přijde chvíle, kdy má člověk zemřít, měl by mít jistotu, že to jediné, co mu ještě zbývá udělat, je zemřít.“ Modlil se, aby byl zachráněn, protože věděl, že musí udělat ještě jiné věci než zemřít. Nebyl připraven. Bůh jeho modlitbu vyslyšel a zachránil ho.

V Des Moines ve státě Iowa se osmnáctiletý chlapec ve svém pokoji týden modlil a pak svým rodičům oznámil: „Rozhodl jsem se úplně odevzdat svůj život Pánu. Chci zkusit zaujmout místo jednoho z těch pěti.“

Napsala, že vdovy samy se modlí především za Auky. „Vyhlížíme den, kdy se k nám tito divoši připojí v křesťanských chvalách“ (tamtéž). V březnu 2003 jsem měl tu čest poslouchat projev jednoho z mužů, kteří Natea Santa zavraždili, tlumočený Nateovým synem Stevem, který díky Boží milosti od tohoto bývalého vraha a nyní věřícího přijal křest. Slyšel jsem ho zpívat chválu Bohu v jeho rodném jazyce. Vírou získali tito misionáři Boží svědectví, že jsou spravedliví, vírou stále mluví a jejich životy mají význam pro věčnost. Vírou v Boží oběť se můžete zařadit mezi ně.

Otázky k diskuzi

1. Říká se, že ospravedlnění vírou samotnou je učení, se kterým církev jako celek i křesťan jako jednotlivec stojí a padá. Proč je tomu tak? Proč je musíme hájit za každou cenu?
2. Někteří říkají, že jsme spasení vírou a dobrými skutky. V čem se to liší od tvrzení, že spásná víra *vede* k dobrým skutkům?
3. Proč je důležité trvat na tom, že ospravedlnění spočívá v tom, že Bůh hříšníka *prohlásí* za spravedlivého, a ne v tom, že ho *učiní* spravedlivým?
4. Proč je nezbytné mluvit o věčnosti, když zvěstujeme evangelium? (Viz Židům 11:35b-39; 1. Korintským 15:19.)

Poznámky

¹ Galatským 5:22-23 — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

LÍBIT SE BOHU

Židům 11:5-6; 1. Mojžíšova 5:21-24

Steven J. Cole

12. září 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

12. září 2004
List Židům, lekce 34.

Líbit se Bohu

Židům 11:5-6; 1. Mojžíšova 5:21-24

Aniž bych pomyslel na nadcházející volby, probíral jsem se svými archivy a hledal pro ilustraci příklad někoho, kdo se chce zalíbit každému. Objevil jsem tuhle historiku o senátoru Johnovi Kerrym z roku 1991, z období první války v Perském zálivu. Jistý Walter Carter napsal panu Kerryemu dopis, ve kterém ho vyzýval, aby podpořil snahy donutit Irák ke stažení vojsk z Kuvajtu. Obdržel dvě na sobě nezávislé odpovědi. První dopis vyjadřoval souhlas; stálo v něm, že senátor silně podporuje reakci (tehdejšího) prezidenta Bushe na tuto krizovou situaci. Druhý dopis, zaslaný omylem, panu Carterovi děkoval za jeho protiválečný postoj a zdůrazňoval, že senátor Kerry hlasoval proti vyhlášení války! (Periodikum "Traditional Values Report", červen-červenec 1991.)

V časopise *Newsweek* vyšel 19. května 1994 článek připomínající legendární schopnost prezidenta Billa Clintona vzbudit v lidech dojem, že s nimi naprosto souhlasí, aniž by se skutečně přihlásil k jejich stanovisku – „dar, který je dán jen těm největším politikům“. Abychom byli spravedliví, také mezi republikánskými politiky by se našla řada příkladů lidí, kteří se snaží získat přízeň všech!

Naneštěstí se však i mnoho pastorů pokouší hrát na to na dvě strany ve snaze zavděčit se oběma. Samozřejmě, v určitém smyslu bychom měli usilovat o to, abychom lidem kolem sebe dělali radost, a zbytečně je neurážet (1. Korintským 10:32-33). Máme být vlídní, laskaví a nemáme se hádat, i když musíme opravovat ty, kdo se mýlí (2. Timoteovi 2:24-26). Měli bychom druhým vycházet vstříc, abychom jim pomáhali růst v Kristu (Římanům 15:2). Ale přes to všechno máme mnohem důležitější úkol než se líbit lidem, a to líbit se Bohu, který zkoumá naše srdce (1. Tesalonickým 2:4). Líbit se Bohu někdy nevyhnutelně znamená *znelíbit* se těm, kdo se Bohu staví na odpor.

Pokud se zamlouváme všem ostatním, ale náš život se v konečném důsledku nezamlouvá Bohu, běda nám! Pokud naproti tomu druhé lidi pohoršujeme, ale Boha v konečném důsledku potěšíme, vstoupíme do jeho věčné radosti. Autor Listu Židům nám ukazuje život Henocha, muže, který se líbil Bohu. Byl Adamovým prapraprapravňukem. Na zemi v té době vládlo zlo a blížil se soud: potpa světa. Podle Listu Judova 1:14-15 Henoch této zkažené generaci prorokoval: „Hle, přichází Pán s desetitisíci svých svatých, aby vykonal soud nade všemi a usvědčil všechny bezbožné z jejich skutků, které kdy ve své bezbožnosti spáchali, i ze všech zpupných řečí, které ti hříšníci mluvili proti němu.“ To asi *těžko* byla oblíbená zvěst! A přece si Bůh Henocha oblíbil tak, že ho vzal přímo do nebe, takže neokusil smrti. Jeho příběh námá dáva životně důležité ponaučení, že:

Život ve víře se líbí Bohu.

Z těchto veršů bychom si měli odnést tři poznatky:

1. Naším prvořadým životním cílem by mělo být líbit se Bohu.

Pokud někoho milujete, snažte se mu dělat radost. První a nejvyšší přikázání zní, že máme

milovat Boha „z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly“ (Marek 12:30 KMS). Toto přikázání nelze uposlechnout, aniž by se člověk snažil dělat radost Bohu. Všimněme si v této souvislosti dvou věcí:

A Snaha zalíbit se Bohu začíná na úrovni srdce (myšlenek).

Člověk může druhé lidi oblafnout tím, že se k nim navenek chová mile, i když uvnitř mu na nich ani trošku nezáleží. Bůh ale zná každou naši myšlenku, takže jeho neoblafneme! I když třeba dodržujeme celý seznam náboženských povinností a žijeme navenek mravně, Bůh „rozsuzuje touhy i myšlenky srdce“ (Židům 4:12-13). Jestliže se tedy chcete líbit Bohu, musíte všechen hřích soudit už na úrovni myšlenek (Marek 7:20-23) a činit každou myšlenku zajatcem poslušnosti Kristu (2. Korintským 10:5 NBK). Bůh zavrhuje ty, kdo ho sice svými rty uctívají, ale srdcem jsou do něj daleko (Marek 7:6). Zásadní je toto: *Snažte se líbit Bohu svým myšlenkovým a citovým životem!*

B Snaha zalíbit se Bohu vyžaduje, abychom ho soustavně vyhledávali a přicházeli za ním.

Verš 11:6 mluví o tom, kdo „přistupuje“ k Bohu. V řečtině je to stejné slovo, jako ve verši 4:16, který nás vyzývá, abychom směle *přistoupili* k trůnu milosti. Ve verši 7:25 autor říká, že Ježíš je schopen dokonale spasit ty, „kdo skrze něho *přistupují* k Bohu“. Verš 10:1 tvrdí, že starozákonní oběti „nemohou nikdy dokonale očistit ty, kdo s nimi *přicházejí*“. V 10:22 nás autor nabádá: „... přistupujme před Boha s opravdovým srdcem a v plné jistotě víry, se srdcem očištěným od zlého svědomí...“ A zde, v 11:6, stojí: „Kdo k němu přistupuje...“ Znamená to přicházet do Boží blízkosti v modlitbě a v uctívání.

Dále se zde mluví o těch, „kdo ho hledají“. KJV¹ toto slovo překládá „diligently seek“ (NBK: „pilně hledají“), ale pokud jde o to, zda skutečně má takto silný smysl, názory odborníků se rozcházejí. Stojí zde v paralelismu k tomu, kdo k Bohu „přistupuje“. Hebrejské slovo, které se často překládá jako „hledat“, je založeno na představě vyšlapané stezky. Jde o to, že když často navštěvujete svého souseda, vyšlapete si v trávě k jeho domu pěšinu. Měli bychom za Bohem chodit tak často, až si k němu vyšlapeme cestičku.

Přistupovat k Bohu či hledat Boha je cílevědomá, záměrná činnost. Člověk se do blízkosti Svatého nedostane jen tak náhodou. Nikdo Boha nehledá, pokud ho Bůh nejprve nevyvolá a nepovolá (Římanům 3:11; 1. Korintským 1:26-31). Když vás však Bůh povolal ke spasení a vy jste vírou na jeho povolání reagovali, musíte se vědomě a záměrně snažit Pána hledat. Udělejte si z toho svou životní prioritu a cíl!

Všimněte si také, že máme hledat *Boha samotného*, ne jenom odměny, které nám může dát. Znat živého Boha – *to* je naše odměna. Hospodin Abrahamovi slíbil: „Nic se neboj, Abrame, já jsem tvůj štít, tvá přehojná odměna“ (1. Mojžíšova 15:1). Když Bůh Áronovi vysvětloval, že kněží nedostanou dědický podíl v zemi, slíbil mu: „Tvůj podíl i tvé dědictví uprostřed Izraelců jsem já“ (4. Mojžíšova 18:20). Žalmista vyznává: „Koho bych měl na nebesích? A na zemi v *nikom kromě tebe* nemám zalíbení. Ač mé tělo i mé srdce chřadne, Bůh bude navěky skála mého srdce a můj podíl“ (Žalm 73:25-26).

F. B. Meyer napsal: „Mít Boha znamená mít všechno, i kdyby člověk neměl nic. Nemít Boha znamená nemít nic, i kdyby měl člověk všechno.“ (F. B. Meyer: *Abraham* [Christian Literature Crusade], str. 63.) Donald Grey Barnhouse poznamenal: „Způsob, kterým Bůh naplňuje naše potřeby, spočívá v tom, že nám poskytne nové poznání sebe samého, protože

každou potřebu lze uspokojit tím, že ho spatříme.“ (D. G. Barnhouse: *Genesis* [Zondervan], sv. 1., str. 105.)

Naším prvořadým životním cílem by tedy měla být ze srdce vycházející snaha líbit se Bohu. K tomu je zapotřebí, abychom ho soustavně hledali a přicházeli do jeho blízkosti. Náš text ovšem říká, co je zásadně nutné, máme-li Bohu dělat radost:

2. K tomu, abychom se líbili Bohu, je nezbytně zapotřebí víry.

Tato skutečnost je ve verši 11:6 zdůrazněna dvěma výrazy: „*není možné*“ a „*musí*“. Ono to není tak, že je pěkné věřit, pokud o to člověk stojí. Bez víry *není možné* zalíbit se Bohu. Člověk *musí* věřit, že Bůh je a že se odměňuje těm, kdo ho hledají.

Na lidské úrovni to známe: jestliže vám někdo nevěří nebo pochybuje o vaší poctivosti, nemáte z něj radost. Vždyť z vás tak v podstatě dělá lháře. Když člověk mluví pravdu a někdo ho nazve lhářem, není to potěšující.

O co spíš se to musí nelíbit Bohu pravdy, který nemůže lhát, když ho nazýváme lhářem tím, že pochybujeme o jeho slovu? Co už by mohla být větší namyšlenost než naznačovat, že víme víc než Bůh? když mu nedůvěřujeme, říkáme v podstatě: „Bože, ty se mýlíš a já mám pravdu!“ Taková drzost! Chceme-li se tedy líbit Bohu, musíme se naučit, co to znamená věřit, a žít svůj každodenní život vírou. Autor zmiňuje dvě stránky víry, která je Bohu milá:

A Věřit, že Bůh je.

Proč autor začíná od víry v Boží existenci, když mluví se Židy, pro které to bylo samozřejmostí? Ve skutečnosti dokonce i pohanský autor Cicero podotkl, že nikde na světě nežije národ tak barbarský ani lid tak primitivní, aby jeho příslušníci nebyli hluboko v nitru přesvědčeni, že existuje Bůh.³ (Viz Jan Kalvín: *Institutes of the Christian Religion* [Philadelphia: Westminster Press, 1960], sv. 1., str. 44.) Tak proč autor začíná od něčeho tak základního?

Jedním důvodem bylo to, že jeho čtenářům bezprostředně hrozilo pronásledování. Když uděláte to, co je správné, a jste za to pronásledováni, d'ábel se na vás vrhne s pochybnostmi o Bohu. Šeptá vám do ucha: „Tak jsi činil pokání a spoléhal na Boha, a teď se podívej, jak to s tebou dopadlo! Kdyby byl vážně Bůh v nebesích, mohl by připustit, aby se s tebou takhle zacházelo?“

Ježíš tomuto pokušení sice nepodleh, ale i na něj to satan vytáhl, když Ježíš visel na kříži. Velekněží, zákoníci a starší se mu vysmívali: „Spolehl se na Boha, ať ho vysvobodí, stojí-li o něj“ (Matouš 27:43). Nepřítel se pokoušel Ježíše přimět, aby pochyboval o Boží lásce, o jeho moci – nebo vůbec o jeho existenci, protože Bůh, který je slabý nebo nemilující, vlastně žádný Bůh není!

Když autor říká, že musíme věřit, že „Bůh je“, myslí tím: „Musíme věřit, že Bůh je přesně tím, kým je podle toho, jak se nám dává poznat prostřednictvím svého slova.“ Hříšní lidé nemohou živého a skutečného Boha² znát, pokud se jim sám nedá poznat. Věřit v Boha „takového, jak si ho představujete,“ znamená věřit v modlu, v boha své vlastní výroby a představivosti. Musíme věřit v Boha, který je nejen Bohem lásky, ale také Bohem soudu, protože tak se nám ukázal. Není jenom Bohem milosrdenství a dobroty, ale také svatosti a hněvu. Takže, když autor říká, že musíme věřit, že Bůh je, říká vlastně: „Věřte v Boha, který se nám zjevil ve svém slově.“

Proč by to měl říkat? Protože v pronásledování a ve zkouškách si člověk snadno vymyslí „přátelštějšího“ Boha, který s ním zachází slušněji! Není snadné se poklonit před Bohem Bible, který je svrchovaný nad každou zkouškou. Když Bůh dovolí, aby vám při obyčejné havárii zahynulo všech deset dětí, a zbaví vás majetku i zdraví, není snadné prohlásit spolu s Jóbem (1:21): „Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno.“ A přece právě v takovýchto chvílích musíme věřit: *Bůh je!*

Možná vám vrtá hlavou: „Jak si člověk může v takhle zlých časech udržet víru v Boha?“ Vždycky se ptám: „Jakou jinou možnost máte?“ V Janovi 6 Ježíš vykládal určité náročné pravdy, což vedlo k tomu, že ho mnozí z jeho učedníků přestali následovat. Místo aby své učení oslabil, obrátil se ke dvanácti a zeptal se: „Vy ale neodjedete, že ne?“ Petrova odpověď se stal klasikou: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží“ (Jan 6:67-68). Zkoušky nebo učení se vám nemusí líbit, ale kam jinam se vydáte? Svět rozhodně žádné uspokojivé odpovědi nenabízí! Když se k Bohu ve chvíli zkoušek obrátíte zády, jenom se připravíte o jediný možný zdroj naděje a útěchy! Víra vydrží a věří, že *Bůh je!*

B Věřit, že se Bůh odměňuje těm, kdo ho hledají.

Tohle se týká Boží dobroty a spravedlnosti, a také jeho moci. Když vás ve zkouškách satan nedokáže přimět k tomu, abyste pochybovali o Boží existenci, bude se snažit vás přesvědčit, abyste začali pochybovat o jeho dobrotě, poctivosti nebo o jeho moci. „Jestli tě Bůh miluje a jestli mu na tobě záleží, tak jak to, že tě potkala tak strašná zkouška? No dobře, možná, že mu to není jedno, ale v tom případě to znamená, že proti tomu nemůže nic dělat.“ Takovému pokušení můžeme vzdorovat vírou: „Bůh mne *odmění*, protože jsem ho hledal. Bůh mne *miluje* a *záleží* mu na mně, i když procházím utrpením. Bůh *je schopen* mne vysvobodit, pokud to má v úmyslu.“

Jak to ale provést? Máme si to prostě pořád dokola opakovat, dokud navzdory všem okolnostem sami sebe nepřesvědčíme, že je to pravda? To může také pomoci. Tím ale ještě zdaleka není řečeno všechno:

1) Musíme si být jisti, že se ohledně svého spasení spoléháte na Krista. Spásná víra neznamena jen souhlasit ve své mysli se slibem, že věříte-li v Krista, máte věčný život. S Božím slibem musíte souhlasit, ale víra je víc než souhlas. Je to také osobní spoléhání na Krista jako na svou jedinou naději na nebe. Odvracíte se od spoléhání na své vlastní skutky jako základ vašeho postavení před Bohem. Pokud jde o vaše přijetí u Boha, nespolečáte se na žádné náboženské obřady, slavnosti, přísahy či cvičení. Nevěříte, že Bůh bude známkovat podle statistických křivek a že testem projdete, protože jste lepší než průměr. Spoléháte se výlučně na Kristou krev, prolitou za vaše hříchy jako jediný prostředek jejich shlazení. Věříte Božím slibu, že kdo se spolehne na Ježíše, bude mít věčný život. Bez tohoto základu nebudete ve chvílích těžkých zkoušek schopni Bohu věřit.

2) Musíme pochopit, že víra není v žádném smyslu zásluhou, nýbrž pouze Bohem stanoveným prostředkem, jímž získáváme jeho požehnání.

Jinými slovy, věčný život ani žádné jiné požehnání jsme si nevysloužili ani nezasloužili svou vírou. To by znamenalo dělat z víry skutek, za který je vám Bůh zavázán! Je to spíš tak, že sám Kristus si zaslouží, abychom byli spaseni a obdrželi všechna příslušná duchovní

požehnání. Bůh nám není dlužen nic jiného než soud, ale těm, kdo se spoléhají na Kristovy zásluhy, ve své milosti nabízí slitování a naprosté odpuštění. John Owen vysvětluje: „Pouze víra je tou milostivou mocí, která nás odvádí od veškerého spoléhání na nás samé, a směřuje nás k tomu, abychom všechno hledali v někom jiném, totiž v samotném Bohu.“ (J. Owen: *An Exposition of Hebrews* [The National Foundation for Christian Education], sv. 7, str. 41.)

Spasení i všechno ostatní, co máme, pochází od Boha jako dar jeho milosti. Jak vysvětluje reformátor Martin Bucer, „když Bůh odměňuje naše dobré skutky, odměňuje vlastně své vlastní skutky a dary v nás, a ne naše vlastní skutky“. Protože tím, kdo v nás působí, že chceme i činíme, co se líbí Bohu, je Bůh sám (Filipským 2:13), „zůstává všechno dobro, které nám Bůh prokazuje, i věčný život, který nám dává, výsledkem jeho milosti samotné, takže se nikdo nemůže chlubit sám sebou, ale pouze Pánem“. (M. Bucer; v Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 461.)

Takže za prvé si musíme být jisti, že se, pokud jde o naše spasení, spoléháme pouze na Krista. Za druhé musíme chápat, že si spasení žádným způsobem nezasloužíme svou vírou, ale že víra je pouze řečištěm, jímž k nám plynou Boží požehnání. A za třetí:

3) Musíme mít na paměti, že víra bude odměněna na věčnosti a ne nutně v tomto životě. To jsme viděli minule na Ábelovi, který na zemi neprožil dlouhý a šťastný život. Byl to ovšem požehnaný život, zatímco Kainův život byl prokletý, i když Kain žil mnoho let a dosáhl mnoha pozemských úspěchů. Totéž platí o Mojžíšovi. Rozhodl se vzdát svého pohodlného postavení syna faraonovy dcery a trpět špatné zacházení spolu s Božím lidem, „neboť upíral svou mysl k budoucí odplatě“ (11:24-26).

Totéž se ukazuje v Henochově případě (11:5). I když žil na zemi 365 let, což je podle dnešních měřítek mimořádně dlouho, v kontextu 1. Mojžíšovy 5 je jeho život ze všech předpotopních patriarchů zdaleka nejkratší. Jeho otec Jered se dožil 962 let. Jeho syn Metúšelach vytvořil svými 969 lety světový rekord. A Henoch, známý svým zbožným životem, strávil na zemi jen asi třetinu té doby co oni! To nám ukazuje, že odměnou víry není nutně dlouhý život na zemi, ale věčný život s Bohem v nebi.

Henochovo nanebevzetí také ilustruje to, co Bůh udělá pro ty, kdo budou na zemi, až se Ježíš vrátí. Budeme uchvázeni „v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem“ (1. Tesalonickým 4:17). Dokonce i věřící, kteří fyzicky zemřou, v určitém smyslu „nespatří smrt“.⁴ Jak řekl Ježíš Martě nad Lazarovým hrobem: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky.“ Pak se jí velice případně zeptal: „Věříš tomu?“ (Jan 11:25-26). Víra hledí k Bohu a jako svou odměnu vyhlíží věčný život v nebi, ne příjemný život tady a teď.

Viděli jsme, že naším provořadým životním cílem by mělo být, abychom se líbili Bohu a že k tomu je nezbytně zapotřebí víry. A konečně, pokud jde o víru, ...

3. Víra je celoživotní a každodenní chození s Bohem.

I tato skutečnost je ilustrována v Henochově životě. V 1. Mojžíšově 5 není v souvislosti s Henochem ani zmínky o víře, ale zato se tam dvakrát říká, že Henoch chodil s Bohem. Septuaginta⁵ ve snaze vyhnout se přílišnému antropomorfismu překládá: „Henoch se zalíbil Bohu.“ (F. F. Bruce, *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 287.) Protože ovšem bez víry není možné zalíbit se Bohu, znamená to, že Henoch chodil vírou. Chodil vírou tři sta let, a dočkal se Božího svědectví, že v něm Bůh našel zalíbení. Máme-li

s Bohem pobývat navěky v nebi, musíme s ním na zemi chodit vírou.

Podívejme se v krátkosti na slovní obraz chození s Bohem. Za prvé si všimněme, že *chůze není žádná velká podívaná ani nedělá mohutný dojem*. Kdybychom měli psát životopis člověka, který byl v těle přenesen do nebe, aniž zemřel, určitě bychom ho *nenazvali*: „Muž, který chodil s Bohem“. Nazvali bychom ho: „Muž, který *odletěl* s Bohem“. Nás přitahují senzační věci, ale Bůh nás upozorňuje na člověka, který s ním *chodil*. *Létat* s Bohem zní neproveditelně, ale *chodit* s Bohem proveditelné je. Chůze není nejrychlejší ani nejokázalejší způsob, jak se někam dostat, ale přesto je to častý popis křesťanského života. Křesťanovu pěší pouť líčí úžasně rozvinutě John Bunyan v *Poutníkové cestě*.⁶

Chodit s Bohem znamená, že ve svých životech *držíme s Bohem krok*, poslušně se mu podřizujeme a jdeme tím směrem, který nám určí. Společná chůze také naznačuje *důvěrnost* a *přátelství*. Procházka s přítelem je příležitostí k tomu, abychom si spolu popovídali, poznali se navzájem a řekli si o tom, co děje v našich životech. Chodit s Bohem je proces každodenního růstu v důvěrném vztahu s ním, kdy s ním sdílíme celý svůj život a stále lépe poznáváme jeho cesty.

To, aby člověk šel, samozřejmě záleží na něm samotném. Nikdo jiný to za něj neudělá. Stejně jako vyžaduje *disciplínu* program tělesného cvičení, vyžaduje kázeň i duchovní život (1. Timoteovi 4:7). Na člověku záleží, aby vynaložil iniciativu, čas a úsilí, které jsou k chození s Bohem zapotřebí. Pokud se s ním často nesetkáte o samotě, nestane se to. Pokud se nesnažíte *číst jeho slovo* a uplatňovat je ve svém životě, nechodíte s ním. Pokud se nesnažíte *naučit jeho sliby zpaměti* a neuplatňujete je v různých situacích, kterým čelíte, nechodíte vírou. Pokud jste uvěřili v Krista jako ve Spasitele, ale zlenivěli jste a nechodíte s ním, musíte vstát a vrátit se na cestu. Víra znamená každý den, na každém kroku a po celý život záviset jen na Bohu.

Závěr

Možná budete znát tuhle historku o holčičce, která v nedělní školce slyšela příběh o Henochovi. Když přišla domů, vyprávěla to mamince: „Víš, mami, Henoch vždycky chodil s Pánem Bohem na procházku.“ „To je úžasné, miláčku,“ odpověděla maminka, „a jak to bylo dál?“ „No jednou tak šli a šli pořád dál, až došli tak daleko, že mu Pán Bůh řekl: ‚To sis zašel pořádný kus cesty. Víš, co? Pojď ke mně a už u mne zůstaň.‘“

Když chodíte vírou s Bohem, váš život se mu líbí. Dokonce i v nejhorších zkouškách se můžete spoléhat na to, že je s vámi. A jednoho dne vám řekne: „To sis zašel pořádný kus cesty. Víš, co? Pojď ke mně a už u mne zůstaň.“

Otázky k diskuzi

1. Proč je nezbytné, abychom si uvědomovali, že snaha zalíbit se Bohu začíná na úrovni srdce (myšlenek)? Jakým chybám se tak můžeme vyhnout?
2. Jak byste hovořili s člověkem, kterému dělá potíže věřit v existenci Boha? Je užitečné předkládat „důkazy“ o Boží existenci nebo bychom měli k takovému rozhovoru přistupovat nějak jinak?
3. Proč je naprosto zásadní tvrdit, že vírou si nezískáváme žádné zásluhy? K jakým omylům může záslužné pojetí víry například vést?
4. Měly by věřícího motivovat odměny v nebi? Proč ano, proč ne? Je Bůh sám veškerou

naší odměnou?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ KJV (*King James Version**): anglický překlad Bible. V češtině volí toto řešení (na rozdíl od ČEP a KR) NBK a KMS. — pozn. překl.
- ² 1. Tesalonickým 1:9 — pozn. překl.
- ³ Kalvín zde s Ciceronovou poznámkou naložil poněkud volně. V Ciceronově dialogu *O přirozenosti bohů* říká epikurejec Velleius: „Vždyť který to je rod či jaký národ lidí, jenž by i bez poučení neměl nějaké ponětí o bozích?“ (Marcus Tullius Cicero: *De natura deorum* I 16.43: „Quae est enim gens aut quod genus hominum, quod non habeat sine doctrina anticipationem quandam deorum?“) — pozn. překl.
- ⁴ Jan 8:51 KMS, NBK — pozn. překl.
- ⁵ LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
- ⁶ John Bunyan: *Poutníková cesta z tohoto světa do světa budoucího* (Praha: Argo, 1996), přel. Tomáš Míka — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

VÍRA, KTERÁ UNIKNE PŘED NADCHÁZEJÍCÍM SOUDEM

Židům 11:7; 1. Mojžíšova 6:5-14, 22

Steven J. Cole

19. září 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

19. září 2004
List Židům, lekce 35.

Víra, která unikne před nadcházejícím soudem
Židům 11:7; 1. Mojžíšova 6:5-14, 22

Tento týden opustily statisíce lidí žijících podél pobřeží Mexického zálivu své domovy. Všichni prchali, aby si zachránili život před hurikánem Ivan směřujícím do vnitrozemí Spojených států. Ve středu jsem se v ranních zprávách doslechl, že kvůli tisícům prchajících prohlásil stát Alabama čtyřproudovou mezistátní dálnici číslo 65 za jednosměrnou silnici vedoucí na sever.

Bylo by báječné, kdyby lidé reagovali na Boží varování před budoucím soudem se stejnou horlivostí! Bible se o hrozbě soudu nevyjadřuje nijak mlhavě. Apoštol Pavel sdělil Athéňanům, že Bůh „ustanovil den, v němž bude spravedlivě soudit celý svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem lidem o tom poskytl důkaz, když jej vzkřísil z mrtvých“ (Skutky 17:31). Tématu budoucího soudu je věnována prakticky celá poslední kniha Bible. Milióny čtenářů fascinovaně hltaly románový cyklus *Ponecháni napospas*, který líčí právě nadcházející soud. Jenže kolik z nich se skutečně snaží uniknout před hněvem, který má přijít?

Každý, kdo zná Bibli aspoň trošičku, ví něco o Noémovi a o potopě. Tento příběh je součástí našeho kulturního povědomí. Letos v létě jsme byli s Marlou v zimním středisku Estes Park v Coloradu a tam jsme navštívili obchod nazvaný Estes Ark, který má vypadat jako Noémova archa a ve kterém najdete vycpaná zvířata snad všech druhů, na jaké si jen vzpomenete. Ten obchod viděly nejspíš tisíce lidí, kteří si v duchu řekli: „To je ale pěkné!“ Ale kolik z těch, kdo znají příběh o Noémovi a potopě, si vezmou jeho výstrahu k srdci? Náš text ukazuje na Noémovu víru jako příklad, který nás učí, že:

**Pro záchranu je nezbytné, abychom vírou poslušně reagovali na Boží varování
ohledně budoucího soudu.**

Náš text ukazuje základ, projevy a důsledky Noémovy víry. Autor si přeje, abychom následovali příkladu tohoto muže, který pro víru a trpělivost získal podíl na zaslíbení (6:12). Ze všech příkladů v Židům 11 je Noé jediným, u koho neviditelná budoucnost neznámá ani tak odměny, jako spíš soud. Ukazuje nám, že víra bere v úvahu jak Boží zaslíbení, tak jeho varování. Bůh sesílá soud teprve po četných varováních, ale mnozí lidé budou stejně příchodem soudu zaskočení, protože si varování nevšimli. Lidé víry si však berou Boží varování k srdci.

1. Základ Noémovy víry: Noé věřil tomu, co Bůh řekl o nadcházejícím soudu.

Varování před hurikánem můžete sledovat v televizi. Radarové snímky ukazují mohutné masy vířících mraků směřujících k vašemu obydlí. Hlasatelé oznamují rychlost větru. To vše je dost dobře pozorovatelné. Ovšem...

A Boží varovná slova se týkají věcí, které zatím nikdo neviděl.

Bůh varoval Noéma před „tím, co nevidíme“, ¹ a jeho varování muselo znít neuvěřitelně. Až do Noémových časů potopa nikdy nebyla a nejspíš nikdy ani nezapršelo. Zemi pravděpodobně

zahaloval baldychýn vodních par a půdu zavlažovala mlha, která stoupala ze země (1. Mojžíšova 2:5-6). Takže ohlašovaná potopa, která má zničit veškerý život na zemi, představovala nebezpečí neslýchané a nevidané.

To dobře ladí s veršem 11:1, kde stojí, že víra je „důkaz neviditelných skutečností“ (KMS). Víra slyší, co říká neviditelný Bůh o dosud neviděných věcech a přenáší je do světa přítomné zkušenosti. Řečeno s Alexanderem Maclarenem, pro Noéma byla vzdálená potopa „skutečnější než známky života kolem něj. Proto dokázal snést všechny posměšky a oddal se životní dráze, která byla čirým šílenstvím, nebyla-li tato budoucnost skutečná.“ (A. Maclaren: *Expositions of Holy Scripture* [Baker], k 1. Mojžíšově 6:9-22, str. 54.)

Můžete o sobě říct, že vaše životní dráha je *čirým šílenstvím*, pokud nebe, které Bůh slibuje, a peklo, před nímž varuje, nejsou skutečností? Víra spoléhá na Boha, že dokáže ochránit to, co jsme mu svěřili, až do onoho dne (2. Timoteovi 1:12 KMS, NBK). Víra si ukládá poklady v nebi, kde jsou navěky v bezpečí (Matouš 6:19-21; 1. Timoteovi 6:19). Jestli je naše tělesné vzkříšení a věčnost s Bohem jen pohádka, jsme ze všech lidí ti nejpolitováníhodnější (1. Korintským 15:19). Při pohledu na náš život – na to, do čeho investujeme čas a peníze – by měl mít svět možnost říkat si totéž, co si lidé určitě říkali o Noémovi: „Ten člověk je cvok! On žije, jako by měl *vážně* přijít nějaký soud!“

B Boží varovná slova se týkají soudu, který je dočasně odložen, ale je naprosto jistý.

Henoch pojmenoval svého syna Metúšelach, což znamená „až umře, tak to přijde“. Co mělo přijít? Jestli si to v rodokmenech v 1. Mojžíšově spočítáte, zjistíte, že Metúšelach zemřel v roce, kdy nastala potopa! Když Metúšelach umřel, přišel Boží soud! Víte proč se Metúšelach dožil nejvyššího historicky doloženého stáří? Aby se ukázalo, jak nesmírně byl Bůh trpělivý, než tento zlý svět potrestal soudem.

V 1. Mojžíšově 6:3 Bůh říká: „Můj duch se nebude člověkem věčně zaneprazdňovat. Vždyť je jen tělo. Ať je jeho dnů sto dvacet let.“ To pravděpodobně znamená, že do soudu v podobě potopy zbývalo ještě sto dvacet let. Svět byl tak zlý, že ho Bůh mohl bez výčitek odsoudit na místě (1. Mojžíšova 6:5). Ve své milosti a trpělivosti však soud odkládal víc než sto let, zatímco Noé stavěl archu (viz 1. list Petřův 3:20).

Petr nám říká, že v posledních časech budou posměvači říkat: „Kde je ten jeho zaslíbený příchod? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření“ (2. list Petřův 3:4). Petr ovšem pokračuje vysvětlením: „Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání“ (2. list Petřův 3:9).

Důvodem, proč Bůh soud odkládá, je tedy jeho nesmírná milost a trpělivost. To, že Bůh něco odkládá, si ovšem nesmíme plést s tím, že si to možná rozmyslí! Noé si klidně mohl říct: „Sto dvacet let – to je kdoví kdy!“ a stavbu archy donekonečna oddalovat. Nic takového ale neudělal. Jakmile vyslechl Boží varování o nadcházejícím soudu, pustil se do práce na stavbě archy. Trvalo mu to přes sto let, než archu dokončil, ale vytrval. Světu to připadalo bláznivé, ale pak to najednou začalo dávat smysl, když se spustil liják proudem a když se provalily propastné tůně. Jenže to už bylo příliš pozdě!

Ježíš řekl: „Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noé: Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noé vešel do korábu, a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny – takový bude i příchod Syna člověka“ (Matouš 24:37-39). Noémovi současníci se dál zabývali věcmi, které jsou běžnou součástí života, a nedbali na

opakovaná varování ohledně soudu, dokud nebylo příliš pozdě. Kniha Zjevení ukazuje, že tento zlý svět se bude valit plnou parou kupředu, lidé budou obchodovat, honit se za příjemnými věcmi a pošklebovat se představě soudu. Ale přijde ona hodina a soud nastane. Soud bude důsledný a zkáza bude naprostá (Zjevení 18:8, 10, 17).

Základem Noémovy víry byla Boží varovná slova ohledně věcí, které zatím vidět nejsou. Tyto věci mohou být sice na nějaký čas odloženy, ale jsou naprosto jisté.

C Boží varovná slova vyžadují víru, která dokáže čelit zavržení ze strany světa.

V Noémově případě šlo v podstatě o to, jestli dá na zlé lidi ze svého okolí, kteří si podle všeho tak báječně užívali hříšného života, nebo jestli bude věřit tomu, co říká Bůh o nadcházejícím soudu. Pokud je nám z biblické zprávy známo, Noé neměl nikoho, kdo by stál při něm, snad až na nejbližší rodinu. I když to Bible přímo neříká, kdo by pochyboval o tom, že se lidé ze světa budou posmívat někomu, kdo utratil celé jmění a zahodil přes sto let svého života, aby na souši, celé míle daleko od každého moře, postavil obrovskou loď! Zajít se podívat na starého Noéma, jak dělá na té své lodi, muselo být největší povyražení široko daleko! Na tomhle světě se najde pár slušně praštěných lidí, ale Noé by určitě skončil na některé z těch úplně nejvyšších příček žebříčku!

Jenomže Noé, přestože neměl přátele, kteří by ho v práci podporovali, a přestože byl víc než sto let považován za nejtěžší případ pod sluncem, *věřil Božímu slovu*. Tak vypadá víra schopná uniknout soudu, který na tento zlý svět teprve přijde. Když to jinak nepůjde, musíte se posměchu světa postavit sami a věřit, že Boží slovo je pravdivé! Základem Noémovy i naší vlastní víry je Boží slovo. Počítejte s tím, že je pravdivé!

2. Projevy Noémovy víry: Noé se ve zbožné úctě vytrvale řídil Božími pokyny vedoucími k záchraně.

Verš 11:7 pokračuje slovy „v bázni Boží připravil [Noé] archu“ (KMS). Noémova víra změnila jeho city a změnila také jeho činy.

A Noémova víra změnila jeho city (emoce).

Víra v Boží varování vyvolala v Noémovi zbožnou úctu k Bohu. Neměl jen strach před hrozícím soudem, ale pociťoval také bázeň před Bohem, který tento soud ohlásil, jelikož věděl, že Bůh je naprosto schopen soud uskutečnit. Pro Boha, který svým slovem vyvolal celý vesmír z nebytí k bytí (11:3), je docela snadné přikázat potopě, aby zničila veškerý lidský život na zemi. Bůh dokáže vykonat strašlivé soudy, které popisuje kniha Zjevení. Víra v tohoto všemohoucího Boha by měla v našich srdcích vzbudit posvátnou bázeň.

V *Treatise Concerning Religious Affections* (Pojednání o náboženských citech) rozvíjí Jonathan Edwards tuto myšlenku: „Skutečné náboženství tvoří z velké části svaté city.“ (J. Edwards: *Treatise Concerning Religious Affections*; v: *The Works of Jonathan Edwards* [Banner of Truth], sv. 1, str. 236.) Chce tím říci, že skutečné náboženství není jen věcí rozumu, ale také srdce. Pokud opravdu věříme v Boha, budeme motivováni nejen láskou, kterou v nás vyvolala jeho veliká láska, ale také posvátnou úctou, kterou v nás vzbudila jeho svatost a jeho varování ohledně nadcházejícího soudu.

My, kteří nepatříme k letničním, si občas připadáme trapně při každém projevu emocí v souvislosti s duchovními věcmi. Viděli jsme lidi, kteří emocemi přímo vřou, ale biblické

pravdě rozumí v nejlepším případě povrchně. Bylo by však chybou upadnout do opačného extrému a popírat platnost emocí, které se dostaví v reakci na pravdu. Boží pravda by neměla jen naplňovat hlavu, ale také ovládnout srdce. Alexander Maclaren prohlásil: „Nebojte se pocitu, který je plodem víry; mnohem více se obávejte náboženství, které nechá vaše srdce tlouci přesně ve stejném rytmu, v jakém tlouklo, než jste do něj vnesli pravdu“ (A. Maclaren; k Židům 11:7, str. 117). Noé však nezůstal jen u citů.

B Noémova víra změnila jeho činy (jednání).

„... v bázni Boží připravil archu k záchraně svého domu“ (11:7 KMS). V těch dvou slovech „připravil archu“ je směřována spousta poslušnosti. Občas se člověk doslechne o někom, kdo si na dvorku postaví rybářskou loďku, ale Noé si postavil zaoceánský parník! Archa byla sto čtyřicet metrů dlouhá, třidvacet široká a třináct a půl metru vysoká! Dovedete si představit, co si asi pomyslela paní Noémová, když se jí manžel se svým plánem svěřil? Tohle nebyl žádný koníček na víkendy, ale práce, která ho plně pohltí na sto dvacet let!

Jen si představte, co všechno mohl Noé (o paní Noémové ani nemluvě) namítat, kdyby byl chtěl s Bohem diskutovat: „Přijde nás to moc draho!“ „Je to neproveditelné!“ „Bude to trvat příliš dlouho!“ „Z čeho budu živit rodinu, zatímco tu věc budu stavět?“ „Takhle velká loď se neudrží na hladině.“ Noé ale odložil všechny výmluvy stranou a vytrval v poslušnosti, dokud nebyl s prací hotový. Mojžíš nám dvakrát říká, že Noé *udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal* (1. Mojžíšova 6:22; 7:5).

Někteří lidé si pod vírou mohou představovat cosi éterického a naprosto nepraktického. Noémova víra ale popadla sekyru, kladivo a pilu a vystavěla na dvorku loď. Noéma stála jeho víra spoustu času, peněz a celé století výsměchu. Petr ho nazývá kazatelem spravedlnosti (2. list Petřův 2:5). Možná chvílemi ustal v práci a kázal všem těm posměváčkům, kteří se kolem shromáždili, aby sledovali tu neuvěřitelnou podívanou. Nenechal se však jejich pošklebky zastavit. *Vírou udělal* všechno, co mu Bůh přikázal.

Někteří křesťané tvrdí, že ke spasení stačí uvěřit v Ježíše Krista jako ve Spasitele, ale není nutné ho přijmout jako svého Pána. Upřímně se snaží zastávat biblické učení, že spasení je pouze z víry a nikoli ze skutků.

Dopouštějí se ovšem velkého omylu, pokud jde o povahu víry. Jsme spaseni pouhou vírou, ale opravdová spásná víra ze samotné své podstaty vždy nutně vyústí v hlubokou změnu srdce a návyků. Víra, která nevede k dobrým skutkům, je mrtvá (List Jakubův 2:14-26). Mnoho křesťanů se naučí nazpaměť verše Efezským 2:8-9: „Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit.“ Měli bychom se však naučit i verš Efezským 2:10: „Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil.“

Noé mohl říct: „Já věřím, že se Bůh chystá potrestat celý svět strašlivou potopou.“ Kdyby ale nepostavil archu a nenastoupil na její palubu, byl by při potopě zahynul. Aby zachránil sebe a svou rodinu, musel svou víru převést do podoby, kterou Eugene Peterson nazývá „dlouhá poslušnost ve stále stejném směru“. (Tento výraz pochází původně od Friedricha Nietzcheho; viz E. Peterson: *A Long Obedience in the*

Same Direction [IVP], str. 13.) Stejně tak víra, která je schopna zachránit před nadcházejícím hněvem, vedena zbožnou úctou vytrvale poslouchá Ježíše Krista.

Základem Noémovy víry bylo to, že věřil Božím slovu ohledně přicházejícího soudu. Projevem jeho víry byly změny v jeho citění a jednání.

3. **Důsledky Noémovy víry: Zachránil svou rodinu, vynesl soud nad světem a získal podíl na spravedlnosti založené ve víře.**

A Vírou zachránil Noé svou rodinu.

Příběh 1. Mojžíšovy nemluví o *duchovním* spasení Noémovy rodiny; zmiňuje jen skutečnost, že byli zachráněni před utonutím při potopě. Noémova žena a jeho synové se svými manželkami však museli tomu, co jim Noé říkal, věřit přinejmenším natolik, že s ním nastoupili do archy. Všichni synové se narodili až potom, co archu začal stavět (srovnej 1. Mojžíšova 5:32; 6:3 a 7:6). Jak vyrůstali, snadno se mohli za svého podivínského otce začít stydět a nechat se zviklat posmíváním světa. Mohli se přestěhovat do nějakých jiných končin, od svého otce se distancovat a pak by při potopě zahynuli. Věřili ovšem natolik, že zůstali s ním, a na Boží příkaz nastoupili na palubu. Noémova víra mocně zapůsobila na jeho rodinu.

Písmo nám neposkytuje žádné absolutní záruky, že všechny naše děti budou spaseny. Přísloví 22:6 říká, že zasvětime-li chlapce do jeho cesty, neodchýlí se od ní, ani když zestárne. Jenže stejně jako v případě všech ostatních přísloví ani toto přísloví *není* zaslíbení se zárukou. Je to obecné pravidlo. Toto nám tedy Bible nezaručuje; říká ovšem jasně, že zbožný otec bude mít významný vliv na své děti (5. Mojžíšova 7:9; Žalmy 112; 127; 128). Bible označuje Noéma jako spravedlivého a čestného („bezúhonného“) muže, který chodil s Bohem (1. Mojžíšova 6:9). Otcové, když budete také takoví, podstatně tím přispějete k záchraně svých dětí z tohoto zvráceného pokolení.²

B Vírou vynesl Noé soud nad světem.

Noé vynesl soud nad světem v tom smyslu, že svým spravedlivým životem ve víře ukázal nespravedlivost jejich životů bez víry a tím jim přitížil, pokud šlo o jejich vinu (srovnej Matouš 12:41-42). Noé neměl odsuzujícího ducha, který říká: Já jsem světlejší než ty. Věděl, že je hříšník spasený Boží milostí. Jeho život poslušné víry však působil jako jasné světlo v temné jeskyni. Odhalil všechny netopýry, kteří tam viseli! Nebýt Noéma, mohl se snad někdo z toho bezbožného pokolení vymlouvat: „Jenže já jsem neměl ani tušení, že by se vůbec dalo žít nějak zbožně. Nikdy jsem neslyšel, že by od Boha hrozil nějaký soud.“ Noé je však o všechny takové případné výmluvy připravil.

Jako křesťané bychom se vůči tomuto hříšnému světu nikdy neměli chovat v duchu sudičství. Nebýt Boží milostí, byli bychom dosud ve svých hříších. Ovšem jako světlo, jímž v Pánu jsme, budeme nevyhnutelně lidi kolem sebe usvědčovat ze zlých skutků. V Efezském 5:3-12 Pavel učí, že mezi námi svatými se sluší ani nemluvit o nějakém smilstvu, nezřízenosti nebo chamtivosti a také se nehodí, abychom mluvili sprostě, hloupě nebo dvojsmyslně, protože právě kvůli takovým věcem „přichází Boží hněv na syny neposlušnosti“ (5:6 KMS, NBK), vysvětluje. Dále říká, abychom žili „jako děti světla“ a nepodíleli se „na neužitečných skutcích tmy“, ale naopak je osvětlovali, aby vyšly najevo.

Jeho slova znamenají přinejmenším to, že křesťané by měli být *jiní* než okolní zkažený

svět. Neměli bychom se dívat na stejné filmy a televizní pořady, které sleduje svět, a naplňovat svou mysl smyslnými a násilnými scénami. Někdo třeba namítne: „Když nebudu se světem držet krok, jak budu moci s lidmi ze světa informovaně hovořit?“ Moje odpověď zní: „Všechno, co potřebujete, se můžete dozvědět z recenzí.“ Když se lidé ze světa zeptají, jestli jsme viděli poslední film (nepřístupný!), měli byste odpovědět: „Já na nepřístupné filmy nechodím.“ Počkejte si, až údivem otevřou pusy, a buďte připraveni jim vyprávět o Boží svatosti a o budoucím soudu. Jestli se v duchu ptáte: „Jak moc *mimo* si můžeme dovolit být?“, odpověděl bych: „Dost *mimo* na to, abychom byli v případě potřeby ochotni začít stavět archu třeba na poušti, abychom unikli před Božím soudem.“

C Vírou získal Noé podíl na spravedlnosti založené ve víře.

Slovo *spravedlivý* užívá Bible ve dvojitým smyslu. Jednak ve smyslu *spravedlnosti z víry* neboli *udělené spravedlnosti* (Římanům 3:21-4:25). Když člověk uvěří v Krista jako v toho, kdo na sebe vzal jeho hříchy, Bůh mu na účet připsá spravedlnost Ježíše Krista. Je to soudcovský úkon, jímž nás Bůh prohlašuje nejen za nevinné, ale také „pozitivně“ za spravedlivé tím, že nám udělí spravedlnost někoho jiného, totiž Ježíše Krista. Viděli jsme to u Ábela (Židům 11:4). V tomto smyslu je slovo „spravedlivý“ použito zde o Noémovi.

Slovo *spravedlivý* se však používá také ve smyslu *správného jednání*, které plyne ze spravedlnosti udělené na základě víry. Když 1. Mojžíšova říká, že Noé byl spravedlivý a bezúhonný, mluví o jeho zbožném životě, který pramenil z toho, že byl ospravedlněn z víry. Když se zalíbil Hospodinu (1. Mojžíšova 6:8), *nebylo* to proto, že žil spravedlivě (1. Mojžíšova 6:9); naopak: proto, že se mu zalíbil (že u něj našel milost), žil spravedlivě.

Noé se stal *dědicem* spravedlnosti, která vyplývá z víry, v tom smyslu, že na ni získal právní nárok, ale svou odměnu doopravdy neobdržel, dokud nezemřel. Jako věřící v Krista jsme Kristovi spoludědicové (Římanům 8:17); doopravdy se ale svého dědictví ujmete teprve tehdy, až s ním budeme v nebi.

Závěr

Stejně jako pro Noéma a jeho rodinu byla archa *jediným* prostředkem úniku před Božím soudem, je i Ježíš Kristus *jedinou* cestou, kterou Bůh připravil, abychom po ní unikli před jeho soudem, který dopadne na celý svět. Každý, kdo byl na palubě archy, se zachránil. Každý, kdo zůstal venku, zahynul. Každý, kdo spoléhá na Kristovu prolitou krev, bude spasen. Každý, kdo spoléhá na něco jiného, zahyne. V Noémově době to nebyla otázka toho, jestli je člověk opravdu vynikající plavec. V podání Billa Cosbyho se Bůh Noéma ptá: „*Jak dlouho* dokážeš šlapat vodu?“ Člověk nemůže být dost dobrý na to, aby si spasení zasloužil. Zásadní otázkou je: „Reagovali jste na Boží varování vírou tak, že jste poslušně ‚nastoupili na palubu‘ Ježíše Krista?“

Bůh vyhlásil zřetelné varování: Bouře stupně pět postupuje směrem ke všem, kdo obývají zemi! Dveře archy jsou nadále otevřené. Uprchněte k Ježíši Kristu, a budete spaseni. Vysmívejte se varování, a navždy zahynete. Napodobujte Noémovu víru a poslušnost. Zařaďte se po jeho bok jako dědicové spravedlnosti založené ve víře.

Otázky k diskuzi

1. Víra věří Božímu slovu a poslouchá je. Jak ale můžeme poznat Boží slovo v otázkách

osobních rozhodnutí?

2. V čem rovnováha mezi přijímáním Boží lásky a bázni před Bohem?
3. Zastánci názoru, že ke spasení člověk nemusí přijmout Ježíše jako Pána, tvrdí, že opačný názor míchá dohromady víru a skutky. Jak byste to vyvrátili?
4. Nakolik bychom měli být odděleni od světa? Co je podstatou „světskosti“? Kde je hranice?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Židům 11:1 — pozn. překl.
² Skutky 2:40 — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

NÁLEŽITOSTI VÍRY

Židům 11:8-12

Steven J. Cole

26. září 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

26. září 2004
List Židům, lekce 36.

Náležitosti víry Židům 11:8-12

Jestliže se bez víry nemůžeme Bohu zalíbit (11:6), potřebujeme mít jasno, co k víře nezbytně náleží a co je pro ni základní. Některé náležitosti¹ víry ukazuje náš text.

Když se chce člověk dozvědět něco víc o víře, je logické se podívat na Abrahama. Písmo ho vyvyšuje jako otce všech věřících (Římanům 4:11-12). Jeho příběh je zaznamenán v 1. Mojžíšově 12-25. Apoštol Pavel předkládá Abrahama jako svůj primární příklad ospravedlnění vírou samotnou nezávisle na skutecích (Římanům 4; Galatským 3:6-18). Pavel přichází s oním zarážejícím tvrzením, že Abrahamovými potomky nejsou ti, kdo se po tělesné stránce narodili jako Židé. Pravými Abrahamovými potomky jsou ti, kteří věří. „Pochopte tedy,“ říká Pavel, „že syny Abrahamovými jsou lidé víry“ (Galatským 3:7). A o něco dále dodává: „Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil“ (Galatským 3:29).

Není divu, že zde v Židům 11 – v této velké kapitole o víře – je Abrahamovi věnováno více veršů než komukoli jinému. Jeho život je názornou ilustrací verše 11:1: „Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme.“ Náš text nám ukazuje tři nezbytné náležitosti víry:

Vírou Boží lidé uposlechnou Boží povolání, žijí v tomto světě jako cizinci a v Boží moci zdolávají nepřekonatelné překážky.

1. Vírou Boží lidé uposlechnou Boží povolání (11:8).

„Abraham věřil, a proto uposlechl, když byl povolán...“ V 1. Mojžíšově 12:1-3 Bůh Abrama povolává, aby opustil svou vlast, své příbuzné a dům svého otce a aby se vydal do země, kterou mu Bůh ukáže. V 1. Mojžíšově 12:4 vidíme, jak Abram reagoval: „A Abram se vydal na cestu, jak mu Hospodin přikázal.“ Bůh zavolal, Abraham uposlechl.

A Počátkem naší poslušnosti je Boží povolání.

Dokud ho Bůh nepovolal, žil Abram v Kaldejském Uru v dnešním Iráku. Byl pohanem, žil mezi pohany a pocházel z rodu uctívačů falešných bohů (Jozue 24:2). Když ho Bůh povolal, bylo mu asi sedmdesát let. I když tehdy lidé žili déle než dnes, nebyl už žádný mladík. Nevíme bezpečně, jak přesně Bůh Abrahama povolal, ale Štěpán ve Skutcích 7:2 říká: „Bůh slávy se zjevil našemu praotci Abrahamovi ještě v Mezopotámii, než se usadil v Cháranu...“ Abraham podle všeho Boha uposlechl a odešel z Uru, ale na několik let, než zemřel jeho otec, se usadil v Cháranu. Pak následovalo Boží povolání z 1. Mojžíšovy 12 a Abraham znovu poslechl a pokračoval v cestě do Kenaánu.

Podstatné však je to, že Abraham neměl ten nápad se stěhováním do Kenaánu ze své hlavy. Nešel za vlastním snem. Šel za *Božím voláním*. Boží povolání bylo prvotní, Abrahamova poslušnost byla reakce na ně. To nás učí, že bychom neměli jednat na vlastní pěst, nezávisle na Božím slovu. Víra musí spočívat na jeho biblickém zjevení. Křesťanská víra

nestojí na náboženských spekulacích či lidských filsofiích, ale na Božím zjevení zaznamenaném v Písmu (2. list Petřův 1:20-21).

Písmo často používá slova „*povolat*“ či „*povolání*“ v souvislosti se spasením, a to ve dvou různých smyslech. Někdy takto označuje Boží všeobecnou výzvu, aby se každý člověk obrátil a věřil evangeliu. V tomto smyslu řekl Ježíš, že je „mnoho povolaných, ale málo vyvolených“ (Matouš 22:14 NBK).

Někdy se ale tato slova používají v užším smyslu k označení toho, čemu teologové říkají „účinné povolání“. Pavel to dělá v Římanům 8:30: „... které předem určil, ty také povolal; které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také uvedl do své slávy.“ Podobně napsal, že nás Bůh „spasil a povolal svatým povoláním ne pro naše skutky, nýbrž ze svého rozhodnutí a z milosti, kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy“ (2. Timoteovi 1:9; srovnej Galatským 1:15; 2. Tesalonickým 2:13-14; Židům 9:15; 1. list Petřův 2:9; 2. list Petřův 1:3). Když Bůh účinně povolává své vyvolené, přitahuje je k víře v Krista svým svatým Duchem (Jan 6:44).

Právě v tomto smyslu povolal Bůh Abrahama, aby ho následoval. Toto povolání nebylo určeno celému městu Ur, nevztahovalo dokonce ani na Abrahamova otce či bratra. Bůh povolal jmenovitě Abrahama a Abraham na toto účinné povolání reagoval tím, že ho uposlechl.

B Poslušnost je náležitou reakcí víry.

„Abraham věřil, a proto uposlechl...“ Pravá víra Boha poslouchá *vždycky*. Jsme spaseni vírou samotnou, ale spásná víra není nikdy samotná. Ze své vlastní podstaty vždy vyúsťuje v poslušnost. Jestliže někdo vyznává „věřím“, ale neposlouchá, jeho víra je povrchní a nestojí za nic. Když například řeknete: „Věřím, že bezpečnostní pásy zachraňují životy,“ ale nepřipoutáte se a když se pak vybouráte, vaše „víra“ vám nebyla k ničemu. Pokud *skutečně* věříte, že bezpečnostní pásy zachraňují životy, pak se *připoutáte*. Zapnutím přezky dáváte najevo, že vaše víra je skutečná.

Pravá spásná víra je *poslušná*. Pavel mluví o „poslušnosti víry“ (Římanům 1:5; 16:26 KMS, NBK; srovnej Jan 3:36 NASB²). Ježíš varuje: „Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského; ale *ten*, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“ (Matouš 7:21). Židům, kteří se hlásili k tomu, že jsou potomky Abrahamovými, ale přitom přemýšleli, jak ho zabít, řekl: „Kdybyste byli děti Abrahamovy, jednali byste jako on“ (Jan 8:39). Poslušnost dokazuje, že víra je pravá.

Abrahamova poslušná víra ho vedla k tomu, aby „aby šel do země, kterou měl dostat za úděl; a vydal se na cestu, ačkoli nevěděl, kam jde“ (Židům 11:8). O tom, že se jde do Kenaánu, mu Bůh řekl teprve později. Neposlal mu barevné letáky s obrázky tamních bohatých sklizní ani s popisem příjemného podnebí. Když na své dlouhé cestě dorazil do cíle, nečekal na něj žádný domov. Musel opustit svou kulturu, způsob života, na který byl v Uru a později v Cháranu zvyklý, své přátele, rodinu i pozemské dědictví. Bylo to dlouhé a nebezpečné putování, bez stěhovacích aut a mezi státních dálnic. Abraham ale všechno vsadil na Boží slib a poslechl.

Poslušná víra opustí všechno, aby následoval Ježíše Krista. Když Ježíš povolal celníka Leviho, aby ho následoval, „Levi nechal všechno, vstal a šel za ním“ (Lukáš 5:28). Povolání k tomu, abychom šli za Ježíšem, je totožné s povoláním ke spasení: „Kdo chce jít za mnou, zapřít sám sebe, nes každého dne svůj kříž a následuj mne“ (Lukáš 9:23). Ježíš to říká

v souvislosti s otázkou ztráty či zachování života pro věčnost.

Někdy se člověk musí rozejít s rodinou, ať to bolí, jak to bolí. Ježíš řekl: „Kdo přichází ke mně a nedovede se zřít svého otce a matky, své ženy a dětí, svých bratrů a sester, ano i sám sebe, nemůže být mým učedníkem“ (Lukáš 14:26). Nemyslel tím, že bychom svými rodinami měli pohrdat nebo se jim zbytečně odcizovat. Bible nám přikazuje, abychom ctili své rodiče a milovali své rodiny. Zvláště noví křesťané potřebují být citliví a jednat s úctou vůči rodinným příslušníkům, kteří se staví proti jejich víře. Ježíš však měl na mysli to, že když se mezi něj a nás postaví naši nejbližší a nejmilejší, je jasné, co si musíme vybrat: musíme jít za ním.

Někdy to jsou i křesťanské rodiny, které na své členy vyvíjejí nenápadný, nebo dokonce přímý nátlak, aby Krista *nenásledovali* tak docela. Někdy chtějí rodiče své děti vidět v dobře placeném postavení (což vylučuje většinu křesťanské služby). Někteří rodiče nechtějí, aby se jejich děti vydaly na misijní pole, protože je chtějí mít i s vnoučaty nablízku. Pán ale říká jasně: pokud se láska k němu a láska k rodině dostanou do konfliktu, musíme jít za ním.

Boží povolání s sebou často nese další obtíže. Připomínám, že Božím povoláním nemíním zvláštní povolání k určité službě, k níž Bůh volá jen někoho. Mluvím o Božím povolání ke spasení. Může to vést k odmítnutí nebo k pronásledování. Mimo jiné to předpokládá, že podřídíme všechn svůj majetek a peníze pod jeho vládu (Lukáš 14:33). Vyžaduje to poslouchat Boží slovo, i když se nám to nehodí nebo když je to těžké. Znamená to řídit se při každém rozhodování Boží vůlí, a ne svou vlastní.

Udělal jste to? Možná vám to připadá riskantní. Ale ono je ve skutečnosti riskantnější žít si život po svém než uposlechnout Boží povolání. Bůh o vás ví všechno.

Předsevzal si působit ve všem tak, aby z toho pro ty, kdo ho milují a „kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí“, vzešlo dobro (Římanům 8:28). (Všimněte si: „*povolání*“!) Když držíte oprať, stejně nevíte, co by v každé jednotlivé situaci bylo nejlepší, a nemáte kontrolu nad tím, jak věci dopadnou. Bůh ale vždycky ví, co je nejlepší a má moc řídit všechny věci tak, aby v konečném důsledku přispívaly k vašemu dobru. Napodobujte Abrahama, který vírou uposlechl Boží povolání.

2. Vírou žijí Boží lidé v tomto světě jako cizinci (11:9-10).

A Život ve víře je životem poutníka (11:9).

„Věřil, a proto žil v zemi zaslíbené jako cizinec, bydlil ve stanech s Izákem a Jákobem, pro které platilo totéž zaslíbení...“ Toto je jediný verš v Bibli, který o Kenaánu mluví jako o zaslíbené zemi. Ironií je, že Abraham, *dědic* zaslíbené země, z ní nikdy nevlastnil ani píd' (Skutky 7:5), kromě makpelské jeskyně, kterou musel *koupit* za plnou cenu, aby mohl pohřbít svou manželku.

Kent Hughes to znázorňuje tak, jako by vám a vašim potomkům Bůh slíbil území Guatemaly. Poslušně se tam přestěhujete, ale pak tam musíte celý zbytek života bydlet v karavanu! A nejen vy, ale také vaši synové s rodinami by bydleli v karavanech a putovali z místa na místo. (K. Hughes: *Hebrews: An Anchor for the Soul* [Crossway], sv. 2., str. 97.) Jan Kalvín klade otázku: „A kde bylo to očekávané dědictví? V té chvíli ho opravdu mohlo napadnout, že ho Bůh podvedl.“ (J. Kalvín: *Calvin's Commentaries* [Baker], komentář k Židům, str. 279.) Pak ještě připomíná, že jakmile Abraham do zaslíbené země dorazil,

vypukl tam hladomor, který ho odsud zase vyhnal. Abraham se ale vrátil a žil v zaslíbené zemi *pouhou vírou*.

Praktické uplatnění spočívá v tom, že jako lidé víry musíme v tomto světě často žít v podmínkách, které jako by protořečily Božím slibům (viz Židům 11:35b-39). „Evangelium zdraví a bohatství“ se *nesrovnává* s Písmem. Boží lidé někdy čelí soužením, úzkostem, pronásledování, hladu, bídě, nebezpečí, ba i smrti (Římanům 8:35; srovnej 2. Korintským 6:4-5; 11:23-28). Pavel o sobě a svých spolupracovnících řekl: „... nic nemáme, a přece nám patří vše...“ (2. Korintským 6:10).

Abraham, cizinec, který žil v cizí zemi ve stanech, je postaven do kontrastu ke svému synovci Lotovi, který se usídlil v Sodomě a bydlel v *domě*. Lot byl sice věřící, ale nakazil se bezbožnými hodnotami Sodomy. Abraham, cizinec, udržoval styky se svými kenaánskými sousedy, ale vždy se od nich odlišoval.

Jsme-li poutníci, musíme uvažovat jako poutníci. Když cestujete v cizí zemi, jste nápadní svou odlišností. Všichni vás poznají! Vědí, že k nim nepatříte. Na nějaký čas můžete přijmout některé z jejich místních zvyků, abyste je zbytečně neprovokovali, ale ve většině ohledů žijete a uvažujete jinak, tak jak je zvykem ve vaší vlasti.

Pro nás, Boží lid, je vlastní nebe. Tímto světem jenom procházíme. Naše postoje k úspěchu, k majetku a k životním cílům by se měly radikálně lišit od postojů domorodců. Naděje domorodců se zaměřují pouze na tento život, a proto se snaží shromáždit všechny věci a zapojit se do všech činností, o kterých se domnívají, že jim v tomto životě přinesou štěstí. Naděje poutníků se ale zaměřují na Ježíše Krista a věčné dědictví, které mají v něm. Proto se věci tohoto života nedrží příliš pevně. Užívají všeho, co jim Bůh poskytuje, ale své skutečné poklady mají v nebi (1. Timoteovi 6:17-19).

B Život ve víře se soustřeďuje na věčnost (11:10).

Abraham „upínal naději k městu s pevnými základy, jehož stavitelem a tvůrcem je sám Bůh.“ (V řeckém originálu mají „základy“ určitý člen.) Město, které má *ty* základy, je postaveno do kontrastu ke stanu, který nemá *žádné* základy. Jelikož projektantem i stavitelem tohoto města je Bůh, jsou to základy pevné a spolehlivé. Tímto městem je nebeské město, nový Jeruzalém (12:22), věčný příbytek všech Božích svatých (Zjevení 21).

Autor Listu Židům říká, že Abraham, když se vypravil z vlasti svého otce na cestu do Kenaánu, neočekával od Božího slibu pouze nějaký kus nemovitosti. Viděl za ním slib samotného nebe. Bůh Abrahamovým potomkům Kenaánskou zemi slíbil (1. Mojžíšova 17:8) a později jim ji také dal (Jozue 23:13-14). Země ale nikdy nebyla celým a konečným naplněním Božího slibu. Byla pouze *pozemským předobrazem* skutečného slibu, jímž je věčné město, které Bůh připravil pro svůj lid (11:16). Abraham sám sebe vnímal jako cizince a hosta v kenaánské zemi (1. Mojžíšova 23:4). Jeho cílem bylo nebe, a to by mělo být i naším cílem.

Abrahamův život nám ukazuje, že Boží lidé vírou uposlechnou Boží povolání, žijí v tomto světě jako cizinci a konečně:

3. Vírou překonávají Boží lidé v Boží moci nepřekonatelné překážky (11:11-12).

Abraham a Sára nemohli mít děti. Bůh jim slíbil nejen syna, ale *celé národy* potomstva. Aby tento slib zdůraznil, změnil jeho jméno Abram („vyvýšený otec“) na Abraham („otec zástupů“). Pak mu slíbil: „Převelice tě rozplodím a učiním z tebe pronárody, i králové z tebe

vzejdou“ (1. Mojžíšova 17:5-6). Byl tu ale zádrhel: Abraham a Sára nejenže nemohli počít, ale navíc už byli oba ve věku, kdy nikdo normálně počít nemůže.

Náš text v jednom místě vyvolává určité výkladové obtíže, které se projevují v rozdílu mezi podáním NASB, která činí podměttem věty Sáru,³ a NIV, v níž je podměttem Abraham.⁴ Problém se Sárou v roli podmětu spočívá v tom, že výraz „moc, aby se stala matkou“ zní v řečtině doslova „moc k uložení semene“ (NASB, poznámka na okraji⁵), což je výlučně mužský úkon. Nebudu zacházet do podrobností, ale správné řešení představuje pravděpodobně podání NIV, i když Abrahamovo jméno se v tomto verši (v řečtině) neobjevuje. V některých různočteních se k Sáře váže přívlastek „neplodná“.⁶ Pokud je toto slovo původní, měl by verš znamenat: „Vírou, ačkoli Sára byla neplodná, přijal [Abraham] moc k početí...“ (Bruce Metzger: *A Textual Commentary of the Greek New Testament* [United Bible Societies], 4. vyd., str. 602.) Závěr verše by pak zněl: „... protože toho, kdo dal zaslíbení, pokládal za věrného.“

Tento pohled také přináší zjednodušení dalšího problému, který spočívá v tom, že v 1. Mojžíšově 18 Bůh Sáru spíš kárá za nevíru než chválí za víru. Když ji Hospodin napomene, Sára se ke své nevíře nepřiznává; místo toho se ji pokouší zapřít. Navzdory svým počátečním pochybnostem ale nakonec pravděpodobně i ona uvěřila Božímu slibu, jako mu věřil Abraham. Ale pokud je v Židům 11:11 podměttem Abraham, pak je tu řeč o jeho víře a ne o Sářině. Z těchto dvou veršů si můžeme vzít dvě ponaučení:

A Víra se nedívá na lidskou neschopnost, ale na Boží moc a věrnost (11:11).

V 1. Mojžíšově 18:14 kárá Hospodin Sářinu nevíru řečnickou otázkou: „Je to snad pro Hospodina nějaký div?“ A znovu opakuje svůj slib, že napřesrok ve stanovenou dobu bude mít Sára syna. Abraham a Sára se spolehli na Boží věrnost. Slíbil to, a tak to také udělá.

Tohle ale musíme v praxi uplatňovat velice opatrně. Ono je snadné nesprávně aplikovat biblické sliby vytržené z kontextu a pak být zklamaný, když Bůh neudělá to, co jsme si *mysleli*, že slíbil. Problém samozřejmě není na Boží straně, ale v tom, že my špatně chápeme, jak máme jeho sliby uplatňovat.

Například je mnoho křesťanů, podle kterých Bůh slíbil, že nás uzdraví ze všech nemocí, pokud v něj budeme věřit. Slyšel jsem o případech, kdy tito svatí ve své pomýlenosti přišli k lůžku umírajícího křesťana a vyčetli mu, že nemá dost víry na to, aby byl ze své smrtelné choroby uzdraven. To je surovost! Bůh neslíbil, že každý, kdo věří, bude uzdraven z každé nemoci. Kdyby to slíbil, žili by lidé víry věčně. Ještě jsem neslyšel o zastánci uzdravování vírou, který by se dožil sta let. Několik nejvýznamnějších ve skutečnosti zemřelo v relativně nízkém věku!

Na druhou stranu by bylo chybou nedůvěřovat Bohu, že udělá mnohem více, než co je v našich lidských možnostech. U Boha není nic nemožného (Lukáš 1:37). Bůh dokáže „učinit neskonalé víc, než zač prosíme a co si dovedeme představit“ (Efezským 3:20). Nevěříme sami v sebe ani ve svou vlastní víru, ale v Boha, který je věrný.

B Víra neočekává naplnění v tomto životě, ale důvěřuje Bohu, že své slovo dodrží ve svém čase (11:12).

Co Abraham získal svou vírou v *tomto životě*? Byl odtržen od rodiny a od přátel, aby je už nikdy nepotkal. Jestli měl v Uru nebo v Cháranu dům, byl to poslední dům, který kdy měl.

Zbytek života prožil ve stanech a cestoval z místa na místo. Dožil se narození zaslíbeného syna Izáka. Žil ještě patnáct let po narození Jáкова, ale narození žádného z Jákovových synů se nedočkal. Nežil dost dlouho na to, aby spatřil aspoň první náznaky, jak Bůh plní svůj slib, že jeho potomky rozmnoží jako písek či hvězdy. Jediný kousek Kenaánu, který mu patřil, byla parcela pro hrobku. Jak říká verš 11:13, zemřel ve víře, i když se splnění slibů nedožil. Jak jsem už viděli, Abrahamova víra se dívala na věčnost, ne jenom na tento život.

Jednou z nejdůležitějších lekcí, které se můžeme naučit ve škole víry, je to, že Boží čas není náš čas. Z hlediska Abrahamova času, i když žil sto sedmdesát pět let, Boží sliby zklamaly. Zemřel jako otec jediného syna a děd dvou vnuků. To není zrovna nespočetný národ! Ale z hlediska Božího času se Abrahamovy pravé děti – ti, kdo věří v Abrahamova potomka (Krista) – počítají na miliardy! Z omezeného hlediska našeho času některé události nejdou s Božími sliby dohromady. Ale z hlediska jeho času je ten, který dal zaslíbení, věrný.

Závěr

Příkladem života, který splňoval tyto náležitosti víry, byl život George Mullera z Bristolu. Obrátil se po bouřlivém mládí, když mu byl něco přes dvacet let. Uposlechl Boží povolání k životu ve víře a v poslušnosti. Žil způsobem, který si svět nedokázal představit. On a jeho žena prodali všechn svůj pozemský majetek, založili sirotčinec a žili pouhou vírou. O tom, co potřebují oni sami nebo jejich sirotčinec, neříkali nikomu jinému než Bohu v modlitbě. Často čelili nepřekonatelným překážkám, které zdolávali vírou v Boží moc.

V roce 1877 se Muller nacházel na palubě lodi, která za husté mlhy odrazila od břehů Newfoundlandu. Kapitán strávil čtyřicet hodin na můstku, kam za ním přišel Muller, aby ho informoval, že nejpozději v sobotu odpoledne potřebuje být v Quebecu. „To je vyloučeno,“ odpověděl mu kapitán.

„Dobrá,“ řekl Muller, „jestli mne tam nemůže dovézt vaše loď, Bůh určitě najde nějaký jiný způsob. Z posledních dvaapadesát let se mi ani jednou nestalo, abych nedodržel schůzku. Pojdme se dolů do mapovny pomodlit.“ Kapitán si říkal, že kterého blázince to Muller asi utekl.

„Pane Mullere,“ zeptal se, „uvědomujete si, jak je ta mlha hustá?“

„Ne. Nečím se na to, jak je mlha hustá, ale na živého Boha, který má v ruku všechny okolnosti mého života.“

Muller si klekl a krátce se pomodlil. Když skončil, chtěl se modlit kapitán, ale Muller mu položil ruku na rameno, a řekl mu, aby to nedělal: „Za prvé, vy nevěříte, že vás vyslyší, a za druhé, já věřím, že mě vyslyšel, takže vůbec není zapotřebí, abyste se za to dále modlil.“ Kapitán se na Mullera zahleděl v němém úžasu.

„Kapitáne,“ pokračoval Muller, „znám svého Pána už dvaapadesát let, a ani jednoho dne se mi nestalo, abych požádal o audienci a Král mne odmítl. Vstaňte kapitáne, a otevřete dveře. Uvidíte, že mlha je pryč.“ Kapitán přešel ke dveřím a otevřel. Mlha se zvedla. (Podle Roger Steer: *George Muller: Delighted in God* [Harold Shaw Publishers], str. 243.)

Přál bych si, abych vám mohl vyprávět podobné příběhy z vlastní zkušenosti, ale nemohu. George Muller a Abraham by pro nás ale měli představovat výzvu, abychom rostli ve víře v toho, který je věrný. Uposlechněte vírou Boží povolání ke spáse. Žijte vírou v tomto světě jako cizinci. Žádejte Boha vírou, aby svou mocí zdolal nepřekonatelné překážky, kterým čelíte.

Otázky k diskuzi

1. Je povolání k učednictví (k následování Krista) něco jiného než povolání ke spáse? V čem spočívá rozdíl?
2. Proč je spásná víra *nutně* poslušná víra? Jak byste odpověděli na námitku, že to znamená míchat dohromady víru a skutky?
3. Uveďte některé praktické důsledky poutnického života.
4. Jak můžeme vědět, jestli se určité konkrétní Boží sliby v Bibli vztahují dnes na nás?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Autor toto kázání původně nazval “The Nitty-gritty of Faith”. V první větě kázání (zde vypuštěna, protože české slovo „náležitosti“ ve Websterově slovníku nenajdeme a ani je není zapotřebí objasňovat) vysvětluje: „Webster definuje ‘nitty-gritty’ [„náležitosti“] jako ‚to, co je nezbytné a základní: konkrétní praktické podrobnosti‘. (*Webster’s Ninth New Collegiate Dictionary* [Merriam Webster], str. 800.)“ — pozn. překl.
- ² NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition* © The Lockman Foundation): anglický překlad Bible, který autor převážně používá, zde překládá: „Kdo Syna neposlouchá...“ V češtině toto řešení nevolí žádný překlad. — pozn. překl.
- ³ Podobně jako ČEP, KMS, NBK i KR. — pozn. překl.
- ⁴ NIV (*New International Version*): anglický překlad Bible, zde překládá: „Vírou Abraham, i když už překročil svůj čas – a Sára sama byla neplodná – získal schopnost stát se otcem, protože toho, kdo dal zaslíbení, pokládal za věrného.“ V češtině toto řešení nevolí žádný překlad. — pozn. překl.
- ⁵ Srovnej KMS v tištěném vydání *Nová smlouva: Překlad KMS* [Praha: Vydavatelství KMS, 1994], str. 302, poznámka ⁹ k Židům 11:11. — pozn. překl.
- ⁶ Srovnej KMS; a dále ČEP v tištěném vydání *Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona (Podle ekumenického vydání z r. 1985)* [Praha: Česká biblická společnost, 1991], str. 213, poznámka ^c k Židům 11:11. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

STESK PO PRAVÉ VLASTI

Židům 11:13-16

Steven J. Cole

10. října 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

10. října 2004
List Židům, lekce 37.

Stesk po pravé vlasti Židům 11:13-16

Jeden pastor potkal tři chlapce a ptal se jich: „Chcete jít do nebe?“

„Já ne,“ ozval se jeden. Pastor byl v šoku: „Ty nechceš přijít do nebe, až umřeš?“

„Jo, až umřu? No jasně, to jo!“ opáčil kluk. „Já myslel, že dáváte dohromady lidi, co by tam šli *hned teď!*“

Většina z nás pravděpodobně jeho pocity ohledně nebe sdílí. Jednoho dne bude pěkné se tam dostat, ale zrovna teď moc nemáme zájem. Ono je nám docela fajn tady na zemi. A navíc, kdybychom měli být upřímní, asi bychom přiznali, že nebe nám připadá tak trochu nudné. Gary Larson to znázornil kresleným vtípem ze série *Far Side*. Chlápek v bílém, s křídly na zádech a svatozáří nad hlavou sedí sám na obláčku a říká si: „... 'sem si s sebou měl vzít nákej časák...“

Autor Listu Židům ovšem tyto nezáživné obrazy nebe odmítá a ukazuje, že věřící se na zemi nemohou pohodlně zabydlet, protože se tu nikdy nebudou cítit doma. Vyznávají, že „jsou na zemi jen cizinci a přistěhovalci“ (11:13). A místo aby nebe vnímali jako vítaný bonus poté, co si užili života tady dole, ukazuje, že věřící po nebi *touží*. Stýská se jim „po lepší vlasti, po vlasti nebeské“ (11:16). Náš text učí, že:

My, kdo žijeme a umíráme ve víře, jsme na této zemi ve vyhnanství a toužíme po své pravé vlasti v nebi.

Henry Francis Lyte, autor textů duchovních písní, to vyjádřil takto (H. F. Lyte; v: F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 306):

*It is not for me to be seeking my bliss
And building my hopes in a region like this;
I look for a city which hands have not piled,
I pant for a country by sin undefiled.¹*

V naší době se až příliš klade důraz na to, jak si užít života tady a teď, a ne dost na slíbené radosti nebe. A tak mnozí z těch, kdo vyznávají Krista jako Spasitele, žijí s myslí zaměřenou na pozemské věci, a ne na to, co je nad námi (Koloským 3:1-4). Jsou motivováni spíš k tomu, aby shromažďovali poklady na zemi, než aby si ukládali poklady v nebi. Soustředíme se spíš na to, co pro nás Kristus může udělat teď a tady. Nebe je vítaný bonus navrch, jenže náš každodenní život se tím neřídí. Ale měl by!

Jak jsme viděli, původní čtenáři listu byli pod hrozbou pronásledování v pokušení vrátit se ke svému židovskému náboženství. V tomto kontextu se dá z našeho textu vyvodit, že vrátit se zpátky k judaismu by bylo, jako kdyby se Abraham, Izák a Jákob chtěli vrátit zpátky do Mezopotámie a natrvalo se tam usadit. Bůh jim slíbil novou vlast, kenaánskou zemi. Oni však byli lidmi víry a proto za tímto slibem neviděli jen kus nemovitého majetku, ale vyhlíželi *nebeskou* vlast, kterou pro ně Bůh připravil.

Všichni zemřeli „*podle víry*“ (doslovný překlad 11:13²). Víra byla převládajícím rysem jejich životů až do okamžiku smrti. Nikdo z nich se nedočkal uskutečnění slibu o kenaánské zemi ani slibu o nespočetném potomstvu. Sami sebe vnímali jako cizince, kteří žijí na zemi

jako ve vyhnanství. Kdyb byli o Božím slibu pochybovali, vždycky se mohli vrátit do své někdejší vlasti. „Ale oni toužili po lepší vlasti, po vlasti nebeské“ (11:16). A proto zemřeli dobře, „v souladu s vírou“ v dosud nenaplněné, nespatřené Boží sliby. Proto jsou pro nás příkladem, jak žít a umírat podle víry jako cizinci na této zemi, kterým se *stýská* po lepší vlasti v nebi. Náš text má dva hlavní body:

1. **My, kdo žijeme a umíráme ve víře, jsme na této zemi cizinci ve vyhnanství (11:13-15).**

Tito lidé víry vyznávali, „že jsou na zemi jen cizinci a přistěhovalci“. To je narážka na 1. Mojžíšovu 23:4, kde Abraham říká Chetejcům, když od nich chce koupit pozemek, kde by mohl pohřbít Sárú: „Jsem tu u vás host a přistěhovalec.“ Když se Jákob na sklonku života setkal s faraónem, dvakrát označil svůj život jako „*putování*“ (1. Mojžíšova 47:9). V našem textu jsou zmíněny tři stránky poutnického života:

A Cizinci, kteří jsou na této zemi ve vyhnanství, Boží sliby zahlédli a pozdravili jen zdálky.

Z této věty plynou čtyři věci:

1) Boží sliby musíme *zhlédnout*.

Než Božím slibům *uvěříme*, musíme je *vidět*. Abychom je uviděli, musí Bůh otevřít naše nevidomé duchovní oči (Matouš 13:11-15). Jak vysvětluje Pavel: „Bůh tohoto světa oslepil jejich nevěřící mysl, aby jim nevzešlo světlo evangelia slávy Kristovy, slávy toho, který je obrazem Božím“ (2. Korintským 4:4). Máme-li být schopni vidět duchovní věci, je zapotřebí, aby „Bůh, který řekl ‚ze tmy ať zazáří světlo‘, osvětlil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově“ (2. Korintským 4:6).

Víra, která je Božím darem (Efezským 2:8-9), nám dokazuje neviditelné skutečnosti (Židům 11:1 KMS, NBK, KR) tím, že je přenáší do světa naší přítomné zkušenosti. V tomto smyslu zajásal Abraham, že viděl Ježíšův den; „spatřil jej a zaradoval se“ (Jan 8:56). Osobní vztah s Bohem začíná v okamžiku, kdy vám otevře oči, abyste *viděli* to, co slibuje v Ježíši Kristu, totiž že kdokoli v něho věří, má věčný život (Jan 3:16). Pokud jste to nikdy neviděli, přečtěte si Janovo evangelium s modlitbou: „Pane, otevři mé oči, abych viděl slávu Ježíše Krista.“

2) Boží sliby musíme *pozdravit*.

Patriarchové Boží sliby *spatřili*, a pak je *přivítali*. (KJV a NKJV dodávají, že o nich byli „*persuaded*“, „přesvědčení“ či „*assured*“, „ujištění“, ale toto různočtení nepodporují prakticky žádné rukopisy.³⁾ Přivítali Boží sliby s otevřenou náručí. Přijali Boží sliby ve svém životě se stejným nadšením, s jakým ve svých stanech přijímali hosty.

Udělalí jste to? *Přivítali* jste ve svém životě Ježíše Krista jako Pána a Spasitele? S takovým nadšením, jako kdyby to byl dávno ztracený přítel? Pokud vám Bůh otevřel oči pro vaši skutečnou situaci provinilého hříšníka před jeho spravedlností a pro slávu Spasitele, jenž nesl trest, který jste si zasloužili vy, pak se k němu vrhnete, abyste ho ve svém životě *přivítali* co nejsrdečněji!

3) Boží sliby můžeme zhlédnout a pozdravit *jen zdálky*.

Co to znamená? Zdůrazňuje to úvodní sdělení verše, že tito lidé zemřeli ve víře, „i když se splnění slibů nedožili“. V Židům 6:15 se ale říká: „A protože byl Abraham trpělivý, dosáhl splnění Božího slibu.“ A podle 11:17 se Abrahamovi „dostalo zaslíbení“. V jakém smyslu se tedy jeho splnění nedožil nebo ho zahlédl jen z dálky?

Autor má na mysli, že patriarchové se nedočkali úplného uskutečnění Božích slibů v tomto životě. Dostali jenom ochutnat. Abraham a Sára se nakonec dožili narození slíbeného syna Izáka. Abraham ale zemřel s pouhými dvěma dědici zaslíbení, Izákem a Jákobem, které bylo sotva možno pokládat za nespočetný národ! Izák vlastnil v Kenaánu pár studní a nějaké ty pastviny pro svá stáda. Pořád ale bydlel ve stanu a v žádném významném smyslu dědicem celé země nebyl. Jákob zemřel s asi sedmdesáti potomky, včetně jeho synů, kteří se stali praotci dvanácti kmenů Izraele. Kvůli hladomoru se ale z Kenaánu museli odstěhovat do Egypta. Patriarchové si tedy vyzkoušeli, jak chutná naplnění Božích slibů, ale přivítali je jen z dálky.

Totéž platí o všech věřících. Bůh nám slíbil *věčný* život, a přesto – stejně jako patriarchové – *všichni umřeme* (pokud se nedožijeme Pánova návratu). Epitafy jako Židům 11:13 jsou světu k smíchu: „Ve víře zemřeli“! To je tedy fór! Tomu se říká těšinská jablíčka! Svět (spolu s reverendem Ikem⁴) hlásá: „Já chci záruku na ruku *ted' a tady*, ne sliby chyby jednou v nebi!“ C. S. Lewis k tomu ale správně podotýká (*The Problem of Pain* [Macmillan], str. 132-133):

Písmo i tradice mají ve zvyku klást proti pozemským utrpením na druhou misku vah nebeské radosti a žádné řešení problému bolesti, které to nedělá, nemůžeme označit jako křesťanské. V dnešní době nám působí veliké rozpaky se o nebi vůbec zmiňovat. Obáváme se posměšků o „koláčcích na obláčcích“... Jenže „koláčky na obláčcích“ tam buď jsou, nebo nejsou. Pokud nejsou, je křesťanství nepravdivé, protože jeho látka je tímto učením protkána skrz naskrz.⁵

Boží sliby tedy musíme vidět a přivítat, i když to v tomto životě můžeme udělat jen na dálku.

4) Když z dálky zahlédneme a pozdravíme Boží sliby, stáváme se pro tento svět cizinci. Důvodem, proč Abraham opustil rodné město a vystěhoval se do Kenaánu, bylo to, že viděl a přivítal Boží sliby. Kdyby si jich nevšímal, žil by stále ve své vlasti, kde mohl splynout s ostatními. Ale protože věřil Bohu a uposlechl jeho povolání, opustil rodinu a přátele, aby „žil v zemi zaslíbené jako cizinec“ a „bydlil ve stanech s Izákem a Jákobem, pro které platilo totéž zaslíbení“ (11:9).

To, že Abraham zahlédl a pozdravil Boží sliby, obrátilo zbytek jeho života na této zemi *vzhůru nohama*. Místo aby mezi ostatní zapadl, byl nyní odlišný. Když Abraham a jeho rodina procházeli kolem kenaánských vesnic nebo někde za městem rozbíjeli tábor, lidé se zastavovali a civěli na ně: „Co je to za lidi? Odkud sem přišli? Proč vypadají tak divně? Co tady dělají? Co od nás chtějí? Pozor na ně! Kdo ví, jestli nejsou nebezpeční!“

Připadali jste si někdy, že někam nepatříte? Já s Marlou jsme se tak cítili, když jsme navštívili východní Evropu. Můžete se snažit zapadnout, ale vždycky vyčníváte, protože *jste* jiní. Nemluvíte jazykem místních lidí. Nepřečtete si informační nápisy ani noviny. Neznáte jejich peníze. Jste nápadní svým vzhledem. Nechápete a nesdílíte spoustu jejich zvyklostí. Zdejší věřící jsou sice velice přátelští a pohostinní a dělají všechno proto, abyste se cítili vítáni, ale pořád zůstáváte cizinci.

Jako od křesťanů se od nás *očekává*, že si takhle budeme připadat v tomto zlém světě.

Neměli bychom do něj zapadat! Svět usiluje o jiné cíle a o jiná potěšení než my. Svět se směje vtipům a filmovým scénám, které se nám přičí. Svět žije jen pro tento život, my žijeme pro věčnost. Svět žije, jako kdyby Bůh nebyl, my žijeme tak, abychom se líbili Bohu, který zná každý náš motiv i myšlenku. Lidé ze světa by neměli být schopni nás chápat, protože my uvažujeme, jednáme a žijeme úplně jinak než oni.

Když jsme před týdnem jeli s Marlou do Kalifornie navštívit mou rodinu, přespali jsme v Nevadě v jednom hotelu, který patřil k herně. (Ubytování tam přišlo *skutečně* lacino!) Byla středa a rozlehlé parkoviště bylo přečpané auty a karavany. Uvnitř seděly v tranzu u řinčících herních automatů stovky převážně starších občanů. Marla se mnou vůbec odmítla jít dovnitř, když jsem nás šel přihlásit, takže jsem tam byl sám a připadal jsem si mezi těmi lidmi naprosto cize. Proč? Protože jsem díky Boží milosti obdržel a přivítal jeho slib věčného života v Ježíši Kristu.

B Cizinci, kteří jsou na této zemi ve vyhnanství, mohou ostatním vyprávět o své pravé vlasti.

Praotcové *vyznávali*, „že jsou na zemi jen cizinci a přistěhovalci. Tím *dávají najevo*, že po pravé vlasti teprve touží“ (11:13b-14). „*Vyznávat*“ souvisí s mluvením; „*dávat najevo*“ je v řečtině odvozeno od slova, které znamená „*předvést*“, a možná v sobě nese významový odstín, který souvisí s životním stylem či jednáním. „*Vlast*“ znamená „*rodná země*“ či „*domovina*“. Jak vysvětloval Pavel (Filipským 3:19-20), nejsme jako ti, jejichž „*koncem je zahynutí, jejich bohem břicho a jejich chloubou to, zač by se měli stydět, neboť smýšlejí přízemně.*“ My „*máme občanství v nebesích!*“ Protože jsme odjinud, mluvíme a jednáme jinak než rodáci tohoto světa. Když vidí, že jsme jiní, měli bychom být připraveni jim vysvětlit, proč jsme jiní (1. list Petřův 3:15). Řekněte jim, že Bůh slíbil nebe každému, kdo věří v Krista, aby se k nám na pouť za naší novou, nebeskou vlastí mohli připojit.

C Cizinci, kteří jsou na této zemi ve vyhnanství, se nemohou vrátit tam, odkud přišli.

Autor píše lidem, kteří ve svém novém křesťanském životě čelili těžkým zkouškám. Byli v pokušení vrátit se ke svému starému náboženství. Proto poukazuje na to, že kdyby patriarchové usilovali o pozemské dědictví, mohli se vždycky vrátit do Mezopotámie. Životní podmínky v jejich někdejší vlasti byly pravděpodobně mnohem rozvinutější než v Kenaánu. Kdyby se vrátili, jejich příbuzní a přátelé by je uvítali s otevřenou náručí, zatímco v Kenaánu si je lidé drželi od těla. Oni ovšem navzdory těmto obtížím vytrvali a nevrátili se, protože hledali lepší vlast – nebeskou vlast.

Pravda, Abraham poslal do staré vlasti svého služebníka, aby odtamtud přivedl nevěstu pro Izáka. Ale přísně mu zakázal, aby tam s sebou odvedl Izáka (1. Mojžíšova 24:6, 8). Jákob do své pravlasti uprchl před Ezauovým vražedným hněvem a zůstal tam dvacet let. Ale nikdy to pro něj nebyla skutečná vlast. Lábanovi řekl: „Propusť mě, abych mohl odejít do svého domova a do své země“ (1. Mojžíšova 30:25).

Pro nás z toho plyne, že jako věřící se musíme rozejít se svým starým životem a se světem. Žijeme *ve* světě, ale nesmíme být *ze* světa (Jan 17:14-18). Tak jako Kaldejský Ur, i dnešní svět je často rafinovaný a moderní. Církev působí dojmem, že je staromódní a nedrží krok s nejnovejšími trendy. Zvláště když pro svou víru čelíme těžkostem, můžeme být

v pokušení vrátit se do světa. Ale udělat to by znamenalo odvrátit se od Božích zaslíbení v Kristu. Vrátit se *nemůžeme!* A proč nemůžeme?

2. **My, kdo žijeme a umíráme ve víře, toužíme po své pravé a lepší vlasti v nebi, kterou pro nás připravil Bůh (11:16).**

Ve verši 11:16 jsou čtyři motivy, o kterých se už mohu jen letmo zmínit: vlast, která je lepší; město, které je připraveno; touha, která hledá, a Bůh, který se nestydí.

A Nebeská vlast je lepší.

Na mnoho svých otázek o nebi odpovědi neznáme, ale zato víme docela jistě, že nebe bude *daleko lepší* než ten nejlepší život, jaký si dovedeme představit na této zemi. Každý problém, se kterým se tady na zemi potýkáme, je následek pádu lidského pokolení do hříchu. V nebi nebude žádná kletba: smrt, zármutek, žal ani bolest (Zjevení 21:4). Pomyslete na to, kolik profesí a služeb nebude v nebi zapotřebí: žádní doktoři ani zdravotní sestry, žádná policie ani jiné ozbrojené síly, žádní zámečníci a žádné klíče, a nebudete potřebovat ani antivirové programy pro svůj počítač!

Nebe bude krásné nad každé naše pomyšlení. Zlaté ulice, zdi a brány z drahých kamenů a křišťálově čistá řeka živé vody plynoucí středem města jsou jen pozemské obrazy, které nám mají dát alespoň mlhavou představu, jak velkolepé to bude. A nejlepší bude na nebi to, že sám Bůh bude přebývat mezi námi jako mezi svým lidem (Zjevení 21:3)! Nebude zapotřebí ani slunce, ani měsíc, protože v něm bude stále svítit Boží sláva.

B Město je připraveno pro nás.

Lepší vlast a připravené město jsou jedno a totéž, jenom z různých úhlů pohledu. To je to město „s pevnými základy, jehož stavitelem a tvůrcem je sám Bůh“ (11:10; 12:22), krásné „jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha“ (Zjevení 21:2). Mnozí křesťané si představují nebe jako nádherné venkovské sídlo, uzavřené v soukromí před všemi sousedy. Bible ale nebe zobrazuje jako *město!* Města v nás vyvolávají představu špinavých, zaneřáděných, zpustlých, přelidněných míst, kde každou plochu hyzdí nějaké graffiti. Nebeské město však bude čisté a svěží a nepopsatelně krásné. Pozemská města jsou nebezpečná kvůli vysoké úrovni zločinnosti. Nebeské město však bude bez hříchu. V pozemských městech musíte snášet bezohledné sousedy a neznámé hulváty. Nebeské město však bude místem blízkého a blaženého společenství lidí naplněných Kristovou láskou. Protože to bude *věčné* město, nebudete mít nikdy málo času! Protože je Bůh připravil *pro nás* (totéž slovo, „připravil“, používá Ježíš v Janovi 14:2-3), bude dokonale uspokojovat všechny naše potřeby.

C Hledající touha je z víry.

Verš 11:14 říká, že tito poutníci „*hledají* vlast“ (NBK). Verš 11:16 říká, že „*touží* po lepší vlasti“ (NBK). Když se zamilujete, *vyhledáváte* blízkost milované osoby, protože *toužíte* po její společnosti. Tato dvě slova popisují silné motivace. Na vysoké škole jsem viděl mladé muže obtížené akademickými a studijními povinnostmi, kteří celé hodiny pracovali, aby měli na živobytí. Takový mládenec nemá ani minutu nazbyt. Pak se najednou zamiluje. Je prostě k nevíře, kde najednou vzal každý den celé hodiny, které tráví s tím úchvatným stvořením! Vyhledává ji, protože po ní touží.

Máme nebe *hledat*, protože *toužíme* být s Ježíšem, který miluje naši duši. Pokud nejste ochotni měnit svůj nabitý rozvrh, abyste mohli hledat to, co je nad vámi, kde po Boží pravici sedí Kristus (Koloským 3:1), měli byste zkoumat své srdce. Možná jste ztratili svou počáteční lásku ke Spasiteli, který dal sám sebe, aby vás získal za nevěstu.

D *Náš Bůh se za nás nestydí.*

Patriarchové toužili po nebeské vlasti, a proto „se Bůh za ně [doslovný překlad] nestydí, je-li nazýván jejich Bohem“ (KMS). Představa, že by se Bůh mohl stydět, je šokující. Je to řečnický obrat, který pomocí záporu vyjadřuje klad, totiž že se Bůh s radostí nechá nazývat jejich Bohem. Ale i to je šokující! Když se Bůh ukázal Mojžíšovi v hořícím keři, řekl mu: „Já jsem Bůh tvého otce, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův“ (2. Mojžíšova 3:6; srovnej Matouš 22:32). I když tito muži zdaleka nebyli dokonalí, Bůh se s nimi ochotně ztotožnil. Ve skutečnosti je Bůh nejčastěji nazýván Bohem Jákobovým, ačkoli Jákob byl asi tím nejméně příkladným členem téhle trojice (Bruce, str. 307).

Jan píše (1. list Janův 3:1-3): „Hleďte, jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni dětmi Božími, a jsme jimi. Proto jsme světu cizí, že nepoznal Boha. Milování, nyní jsme děti Boží; a ještě nevyšlo najevo, co budeme! Víme však, až se zjeví, že mu budeme podobni, protože ho spatříme takového, jaký jest.“ Potom tyto slavné pravdy uvádí do praxe: „Každý, kdo má tuto naději v něho, usiluje být čistý, tak jako on je čistý.“

Závěr

Jedno skvělé kázání Jonathana Edwardse se nazývá “The Christian Pilgrim” (Křesťanský poutník). (J. Edwards: *The Works of Jonathan Edwards* [Banner of Truth], sv. 2., str. 243-246.) Následující citaci jsem si dal pod sklo na psací stůl, abych o ní mohl často přemýšlet (str. 244):

Bůh je nejvyšším dobrem rozumné bytosti; a potěšení z něj je jediným štěstím, které může uspokojit naše duše. – Jít do nebe, plně se těšit z Boha, je **nekonečně** lepší než ty nejspokojivější příjemnosti života zde. Otcové a matky, manželé, manželky či děti nebo společnost pozemských přátel jsou než stíny; avšak těšit se z Boha je podstata. Jsou než rozptýlenými paprsky; avšak Bůh je slunce. Jsou než praménky; avšak Bůh je zřídlo. Jsou než kapkami; avšak Bůh je oceán. – Proto je patřičné, abychom tento život trávili jen jako poutníci, již míří k nebi, neboť je patřičné, abychom hledání svého nejvyššího a pravého dobra učinili svým celoživotním úkolem, jemuž bychom měli podržovat vše ostatní, na čem nám v životě záleží. Proč bychom se měli namáhat pro cokoli jiného či svá srdce upínat k čemukoli jinému, než pro to a k tomu, co je naším pravým cílem a skutečným štěstím?

Požádejte Boha, aby vám otevřel oči pro krásu vaší pravé, nebeské vlasti. Proste ho, aby naplnil váš pohled Ježíšovou krásou, tak abyste mohli vyznat spolu se žalmistou: „Koho bych měl na nebesích? A na zemi v nikom kromě tebe nemám zalíbení. Ač mé tělo i mé srdce chřadne, Bůh bude navěky skála mého srdce a můj podíl“ (Žalm 73:25-26)

Otázky k diskuzi

1. Co je světskost a jak se jí můžeme vyvarovat?
2. V čem spočívá rovnováha mezi požadavky, abychom se od světa odlišovali, a přitom

abychom si s ním rozuměli natolik, že mu budeme schopni svědčit?

3. Jak můžeme prohlubovat svou touhu po nebi?
4. Co to (v praxi) znamená „hledat to, co je nad námi“ (Koloským 3:1-4)?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ H. F. Lyte (1793–1847): “The Pilgrim’s Song”; v: *Poems Chiefly Religious*. Citované verše říkají doslova: „Hledat své štěstí nebo skládat své naděje v kraji, jako je tento – to není nic pro mne. Já hledám město, jež nebylo vystavěno rukama; prahnu po zemi neposkvrněné hříchem.“ — pozn. překl.
- ² Takto KMS, KR. — pozn. překl.
- ³ KJV (*King James Version**) a NKJV (*New King James Version*): anglické překlady Bible. V češtině podobně NBK a KR: „věřili“. — pozn. překl.
- ⁴ Right Reverend Dr. Frederick J. Eikerenkoetter II (*1935), Th.B., D.Sc.L., Ph.D., americký duchovní (představitel tzv. „evangelia bohatství a prosperity“), rozhlasový kazatel. Propaguje okázale nákladný životní styl. (Sám údajně vlastní flotilu automobilů značky Rolls-Royce, diamantové prsteny, drahé obleky a početná obydlí.) Ovlivnil také další generaci „učitelů prosperity“, jako jsou biskup E. Bernard Jordan nebo Creflo Dollar z Atlanty. Jsou mu připisovány výroky jako: „Kořenem všeho zla je nedostatek peněz.“ „To nejlepší, co můžete udělat pro chudé, je nebýt jedním z nich.“ „Můžete být hrdí na to, jak vypadám, protože každý týden zaplatíte za moje oblečení tisíc dolarů.“ (Zdroj: *Wikipedia*.) — pozn. překl.
- ⁵ Překlad vlastní. Srovnej C. S. Lewis: *Problém bolesti* [Ostrava: Vydavatelství Křesťanských sborů, 1992], přel. Ivo Noga a Astride Wenigerová-Nogová, str. 91. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

NEJVYŠŠÍ VRCHOLEK VÍRY

Židům 11:17-19; 1. Mojžíšova 22:1-18

Steven J. Cole

17. října 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

17. října 2004
List Židům, lekce 38.

Nejvyšší vrcholek víry Židům 11:17-19; 1. Mojžíšova 22:1-18

Marla a já rádi zlezáme coloradské čtrnáctitisícovky, hory, které sahají do nadmořské výšky aspoň 14 000 stop.¹ Pohledy shora berou člověku dech! Uděláte si o krajině pod sebou představu, jakou tam dole nikdy nezískáte. Zvlášť se mi to líbí, když jsme nahoře sami, a můžeme si jen sednout a kochat se tou krásou.

Dnes se společně podíváme na Mount Everest víry. Abrahamova ochota obětovat vlastního syna Izáka je nejvyšší bod – samotný vrcholek – víry v celých dějinách, nepočítáme-li Ježíšovu ochotu přijmout kříž. Já jsem se takhle vysoko nikdy ani zdaleka nedostal. Můžu jen stát dole a vzhlízet vzhůru s vědomím, jak moc je moje víra nedostatečná. Ale i odsud zdola můžeme odkoukat několik důležitých postřehů, které nám pomohou vyšplhat výš. Jeho příběh nás učí, že...

Nejvyšším vrcholkem víry je vydat Bohu, když nás zkouší, to, co je nám nejdražší, a spoléhat přitom na to, že dodrží své sliby.

Autor hodlá v této kapitole ukázat těmto věřícím, jimž hrozily zkoušky, že víra překonává všechny překážky, i když se zdá, že okolnosti jsou v rozporu s Božími sliby. Víra dosáhne slíbeného požehnání – když ne v tomto životě, tak na věčnosti – tím, že se dívá na Boha a ne na okolnosti. Ale s vírou je to jako se svaly. Roste, když ji často používáme. Proto...

1. Bůh naši víru zkouší.

„Abraham věřil, a proto šel obětovat Izáka, když byl podroben zkoušce.“ Jak napsal věřícím, kteří čelili pronásledování, Petr: „Z toho [svého spasení] se radujte, i když snad máte ještě nakrátko projít zármutkem rozmanitých zkoušek, aby se pravost vaší víry, mnohem drahocennější než pomíjející zlato, jež přece též bývá zkoušeno ohněm, prokázala k vaší chvále, slávě a cti v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus“ (1. list Petřův 1:6-7). Když se řekne „zkoušet ohněm“, může to člověku nahánět strach, mějte ale na paměti, že:

A Bůh naši víru zkouší, ale nikdy ne nad naše síly.

Pavel vysvětluje (1. Korintským 10:13): „Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobena zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát.“ Podstatné jméno přeložené jako „zkouška“ je příbuzné se slovesem přeloženým zde i v Židům 11:17 jako „*být podroben zkoušce*“. Totéž sloveso používá i Jakub, když vysvětluje: „Kdo prochází zkouškou, ať neříká, že ho pokouší Pán. Bůh nemůže být pokoušen ke zlému a sám také nikoho nepokouší. Každý, kdo je v pokušení, je sváděn a váben svou vlastní žádostivostí“ (List Jakubův 1:13-14).

Bůh nás *zkouší* a každá zkouška se může stát *pokoušením*, pokud podlehneme svým hříšným sklonům. Pokoušení ale nepochází od Boha, ale z naší vlastní žádostivosti. Pokud ve zkoušce zhřešíme, nemůžeme z toho vinit Boha, protože Bůh nám v každé zkoušce dává

východisko. Ví, co můžeme zvládnout.

Pokud ve zkoušce selžeme, neměli bychom svalovat vinu na Boha, ale zkoumat, proč k selhání došlo a poučit se z toho. Přísloví 19:3 poznamenává: „Pošetilostí si člověk podvrací cestu, ale jeho srdce má zlost na Hospodina.“ Do potíží nás přivádí naše vlastní mravní hloupost, ale my bychom hned svalovali vinu na Boha. Ale místo abychom se hněvali na Pána, měli bychom spíš přijmout zodpovědnost za své chyby. Bůh zkouší naši víru, ale nikdy ne nad naše síly. Proč nás zkouší?

B Bůh nás zkouší ne proto, abychom selhali, ale aby se ukázala kvalita naší víry a abychom ve víře mohli růst.

Důvodem, proč nás Bůh zkouší, je to, že chce nám a ostatním lidem ukázat skutečnou kvalitu naší víry. Bez zkoušek nevíme, jestli je naše víra pravá. Zkouška ukáže, jak je naše víra silná. Pokud se ve zkoušce v důvěře poddáme Bohu, naše víra se posílí.

Na vysoké škole jsem absolvoval kurz první pomoci. Ale od té doby jsem za celých pětatřicet let neměl ani jednu příležitost uplatnit to, co jsem se tam naučil, abych někomu zachránil život. Kdybyste teď dostali infarkt a přestali dýchat, dali byste přednost tomu, abych vám poskytl umělé dýchání a masáž srdce *já*, anebo školený zdravotník, který to dělá často? *Možná*, že bych to dokázal, ale moje dovednosti v této oblasti nebyly nikdy prověřeny. Měli byste daleko větší šanci přežít, kdyby vám přišel pomoci někdo, kdo si svou schopnost provádět kardiopulmonální resuscitaci vyzkoušel mnohokrát.

Je povzbuzující, když si uvědomíme, že tato zkouška s obětováním Izáka nebyla první, kterou Bůh na Abrahama dopustil, a že Abraham v některých dřívějších zkouškách neuspěl. (Možná to ani se mnou není tak docela beznadějně!) Bůh na Abrahamovi trpělivě a věrně pracoval, a pomocí opakovaných zkoušek nechával jeho víru růst.

Když Bůh poprvé povolal Abrama, aby opustil svou rodinu a své rodiště, uposlechl jen částečně. Odešel až do Cháranu, ale otce vzal s sebou. Teprve když jeho otec zemřel a Bůh ho opět povolal, uposlechl beze zbytku (Skutky 7:2-4; 1. Mojžíšova 11:31-12:4). Když konečně přišel do Kenaánu, byl tam hladomor. Aniž by hledal Boha, odešel Abram do Egypta, a tam zklamal, když se rozhodl představovat Sáru jako svou sestru (1. Mojžíšova 12:10-20). Několik let nato, když Bůh stále ne a ne splnit svůj slib, Abram opět selhal a obcoval s Hagarou, což vedlo k narození Izmaela (1. Mojžíšova 16). Neuspěl ani v další zkoušce, protože znovu zapřel, že je Sára jeho manželka (1. Mojžíšova 20).

Takže se nedá říct, že by byl Abraham začal jako bohatýr víry a nikdy nezakolísal. Zažil své vzlety a pády, stejně jako my. Vyrostl ve víře díky celé řadě zkoušek víry, ze kterých někdy vyšel vítězně, někdy ale také jako poražený. Pokud právě procházíte těžkou zkouškou, vezměte si k srdci Petrova slova určená trpícím svatým: „Moji milovaní, nebuďte zmateni výhni zkoušky, která na vás přišla, jako by se s vámi dělo něco neobvyklého, ale radujte se, když máte podíl na Kristově utrpení, abyste se ještě více radovali, až se zjeví jeho sláva“ (1. list Petřův 4:12-13).

Abrahamova reakce v této krajní zkoušce víry nám ukazuje, jak bychom měli ve zkouškách reagovat my:

2. Na zkoušky naší víry bychom měli reagovat okamžitou poslušností a tím, že Bohu zcela vydáme to, co je nám nejdražší.

To se snadno řekne, ale ne tak snadno udělá! Podívejme se, jak na tuto vrcholnou zkoušku reagoval Abraham:

A Abraham uposlechl Boha okamžitě a bez odmlouvání, i když se zdálo, že je Boží příkaz v rozporu s Božím zaslíbením.

Abraham byl člověk, a tak se s tímto strašlivým příkazem prostě *musel* potýkat. Během třídenního putování na místo, které Bůh určil, musel Abraham čelit v myšlenkách pokušením jako: „A jsi si *jistý*, že to s tebou opravud mluvil *Bůh*? Dobrý a milující Bůh by po otci určitě nemohl chtít, aby podřízil vlastního syna! To ti musel nakukat *satan*, abys provedl takovou hroznou věc! Nakonec, Izák je zaslíbený dědic, jehož potomkem má být Mesiáš! Zabít Izáka by znamenalo překazit Boží záměr!“

Bible nám ale o žádném takovém zápasu nic neříká. V 1. Mojžíšově je zaznamenáno prostě to, že Bůh Abrahamovi přikázal, aby obětoval svého syna, kterého miluje, a že Abraham vstal druhý den časně ráno a poslušně šel. V Židům 11:17 naznačuje čas slovesa „*obětoval*“ (KMS, NBK, KR), že ve svém smýšlení a ve svých záměrech Abraham Izáka již obětoval. Kdyby ho Bůh v posledním okamžiku nezastavil, byl by to udělal. (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 308.)

Měl bych zdůraznit, že Bůh nikdy předtím ani potom nikomu nic podobného nepřikázal. V celé historii se to stalo jenom jednou. Abraham také neměl ani kousek Bible, podle kterého by se mohl orientovat. Předpokládám, že Bůh na Abrahama promluvil slyšitelným hlasem, který Abraham zřetelně poznal. Dnes máme Boží úplně zjevení v jeho slově. Jen *zřídka*, pokud vůbec někdy, s námi mluví slyšitelným hlasem. *Nikdy* nám nepřikazuje udělat cokoli, co by bylo v rozporu s jeho psaným slovem. Když psychicky narušený člověk tvrdí, že mu nějaký hlas přikázal, aby někoho zabil, nemluvil s ním Bůh, ale *satan*! Boží příkazy *nejsou* v rozporu s jeho slovem.

Musíme tedy Abrahamův příklad aplikovat opatrně, ale aplikovat ho musíme. A aplikace je tato: když nám Boží slovo přikazuje, abychom udělali něco obtížného nebo nepříjemného, musíme uposlechnout okamžitě a nepřít se s Bohem. Může to být příkaz, abychom setrvali v problémovém manželství, i když by byla velká úleva z něj odejít. Může to být příkaz milovat člověka, se kterým se těžko vychází, nebo odpustit někomu, kdo vám velice ukřivdil. V Bibli je hodně takových náročných příkazů. Pokud je budeme obcházet, naše víra neporoste. Pokud chceme ve víře dojít výš, musíme se s okamžitou poslušností podříditi Bohu.

V Božím slově jsou také určité obtížné pravdy, které vyžadují, abychom se jim podřídili, ne abychom o nich diskutovali, chceme-li růst ve víře. Mnozí mají například potíže s učením o Boží svrchovanosti v tom, že některé vyvolí ke spasení, a jiné ne. Mají dojem, že je v rozporu s Boží vůlí, aby nikdo nezahynul, a že porušuje lidskou svobodu. Protože tyto věci nedokážou uvést do souladu, popírají to, co jasně a opakovaně učí, totiž, že Bůh se smilovává, nad kým chce, a koho chce, činí zatvrzelým (Římanům 9:18). Věřím, že takovéto těžké pravdy nechápeme v první řadě tím, že bychom o nich přemýšleli nebo o nich diskutovali, ale tím, že je prostě přijmeme.

I když se tedy zdálo, že Boží příkaz k obětování Izáka je v rozporu s jeho sliby a s jeho láskou, Abraham se mu okamžitě a poslušně podřídil.

B Abraham vydal Bohu to, co mu bylo nejdražší.

Pro Abrahama by to bylo jednodušší, kdyby mu Bůh řekl: „Hodlám si vzít tvůj život!“ A přesto, že Sáru vroucně miloval, jsem si jistý, že by pro něj bylo snazší vzdát se Sáry než obětovat Izáka. V našem textu jsou tři výrazy, které názorně ukazují, jak tvrdé to pro Abrahama bylo, když měl Izáka vydat Bohu.

Za prvé mluví o Abrahamovi jako o tom, komu se „dostalo zaslíbení“. Bůh Abrahamovi opakovaně sliboval, že z něj udělá velká národ. Abraham a Sára čekali pětadvacet let, od doby, kdy bylo Abrahamovi pětasedmdesát let, do doby, kdy mu bylo sto, než jim Bůh dal slíbeného syna Izáka. Po tolika letech čekání bez jakékoli naděje, že by se jeho slib mohl naplnit nějak jinak, jim Bůh nakonec tohoto výjimečného syna dal. A teď Abrahamovi řekne, aby tohoto převzácného syna zabil a spálil na prach!

Za druhé text říká, že Abraham obětoval svého „jedorozeného“ (KR). Abraham už měl Izmaela a později měl ještě další syny s Ketúrou (1. Mojžíšova 25:1-2, 5-6). Neznamená to tedy *jediný* syn, ale spíš *jedinečný* syn, slíbený syn. Je to stejné slovo, kterým Jan označuje Ježíše (Jan 1:14, 18; 3:16, 18; 1. list Janův 4:9), který je Božím Synem v jedinečném smyslu, v jakém Božím Synem nikdo není a být nemůže.

Všichni si ve vztahu ke svým dětem děláme určité naděje: nejde jen o naděje, že budou uchráněny nebezpečí a že nás přežijí, ale také o naděje, že v životě dosáhnou úspěchu. Představte si, o kolik větší naděje si mohl dělat Abraham ohledně Izáka, jedinečného syna podle Božího slibu, který byl počat zázrakem, když všechny lidské naděje zklamaly!

Verš 11:18 ještě zdůrazňuje složitost celé situace tím, že připomíná zaslíbení: „Z Izáka bude pocházet tvé potomstvo.“ To tedy muselo Abrahamovi pořádně zamotat hlavu! Než se Izák narodil, prosil Abraham Boha, aby udělal syna zaslíbení z Izmaela, ale Bůh jeho prosbu odmítl: „A přece ti tvá žena Sára porodí syna a nazveš ho Izák (to je Smíšek). Svou smlouvu s ním ustavím pro jeho potomstvo jako smlouvu věčnou“ (1. Mojžíšova 17:19). Takže teď má Abraham Izáka, kterému je pravděpodobně nějakých dvanáct až dvacet let, a Bůh mu řekne: „Obětuj ho jako zápalnou oběť!“ Nic nebylo Abrahamovi dražšího než Izák, a Bůh teď po Abrahamovi chce, aby Izáka zabil! Když nepočítáme Ježíše a jeho oběť na kříži, Bůh nikdy nikomu nic těžšího nepřikázal!

To, co se právě chstám říct, není jednoduché uplatnit v praktickém životě, ale všichni na tom potřebujeme pracovat: *Bůh by pro mne měl být mnohem cennější, než třeba i ten nejdražší dar, který mi kdy dal.* To měl Ježíš na mysli, když řekl: „Kdo přichází ke mně a nedovede se zřít svého otce a matky, své ženy a dětí, svých bratrů a sester, ano i sám sebe, nemůže být mým učedníkem“ (Lukáš 14:26). V porovnání s tím, jak bychom měli milovat Ježíše, by naše láska k našim nejbližším měla téměř vypadat jako nenávisť.

Ono je snadné přestat se dívat na Dárce a začít se soustředit na jeho dary. Modlíte se, aby vám Bůh dal manžela nebo manželku, a po letech osamělého života Bůh vaši prosbu splní. Potom vám ale hrozí, že tohoto partnera budete milovat více než Boha. Nebo jste bezdětní, a modlíte se za dítě. Bůh vás vyslyší a dá vám krásné dítě. Co kdyby vám Bůh ve své moudrosti a prozřetelnosti toto dítě vzal a nechal je zemřít? Připouštím, že ze ztráty některého z dětí mám dosud největší strach, i když jsou už všechny dospělé. Musíme se ale postavit otázce: Kdyby si Bůh jedno z mých dětí, nebo třeba i všechny, vzal k sobě, zahořkl bych a hněval se na Boha? Nebo bych přijal jeho vůli a řekl spolu s Jóbem: „Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno“ (Job 1:21)?

Dokonce i svou službu Bohu můžeme milovat více než Boha. Člověk se snadno tak zabere do práce na šíření Božího království, že při vši naší zaměstnanosti, dostane Bůh

sedadlo až za službou! Kdysi jsem slyšel hovořit zesnulého Alana Redpatha, příkladného Božího muže. Vyprávěl, jak ho Bůh ranil mrtvicí právě v době, kdy služba procházela rozkvětem a objevilo se v ní množství příležitostí. Ležel v nemocnici a ptal se Boha: „Proč?“ A Pán mu důrazně řekl: „Víš, Alane, ona se ti nějak dostala práce před uctívání!“

Bůh chce mít v našich srdcích absolutně první místo, i kdyby to mělo znamenat obětovat Izáka! Když nám Bůh vezme něco, co je nám drahé, je to pro naši víru těžká zkouška. Uposlechneme ho s tím, že se mu naprosto podřídíme, jako Abraham? Nebo si budeme na Boha stěžovat? Ale jak to Abraham dokázal? Řečeno jedním slovem, „vírou“. Verš 11:19 vysvětluje, jak ve své víře uvažoval:

3. **Víra počítá s tím, že Bůh dodrží své sliby, i kdyby to znamenalo, že udělá věci, které z lidského hlediska nejsou možné.**

Abraham počítal „s tím, že Bůh je mocen vzkřísit i mrtvé. Proto dostal Izáka zpět jako předobraz budoucího vzkříšení.“ Abrahamova víra v Boha byla tak veliká, že si říkal: „Jestli po mně Bůh chce, abych Izáka zabil, a přitom hodlá dodržet svůj slib, bude ho muset vzkřísit z mrtvých!“ Když si člověk uvědomí, že dějiny do té doby nezaznamenaly jediný případ, že by byl někdo vzkříšen z mrtvých, je to ohromující!

Řecké slovo přeložené jako „počítal“ je odvozeno od slova, jehož základní význam souvisí s číselnými výpočty. Časem získalo v užití mimo souvislost s čísly přenesený význam vyjadřující „započtení vlastností či důvodů“. (G. Abbott-Smith: *A Manual Greek Lexicon of the New Testament* [Charles Scribner's Sons], str. 270.) Znamená to vzít nějaká fakta v úvahu, a v jejich světle dospět k závěru.

Abraham neudělal skok víry se zavřenýma očima. Vzal v úvahu Boží vlastnosti a jeho povahu. Bůh je láska, je spravedlivý a všemohoucí. Nikdy nás nepodvede. Je věrný a dodržuje to, co slíbí a k čemu se smlouvou zaváže. Slíbil, že jako Abrahamovi potomci se budou počítat ti, kteří vzejdou z Izáka. Izák ještě neměl žádné potomky, a přece Bůh Abrahamovi přikázal, aby Izáka obětoval. Proto musí mít Bůh v plánu vzkřísit Izáka z mrtvých! Dokonale logické!

Abrahamovy myšlenkové pochody nám ukazují, jak se vypořádat s každou zkouškou víry, s kterou se setkáme. Satan se nás bude soustavně pokoušet donutit k tomu, abychom pochybovali o některých stránkách Božího charakteru či o některých z jeho atributů, nebo je dokonce popírali. Přiměl Evu, aby pochybovala o Boží dobrotě, tím, že naznačoval, že jí Bůh upírá něco dobrého, když zakázal jíst ovoce ze stromu poznání. Občas nás ve zkouškách pokouší, abychom pochybovali o Boží lásce. Proto Pavel zdůrazňuje, že nás žádná zkouška nemůže oddělit od Boží lásky v Kristu (Římanům 8:35-39). Někdy se nás snaží přimět, abychom pochybovali o Boží svrchovanosti: „Dobrý a milující Bůh by nedovolil takovou zkoušku, jakou právě procházáš.“ Ale pokud mu na to naletíte, přiznáváte mu tím víc moci, než kolik jí skutečné má, protože nám může uškodit jen do takové míry, do jaké mu to Bůh výslovně povolí (Jób 1-2).

Jak jsme viděli, víra přenáší to, v co doufáme (Boží sliby), do přítomné skutečnosti. Dokazuje věci, které nejsou vidět (Židům 11:1). Víra věří, „že Bůh jest a že se odměňuje těm, kdo ho hledají“ (11:6). Víra říká spolu s Abrahamem: „I když v této chvíli budí moje situace dojem, jako by Bůh nebyl milující a dobrý, já na základě toho, co mi slíbil ve své smlouvě, věřím, že způsobí, že se pro mne všechno obrátí k dobrému.“ Nebo jak to řekl Josef po všech těch strašných lumpárnách, které mu provedli jeho bratři: „Vy jste proti mně zamýšleli zlo, Bůh však zamýšlel dobro...“ (1. Mojžíšova 50:20).

Poslední část verše, která říká, že Abraham Izáka „dostal zpět jako předobraz“ (KMS), znamená toto: „Průběh událostí byl tak dramatický, že to bylo prakticky totéž, jako kdyby Izák skutečně zemřel a potom byl znovu vzkříšen z mrtvých.“ (Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 484.) Tato slova přitahují naši pozornost k tomu skutečnému hlavnímu důvodu, proč Bůh Abrahamovi přikázal, aby obětoval svého vlastního syna: *Byl to předobraz toho, co měl sám Bůh v úmyslu udělat se svým vlastním Synem na kříži.*

Ten tvrdý příkaz, který dal Bůh Abrahamovi, ve skutečnosti není v rozporu s boží láskou, ale naopak jeho lásku *ukazuje* názorným a nezapomenutelným způsobem, do něhož se dokáže vcítit přinejmenším každý rodič. Nikdy jsem doopravdy nevěděl, jak moc mne můj otec miluje, dokud jsem se otcem nestal sám. Tehdy mi došlo: můj otec mne miloval zrovna tak, jako já miluji své dítě! A Bůh mne miluje ještě mnohem víc! Jak napsal Pavel: „On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno?“ (Římanům 8:32).

Závěr

V září 1930 informoval *Moody Monthly* o průkopnické práci Arthura a Ethel Tyleeových mezi brazilskými indiány kmene Nhambiquara. Dosáhli určitých pokroků v „překonávání předsudků, v budování důvěry, v pochycení základů místního jazyka a v prvních projevech křesťanské lásky.“

Prosincové vydání však přineslo zprávu o tom, jak Arthur Tylee, Mildred Kratzová (zdravotní sestra, která se mezitím k jejich práci připojila) a malé dítě Tyleeových našli krutou smrt právě v rukou Indiánů, které milovali a kterým sloužili. Zatímco Tyleeovi po malých krůčcích získávali jejich důvěru, došlo ke střetu mezi Indiány a zaměstnanci vlády, kteří se pokoušeli v této oblasti postavit telegrafní vedení. Příslušníci kmene zřejmě zmatení ve své nevraživosti vůči vetřelcům napadli misionáře, kteří byli snadným terčem, protože jejich dům byl Indiánům vždy otevřený. Paní Tyleeová byla vážně raněna, ale přežila. Dne 4. ledna 1931 napsala právě na tom místě, kde ztratila manžela, malé dítě a přítelkyni, dopis (*Moody Monthly*, červen 1931).

Úvodem poděkovala všem, kdo se věrně modlí, a ubezpečila je, že na útoku nenesou vinu. „Musíme věřit,“ psala dále, „že se to vše odehrálo až do nejmenšího detailu v souladu s plánem svrchovaně moudrého a milujícího nebeského Otce. Neříkám, že mu musíme rozumět, musíme jen věřit.“ Pokračovala podrobnější zprávou o průběhu útoku, při němž byla nejprve svědkem zavraždění svého manžela a pak ztratila vědomí.

„V té chvíli, kdy jsem se probírala z mrákovitosti bezvědomí a shledala, že jsem ztratila nejen svou rodinu, ale přišla také o celý domov, jsem poznala Otcovu péči tak něžnou a laskavou, že se v ní i prudká osamělost onoho prvního dne odloučení stala čímsi posvátným a posvěceným. Ono „Laskavé světlo“, které nikdy nehasne, ozářilo jeho přítomností dokonce i tyto dny. Proto od vás žádám, abyste věřili společně se mnou, že se nestala žádná nehoda, ale že byla pouze vykonána vůle našeho Otce. K vám, kteří jste Arthura znali a milovali, vznáším prosbu, abyste ho neoplakávali jako mrtvého, ale spolu se mnou se radovali, že byl povolán k vyšší službě.“

Tohle je ten nejvyšší vrcholek víry: když nás Bůh zkouší, vydat mu to, co je nám nejdražší, a spoléhat na to, že dodrží svá zaslíbení. Kéž my všichni stoupáme ve víře stále výš!

Otázky k diskuzi

1. Proč je důležité rozlišovat mezi zkouškou a pokušením? Proč je to hřích, hněvat se na Boha, když podstupujeme zkoušku?
2. Jak můžeme poznat, jestli nám to, že máme něco udělat, říká Bůh nebo jestli to pochází z nějakého jiného zdroje?
3. Znamená víra zařadit rozum na volnoběh? Jak poznáme, kdy bychom se měli přestat pokoušet pochopit a začít pouze důvěřovat?
4. Jak překonat strach, že nám Bůh vezme to, co je nám nejdražší? Jak se s tím máme duševně vyrovnat?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

¹ Něco přes 4250 m. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

VÍRA I VE SMRTI

Židům 11:20-22

Steven J. Cole

24. října 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

24. října 2004
List Židům, lekce 39.

Víra i ve smrti Židům 11:20-22

Puritáni mívali ve zvyku klást důraz na to, jak je důležité, aby se člověk dobře rozžehnal s tímto světem. Toužebně očekávali spolu s apoštolem Pavlem, že „jako vždycky i nyní na mně bude oslaven Kristus, ať životem, ať smrtí“ (Filipským 1:20). Matthew Henry napsal (*Matthew Henry's Commentary* [Revell], sv. 6., str. 946¹):

Jakkoli je milost víry k všestrannému užítku v průběhu celého našeho života, přesto je zvláště užitečná, když umíráme. Víra konečně stojí před svým největším úkolem: pomoci věřícím dobře dokonat, zemřít pro Pána tak, aby mu svou trpělivostí, nadějí a radostí vzdali čest – tak, aby po sobě zanechali svědectví o pravdě Božího slova a o vznešenosti jeho cest...

Když Henry sám ve věku dvaapadesáti let umíral, řekl svému příteli: „Už jsi zaznamenal poslední slova jiných umírajících – a toto jsou moje: že život strávený službou Bohu a ve společenství s ním je tím nejbláženějším životem, jaký kdo může na tomto světě prožít.“

Umírání je zatěžkávací zkouška naší víry. Je dost pevná, aby nás v té chvíli udržela? Když autor Listu Židům jmenuje celou řadu příkladů lidí, kteří žili a zemřeli ve víře, krátce se mezi nimi zmíní o Izákovi, Jákobovi a Josefovi. Připomíná události, které se v jejich životech odehrály krátce před smrtí každého z nich. V Izákově případě autor neříká výslovně, že by Izák měl blízko k smrti, ale k této události došlo, když byl velmi starý, vetčný a nevidomý.² O obou zbývajících mužích autor výslovně konstatuje, že umírali. Ani v jednom případě nebylo ve chvíli, kdy umírali, splnění Božích slibů nijak blízko. Jejich situace zdánlivě popírala, že někdy splněny budou. Tito muži celý život poslouchali Boží sliby a věřili jim, ačkoli je Bůh stále ještě nesplnil. Přesto všichni tři, když umírali, stále soustřeďovali svou víru na to, co mělo přijít, a spoléhali, že Bůh své slovo dodrží. Učí nás, že:

Víra i ve smrti spoléhá na Boha, že splní své sliby o budoucnosti, i když okolnosti těmto slibům zdánlivě protiřechí.

Ačkoli od každého z těchto tří mužů si můžeme vzít poněkud jiné poučení, všechny tři příklady slouží autorovi k tomu, aby jasně vyjádřil jednu a tutéž základní myšlenku. Každý z nich zemřel s vírou v Boží sliby, i když okolnosti zdánlivě hovořily v jejich neprospěch. Pokud jde o Izáka a Jákoba, oba během svého života ve víře několikrát selhali, a přesto z Boží milosti proběhli cílovou páskou v plné síle víry. Jsou ilustrací toho, co napsal Pavel: „... jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista“ (Filipským 1:6). Pokud jsme vy a já z Boží milosti nastoupili na cestu života ve víře, ze stejné milosti budeme ve víře silní i tehdy, až budeme umírat, a navzdory všem okolnostem tak dosvědčíme lidem kolem nás, že Boží zaslíbení jsou pravdivá.

1. Izákova víra v Boží sliby navzdory okolnostem, které těmto slibům zdánlivě odporovaly, se projevila, když požehnal Jákobovi a Ezauovi (11:20).

„Izák věřil, a proto Jákobovi a Ezauovi dal požehnání v pohledu do budoucna.“ Tento příběh

najdeme v 1. Mojžíšově 27. Izák byl starý a nevidomý. Zavolal si svého oblíbeného syna Ezaua a požádal ho, aby ulovil nějakou čerstvou zvěřinu a udělal mu z ní jeho oblíbenou specialitu. Pak že mu požehná.

Otcovské požehnání pro prvorozeného syna zahrnovalo dvojnásobný podíl na rodinném dědictví spolu s prorockými slovy o jeho budoucnosti. Když se dvojčata narodila, Bůh Rebece výslovně řekl: „Ve tvém lůnu jsou dva národy; dvojí lid se z tvých útroby rozdělí. Jeden lid bude silnější než druhý a starší bude sloužit mladšímu“ (1. Mojžíšova 25:23 NBK). Jákob, praotec národa Izrael, byl mladší. Ezau, praotec národa Edóm, byl starší. Izák se ovšem viděl jenom v Ezauovi, zatímco mámino zlato byl Jákob.

Když matička vyslechla, že se tatíček chystá svolávat rodinné požehnání na hlavu staršího potomka, nelenila a uvedla do chodu plán, jak by mohl požehnání shrábnout její favorit. Jestli si myslela, že tím zachrání Boží proroctví, aby se na ně nezapomnělo, nebo jestli se do toho pletla jenom proto, že se snažila ohlídat zájmy svého oblíbence, to nevíme. Pravděpodobně šlo ale spíš o tu oblíbenost. Izák patrně neměl v úmyslu stavět se proti zjevenému Božímu slovu. Nejspíš nechápal, jak je důležité, a prostě se v případě svého oblíbeného syna držel zavedeného zvyku. Určitě se ale dvakrát nesnažil ptát se Boha, co to proroctví znamená a jak by se jím měl řídit. Zdá se, že mu mnohem víc záleželo na tom, aby se zahryzl do svého oblíbeného masíčka, než na tom, aby chodil po Božích cestách.

Předpokládám, že víte, jak to bylo dál: Jákob si na sebe vzal Ezauovo odění a svému staříckému otci zanesl mámin guláš, aby ho podfoukl a bráškově tak vyfoukl požehnání. Oklamán Izák pak požehnal Jákobovi a tak nedopatřením naplnil proroctví, které Bůh kdysi dal Rebece.

Možná vám vrtá hlavou: „Jak mohl Izák jednat *vírou*, když se stal obětí podvodu? Vždyť ani nevěděl, co dělá!“ Autorovi ale nešlo o takové podrobnosti; nezabývá se ani rozdílem mezi požehnaním pro Jákoba a pro Ezaua. Spíš klade důraz na to, že když Izák požehnal svým synům, jednal ve víře, že Bůh prorocké stránky tohoto požehnání v budoucnosti naplní. K Izákovu dobru je nutno poznamenat, že když na podvod přišel, neodvolal v hněvu své požehnání. Naopak si, zdá se, uvědomil, že to, co Bůh Rebece při narození dvojčat řekl, se skutečně stane. Proto Ezauovi oznámil, že požehnal jeho bratrovi, a pak to potvrdil: „Požehnaný také zůstane“ (1. Mojžíšova 27:33).

Těsně předtím, než Jákob uprchl do Cháranu, mu Izák nařídil, aby si nebral za ženy dcery Kenaánu. Pak mu řekl: „Kéž ti Bůh všemohoucí požehná, rozplodí tě a rozmnoží. Bude z tebe společenství lidských pokolení. Kéž ti dá požehnání Abrahamovo, tobě i tvému potomstvu, abys obdržel zemi, v níž jsi hostem a kterou Bůh dal Abrahamovi“ (1. Mojžíšova 28:3-4). Jákob ještě neměl ani manželku, natož aby z něj pocházelo *společenství lidských pokolení*! Ani Izák, ani Jákob nevlastnili ze zaslíbené země ani dlaň, když nepočítáme jeden jeskynní hrob! Izák však tím, že vyhlásil toto požehnání, projevil víru, že Boží sliby nezklamou, i když v té chvíli nic nenasvědčovalo tomu, že se vůbec někdy splní.

V příběhu, na který nás upamatovává verš Židům 11:20, se žádný z účastníků příliš nevyznamenal, nepočítáme-li Izákovu víru v pohledu do budoucna. Izáka podle všeho víc zajímalo chutné sousto než Boží prorocké slovo. Ezau byl světský člověk, který dal před svým duchovním dědictvím přednost misce guláše. Rebeka úmyslně oklamala svého manžela a naváděla ke lhaní také svého syna. Jákob souhlasil, že bude lhát, a zneužil toho, že jeho otec je nevidomý.

Bůh ale celé to melodrama, kde každá postava jedná zcela sobecky, bez ohledu na Boha,

použil k tomu, aby naplnil svůj svrchovaný záměr. Bůh vyvolil Jákoba a odmítl Ezaua. Jeho záměr se uskuteční podle jeho rozhodnutí (Římanům 9:11-13). Nezáleží na tom, jestli lidé Boží záměr dokonale chápou. Izák mu napřed evidentně vůbec nerozuměl. Nezáleží na tom, jestli lidé Boha poslouchají, i když by ho poslouchat měli. On ale Rebečinu a Jákobovu lest použil pro svůj záměr. Když tento příběh připomíná Pavel, říká, že Boží vyvolení nezávisí „na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se namáhá, ale na Bohu, který se smilovává“ (Římanům 9:16).

Příběh o tom, jak Izák požehnal svým synům, je v Bibli proto, abychom se naučili důvěřovat Bohu, i když se zdá, že naše situace odporuje jeho slibům. Když vidíme všechen ten hřích kolem sebe, dokonce i u těch, kdo o sobě tvrdí, že jsou Boží děti, snadno si můžeme pomyslet: „Že by Církev někdy dokázala splnit Velké poslání nebo že by mohla přinášet slávu Božímu jménu, na to prostě není šance.“

Ale Bůh řekl, že se kolem jeho trůnu shromáždí lidé ze všech kmenů, jazyků, národů a ras, vykoupení Ježíšovou krví (Zjevení 5:9). Řekl, že církev bude bez poskvrny a vrásky, připravená jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha (Efezským 5:27; Zjevení 21:3). *Jeho záměr se naplní* – navzdory všem našim nedostatkům a selháním. To by pro nás neměl být důvod, abychom bezmocně pokrčili rameny nebo dále žili v hříchu, aby se rozhojnila milost. Mělo by to pro nás být povzbuzením k věrnosti navzdory zkalmáním s hříšnými lidmi nebo zlověstnými událostmi ve světě. Mělo by nás to vést k tomu, abychom byli pevní a nezviklatelní v Hospodinově díle s vědomím, že naše práce není v Pánu nikdy marná (1. Korintským 15:58).

2. **Jákobova víra v Boží sliby navzdory okolnostem, které těmto slibům zdánlivě odporovaly, se projevila, když požehnal Josefovým synům a poklonil se Bohu (11:21).**

Autor zmiňuje dva Jákobovy činy, a to v obráceném pořadí:

A Jákobova víra v Boží sliby navzdory okolnostem, které těmto slibům zdánlivě odporovaly, se projevila, když požehnal Josefovým synům.

Tuto událost zaznamenává 1. Mojžíšova 48. Jákob a všichni jeho synové i s rodinami se odstěhovali do Egypta, aby přežili hladomor. Josef se doslechl, že jeho staříčkový otec je nemocný, šel ho navštívit a své dva syny vzal s sebou. Jákob vzpomínal, jak se mu ukázal Hospodin a potvrdil přitom abrahamovskou smlouvu. Potom prohlásil Josefovy dva syny za vlastní jako své dědice. To v podstatě znamenalo prohlásit Josefa za prvorozeného, který dostane dvojnásobný podíl na dědictví. Rúben, skutečný prvorozený, zaplatil ztrátou svého postavení za to, že obcoval s Bilhou, ženinou svého otce (1. Mojžíšova 35:22; 49:4). A tak teď každý z obou Josefových synů dostane celý podíl z dědictví.

Když ale Jákob vložil ruce na chlapce, aby jim požehnal, záměrně je dal křížem, takže pravou vložil na mladšího Efrajima a levou na staršího Manasesa. To Josefa vyvedlo z míry a pokusil se otce opravit. Jákob ale odpověděl, že dobře ví, co dělá. Předpověděl, že oba synové budou velicí, ale že ten mladší bude mít víc potomků než ten starší (1. Mojžíšova 48:19), a proto postavil Efrajima nad Manasesa.

Tento příběh má tři aplikace:

- 1) Boží cesty nejsou lidské cesty – podléhají jeho svrchovaným rozhodnutím a nakonec zvítězí nad lidskými.

Podle přirozeného pořadí by měl prvorozený Manases dostat přednost před svým mladším bratrem. Ale i sám Jákob byl živým důkazem toho, že Bůh může lidské cesty změnit a dát přednost mladšímu před starším. Navzdory lidské nevědomosti a hříšnému sklonu dělat si věci po svém mají Boží cesty a Boží rozhodnutí vždy navrch.

To se týká i způsobu spasení. Lidská cesta závisí na lidských rozhodnutích a na lidských zásluhách: dobří lidé, kteří dělají správná rozhodnutí, mohou dovnitř; zlí lidé, kteří dělají špatná rozhodnutí, musí ven. Boží způsob spasení ale závisí na *jeho* rozhodnutí a na jeho záměru, ne na lidských rozhodnutích (Lukáš 10:22; Jan 1:13; 6:65, 70; Římanům 9:11, 15-18). Řečeno s Jakubem: „Z jeho rozhodnutí jsme se znovu zrodili slovem pravdy, abychom byli jakoby první sklizní jeho stvoření“ (List Jakubův 1:18). Spasení stojí na Boží vůli a na Boží moci.

- 2) Jako rodiče a prarodiče bychom měli stát spíš o to, aby naše děti dosáhly duchovního požehnání, než aby měly úspěch ve světě.

Efrajim a Manases byli syny druhého nejmocnějšího muže v Egyptě. Byli vychováni v těch nejpřepychovějších podmínkách na světě. Nepochybně byli blízkými přáteli faraonových dětí. O všechny jejich potřeby se starala armáda služebnictva. Dostalo se jim toho nejlepšího vzdělání, které bylo v té době dostupné. měli zdědit spoustu peněz. Mohli snadno dosáhnout úspěchu v jakékoli kariéře, kterou by si v Egyptě vybrali. Za těchto okolností by bylo přirozené, kdyby jim jejich dědeček požehnal slovy: „Necht' se vám v Egyptě daří tak, ja se dařilo vašemu otci. Kéž nashromáždíte veliké bohatství a okusíte to nejlepší ze všeho, co může svět nabídnout!“

Ale Jákob, prostý pastýř, pobývající v Egyptě jako návštěvník, aby unikl hladomoru, který postihl Kenaán, adoptuje tyto dva prince jako vlastní a udělí jim Abrahamovo požehnání. Kdyby jejich otec uvažoval takovým způsobem, jakým uvažují lidé ze světa, mohl by si pomyslet: „Hele, hele, ne tak hr! Ty jim tu dáváš dvojitý podíl na vyhladovělém Kenaánu, a přitom ti tam až na jednu hrobku v nějaké jeskyni nepatří ani píď země! Tady v Egyptě mají všechno, o čem se jim jen může zdát, a ty jim dáváš hrst vysušené hlíny, která ti ani nepatří, abys ji někomu mohl dát!“

Co ale Jákob svým vnukům *doopravdy* dal? Vírou v Boží dosud nesplněné sliby jim dal podíl na Abrahamových duchovních požehnáních, která jsou daleko lepší než světská požehnání Egypta. I když Jákob neměl ani kousek hmatatelného důkazu o tom, že Bůh jeho potomkům zemi dá, věřil Božím zaslíbením a ta také předal svým vnukům.

Je tragédie, že mnoho dnešních křesťanských rodičů doufá spíš v to, že jejich děti dosáhnou úspěchu po materiální stránce, než v to, že budou úspěšné duchovně! Byli by na vrcholu blaha, kdyby se dozvěděli, že jejich děti byly přijaty ke studiu na lékařské škole nebo podepsaly výnosnou profesionální smlouvu s některým sportovním klubem. Kdyby jim ale jejich děti řekly, že se hodlají věnovat práci na misijním poli v nějaké chudé zemi, pokusili by se s nimi promluvit v snaze „přivést je k rozumu“. Byli by neradi, aby jejich děti „promrhaly svůj život“, a přitom z toho (v materiálním smyslu) nic neměly. A kromě toho by rádi měli vnoučata nablízku. To je naprosto světský postoj! V první řadě a především bychom měli chtít, aby naše děti žily s Bohem, ať je jeho cesty vedou kamkoli, ať v otázce výběru povolání či ve smyslu čistě geografickém.

3) Bůh má svrchované právo dávat svým dětem po hmotné i po duchovní stránce rozdílné dary a odlišná postavení.

Příběh Jáкова a Ezaua ukazuje, že Bůh může podle svého svrchovaného záměru dělat rozdíly mezi jednotlivci, pokud jde o jejich spasení (Římanům 9:10-18). Ale příběh o tom, jak Jákob požehnal Efrajimovi a Manasesovi, ukazuje, že Bůh může podle svého záměru udílet nestejná hmotná a duchovní požehnání i těm, kdo jsou jeho dětmi. Někteří jsou bohatí, jiní ne. Někteří mají mocná duchovní obdarování, jiní mají menší obdarování (1. Korintským 12:4-7). každý z nás je odpovědný za to, aby to, co mu Bůh svěřil, používal k šíření jeho království, aniž by se porovnával s ostatními³ nebo závistivě toužil po tom, aby také měl to, co dostali oni.

B Jákobova víra v Boží sliby navzdory okolnostem, které těmto slibům zdánlivě odporovaly, se projevila, když se poklonil Bohu.

Jákob se poklonil Bohu nad vrcholem své berly. Stalo se to dříve, než požehnal Josefovým synům (1. Mojžíšova 47:29-31). Jákobův život se chýlil ke konci, a tak pozval Josefa, aby ho přišel soukromě navštívit. Požádal ho, aby mu pod přísahou slíbil, že ho nepohřbí v Egyptě, ale v makpelské jeskyni k jeho předkům. Když Josef přísahal, že to udělá, Jákob se poklonil Bohu.

Mezi masoretským textem, ze kterého vycházejí naše překlady Starého zákona, a Septuagintou⁴ je určitá nesrovnalost: masoretský text říká, že se Jákob poklonil „k hlavám lůžka“, zatímco podle LXX se poklonil „k vrcholu své berly“.⁵ Hebrejšтина se až do šestého až osmého století n. l. psala bez samohlásek; teprve poté doplnili židovští učenci samohláskové značky. Dotyčné podstatné jméno lze doplnit samohláskami tak, že znamená „lůžko“, ale také tak, že znamená „berla“. Jelikož LXX byla přeložena asi devět století před tím, než byl masoretský text osamohláskován, je pravděpodobnější, že původnímu textu odpovídá spíše její „berla“. (Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 4488-489.)

Tak či onak jde především o to vykreslit portrét starého muže, jehož tělo je sice křehké, ale který má pevnou víru v Boží sliby. I když dnes si všichni jeho potomci žijí pohodlně v Egyptě, nehodlá naznačovat, že je to v pořádku. Když Josef odpřísáhne, že ho pochová v Kenaánu, pokloní se Bohu, protože v Josefově slibu spatří záblesk naděje, že Bůh své sliby splní. Berla možná symbolicky připomíná poutnický život, který Jákob vedl jako dědic toho, co Bůh slíbil Abrahamovi. Jeho naděje nebyly orientovány na tento život, ale na Boží slib lepší vlasti, totiž nebeské vlasti (11:16). A proto, i když umíral jako nemajetný a v cizině, zemřel plný víry v Boží zaslíbení.

3. Josefova víra v Boží sliby navzdory okolnostem, které těmto slibům zdánlivě odporovaly, se projevila, když mluvil o exodu a ustanovil, co se má stát s jeho kostmi (11:22).

Obě zmínky se týkají stejné události (1. Mojžíšova 50:24-25). Když Josef umíral, řekl svým bratrům, že Bůh je určitě přivede zpět do země, kterou slíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Potom je zavázal přísahou, aby jeho kosti vzali s sebou, až se do Kenaánu budou vracet.

Josef během svého života při mnoha příležitostech prokázal pevnou víru v Boha. Odolal, když se ho Potífarova žena pokoušela svést. Zůstal věrný Bohu, když byl nespravedlivě

uvězněn. Jeho víra mu při několika příležitostech umožnila vykládat sny. Jednal zbožným způsobem s bratry, kteří se proti němu provinili. Spravedlivě a nezištně spravoval prostředky programu potravinové pomoci. Autor Listu Židům ale všechny tyto příklady Josefovy víry pomíjí a vybírá si tuto zmínku o jeho kostech! Proč?

Hlavní důvod je ten, že zde se nám Josef ukazuje jako umírající člověk ve chvíli, kdy se nezdá pravděpodobné, že se Boží sliby vůbec někdy splní. Bůh je Abrahamovi dal už před více než dvěma sty lety, a teď se jeho potomci nacházejí v Egyptě, ne v Kenaánu. Díky Josefovi se jim v Egyptě prozatím dařilo docela dobře; zotročeni byli až po Josefově smrti. Bude to trvat ještě dalších více než dvě stě let, než je Mojžíš z Egypta odvede a potom dalších čtyřicet let, než se konečně dostanou do Kenaánu. Josef přesto mluví o exodu a říká, co mají udělat s jeho kostmi, až z Egypta odejdou.

Tím se rozloučil se všemi úspěchy, kterých dosáhl v Egyptě, a přihlásil se k Božímu lidu a k Božím slibům. Nechtěl velikou hrobku v Egyptě, kam by příští generace Egyptanů chodili skládat holdy muži, který jejich zemi zachránil před katastrofou. Místo toho chtěl, aby místem jeho posledního odpočinku bylo místo v zemi božího zaslíbení. Jeho přání ohledně toho, jak má být pohřben, bylo pro jeho lid mohutnou výzvou, aby se nespokojili s požehnáním Egypta. Měli by se spokojit pouze s Božími sliby do budoucna.

Pokoušení úspěchu a pohodlí jsou často větší než ta pokoušení, kterým čelí lidé žijící v chudobě. Chudý člověk lépe vidí svou potřebu spoléhat na Boha, zatímco bohatý se snadno může začít spoléhat na své bohatství a na Boha zapomenout. Příběh o Josefových kostech by nám měl připomínat, abychom nedoufali v materiální úspěchy, ale abychom si uvědomili, jak zbytečné je bohatství, když ležíme na smrtelné posteli. Jak nesmírně bohatí ale ve skutečnosti jsme, když doufáme v Boží sliby ohledně věčnosti! Co člověku prospěje, když získá celý svět, ale přitom ztratí nebo zmaří svou duši (Lukáš 9:25; srovnej Lukáš 12:15-21)?

Závěr

Před mnoha lety ztroskotala loď jménem "The Empress of Ireland", na jejíž palubě se kromě mnoha dalších cestujících nacházelo sto třicet důstojníků Armády spásy. Z nich se zachránilo jen jedenadvacet. Zbýlých sto devět utonulo a ani jeden na sobě neměl záchrannou vestu. Mnozí z těch, kdo přežili, vyprávěli, jak tito stateční lidé, když viděli, že není dostatek záchranných vest, svlékali své vlastní a předávali je ostatním se slovy: „Já znám Ježíše, takže mohu zemřít spíš než ty!“ (*Our Daily Bread*, podzim 1980.)

Jedna mladá žena s rakovinou hrtanu se připravovala na operaci. Její šance na přežití byly zanedbatelné a v nejlepším případě mohla na zbytek života ztratit schopnost řeči.

„Začneme,“ oslovil ji chirurg, „takže jestli chcete něco říct...“ Žena chvilku mlčela, potom několikrát pohnula ústy, jako by chtěla promluvit, až konečně pronesla jasným, vyrovnaným hlasem: „Buď požehnáno Ježíšovo jméno.“ Nevím, jak ta operace dopadla. Vím ale, že důvěřovala Božím slibům, i když se zdálo, že okolnosti jim odporují.

Víra i ve smrti spoléhá na to, že Bůh splní své sliby ohledně budoucnosti, i když se zdá, že okolnosti tyto sliby popírají. Takovouto vírou se řadíme po bok Izáka, Jákoba a Josefa, kteří všichni zemřeli ve víře, „i když se splnění slibů nedožili, nýbrž jen zdálky je zahlédli a pozdravili“ (Židům 11:13).

Otázky k diskuzi

1. Proč je víra v Boží svrchované vyvolení pro skutečnou jistotu spasení nezbytná?
2. Jak byste odpověděli na námitku, že jestli se Boží záměr, pokud jde o spasení jednotlivých lidí, stejně naplní, tak není zapotřebí, abychom svědčili?
3. Měli by křesťanští rodiče odkázat velké dědictví dětem, které jsou ve světě? Proč ano, proč ne?
4. Proč musí věřící doufat v Boží sliby ohledně nebe, a ne ve zdraví a bohatství na tomto světě?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Srovnej rovněž *Matthew Henry's Concise Commentary**, komentář k Židům 11:20-31. — pozn. překl.
- ² Z 1. Mojžíšovy 27:2-4 je zřejmé, že Izák jednal s výhledem na to, že mohl zemřít každou chvílí, i když pak ve skutečnosti žil ještě aspoň čtyřicet tři let: Jákob ihned po těchto událostech uprchl před Ezauovým hněvem k Lábanovi (1. Mojžíšova 27:41-45), kde se mu po čtrnácti letech narodil Josef (1. Mojžíšova 30:22-26; 31:41). Josefovi bylo třicet let, když vyložil faraónovy sny (1. Mojžíšova 41:46). Poté následovalo sedm let hojnosti (1. Mojžíšova 41:47, 53) a sedm let hladu (1. Mojžíšova 41:54). Ve druhém roce hladu přichází do Egypta i Jákob (1. Mojžíšova 45:6, 11), tehdy stotřicetiletý (1. Mojžíšova 47:9, 28). To je celkem nejméně padesát tři let. Izák, o šedesát let starší než Jákob, by se tehdy dožil sto devadesáti let (viz 1. Mojžíšova 25:26), zemřel však již o deset let dříve, ve věku sto osmdesáti let (1. Mojžíšova 35:28-29). — pozn. překl.
- ³ Galatským 6:4-5 — pozn. překl.
- ⁴ LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
- ⁵ 1. Mojžíšova 47:31 LXX, podle překladu citace v Židům 11:21 ČEP — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

JAK SE ROZHODUJE VÍRA

Židům 11:23-26

Steven J. Cole

31. října 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

31. října 2004
List Židům, lekce 40.

Jak se rozhoduje víra Židům 11:23-26

Každého z nás staví život do situací, kdy se musí rozhodnout, a naše volby s sebou mnohdy nesou závažné důsledky. V roce 1920 udělal management baseballového týmu Boston Red Sox chybné rozhodnutí: prodal Babea Rutha týmu New York Yankees. Když k nim Ruth přišel, udělal v deseti z dvanácti následujících sezón více homerunů, než celý tým Bostonu dohromady. Od roku 1918, kdy za ně hrál Ruth, nevyhráli Red Sox World Series¹ ani jednou – až teprve tento týden!

Roku 1938 prodali Joe Schuster a Jerry Siegel za 130 dolarů všechna práva na komiksovou postavu, kterou společně vytvořili. Jak se ta postava jmenovala? Superman! Roku 1955 prodal Sam Phillips firmě RCA Victor Records výhradní právo na nahrávky mladého zpěváka jménem Elvis Presley, a přišel tak o tantiémy z miliard nahrávek. (*Reader's Digest* [7/85], str. 173.) Špatná rozhodnutí!

Náš text mluví o dvou správných rozhodnutích, která měla významný dopad na světové dějiny. To první bylo ve své době poměrně obvyklé. Jeden otrok a jedna otrokyně ve starověkém Egyptě se rozhodli, že se vzepřou královskému výnosu, který nařizoval zabít každé novorozeně mužského pohlaví, a že svého synka ukryjí. Z chlapečka pak vyrostl Mojžíš, velký vysvoboditel svého lidu. Druhou volbu provedl Mojžíš sám a byla těžší. Rozhodl se vzdát se svého vlivného a výnosného postavení, aby se mohl postavit na stranu zotročeného Božího lidu. Obě rozhodnutí byla motivována *vírou* a poučením, která z nich plynou, s sebou nesou důsledky pro naši věčnost. Obě volby nás učí, že:

Když se vírou rozhodneme uposlechnout Boha, přináší to s sebou sice dočasné utrpení, ale také věčná požehnání.

1. Když se Mojžíšovi rodiče vírou rozhodli uposlechnout Boha, přineslo to s sebou sice dočasné utrpení, ale také věčná požehnání (11:23).

Mojžíšovi rodiče nejsou v Listu Židům ani v původním vyprávění ve 2. Mojžíšově uvedeni jménem. Ve 2. Mojžíšově 6:20 jsou jako otec a matka Mojžíše a jeho o tři roky staršího bratra Árona jmenováni Amrám a Jókebed. Ovšem vzhledem k tomu, že Židé často nazývali „otcem“ či „matkou“ také předky o mnoho generací starší, nemůžeme si být jisti, že to opravdu byli Mojžíšovi bezprostřední rodiče. (Walter Kaiser: *Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 2., str. 308.) Nejstarší dítě v rodině byla dívka Miriam.

Z výsadního postavení, kterému se v Egyptě těšili za Josefa, klesli Židé na úroveň pohrdaných otroků pro těžké práce. Obavy vyvolané příliš rychlým početním přírůstkem židovského obyvatelstva vedl faraóna k vydání příkazu, že všichni novorození židovští chlapci mají být vhozeni do Nilu.

Za těchto zoufalých okolností se jistým židovským manželům narodilo „krásné dítě“ mužského pohlaví (řecký text Židům 11:23 vychází ze 2. Mojžíšovy 2:2 LXX²). Vzhledem k tomu, že většina rodičů považuje *každé* své dítě za krásné, muselo být na Mojžíšovi něco

opravdu výjimečného. Štěpán ho ve Skutcích 7:20 označuje doslova za „krásného před Bohem“ (KMS). Jan Kalvín poukazuje na to, že Písmo zakazuje posuzovat podle vnějšího vzhledu, takže Mojžíšovi rodiče museli na svém synovi vidět něco, co v nich vzbudilo naději, že to je slibovaný vysvoboditel svého lidu. (*Calvin's Commentaries* [Baker], komentář k Židům 11:23, str. 292.) Protože si říkali, že pro něj Bůh určil tak významnou úlohu, neuposlechli královský výnos a po tři měsíce ho ukřývali. Toto rozhodnutí, založené na víře, znamenalo dočasné utrpení, ale přineslo věčná požehnání.

A Když se Mojžíšovi rodiče vírou rozhodli uposlechnout Boha, přineslo to s sebou dočasné utrpení.

Verš 11:23 říká, že se nezalekli královského rozkazu. Tak proč tedy svého syna schovávali, když se nebáli? Proč se s ním neukázali na veřejnosti, když se spoléhali na Boha? Víra se nevyklučuje s rozvahou. Důvěřovat Bohu neznamena lehkomyšlně hazardovat. Mojžíšovi rodiče se sice královského nařízení nezalekli – v tom smyslu, že se mu vzepřeli – ale nepochybně se strachovali nejen o život svého chlapečka, ale také o životy jich všech. Kdyby na ně totiž přišly faraónovy stráže, byla by za neposlušnost králi popravena celá rodina. Rozhodnutí skrývat synka, které vírou udělali, tedy vystavilo celou rodinu hrozbě smrti.

Dovedete si představit, jak museli být opatrní! Kdykoli děťátko ve dne nebo v noci zaplakalo, museli mu něčím zacpat pusy, a přitom se ho snažit ukonejšit. Svým zbývajícím dětem nemohli dovolit, aby si hrály s dětmi ze sousedství, z obavy, že by jim mohlo něco o malém bratříčkovi uklouznout. Když faraónova policie pátrala v okolí po nově narozených chlapcích, seděla rodina v tiché hrůze.

Když se člověk vírou rozhodne uposlechnout Boha, vždycky se tím vystaví určitým rizikům. Nezapomeňte, že když se tito manželé rozhodovali, nevěděli ještě, jak to dopadne! Za to, co udělali, je mohli všechny pobít. Hodit novorozeného synáčka do řeky by jim sice nepochybně působilo strašlivá muka, ale v duchu by si to mohli omlouvat třeba takto: „Co jiného jsme mohli udělat? Nejpiš by nás chytli a zahynula by celá naše rodina. Stejně by žil jako ubohý otrok, jako my ostatní. Vládnoucí moci se prostě musíme podřizovat!“

Místo toho se rozhodli poslechnout Boha a čelit případným následkům. Neviditelného Boha, od něhož pochází všechen život, se báli více než královského trestu smrti. Vydá-li jednoho dne naše vláda – tak jako vláda v Číně – nařízení, že rodina smí mít jen jedno dítě a všechny ostatní musí být zabity interrupcí, budeme jako Boží lid muset podstupovat riziko a poslouchat Boha s tím, že neuposlechneme vládu. Následkem může být vězení, ztráta příjmů nebo jiná strádání, jak mohou dosvědčit mnozí čínští křesťané. Když se vírou rozhodneme poslechnout Boha, často je výsledkem dočasné utrpení.

B Když se Mojžíšovi rodiče vírou rozhodli uposlechnout Boha, přineslo to s sebou věčná požehnání.

Z jejich syna vyrostl největší vůdce v izraelských dějinách. Vysvobodil Židy z otroctví. Pod Božím vedením sepsal prvních pět knih Bible. Zdánlivě bezvýznamné rozhodnutí zachránit jeden maličký život mělo obrovský dopad na světové dějiny! Možná se nikdy nedozvíme, jaká věčná požehnání vyplynou z toho, že se vírou rozhodneme poslechnout Boha. Jeho požehnání však z takovýchto rozhodnutí skutečně plynou.

C Když se Mojžíšovi rodiče rozhodli uposlechnout Boha, rozhodli se *vírou*.

Autor listu Židům uvádí, že u základů tohoto významného rozhodnutí byla *víra*. Když chce Bůh svému lidu vzbudit neobyčejně obdarovanou vůdčí osobnost, která pak pro něj vykoná velké věci, často používá víru málo známých rodičů či prarodičů. Nebýt proslulého syna, upadli by Mojžíšovi rodiče v zapomnění jako obyčejní otroci. Bůh ale jejich odvážnou víru použil mocným způsobem. Zachariáš a jeho žena Alžběta byli postarší bezdětní manželé. Byli však věrní Bohu a on si je použil. Narodil se jim Jan Křtitel a oni ho vychovávali ke smělé víře. Marie byla neznámá židovská dívka, která byla ochotná věřit Božímu slovu, i když to znamenalo čelit posměchu kvůli synovi počatému bez manžela. Bůh jejím prostřednictvím přivedl na svět Spasitele.

Před lety jsem četl vlastní životopis velkého britského kazatele Charlese Spurgeona. Když jsem si pak jednoho dne šel do lesa zaběhat, modlil jsem se modlitbu „hop nebo trop“: prosil jsem Boha, aby moji službu požehnal stejně jako Spurgeonovu. Spurgeon byl nejfenomenálnější z pastorů 19. století. Každý týden zaplňovaly jeho církve tisíce lidí. Návštěvnost se měřila podle toho, kolik jich museli poslat pryč! Pod vlivem jeho kázání uvěřily v Krista tisíce lidí. V jeho škole získaly vzdělání stovky pastorů. V jeho sirotčincích nacházeli péči sirotci. Pokud jde o počet titulů, vydal více knih než kterýkoli jiný autor v dějinách, a Bůh jejich prostřednictvím i nadále mocně působí. Nemodlil jsem se tedy za žádnou maličkost!

Ale jakmile jsem se domodlil, vytanula mi na mysli otázka: „A co *John Spurgeon*?“ To byl Charlesův otec. Byl to věrný pastor v jednom anglickém městečku. Nebýt otcem proslulého syna, byl by v dějinách zcela zapadl. Takových zbožných, věrných pastorů jako John Spurgeon byly tisíce, ale takových jako jeho syn jen pár. Pán mi říkal: „Pečuj o moje stádo a veď svou rodinu stejně věrně jako John Spurgeon. Já sám rozhodnu, jestli tě mám použít tak jako Charlese Spurgeona.“

Jako rodiče bychom měli žít vírou a prosit Boha, aby učinil, že naše děti budou „krásné“ před ním. Nejprve je musíme, tak jako Mojžíšovi rodiče, chránit před zlým světem. Učíme je chodit po Božích cestách a modlíme se za jejich spasení. Nakonec je musíme pustit do světa a důvěřovat Bohu, že se o ně postará. Dokonce i poté, co Mojžíše zachránila z řeky faraónova dcera, se za něj rodiče museli léta modlit: „Pane, uchraň ho před tou spoustou duchovních nebezpečí faraónova dvora a uč ho, aby tě následoval!“ Poslouchejte Boha vírou a svěťte své děti do jeho péče. Možná je významným způsobem použije pro svoje království!

2. Když se Mojžíš vírou rozhodl uposlechnout Boha, přineslo to s sebou sice dočasné utrpení, ale také věčná požehnání (11:24-26).

Do těchto tří veršů je nahuštěn pořádný kus historie. Nemohu si dovolit víc, než se pouze letmo dotknout jen několika poučení, která z ní plynou.

A Když se Mojžíš vírou rozhodl uposlechnout Boha, přineslo to s sebou dočasné utrpení.

Když se Mojžíš odmítl nechat nazývat synem faraónovy dcery a raději chtěl snášet příkoří s Božím lidem, vybral si utrpení přinejmenším ve čtyřech směrech.

1) Mojžíš se rozhodl snášet bolest vzájemného odcizení a nepochopení ze strany adoptivní rodiny.

Faraónova dcera Mojžíše zachránila před smrtí, přijala za syna a vychovávala v nádheře

faraónova paláce. I kdyby ve své přirozené rodině přece jen přežil, byl by jeho osudem těžký život otroka. Místo toho vyrůstal v nejpřepychovějších podmínkách, jaké si lze představit. Skutky 7:22 říkají, že byl „vychován ve vši egyptské moudrosti a byl mocný v slovech i činech“.

Jen si představte ty zraněné city a nepochopení, jež musely zaplavit faraónovu dceru, když se Mojžíš rozhodl opustit všechno, co mu poskytla, a stát se jedním z těch otroků na těžkou práci! Faraón musel zuřit, když se o tom doslechl: „Ten nevděčný mizera! Po tom všem, co jsme pro něj udělali!“ Když se rozhodnete následovat Ježíše Krista, může to s sebou nést i to, že opustíte vzdělání a pohodlný životní styl, jež vám zajistila vaše rodina, a následkem toho budete muset snášet bolest odcizení a nepochopení.

2) Mojžíš se rozhodl snášet ztrátu světských poct, potěšení a bohatství.

Jako syn faraónovy dcery se Mojžíš těšil vznešenějšímu postavení, než prakticky všichni v celém Egyptě. Když se rozhodl připojit k židovským otrokům, vystavil se pohrdání a výsměchu. Jako člen královské rodiny na faraónově dvoře si Mojžíš užíval všech potěšení, o jaká by mohl člověk stát. Žil v luxusu (představte si nádheru Tutanchamónovy hrobky!), jedl nejlepší jídla, jaká se dala připravit, oblékal se do nejkrásnějších rouch podle nejnovější módy. Kdyby chtěl, mohl si užívat rozkoší, jaké mu mohly poskytnout nejkrásnější ženy Egypta. Měl takové bohatství, že si mohl koupit vše, co se mu zamlouvalo, a žít celý zbytek života bez práce. Když se ale vírou rozhodl poslechnout Boha, okamžitě o to všechno přišel!

Zaujímat vysoké postavení nebo mít majetek a žít díky tomu příjemným životem nemusí být nutně hřích. Josef, který Boha následoval, měl obojí. Když ale Bůh povolal Mojžíše, aby se toho všeho vzdal a vyvedl Izraelce z otroctví, bylo by pro něj v dané chvíli hříchem žít dál stejně jako předtím. Bible také nepopírá, že s sebou hřích přináší *pomíjivé* potěšení. Jinak by nás nepokoušel! Nakonec však vede k věčnému zoufalství. Nenechte se oklamat!

3) Mojžíš se rozhodl snášet to, že ho lidé budou řadit mezi opovrhované otroky.

Jako syn faraónovy dcery se Mojžíš pohyboval v nejvyšších kruzích egyptské společnosti. Znal každého, kdo byl *někdo*. Často býval hostem u královské tabule. Jiní ho vyhledávali jako vlivného člověka. On se ale rozhodl vzdát svého postavení a všeho, co k němu patřilo, a žít mezi těmi bídnými otroky!

4) Mojžíš se rozhodl snášet posměch světa.

Jen si představte tu šeptandu mezi egyptskou smetánkou: „*Cože udělal? Neuvěřitelné! To je ale imbecil!*“ Posměch má moc. Lidé jsou ochotni zajít hodně daleko, aby ututlali trapné chyby, které by jim udělaly ostudu (jako dejme tomu v případě aféry Watergate nebo lži Billa Clintona ohledně soukromého života). Mojžíš si ale s plným vědomím následků *zvolil* životní dráhu, která mu posměch světa přinese.

Jaký důvod může mít člověk k tomu, že si vědomě zvolí takové utrpení? Byl snad masochista? Nebo to neměl v hlavě v pořádku? Ani ne, vlastně byl docela chytrý. Tak jako ten člověk, který prodal všechno, co měl, aby mohl koupit drahocennou perlu (Matouš 13:45-46), i Mojžíš získal něco lepšího.

B Když se Mojžíš vírou rozhodl uposlechnout Boha, přineslo to s sebou věčná požehnání.

Podívejme se v krátkosti na tři požehnání, která Mojžíš svým rozhodnutím získal:

1) Svým rozhodnutím získal Mojžíš požehnání v podobě společenství Božího lidu. Vybral si „snášet příkoří s Božím lidem“. Boží lid v té chvíli nebyl na pohled nic moc – hromada upocených, otrhaných otroků. Později s nimi měl spoustu trápení, když si pořád stěžovali, do jakých podmínek je to zavedl. Někteří zpochybňovali jeho vedení. Jejich reptání nakonec Mojžíše tak znechutilo, že se dopustil hříchu, když ve vzteku dvakrát udeřil do skály, a Hospodin mu kvůli tomu nedovolil vstoupit do zalíbené země. Ovšem i přes všechny starosti, co si jich s nimi jen užil, byli *Božím lidem*. Bylo mnohem větším požehnáním snášet příkoří s nimi, než žít v povrchní světské společnosti faraónova dvora. Přestože se v církvi najdou lidé, se kterými se těžko vychází, je mnohem lepší putovat do nebe s Božím lidem než žít mezi lidmi ze světa, kteří sledují jen vlastní zájmy.

2) Svým rozhodnutím získal Mojžíš požehnání v podobě většího bohatství Kristova. „... Kristovo pohanění pokládal za větší bohatství než všechny poklady Egypta.“ *Kristovo pohanění* je překvapivé slovní spojení. Nejspíš znamená „pohanění podobné tomu, jaké snášel Kristus, když jím svět opovrhoval a odmítl ho“. Nemůžeme si s jistotou říct, kolik přesně toho Mojžíš o zaslíbeném Pomazaném věděl. Víme ale, že Abraham zajásal, že spatří jeho den (Jan 8:56). Mojžíš znal Boží slib, že Bůh povolá proroka, jako je on sám (5. Mojžíšova 18:15). Věděl, co Bůh slíbil Evě ohledně toho, že její símě rozdrťí satanovi hlavu (1. Mojžíšova 3:15). Nepochybně mu bylo známo i to, že obětní systém ukazuje k Vykupiteli. Proto považoval Mojžíš jakoukoli potupu, kterou musel snášet pro to, že se ztotožnil s Božím Mesiášem, za mnohem cennější než všechny poklady světa, které mohl nahromadit v Egyptě.

Hlavní způsob, jak bojovat s pokušením, které představuje „žádost těla, žádost očí a prázdná chloubka života“ (1. list Janův 2:16 KMS), spočívá v tom, abychom si uvědomovali, jak nekonečně cenné je mít Ježíše Krista. Když vidíme, jakým pokladem je Kristus, všechno ostatní ustoupí do pozadí.

3) Svým rozhodnutím získal Mojžíš požehnání v podobě odplaty v nebi. Mojžíš „upíral svou mysl k budoucí odplatě“ (11:26). Kdyby byla řeč o nějaké pozemské odměně, tak se Mojžíš pořádně spletl. Na zemi bylo jeho „odplatou“ za to, že se vzdal pokladů Egypta, čtyřicet let vandrování vyprahlou pouští s bandou remcalů. On ale vyhlížel jinou odměnu: lepší vlast, totiž nebeskou vlast (11:16). Když se Mojžíš ocitl společně s Eliášem a Ježíšem na hoře proměnění, bylo to poprvé, kdy jeho noha stanula v zaslíbené zemi. Nemůžu se ale zbavit dojmu, že si v duchu říkal: „No dobře, je to tu docela pěkné. Takže se už můžeme vrátit do nebe?“ Být v nebi s Ježíšem je mnohem větší odměna než jakákoli odměna na zemi. Tím, co Mojžíšovi dalo sílu nechat plavat všechno pozlátko Egypta a snášet příkoří s Božím lidem, byla vyhlídka na nebeskou odměnu. Vzhlížíte k ní také?

Jak Mojžíš dokázal to, co dokázal? Co bylo to podstatné?

C Když se Mojžíš rozhodl uposlechnout Boha, rozhodl se *vírou*.

Tím jediným, co Mojžíšovi umožnilo dát přednost Bohu a nebi před poklady Egypta, byla *víra*. Věřil v Boha a v to, co Bůh slíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Byli bychom ale na omylu, kdybychom si představovali, že prostě zavřel oči, vypnul mozek a udělal obrovský skok víry.

1) Rozhodnutí, které Mojžíš učinil vírou, bylo důkladně promyšlené.

Udělal své rozhodnutí, „když dospěl“ (11:24; 2. Mojžíšova 2:11). Od Štěpána víme, že mu bylo čtyřicet (Skutky 7:23). Snad žil na faraónově dvoře dost dlouho na to, aby se mu už z té povrchnosti, se kterou se každodenně setkával, dělalo dokonale nanic. Slovo přeložené jako „pokládat“ označuje „názor spočívající na vnějších důkazech“, a ještě přesněji „pečlivě uvážený závěr“. (G. Abbott-Smith: *A Manual Greek Lexicon of the New Testament* [Charles Scribners' Sons], str. 119.) Mojžíš pečlivě zvážil na jedné straně to, co může nabídnout svět, a na druhé straně to, co může nabídnout Bůh. Strana světa byla v danou chvíli přitažlivá, ale měla malou váhu. Boží strana byla v danou chvíli problematická, ale z dlouhodobého hlediska uspokojivá. Mojžíš se rozhodl uvěřit Bohu a odmítnout svět. A totéž musí udělat každý, kdo chce jít do nebe (1. list Janův 2:15).

2) Rozhodnutí, které Mojžíš učinil vírou, mělo zásadní význam a dalekosáhlé následky.

Krizí, která Mojžíše donutila překročit hranici, zahrnout Egypt a vybrat si, že bude snášet příkoří s Božím lidem, byla situace, kdy zahlédl Egyptřana, jak bije jednoho z hebrejských otroků (2. Mojžíšova 2:11). Mojžíšova reakce nebyla reakcí z okamžitého popudu, které by později litoval. Pečlivě zvážil větší bohatství Kristovo oproti malé váze pokladů Egypta. Když tedy přišla ta pravá chvíle, jednal rozhodně – zabil Egyptřana a postavil se na stranu Boha a jeho lidu. Toto zásadní rozhodnutí mělo dopad nejen na Mojžíše, ale také na mnoho generací Židů, kteří přišli po něm.

V knize *Common Sense Christian Living* (Křesťanský život podle zdravého rozumu) vypráví Edith Shaefferová o svém manželovi Franovi,³ který pocházel z nevěřící rodiny. Rodiče si nepřáli, aby se stal pastorem nebo vůbec studoval vysokou školu. Jako devatenáctiletý se ale v slzách rozhodl, že udělá to, k čemu ho, jak věří, vede Bůh, a rodičům se vzepře. O mnoho let později se rodiče stali křesťany. Fran měl dojem, že kdyby se tehdy býval rozhodl opačně, nikdy by nebyli uvěřili. Jeho volba přivedla ke křesťanství i jeho děti, nemluvě o tisících lidí, kteří čerpají užitek z jeho knih. (E. Shaefferová: *Common Sense Christian Living* [Thomas Nelson], str. 161.) Vaše rozhodnutí uvěřit Ježíši Kristu ovlivní váš věčný osud, dalekosáhlé důsledky ale má i pro vaše děti a jejich děti stejně jako pro spoustu dalších lidí, se kterými přicházíte do styku.

3) Rozhodnutí, které Mojžíš učinil vírou, vyžadovalo zvážit dočasné oproti věčnému.

„... upíral svou mysl k budoucí odplatě.“ Víra sází na věčnost. Z krátkodobého hlediska musel Mojžíš snášet příkoří spolu s davem uprchlých otroků na poušti. Jak ovšem se zřetelem k věčnosti soudí Pavel v Římanům 8:18, „utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena“. A ve 2. Korintským 4:17 napsal, že toto „krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy“. Chcete-li věřit evangelium, musíte zvážit dočasná, pomíjivá potěšení hříchu oproti věčnému utrpení v pekle. Zvažte také dočasné trápení oproti věčné radosti v nebi. A *pak* se rozhodněte!

Závěr

Ve vynikajícím kázání na tento text běduje J. C. Ryle, anglikánský pastor z devatenáctého století, nad tím, že v církvi je tolik světských a bezbožných lidí. (J. C. Ryle: „Faith's Choice“, v: *Home Truths* [Triangle Press], sv. 2., str. 169-192.) Účastní se rituálů a říkají, že věří, ale v každodenní praxi dávají přednost světu před Bohem. Ryle se ptá, proč žijí tak, jak žijí.

A jeho odpověď zní: „*Nevěří...*“ „*Nemají víru*“ (str. 189, zdůraznil Ryle). Dále vysvětluje (tamtéž):

Nevkládají zkrátka ve slova, která Bůh napsal a vyřkl, bezpodmínečnou důvěru, a proto podle nich nejednají. Nevěří pořádně v peklo, a proto před ním neprchají, ani v nebe, a proto o ně neusilují, ani ve vinu hříchu, a proto se od něj neodvracejí, ani v Boží svatost, a proto před ním nepocitují bázeň, ani v to, že potřebují Krista, a proto se na něj nespolehají ani ho nemilují. Nejsou si Bohem jisti, a proto se pro něj ničeho neodváží.

A jak je to s vámi? Rozhodli jste se vírou? Věříte tomu, co Bůh říká o hříchu a o Spasiteli? Zvážíli jste poklady Egypta oproti většímu bohatství Kristovu a rozhodli jste se zavrhnout svět a důvěřovat Kristu?

Otázky k diskuzi

1. Někdo řekne: „Chci si ještě nějakou dobu užívat příjemných věcí, které tenhle svět nabízí, a pak uvěřím v Krista.“ Co na to odpovíte?
2. Jak neztrácet ze zřetele Kristovo větší bohatství, když se nám před očima neustále předvádějí poklady tohoto světa?
3. Kdy je správné odmítnout autoritu vlády nebo rodičů?
4. Mohl dosáhnout Mojžíš většího vlivu, kdyby byl zůstal na faraónově dvoře? Kdy je načase oddělit se od světských přátel?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ *World Series*: nejvyšší soutěž kanadsko-americké Major League Baseball, která je tudíž i nejvyšší baseballovou soutěží světa. — pozn. překl.
- ² LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
- ³ Francis August Schaeffer (1912–1984), americký křesťanský myslitel a spisovatel. Spolu s manželkou Edith založil centrum L'Abri ve Švýcarsku, kde se mohou přemýšliví křesťané setkávat a studovat. Pomáhal rozšiřovat obzor evangelikálních křesťanů důrazem na potřebu zájmu o kulturu a umění. Českému čtenáři může být povědomý jako autor knihy *Ten, který je skutečností* [Praha: Návrat domů, 1994], přel. Alena Koželuhová. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

VÍRA, KTERÁ ZDOLÁVÁ PŘEKÁŽKY

Židům 11:27-29

Steven J. Cole

7. listopadu 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

7. listopadu 2004
List Židům, lekce 41.

Víra, která zdolává překážky Židům 11:27-29

Peter Cameron Scott byl talentovaný mladý pěvec, jehož snem bylo stát se hvězdou operní scény. Jednoho dne stoupal po schodišti opery, aby se přihlásil na inzerát hledající zpěváky do sboru, když se náhle ocitl před klíčovým rozhodnutím svého života. Ruth Tuckerová o tom vypráví (R. Tuckerová: *From Jerusalem to Irian Jaya* [Zondervan], str. 300):

Věnuje svůj život honbě za vlastní slávou a potleskem v záři reflektorů zábavního světa, nebo jej zasvětit službě Bohu bez ohledu na to, v jak skromných podmínkách a bezvýznamném postavení bude muset žít? Byl to v životě tohoto mladého muže okamžik krize, ale jeho rozhodnutí bylo konečné. Rozhodl se, že bude sloužit Bohu.

Scott se přihlásil na New York Missionary Training College. Když ji v roce 1890 absolvoval, odpul do Afriky. Zanedlouho se k němu připojil bratr, kterého ale těžké podmínky rychle připravily o život. Peter pro bratra vlastníma rukama zhotovil rakev a vykopal hrob. Brzy ale kvůli podlomenému zdraví sám odcestoval do Anglie. Tam navštívil hrob Davida Livingstona ve Westminster Abbey a dostal novou naději, když si přečetl nápis na náhrobku: „Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince.“¹

Scott se vydal do Ameriky získat další lidi, kteří by se připojili k jeho úsilí oslovit Afriku evangeliem. V říjnu 1895 se vrátil do Afriky, a spolu s ním sedm dalších, mezi nimi i jeho sestra. Ve zprávě za první rok uvedl, že byly otevřeny čtyři stanice, že byly uvedeny do chodu vzdělávací a zdravotní programy a misionáři dosahují pokroků ve znalosti místních jazyků.

Ale krátce po odeslání této optimisticky vyznívající zprávy Scott, nyní devětadvacetiletý, onemocněl a v prosinci 1896, pouhých čtrnáct měsíců po návratu do Afriky, zemřel. Brzy po něm zemřelo několik dalších pracovníků. Další byli ze zdravotních důvodů nuceni odejít. V létě 1899 zbýval na misijním poli jediný misionář. Oblasti se začalo říkat „hřbitov bělochů“. Během těchto prvních let zemřelo více misionářů, než kolik bylo lidí, kteří se stali křesťany. Přicházeli ale další misionáři, a jako zavazadla na své osobní věci používali rakve. Afričané žasli nad jejich odhodláním. „To musí být pořádně důležitá zpráva, že kvůli ní podnikají takové věci,“ říkali si. V roce 1971 se z Africa Inland Mission (Africká vnitrozemská misie) stala Africa Inland Church (Africká vnitrozemská církev) s místními lidmi ve vedení, čítající asi jeden a půl miliónu členů. (Příběh spojuje informace R. Tuckerové, str. 300-304, a *Global Prayer Digest*, říjen 1984.)

Kdyby nám to dovoľoval čas, mohl bych vám vyprávět jiné příběhy o víře statečných misionářů, která zdolává překážky. Náš text mluví o víře Mojžíše a izraelského lidu, když vyšli z otroctví v Egyptě. Ponaučení zní:

Víra vytrvale zdolává nezměrné překážky, protože vidí neviditelného Boha.

Autor jmenuje tři překážky, které víra musí zdolat:

První překážka: Mohutný odpor

1. Víra zdolává mohutný odpor, protože vidí neviditelného Boha (11:27).

Mojžíš opustil Egypt dvakrát: poprvé tehdy, když zabil egyptského poháněče otroků, a podruhé v rámci exodu. O kterém odchodu je v tomto verši řeč? Chronologická posloupnost spolu s jednotným číslem („vyšel“) hovoří pro první případ. Ale 2. Mojžíšova 2:14-15 říká, že Mojžíš dostal strach, když zjistil, že se už o jeho zločinu ví, a proto uprchl před faraónem, který ho chtěl dát zabít. Tvrzení, že se nedal „zastrašit královým hněvem“, tedy svědčí spíš pro druhý případ.

Ti, kdo zastávají první možnost, vysvětlují, že důvodem Mojžíšova útěku nebyl osobní strach před faraónem, ale vědomí, že je mu souzeno, aby byl vysvoboditelem lidu smlouvy. (Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 497-499.) Mne to nepřesvědčuje. Autor už v této kapitole obrátil sled událostí dvakrát (jednak v 11:17-21 oproti 11:13, jednak v 11:21). Jednotné číslo používá i verš 11:28, který mluví o hodu beránka, i když ho slavil všechen židovský lid. Proto verš 11:27 chápu jako zmínku o exodu, kdy se Mojžíš faraónovi odvážně postavil. Verše 11:28-29 mluví o dvou událostech, ke kterým došlo v rámci exodu. Z verše 11:27 se dovídáme tři věci:

A Víra nás často staví do konfliktu s mocnými silami.

Mnozí křesťané odněkud – nevím přesně odkud – získali naivní představu, že když člověk podřídí svůj život Bohu a začne sledovat jeho záměry, všechny jeho problémy se vypaří! Možná za to může „marketingový slogan“: „Chcete život v hojnosti? Následujte Ježíše!“ Člověk si řekne: „Jo, takový život v hojnosti by se mi docela hodil!“ Takže se přihlásí do programu, načež ho čekají jenom samé *zkoušky* v hojnosti. Než uvěřil v Krista, byl jeho život proti tomu, co přišlo pak, ještě docela v pohodě!

Sloveso přeložené „vyšel“ lze přeložit také jako „zřekl se“ (takto NKJV²). V tom případě popisuje to, co jsme už viděli v 11:24-26: Mojžíš se odmítl nechat nazývat synem faraónovy dcery, a tak zavrhl bohtaství Egypta. Když se vzdal Egypta, nijak si nepolepšil. Místo toho uvízl ve složité situaci, ve které bez Boží moci neměl šanci uspět. Vzepít se faraónovi se rovnalo sebevraždě – pokud Mojžíš nebyl pod Boží ochranou. Zavést dva milióny lidí bez potravin a bez vody do pouště se rovnalo genocidě – pokud nebyli pod Boží ochranou. Faraó byl mocný vládce, který měl k dispozici armádu vyškolených válečníků. Mojžíš vedl neuspořádaný houf necvičených, bezbranných otroků. Z lidského hlediska se ani nedá mluvit tom, že by pro faraóna mohl být soupeřem.

Tím, že uvěříte evangeliu a podřídíte se Ježíši Kristu, se prohlásíte za nepřítel vládce nadzemských mocí,³ který velí armádě zlých duchů a je odhodlán vás zničit. Proto je křesťanský život často popisován jako bitva. Odpor by vás neměl překvapit; počítejte s ním!

B Víra nám umožňuje nebát se a poslouchat Boha.

Mojžíš se střetl s královským hněvem. Kdykoli se pokusíte jít po Boží cestě pro váš život, někdo se na vás rozhněvá. V Mojžíšově případě to byl faraó. Ve vašem případě to může být člen rodiny, zaměstnavatel, profesor na vysoké škole nebo třeba přítel. Čím mocnější dotyčná osoba je, tím těžší je bát se Boha víc než jí. Přísloví 19:12 poznamenává: „Jak řev mladého lva je králova zlost...“ Kdyby mezi vámi a řvoucím lvem nebyly mříže, dokázal by vám jeho řev nahnat pořádnou hrůzu! Mojžíš se ale stanul před faraónem a nebojácně mu oznámil: „Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Propust' můj lid...“ (2. Mojžíšova 5:1).

A. W. Pink poznamenává: „Víra a strach jsou protiklady, a přece je kupodivu často objevíme v jedné a téže hrudi. Ovšem tam, kde jedno převládá, to druhé dřímá.“ (A. W. Pink: *An Exposition of Hebrews* [Ephesians Four Group, CD], str. 804.) Mojžíšovi se pravděpodobně aspoň trochu svíral žaludek, když se chystal předstoupit před faraóna. Martin Luther na wormsském říšském sněmu přemáhal pocity úzkosti, když se dovolával Písma a řekl: „Na tom stojím. Nemohu jinak. Bůh mi pomáhej.“ Díky víře v Boha dokázali tito dva muži přemoci strach a uposlechnout ho.

Strach mívá různé podoby. Ne vždycky to bývá tak dramatické jako Mojžíšovo vystoupení před faraónem. Když jsem si připravoval osnovu a pouštěl se do psaní tohoto kázání, zavolal mi můj lékař. Sdělil mi, že podle výsledků posledních testů PSA⁴ mám s pravděpodobností jedna ku pěti rakovinu prostaty, a doporučil, abych se objednal na biopsii. Kdysi jsem napsal článek o nebezpečnosti kázání. Nazval jsem ho „The Gospel Boomerang“ (Bumerang evangelia); myslíte si totiž, že svým kázáním míříte na druhé, ale Bůh ho otočí zpátky a napřed s ním zasáhne vás! On vážně má takový únavný zvyk přinutit mě, abych si to, co kážu, vyzkoušel v praxi!

Kde vzít takovou víru, která přemůže strach z mohutného odporu, ať se objeví v jakékoli podobě?

C Víra zdolává mohutný odpor, protože vidí neviditelného Boha.

Mojžíš se nebál králova hněvu, protože „zůstal pevný, jako by Neviditelného viděl“. V tomto prohlášení zaznívá úmyslná ironie. „Boha nikdy nikdo neviděl...“ (1. list Janův 4:12). Mojžíš viděl hořící keř, ve kterém se mu ukázal Bůh. Mluvil s ním „tváří v tvář, jako když někdo mluví se svým přítelem“ (2. Mojžíšova 33:11). Později Boha prosil, aby na něj směl pohédnout, a Bůh mu dovolil spatřit ho „zezadu“ (2. Mojžíšova 33:22-23). Ježíš řekl Dvanácti: „Kdo vidí mne, vidí Otce“ (Jan 14:9).

Když tedy máme strach, potřebujeme přijít vírou do blízkosti Pána Ježíše. Spojení „vidět Neviditelného“ nás zavádí zpět k Židům 11:1, kde se říká, že víra znamená „být si jist tím, co nevidíme“ či „důkaz skutečností, jež nevidíme“ (NBK). Víra je jako dalekohled, který přibližuje vzdálené předměty do našeho zorného pole. Pokud váš strach převyšuje vaši víru, věnujte čas tomu, abyste přistoupili do Boží blízkosti v jeho slově a v modlitbě. Jak nám říká Pavel ve Filipským 4:6-7: „Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.“ Nezapomínejte na to *děkování!* Tím ve svých modlitbách vyjadřujete svou víru a odřízenost Bohu. Víra zdolává mohutný odpor, protože vidí neviditelného Boha.

Druhá překážka: Nadcházející Boží soud

2. Víra spoléhá na Boží oběť jako prostředek vysvobození od jeho soudu (11:28).

Mojžíš právě odolal královu hněvu; teď potřebuje být zachráněn před Božím hněvem. „Věřil, a proto ustanovil hod beránka a dal pokropit dveře jeho krví, aby se zhoubce nemohl dotknout prvorozených.“ Když pohromy vrcholily, dal Bůh Mojžíšovi pokyny ohledně toho, jak má Izrael slavit hod beránka (2. Mojžíšova 12). Ústředním bodem tohoto svátku byla oběť jednoletého beránka bez tělesné vady. Jeho krví měly být potřeny veřeje a nadpraží každého

domu. Bůh Mojžíše varoval, že té noci projde egyptskou zemí a v domech, kde na dveřích nenajde krev beránka, zabije každého prvorozeného člověka i domácí zvíře mužského pohlaví.

Nový zákon dává jasně najevo, že Kristus je velikonoční beránek, který byl obětován za nás (1. Korintským 5:7). Jestli jste někdy viděli představení Jews for Jesus (Židé pro Ježíše) nazvané “Christ in the Passover” (Kristus v hodu beránka), pak víte, že nejen beránek, ale prakticky každý detail obřadu hovoří o Ježíši Kristu a o jeho oběti na kříži. Právě při slavnostní večeři hodu beránka vzal Ježíš víno a chléb a ustanovil Večeři Páně jako památku své smrti. Všimněme si tří aplikací verše 11:28:

A Nadcházející Boží soud hrozí každému.

Bližící se Boží soud smrti prvorozených nehrozil jen Egyptanům, ale také Židům, kdyby nebyli potřeli veřeje svých dveří krví velikonočního beránka. Nikdo nebyl ušetřen prostě proto, že se narodil jako Žid. Nikomu nebyla udělena výjimka proto, že to byl slušný, tvrdě pracující člověk, který nikdy nespáchal žádný zločin. Verš 11:28 sice mluví o *Mojžíšově* víře, ale pod jeho víru se nemohly schovat všechny židovské domácnosti. Každá domácnost musela buď použít krev beránka, jak Bůh přikázal, nebo nést příslušné následky.

V Římanům 3:23 Pavel říká, že „všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy“. Každý člověk se rodí ve stavu odcizení od Boha. Jak pohanské národy, tak náboženští Židé jsou svou přirozeností dětmi hněvu (Efezským 2:3 KMS, NBK). Ať si to uvědomujeme nebo ne, všichni jsme už od narození Božími nepřáteli (Římanům 8:7-8). Za této situace nás jenom tlukot našeho srdce dělí od toho, abychom propadli jeho věčnému soudu.

Spoustě lidí, kteří se pokládají za křesťany, se tato pravda nezamlouvá. Dělá jim problémy představa, že by „Bůh lásky mohl soudit lidi, kteří nikdy neslyšeli“. Mojžíš varoval Izraelce ohledně smrti jejich prvorozených, ale Egyptané žádné takové varování nedostali. Někteří by řekli, že když Bůh soudil faraóna, bylo to v pořádku, protože farao zatvrdil své srdce, ale když Bůh nechal zemřít syny všech Egyptanů, nebylo to fér. Bůh ale zahubil každého prvorozeného v každém egyptském domě, aby ukázal, že dělá rozdíly mezi Egyptem a Izraelem (2. Mojžíšova 11:7; 12:29-30).

Obvinění, že Bůh není fér, když soudí hříšníky, snižuje jak Boží svatost, tak hříšnost každého člověka na zemi. Kdyby Bůh poslal každého hříšníka přímo do pekla, bylo by to naprosto fér. Nikomu spasení nedluží, protože si je nikdo nezaslouží. Boží svrchované vyvolení nebrání nikomu, kdo se chce dostat do nebe, aby se tam dostal. Kdyby totiž ponechal Bůh lidi sobě samým, *nikdo* by ho nehledal (Římanům 3:10-12). Kdyby nás nevyvolil, setrvali bychom ve své vzpouře proti němu až do dne své smrti. Výsledkem vyvolení je to, že do nebe přijdou milióny lidí, kteří by se tam jinak nikdy dostat nemohli (viz Efezským 1:4-5; 2:5; Zjevení 5:9).

B Jako prostředek osvobození od svého soudu stanovil Bůh krev náhradníka.

Ony komplikované instrukce ohledně toho, jak slavit hod beránka, mohly některým připadat jako trochu moc zbytečných cavyků. Za prvé to nebylo laciné. Každá rodina měla obětovat beránka, ledaže to byla příliš malá rodina – ta se mohla dát dohromady s jinou takovou (2. Mojžíšova 12:4). Krví bylo třeba natřít veřeje a nadpraží. Bůh jim dal výslovnou výstrahu: „Na domech, v nichž budete, budete mít na znamení krev. Když tu krev uvidím, pomenu vás a nedolehne na vás zhoubný úder, až budu bít egyptskou zemi“ (2. Mojžíšova 12:13).

Krev velikonočního beránka byla samozřejmě předobrazem krve Ježíše Krista. Když Ježíš zemřel na kříži, zemřel jako náhradník za hříšníky. Jak napsal Jan: „On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejenom za naše, ale za hříchy celého světa“ (1. list Janův 2:2). Jinými slovy, nabídka platí pro každého hříšníka, ať je Žid nebo pohan. Samozřejmě to neznamená, že Ježíš skutečně zaplatil za všechny hříchy všech lidí, protože jinak by byli spaseni všichni, což Písmo jasně popírá. Spíš to znamená, že Kristova oběť „se týká všech, kdo vírou přijímají evangelium“. (Jan Kalvín: *Calvin's Commentaries* [Baker], komentář k 1. listu Janovu 2:2, str. 173.) Tudíž...

C Aby Bohem stanovený prostředek vysvobození účinkoval, musí být uplatněn vírou.

Aby je krev beránka vysvobodila, museli Mojžíš a ostatní Izraelci uvěřit Božímu slovu a udělat, co jim řekl. Kdyby s tím někdo polemizoval a tvrdil: „Že by postříkání zárubní krví mělo zachránit mého nejstaršího syna před smrtí, to nedává smysl,“ jeho syn by zemřel. Nestačilo říct si duchu: „Věřím,“ a veřejně krví nenatřít. Aby člověk uchránil svou rodinu před zhoubou, musel Božímu varování uvěřit a krev patřičně použít.

Totéž platí o Kristově krvi. Můžete tvrdit, že Bůh je Bohem lásky, a ne Bohem soudu, a že tedy ke spáse Kristovu krev nepotřebujete. Přejde den, kdy příliš pozdě zjistíte, že je Bohem, který soudí hříšníky. Možná jste vyrůstali v křesťanské rodině a jste věřící v obecném smyslu, ale nikdy jste osobně nehledali útočiště pod křížem. Jakub nás varuje, že tímto způsobem věří i démoni, kteří ovšem spaseni nebudou (List Jakubův 2:19). Na rozdíl od onoho prvního hodu beránka nestačí, aby za vás věřil váš otec.

Abyste byli spaseni, musíte uznat, že jako hříšníci si zasloužíte Boží soud. Musíte se vzdát veškeré důvěry v sebe sama nebo ve své dobré skutky jako prostředek spásy. A musíte se spolehnout na to, že Kristovou krví Bůh zaplatil za *vaše* hříchy. Každý hříšník musí vírou vztáhnout Kristovu krev na své vlastní srdce, aby byl uchráněn před Božím soudem. A konečně je tu...

Třetí překážka: Neřešitelné problémy

3. Víra spoléhá na Boha, že odstraní neřešitelné problémy (11:29).

V tomto verši přechází autor od Mojžíšovy víry k víře Izraelců. Nevím, proč to neudělal už ve verši 11:28, když v oběť velikonočního beránka musel věřit celý Izrael. Tak jako tak se tu setkáváme s obtíží, která spočívá v tom, že pokolení, které vyšlo z Egypta, bylo, jak už nám autor řekl, zlé a nevěřící (3:8-12). Apoštol Pavel vysvětloval, že když Izraelci prošli mořem, byl celý Izrael, dá se říct, pokřtěn v Mojžíše, a přesto „se většina z nich Bohu nelíbila; vždyť ‚poušť byla poseta jejich těly‘“ (1. Korintským 10:2, 5). Zde ale autor naznačuje, že Rudým mořem prošli *vírou*.

Řešení pravděpodobně spočívá v tom, že je řeč o víře věřícího zbytku, která byla zevšeobecněna, protože měla dopad na celý národ. (John Owen: *An Exposition of Hebrews* [The National Foundation for Christian Education], sv. 7., str. 170. K podobnému řešení dospívá i Kalvín, str. 299.) Podobnou situaci nacházíme i v Novém zákoně, když byli díky Pavlovi víře zachráněni všichni, kteří byli na lodi s ním, i když v Boha nevěřili. V obou případech to bylo pro nevěřící pouze dočasné vysvobození. Exodus je ale duchovním obrazem toho, jak nás pravá víra vysvobozuje z neřešitelných problémů, počínaje spasením našich duší.

Všimněme si v krátkosti dvou věcí:

A Vírou se neřešitelným problémům nevyhneme; naopak, víra nás často zavádí přímo do nich.

Kdyby byli Izraelci zůstali v Egyptě, nedostali by se do té kaše, ve které se ocitli před Rudým mořem. Někteří nevěřící mezi nimi se Mojžíše dokonce sarkasticky ptali: „Což nebylo v Egyptě dost hrobů, že jsi nás odvedl, abychom zemřeli na poušti?“ (2. Mojžíšova 14:11). Ve skutečnosti je ale do té zapeklité situace, ve které se nacházeli, nezavedl Mojžíš – zavedl je tem *Bůh* a *Bůh* také zatvrdil faraónovo srdce, aby je do pouště pronásledoval (2. Mojžíšova 14:1-9)!

Takže Bůh dostal svým přímým jednáním tenhle houf bezbranných otroků do situace, kdy před sebou měli Rudé moře a zezadu na ně dorážela faraónova armáda. Kdyby Bůh nezasáhl (což měl v plánu), měli to spočítáno. Potřebovali se ale naučit, že záchrana pochází *výhradně* od něj. Nebyl tu nejmenší prostor pro lidskou vynalézavost ani pro nějakou důmyslnou únikovou strategii. Bůh je do této zoufalé situace zavedl, aby je naučil, že se na něj musí spoléhat jako na svou jedinou možnost.

Právě takhle Bůh dává naší víře růst. Ve své mysli víme, že mu musíme naprosto důvěřovat, ale v praxi tomu nevěříme, dokud nás neuvrhne do situace, ze které není úniku, pokud se on nerozhodne jednat. Potřebujeme se poučit z vlastní zkušenosti, že spasení náleží Hospodinu (Žalm 3:8, zvláště KR).

B Boha těší proměňovat naše neřešitelné problémy v ukázky své nesmírné moci, když mu důvěřujeme.

Situace, o níž se nepřátelé domnívali, že povede k jejich snadnému vítězství, jim přinesla porážku. Bůh zázračně vyzvedl vodní stěny po obou stranách do výšky, aby Izraelci mohli projít po suché zemi (2. Mojžíšova 14:21-22). Dokud všichni neprošli, chránil je zezadu oblakovým sloupem. Potom teprve za nimi pustil Egyptany zaslepené vzteky. Měli se pořádně rozhlédnout, a hned by viděli past, do které se ženou. Jak ale postřehl John Owen (str. 173-174): „V lidských srdcích není žádný tak zaslepující, tak zatvrzující chtíč, jeko je nenávisť k Božímu lidu a touha o jeh zničení.“ Egyptané zahodili zdravý rozum i opatrnost a k vlastní zkáze se vrhli do moře. A tak byl bezmocný, bezbranný, neuspořádaný dav dvou miliónů otroků zachráněn před mocnou, dobře vyzbrojenou armádou. Pro Hospodina není nic nemožného (Jeremjáš 32:17)!

Závěr

Víra tedy vytrvale zdolává nezměrné překážky, protože vidí neviditelného Boha. „No ale,“ vrtá vám možná hlavou, „co takový Peter Cameron Scott a všichni ti ostatní misionáři, kteří zemřeli v mládí, když se snažili přinést do Afriky evangelium? Ty jejich víra nevysvobodila!“

Pěkně na tuto otázku odpověděl John G. Paton (1824–1907), který odešel z rodného Skotska, aby přinesl evangelium kanibalům na Nových Hebridách.⁵ Když se chystal k odjezdu, jeden starší přítel se ho od toho opakovaně pokoušel odradit. Své argumenty vždycky korunoval slovy: „Ale ti kanibalové! Sežerou vás kanibalové!“

Paton mu nakonec odpověděl: „Pane Dicksone, vy sám jste již pokročilého věku a jistě počítáte s tím, že brzy ulehnete do hrobu, kde vás sežerou červi. Přiznám se vám, že bude-li

mi jen dopřáno žít a zemřít ve službě a ke cti Pána Ježíše, bude mi úplně jedn, jestli mne sežerou kanibalové nebo červi. A v onen velký den vstane mé vzkříšené tělo v podobě našeho zmrtvýchvstalého Vykupitele stejně čisté jako to vaše.“ (*J. G. Paton Autobiography* [Banner of Truth], str. 56.) Staňme se i my, tak jako Paton a Mojžíš, lidmi víry, která zdolává překážky, lidmi, kteří vytrvají, protože vidí neviditelného Boha!

Otázky k diskuzi

1. Proč je pro křesťany důležité, aby očekávali odpor a obtíže? Proč si mnozí naivně myslí, že křesťanský život by měl být bezproblémový?
2. Je strach vždycky hřích? Může být strach tam, kde je víra? Jak můžeme strach přemoci?
3. Proč bylo od Boha fér, že Egyptany postihl svým soudem, aniž je předem varoval? Proč má právo vybrat si jako svůj lid Izrael (nebo nás)?
4. Někdo řekne: „Spousta křesťanů spoléhala na Boha, a byli zabiti, ne vysvobozeni. Proč bych měl spoléhat na takového Boha?“ Jak byste odpověděli?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Jan 10:16 — pozn. překl.
- ² NKJV (*New King James Version*): anglický překlad Bible. NKJV toto sloveso překládá – ostatně ve shodě s KJV (*King James Version**) – jako “forsook” („opustil“ ve smyslu „vzdal se“, „zanechal“). V češtině volí podobné řešení KMS, NBK a KR. — pozn. překl.
- ³ Efezským 2:2 — pozn. překl.
- ⁴ PSA: prostatická kyselá fosfatáza, jeden z nádorových markerů, jehož přítomnost svědčí o možné rakovině prostaty. — pozn. překl.
- ⁵ Dnešní Vanuatu, souostroví v Melanésii v Tichém oceáně objevené roku 1606. Evropané je sice znali už od sedmdesátých let osmnáctého století, kanibalismus Melanésanů však obchodníky i kolonizátory odradil. Teprve roku 1845 přišli na ostrovy první misionáři. Od roku 1980 nezávislý stát. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

VÍRA, KTERÁ VÍTĚZÍ A OBRACÍ

Židům 11:30-31; Jozue 2:8-14; 6:2-5, 22-25

Steven J. Cole

14. listopadu 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

14. listopadu 2004
List Židům, lekce 42.

Víra, která vítězí a obrací
Židům 11:30-31; Jozue 2:8-14; 6:2-5, 22-25

John Gardner napsal: „Stojíme před řadou obrovských příležitostí – geniálně zamaskovaných za neřešitelné problémy.“ (Zdroj neznámý.) Před jakými *zamaskovanými příležitostmi* dnes stojíte?

Někteří lidé uvěřili v Krista jako ve svého Spasitele, stojí ale před *zamaskovanou příležitostí* v podobě nějakého tvrdošijného hříchu, který je neustále sráží na kolena. Slibují Bohu, že už to víckrát neudělají, a opět a opět selhávají. Jiní jsou pohlceni problémy v manželství nebo s dětmi. Nevidí před sebou žádné proveditelné řešení. Někteří se každý den potýkají s vážnými zdravotními či osobními problémy. Jedni mají problémy v práci; druzí by rádi měli problémy v práci, jen kdyby nějakou práci měli! Mají co dělat, aby se udrželi nad vodou. Další se dali unést proudem a zabředli do světskosti a duchovní lhostejnosti, a přitom si ani neuvědomují, že by nějaký problém měli. I církve mají své problémy, které jsou výslednicí všech problémů všech jejich členů.

Jakožto vůdce Izraele po Mojžíšově smrti měl Jozue hromadu *zamaskovaných příležitostí*. Měl po čtyřiceti letech bloudění pouští dovést tento novopečený národ uprchlých otroků přes řeku Jordán do zaslíbené země, která byla shodou okolností plná zlých a násilnických obrů. První *zamaskovaná příležitost* znamenala dobýt opevněné město Jericho. Bůh ukázal Jozuovi strategii vedoucí k vítězství. *Vírou* hradby této pevnosti padly.

Mezitím měla ohromnou *zamaskovanou příležitost* jedna prostitutka uvnitř města. Slyšela o tom, jak Bůh tento lid před čtyřiceti lety zázračně vysvobodil z Egypta. Slyšela o tom, jak Izraelci porazili dva mocné krále za řekou. Věděla, že nyní je na řadě její město a že ona i s celou svou rodinou zahyne, pokud v jejich prospěch nějak nezasáhne Bůh Židů – Bůh nebe a země. Pak se stalo nemožné – v jejím domě se ubytovali dva zvědové z tohoto obávaného lidu. Ona je ukryla před úřady a oni jí za to slíbili, že ji a její rodinu ušetří, bude-li se řídit jejich pokyny. *Vírou* ona a její rodina při zkáze celého města nezahynuly. Tyto dva příběhy, které se odehrály v době dobývání Jericha, ukazují, že...

Bůh vírou přemáhá naše mocné nepřátele a vírou obrací beznadějně hříšníky.

1. Bůh vírou přemáhá naše mocné nepřátele (11:30).

Víra není nějaká magická moc. Víra nás spojuje s neviditelným Bohem, který svým slovem přivedl k bytí celý vesmír. Víra je řečiště, jímž k nám proudí Boží požehnání.

Jericho bylo první z mnoha překážek, jimž Jozue a izraelská armáda při dobývání Kanaánu, který Bůh slíbil jejich praotci Abrahamovi, čelili. Když Jozue přemítal, jak se tohoto opevněného města zmocnit, zjevil se mu Hospodin v lidské podobě jako velitel Hospodinova zástupu a ukázal mu strategii, která ho dovede k vítězství (Jozue 5:13-6:5). Izraelci měli za úkol město šest dní mlčky obcházet za schránou smluvy, zatímco sedm kněží troubilo na polnice z beraních rohů a sedmého dne je měli obejít sedmkrát. Na Jozuovo znamení měli kněží zatroubit na polnice a lid měl spustit pokřik. Hradby města pak padnou a izraelští vojáci

napochodují přímo do města a zmocní se ho.

Tento příběh skýtá množství ponaučení, ale já se zaměřím jen na pět:

A Spasení nás staví do konfliktu s mocnými protivníky.

Už jsme to viděli v případě Izraele a faraónovy armády u Rudého moře. Stojí to ale za zopakování: spasení nás neizoluje od obrovských problémů. Naopak nás často spíše přivádí do konfliktu s problémy, které nám před naším spasením ani nepřišly. Předtím, než jsme byli spaseni, nás naše sobectví, pýcha, hamižnost, žádostivost a spousta dalších hříchů vyúbec netrápily. Dokonce jsme některé z nich mohli pokládat i za přednosti! Pak je ale člověk spasen a zjistí, že musí dobýt spoustu opevněných měst a že řada z nich se nachází v jeho vlastním srdci!

A nečelíte jen těmto vnitřním nepřátelům, ale také vnějším nepřátelům, se kterými jste dříve neměli žádné problémy. Členům rodiny se vaše nově nalezená víra nezamlouvá, protože konfrontuje jejich oblíbené hříchy. Šéfům se nelíbí, že jim už nebudete pomáhat s podváděním, aby mohli zvýšit zisk. Bývalí přátelé vás pomlouvají, protože s nimi už nehodláte chodit flámovat (1. list Petřův 4:3-4).

B Boží strategie pro vítězství nad těmito protivníky zdůrazňuje jeho moc a naši slabost.

Pochodovat s armádou sedm dní kolem městských hradeb za trubení rohů *není* zrovna rozumný plán, jak zvítězit! Mnoha lidem z Izraele, stejně jako všem lidem v Jerichu, t musel připadat hloupé! Kdyby se Jozue radil se svými nejvyššími veliteli, nikdo z nich by tento plán nenavrhl. Jeden by možná nabádal k přímému útoku na město a hradby by doporučil zdolat pomocí obléhacích nástrojů a beranidel. Jiný by třeba radil vyčkat, dokud město nevyhladoví a nevzdá se. Ale nikdo by nepřišel s tím, co Jozuovi přikázal udělat Bůh.

Proč se Bůh rozhodl pro tento podivný přístup? Myslím, že chtěl Izraelcům hned na počátku jejich dobývání Kanaánu dát jedno důležité ponaučení: *Vítězství nad mocnými protivníky přichází, když se nespolehnáme sami na sebe, ale naprosto se spoléháme na Hospodina*. Celé to opakované obcházení Jericha mělo posloužit k tomu, aby si důkladně zapsali za uši: „Tohle město nedobudete vlastní silou. Musíte se spolehnout na mou moc.“

Náš problém mnohdy nevězí ani tak v tom, že bychom byli příliš slabí, jako v tom, že míváme dojem, že jsme sami o sobě celkem silní. Jelikož jsme tak náchylní k pýše, mohli bychom, kdyby nás Bůh nechal zvítězit, připisovat aspoň nějaké zásluhy sami sobě. Boží vítězná strategie pokořuje naši pýchu tím, že zdůrazňuje jeho moc a naši slabost.

Vidíme to v příběhu o tom, jak se Gedeón se svým vojskem snažil porazit armádu Midjanců (Soudců 6-7). Dal dohromady dvaatřicet tisíc mužů proti sto pětatřiceti vojákům nepřítele,¹ Bůh ale Gedeónovi řekl, že má vojáků „příliš *mnoho*“, ne příliš málo! Kdyby zvítězili, mohli by se svým vítězstvím chlubit (Soudců 7:2). Gedeón tedy poslal domů dvaadvacet tisíc vojáků, kteří měli strach. Bůh ale řekl: „Ještě pořád jich máš moc.“ A tak je Gedeón vytřídil, až mu zbylo tři sta mužů. Když byli konečně dostatečně *slabí*, mohl jim Bůh dopřát vítězství a oni jemu vzdát slávu!

Pavel volal k Pánu, aby ho zbavil ostnu, který měl v těle, ale Pán mu řekl, že jeho moc se dokonale ukáže ve slabosti.² Pavel dosvědčil: „Vždyť právě když jsem sláb, jsem silný“ (2. Korintským 12:10). Hudson Taylor řekl, že když chtěl Bůh otevřít evangelium čínské vnitrozemí, hledal člověka, který by byl pro tento úkol *dostatečně slabý*.

Boží vítězná strategie tedy vždy zahrnuje víru, protože víra dosvědčuje naši bezmocnost a Boží naprostou moc (viz 2. Paralipomenon 20:1-12). Víra pokořuje naši pýchu a vyvyšuje Bží slávu.

C Víra musí Boha poslouchat bezpodmínečně.

Víra a poslušnost patří neoddělitelně k sobě, stejně jako jdou vždycky nerozlučně ruku v ruce nevíra a neposlušnost. Pravá víra Boha *vždycky* poslouchá. Izraelci mohli říct: „To je pozoruhodný plán, Jozue, a Bůh by to tak určitě mohl udělat. My na to ale zkusíme jít trochu rozumněji.“ To by byl nevěřící a neposlušný přístup.

Aby poslechli Boha, museli po šest dní jednou denně potichu pochodem obcházet město. Když jim sedmého dne Jozue oznámil, že mají kolem města pochodovat sedmkrát, možná se ozval nějaký ten povzdech. Cesta kolem města trvala půl hodiny až hodinu (podle toho, který komentář čtete), takže obejít město sedmkrát trvalo přinejmenším půl čtvrté hodiny. Než přišel sedmý den, někteří si docela dobře mohli bruchet pod fousy: „To je na hlavu! Pořád se nic neděje.“ Jestli ale někdo něco takového řekl, zaznamenáno to není. Poslechli, co Bůh přikázal. Když začali křičet, hradby se zázrakem zhroutily.

Takováto poslušnost má dvě stránky:

1) Abychom Boha mohli poslouchat, potřebujeme vědět, co k naší situaci říká jeho slovo. Bůh se Jozuovi ukázal viditelně a mluvil s ním slyšitelně. I když bych si často přál, aby to dělal i dnes (spokojil bych se i s tím slyšitelným hlasem!), Bůh s námi takto přímo komunikuje velmi zřídka. Jak k nám Bůh mluví? Promluvil k nám ve svém Synu (Židům 1:2) a souhrn jeho poselství k nám je zaznamenán v Bibli. Někdy je sice těžké pochopit, jak přesně se Bible vztahuje na náš konkrétní problém, ale je zřejmé, že jeho slovo nemůžeme poslouchat, pokud nevíme, co říká a jak je máme uplatnit. A přece často vídám křesťany, kteří neposlouchají jasné příkazy Božího slova, a přitom se diví, proč jim Bůh v životě nežehná!

2) Na poznání Božího slova musí navazovat poslušnost, bez ohledu na to, jak moc se Boží slovo rozchází s běžnou světskou moudrostí.

Hospodinovy úmysly nejsou naše úmysly a naše cesty nejsou Hospodinovy cesty (Izajáš 55:8). Když Mojžíš vedl dva milióny uprchlých otroků k Rudému moři, odkud se před faraónovou armádou nedalo nikam utéct, nebylo to v souladu s běžnou moudrostí. Udělal to ale v poslušnosti vůči přímému Božímu příkazu. Odvést tuto skupinu lidí do neplodné pouště vypadá jako zaručený recept na rozsáhlou humanitární katastrofu; Bůh ale přikázal, a Mojžíš ho tedy poslechl.

Běžná světská moudrost říká: „Člověk to v podnikání nikam nepřivede, pokud nešidí své zákazníky a nepodvádí na daních.“ Víra poslouchá Boha, i kdyby to mělo vést k finanční ztrátě. Běžná světská moudrost říká: „Všichni spolu spí před manželstvím. Jak jinak byste mohli poznat, jestli se k sobě hodíte? A kdyby, Bůh přece odpouští.“ Víra říká: „Já budu poslouchat Boha. Nebudu dělat kompromisy, i když je možná ostatní křesťané dělají.“ Víra poslouchá Boha.

D Víra musí trpělivě čekat na Boha.

Proč Bůh neřekl: „Obejděte Jericho jednou, zatrubte na polnice a zahulákejte! Hradby se

zhrouť“? Každý večer se vraceli do tábora s myšlenkou: „Tak jsme dneska zase nijak nepokročili.“ Každý den zkoušel jejich víru a každý den, o který bylo vítězství odloženo, byla tato zkouška silnější. Možná slyšeli jízlivé poznámky od lidí na hradbách, kteří se každý den bavili pohledem na jejich bezvýsledné přehlídky. Posměšky je pokoušely k tomu, aby podnikli něco, čím by těm posměváčkům zavřeli ústa. Museli ale čekat na Boží načasování. A konečně:

E Víra musí napjatě čekat na Boha.

Izraelci věřili, že Bůh bude jednat, když ho uposlechnou. Nikde není psáno, že by jim Jozue předem řekl, co se má stát. Věděli jenom to, že Jozue ví, co Bůh přikázal, a poslechli ho. Když jim ale řekl, aby spustili pokřik, začali křičet s očekáváním, že Bůh bude jednat – a Bůh způsobil, že se ty neproniknutelné hradby sesypaly. Víra sice čeká trpělivě, ale čeká také napjatě, s vědomím, že Bůh ve svém čase *zasáhne* svou mocí.

Zatímco však Izraelci tento týden pochodovali kolem Jericha, v jednom domě uvnitř města se odvíjeli jiné drama. Nevěstka jménem Rachab se s celou širší rodinou tísnila ve svém domě a napjatě čekala, co se bude dít. Její příběh, zhuštěný do jediného verše, nám říká, že...

2. Bůh obrací beznadějně hříšníky (11:31).

Rachabin příběh je úchvatnou ukázkou Boží milosti! Najdeme v něm sedm ponaučení, kterých se mohu jen letmo dotknout:

A Rachab byla nepravděpodobnou kandidátkou na spasení.

Ze židovského hlediska mluvily tři věci proti Rachabě: jednak to byla žena, jednak to byla Kanaánka a do třetice to byla prostitutka. Nepočítáme-li Abrahamovu ženu Sáru, je Rachab jediná žena, která je v Židům 11 uvedena jménem. Židovští muži se svatouškovsky modlívali: „Pane, děkuji ti, že jsi mne neučinil pohanem nebo ženou!“ Bůh ale uznal za vhodné spasit právě tuto pohanskou ženu.

Rachab ale nebyla jen pohanská žena, ale také prostitutka. Od samých počátků se to mnozí komentátoři pokoušeli obejít a tvrdili, že byla prostě majitelkou hostince. Ale Bible to říká jasně jak v hebrejštině, tak v řečtině: byla to prostitutka. (Hebrejšтина má ještě jiné slovo pro chrámové prostitutky.) Uvažoval jsem, proč vlastně tito vyzvědači chodili do domu prostitutky. Tomáš Akvinský vysvětluje, že tam nešli za hříchem, ale proto, že to bylo dobré místo, kde se ukrýt. Takovéto domy bývají otevřeny, zejména v noci, kdy tam zvědové přišli (Jozue 2:2). (Akvinský; cituje Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 503.) Nevěstky nedělají mezi svými hosty rozdíly a nekladou jim spoustu zbytečných otázek. Jerišskému králi podle všeho připadalo normální, že ji tito muži navštívili v noci a prakticky vzápětí zase odešli.

Za všemi důvody, které měli vyzvědači k tomu, aby vstoupili do Rachabina domu, ovšem stálo Boží řízení. I když byla Rachab nepravděpodobným kandidátem spásy, Boží milost se k ní sklonila. Skutečnost, že se o ní mluví jako o „nevěstce Rachabě“ i poté, co se obrátila,³ zdůrazňuje nesmírnost Boží milosti vůči hříšníkům. Když tam zvědové vcházeli, netušili, že tam pro ně Bůh má vedle vyzvídání ještě další poslání; Bůh to věděl. Občas někam jdeme, abychom něco zařídili, ale Bůh má v úmyslu zařídít něco jiného a použít nás k tomu, aby přivedl ke spasení někoho, koho bychom my považovali za nepravděpodobného kandidáta.

Setkal jsem se s jedním mužem, který býval čistokrevný hippie, žil se svou přítelkyní a drogoval. Jednou dopoledne projížděl zastrčeným kaňonem v Jižní Kalifornii, a najednu mu praskl tlumič. Stalo se to zrovna před domem jednoho pastora, který se to ráno se svou ženou modlil: „Pane, dej nám dnes příležitost zvěstovat nějaké ztracené duši evangelium.“ Tento nepravděpodobný kandidát na spasení toho dne poznal Krista, protože Bůh způsobil, že mu tlumič na autě praskl právě na tomto úseku silnice!

B Rachabina víra ji zachránila před zahynutím.

Bůh Izraelcům přikázal, aby zabili každého, kdo žil v Jerichu. Moderní kritikové, kteří tomu nepochybně rozumí lépe než Bůh, si myslí, že to od Boha bylo kruté (nebo že to Jozue popletl), když nařídil vyhladit všechny obyvatele Kanaánu. Bůh ale Kanaáncům dopřál čtyři sta let, aby dovršili míru své nepravosti (1. Mojžíšova 15:13-16). Už před čtyřiceti lety se doslechli, jak Bůh vysvobodil Izrael z Egypta a provedl ho Rudým mořem. Před několika lety slyšeli, jak Bůh přemohl emorejské krále Síchona a Óga na druhé straně Jordánu. Sedm dní se dívali, jak Izrael pochoduje kolem jejich města. Odvrátili se ale od svých hříchů? Pokání činila pouze Rachab, a možná její rodina.

Rachab si mohla stěžovat, že od Boha nebylo fér, když její město potrestal. Bezpochyby při pádu Jericha ztratila mnoho přátel. Věděla ovšem, že ona sama si za svůj hříšný životní styl zaslouží zemřít. Věděla, že Hospodin, Bůh Izraele „je Bohem nahoře na nebi i dole na zemi“ (Jozue 2:11). Celé město se sice třásl strachy před hrozícím útokem (Jozue 2:11), ale jejich strach je nevedl k pokání a k víře. Rachabu její strach přiměl k tomu, že se odvrátila od svých hříchů a uvěřila v Boha. Vírou „nezahynula s nevěřícími“ (Židům 11:31).

Mnozí se domnívají, a nejspíš správně, že Rachab uvěřila v Boha ještě *předtím*, než zvědové přišli do jejího domu. Když Bůh svým řízením přivedl vyzvědače do jejího domu, uviděla v tom způsob, jak zachránit sebe a svou rodinu. I když teologii moc nerozuměla, věřila v jediného pravého Boha dost na to, aby byla zachráněna. Hříchy jejího uplynulého života nezpůsobily, že by nemohla být spasena. Bohu působí potěšení zachraňovat pro svou slávu notorické hříšníky!

C Rachabina víra ji oddělovala od jejich nevěřících současníků.

Ti, kdo zahynuli, jsou popsáni jako „*neposlušní*“ (Židům 11:31 KR). Nebyli to „v podstatě dobří lidé“. Slyšeli o Boží moci, ale odmítli se mu podřídit. Mylně se domnívali, že je jejich opevněné město ochrání. Aby byla zachráněna, musela se Rachab vzdát svého národa, své společnosti i zdroje svých příjmů. Přestože to nikdy není snadné a patrně se se svým rozhodnutím musela potýkat, vírou se od toho všeho odtrhla.

Bible nám neříká, jestli před nadcházejícím soudem své spoluobčany varovala ani jestli se jí posmívali, že se schovává ve svém domě, zatímco izraelští vojáci mašírují jako blázni kolem města. Ale platí to dodnes: spásná víra znamená zřetelně se oddělit od tohoto zlého světa, takže v očích lidí ze světa často vypadáme jako podivíni.

D Rachabina víra byla poslušná víra.

List Jakubův 2:25 jmenuje Rachabu vedle Abrahama jako příklad člověka, který byl ospravedlněn ze skutků. Jakub nepopírá ospravedlnění vírou samotnou, ale zdůrazňuje, že pravá víra vždycky vede k dobrým skutkům. Rachabu vedla její víra k tomu, aby zvědy ukryla

a pak je potají nechala odejít, i když tím riskovala život. Musela se řídit výslovnými pokyny, které jí vyzvědači dali, spustit z okna červený provaz a shromáždit celou rodinu ve svém domě, aby byli zachráněni. Možná jim připadalo hloupé jen tak se dívat, jak Izrael třináctkrát mlčky obchází město. Možná byli v pokušení přidat se k ostatním na hradbách a povykovat urážky na vojáky dole. Poslechli však a byli zachráněni.

Jistě, Rachabina víra nebyla v poslušnosti dokonalá. Byla to pohanská žena z pohanského prostředí, a když do jejího domu přišli královi poslové pátrat po dvou vyzvědačích, byla to složitá situace, a tak zalhala. Lež je hřích, i když má posloužit dobré věci. Bůh ale ve své milosti přijal Rachabinu poslušnou víru, tak jak se projevila, když přijala zvědy, a její lež jí prominul. Pokud ve víře, takoví, jací jste, přijdete ke Kristu, zachrání vás, a pak začne váš život proměňovat ke své svatosti.

E Rachabina víra vedla k záchraně její pohanské rodiny.

Nevíme s jistotou, že by její rodina byla spasena i duchovně, i když podle mne je to pravděpodobné. Víme ale, že byli zachráněni před tím, aby v Jerichu zahynuli tělesně, a že byli připojeni k Božímu lidu. Lze předpokládat, že se nejen dozvěděli o jediném pravém Bohu, Bohu Izraele, ale že v něj také osobně uvěřili. Bůh může použít obrácení nepravděpodobné osoby, jako byla Rachab, aby prostřednictvím její víry oslovil celou rodinu.

F Rachabina víra ji uvedla do smluvního vztahu s Bohem a jeho lidem.

James Boice poukazuje na to, že Rachab se ve skutečnosti stala lepší Židovkou než mnozí z těch, kdo byli Židy od narození – v tom smyslu, že ona Bohu věřila, zatímco oni ne. (J. Boice: *Joshua: We Will Serve the Lord* [Revell], str. 45.) Matthew Henry poznamenává: „Pravý věřící touží být nejen ve smlouvě s Bohem, ale také ve společenství s Božím lidem, a je ochoten spojit s ním svůj úděl a prožívat spolu s ním všechno dobré i zlé.“ (M. Henry: *Matthew Henry's Commentary* [Revell], sv. 6., str. 950.⁴) Z Matoušova rodokmenu Ježíše Krista (Matouš 1:5-6) se ke svému překvapení dozvídáme, že se Rachab provdala za Žida jménem Salmón, s nímž měla syna Bóaze, který se oženil s Rút, a jejich syn Obéd byl otcem Davidova otce Jišaje. Tak se nevěstka Rachab zařadila mezi předky Ježíše Krista! Jaké úžasné svědectví Boží nepřeborné milosti!

G Rachabina víra změnila její marný život v plodný.

Na prostituci není nic přitažlivého. Je odpudivá. Muži ženě zaplatí za použití jejího těla, bez sebemenšího ohledu na ni samotnou. Prostitutek si za to, co dělají, nikdo neváží. Když zestárnou a jejich těla přestanou být lákavá, zůstanou bez práce, osamělé a nemilované.

Bůh se ale ujímá životů těch nejhorších hříšníků, kteří se k němu obracejí v pokání a s vírou. Rachab se vdala a stala se matkou a babičkou. Získala podíl na všech duchovních výsadách Izraele, a nakonec byla dokonce spřízněna s Kristem samotným! Každý život, který není v Kristu, je marný a směřuje k věčné zkáze. Každý život, který Bůh skrze víru spasí svou milostí, se stává plodným a směřuje k věčné slávě.

Závěr

Jericho je obrazem tohoto zlého světa, který vzdoruje Bohu. Buď jste vírou na Boží straně a ve vašem životě jsou nějaká „Jericha“, která potřebujete dobýt. Nebo si pohodlně žijete

v Jerichu v domnění, že jste tam v bezpečí; přitom ale, ať o tom víte nebo ne, směřujete do záhuby.

Ať vaši situaci popisuje jedno nebo druhé, klíčem k vítězství je *víra*. Víra v Pána Ježíše Krista a jeho smrt na kříži místo vás, vás zachrání před blížící se zhoubou. A pokud jste v Božím táboře, víra v jeho bezmeznou moc vám dá zvítězit nad strašlivými nepřáteli, kteří vám hrozí zničením. Jaké obrovské příležitosti, zamaskované za neřešitelné problémy, máte před sebou? Všechno, co k jejich překonání potřebujete, najdete u Boha. Důvěřujte mu!

Otázky k diskuzi

1. Proč nás Bůh z našich problémů nevysvobodí okamžitě? Proč se některé problémy vlečou celá léta?
2. Jak můžeme poznat Boží vůli, pokud jde o konkrétní problémy a konkrétní situace?
3. Jak můžeme získat víru, když nám víra schází? V čem spočívá jádro problému nevíry?
4. Musí hříšník dát svůj život do pořádku *předtím*, než může být spasen? Kam v celém procesu zapadá pokání?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Viz Soudců 8:10. — pozn. překl.
² 2. Korintským 7-9 — pozn. překl.
³ Zejména Jozue 6:25. — pozn. překl.
⁴ Srovnej rovněž *Matthew Henry's Concise Commentary**, komentář k Židům 11:20-31. — pozn. překl. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

VÍRA A VÝSLEDKY

Židům 11:32-40

Steven J. Cole

21. listopadu 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

21. listopadu 2004
List Židům, lekce 43.

Víra a výsledky Židům 11:32-40

V roce 1987 jsme s Marlou byli na Dálném východě, kde jsem se setkal s několika lidmi, kteří v Číně vyučovali angličtinu. Zaskočili jsme si do Makaa, které v té době ještě nebylo vráceno pod čínskou správu, navštívit své přátele, kteří tam působili jako misionáři. Prostřednictvím tlumočnicka jsme si povídali se dvěma statečnými mladými Číňankami, které každý týden riskovaly vězení nebo něco horšího, protože jezdily do Číny, aby tam sloužily Bohu.

Zeptal jsem se jich, jestli někdy slyšely o falešném učení, které zamožuje americké církve, zvaném „evangelium zdraví a bohatství“. Je to učení, že Boží vůlí je, aby jeho děti byly uzdraveny z každé nemoci a byly bohaté. Pokud to není váš případ, je to proto, že nemáte dost víry. Když to slyšely, jedna z nich se potichu zasmála, zavrtěla hlavou a řekla: „Ne, nemyslím, že by tomu čínští křesťané uvěřili!“ Čínští křesťané vědí, že cesta následování Ježíše Krista vede spíš k potížím a k pronásledování, než ke zdraví a k bohatství.

Poslední číslo časopisu *The Voice of the Martyrs* [listopad 2004] přineslo článek o čtyřiatřicetileté Číňance, která byla v červnu zatčena za rozdávání Biblí a evangelizačních letáků. Představitelé úřadů ji kopali, částečně jí vyrvali vlasy a utloukli ji k smrti. V hlášení uvedli, že zemřela v důsledku „náhlého onemocnění“. Zařadila se tak po bok mnoha z těch, o kterých je řeč v našem dnešním textu.

Autor Listu Židům mluví jako kazatel, který jedním okem sleduje hodiny. Mohl by toho říct mnohem víc, kdyby mu to dovolil čas. Místo toho ale prostě vyjmenuje několik osob, aniž by k nim cokoli poznamenal, a pak popíše zkušenosti dalších, aniž by je jmenoval. Někteří vírou vybojovali velická vítězství, jiní vírou snášeli strašlivá mučení a smrt. Všichni sice pro svou víru dosáhli uznání (či „svědectví“; od příslušného řeckého slova pochází také slovo „martyr“¹), ale přesto se nedočkali toho, co jim bylo slíbeno a čeho jsme se dočkali my. Autor se snaží své čtenáře utužit, aby tváří v tvář hrozícímu pronásledování zůstali Kristu věrní. Jeho poselství je velice potřebné, protože lidé mají sklon užívat víru v Krista jako prostředek k dosažení osobního pohodlí a štěstí. Když ale přijdou zkoušky, víru opustí. Jeho poselství zní:

Víra spoléhá na Boha bez ohledu na výsledky, protože vyhlíží konečnou odměnu.

Text se dá rozdělit na tři části. Ve verších 11:32-35a autor ukazuje, že Bůh těm, kdo na něj spoléhají, někdy žehná udivujícími výsledky. Ale zrovna uprostřed verše 11:35, aniž by třeba jen nabral dech, obrátí list a začne ukazovat, že Bůh těm, kdo na něj spoléhají, někdy žehná milostí k tomu, aby bez zakolísání obstáli ve strašlivém pronásledování (11:35b-38). A na závěr ukazuje, že Bůh všem, kdo na něj spoléhají, žehná věčnými odměnami (11:39-40).

1. Bůh těm, kdo na něj spoléhají, někdy žehná udivujícími výsledky (11:32-35a).

Ani *mně* by nestačil čas, kdybych se měl podrobně věnovat každé osobě z tohoto seznamu, takže tento oddíl shrnu ve dvou bodech:

A Víra umožňuje chybujícím lidem vykonat pro Boha velké věci.

Autor (ve verši 11:32 se dozvídáme, že je to muž, protože vazba „kdybych měl vypravovat“ je v řečtině vyjádřena přičestím mužského rodu) jmenuje nejprve čtyři muže z období soudců, pak Davida, Samuela a nakonec proroky. Neuvádí je v chronologickém pořadí: Gedeón byl až po Báarakovi, Samson po Jiftáchovi a David po Samuelovi. Nikdo neví, proč se rozhodl pro toto pořadí; možná ze sebe jména prostě vysypal, jak ho napadala.

Zajímavé je, že každý z prvních pěti jmenovaných měl určité závažné nedostatky, ale Bůh navzdory jejich chybám ocenil jejich víru. Gedeón byl zpočátku ustrašený a Bůh ho musel přemlouvat, aby udělal to, k čemu ho povolává.² Po tom, co se svými třemi sty muži tak úžasně zvítězil nad stopětatřicetitisícovou midjánskou armádou,³ si udělal efód, který svedl Izrael k modloslužbě (Soudců 8:24-27). A přece ho autor navzdory jeho selháním uvádí jako hrdinu víry.

Báarak dobyl pro Izrael veliké vítězství nad armádou, která měla devět set válečných vozů,⁴ ale teprve potom, co ho k tomu dostrkala prorokyně Debóra.⁵ Samson při mnoha příležitostech rozprášil Pelištejce,⁶ i když mu nohy podrážela jeho hříšná vášeň pro cizinky.⁷ Jiftácha, syna nevěstky, nejprve jeho polobratři vyhnali. Později ale ho starší jeho rodného města prosili, aby se vrátil a vedl je do bitvy proti nepříteli. Zvítězil, ale zbrkle se zapřisáhl, že obětuje to první, co vyjde z jeho domu, až se bude z bitvy vracet. Vyšla ho přivítat jeho jediná dcera, a on svou pošetilou přísahu jako hlupák dodržel.⁸

David byl muž podle Božího srdce,⁹ který projevil velikou víru už v útlém mádí, když porazil Goliáše.¹⁰ Později se ale dopustil cizoložství a potom spáchal vraždu, aby je utajil.¹¹ Dokonce i Samuel, který byl sám zbožný, selhal v tom, že nedokázal vychovat své syny tak, aby následovali Hospodina (1. Samuelova 8:1-3). Samuel byl považován za prvního z proroků, takže toto slovo zde zahrnuje všechny proroky od jeho dnů až po Malachiáše. Ti jako skupina neohroženě hlásali Boží pravdu a často za to trpěli. Ale celkem vzato můžete lidi uvedené v 11:32 postavit na váhu a ona ukáže, že to jsou osoby, jejichž nedostatky bijí do očí. Ale navzdory těmto nedostatkům je Bůh použil, protože se na něj v určitých náročných situacích spoléhali.

Bylo by chybou aplikovat to tak, že nad svými hříchy a vadami pokrčíme rameny a řekneme si, že se z toho nestřílí. Svými hříchy bychom se měli zabývat, abychom rostli ve svatosti a k dospělosti. Na tomto seznamu by nás ale měla povzbudit skutečnost, že Bůh používá nedokonalé lidi, kteří se na něj spoléhají. I když bychom si své hříchy nikdy neměli omlouvat, nemusíme s tím, než začneme sloužit Bohu, čekat, dokud nebudeme dokonale bez hříchu (to totiž nebudeme nikdy!).

To je jeden z přínosů, který vám dá četba křesťanských životopisů. Dobře napsané životopisy své hlavní postavy nelíčí, jako kdyby chodily vodě. Poskytují vám pohled na nedokonalost, nevyzrálou a slepá místa lidí, kteří pro Boha vykonali velké věci, protože se na něj spoléhali.

William Carey, „otec moderní misie“, měl negramotnou manželku, která rezolutně odmítla doprovázet ho do Indie. Chystal se odjet bez ní, ale objevily se problémy, které ho zdržely. Proto se se svým společníkem vrátil domů a jeho společník to při té příležitosti na paní Careyovou zkusil zahrát přes pocity viny. Varoval ji, že pokud nepojede s nimi, její rodina „bude rozptýlena a navždy rozdělena – nepřestane toho litovat, co bude živa“. (Mary Dreweryová: *William Carey* [Zondervan], str. 52.) Careyho manželka se k nim ve strachu připojila, jen aby byla v Indii hluboce nešťastná a nakonec přišla o rozum. Sám Carey byl

příliš shovívavým otcem, který své děti neuměl potrestat. (Ruth Tuckerová: *From Jerusalem to Irian Jaya* [Zondervan], str. 119.) Po sedmi letech usilovné práce v Indii nemohl říct, že by přivedl k obrácení jediného Inda (tamtéž, str. 117). A přesto Bůh Williama Careyho navzdory jeho mnoha chybám mimořádně použil.

B Víra nám umožňuje vykonat věci, které lze vysvětlit pouze Boží mocí.

Vírou jmenovaní lidé a další, kteří jmenování nejsou „dobývali království, uskutečňovali Boží spravedlnost, dosáhli toho, co jim bylo zaslíbeno; zavírali tlamy lvům, krotili plameny ohně, unikali ostří meče, v slabosti nabývali síly, vedli si hrdinsky v boji, zaháněli na útěk vojska cizinců; ženám se jejich mrtví vraceli vzkříšení“ (11:33-35a). To jediné, co se dá nazvat „normálním“, bylo to, že „uskutečňovali Boží spravedlnost“¹² a „dosáhli toho, co jim bylo zaslíbeno“ (podle toho, co konkrétně to bylo). Ostatní položky seznamu jsou přinejmenším pozoruhodné, nejsou-li přímo zázračné.

Jedna věc na seznamu je ale společná všemu, čeho dosahujeme vírou: „v slabosti nabývali síly“. Víra vyžaduje, abychom rozpoznali svou slabost, ale zároveň se chopili Boží síly. Jak řekl Ježíš, „beze mne nemůžete činit nic“ (Jan 15:5). Apoštol Pavel, který se na první pohled zdá být schopným, výkonným mužem, vyznal: „Ne že bychom mohli tuto způsobilost přičítat sami sobě na základě toho, co je v nás; naše způsobilost je od Boha...“ (2. Korintským 3:5). A o něco dále vysvětluje: „Tento poklad máme však v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že tato nesmírná moc je Boží a není z nás“ (2. Korintským 4:7). Právě proto učil, že křesťané musí žít Duchem, který v našich životech plodí své ovoce (Galatským 5:16, 22-23).

Každý křesťan, který kdy pro Boha vykonal veliké věci, věděl, že tato pravda je samotným základem všeho, čeho dosáhl. Robert Morrison, průkopník misie v Číně (v Macau jsme viděli jeho hrob), dostal otázku: „Vážně čekáte, že na tak velikou zemi budete mít nějaký vliv?“ „Ne, pane,“ odpověděl, „ale očekávám, že ho bude mít Bůh.“ (Zdroj neznámý.) Životopisec George Mullera napsal: „Až do samého dne jeho smrti se na Georgi Mullerovi neprojevil žádný nápadnější rys než tento: že k Bohu tak vzhlížel a tak na něj spoléhal, až měl pocit, že on sám není ničím a Bůh je vším.“ (A. T. Pierson: *George Muller of Bristol* [Revell], str. 112.) Hudson Taylor, velký misionář čínského vnitrozemí, řekl: „Všichni Boží velikáni byli slabí lidé, kteří pro Boha vykonali veliké věci, protože počítali s tím, že je Bůh s nimi.“ (Zdroj neznámý.)

William Carey byl povoláním švec. V jeho dnech byli lidé, kteří chodili do církve, většinou přesvědčeni, že Velké poslání bylo svěřeno pouze apoštolům, takže nemohli mít vizi ohledně „obrácení pohanů“. Carey ale připadl na revoluční myšlenku, že zahraniční misie je základním úkolem církve. Napsal knihu věnovanou podpoře této teze a oslovil skupinu duchovních, které vyzval k plnění tohoto úkolu. V tomto projevu vyslovil onu dnes slavnou větu: „Očekávejte velké věci od Boha; pokuste se vykonat velké věci pro Boha.“ (Tuckerová, str. 115).

Misie, kterou v Indii založil, trpěla spoustou těžkých problémů, a společník, který špatně hospodařil s fondy misie a nadělal jí tak následkem nesplacených dluhů mnoho nepřátel, z nich nebyl ten nejmenší. Jak už jsem řekl, Carey měl velké rodinné problémy. A přece během let, které v Indii strávil, přeložil sám Bibli do tří jazyků (pod jeho dozorem a v jeho redakci byla Bible přeložena do dalších třiceti šesti jazyků),

vydal objemný anglicko-bengálský slovník, byl průkopníkem sociální reformy, zakládal církve, zapojil se do programů zdravotnické pomoci, založil Indickou zemědělskou a zahradnickou společnost (Agricultural and Horticultural Society of India), založil vysokou školu a několik dalších škol a působil jako profesor sanskrtu, bengálštiny a maráthštiny! (*The New International Dictionary of the Christian Church* [Zondervan], ed. J. D. Douglasová, str. 192.) Byl to slabý švec, který se díky víře v mocného Boha stal silným.

V čem, co je za hranicemi vaší zóny bezpečí nebo vašich lidských schopností, se spoléháte na Boha právě teď? Modlíte se, aby Bůh udělal něco, co by bylo z lidského hlediska nevysvětlitelné, kdyby to udělal? Víra vždy zahrnuje riziko, že se ocitneme v situaci, kdy musíme nutně zoufale selhat, pokud nezasáhne Bůh. Tím nechci říct, že bychom měli odbývat přípravu a plánování. Na impulzivnosti není nic duchovního. Chci tím říct, že i se všemi našimi plány a přípravami bychom se měli modlit: „Pane Bože, jestli nebudeš jednat, celá ta věc bude jen kolosální krach!“ Tak jako Petr, když vystoupil z lodi na hladinu vody, bychom si i my měli naléhavě uvědomovat, že jestli nás Bůh nepodrží, tak se utopíme! Modlete se spolu se mnou, aby Bůh skrze náš sbor vykonal věci, které bude možno vysvětlit jedině tak, že je udělal on sám.

Než se pustíte do něčeho velkolepého, jako třeba získat arabský svět pro Krista, začněte na osobní úrovni. Tito hrdinové vírou „dobývali království“ – zvítězili jste Boží mocí nad svým hněvem nebo chtíčem? Tito hrdinové vírou „konali spravedlivé skutky“ či „vykonávali spravedlnost“¹² – uvádíte víru do praxe ve své každodenní práci nebo při jiné pravidelné činnosti, takže se Boží spravedlnost odráží ve vaší bezúhonnosti a poctivosti? Tito hrdinové vírou „dosáhli toho, co jim bylo zaslíbeno“ – hlásíte se o to, co Bůh slíbil, když ve svém osobním a rodinném životě čelíte různým problémům?

První část seznamu nás tedy učí, že někdy Bůh těm, kdo na něj spoléhají, žehná udivujícími výsledky. I když mají své nedostatky, Bůh je používá, aby uskutečnil věci, které lze vysvětlit pouze jeho mocí. Tato část našeho textu je úžasná. Musíme ale číst dál:

2. Bůh těm, kdo na něj spoléhají, někdy žehná milostí k tomu, aby bez zakolísání obstáli ve strašlivém pronásledování (11:35b-38).

„... ženám se jejich mrtví vraceli vzkříšení.“ To je vrchol dramatickosti. Nic úžasnějšího už není! A přece autor ani nevypadne z rytmu, když pokračuje: „Jiní byli mučeni a odmítli se zachránit, protože chtěli dosáhnout něčeho lepšího, totiž vzkříšení. Jiní zakusili výsměch a bičování, ba i okovy a žalář. Byli kamenováni, mučeni, řezáni pilou, [výraz ‚pokoušení‘ (KMS, NBK, podobně KR) má malou textovou podporu a možná není původní] umírali pod ostřím meče. Chodili v ovčích a kozích kůžích, trpěli nouzi, zakoušeli útisk a soužení. Svět jich nebyl hoden, bloudili po pouštích a horách, skrývali se v jeskyních a roklinách země“ (11:35b-38).

Když si člověk přečte tu první část seznamu, málem by řekl: „Ti lidé na druhé polovině seznamu, to jsou ti, kteří víru *neměli*, že ano?“ Ale autor pokračuje: „A ti všichni, ačkoliv osvědčili svou víru, ...“ (11:39). Ti z druhé poloviny seznamu jsou lidmi víry právě tak jako ti z první poloviny! Vlastně se dá tvrdit, že museli mít víru ještě větší, protože spoléhat se na Boha, když vás bičují, kamenují nebo řezou pilou na dva kusy, to není tak snadné, jako když

vidíte nepřátelské armády utíkat pryč nebo mrtvé vstávat k životu. I když bychom se všichni, kdyby na nás záleželo, hlásili do té první skupiny, nesmíme zapomínat, že Bůh nám někdy místo udivujících výsledků raději požehná tím, že si ve strašných zkouškách vystačíme s jeho milostí (2. Korintským 12:9-10).

Až na jednu výjimku lze pro každou z těchto různých forem pronásledování jmenovat řadu osob, na které se příslušný popis ze seznamu hodí. Tou výjimkou je „řezání pilou“, což není doloženo v Bibli. Podle tradice dal ničemný král Menaše zabít proroka Izajáše rozřezáním pilou zaživa na dva kusy. O této strašlivé zkoušce podává zprávu židovské dílo *Umučení Izajáše*: „Izajáš nekřičel an neplakal, ale jeho rty mluvily z Ducha svatého, dokud nebyl přeříznut vedví.“¹³ (Podle Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 514.)

Zmínka o některých, kteří byli mučeni, ale odmítli se zachránit, může souviset se dvěma incidenty z období hrůzovlády bezbožného Antiocha IV. Epifana (o nichž podává zprávu apokryfní 2. Makabejská 6-7). Při prvním z nich byl Eleazar, starý učitel Zákona, násilím donucen otevřít ústa a sníst vepřové. „On však zvolil raději čestnou smrt než život s potupou... Pokrm, který měl sníst, vyplivl“ (2. Makabejská 6:19-20 ČEP¹⁴). Potom ho natáhli na skřípec a ubíchovali k smrti.

V jednom okamžiku mu bylo nabídnuto, aby snědl čisté maso a jenom předstíral, že je to vepřové, které mu přikázal sníst král. Odpověděl, „aby jej poslali do podsvětí. „Nesluší se,“ řekl, „abychom se ve svém věku přetvařovali, protože by mnozí z mladých soudili, že Eleazar se ve svých devadesáti letech stal odpadlíkem. Ty bych pro své pokrytectví a okamžik prchavého života hanebně oklamal a na své stáří tak přivodil potupnou skvrnu. A i kdybych pro přítomnost unikl trestu lidí, neuniknu rukám Vševládného, ať živý nebo mrtvý. Proto se nyní statečně vzdávám života, abych se ukázal hoden svého stáří...“ (2. Makabejská 6:23-26 ČEP¹⁴). V druhém případě odmítlo pozřít vepřové sedm synů jedné ženy, kteří za to byli před jejíma očima mučeni a zabiti.

Náš text (a to o něm říkáme to nejmenší!) popírá onu herezi týkající se zdraví a bohatství. Ukazuje nám, jak prudce satan nenávidí Boží věrné. Odhaluje nám to iracionální zlo, které pohlcuje zkažené lidi a ponouká je k tomu, aby páchali taková zvěrstva na zbožných lidech. A měl by nás také povzbudit, abychom pro evangelium snášeli odmítnutí, zlé zacházení, nespravedlnost, a bude-li zapotřebí, také mučení a smrt. I když jsme zatím stejně jako tito židovští křesťané „v zápase s hříchem nemuseli prolít svou krev“ (12:4), ještě na to může dojít. Pokud trpíme pro Krista, vstupujeme do společnosti mnoha Božích lidí v dějinách, o nichž je řečeno: „Svět jich nebyl hoden...“ (11:38).

Poslední dva verše kapitoly nám říkají, že:

3. Bůh všem, kdo na něj spoléhají, žehná věčnými odměnami (11:39-40).

„A ti všichni“ zahrnuje obě skupiny. Všichni pro svou víru dosáhli uznání (či „svědectví“), žádný ale neobdržel „to slíbené“ (doslova přeloženo). Abraham obdržel slíbeného Izáka (11:17). Jiní vírou „dosáhli toho, co jim bylo zaslíbeno“ (11:33). Ale nikdo se nedočkal toho Slíbeného, čímž je míněn Kristus. Oni ho zahlédli zdálky v náznacích a předobrazech, zatímco my ho vidíme zřetelně, zjeveného v Novém zákoně. Oni byli většinou účastníky staré smlouvy, zatímco pro nás Bůh připravil něco lepšího, protože „nechtěl, aby dosáhli cíle bez nás“. To „něco lepšího“ je Nová smlouva v Kristově krvi. Stará smlouva se svými obětní nemohla uctívající přivést k dokonalosti (10:1). Nová smlouva nás ale posvěcuje, „neboť Ježíš

Kristus jednou provždy obětoval své tělo“ (10:10). Starozákonní svatí byli spaseni, ale jejich spasení nebylo dokonalé, dokud nebyl Ježíš ukřižován. Naše spasení dokonalé je, protože Ježíš je dokonalá oběť.

Autorovi jde o toto: jestliže svatí Starého zákona byli věrní ve všech těchto zkouškách, i když se nedočkali zaslíbeného Kristova příchodu v těle, o kolik věrnější bychom měli být my, když Krista máme! Jan Kalvín to řekl takto: „Je vedla do nebe drobná jiskra světla; nad námi však svítí slunce spravedlnosti, na co se tedy můžeme vymlouvat, jestliže nadále lpíme na zemi?“ (J. Kalvín: *Calvin's Commentaries* [Baker], str. 308.)

My už jsme se Krista, který nám byl slíben, dočkali – a přece jsme dosud naplno nezakusili slávu, která bude zjevena, až s ním budeme v nebi. Proto musíme žít stejně jako starozákonní svatí vírou v Boží slib, zatímco čekáme, až se definitivně splní, když se Ježíš vrátí. Musíme obstát v jakýchkoli zkouškách, které přijdou, s pohledem upřeným na Ježíše (12:1-3).

Závěr

Dovolte mi tento oddíl shrnout ve čtyřech praktických aplikacích. Nemohu si dovolit je tu podrobně rozebírat, ale doporučuji vám, abyste si hlouběji promysleli, jak je lze uplatnit ve vašem vlastním životě:

(1) *Víra je ochotna vyměnit pohodlí v přítomnosti za odměny v budoucnosti sdílené s Kristem.* Víra vidí, že tento život je v porovnání s věčností velmi krátký. Spolu s Pavlem si uvědomuje, že nám toto „krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy“ (2. Korintským 4:17). V Pavlově případě toto „lehké soužení“ zahrnovalo bičování, věznění, kamenování, ztroskotání s lodí a časté ohrožení života (2. Korintským 11:23-27)! Když vás potká „lehké soužení“, reptáte, nebo se s radostí spoléháte na Boha?

(2) *Víra žije v soustředění na Boha, ne na lidi nebo na věci.* Svatí, o kterých je řeč v našem textu, dokázali vydržet posměch, bičování, vězení a smrt, protože se soustředili na Boha, ne na věci nebo na druhé lidi. Dívali se do věčnosti, ne na zdejší život, který je pouhá pára.¹⁵ Řečeno s Kalvínem, „měli bychom žít jen tak, abychom žili pro Boha; ve chvíli, kdy nám není možno pro Boha žít, měli bychom ochotně a bez zdráhání podstoupit smrt“ (tamtéž, str. 306).

(3) *Víra se spoléhá na Boha a poslouchá ho, a výsledky ponechává na jeho svrchované vůli.* Někteří Bohu důvěřují a poslouchají ho, a Bůh jim dá spatřit udivující výsledky. Jiní Bohu důvěřují a poslouchají ho, a tentýž mocný Bůh jim dá sílu obstát ve strašlivých zkouškách. Rozdíl nespočívá v tom, jací jsou to lidé nebo jakou mají víru, ale v Božím svrchovaném záměru pro každou jednotlivou situaci. Známe téhož Boha, kterého znali tito starozákonní svatí, a máme ještě víc, protože osobně známe Krista. Proto bychom mu měli důvěřovat stejně jako oni, ať už se rozhodne nás nechat zemřít jako apoštola Jakuba nebo nás před smrtí ještě na chvíli ušetřit jako apoštola Petra.

(4) *Zachovat věrnost Ježíši Kristu je důležitější než všechno ostatní, dokonce i než život sám.* Jak to řekl Martin Luther („Je pevným hradem Pán Bůh náš“): „I když nám statek, čest, život dáti jest, s tím se smíříme, v nich prospěch nezříme, nás čeká v nebesích Pán.“¹⁶ Ať čelíte jakýmkoli obtížným situacím, spoléhejte na Boha. Zanedlouho přijde den, kdy uslyšíte: „Správně, služebníku dobrý a věrný, ... vejdi a raduj se u svého pána“ (Matouš 25:21, 23).

Otázky k diskuzi

1. V čem spočívá rovnováha mezi přijetím vlastních nedostatků a zápasem o jejich odstranění?
2. Proč není víra v rozporu s plánováním, přípravou a usilovnou prací? Jak poznáme, jestli naše jednání vychází z Boží moci nebo z našich plánů a snah?
3. Proč je chybou posuzovat přítomnost Božího požehnání podle viditelných výsledků? Jak poznáme, že nám požehnal?
4. Uveďte některé důvody, proč Bůh ne vždy zachrání ty, kteří se na něj spoléhají.

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Jde tu o sloveso *martyreó*. Podstatné jméno *martyr* (či *martys*) znamená „svědek“. V historii takto křesťané označovali ty, kdo svou víru dosvědčili smrtí, a tak získalo slovo „martyr“ v řadě dnešních jazyků význam „mučedník“. — pozn. překl.
- ² Soudců 6:11-23, 27, 36-40 — pozn. překl.
- ³ Soudců 7:1-8:21 — pozn. překl.
- ⁴ Soudců 4:10-23 — pozn. překl.
- ⁵ Soudců 4:6-9, 14 — pozn. překl.
- ⁶ Soudců 14:19; 15:3-5, 7-8, 15-17; 16:3, 26-30 — pozn. překl.
- ⁷ Soudců 14:1-3, 7, 15-18; 15:1-2; 16:1-2, 4-21 — pozn. překl.
- ⁸ Soudců 11:1-3, 5-11, 29-40 — pozn. překl.
- ⁹ 1. Samuelova 13:14 — pozn. překl.
- ¹⁰ 1. Samuelova 17:4-51 — pozn. překl.
- ¹¹ 2. Samuelova 11 — pozn. překl.
- ¹² NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition*) © The Lockman Foundation): anglický překlad Bible, který autor převážně používá, zde překládá „performed acts of righteousness“ („konali spravedlivé skutky“ ve smyslu osobního spravedlivého jednání). Autor na tomto místě poznamenává, že NIV (*New International Version*), jiný anglický překlad Bible, chápe tento obrat jako „administered justice“ („vykonávali spravedlnost“ ve smyslu vynášení spravedlivých rozsudků a udílení spravedlivých trestů). ČEP, KMS, NBK i KR volí řešení, která připouštějí oba výklady. — pozn. překl.
- ¹³ *Umučení Izajáše* 5. Viz *Nový biblický slovník* [Praha: Návrat domů, 1996], ed. J. D. Douglasová, přel. kol., heslo „Izajáš“, str. 352. — pozn. překl.
- ¹⁴ V katolickém vydání *Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona* [Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1987], str. 996. Text tohoto překladu apokryfních knih je rovněž dostupný v elektronické podobě jako modul pro program Theophilos 3.1 pod názvem *České deuterokanonické knihy* (APCZ). — pozn. překl.
- ¹⁵ List Jakubův 4:14 — pozn. překl.
- ¹⁶ M. Luther: „Je pevným hradem Pán Bůh náš“ [1529]; v: *Zpěvník Církve československé husitské* [Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1977], píseň č. 7, přel. K. Špaček, uprav. Z. Trtík, str. 43.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

- ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*
- KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*
- NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*
- KR: *Bible kralická**
- JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*
- SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International
- PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

VÍRA, KTERÁ BĚŽÍ KŘEŠŤANSKÝ MARATÓN

Židům 12:1-3

Steven J. Cole

28. listopadu 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

28. listopadu 2004
List Židům, lekce 44.

Víra, která běží křesťanský maratón Židům 12:1-3

Mnoho let jsem jako svou hlavní pohybovou aktivitu pěstoval jogging, ale maratón jsem neběžel nikdy. Na tak dlouhý závod jsem nikdy neměl dost silná kolena. Párkrát jsem absolvoval závod na deset kilometrů. Ale jestli jste někdy běželi třeba jen pětikilometrový závod, měli byste se s naším textem dokázat ztotožnit. Pokud byste si při samotném pomyšlení na to, že byste se měli zúčastnit takového závodu, raději dali šlofika, jenom vás upozorním, že tuhle metaforu křesťanského běhu na dlouhé tratě jsem převzal z textu samotného. Nevymyslel jsem si ji! Jestli jste zápecnický typ, snad jste viděli v televizi závod, který vám pomůže tohle kázání pochopit.

V Židům 10:36 autor čtenáře pobízí: „Potřebujete však vytrvalost, abyste splnili Boží vůli a dosáhli toho, co bylo zaslíbeno.“ (Doslova „zaslíbení“.¹) Kapitulu 11 pak věnuje četným příkladům svatých ze Starého zákona, kteří vírou vytrvali, třebaže se na rozdíl od nás nedočkali toho, co měli slíbeno, totiž Krista. V našem textu se autor vrací k tématu vytrvalosti a říká: „Máme jak tento obrovský zástup starozákonních svědků, tak Krista samotného, jenž je vrcholným příkladem člověka, který vírou vydržel strašlivé utrpení. Vytrpěl kříž a nyní přebývá po Otcově pravici.“ Takže,

Víra vytrvale běží křesťanský maratón, protože se soustředí na Krista, který podstoupil kříž a obdržel odměnu.

1. Křesťanský život je náročný maratón, který musíme běžet.

Před lety mě našla jedna mladá narkomanka v telefonním seznamu a pak mi často volala. I když byla vdaná a měla dvě malé děti, byla závislá na drogách. Neměla nejmenší představu o tom, že normální lidé v noci spí, takže mi volala třeba ve dvě ráno z nějaké budky, zfetovaná a naprosto mimo.

Tvrdila, že věří v Krista a že ho chce následovat, ale neměla ani tu nejmenší představu, co to znamená. Jednou, když byla jakž takž při smyslech, jsem jí podrobně popsal, jak vypadá každodenní život s Kristem. Vysvětlil jsem jí, jaké to je, trávit denně čas v modlitbě a v Božím slově, co to znamená poslouchat Bibli, jak přemýšlet jako křesťan, a tak dále.

Když jsem skončil, zeptal jsem se: „Dělala jste někdy něco aspoň přibližně takového jako to, co jsem vám právě popsal?“ „Jo,“ odpověděla, „jednou jsem to vydržela čtrnáct dní, ale nic z toho nebylo.“ Myslela si, že to poctivě vyzkoušela, když tomu dala dva týdny! Vysvětlil jsem jí, že křesťanský život není sprint na dva týdny. Je to maratón na celý život.

Křesťanský život je celoživotní vyčerpávající běh, na jehož trati leží kopce, které je nutno přelézt, a močály, které je třeba přebrodit. Abychom doběhli do cíle, potřebujeme sebekázeň, abychom se dostali do formy, potřebujeme si udržet motivaci a potřebujeme vytrvat v úsilí. Nikdo nenastupuje k maratónu s myšlenkou, že to možná nevydrží déle než míli. Dobře doběhnout znamená všechno. V tomto běhu nezávodíme s ostatními věřícími. Všichni běžíme za jeden tým. Bojujeme proti nepříteli našich duší, který vede válku proti

Božímu království a chce, abychom odpadli.

2. **Abychom dokázali běžet křesťanský maratón, musíme se dostat do formy a ve formě také zůstat.**

Jak jsem řekl, to hlavní je sebekázeň motivovaná cílem dobře doběhnout. Konkrétně to ale znamená dvě věci:

A Musíme se zbavit vší přítěže.

Příslušné řecké slovo znamená „váha“. Může označovat tělesnou váhu (nadváhu) či nadbytečná břemena. Starověcí řečtí atleti ve skutečnosti běhali nazí, aby jim nic nepřekáželo. Dnešní olympionici bývají velmi skoupě oděni. Nestojí o to, aby je cokoliv zpomalovalo nebo připravovalo o energii.

Představte si start bostonského maratónu. V předních řadách startovního pole čekají na výstřel ze startovací pistole vyrýsovaní, svalnatí závodníci z Keni. Je tam také pár šlachovitých amerických běžců. A mezi nimi stojí tlustých naditý v bomberu, kapsáčích, pohorkách a s dvacetikilovým ruksakem. Ze zvědavosti se zeptáte: „Co to máte v tom batohu?“ „Sodovku a energetické tyčinky, abych mohl dokončit ten závod,“ odpoví. „Jasně!“ pomyslíte si. Tenhle člověk nemá šanci ani doběhnout do cíle, o vítězství nemluvě, protože se nezbavil vší přítěže.

Přítěž tu stojí vedle hříchu jako něco od něj odlišného. Zahrnuje to věci, které nejsou špatné samy o sobě, ale je na nich špatné to, že vám brání běžet tak, jak byste měli. Kdybyste se zbavili těch těžkých pohorek a obuli si nějaké běžecské boty, běželo by se vám lépe. Kdybyste zahodili ten ruksak a obékli si šortky a top, možná byste i doběhli do cíle.

Dovolte mi být konkrétnější – budu riskovat, že někomu šlápnu na kuří oko, ale dělám to proto, abych vám pomohl s aplikací. Řekněme, že ráno nemáte čas přečíst si *i* Bibli, *i* noviny, než vyrazíte do práce nebo do školy. Co si vyberete? Namítnete: „Ale musím přece zůstat v obraze, pokud jde o to, co se děje ve světě!“ Vážně? Kde to v Bibli stojí? Bible říká, že musíte pít poctivé mléko Božího slova, abyste díky němu rostli ve své spáse (1. list Petřův 2:2). Možná nemáte čas, abyste četli *cokoli*, protože si nenařídíte budík tak, aby zazvonil natolik včas, že budete moci strávit třeba jen deset minut s Pánem. Musíte se zbavit přítěže, kterou pro vás představuje to, že máte svůj spánek nebo noviny raději než Boha.

Jinou přítěží v závodě může být příliš mnoho odpočinku. Všichni potřebujeme mít ve volném čase *nějaké* volno, abychom načerpali nové síly, otázkou ale je: „Kolik volna potřebujete?“ Mnoho křesťanů tráví každý večer sledováním televize nebo hraním počítačových her, a přitom nemají čas studovat Bibli nebo číst dobré knihy. Považují celý víkend za čas určený pro rekreaci, i když to znamená vynechat církevní shromáždění. Abychom mohl běžet náš závod, musíme se těchto přítěží zbavit.

Někteří křesťané si v této souvislosti kladou špatnou otázku. Ptají se: „Co je na tomhle filmu nebo na poslouhání téhle hudby nebo na té a té aktivitě špatného?“ Správná otázka má znít: „Pomáhá mi to růst ve zbožnosti?“ Pokud ne, zahod'te to jakožto mrtvou zátěž.

B Musíme se zbavit všeho hříchu, který se nám tak snadno připleče pod nohy.

V biblických dobách nosili lidé dlouhý oděv. S dlouhou tunikou či suknicí, která se vám plete mezi nohama, se nedá běžet. Buď si ji musíte vykasat a zastrčit za opasek, nebo ji dát úplně

pryč. Pokud jde o hříchy, toho se musíme, chceme-li běžet křesťanský závod, zbavit úplně.

Nejde tu jen o určité zakořeněné hříchy, ale o všechny hříchy. Hřích vždycky vychází z mysli, a proto musíme všechny své hříchy rozsuzovat na úrovni myšlenek. Pýcha, chtíč, závist, hamižnost, hněv, nespokojenost, sobectví – to všechno vyvěrá z našeho myšlenkového života. Pokud jim učiníte přítrž tam, dál se nedostanou. Pokud se jimi v mysli dále zabýváte, pak jim poskytnete příležitost dozrát a projevit se v hříšných slovech a činech (List Jakubův 1:14-15). Autorovi jde ovšem především o to, že křesťanský závod se nedá běžet, když pořád zakopáváte o své hříchy.

3. **Abychom dokázali běžet křesťanský maratón, musíme běžet vytrvale po trase, kterou máme vytyčenu před sebou.**

Všimněme si dvou věcí:

A Trasu závodu pro nás vytyčil Bůh.

Když běžíte maratón, nemůžete si trasu vybírat sami. Když z trasy sejdete, budete diskvalifikováni. Závod „je před námi“, stejně jako radost v Ježíšově případě „byla před ním“.² Bůh je tím Svrchovaným, který určuje trasu každému z nás, tak jako poslal Ježíše na trasu, na které ho čekalo ukřižování.

Abychom v křesťanském maratónu doběhli do cíle, je důležité mít neustále na paměti, že trasu pro nás vytyčil svrchovaný Bůh. Některá místa na trase se vám nemusí líbit. Může vás to svádět k reptání: „Proč se musím trmácet do takového krpálu nebo proč se musím brodit tímhle močálem?“ Odpověď zní: „Protože to tak rozhodl svrchovaný Bůh.“ Pokud svou vůli nepodřídíte jeho vůli, nebudete schopni běžet vírou.

B Musíme běžet vytrvale.

Běžet vytrvale vyžaduje, abychom se na závod dívali s určitou perspektivou. Pokud si představujete, že je to závod na čtyři sta metrů, nepovedete si zrovna nejlépe, až po čtyřech stech metrech všichni poběží dál. Když zjistíte, že závod sotva začal, nejspíš to s takovýmhle nesprávným postojem vzdáte.

To měl Ježíš na mysli, když mluvil o tom, že si máme spočítat, co nás to bude stát, když ho budeme následovat (Lukáš 14:28-33). Než se zbrkle zavážete stát se křesťanem, promyslete si to. Jste ochotni vynaložit to úsilí, ten pot, tu vytrvalost, tu bolest, kterou vás to bude stát, než urazíte celou vzdálenost? Jestli ne, tak ani nenastupujte na start, jinak budete vypadat pěkně hloupě, až budete muset odstoupit po čtyřech stech metrech!

4. **K tomu, abychom vytrvali v běhu, nás povzbuzují ti, kdo běželi před námi, ale především Ježíš sám.**

Jedním z klíčů k tomu, aby člověk uběhl celou trasu, je samozřejmě motivace. Kde ale vzít motivaci k tomu, aby člověk vydržel běžet křesťanský maratón? Autor nám nabízí dva zdroje, oba nesmírně cenné, ten druhý však nesrovnatelně významnější než ten první.

A Davy svědků nás povzbuzují, abychom běželi dále.

Úvodní slova verše 12:1 odkazují zpět na kapitolu 11. Všichni starozákonní svatí, kteří vírou

obstáli ve všech možných zkouškách, by pro nás měli být povzbuzením, abychom běželi dál, i když máme chuť to vzdát. Slovo „oblak“ bylo v klasické řečtině jako metafora pro ohromný dav používáno běžně. (*Calvin's Commentaries* [Baker], str. 311, pozn. red.)

Je otázkou, zda se tito svědkové dívají z nebe na nás, jak běžíme, nebo zda se my máme dívat na jejich svědectví (což lépe odpovídá významu slova „svědek“) a brát si z něj příklad, jak se náš závod běží. Bible nikde nenaznačuje (ledaže to naznačuje tady), že ti, kdo jsou v nebi, sledují náš zápas na zemi.

V souvislosti s metaforou závodu je pravděpodobné, že tato slova představují, jak běžíme závod a na trase potkáváme svaté ze Starého zákona (a můžeme doplnit, že i další hrdiny víry z Nového zákona a také ty, kdo žili po biblické době). A příklady jejich víry na nás volají: „Vydrž, zvládl jsem to já a ty to zvládneš taky! Já vím, je to dřina, ale stojí to za to! Nevzdávej to! Cílová páska už není daleko!“

Doporučuji vám, abyste studovali životy jak té spousty zajímavých postav z Bible, tak ostatních velkých mužů a žen, kteří kdy v celé historii církve běželi závod víry. Dozvíte se o jejich selháních, takže nebudete muset opakovat stejné chyby. A dozvíte se také o tom, jak si vedí dobře, takže si budete moci vzít příklad z jejich víry (13:7). Mnohé z bitev, které vybojovali, ať v osobním životě nebo ve své službě, budete muset vybojvat také.

Dozvědět se, že se zbožnému pastora, jakým byl Jonathan Edwards, stalo, že sbor, v němž sloužil, odhlasoval jeho odvolání, a pochopit, proč k tomu došlo, může být velkým povzbuzením pro pastora, který se potýká s těžkou službou ve své církvi. Uvědomit si, kolika problémy prošel Hudson Taylor se svou China Inland Mission (Čínská vnitrozemská misie), pomůže člověku vydržet, když problémů přibývá. Když občas pomyslím na zklamání, utrpení a pronásledování, které zažil Adoniram Judson v Barmě,³ řeknu si: „Trochu těch potíží ve službě se dá vydržet.“ Ale ta největší pomoc v našem běhu víry nepřichází od těchto svědků, i když jich jsou mraky.

B Hlavní motivací k tomu, abychom běželi dále, je Ježíš sám.

Hlavní způsob, jak „s vytrvalostí“ běžet „závod, který je před námi“, spočívá v tom, že budeme vzhlízet „k původci a dokonavateli víry Ježíši, který pro radost, která byla před ním, podstoupil kříž, pohrdnuv hanbou, a sedí po pravici Božího trůnu. Pomyslete na toho, který snesl od hříšníků proti sobě takový odpor, ať neochabujete a nezemdlíte ve svých duších“ (12:2-3 KMS).

V originále se k podstatnému jménu „víra“ neváže zájmeno „naše“ (jako třeba v ČEP). V řeckém textu je na jeho místě určitý člen: „ta víra“, tedy víra, které je zapotřebí k tomu, abychom vytrvali. Ježíš je původcem či vůdcem takovéto víry a také tím, kdo ji přivádí k dokonalosti či úplnosti. On sám je vším od „A“ do „Z“, sám představuje celou encyklopedii víry.

Jméno „Ježíš“ klade záměrně důraz na jeho lidství. Jako člověk nám Ježíš přesně ukázal, jak máme na tomto světě žít vírou v Boha. Důvěřoval Bohu na začátku své služby, když ho satan pokoušel. Spoléhal na Boha natolik, že mohl prohlásit: „Syn nemůže sám od sebe činit nic než to, co vidí činit Otce“ (Jan 5:19). Tvrdil, že říká právě ta slova, která slyší od Otce (Jan 8:38⁴). Důvěřoval Otcí v Getsemane, a když šel na kříž, svěřil mu svou duši. Mezi jeho poslední slova patří zvolání: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha“ (Lukáš 23:46). Ježíš nám tedy od počátku do konce, ale zejména na kříži, ukazuje, jak máme žít vírou. Náš text nám o Ježíši říká pět věcí:

1) Ježíš je autor a velitel naší víry.

Na toto slovo jsme už narazili v Židům 2:10, kde se říká, že Bůh pomocí utrpení učinil původce (či vůdce) našeho spasení dokonalým. Je použito také ve Skutcích 3:15 („Původce života jste zabili“) a 5:31 („toho Bůh vyvýšil jako vůdce a spasitele a dal mu místo po své pravici“). Může znamenat „*autor*“ či „*původce*“ v tom smyslu, že Ježíš je zdrojem⁵ života, spasení a víry. Označuje také „*vůdce*“ či „*velitele*“, toho, kdo vede své jednotky, aby jim ukázal cestu.

Toto slovo se na Ježíše v souvislosti s naší vírou vztahuje ve všech svých významech. Žádný hříšník není schopen uvěřit v Krista, aby byl spasen, pokud mu Kristus víru sám nedá (Skutky 5:31; 11:18; Efezským 2:8-9; Filipským 1:29). Ježíš ale také sám proklestil stezku víry pro všechny, kteří ho následují. On sám jde před námi a ukazuje nám, jak žít vírou v Boha samotného.

2) Ježíš přivádí víru k dokonalosti.

To znamená, že sám bez nejmenší chyby doběhl závod víry a dal nám tak příklad, jak to správně dotáhnout až do konce. Ale jak říká Pavel, Kristus také sám vede naši víru k úplnosti: „... a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista“ (Filipským 1:6).

3) Ježíš nám ukazuje motivaci k tomu, abychom vírou vydrželi.

Ježíš „pro radost, která byla před ním, podstoupil kříž“ (KMS). Tu strašlivou vyhlídku, že má nést naše hříchy, dokázal Ježíš snášet proto, že se upnul k radosti, která byla před ním. Součástí této radosti byla radost z toho, že „přivedl mnoho synů k slávě“ (2:10; srovnej Izajáš 53:10-11). Ta největší radost ale pramenila hlavně z toho, že oslavil Otce, když vykonal to, co mu dal Otec za úkol (Jan 17). Když se Ježíš ve svém triumfu nad satanem, hříchem, smrtí a peklem vrátil do nebe, andělé propukli v jásot. Na Beránkově svatební hostině se i my budeme radovat, jásat a vzdávat mu slávu (Zjevení 19:7). Díky tomu, že Ježíš upíral pohled na tuto slavnou radost, dokázal snášet muka kříže.

4) Ježíš je pro nás tím největším vzorem v tom, že vírou přestál tu nejtěžší zkoušku v dějinách.

Ježíš „podstoupil kříž, nedbaje na potupu“ a na všechno nepřátelství, které „musel snést od hříšníků“. Nikdo ještě nepodstoupil horší zkoušku než ukřižování. I jiní lidé byli ukřižováni a další byli mučeni tak strašně, že se to nedá popsat, ale jen Ježíš znal slávu a radost dokonalého vztahu s Otcem v nebi, než přišel na zem. Jen Ježíš sám znal dokonalou svatost své božské podstaty. Opustit nebe a vzít na sebe roli služebníka, poslušně se nechat i ukřižovat jako zástupná oběť za hříchy, je něco, co v lidské historii nemá obdoby.

5) Na Ježíši vidíme, jak je víra v konečném důsledku odměněna.

Ježíš „usedl po pravici Božího trůnu“. Zaujímá to nejvyšší místo v celém vesmíru, postavení, s nímž je spojena všechna vláda i pravomoc. Svatí andělé se před ním klanějí ve zbožné báni a úctě. Ježíšův případ je sice výjimečný, ale jeho vyvýšení na místo po pravici Božího trůnu nám ukazuje záblesk slávy, kterou budeme celou věčnost sdílet s ním, pokud vírou vydržíme běžet až do konce.

5. K tomu, abychom vytrvali v běhu, musíme upírat pohled na Ježíše.

Všimněme si čtyř věcí:

A Upřít pohled na Ježíše vyžaduje, abychom se přestali dívat na sebe.

Doslovný význam slovesa přeloženého jako „s pohledem upřeným“ je „přenést pohled“ od něčeho k něčemu jinému. Jde o to, abychom se přestali dívat na jiné věci a zaměřili zrak na Ježíše samotného. Bible nám říká, abychom zkoumali sami sebe a přesvědčili se, jestli zůstáváme ve víře (2. Korintským 13:5). Máme sami sebe zkoumat předtím, než se účastníme Večeře Páně (1. Korintským 11:28). Neměli bychom se ale celý život neustále soustředit na sebe, nýbrž na Pána. Ve vašich každodenních chvílích ztišení je dobré se zastavit a zkoumat své srdce. Potřebuji vyznat nějaký hřích? Mám k něčemu špatný postoj nebo jsem v něčem málo věrný? Pak ale obraťte oči k Ježíši a ke všemu, čím jste v něm.

B Upřít pohled na Ježíše vyžaduje, abychom se spoléhali na všechno, čím pro nás je.

Pavel často mluví o tom, že jsme „v Kristu“. Křest je obrazem skutečnosti, že jsme s Kristem naprosto ztotožnění v jeho smrti, pohřbu i zmrtvýchvstání (Římanům 6:3-5). Když nás satan pokouší pocitem viny kvůli minulým hříchům, nacházíme útočiště v Kristově prolité krvi (Efezským 1:7). V Kristu je ke všem Božím zaslíbením řečeno „ano“ (2. Korintským 1:20). V Kristu jsme dokonce spolu s ním usazeni na nebesích (Efezským 1:20⁶)! Upněme se vírou k těmto pravdám!

C Upřít pohled na Ježíše vyžaduje, abychom mu důvěřovali, když nám hříšníci křivdí.

Autor nám říká: „Myslete na to, co všecko on musel snést od hříšníků...“ Sloveso přeložené jako „myslete“ znamená „počítejte“⁷ (a v Novém zákoně se vyskytuje pouze zde). Tak jako Ježíš položil na jednu misku vah radost, která byla před ním, a na druhou ukřižování, musíme i my brát v úvahu skutečnost, že čím více jsme oddáni Ježíši, tím více se budou jeho odpůrci stavět na odpor i nám, ať se snažíme chovat sebezdrořileji (Jan 15:20). My si ovšem spočítáme, že radost z toho, že Ježíše známe a posloucháme, znamená mnohem víc než všechno odmítnutí, hněv, výsměch nebo cokoli horšího, co pro něj možná budeme nuceni vytrpět.

D Upřít pohled na Ježíše je nezbytné pro to, abychom nepodléhali únavě a neztráceli odvalu.

Doslovný překlad by zněl: „abyste neselhali následkem únavy, kdybyste zemdleli ve svých duších“. Duchovní selhání nastává v důsledku postupného slábnutí. (B. F. Westcott: *The Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 398.) Stejně jako běžec, který není ve vynikající formě, postupně zpomaluje, až se nakonec zhroutí, zhroutí se nakonec i věřící, který vírou soustavně nevzhlíží k Ježíši. Dnes tomu říkáme „vyhoření“ a zdá se, že mnozí z těch, kdo běží křesťanský maratón, jsou v duši vyčerpaní. Lékem je upřít pohled na Ježíše.

Závěr

Jestli vás závod vyčerpává, možná se potřebujete zbavit nějaké přítěže nebo hříchů, které vám

překážejí pod nohama. Kdosi poukázal na to, že zlaté závaží je zátěž zrovna tak jako závaží z olova. Pokud běžíte závod víry a přitom se s sebou pokoušíte vláčet světské bohatství, utahá vás to. Zahod'te všechno, co vám brání růst ve zbožnosti.

Možná si stěžujete na trasu, kterou pro vás Bůh vytyčil. Vidíte kolem sebe jiné, kteří zahánějí na útěk vojska cizinců a kterým se jejich mrtví vracejí vzkříšení, ale sami přitom bloudíte po pouštích a horách nebo se skrýváte v jeskyních a roklinách země (11:34-35, 38). „To není fér!“ říkáte si. Potřebujete se podrobit pod ruce svrchovaného Boha, který svým dětem přiděluje různé trasy podle svého vlastního uvážení.

Možná se potřebujete znovu začít soustředit na Ježíše a na radost z toho, že dostanete vavřín spravedlnosti, který Pán slíbil všem, kdo doběhnou do cíle (2. Timoteovi 4:7-8).

Nemůžete ovšem běžet závod, když jste k němu nikdy nepřihlásili. Pokud jste nikdy neuvěřili v Ježíše Krista jako ve svého Spasitele a Pána, nestojíte ani na startovní čáře. Pokud k závodu nenastoupíte a nepoběžíte vytrvale až do cíle, žádná medaile vás nečeká.

Otázky k diskuzi

1. Jak uvést do rovnováhy úsilí, s nímž máme běžet závod, a Boží moc, která v nás působí? (Viz Filipským 2:12-13.)
2. Jaká duchovní přítěž (ne nutně hřích) ve vašem životě vám brání dobře běžet?
3. Je vyhoření hřích? Jak se mu vyhnout?
4. V čem spočívá rovnováha mezi sebehodnocením a upíráním pohledu na Ježíše? Jak poznáme, jestli ji neztrácíme?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- 1 Takto KMS, NBK, KR. — pozn. překl.
 2 Takto KMS ve verších 12:1 a 12:2 (na rozdíl od ČEP a KR; podobně NBK). — pozn. překl.
 3 Dnes Myanmar. — pozn. překl.
 4 Viz rovněž Jan 8:40; výslovněji Jan 7:16-18; 14:10, 24; 17:8. — pozn. překl.
 5 Srovnej Skutky 3:15 KR: „dárce“. — pozn. překl.
 6 Výslovněji Efezským 2:6. — pozn. překl.
 7 Srovnej NBK, KR: „považte“. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

LÁSKA, KTERÁ PŘÍSNĚ VYCHOVÁVÁ

Židům 12:4-6

Steven J. Cole

5. prosince 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

5. prosince 2004
List Židům, lekce 45.

Láska, která přísně vychovává Židům 12:4-6

Všichni jsme to už zažili: nový věřící plný radosti vstoupí do sboru. Zpočátku je všechno v pořádku a všichni jsou z jeho spasení nadšeni. Pak ale přijde zkouška. Může to být nemoc, ztráta zaměstnání nebo problém ve vztahu, nejčastěji s někým v církvi. Dotyčný začne vynechávat shromáždění a vyhýbat se těm, kdo se s ním pokoušejí setkat. Zanedlouho je zpátky ve světě, zahořklý vůči křesťanům a zahořklý vůči Bohu.

Co se to stalo? Různých spolupůsobících příčin může být mnoho, ale hlavní příčinou jeho duchovního selhání bylo to, že nepochopil nebo správně nereagoval na Boží výchovu. Nebude-li nikdy činit pokání a nepodřídí-li se opět Bohu, je možná jedním z těch, které znázorňuje semeno padlé na kamenitou půdu (Lukáš 8:13). Ti napřed „s radostí přijímají slovo“. To v nich ale nezakoření, a proto „věří jen nějaký čas a v čas pokušení odpadají“.

Učení o tom, jak Bůh ve své lásce přísně vychovává své děti, patří mezi ty biblické pravdy, které mají, pokud je správně chápeme a uplatňujeme, největší praktický přínos pro náš život. Pokud je nechápeme, neobstojíme, když na nás přijdou zkoušky – jakože určitě přijdou. Jak jsme viděli, autor Listu Židům se snaží své čtenáře připravit na to, aby vírou vydrželi v pronásledování, které je podle všeho na spadnutí. Už „museli podstoupit mnohý zápas s utrpením“, mimo jiné urážky, vězení a nezákonné zabavení majetku (10:32-34).

Přesto potřebovali ještě vytrvalost (10:36). Po výzvě, aby vytrvali „v běhu, jak je nám uloženo“ (12:1), a to tak, že budou upírat pohled na Ježíše a jeho utrpení, jim nyní autor vysvětluje, jak Bůh z lásky přísně vychovává své děti. Tento text pokračuje až do verše 12:11, ale z časových důvodů se pro dnešek musíme omezit jen na 12:4-6.

Abychom jako křesťané obstáli v boji se zlem, musíme rozumět učení Písma o tom, jak Bůh z lásky přísně vychovává své děti.

1. Křesťanský život je tuhý boj na život a na smrt proti silám zla (12:4).

Autor přechází od metafory maratónského běhu (12:1-3) k metafoře utkání zápasníků či boxerů. Řecké slovo přeložené zde jako „zápas“¹ je příbuzné se slovem „antagonista“.² Starověcí rohovníci nenosili vycpané rukavice jako dnešní boxeři. Ale i s těmito rukavicemi nezřídká uštedří boxer svému soupeři tak tvrdou ránu, že mu způsobí mohutné krvácení a někdy i smrt. Člověk by se nerad dostal do ringu, pokud není připraven na boj se silným protivníkem, který je odhodlán srazit vás k zemi.

Když autor svým čtenářům říká, že v jejich zápase s hříchem ještě nedošlo na krveprolití, myslí tím, že zatím žádný z nich nezemřel jako mučedník. Staví to do kontrastu s tím, co před chvílí řekl o Ježíši, který prolil svou krev na kříži. Mezi řádky přitom naznačuje, že je tato krajní zkouška možná zanedlouho čeká také. Ale ať už pro svou víru doslova zemřeli nebo ne, obraz je jasný: křesťanský život je tuhý boj na život a na smrt proti mocným silám zla, který může skončit mučednickou smrtí. Autor personifikuje hřích tím, že o něm mluví jako o našem protivníkovi. Hřích je naším protivníkem dvojím způsobem:

A Někdy je nepřítelem zlo ve světě, které vede boj proti Božímu lidu.

Autor právě vylíčil některé příšerné věci, které potkaly svaté ze Starého zákona: výsměch, bičování, okovy, vězení, kamenování, řezání pilou, popravy mečem (11:35-37). To všechno se jim přihodilo, protože zlí lidé nenávidí ty, kdo hlásají Boží spravedlnost a žijí podle ní. Jak vysvětluje Jan:³ „Neboť každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází k světlu, aby jeho skutky nevyšly najevo“ (Jan 3:20). Pokud žijete tak, že posloucháte Boha, odráží váš život Kristovo světlo do hříšných životů druhých. Sotva budete pan Populární nebo paní Oblíbená! Ježíš nás varoval na rovinu: „Kdybyste náleželi světu, svět by miloval to, co je jeho. Protože však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí“ (Jan 15:19).

B Někdy je nepřítelem zlo ve mně, které vede boj proti Boží svatosti.

Pavel vysvětloval: „Touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co dělat nechcete“ (Galatským 5:17). Petr nás vyzývá: „Milovaní, v tomto světě jste cizinci bez domovského práva. Prosím vás proto, zdržujte se sobeckých vášní, které vedou boj proti duši...“ (1. Petrův 2:11). I když se vírou v Krista stáváme novým stvořením (2. Korintským 5:17), intenzivní hříšné touhy těla tím nejsou vymýceny. Hříchem, který hrozil konkrétně adresátům Listu Židům, bylo to, že v nebezpečí pronásledování opustí víru v Krista. Tomuto pokušení, vedle dalších hříšných tužeb, čelíme my všichni. Jde ovšem především o to, že křesťanský život není výlet nedělní školky! Je to tuhý boj proti silám zla jak kolem nás, tak v nás.

C Mým úkolem je vzdorovat silám zla a bojovat proti nim, ať pocházejí z kteréhokoli zdroje, i kdyby mě to mělo stát prolítí mé krve.

Ježíš jasně řekl, že povolání ke spasení je povoláním k tomu, abychom přišli o život: „Kdo chce jít se mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však přijde o život pro mne a pro evangelium, zachrání jej“ (Marek 8:34-35). Nezapomínejte, že vzít na sebe svůj kříž neznamenal nosit na krku řetízek s přívěskem. Člověk, který na sebe vzal svůj kříž, byl člověk, který byl veden k popravě. Tak že Ježíš nás předem varoval, že povolání k tomu, abychom ho následovali, je povolání do bitvy, které znamená smrt přinejmenším pro naši hříšnou přirozenost. A může zahrnovat také utrpení až po mučednickou smrt.

Myšlenka zápasu s hříchem a vzpírání se mu až do krve jednoznačně vyvrací učení, které říká, že „pokud zápasíte, nespoleháte se“. Podle tohoto učení je jakékoli úsilí z vaší strany projevem těla. Život v Duchu údajně spočívá v tom, že člověk věci pustí z rukou a pustí k nim Boha. Samozřejmě, že se na Boha musíme spoléhat a bojovat v jeho síle, ale zároveň jsme to *my*, kdo musíme zápasit a vzdorovat hříchu (Titovi 2:12). V této bitvě není místo pro lenost či nečinnost. Izraelci museli spoléhat na Boha, ale také museli jít do boje a válčit s nepřítelem. Musíme se tedy spoléhat na Boha, ale také vzdorovat hříchu a bojovat proti němu. A pasivně se bojovat nedá!

D Abych obstál v zápasu se zlem, musím se na své zkoušky dívat ze správného úhlu.

Autor říká: „Když se podíváte na ty, kdo byli kamenováni, řezáni pilou a popravováni mečem, tak byste na tom mohli být mnohem hůř, než jste! Možná ještě budete nuceni prolévat vlastní krev, ale zatím na to nedošlo. Jestliže ve zkouškách, kterými procházíte teď, opustíte víru v Krista, co budete dělat, až začne téct krev?“

Z toho si můžeme odnést praktické ponaučení: dokud pro svou víru nesnášíme strašlivé mučení a nehrozí nám, že budeme popraveni, vždycky najdeme takové, kteří to mají ještě daleko těžší než my. Když oni mohli obstát v horší situaci, můžeme my obstát v naší situaci.

E Motivací k tomu, abych vytrval v zápase, i kdybych měl prolévat vlastní krev, je pomyšlení na Spasitele, který prolil svou krev za mne.

Autor právě řekl: „Myslete na to, co všechno on musel snést od hříšníků, abyste neochabovali a neklesali na duchu“ (Židům 12:3). Ježíš si utrpení, natož smrt, nezasloužil ani trochu, protože byl bez hříchu. Naproti tomu my všichni bychom si zasloužili mnohem víc utrpení než kolik nás ho skutečně potkává, kdyby nám Bůh měl odplatit za každý hřích, kterého se dopustíme. A tak místo abychom si na své utrpení stěžovali nebo kvůli němu Bohu hrozili pěstí, pomysleme raději na Ježíše, který trpěl jako nevinná oběť místo nás. Pomysleme na to, co bychom si zasloužili, kdyby nám měl Bůh dopřát dokonalou spravedlnost. Snášejme vírou to, co nás Bůh nechává vytrpět, s pohledem upřeným na Ježíše.

Jak získat porozumění, které potřebujeme, abychom se dokázali podrobovat Boží láskyplné přísné výchově? Autor se nám právě chystá ukázat, že:

2. **Abychom my, totiž Boží děti, dokázali snášet útrapy zápasu, dostali jsme Písma (12:5a).**

Autor pokračuje: „Což jste zapomněli na slova, jimiž vás Bůh povzbuzuje jako své syny...“? Potom cituje Přísloví 3:11-12 LXX⁴. Text LXX se liší od hebrejského textu, jehož závěr v překladu zní: „... jako otec [domlouvá] synu, v němž našel zalíbení.“ Jak už jsem vysvětloval dříve, v hebrejském textu původně nebyly vyznačeny samohlásky. Podle toho, jaká samohlásková znaménka k souhláskám doplníme, může vyznačená část verše znít „jako otec [domlouvá] synu“ nebo „aby způsobil žal synu“. Učenci, kteří Starý zákon překládali do řečtiny, to pochopili v tom druhém smyslu a rozhodli se použít sloveso „bičuje“. (Georg Bertram: *Theological Dictionary of the New Testament* [Eerdmans], ed. Gerhard Kittel, sv. 5., str. 609.) Zde mi ale jde o to, že autor cituje tuto část Písma a říká, že je adresována přímo jeho čtenářům jakožto Božím synům. Všimněme si:

A V praxi nebudeme schopni žít podle Písma, pokud nejsme znovuzrozené Boží děti.

Text přísloví adresuje autor Božím „synům“ (či „dětem“; mužský rod je použit proto, že dědictví přecházelo na syny, viz 12:8). Bible učí, že *nikdo* není Božím dítětem od narození, ale pouze od nového narození skrze víru v Ježíše Krista (Jan 3:1-16). Pavel napsal: „Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši“ (Galatským 3:26). Pokud nejsi Božím dítětem skrze víru v Krista, nevztahuje se na tebe Boží láska a přísná výchova, ale jeho hněv a soud. Musíš tedy začít tím, že uvěříš v Ježíše Krista jako v toho, kdo tě zachránil před Božím soudem.

B V praxi nebudeme schopni žít podle Písma, pokud ho neznáme nebo jsme ho zapomněli.

„A zapomněli jste na napomenutí, které vám praví jako synům...“ Některé překlady tuto větu chápou jako řečnickou otázku: „Což jste zapomněli...“? Ale ať už člověk zapomněl, co Písmo učí, nebo si to v první řadě nikdy nezjistil, výsledek je týž: neuplatní to v každodenním životě. Když přijdou zkoušky, bude reagovat v souladu se svým kulturním pozadím a se svým typem osobnosti, a ne tak, jak mu Bible říká, že by reagovat měl.

C V Písmu k nám jakožto ke svým dětem mluví Bůh, aby nás povzbudil a přivedl na správnou cestu.

Autor nazývá tyto verše z knihy Přísloví „napomenutí“ (KMS, KR). Totéž slovo je někdy, v závislosti na kontextu, překládáno jako „povzbuzení“ (NBK, srovnej ČEP). Jak říká Pavel Timoteovi: „Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu“ (2. Timoteovi 3:16-17). Podstatné jméno přeložené zde jako „usvědčování“ je příbuzné se slovesem přeloženým v Židům 12:5 jako „kárá“. Znamená to přesvědčovat o nesprávnosti jednání. Autor listu vytáhne tento verš z Přísloví 3 a řekne: „Tohle Bůh říká vám jako svým synům.“ Co říká Písmo, říká Bůh nám osobně. Když čtete Bibli, prostě Boha, aby vám ukázal, jak se na vás vztahuje v oblastech, ve kterých potřebujete usvědčování a nápravu, abyste byli náležitě připraveni ke každému dobrému činu. Podívejme se na tyto verše a na to, co učí o jeho výchově:

3. Písmo učí, že Bůh ve své lásce přísně vychovává všechny své děti (12:5b-6).

Pokud jde Boží výchovu, všimněme si čtyř věcí:

A Abychom na sebe správně vztáhli Boží výchovu, musíme pochopit, jak se liší od jeho trestu.

Boží trest pramení z jeho *hněvu* nad hříchem, zatímco jeho výchova pramení z jeho *lásky* k jeho dětem. V trestu jedná Bůh jako *Soudce*, ve výchově jako *Otec*. Řecké slovo přeložené jako „kázeň“ (KMS, NBK: „výchova“) znamená „výchova dětí“. Hříšník, který je trestán, splácí své hříchy. Za nás, kteří jsme vychováváni, je splatil Kristus. Trest plní Boží nárok na spravedlnost. Jeho účelem není náprava. Ve výchově nejde o spravedlnost, protože Kristus jí už dosáhl. Výchovou Bůh napravuje naše chyby a hříchy a rozvíjí v nás svou svatost.

Někdy může Boží výchova bezprostředně souviset s konkrétním hříchem jeho dětí. Jindy ale není následkem konkrétního hříchu, ale usiluje spíš o růst k dospělosti. Výchova sice ne vždy odstraňuje následky našeho hříchu – stále sklízíme, co jsme zaseli – Bůh je ale často zmírňuje svou milostí, když činíme pokání. Když pokání nečiníme, může být jeho výchova velmi tvrdá („bičuje“⁵), až po fyzickou smrt (1. Korintským 11:29-31). Když Boží dítě zhřeší, neztratí sice spasení, ale může přijít o odměny (1. Korintským 3:14-15).

B Abychom na sebe správně vztáhli Boží výchovu, nesmíme ji znevažovat.

Znevažovat Boží výchovu znamená mávnout nad ní rukou, jako by to byl prostě osud nebo smůla. Znamená to neuvědomovat si Boží řízení a jeho osobní péči ve *všem*, co nás potkává, od maličkostí po důležité věci. Nic se nám nestane náhodou. Bůh má pod kontrolou každou podrobnost našich životů, dokonce má spočítány i všechny vlasy na našich hlavách. Když věřícího potká zkouška a on na ni reaguje stoicky jako fatalista, znevažuje Boží výchovu.

Když zatne zuby a vydrží to, aniž by ve zkoušce viděl Boží ruku vedenou jeho láskou, znevažuje Boží výchovu. Pokud si zkoušku nevezme k srdci, nezkoumá s modlitbou sám sebe a neprosí Boha, aby mu skrze ni pomohl růst, znevažuje Boží výchovu.

Když Šebovci a posléze Kaldejci napadli a povraždili Jóbovy služebníky a ukradli jeho stáda, Jób nehulákal: „Tak Šebovci a Kaldejci?! Ti lumpové! Já jim ukážu!“ Když jinou skupinu jeho služebníků a stád zasáhl blesk a zabil všechny až na jednoho, Jób si nezoufal: „Taková smůla!“ Když všech jeho deset dětí zahynulo v domě, který zbořilo tornádo, Jób nepokrčil rameny: „To už se tak někdy stává.“ Naopak vnímal hříšné činy zlých lidí i působení neosobních přírodních sil jako něco, co přichází přímo od Boha. Bezprostřední příčinou byl satan, ale Jób řekl: „*Hospodin* dal, *Hospodin* vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno“ (Jób 1:21; srovnej 2:10).

Přišel jsem na to, že je snazší vidět Boží ruku v tom, když udeří těžké zkoušky, než když se vyskytnou drobnější potíže, takže mám větší sklon znevažovat Boží výchovu při oněch mnoha menších nepříjemnostech, které mě potkávají. Například jedu pozdě na schůzku a doprava je horší než obvykle. Místo abych se na to díval tak, že mi Bůh ve své lásce nabízí příležitost cvičit se v trpělivosti, soptím nad dopravní zácpou. Nebo mám víc práce, než můžu stihnout, a do toho se složím s rýmou. Místo abych v tom spatřoval Boží ruku, říkám si: „No bezva! Jak to teď mám všechno udělat?“ Mohou to být ukňourané děti nebo necitlivá poznámka vašeho partnera. Mohou to být potíže s autem nebo nepříjemné jednání s neodbytným obchodním zástupcem. Abychom rostli ve zbožnosti, musíme *každou* zkoušku vnímat jako prostředek Boží přísné výchovy, jako příležitost k tomu, abychom se mu učili důvěřovat, kterou nám ve své lásce ušil přesně na míru. Neznevažujme tyto zkoušky!

C Abychom na sebe správně vztáhli Boží výchovu, nesmíme kvůli ní klesat na mysli.

Klesat na mysli, když nás Bůh vychovává, znamená mít toho dost a chtít to vzdát. Znamená to upadnout do deprese a zoufat si, jako by nás Bůh opustil. Jak autor dále ukazuje, naše zkoušky jsou ve skutečnosti *důkazem, že nás Bůh miluje* a že jsme jeho děti. Ale člověk, který klesá na mysli, to ztratil ze zřetele. Je soustředěný na sebe, pohlcený svými zkouškami do té míry, že je nedokáže vidět z Božího hlediska a nevidí v nich Boží záměr. Stejně jako Jákob vidí jen samé takové věci, o kterých může prohlásit: „*To všechno* na mne dolehlo!“ (1. Mojžíšova 42:36). Ale Bůh *to všechno* ve skutečnosti dělal *pro* Jákoba. Zbožný postoj se odráží v Josefově pohledu na to, že ho bratři nenáviděli a prodali do otroctví: „Vy jste proti mně zamýšleli zlo, Bůh však zamýšlel dobro; tím, co se stalo, jak dnes vidíme, zachoval naživu četný lid“ (1. Mojžíšova 50:20). Konečně:

D Abychom na sebe správně vztáhli Boží výchovu, musíme pamatovat na to, že s námi vždy jedná s láskou, dokonce i tehdy, když na nás musí být přísný.

„Koho Pán miluje, toho přísně vychovává...“ Možná se zeptáte: „Copak Bůh nemiluje každého?“ Biblická odpověď zní: „Ne každého ve stejném smyslu.“ Abych to k něčemu přirovnal, já například mám rád děti. Myslím si, že děti jsou prostě báječné. Ale mám-li říct pravdu, *své děti* mám rád mnohem víc, než jak mám rád ostatní děti. Bůh miluje *své děti* zvláštním způsobem. Jeden ze způsobů, jak nám tuto lásku dává najevo, je ten, že nás vychovává.

Když byly naše děti malé, občas jsem v nákupním středisku viděl děti, které se

nechovaly, jak se sluší a patří. Když to byly děti někoho jiného, nekáral jsem je. Ale když zlobily moje děti (což se jim *příležitostně* také stávalo!), pokáral jsem je, protože je mám rád a chtěl jsem, aby se naučily podřizovat patriční autoritě. Někdy jsem udělal chybu, když jsem je káral v nervozitě nebo v hněvu. Bůh ale jako náš nebeský Otec nikdy nedělá chyby. *Vždycky* nás kárá z lásky k nám a pro naše dobro, „k podílu na své svatosti“ (12:9).

Někteří z vás měli otce, kteří se na vás dopouštěli násilí. Pro vás to bude těžší, naučit se důvěřovat Boží lásce, když vás vychovává. Jeho výchova někdy může být velice tvrdá, jak naznačuje slovo „bičuje“.⁵ Všimněte si ale, koho bičuje: „každého, koho přijímá za syna“. Řecké slovo přeložené jako „přijímá“ znamená „vítá“ či „s potěšením přijímá“. A nebičuje *některé* své syny, ale *všechny*, které přijímá za své syny. To znamená jak zbožné syny, kteří žijí v jeho blízkosti, tak nezodpovědné syny, kteří jsou ve víře nezralí.

V téhle věci ale musíme uplatnit víru. Když se v životě setkáme s tvrdou Boží výchovou, satan začne našeptávat: „Tak takhle s tebou zachází ten tvůj milující Bůh, co?“ Pokud nás přiměje pochybovat o Boží lásce nebo o jeho svrchovanosti v naší situaci, podaří se mu odtáhnout nás od našeho milujícího nebeského Otce. Kdosi moudře řekl: „Neposuzujte Boží lásku podle své situace. Posuzujte svou situaci podle Boží lásky.“

Vzpomeňte si na Josefa, který se následkem zrady svých bratrů stal otrokem v cizí zemi a skončil ve vězení, protože jednal správně a vzepřel se, když mu nadbíhala vdaná žena. Ten mohl snadno hořce pochybovat o Boží lásce a péči, zvláště během těch dvou let, kdy si nejvyšší číšník nevzpomněl na to, aby se o jeho situaci zmínil před faraónem. Josef ale vírou lpěl na Boží lásce a dobrotě a na jeho svrchovanosti nad každou situací. To, jak se Josef ve svých zkouškách spoléhal na Boha a podřizoval se mu, je pro nás příkladem, jak máme reagovat na Boží láskyplnou přísnou výchovu.

Závěr

Elisabeth Elliotovou připravily o jejího prvního manžela, Jima Elliota, oštěpy Indiánů z kmene Auků. Druhého manžela, Addisona Leitcha, jí vzala rakovina. V projevu na konferenci misijní organizace Urbana Missions v prosinci 1976 vyprávěla, jak jednou ve Walesu viděla ovčáka a jeho psa, kteří shromáždili stádo ovcí a nahnali je po rampě do nádrže s dezinfekcí, v níž se musely vykoupat. Ovce se snažily vyškrábat ven, ale pes na ně vrčel a chňapal jim po čumácích, aby je zatlačil zpátky. Když se beranům už už podařilo z nádrže vylézt, vzal jejich pastýř dřevěný nástroj, kterým je uchopil za rohy a mrštil s nimi zpět do nádrže, kde je znova několik vteřin přidržel pod hladinou dezinfekčního roztoku. Paní Elliotová se zeptala ovčákovy manželky, jestli ovce chápou, co se s nimi děje. „Nemají ponětí,“ zněla odpověď.

„V životě se mi přihodilo leccos,“ pokračovala paní Elliotová, „díky čemu jsem se dokázala velice přesně vcítit do toho, co prožívaly ty ubohé ovce – nedokázala jsem si představit jediný důvod, proč se mnou můj Pastýř, kterému důvěřuji, zachází tak, jak se mnou zachází. A on mi žádné vysvětlení ani nenaznačil.“ Zdůraznila ale, že přesto musíme svému Pastýři důvěřovat a poslouchat ho, s vědomím, že mu na srdci leží naše nejlepší dobro.

Jak uvidíme v příští lekci (12:9), na Boží láskyplnou přísnou výchovu musíme reagovat tak, že se mu s úctou podřídíme, a budeme mu důvěřovat jako svému milujícímu a svrchovanému nebeskému Otci. Abychom obstáli v boji se zlem, musíme rozumět učení Písma o tom, jak Bůh z lásky přísně vychovává své děti. A potom, ať je to zkouška menší či větší, se mu musíme ve víře podřídít a brát přísnou výchovu jako projev jeho lásky.

Otázky k diskuzi

1. Někdo pře-trpěl těžkou zkoušku a nyní pochybuje o Boží lásce. Jakou pastýřskou radu byste mu dali?
2. Uved'te některé konkrétní způsoby, jak znevažujeme Pánovu výchovu.
3. Jak může sklíčený člověk znovu získat naději? Viz Žalmy 42 a 43.
4. Jak věřící pozná, jestli jeho zkouška souvisí s nějakým hříchem nebo jestli má za účel jenom to, aby vyrostl v milosti?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Jde o sloveso *antagónizomai* („bojovat proti“ [tj. hříchu], viz KR). — pozn. překl.
- ² Vzájemnými antagonisty jsou v různých oborech nazývány činitele působící proti sobě. Například dvojhlavý sval pažní (biceps), který paži v lokti ohýbá, a trojhlavý sval pažní (triceps), který ji napřimuje, nebo zub a jeho protěšek v horní a dolní čelisti, které tlakem proti sobě rozmělnují potravu, či různé dvojice léčiv s navzájem opačnými účinky, jako jsou kofein a barbituráty. Autor má ovšem na mysli anglické slovo „antagonist“, které znamená především „soupeř“, „protivník“. — pozn. překl.
- ³ Nebo možná sám Ježíš (viz ČEP). Vzhledem k tomu, že řecký originál neznal uvozovky (srovnej KR), není zřejmé, kde mezi verši 3:12 a 3:22 končí to, co Ježíš říká Nikodémovi, a kde navazuje Jan sám. Někteří také připouštějí, že část textu jsou Ježíšova slova, která ovšem nemusela být součástí jeho rozhovoru s Nikodémem (srovnej 3:13-22 NBK, 3:15-32 KMS). — pozn. překl.
- ⁴ LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona — pozn. překl.
- ⁵ Viz výše vysvětlení pod bodem 2. Srovnej Židům 12:6 KMS, NBK, KR: „švihá“. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

SPRÁVNÁ ODEZVA NA BOŽÍ VÝCHOVU

Židům 12:7-11

Steven J. Cole

12. prosince 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

12. prosince 2004
List Židům, lekce 46.

Správná odezva na Boží výchovu Židům 12:7-11

Když se Malcolm Muggeridge jako starý muž ohlédl za svým životem, poznamenal: (*A Twentieth Century Testimony* [Thomas Nelson]; v: *Reader's Digest* [1/91], str. 158):

Proti všemu očekávání se za zážitky, které mi ve své době připadaly zvlášť zničující a bolestné, ohlížím s největším zadostiučiněním. Vlastně všechno, co jsem se kdy naučil, všechno, co do mého života vneslo opravdovou hodnotu a opravdové světlo, přišlo v trápení, ne ve štěstí. Kdyby mělo být někdy možné vymýt z našeho pozemského bytí všechno soužení, ve výsledku by se život nestal jednou velkou rozkoší, ale příliš triviální banalitou, než aby se dal vydržet.

Mnozí lidé se naproti tomu těžkými zkouškami nechali odvést od Boha. Četl jsem například, že mediální magnát Ted Turner vyrůstal v rodině, která chodila do církve. Když ale zemřela jeho sestra, jeho otec zahořkl a od Boha se odvrátil. Ted Turner šel v otcových šlépějích.

Zkoušky jsou životní realita; na nás ovšem záleží, jak na ně reagujeme. Nevím, jestli se Muggeridge skutečně obrátil, ale zdá se, že se ve svých zkouškách charakterově *ututil*, zatímco Turner se *zatvrdil*. Uznávám, že je těžké pochopit, jak je možné, že je Bůh dobrý *a zároveň* všemohoucí, *a přitom* připouští všechno to utrpení, které ve světě pozorujeme. Když ovšem člověk kvůli utrpení přestane věřit v Boha, Bůh proto ještě nepřestane existovat a problém se tím také nevyřeší. Abychom vytrvali „v běhu, jak je nám uloženo“ (12:1), potřebujeme vědět, jakou odezvu na svou láskyplnou výchovu od nás Bůh chce. Náš dnešní text učí, že:

Správná odezva na Otcovu výchovu spočívá v tom, že se jí podvolíme a díky ní porosteme ve svatosti.

Slovo „*podvolit se*“ zní mnoha duším krajně nelibozvučně. Četl jsem díla některých křesťanských psychologů, kteří tvrdí, že ti, kdo vyrůstali v „dysfunkčních“ rodinách, mají problémy s autoritativními postavami. Nutí takové lidi, aby si „našli autoritativní postavu a nesouhlasili s ní“, a tak prosadili svou vlastní autoritu! Takový přístup bych tedy *nedoporučoval!* Pěkně to vystihl jeden kreslený vtip s Frankem a Ernestem:¹ Oba trumberové stojí u nebeské brány, svatý Petr se nesouhlasně mračí a Frank Ernieho šeptem upozorňuje: „Bejt sebou, vzal bych si jiný triko, Ernie.“ Ernie má na triku nápis: „Vzepři se autoritě!“

Bůh je ta *nejvyšší autorita!* Ať se vám jeho program pro váš život líbí nebo ne, není rozumné se proti němu bouřit. Jak se dovídáme z verše 12:9, pokud se poddáme Tomu, který je Otcem našich duchů, budeme žít. Řečeno s biskupem Westcottom: „Skutečný život pramení z naprostého sebeodevzdání.“ (Westcott: *The Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 402.) Autor Listu Židům uvádí tři důvody, proč bychom se měli podvolovat Boží láskyplné výchově:

1. **Otcově výchově bychom se měli podvolovat proto, že je to neodmyslitelná stránka vztahu mezi otcem a synem (12:7-8).**

Úvodní obrat verše 12:7 lze pokládat buď za způsob oznamovací (NBK: „Podstupujete-li výchovu“) nebo za způsob rozkazovací (ČEP: „Podvolujte se jeho výchově“). V obou případech jde v těchto verších o to, že výchova je známkou pravého synovství. Jak jsem řekl minule, nikdy jsem nevychoval neposlušné děti jiných rodičů. Vychovával jsem ale své děti, protože je mám rád a chtěl jsem, aby se naučily respektovat patřičnou autoritu.

V případě, že nejste vychováváni, pak podle autora listu nejste doopravdy Boží děti, ale spíš cizí, nemanželské děti. Nemanželské děti tehdy neměly nárok na dědictví. Chcete-li být dědici slíbeného věčného života, musíte být skutečnými Božími dětmi skrze víru v Krista (Galatským 3:26). Pokud jste jeho dětmi, jsou pro vás zkoušky důkazem toho, že vás miluje, ne toho, že vás zanedbává nebo že je proti vám (12:6).

Když ale zkoušky potkávají právě tak věřící, jako nevěřící, tak co myslí autor tím, že někteří jsou „bez výchovy“? Jak poznáme, jestli jsou zkoušky, kterými procházíme, důkazem toho, že jsme skutečně Boží děti?

Jak jsem právě řekl, v první řadě podle toho, jak si odpovíme na otázku: „Činil jsem opravdové pokání ze svých hříchů a spolehl se, pokud jde o mé spasení, pouze na Krista?“ Pokud odpovíme ano, záleží dále na tom, *jak reagujeme* na zkoušky, které nás potkávají. Pravé Boží dítě se ve zkoušce podvolí Bohu a snaží se růst ve svatosti. Cizí dítě nad ní s pokrčením ramen a řekne, že to je ale směla, nebo ještě hůř, obrátí se proti Bohu a zahořkne. A dále, když zhřeší skutečné Boží dítě, bude mu to vadit. Když zhřešil David, bylo mu zoufale (viz Žalmy 38 a 51). Cizí dítě bude nadšené, že mu to prošlo, nebo nad svým hříchem mávne rukou, že se vlastně tak moc nestalo. Skutečné Boží dítě se ale podvolí otcově výchově, protože takováto výchova je nedílnou součástí vztahu otce k synovi.

2. **Otcově výchově bychom se měli podvolovat proto, že nás Bůh vychovává dokonale pro naše věčné dobro: proto, abychom byli svatí spolu s ním (12:9-10).**

V těchto verších autor vyslovuje dvě myšlenky:

A Jestliže nám prospěla nedokonalá výchova našich pozemských otců, tím spíš nám prospěje dokonalá výchova našeho nebeského Otce.

Verš 12:9 staví do kontrastu naše tělesné (pozemské) otce a „Otce [našich] duchů“ (našeho nebeského Otce). Výraz „*tělesní* otcové“ zdůrazňuje jejich nedokonalost. Žádný pozemský otec svým dětem nerozumí dost a neví všechno o tom, jak by je měl vést, vychovávat a trestat. Náš nebeský Otec ale zná každého z nás dokonale a důkladně, včetně našich nejskrytějších motivů a myšlenek. Jedná s námi podle své dokonalé moudrosti.

Dobří otcové se sice se svými dětmi vždy snaží jednat z lásky, ale často se jim to nedaří. Bůh ale vždy jedná v lásce a jeho cílem je naše nejlepší dobro. Pozemští otcové mohou být mrzutí nebo rozčilení. Bůh ale náladový není. Pozemští otcové na nás dohlížejí během našeho dětství. Boží výchovná pravomoc ale trvá po celý náš život. Dobří pozemští otcové se nás snaží připravit pro pozemský život. Bůh nás ale připravuje pro věčnost.

Autorovi má na mysli, že pro nás bylo dobré, když nás vychovávali naši pozemští otcové, i když to byla výchova poznamenaná jejich lidskými nedostatky. Vážili jsme si jich, protože vidíme, jaký z toho máme prospěch. Boží výchova je ale naprosto dokonalá.

B Proto bychom se měli podvolit výchově nebeského Otce, díky které budeme žít.

To, na čem v souvislosti s Boží výchovou nejvíce záleží, je charakter naší odezvy. Pokud vzdorujeme a zatvrzujeme svá srdce, mine se výchova svým účelem. Pokud jsme skutečně Božími dětmi, povede to k další a přísnější výchově. Bohu jde o to, abychom se jí v úctě podvolili (12:9). Člověk se může podvolit také tak jako ten vzdorovitý chlapec, kterému matka nařídila, aby seděl na židli, dokud se neuklidní. Zatnul zuby a procedil: „Navenek sedím, ale uvnitř stojím!“ Takhle nevypadá opravdové podvolení! Opravdové podvolení vyjádřil žalmista, když napsal: „Hospodine, vím, že tvé soudy jsou spravedlivé, pokořils mě pravdou“ (Žalm 119:75).

Měli bychom se poddat Bohu, protože má svrchované právo nakládat s námi, jakkoli se mu zlíbí. To je hlavní myšlenka knihy Jób. I když byl Jób nejzbožnějším člověkem na zemi, měl Bůh naprosté právo odebrat mu všechno, co mu bylo drahé. Nikdo nemůže vůči Všemohoucímu Bohu vznášet žádný nárok. Jedním z nejvíce ohromujících případů, kdy se to projevilo, byla situace, kdy Bůh proroku Ezechielovi oznámil, že jako názorné duchovní podobenství pro Izrael ho náhlou ranou připraví o žádost jeho očí (jeho ženu), a nařídil mu, aby pro ni netruchlil ani neplakal. Druhý den tedy Ezechielova žena zemřela a on udělal, co mu Bůh přikázal (Ezechiel 24:15-24). To je síla!

Prorok se naučil základní lekci, kterou se potřebujeme naučit všichni: *Bůh je Bůh a já Bůh nejsem*. Pokud se svrchovaný vládce vesmíru rozhodne odebrat mi manželku, děti, majetek, zdraví nebo samotný život, má na to právo. Víra si nakonec řekne to, co A. W. Pink vyjádřil takto: „Ta zkouška nebyla tak těžká, jak mohla být. Nebyla tak těžká, jak bych si zasloužil. A můj Spasitel pro mne trpěl mnohem hůř.“ (A. W. Pink: *An Exposition of Hebrews* [Ephesians 4 Group software], str. 977.) A tak se víra podvoluje Otcově výchově s důvěrou, že nás Otec vychovává dokonale pro naše věčné dobro a podle svého odvěkého záměru.

3. Otcově výchově bychom se měli podvolovat proto, že všem, kteří ji podstupují, přináší pokojné ovoce spravedlnosti, i když v přítomné chvíli se snáší těžko (12:11).

Ve verši 12:11 předkládá autor tři myšlenky:

A Výchova se v dané chvíli vždy zdá být bolestná.

Výchova se – z našeho omezeného, v čase uzavřeného hlediska – *jeví* ne jako záležitost radostná, ale jako záležitost žalostná. Jsem vděčný, že to Bible uznává! Boží výchova *není* snadná ani příjemná. Není nic špatného na tom, když v těžké zkoušce pláčete nebo hlasitě voláte k Bohu, protože právě to dělal i Ježíš (Židům 5:7). Žalmy nám ukazují, že je v pořádku projevit před Pánem svou bolest a zármutek, pokud a dokud to činíme v duchu podřízenosti. Bůh věděl, na co nám dává slzné kanálky!

Už dříve² jsem vám vyprávěl, jak jsem v den svých šestatřicátých narozenin musel vést pohřební obřad pro muže, který ve svých třiceti devíti letech zemřel na rakovinu a zanechal po sobě vdovu se dvěma dětmi. O dva roky později jsem pohřbíval i jeho ženu, která také zemřela na rakovinu. Když jsem ji ale utěšoval po pohřbu manžela, přiskotačil k nám její bývalý pastor a se slabomyslným úsměvem prohlásil: „Sláva Pánu, Scott už je na věčnosti!“ Měl jsem sto chutí mu jednu vrazit. „Nech ji, ať se vypláče!“ říkal jsem si.

Jak se ale truchlení srovnává s biblickým příkazem: „Stále se radujte...“ (1. Tesalonickým 5:16)? Tento příkaz neznamená, že máme pořád chodit s úsměvem na rtech a volat „Sláva Pánu!“, i když přitom trpíme. Neznamená to říkat, že se máme skvěle, když se

skvěle nemáme, protože to je pokrytectví. Sám Ježíš připustil: „Má duše je smutná až k smrti“ (Marek 14:34). Tento verš („Stále se radujete“), který je nejkratším veršem řeckého Nového zákona, a Jan 11:35 („Ježíšovi vstoupily do očí slzy“), který je nejkratším veršem jeho anglického překladu, nejsou ve sporu!

Klíčem je soustředit se i uprostřed všech zkoušek a slz na to, co je cílem: pokojné ovoce spravedlnosti. Budeme-li mít na paměti to, co Bůh dělá z hlediska věčnosti, budeme schopni s vnitřní radostí a pokojem vytrvat, a přitom si připustit i bolest a zármutek. Jak napsal Pavel, „máme proč se rmoutit, a přece se stále radujeme“ (2. Korintským 6:10), protože víme, že Bůh je s námi, a proto nám všechny naše zkoušky napomáhají k dobrému (Římanům 28-36).

B Účelem výchovy je vypěstovat pokojné ovoce spravedlnosti.

„Pokojné ovoce spravedlnosti“ znamená „pokojné ovoce, *jímž je spravedlnost*“. „Spravedlnost“ (12:11) je synonymem „svatosti“ (12:10). Oba pojmy označují zbožnost či podobnost Ježíši, který je vtělením zbožnosti (Římanům 8:29). Ježíš nám ukazuje, co to znamená být spravedlivým v myšlení, slovech i jednání. Pravá svatost či spravedlnost není pouze vnějšková, ale začíná už na úrovni srdce či myšlenek. Skutečně spravedlivý člověk jedná ze zbožných motivů. Snaží se ve všem oslavit Boha.

Spravedlnost a pokoj spolu chodí ruku v ruce. Nemůžete mít *pravou* spravedlnost a nemít pokoj, nebo mít *pravý* pokoj a nemít spravedlnost. Zdůrazňuji *pravý*, protože někteří lidé si někdy pletou úlevu od zkoušek s Božím pokojem, i když této úlevy dosáhli za tu cenu, že Boha neposlechli. Jeden křesťanský bratr mi kdysi s klidným úsměvem ve tváři řekl, že ho Bůh vedl, aby se rozvedl se svou ženou, a že od té doby, co učinil toto rozhodnutí, má v srdci nesmírný pokoj! Trvalo mi několik hodin, než jsem ho přesvědčil, že to, co cítí, *není* Boží pokoj, protože jeho rozhodnutí *není* spravedlivé. Cítil pouze úlevu při pomýšlení na to, že se zbaví ženy, se kterou žít – připouštím – nebyl žádný med!

Boží výchova pěstuje pokojné ovoce spravedlnosti mnoha způsoby. Zde je sedm z nich:

1) Boží výchova pěstuje pokojné ovoce spravedlnosti tím, že nás učí, jak strašně zničující následky má hřích.

Když David zhřešil s Bat-šebou a zavraždil jejího manžela, Hospodin mu jeho hřích odpustil, ale vzal si život syna, kterého David s Bat-šebou zplodili, a také nechal vykypět nepřátelství proti Davidovi v jeho vlastní domácnosti (2. Samuelova 12:11). Jeho syn Amnón znásilnil svou polosestru Támaru, Támařin bratr Abšalóm pak zavraždil Amnóna a později proti Davidovi vyvolal povstání. Tím, že nás nechává snášet takové bolestné následky našich hříchů, nás Bůh učí, že hřích ničí a zabíjí, a pomáhá nám tak vyhnout se mu, když jsme v pokušení.

2) Boží výchova pěstuje pokojné ovoce spravedlnosti tím, že nám bere naši samospravedlnost, soběstačnost a pýchu.

Všichni máme od přírody sklon uvažovat způsobem: „Hrozně hříchy mohou páchat *ti druzí*; já bych něco takového nikdy neudělal!“ Petr se domníval, že ostatní apoštolové by Ježíše zapřít mohli, ale na starého dobrého Petra je spoleh – ten ne! Pán musel Petrovi ukázat, že jeho srdce je ke hříchu stejně náchylné jako srdce kohokoli jiného (Marek 14:29-30).

Na Pavla seslal Pán nesmírně těžké soužení, nad jeho síly, takže se už rozloučil se životem. Pavel říká, že to udělal proto, „abychom nespolehali na sebe, ale na Boha, který křísí mrtvé“ (2. Korintským 1:8-9).

Všichni tíhneme k tomu, abychom se spolehali sami na sebe, a ne na Pána. Je rozumné uvážlivě a plánovitě spořit; pokud ale na své úspory *spoléháme*, Bůh zná způsoby, jak naše účty vybilít. Je rozumné se zdravě stravovat a pravidelně cvičit; pokud na to ale *spoléháme*, že nás to zachová ve zdraví a při životě, Bůh zná způsoby, jak nám přivodit onemocnění nebo zranění, aby nás naučil, že každé naše příští nadechnutí a každodenní příděl potravy a vody závisí na něm.

- 3) Boží výchova pěstuje pokojné ovoce spravedlnosti tím, že nám pomáhá soustředit se na věčnost místo na tento život.

Všichni máme v povaze zabývat se až příliš svým vezdejším životem, i když tento život je pouhá pára (List Jakubův 4:14). Jak říká Pavel, ta nepřehlédnutelná skutečnost (kterou se všichni snažíme si příliš nepřipouštět!), že naše těla stářím chátrají, by nás měla vést k tomu, abychom svou pozornost zaměřili spíše k věčnosti. Píše, že „i když navenek hyneme, vnitřně se den ze dne obnovujeme“. A pokračuje tím, že se díváme na to neviditelné, co je v nebi, ne na to, co je vidět tady na zemi (2. Korintským 4:16-18).

- 4) Boží výchova pěstuje pokojné ovoce spravedlnosti tím, že odhaluje naše skryté hříchy a ukazuje nám naše slepá místa.

Někdy si své hříchy a nedostatky ani neuvědomujeme, dokud na nás Bůh nesešle zkoušku, ve které se ukážou. „Než jsem byl potrestán,“ vyznává žalmista, „chyboval jsem. Teď však tvé slovo dodržuji“ (Žalm 119:67 PSZ). Nic nenasvědčuje tomu, že by se Bohu předtím, než byl „zkrušen“ (JB), otevřeně stavěl na odpor. Spíše jde o to, že teprve ve svém pokoření u sebe objevil skryté hříchy, kterých si dříve nebyl vědom.

Pavel zažil podivuhodná zjevení, ve kterých vstoupil až do nebe. I když byl Pavel pokorný, hrozilo mu nebezpečí, že se kvůli těmto viděním začne nadýmat pýchou. Proto mu Pán dal do těla jako osten satanova posla, který Pavlovi bránil, aby se neúměrně povyšoval (2. Korintským 12:1-7). Ať už bylo tím ostnem cokoli (někteří si myslí, že šlo o fyzickou nemoc, jiní se domnívají, že to byli falešní učitelé propagující návrat k judaismu, o které při své službě stále zakopával), bránilo to Pavlovi hřešit pýchou nad tím, že mu Bůh ve vidění zjevil nebe.

- 5) Boží výchova pěstuje pokojné ovoce spravedlnosti tím, že upevňuje naši víru a přitahuje nás blíž ke Kristu.

Díky ostnu ve svém těle se Pavel naučil spoléhat na Krista tak, jak se na něj nikdy před tím nespolehal. Zjistil, že když čelí svým bolestným slabostem, stačí mu Boží milost a síla (2. Korintským 12:8-10). Těžkosti nás dokážou přinutit, abychom se na Pána upnuli tak, jak to v bezstarostných dobách nemáme zapotřebí.

- 6) Boží výchova pěstuje pokojné ovoce spravedlnosti tím, že v nás rozvíjí soucit a pokoru. Někdy máme sklon dívat se na ty, kdo trpí, svrchu. Namyšleně si říkáme: „Kdyby si dal život do pořádku [jako třeba já!], žádné takové problémy by nemohl mít!“ Pak nás Bůh zkusí nějakou zkouškou a najednou máme pro ty, kdo trpí, mnohem větší pochopení. Ztrácíme svého

nafoukaného ducha sudičství a rosteme v soucitu.

7) Boží výchova pěstuje pokojné ovoce spravedlnosti tím, že v nás dává vyrůst ovoci Ducha a tak nás připravuje pro lepší použití v jeho službě.

Nelepší ovoce roste na stromech, které jsou prořezávány (Jan 15:2). Ovoce Ducha roste v srdcích, která se nechávají prořezávat Boží výchovou. Z toho, že spravednost je *ovoce*, je zřejmé, že to trvá nějaký čas, než vyroste a uzraje. Dnes máme instantní kávu a fotografie do jedné minuty a prakticky všechno okamžitě a ihned. Ale ještě nikdo nepřišel s ovocem na počkání! Když se podvolujeme Boží výchově, roste v našich životech pomalu, ale jistě ovoce spravedlnosti.

V dané chvíli se tedy výchova vždycky zdá být těžko snesitelná, ale jejím účelem je vypěstovat pokojné ovoce spravedlnosti. A konečně:

C Aby výchova uspěla, musíme projít příslušným výcvikem.

Aby nám Boží výcvik k něčemu byl, musíme se nechat „vycvičit“. Odpovídající řecké sloveso *gymnazó* (odtud „gymnastika“) se vztahuje k tělesnému cvičení či tréninku. Původně znamenalo doslova „svlékat se do naha“. Vyvlává dva obrazy. Za prvé, jak jsme viděli ve verš 12:1, atlet se musel zbavit veškeré nadbytečné zátěže či přítěže, která by mu překážela v běhu.

Za druhé, starověcí Řekové byli stejně jako moderní Američané zamilovaní do tělesné dokonalosti. Trenérem atleta nechal svléknout do naha, aby mohl posoudit, na kterých svalech je třeba pracovat. Pak sestavil režim výcviku pro rozvoj svalů, které zaostávaly, aby atlet zdokonalil svou postavu. Atlet pak ovšem musel tento režim dodržovat, aby z něj něco měl.

Bůh je dokonalý duchovní trenér. Ví přesně, v čem každý z nás zaostává a co je zapotřebí pro rozvoj duchovních svalů, abychom dokázali dobře běžet. Musíme se ale podříditi režimu, který nám předepíše. Když se z tréninku ulijeme, nevyplatí se nám to později, až podlehneme pokušení a hříchu.

Závěr

Možná vám vrtá hlavou: „Jestli každá zkouška představuje Boží výchovu, která směřuje k tomu, abychom byli svatí, znamená to, že je špatné snažit se najít z ní východisko? Je to špatné, jít k doktorovi, když je člověk nemocný? Je to špatné, pokoušet se získat lepší práci? Je to špatné, snažit se řešit problémy, které nám vadí? Proč se jim prostě nepoddát, když jsou určeny pro naše dobro?“

Odpověď zní, že to záleží na tom, jaký máte v dané zkoušce postoj k Pánu. Podřizuje se moje srdce nebeskému Otci? Vnímám každou zkoušku ve vztahu k jeho lásce, se kterou se o mne ve všem stará, a snažím se porozumět tomu, co mne chce naučit? Jsem ochoten přijmout jeho vůli, pokud se neshoduje s mou vůlí?

Jak víte, Ježíš se v zahradě modlil: „Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň“ (Lukáš 22:42). Pavel volal k Pánu třikrát, aby ho zbavil ostnu v jeho těle, když mu ale Bůh řekl, že jeho milost stačí, Pavel se s touto nesnází ve svém životě smířil (2. Korintským 12:8-10).

David pochybil, když s pelištejským králem táhl do boje proti Izraeli.³ Bůh připustil, aby Amálekovci vyplnili město, kde žily rodiny Davida a jeho mužů, vypálili je do základů a odvedly všechny ženy i děti do zajetí. Davidovi dokonce hrozilo, že ho jeho vlastní muži

ukamenují. „David však našel posilu v Hospodinu, svém Bohu.“ David se podvolil Boží výchově, což se projevil v tom, že nepovažoval za samozřejmé, že by měl nepřátele dohnat a dobýt svůj majetek zpět. Místo toho se ptal Boha, jestli je má pronásledovat. Teprve když mu Bůh udělil svolení, dostihl je a získal všechnu kořist zpět (1. Samuelova 30:1-8).

V každé zkoušce, ať větší či menší, se tedy zastavte a zkoumejte své srdce. Opravdu jste připraveni podřídit se Bohu? Snažíte se z této zkoušky poučit a růst díky ní ve svatosti? Pokud ano, není nic špatného na tom, prosit Otce, aby ji odstranil, je-li to jeho vůle, a podniknout kroky k řešení problému. Bůh ji ve své milosti a lásce často odstraní. Někdy ale řekne: „Stačí, že máš mou milost.“ Když se to stane, musíme mu důvěřovat, že je naším milujícím Otcem, kterému jde o naše nejlepší dobro. Když se mu podřídíme, dá v našem životě vyrůst pokojnému ovoci spravedlnosti.

Otázky k diskuzi

1. Jak poznáme, jestli je Boží vůlí, abychom zkoušku vytrpěli, nebo jestli je v ořádku, když se z ní snažíme nalézt východisko?
2. Je zřejmé, že reptat není správné (Filipským 2:14). Máme ovšem nějakou možnost říct Bohu o své nespokojenosti, která by správná byla? Jakou?
3. Jak se může člověk, jehož otec se na něm dopouštěl násilí, naučit vážit si Boží otcovské výchovy, zvláště když je hodně tvrdá?
4. Co může věřící, který se potýká s nesprávným postojem, udělat pro to, aby ve svém srdci pěstoval postoj *radostné* podřízenosti vůči Bohu?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Postavičky z kreslených vtípů Boba Thavese. Anglická jména Frank a Ernest se vyslovují stejně jako slova “frank” („upřímný“) a “earnest” („čestný“, „seriózní“). Česky by se mohli jmenovat například Ctírad a Čestmír. — pozn. překl.
- ² Viz S. J. Cole: “Joy From the Pits”, kázání na 1. list Petřův 1:6-9 z 21. června 1992; česky „Radovat se, když jsme na dně“, v: *Zápas o duši* č. 68 [duben 2001], přel. J. Šraml (viz rovněž http://www.hcjb.cz/Zapas_o_dusi/68/zodc6802.phtml). — pozn. překl.
- ³ 1. Samuelova 28:1-2; 29:1-11 — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos* 3.1 (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

VYTRVALOST, POKOJ A SVATOST

Židům 12:12-14

Steven J. Cole

26. prosince 2004

© Steven J. Cole, 2004

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

26. prosince 2004
List Židům, lekce 47.

Vytrvalost, pokoj a svatost Židům 12:12-14

Dne 20. října 1968 v sedm hodin odpoledne zůstalo na olympijském stadiónu v Mexico City už jen několik tisíc diváků. Ke stanovištím první pomoci odnášeli poslední vyčerpané maratónce. Mamo Wolde z Etiopie, který v tomto závodě na dvačtyřicet kilometrů zvítězil, proběhl cílovou páskou už více než před hodinou.

Ve chvíli, kdy se zbytek obecenstva zvedal k odchodu, uslyšeli ti, kdo měli místa v blízkosti maratónské brány, zvuk houkaček a policejních píšťalek. Všechny oči se obrátily k bráně. Na stadión dorazil osamělý muž v barvách Tanzanie. Jmenoval se John Stephen Akhwari. Byl posledním, kdo závod dokončil. Nohu, těžce zraněnou následkem pádu, měl zafačovanou a zakrvácenou; dokulhal těch posledních čtyři sta metrů do cíle, a při každém kroku zkřivil tvář bolestí.

Přihlížející povstali s takovými ovacemi, jako kdyby byl zvítězil. Když Akhwari překročil cílovou čáru, pomalu opustil sportovní plochu. Vzhledem k tomu, že byl tak těžce zraněn a stejně neměl možnost získat medaili, se ho kdosi zeptal, proč ze závodu neodstoupil. „Moje vlast mne nevyslala na cestu dlouhou sedm tisíc mil¹ proto, abych se zúčastnil startu závodu,“ odpověděl. „Vyslala mne na ni proto, abych závod dokončil.“ (*Leadership* [jaro 1992], str. 49.)

V křesťanském životě je dobré dokončení závodu vším. Když Pavlovi hrozila poprava, napsal Timoteovi: „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru zachoval“ (2. Timoteovi 4:7). Don Kistler k tomuto verši poznamenává (věstník Soli Deo Gloria Ministries, Inc., červen 2003):

Když Pavel píše Timoteovi a myslí přitom na svou blížící se smrt, hodnotí svůj život a službu. Na rozdíl od společnosti, v níž žijeme, která oslavuje vítěze a poraženými pohrdá, posuzuje Pavel svůj život podle tří měřítek: bojoval dobrý boj, dokončil běh, zachoval víru. Pozoruhodné, že se vůbec nezmiňuje o vítězství – jen o tom, že bojoval, dokončil a zachoval!

My máme silný sklon považovat se za neúspěšné, pokud nezaznamenáváme rekordy nebo nevíťezíme tak přesvědčivě, aby se nám za naše výkony stavěly pomníky. Ale pro Pavla, který byl nejspíš tím největším křesťanem, jaký kdy žil, to byla čistě otázka vytrvalosti. Pavel, ten vítězil tím, že vydržel.

Autor Listu Židům se obával, že někteří z jeho čtenářů ze závodu vypadnou, protože těžce nesou Boží přísnou výchovu. Spojka „proto“ (12:12) souvisí s tím, co právě řekl, totiž že potřebují snášet Boží výchovu, protože vyvěrá z jeho lásky a slouží „k našemu užitku, abychom získali podíl na jeho svatosti“ (12:10 NBK). Vztahuje se také zpět k tomu, že se potřebujeme upírat zrak na náš největší vzor, na Ježíše, „který pro radost, která byla před ním, podstoupil kříž“ (12:2 KMS). Autor je (i nás) tedy vyzývá, abychom svůj křesťanský maratón běželi dál, abychom v závodě vydrželi až do cíle, navzdory únavě i všem zraněním, která jsme kdy utržili. Říká nám toto:

Abychom v závodě křesťanského života doběhli až do cíle, musíme vydržet a usilovat o pokoj a svatost.

Odstavec končí až veršem 12:17, ale z časových důvodů si verše 12:15-17 necháme na příště. Náš text se zabývá třemi tématy: vytrvalostí (12:12-13), pokojem a svatostí (12:14).

1. Abychom v závodě křesťanského života doběhli až do cíle, musíme vydržet: nevzdávejte to (12:12-13)!

Izajáš 35:3 říká: „Dodejte síly ochablým rukám, pevnosti kolenům klesajícím.“ (Srovnej Jób 4:3-4.) Když běžec běží ze všech sil, doprovázejí každý jeho krok vehementní hyby rukou, zatímco když je vyčerpaný, visí volně podél těla. Těžce vyčerpanému běžci se podlamují kolena, takže ho jeho doprovod musí z tratě odnést. Tato představa tvoří pzadí našeho textu. Najdeme zde tři praktická ponaučení:

A Každý skutečný věřící se vyznačuje vytrvalostí.

To je ona úžasná biblická pravda, že koho Bůh spasí, toho si také udrží. Písmo ji učí na mnoha místech; toto jsou tři oddíly z těch, které ji vyjadřují nejsilněji:

Filipským 1:6: ... a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista.

Jan 10:27-30: [Ježíšova slova:] „Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezhynou navěky a nikdo je z mé ruky nevyrvé. Můj Otec, který mi je dal, je větší nade všechny, a nikdo je nemůže vyrvat z Otcovy ruky. Já a Otec jsme jedno.“

Římanům 8:29-30: Které předem vyhlédl, ty také předem určil, aby přijali podobu jeho Syna, tak aby byl prvorozený mezi mnoha bratřími; které předem určil, ty také povolal; které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také uvedl do své slávy.

Pavel tomuto tématu věnuje celý zbytek této slavné kapitoly. Na základě toho, že pro nás Bůh přinesl tu nejvyšší oběť a neušetřil svého vlastního Syna, dokazuje, že nás od jeho nesmírné lásky už nemůže odloučit vůbec nic. Je to úžasná jistota, kterou Bůh dává svým slabým dětem jako oporu v jejich zápasech.

Toto učení ovšem často bývá nesprávně chápáno a aplikováno. Někteří například touto pravdou uklidňují ty, kdo se přihlásili ke Kristu jako ke svému Spasiteli, ale nic nedosvědčuje, že Bůh změnil jejich srdce. Někdy se říká: „Spasen jednou, spasen provždy.“ To je řečeno po pravdě, ale ta klíčová otázka zní: „Byl dotyčný opravdu *jednou spasen*?“ Podobenství o rozséváči učí, že je možné přihlásit se k víře, a dokonce i jevit určité známky nového života (jako zrno padlé na kamenitou půdu nebo do trní). Ale jenom ta zrna, která „s vytrvalostí přinášejí úrodu“ (Lukáš 8:15), jsou doopravdy spasena.

Vezměme si takového Johnnyho. Johnny přijal Krista na táboře, když mu bylo deset let. Nějakou dobu se všechno zdálo být v pořádku. Jako teenager se ale začal bouřit proti rodičům. Nejevil žádný zájem o Boží věci. Přestal chodit do církve, začal brát drogy a spát s každým děvčetem, které o to stojí. Vztekla se brání všem pokusům promluvit si o svém duchovním stavu. Zásadní otázkou je: „Byl Johnny *doopravdy* spasen? Svědčí něco o tom, že Bůh změnil jeho srdce?“ Pokud ne, bylo by chybu jednat s Johnnym, jako kdyby byl spasen. Rozhodnutí „přijmout Krista“ není nutně totéž co pravé obrácení, které Bůh doprovází proměnou srdce.

Jiný způsob, jak bývá toto učení nesprávně chápáno, spočívá v představě, že ten, kdo je

doopravdy spasený, vytrvá ve víře automaticky a bez námahy. Takový člověk si mylně říká: „Protože mne Bůh svou milostí spasil a slíbil, že mne svou milostí udrží, nemusím pro své vytrvání nic dělat.“ Takové uvažování nebere zřetel na množství biblických oddílů, mimo jiné náš dnešní text, které nás nabádají, abychom se ze všech sil snažili vytrvat.

Když Petr nejprve jmenuje několik vlastností, které potřebujeme připojit ke své víře,² uzavírá: „Proto se, bratří, tím více snažte upevňovat své povolání a vyvolení. Budete-li to činit, nikdy neklopýtnete. Tak se vám široce otevře přístup do věčného království našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista“ (2. list Petřův 1:10-11). I když nás Bůh předem vyvolil ke spáse, musíme se usilovně snažit vytrvat ve zbožném životě. Bůh nás předem určil, abychom byli utvořeni v podobu Kristovu, ale vybral si také způsob, jakým toho chce dosáhnout, totiž ten, že vytrváme „v běhu, jak je nám uloženo“ (Židům 12:1). A to se *neděje* automaticky!

B Abychom vytrvali v běhu, musíme se vypořádat s únavou a se zraněními.

Únava a zranění nás v tomto závodě na celý život nevyhnutelně potkají. Z toho plyne, že dokončit závod *nebude* snadné. Zásadní otázkou je: „Odpadnete kvůli potížím, nebo se s problémy vypořádáte a poběžíte dál?“ Pokud odpadnete, měli byste se přesvědčit, jestli jste doopravdy spaseni.

Praví křesťané dokončí závod tak jako ten olympionik, o kterém jsem mluvil. Mohou vrávorat a každý krok je může neuvěřitelně bolet, ale oni přesto s pohledem upřeným na Ježíše překročí cílovou čáru. Nevzdají to proto, že jsou unavení nebo zranění. Jak už autor řekl: „Vždyť máme účast na Kristu, jen když své počáteční předsevzetí zachováme pevné až do konce“ (Židům 3:14).

Ve skutečném závodě se běžec musí vypořádat jak s psychickými, tak s fyzickými překážkami. Pokud po duševní stránce propadne malomyslnosti, ztratí motivaci běžet dál. Po tělesné stránce si může vymknout kotník, mohou se mu udělat puchýře nebo ho mohou rozbolet klouby. Třeba bude muset zastavit u odpočívadla a vypořádat se s těmito problémy, aby mohl závod dokončit. Pak ale běží dál.

Duchovně je to totéž. I v duchovní říši musíme bojovat s malomyslností, abychom si udrželi radost a naději. Pavel nám přikazuje: „... hleďte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem“ (Koloským 3:1-2). To může představovat nepřetržitý, ani na hodinu neutuchající zápas, podle toho, jak těžké jsou problémy, kterým čelíme!

Také si musíme uvědomit, že některé duchovní bitvy souvisí s fyziologickými problémy. Některé choroby a úrazy vyvolávají sklon k depresím. Někteří lidé jsou následkem biochemické nerovnováhy nebo zážitků z minulosti k depresím, malomyslnosti či hněvu náchylnější než jiní. Pokud je to váš případ, bude váš zápas o radost, kterou Bible slibuje všem, kdo žijí Duchem (Galatským 5:22), náročnější.

Náš text vyzývá: „Vypořádejte se s duchovní únavou a zraněními, abyste kvůli nim nemuseli vypadnout ze závodu!“ F. F. Bruce píše: „Podvrtnutí a podobná zranění je třeba obvázat, aby celé společenství dokončilo závod beze ztrát.“ (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 363-364.) Verš 12:13 je pravděpodobně narážkou na Přísloví 4:25-27:

Tvé oči ať hledí rovně,
 zpřímá před sebe se dívej.
 Sleduj stopy svých nohou,
 všechny tvé cesty ať jsou pevné.
 Napravo ani nalevo se neuchyluj,
 odvrát' od zlého svou nohu.

Jinými slovy: „Neodchyluj se od trasy a neohlížej se po šalebných zkratkách. Prostě poslušně zůstaň na trati, kterou pro tebe vytyčil Bůh, aby se ti kulhavá noha, která tě rozbolela, úplně nevykloubila, ale naopak se uzdravila.“ Je nám slíbeno duchovní uzdravení, pokud vytrváme v poslušnosti. To znamená neustále se vypořádávat se svými postoji, a to tak, že budeme upírat zrak na Ježíše a na cílovou čáru, za níž už budeme navždy s ním.

Každý skutečný věřící se vyznačuje vytrvalostí. Abychom vytrvali, musíme se vypořádat s únavou a se zraněními. A za třetí:

C Abychom vytrvali v běhu, musíme si v závodě navzájem pomáhat.

Autor pro tuto výzvu zvolil slova, která lze vykládat jak v individuálním, tak v kolektivním smyslu. Neříká: „Posilněte *každý své vlastní* zemdlené ruce a klesající kolena.“ Spíš má na mysli: „Posilněte zemdlené ruce a klesající kolena,“ ať už patří vám samotným nebo komukoli jinému. Některý bratr bude možná potřebovat, abyste při něm stáli a pomohli mu obvázat bolavé klouby. Slovo přeložené jako „stezky“ (KMS: „čítejte přímé *stezky* pro své nohy“) je odvozeno od slova, které znamená „vyjetá kolej“. V pozadí je představa, že za sebou jakoby zanecháváme koleje, ve kterých nás sledují druzí. Dejme si záležet na tom, aby náš život nevybočil z dráhy, a aby pak někdo jiný, kdo jde za námi, nesešel z trati a nebyl diskvalifikován. Tento závod neběžíme sami a také nesoutěžíme mezi sebou. Všichni jsme v jednom týmu a musíme se navzájem povzbuzovat slovem i příkladem, abychom závod dokončili.

„Jenže,“ řeknete třeba, „co to přesně je, ta dráha, po které máme běžet? Jak poznáme, kudy vlastně vede?“ Ve verších 12:14-17 autor ukazuje cestu, po které máme běžet. Prozatím se můžeme podívat jen na verš 12:14.

2. **Abychom v závodě křesťanského života doběhli až do cíle, musíme usilovat o pokoj a svatost: držte se na dráze (12:14)!**

Dráha vyžaduje usilovné plnění dvou největších přikázání. Usilovat „o pokoj se všemi“, to je druhé největší přikázání: „Miluj svého bližního jako sám sebe“ (Matouš 22:39). Usilovat „o svatost, bez níž nikdo nespátí Pána“, to je první největší přikázání: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí“ (Matouš 22:37). Ježíš tato dvě témata (v opačném pořadí) spojuje v Kázání na hoře: „Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha. Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími“ (Matouš 5:8-9).

Spojení usilování o pokoj *a zároveň* o svatost ukazuje, že nemáme o pokoj usilovat za každou cenu. Řečeno s Pavlem: „Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji“ (Římanům 12:18). Jeho slova odrážejí realitu života v tomto padlém světě, konkrétně skutečnost, že někdy není možné žít v pokoji se všemi. Ten druhý někdy trvá na své zahořklosti a nenávisti a vy pro usmíření nemůžete udělat víc než to, co už děláte. Jindy by bylo k usmíření zapotřebí činit ústupky v rozporu s poslušností k Bohu, ať už v oblasti

morálky nebo učení. Ani kvůli snaze o pokoj nesmíme obětovat osobní svatost nebo horlivost pro Boží pravdu. Ale kdykoli toho lze dosáhnout bez nezdravých kompromisů, znamená běžet závod, který leží před námi, usilovat jak o pokoj s druhými lidmi, tak o svatost před Bohem.

A Usilujte o pokoj se všemi.

Se „všemi“ zahrnuje všechny ty, kdo jsou v církvi, ale také všechny ty, kdo jsou mimo církev, i když vás třeba pronásledují. Jak řekl Ježíš: „Milujte své nepřátele. Dobře číňte těm, kteří vás nenávidí. Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují“ (Lukáš 6:27-28). To nejsou slova, která by bylo snadné uposlechnout! Týkají se žen, jejichž manželé je urážejí. Týkají se křesťanů, jejichž příbuzní se jim pro jejich víru vysmívají nebo je provokují ve snaze přimět je, aby popřeli své svědectví. Týkají se věřících teenagerů, jejichž bezbožní rodiče je častují nadávkami. Týkají se křesťanů, kteří spolupracují s lidmi, kteří je kvůli jejich víře nenávidí a za jejich zády o nich rozšiřují lži.

Snad nejtěžší je ale uposlechnout tato slova v situaci, kdy vám křivdí druzí křesťané. Od světa čekáme, že bude jednat tak, jak jedná svět. Když nás nevěřící urážejí nebo pomlouvají, řekneme si: „No, co by člověk nechtěl – od nevěřících.“ Když to ale udělají křesťané, jsme v šoku! Od pohanů něco takového čekáme, ale od svých křesťanských bratří ne! Ale stává se to pořád a je to jeden ze satanových nejúčinnějších nástrojů na zneškodňování nových věřících: zařídit, aby o novém věřícím někdo z církve šířil nějaké ošklivé řeči nebo mu řekl něco necitlivého, a pak už jen sledovat, jak vypadne ze závodu!

Autor ovšem říká, že nemáme vypadnout, ale *usilovat* o pokoj se všemi. „Usilovat“ je silné slovo. Příslušné řecké sloveso má v určitém kontextu dokonce význam „pronásledovat“. Znamená to jít za pokojem se stejným odhodláním, s jakým lovec štve svou kořist. Vyjadřuje to soustředěné úsilí. Nestane se to náhodou.

Když nás někdo zraní, nejradši bychom se stáhli a lízali si rány. Chtěli bychom kolem sebe – a hlavně mezi sebou a tím bídákem – postavit ochrannou hradbu, aby se to už nikdy neopakovalo. Udržovat si odstup od toho, kdo nás zranil, i od každého, kdo ty jeho jedovaté lži poslouchal. Vůbec se s nimi nebavit. Ale autor listu nám říká: „*Usilujte* o pokoj s tímto člověkem!“

Není to poprvé ani naposledy, co nám Nový zákon říká, abychom usilovali o pokoj. V Římanům 14:19 říká Pavel: „A tak usiluj[e]me³ o to, co slouží pokoji a společnému růstu.“ Podle řady rukopisů to má být dokonce příkaz: „A tak usilujme...“⁴ I Petr (v 1. listu Petrově 3:10-11) říká (a cituje přitom Žalm 34:13-15) tomu, kdo chce milovat život a vidět dobré dny: „... odvrát se od zlého a číň dobré, hledej pokoj a usiluj o něj.“ Ve 2. Timoteovi 2:22 nabádá Pavel Timotea: „Vyhýbej se mladické prudkosti, usiluj o spravedlnost, víru, lásku a pokoj s těmi, kdo vzývají Pána z čistého srdce.“

Řídíte se tímto příkazem? Snažíte se *usilovat* o pokoj s těmi, kteří vás zranili, místo abyste se stáhli a hýčkali si své zraněné pocity? Začněte od členů své nejbližší rodiny. Manželé a manželky, usilujete o pokoj se svými protějšky, když řeknou nebo udělají něco, co vás zranilo? Rodiče a děti, snažíte se vyjasnit si nedorozumění a rozhněvaná slova? Pak to rozšiřte na svou církev: přicházíte za těmi, kdo vám ublížili, ve snaze křivdy odstranit? Nechoďte za nimi s postojem: „Já mám pravdu a ty ses choval jako totální idiot.“ Jděte v pokoře, s otázkou: „Urazil jsem tě nějak? Nechci, aby mezi námi zůstalo něco v nepořádku. Můžeme si to vysvětlit?“ Obvykle to není ta nejpříjemnější část závodu, ale taková je trasa, kterou nám Bůh vytyčil: Usilujte o pokoj se všemi.

B Usilujte o svatost, bez níž nikdo nespátří Pána.

Některé překlady (jako NASB) používají slovo „posvěcení“.⁵ Jde tu o mravní čistotu, jak zevnější, tak vnitřní. Řeč je o srdci, které je postupně stále více ve shodě s Božími normami čistoty či svatosti. Jak zdůraznil Ježíš v Kázání na hoře, mravní čistota musí začínat na úrovni srdce. Bůh vnímá jako smilstvo nejen samotný tělesný úkon, ale i chtíč v srdci (Matouš 5:27-30). Ježíš naznačil, že pokud člověk nesoudí svůj chtíč na úrovni myšlenek, skončí v pekle celé jeho tělo! O tom mluví náš text, když říká: „svatost, bez níž nikdo nespátří Pána“. Jinými slovy: když nerostete v posvěcení (v čistotě), nedostanete se do nebe!

To je něco, co je nezbytné objasnit, a to ze dvou hledisek. Za prvé: *Neznamená to, že si nebe vysloužíme svým spravedlivým jednáním*. Bible říká daleko víc než dost jasně, že nebe je dar, který Bůh dává zdarma všem, kdo se spoléhají na Krista jako na Spasitele a Pána (Římanům 6:23). Za druhé: *Neznamená to, že by kdokoli mohl být již v tomto životě dokonale svatý či posvěcený v tomto životě*. Někteří křesťané učí, že věřící mohou dosáhnout stavu dokonalé bezhříšnosti nebo naprostého posvěcení v tomto životě. Bible ale říká jasně, že dokud žijeme, musíme bojovat s hříchem, který v nás přebývá (Židům 12:4; Galatským 5:16-17; Římanům 8:12-13).

Co tedy náš text znamená? Znamená, že *ti, kteří se z Boží milosti ve svém srdci znovu narodili, poběží po dráze čistoty či svatosti* (1. Korintským 6:9-11; Efezským 5:3-11; Koloským 3:5-10; 1. list Janův 3:7-10). Možná, že hřeší často, ale v hříchu nezůstávají. Nenávidí ho, vyznávají ho, odvracejí se od něj a bojují proti němu duchovními zbraněmi, kterými je vyzbrojil Bůh (Efezským 6:10-20). Instalují do svých životů bezpečnostní zařízení, která jim pomáhají vyvazovat se hříchu. Obnovují svou mysl Písmem⁶ a uchovávají Boží slovo v srdci, aby proti němu nezhřešili (Žalm 119:11). Je to honba na celý život, ale bez ní nikdo nemůže spatřit Pána. Nedostane se do nebe!

Nebe je místo absolutní svatosti. Bůh je svatý, je obklopen svými svatými anděly, kteří si zaclánějí tváře a provolávají: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů...“ (Izajáš 6:3). Také Boží svatí jsou v nebi dokonale svatí, a už nikdy nezhřeší. Pokud už nyní neběžíte po dráze svatosti, sotva byste se mohli na tak svatém místě cítit ve své kůži – nemluvě o tom, že byste to celé pokazili! A proto každý, kdo byl díky Ježíšovu kříži vysvobozen z moci hříchu a zachráněn před soudem, touží svého Pána, který za něj zemřel, potěšit usilováním o svatost.

Závěr

Florence Chadwicková byla první žena, která přeplavala Lamanšský průliv oběma směry. 4. června 1952 se pokusila doplatit z ostrova Catalina k pobřeží Kalifornie. Náročnost této trasy spočívá nejen ve vzdálenosti, ale také v tom, že zdejší voda je ledově studená. Aby to měla ještě těžší, padla na celou oblast hustá mlha, takže pevninu neviděla. Po patnácti hodinách ve vodě, ani ne půl míle⁷ před cílem Chadwicková svůj pokus vzdala. Později řekla reportérovi: „Víte, nemám v úmyslu se vymlouvat. Ale kdybych ten břeh *viděla*, možná bych to dokázala.“ (*Our Daily Bread* č. 11, 1981.)

Naší odměnou je to, že zanedlouho přijde den, kdy spatříme Pána. Prozatím k němu máme upírat zrak vírou. I když je trať závodu obtížná, nevzdávejte to. Vydržte a usilujte o pokoj se všemi a o svatost před Bohem!

Otázky k diskuzi

1. Pokud jsou pravými věřícími pouze ti, kdo vytrvají, jak poznáme – dříve než zemřeme ve víře – jestli je naše víra pravá?
2. Uveďte některé biblické způsoby, jak se vypořádat s únavou v křesťanském závodě.
3. Jak poznáme, jestli máme o pokoj usilovat tak, že někomu promineme to, čím se proti nám provinil, nebo tak, že se tento problém pokusíme řešit v rozhovoru s ním?
4. Náš oddíl říká, že bez svatosti „nikdo nespátří Pána“. My ovšem v tomto životě nikdy dokonale svatí nebudeme. Jak to máme uvést do souladu? Kdy je člověk dost svatý na to, aby mohl přijít do nebe?

Copyright 2004, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Přes 11 000 km. — pozn. překl.
² 2. list Petřův 1:5-7 — pozn. překl.
³ Upraveno v souladu s NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition* © The Lockman Foundation), anglického překladu Bible, který autor převážně používá, podle Římanům 14:19 KMS ve znění poznámky ¹⁴ v tištěném vydání *Nová smlouva: Překlad KMS* [Praha: Vydavatelství KMS, 1994], str. 215. — pozn. překl.
⁴ Takto ČEP, KMS. Podobně NBK, KR. — pozn. překl.
⁵ Takto KMS. V NASB “sanctification”. — pozn. překl.
⁶ Římanům 12:2 — pozn. překl.
⁷ Asi 800 m. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

DOKONČIT ZÁVOD SPOLEČNĚ

Židům 12:15-17

Steven J. Cole

2. ledna 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

2. ledna 2005
List Židům, lekce 48.

Dokončit závod společně Židům 12:15-17

Každá společnost má své silné stránky, které jsou ovšem často doprovázeny odpovídajícími slabiny. My Američané jsme mimořádně individualističtí a soutěživí. Obdivujeme člověka, který to „táhne sám“. Soutěžíme ve všem, dokonce i když hrajeme hry na církevním výletě! Náš urputně soutěživý duch s sebou ovšem nese to, že často zaostáváme v oblasti spolupráce. Nevidíme, že potřebujeme jeden druhého, a v důsledku toho jsme slabí. A to platí zejména v církvi.

Na jedné Speciální olympiádě běželi mentálně postižení chlapci závod na dvě stě dvacet yardů.¹ Jeden chlapec jménem Andrew běžel mnohem rychleji než ostatní a s padesátýardovým náskokem se blížil k cíli, když koutkem oka zahlédl, jak jeden jeho kamarád upadl. I když na něj od cílové pásky všichni křičeli, aby běžel dál až do cíle, zastavil, vrátil se a pomohl kamarádovi na nohy. Společně pak doběhli jako poslední.² Kdyby byl chudák Andrew tak chytrý jako my „normální lidi“, věděl by, že má za úkol *zvíťžit*, ne pomáhat kamarádovi!

Autor Listu Židům povzbuzuje své čtenáře, aby vytrvale běželi závod, který mají před sebou (12:1). Potřebovali se trpělivě podrobovat Boží přísné výchově, aby nezmalomyslněli a neodpadli ze závodu. Než toto téma zcela opustí, chce jim (a také nám) ještě ukázat, že neběžíme jako jednotlivci, kteří závodí mezi sebou, ale jako tým. Jsme si navzájem povinováni tím, abychom celému týmu pomohli dokončit závod. Autor říká, že:

V církvi máme jedni vůči druhým odpovědnost, abychom si navzájem pomáhali překonávat překážky, které by nás mohly vyřadit ze závodu.

1. Dbát o druhé je služba každého v církvi.

Řecké sloveso přeložené jako „dbejte na to“ (12:15) se v Novém zákoně vyskytuje pouze zde (a v některých různočteních 1. listu Petrova 5:2, kde je řeč o starších). Znamená „konat dozor“, „dohlížet“. Příslušné podstatné jméno (od něž je odvozeno slovo „episkopální“), překládané „biskup“, označuje správce či dozorce sboru.³ Jeho smysl vystihl Charles B. Williams: „Trvale si hleďte jedni druhých, aby někoho neminulo Boží duchovní požehnání.“ (C. B. Williams: *The New Testament: A Translation in the Language of the People* [Chicago: Moody Press], str. 503.) Vyjadřuje povinnost, kterou k sobě navzájem mají všechny údy Kristova Těla. Je na nás starat se o to, aby nikdo ze závodu neodpadl. Když to vypadá, že někdo zaostává nebo že upadl, musí ten, kdo to vidí, udělat to, co Andrew na Speciální olympiádě. Měl by se vrátit, aby mu pomohl vstát a dokončit závod.

Musíme samozřejmě mít na paměti to, co říkal Ježíš o tom, že než budeme svému bratru pomáhat s třískou, kterou má v oku, musíme napřed odstranit kládu z oka vlastního (Matouš 7:1-5). To je nejspíš jedna z hlavních příčin, proč nepomáháme druhým v jejich duchovním zápase: víme, že v našich vlastních životech jsou věci, které nejsou v pořádku. Máme strach, že když se někomu pokusíme pomoci, začne poukazovat na naše chyby.

Člověk ale nemusí být dokonale duchovní, aby mohl svému bratru pomoci vypořádat se s nějakým hříchem nebo duchovním nebezpečím, které v jeho životě vidí. Kdybychom museli být dokonalí, nikdo (ani pastoři) by nemohl pomáhat nikomu jinému. Požadavek zní, že musíte chodit s Pánem a zabývat se hříchy, tak jak se ve vašem životě objevují. Pokud pak vidíte, jak se jiný věřící řítí do duchovních problémů, přiběhněte k němu, pomozte mu vstát a pokračovat v běhu.

To má Pavel na mysli, když v Galatským 6:1-2 říká: „Bratří, upadne-li někdo z vás do nějakého provinění, vy, kteří jste vedeni Božím Duchem, přivádějte ho na pravou cestu v duchu mírnosti a každý si dej pozor sám na sebe, abys také nepodlehł pokušení. Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.“

Je významné, že Pavel tento verš neadresuje výlučně vedoucím stáda, ale „vám, kdo jste duchovní“ (KMS). Co to znamená, to právě vysvětlil (Galatským 5:16-26). Duchovní jsou ti, kdo se dají vést Duchem a ne svými hříšnými sklony. Vypěstovali si – ne dokonale, ale v podstatné míře – charakterové vlastnosti, které jsou označovány jako ovce Ducha: „láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, tichost a sebeovládání“ (Galatským 5:22-23). Ukřižovali svou hříšnou přirozenost, takže nehledají prázdnou slávu, nejsou jeden k druhému vyzývaví a nezávidí jeden druhému (Galatským 5:26).

Jsou *duchovní*, ne *super-duchovní*! Jsou si vědomi svých vlastních sklonů k hříchu („každý si dej pozor sám na sebe“), takže mohou stát při druhých v duchu mírnosti a pokory. Neztracují ty, kteří upadli, ale snaží se je dostat zpět na trať. Toto slovo, přeložené jako „napravovat“ (KMS, NBK, KR), se používá také ve smyslu „zasazovat vykloubené kosti zpátky na místo“. Jejich cílem je pomoci tomu druhému, aby pokračoval v závodě a doběhl do cíle.

Tato církev bude zdravá jen natolik, nakolik každý její člen, který je duchovní, pomáhá napravovat ty, kdo jsou slabí, aby zůstali účastníky závodu. Starší a pastoři se sice snaží o stádo pečovat, ale sami to zvládnout prostě nemůžeme. Už proto, že neznáme všechny lidi v této církvi. Je ovšem pravděpodobné, že v rámci celé církve vedou spojnice vztahů ke každému. Vaší odpovědností je pomáhat každému, koho znáte. Pokud nevíte, jak pomoci někomu, kdo má duchovní problém, požádejte některého ze starších o pomoc.

Ale nejspíš to jste vy, a ne někdo ze starších, kdo bude muset stát vašemu bratru po boku, protože vy s ním máte nějaký vztah. Duchovní pomoc je téměř vždy nejúčinnější tehdy, když přichází po mostech existujících láskyplných vztahů. „Dbejte na to“ tedy autor listu říká vám! To znamená, že je to *vaše* služba! Je na vás, abyste dalším členům týmu, kteří mohou být v nebezpečí vyřazení ze závodu, přišli na pomoc s povzbuzením a posilou.

2. Je několik běžných překážek, které mohou křesťana vyřadit ze závodu.

Všechny duchovní problémy lze klasifikovat jako selhání v jednom ze dvou největších přikázání: selhání v lásce k Bohu nebo selhání v lásce k bližnímu. Minule jsme viděli, jak s těmito přikázáními souvisí příkazy z verše 12:14: usilovat o pokoj (druhé největší přikázání) a o svatost (první největší přikázání). Výčet překážek v Židům 12:15-17 není vyčerpávající. Autorovi jde především to, aby jeho čtenáři pod hrozbou pronásledování neopustili víru a nevrátili se k judaismu. Připomíná Ezaua jako odstrašující příklad člověka, který své duchovní dědictví zahodil kvůli jedinému pokrmu. Tyto verše zmiňují pět nejběžnějších překážek, které mohou některé lidi vyřadit. Musíme si na ně dávat pozor ve svých vlastních srdcích, stejně jako v srdcích našich bratří a sester.

A Ze závodu nás může vyřadit to, že promeškáme Boží milost.

Sloveso, které tu autor použil, znamená „zůstat tak daleko vzadu, že člověk přestane být účastníkem závodu“. (Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 538, pozn. 142.) Totéž sloveso používá Pavel, když v Římanům 3:23 říká, že „všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy“. Autor „nemluví o nějakém poměrně závažném nedostatku v křesťanském životě, ale o té naprosto katastrofální možnosti, že se člověk oddělí od Boží milosti“ (tamtéž). Jinými slovy, je to varování pro ty z adresátů, kteří byli v pokušení opustit křesťanství a vrátit se k judaismu. Zůstali by daleko pozadu za Boží milostí v evangeliu.

Ti, kdo věří, že křesťané mohou spasení ztratit, používají tento verš na podporu svého stanoviska. Jak jsme ale viděli minule, spousta biblických veršů učí, že Bůh si ponechá všechny, které spasí (Filipským 1:6; Jan 10:27-30; Římanům 8:29-36). Spasení není záležitost lidského rozhodnutí, ale toho, že Bůh vloží duchovní život do těch, kteří jsou mrtví ve svých hříších (Efezským 2:1-5; List Jakubův 1:18). Ti, kdo se narodili tělesně, se nemohou „odnarodit“, a totéž platí i duchovně. Pokud jste vírou v Krista nové stvoření, Boží moc vás zachová až do nebe.

Vždycky je tu ale nebezpečí, že někteří v církvi vyznávají, že jsou znovu narození, ačkoli Bůh nikdy nezměnil jejich srdce. Ne že by jednou přijali Boží milost v evangeliu a později ji ztratili. Spíš ji v první řadě nikdy nedostihli. Autor tuto církev varoval, aby nebyla jako Izrael na poušti. Ze zajetí v Egyptě sice vyšli všichni Izraelci, ale ne všichni byli spasení a pak padli na poušti (Židům 3:16-18). V oddílech 6:4-6 a 10:26-31 vyslovil naléhavá varování adresovaná těm v církvi, kteří vypadali jako věřící, ale ve svém srdci doopravdy nevěřili a neposlouchali.

Takoví lidé se bez výjimky spoléhají ne na Boží milost v Kristu, ale na náboženství, které tak či onak spočívá ve skutcích. Všechna náboženství kromě evangelia jsou založena na skutcích a nezabývají se srdcem. Vykonávej předepsané obřady, přinášej povinné oběti, dodržuj pravidla, a obstojiš. To se zamlouvá naší hříšné přirozenosti, které se líbí představa, že jsme dost dobří na to, abychom se Bohu líbili tím, co děláme. A také si rádi lichotíme, že jsme lepší než ti, kdo naše náboženské předpisy a obřady nedodržují.

Boží milost ale naši pýchu odstraňuje, když říká: „Nikdo nemůže nikdy být dost dobrý na to, aby si Boží přízeň zasloužil, protože všichni zhřešili.“ Někteří sice mohou být schopni dodržovat vnější předpisy a obřady, ale Bůh se dívá na srdce. Jediný způsob, jak být spasen, spočívá v tom, že přijmeme Boží milost (nezaslouženou přízeň), kterou nám nabízí na kříži, kde Ježíš zaplatil pokutu, kterou jsme měli zaplatit my.

Jinými slovy, dávejte pozor na to, abyste vy sami ani nikdo, koho znáte, nezaostali za Boží milostí proto, že byste se spoléhali na své vlastní skutky nebo na to, že jste „dobří“ lidé. Chceme, aby se každý člověk v této církvi spoléhal na Boží milost v Ježíši Kristu jako na svou *jedinou* naději, jak se dostat do nebe.

B Ze závodu nás může vyřadit zahořklost kvůli zkouškám, která se pak může šířit mezi ostatními jako otrava.

Závěr verše 12:15 je narážkou na 5. Mojžíšovu 29:17 (29:18 NBK, KR). V kontextu tohoto verše varuje Mojžíš Izraelce před nebezpečím modloslužby. Nechce, aby se v Izraeli vyskytli lidé, „jejichž srdce by se dnes odvrátilo od Hospodina, našeho Boha, takže by šli sloužit

bohům těch pronárodů. Ať není mezi vámi kořen plodící jed a pelyněk.“ „Kořenem hořkosti“ (KMS, NBK, KR) je tedy míněn v první řadě zahořklý člověk v církvi, který se odvrátil od Boha, a pokud nebude zastaven, způsobí mnoho potíží a svede mnoho dalších.

Tomuto člověku se pravděpodobně nelíbí, jak s ním pravý Bůh jedná. Prochází těžkými zkouškami, a přitom se nezdá, že by se ho Bůh chystal vysvobodit. Místo aby se podřídil Boží výchově, začne na Boha myslet s hořkostí: „Takové zacházení si nezasloužím!“

Potká někoho, kdo řekne: „Já jsem to zkusil s tím a tím jiným bohem, a mně to pomohlo.“ Náš člověk, který trpí, si řekne: „Co ještě můžu ztratit?“ A zkusí to s tím jiným bohem, jestli mu také nepomůže. Do našeho sboru začali před lety v Kalifornii chodit jedni manželé, kteří se ovšem zanedlouho objevovat přestali. Když jsem za nimi zašel, zjistil jsem, že navštěvují setkání sekty typu Science of Mind. Když jsem je před názory této sekty varoval, manžel mi odsekl: „Podívejte, moje žena měla chronické bolesti zad a tady jí dokázali pomoci, takže budeme chodit sem!“ Víckrát už jsem je neviděl.

To je modloslužba, a pokud ten, kdo takto zhřešil, nečiní pokání ani není vyloučen, rozšíří se jed tohoto hříchu po celém sboru. Provinilec způsobí potíže a svede mnoho dalších. Jako členové sboru máte odpovědnost dbát na to, aby zvláště v dobách zkoušek nevyrašil nějaký „hořký kořen“, který by druhé odváděl od Boha a tak je znečišťoval.

I když se kořen skrývá pod zemí, vyživuje celou rostlinu. To je připomínka záludné povahy hříchu v našem srdci. Srdcem označuje Písmo vnitřního člověka, zejména náš způsob uvažování. Přísloví 4:23 říká: „Především střež a chraň své srdce, vždyť z něho vychází život.“ To je zvlášť důležité, když procházíte zkouškami. Reptáte proti Bohu? Říkáte si v duchu: „Jestli se mnou Bůh hodlá zacházet takhle, tak ho nehodlám následovat“? Jestli na Boha takhle zuříte (a mnozí takzvaně křesťanští psychologové věřícím právě tohle doporučují!), připouštíte, aby se z vás stal „jedovatý kořen“ uprostřed vaší církve! Zkoumejte své srdce, zvláště pokud procházíte utrpením, a přesvědčte se, jestli se opravdu podřizujete Boží vychovávající ruce.

C Ze závodu nás může vyřadit to, že se oddáváme sexuální nemravnosti.

Na první pohled se zdá, že podle našeho textu byl Ezau „nevěrný“, a židovská tradice takové tvrzení podporuje. To ale Bible nikde neříká – leda by se za smilstvo počítalo to, že si za manželky vzal tři pohanské ženy (1. Mojžíšova 26:34-35; 28:8-9). Jelikož Písmo o Ezauovi nikde netvrdí, že by žil v sexuální nemravnosti, patrně bude nejlepší chápat zde slovo „nevěrný“ jako samostatné, zatímco slovo „bezbožný“ ve vztahu k Ezauovi.⁴

Slovo „nevěrný“ (KMS, NBK, KR „smilník“), v řeckém originále *pornos*, je slovo obecné, označující všechny druhy hříšného sexuálního konání. Sexuální hřích *není* žádná novinka! Nakolik je mi známo, první biblickou zmínku o sexuální nemravnosti najdeme v příběhu o tom, jak sodomští muži usilovali o homosexuální styk s anděly, kteří přišli za Lotem (1. Mojžíšova 19:5). (Dřívější zpráva v 1. Mojžíšově 6:1-4, že „synové božští vcházeli k dcerám lidským“, neříká, že by se to dělo mimo manželství.) Nejranější zmínkou o heterosexuální nemravnosti je zpráva o incestu Lotových dcer s jejich otcem (1. Mojžíšova 19:30-38). Dále 1. Mojžíšova zaznamenává znásilnění Jákobovy dcery Díny (34:2), Rúbenův nezákonný poměr s otcovou konkubínou Bilhou (35:22), Judův hřích s Tamarou (38:12-19) a pokus Potífarovy ženy svést Josefa (39:7-15). Od té chvíle, co lidstvo upadlo do hříchu, je sexuální hřích zdrojem mimořádného pokušení.

Bible učí, že sex mezi mužem a ženou v rámci manželského vztahu je dobrý Boží dar.

Bůh nám dal manželství mimo jiné proto, aby zabránil sexuální nemravnosti (1. Korintským 7:1-5). V manželství je sexuální vztah obrazem sjednocení Krista s jeho církví (Efezským 5:25-33). Mimo manželství však nekontrolované sexuální vztahy znesvěcují nejen ty, jichž se týkají, ale celou církev. Nejprve bychom se vždy měli snažit přivést ty, kdo zhřešili, k nápravě a k pravému pokání (Matouš 18:15-18). Ale ty, kdo se snažím o nápravu vzpírají a odmítají činit pokání, je třeba z církve odstranit (1. Korintským 5:1-13). Proto tu autor celé církvi nařizuje dbát na to, aby nikdo v církvi nebyl smilník.

Někteří jsou tedy ze závodu vyřazeni proto, že promeškají Boží milost, jiní proto, že kvůli zkouškám zahořknou vůči Bohu, další proto, že podlehnou sexuálnímu hříchu.

D Ze závodu nás může vyřadit to, že si vypěstujeme bezbožný přístup k životu.

Ezau je označen jako „bezbožný“ člověk, „který prodal prvorozenství za jediný pokrm“. Bible ho líčí jako člověka, který obdivuhodně uspěl ve všem, co nabízí tento svět, ale tragicky selhal v Božích věcech. Ezau byl sympat'ák, oblíbený mezi ostatními muži, zdatný lovec a zkušený zálesák.⁵ Byl to přirozený vůdčí typ; dal dohromady skupinu více než čtyř set mužů a stal se jejich vůdcem.⁶ Vzal si za manželky krásné ženy a každý jeho syn měl vlastní kmen, jehož náčelníkem byl.⁷ Jeho sláva přetrvala celá staletí po jeho smrti. Takže dosáhl úspěchu v rodinném životě, dosáhl úspěchu po stránce finanční a materiální⁸ a dosáhl úspěchu, pokud šlo o politický vliv. Neuspěl ovšem v tom, na čem záleží nejvíc: neuspěl u Boha.

Prvorozenství a požehnání dávalo prvorozenému synu určitá dědická práva. V případě Abrahamových potomků zahrnovala tato práva a požehnání především to, co Bůh Abrahamovi slíbil ve své smlouvě (1. Mojžíšova 12:1-3). V Jákobových a Ezauových dnech se ještě žádný z těchto slibů nesplnil. Jejich splnění nebylo ani v dohledu. Ezau si říkal: „Hele, já mám hlad. K čemu mi budou nějaká kdovíjaká požehnání někdy kdoví kdy, když teď umřu hlady?“ Boží sliby do budoucna ho nezajímaly. Žil tím, co bylo teď a tady. A tak prodal prvorozenství za miskou guláše, otřel si pusy a šel pryč, aniž by ho to v té chvíli třeba jen trochu zamrzelo (1. Mojžíšova 25:34).

Později Jákob na otci podvodně vylákal požehnání. Tehdy si Ezau nejspíš uvědomil spojitost mezi tím, že prodal své prvorozenství, a tím, že přišel o požehnání, a přišlo mu to líto. Plakal a zapřísahal otce, aby mu požehnal, ale na to už bylo příliš pozdě. Proto se Ezau rozzuřil a chtěl bratra za jeho podlou lest zabít, ale nakonec se přes to přenesl a kráčel dál k životním úspěchům. Háček byl v tom, že uspěl ve světských záležitostech, ale v duchovních selhal. V tomto smyslu byl bezbožným, světským člověkem.

Kontrast mezi Mojžíšem, který „Kristovo pohanění pokládal za větší bohatství než všechny poklady Egypta, neboť upíral svou mysl k budoucí odplatě“ (11:26), a Ezauem už nemůže být větší. Autor nám chce ukázat, že i kdybychom výměnou za svou duši získali celý svět (Marek 8:36), je to špatná investice. Satan nás pokouší, abychom usilovali o všechno, co v tomto životě nabízí tento svět, na úkor péče o svou duši a za cenu nezájmu o věčnost. Když se dáte tímto směrem, budete vyřazeni ze závodu.

E Ze závodu nás může vyřadit to, že sice usilujeme o požehnání, ale o Boha jako o své požehnání nestojíme.

Ze slov „potom chtěl“ (12:17) by nám měla naskákat husí kůže. Některá rozhodnutí mají neodvolatelné důsledky! Když činíme opravdové pokání, Bůh nám odpustí každý hřích, ale některé hříchů mají následky, které nelze odčinit. Některé hříchy poznamenají naše svědomí. Když Ezau přišel o požehnání, napřed ho to mrzelo. Obrečel to. Ale posbíral se, šel dál a byl v životě úspěšný. V pozdějším věku si nejspíš říkal: „Tenkrát mi připadalo, že ztratit požehnání je konec světa, ale už jsem se z toho dostal. Život je fajn.“

Ezau pravděpodobně „hledal“ požehnání, ne pokání.⁹ Ezau v slzách neusiloval o pokání, Ezau v slzách usiloval o požehnání (1. Mojžíšova 27:38). Jinak řečeno, nelitoval svého hříchu, že pohrdl Bohem. Litoval, že nedostal požehnání. Jinými slovy, na tom, aby hledal Boha pro radost z poznání Boha, mu už nemohlo záležet míň. Stál jenom o to, čím mu Bůh mohl zpříjemnit tento život.

Dnes je mnoho těch, kteří jsou křesťany pro to, co tím mohou získat. Když jim Bůh dá šťastné manželství a spokojenou rodinu, dobré zdraví a příjemný životní styl, budou Bohu a církvi odvádět, co jim náleží. Když ale život začne být těžký, když přijdou tvrdé zkoušky, začnou se poohlížet kdekoli jinde po čemkoli, co funguje. Nejsou věrní Bohu, ale sami sobě! Když mohou „pomocí“ Boha dostat to, co chtějí, udělají to. Když ale Bůh „nefunguje“, zkusí to o dům dál. Jsou úplně stejní jako Ezau. Touží po požehnání, ale ve skutečnosti nejsou vůbec zvědaví na onu radost, kterou poznal žalmista, když napsal: „Koho bych měl na nebesích? A na zemi v nikom kromě tebe nemám zalíbení. Ač mé tělo i mé srdce chřadne, Bůh bude navěky skála mého srdce a můj podíl“ (Žalm 73:25-26).

Závěr

Každý z nás by měl nejprve zkoumat své vlastní srdce, pokud jde o těchto pět překážek, které mohou člověka vyřadit ze závodu křesťanského života.

- ✓ Znáám z vlastní zkušenosti Boží milost v evangeliu?
- ✓ Vykořeňuji ze svého srdce veškerou hořkost vůči Bohu, kterou ve mně vyvolává jeho výchova, jak ji prožívám ve svém životě?
- ✓ Vyhýbám se pokušení k sexuálním hříchům, počínaje na úrovni myšlenek?
- ✓ Zaměřuji se na věčná požehnání, a ne na věci tohoto světa?
- ✓ Hledám Boha pro radost z něj samotného, a ne kvůli požehnáním, která mi může dát?

Potom bychom se měli rozhlédnout kolem sebe po těch, které ve své církvi známe. Pokud váš bratr či vaše sestra v závodě upadli nebo pokud jim hrozí, že sejdou z dráhy, buďte jako Andrew na té Speciální olympiádě: vraťte se a pomozte jim vstát a pokračovat v závodě. Bůh nás volá k tomu, abychom si navzájem pomáhali dokončit závod společně!

Otázky k diskuzi

1. Jak poznáme, kdy se máme za někoho, kdo se nám zdá být v duchovním nebezpečí, jenom modlit a kdy si s ním máme raději promluvit?
2. Dopustil se Ezau hříchu, který nebude odpuštěn, když prodal své prvorozenství? Jakou pastýřskou radu byste dali člověku, který se obává, že se tohoto hříchu dopustil?
3. Jak vypadá skutečné pokání? Jak se liší od lítosti nad minulými hříchy (viz

2. Korintským 7:9-11).

4. V čem je problém, když člověk usiluje o Boží požehnání, ale nehledá Boha samotného?
Jak můžeme bezpečně poznat, jestli nám jde opravdu o Boha?

Copyright 2005, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Asi 200 m. — pozn. překl.
- ² Podle vyjádření Special Olympics, Inc. jsou v oběhu různé verze tohoto příběhu, nejčastěji značně přemrštěné (například se ke zraněnému závodníkovi údajně vrátili všichni soutěžící). Nakolik bylo možno zjistit, k podobnému incidentu došlo v roce 1976 na hrách ve Spokane ve státu Washington. Jeden či dva závodníci se skutečně vrátili a svému spoluběžci, který upadl, pomohli dokončit závod, i když to znamenalo, že do cíle se všichni dostali jako poslední. — pozn. překl.
- ³ Jde o sloveso *episkopeó*, zde překládáné jako „dbát [na co]“ (ČEP, KMS, NBK) či „bedlivě prohlédati [k čemu]“ (KR), v 1. listu Petrově 5:2 jako „dohlížet“ (KMS), „být strážcem“ (NBK), „opatrovat“ (KR). Nový zákon dále hojně používá příbuzné sloveso *episkeptomai*, překládáné zejména „navštívit“ (původně „jít se podívat“ či „zjišťovat“): Matouš 25:36, 43; Lukáš 1:68, 78; 7:16; Skutky 6:3 („vybrat“); 7:23 (ČEP, KMS: „podívat se“); 15:14 (ČEP: „projevit svou milost“, KMS: „postarat se“, NBK: „pohlédnout“, KR: „popatřiti“), 36; Židům 2:6 (ČEP: „hledět“, KR: „patřiti“); List Jakubův 1:27 (ČEP: „pamatovat“). Odtud je odvozeno zmiňované podstatné jméno *episkopos*, převážně pouze počestvované na „biskup“ (s významem „dozorce“ či „dohlížitel“): Skutky 20:28 (ČEP, KMS: „strážce“); Filipským 1:1; 1. Timoteovi 3:2; Titovi 1:7; 1. list Petrův 2:25 (ČEP, KMS, NBK: „strážce“). Tento poslední výskyt je významný tím, že je zde pastýřem a strážcem (KR: „biskup“) našich duší nazýván sám Kristus. Posledním souvisejícím slovem v Novém zákoně je podstatné jméno *episkopé*, označující jednak „navštívení“: Lukáš 19:44 (ČEP: „[čas,] kdy se Bůh [k Jeruzalému] sklonil“); 1. list Petrův 2:12; jednak „pověření“ či „biskupství“ (tedy postavení duchovního správce): Skutky 1:20; 1. Timoteovi 3:1. — pozn. překl.
- ⁴ Tedy například: „Ať nikdo neholduje smilstvu a dále ať nikdo nežije bezbožně jako Ezau...“ Tomuto pojetí se blíží řešení KMS a KR. — pozn. překl.
- ⁵ 1. Mojžíšova 25:27 — pozn. překl.
- ⁶ 1. Mojžíšova 32:7; 33:1 — pozn. překl.
- ⁷ 1. Mojžíšova 26:34; 28:9; 36:1-43 — pozn. překl.
- ⁸ 1. Mojžíšova 32:14-22 × 33:8-11 — pozn. překl.
- ⁹ Takto KMS a NBK na rozdíl od ČEP. Řešení KR připouští oba výklady. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

SÍDLÍTE NA SÍNAJI NEBO NA SIJÓNU?

Židům 12:18-24; 2. Mojžišova 19:10-25

Steven J. Cole

23. ledna 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

23. ledna 2005
List Židům, lekce 49.

Sídlíte na Sínaji nebo na Sijónu? Židům 12:18-24; 2. Mojžišova 19:10-25

Když se v roce 1986 texaský obchodník s drahokamy Roy Whetstine na výstavě nerostů v Arizoně probíral plastovou miskou levně nabízených kousků, narazil na levandulově našedlý kámen velikosti brambory, který vypadal jako něco trošku zvláštního. „Za tohle chcete patnáct dolarů?“ zeptal se sběratele-amatéra. „Víte co,“ opáčil sběratel, „nechám vám ho za deset. Není tak hezký jako ty ostatní.“

Whetstine odkráčel s největším asterickým safírem¹ na světě, který byl později oceněn až na 2 280 000 dolarů! Svůj úlovek o váze 1905 karátů² hodlal prodat v neopracovaném stavu za jeden a půl miliónu dolarů a výtěžek uložit do svěřeneckého fondu pro své dva syny, kteří dali tátovi každý pět dolarů, aby jim z výstavy přinesl nějakou maličkost. (*Newsweek* [11/24/1986], str. 75.)³

Když nevíte, co vlastně máte, snadno se stane, že to nedoceníte nebo to zahodíte kvůli něčemu, co má hodnotu mnohem menší. Tohle udělal Ezau – nechápal cenu svého prvorozenství, z něhož mu plynul nárok na požehnání, která Bůh slíbil Abrahamovi, a tak ho vyměnil za misku guláše. Vzdal se věčných požehnání za okamžité uspokojení. To na tom tedy moc nevydělal!

Jenže původní adresáti Listu Židům byli v nebezpečí, že udělají přesně stejnou chybu. Hrozilo jim pronásledování, a tak byli v pokušení opustit Krista a vrátit se k židovské víře. Proto zde autor staví do kontrastu hrůzy hory Sínaj, která představuje život židů pod Zákonem, a slávu hory Sijón, která představuje radostný život v Nové smlouvě. Chce, abychom věděli, že správný život vyplývá ze správného poznání. Když víte, jaké bohatství máte v Kristu, nemáte zájem vracet se k prázdným, pomíjivým světským rozkoším. John Newton to vyjádřil takto (“Glorious Things of Thee are Spoken,” 4. sloka):

*Savior, if of Zion's city, I through grace a member am,
Let the world deride or pity, I will glory in Thy name;
Fading is the world's best pleasure, All its boasted pomp and show;
Solid joys and lasting treasure None but Zion's children know.*⁴

Proto autor nechce, abychom se dopustili stejné duchovně katastrofální chyby jako Ezau. Staví do příkrého kontrastu život podle staré smlouvy a život podle Nové smlouvy. Stará smlouva vyvolávala atmosféru hrůzy a soudu. Nová smlouva vyvolává atmosféru radostného oslavování spolu se svatými a anděly v Boží přítomnosti. Stále tu zůstává úcta, ale Ježíšova krev odstranila hrůzu ze soudu. Stará smlouva byla tělesná a pozemská, Nová smlouva je duchovní a nebeská. Stará smlouva udržovala hříšné lidi od svatého Boha v odstupu. Nová smlouva nás zve, abychom se mocí Ježíšovy krve stali obyvateli města živého Boha. Proto nám autor říká:

Pokud se spoléháte na Ježíšovu krev, nestojíte před hrůzami zákona, ale před radostmi Nové smlouvy.

1. **Pokud se spoléháte na Ježíšovu krev, nestojíte před hrůzami zákona (12:18-21).**

Tyto verše stručně rekapitulují, jak Bůh vydal Zákon na Sínaji (2. Mojžíšova 19:10-25). Možná se divíte: „Proč se Bůh rozhodl zjevit sám sebe takovým strašlivým způsobem?“ Dokonce i Mojžíš, který viděl Boha v hořícím keři a který konal před faraónem Boží zázraky, se třásl hrůzou a děsem. (Citace ve verši 12:21 nepochází z původního příběhu. Autor se možná opírá o židovskou ústní tradici, nebo zahrnuje Mojžíše mezi lid, který strach projevil.⁵) To nezní jako ten Bůh typu vřelého dědečka, ke kterému by se člověk tak rád přitulil!

Odpověď na tuto otázku odvisí od odpovědi na jinou otázku: „Proč Bůh vydal Zákon?“ Pavel na ni odpovídá v Galatském 3:19 a dále. Říká, že podle Zákona „je všechno v zajetí hříchu, aby se zaslíbení, dané víře v Ježíše Krista, splnilo těm, kdo věří“ (Galatským 3:22). A dále vysvětluje, že „Zákon byl ... naším dozorcem až do příchodu Kristova, až do ospravedlnění z víry“ (Galatským 3:24).

Od přírody jsme všichni slepí vůči tomu, jak velký je náš hřích před svatým Bohem. Porovnáváme se s teroristy a s lidmi, kteří týrají děti, a říkáme si: „Samozřejmě mám své chyby, ale zas tak strašný hříšník nejsem!“ Víme také, že Bůh je svatý, ale nechápeme tak docela, co to znamená. Pak ale přijde zákon a ukáže nám Boží absolutní svatost. V tu chvíli zvoláme s Izajášem: „Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů“ (Izajáš 6:5). Izajáš nevěděl, že má špinavá ústa, *dokud* neviděl Boha v jeho svatosti. Ale v okamžiku, kdy spatřil Boží svatost, uvědomil si vlastní hříšnost.

Na Sijón se jde přes Sínaj, kde se setkáváme s hrůzami Božího zákona. Zákon by nás měl poučit o dvou věcech:

A Boží zákon by v nás měl vyvolávat bázeň před Boží svatostí a strach z jeho soudu.

Scéna u hory Sínaj se odehrávala za prudké bouře s hromobitím, ale bylo to ještě mnohem horší: kromě tmy, šera, poryvů větru, hromů a blesků zněl hlas polnice, což byl pravděpodobně nadpřirozený zvuk z nebe. Země se mohutně otřásala (2. Mojžíšova 19:18). Jestli lidé mohli nebo nemohli rozumět, co přesně Boží hlas z nebe říkal, to nevím. Ten zvuk byl ale tak hrozný, že „prosili, aby toho byli ušetřeni“ (Židům 12:19). Bůh nařídil, že pokud se člověk nebo i jen zvíře dotknou hory, musí být zabiti zpovzdálí, to znamená ukamenován nebo zastřelen šípy (2. Mojžíšova 19:12-13). Stejně jako byl zabit Uza za to, že se dotkl Boží schrány,⁷ zemřel by i každý, kdo by se dotkl čehokoli, co se dotklo hory, na které Bůh zjevil sám sebe.

Jan Kalvín otevírá své *Instituce*⁸ touto hluboce moudrou větou: „Téměř všechna naše moudrost, totiž všechna pravdivá a prospěšná moudrost, spočívá ve dvou částech: v poznání Boha a v poznání sebe samých.“ (Jan Kalvín: *Institutes of the Christian Religion* [Philadelphia: Westminster Press, 1960], 1:1:1.) Má na mysli poznání, které získáváme prostřednictvím Písma. V tomtéž oddílu pokračuje:

Vědomí naší vlastní bídy tedy musí každého z nás natolik pálit, že dospěje alespoň k nějakému poznání Boha. Jelikož tedy pocítujeme svou vlastní nevědomost, marnost, chudobu, slabost, a co víc, úpadek a zkaženost, poznáváme, že světlo pravé moudrosti, zdravá ctnost, naprostý dostatek všeho dobra i ryzí spravedlnost lze nalézt jen v Pánu. Do této míry nás k uvažování o dobrých věcech Božích podněcují naše vlastní neduhy; a není možné, abychom se k němu ve vši vážnosti pokoušeli pozvedat, dokud nezačneme být nespokojeni sami se sebou.

Dále ukazuje, že jediným způsobem, jak jasně poznat sebe sama, je pohlédnout do Boží tváře.

Jeho svatost odhaluje naši pýchu, samospravedlivost, pokrytectví a hřích. Dokud alespoň poněkud nepochopíme Boha, jak se zjevuje v Písmu, lichotíme si pomyšlením, že nejsme zas až tak špatní (1:1:2). Kalvín uvádí řadu biblických příkladů lidí, kteří byli obvykle „pevní a stálí“, ale když zahlédli Boží vznešenost a slávu, byli „zachvácení a téměř zničení“ smrtelným děsem⁹ (1:1:3).

Stejnou myšlenku vyjádřil John Newton ve svém slavném hymnu “Amazing Grace” (Úžasná milost): “Twas grace that taught my heart to fear, and grace my fears relieved.”¹⁰ Charles Spurgeon to prožil stejně. Ve vlastním životopise věnuje celou kapitolu líčení toho, jak ho trýznily hrůzy Božího zákona, než dospěl ke spásné víře v Krista. Martin Luther to znal také. Nenáviděl Boží spravedlnost, dokud nepochopil, že nám Bůh tuto svou spravedlnost připisuje vírou samotnou.

Já jsem vyrůstal v křesťanské rodině a moje zkušenost je ta, že jsem o Boží svatosti a o své zkaženosti věděl velice málo, dokud jsem neuvěřil v Krista. Čím více ale chápu Boží svatost, tím více poznávám hříšnost vlastního srdce. To mne žene, abych své jediné útočiště hledal u kříže. A třebaže z nás kříž snímá hrůzu ze soudu, nikdy by neměl odstranit naši úctu v přítomnosti svatého Boha.

B Boží zákon by v nás měl vyvolávat vědomí, že potřebujeme prostředníka.

Na Sínaji směli na horu do Boží přítomnosti vystoupit pouze Mojžíš a Áron. Lidé ale jejich prostřednictvím k Bohu přistupovat nemohli. Mojžíš a Áron byli lidé se svými vlastními hříchy. Zato náš velekněz Ježíš Kristus, který za nás obětoval sám sebe, je bez hříchu (Židům 7:26-27). Jak napsal Pavel, je jen „jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš“ (1. Timoteovi 2:5).

Autorovi jde to, že Zákon sice ukazuje Boží svatost a přesvědčuje nás, že si zasloužíme jeho trest, ale že Ježíš je Boží prostředník, který zaplatil za všechny, kteří v něho věří. Cesta na Sijón tedy vede přes Sínaj, kde se setkáváme s hrůzami Božího Zákona. Když už ale jednou dorazíme na Sijón, proč se vracet na Sínaj? Když tedy autor vylíčil místo, odkud jsme přišli, pokračuje tím, že nám ukazuje místo, kam jsme došli:

2. Pokud se spoléháte na Ježíšovu krev, stojíte před radostmi Nové smlouvy (12:22-24).

Celková atmosféra těchto veršů ostře kontrastuje s atmosférou veršů předcházejících. Místo strachu a oddělovací vzdálenosti je tu radost a přijetí. Uvádí sedm radostí věřících Nové smlouvy v Kristu:

A Stojíte před radostí ze vstupu do města živého Boha.

Autor popisuje toto nové místo, kam se věřící dostali, třemi výrazy. První z nich je *hora Sijón*. To byl název jeruzalémské pevnosti dobyté Davidem (2. Samuelova 5:6-8), který se později stal synonymem pro Jeruzalém (Žalm 147:12; Ámos 1:2; Micheáš 4:2). Představuje nám místo, kde Bůh jako Král přebývá se svým lidem.

Za druhé stojíme před *městem živého Boha*. List Židům mluví o *městě* častěji než kterákoli jiná kniha Nového zákona. To je to město „s pevnými základy, jehož stavitelem a tvůrcem je sám Bůh“ (11:10). To je to město, které Bůh připravil svatým, kteří zemřeli ve víře „i když se splnění slibů nedožili“ (11:13-16). A i když v něm už přebýváme v duchovním

smyslu, v jiném smyslu má toto město teprve přijít (13:14). Slovo „město“ naznačuje představu řádu a bezpečí před nepřítelem. Je to místo, kde je uspokojována potřeba potravy i vody a kde člověk žije ve společenství s druhými lidmi.

Není to ale jen tak nějaké město: je to město *živého Boha*. V Židům 3:12 nás autor varoval: „Dejte si pozor, bratří, aby někdo z vás neměl srdce zlé a nevěrné, takže by odpadl od *živého Boha*“ (Židům 3:12). V 9:14 napsal, že „krev Kristova očistí naše svědomí od mrtvých skutků k službě *živému Bohu*“. Kristovým prostřednictvím vstupujeme na rozdíl od zákonického, ritualizovaného náboženství do trvalého vztahu se živým Bohem.

Stejnou věc označuje autor také třetím pojmem *nebeský Jeruzalém*. To je to svaté město, které viděl Jan sestupovat od Boha z nebe, „nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha“. Pak Jan říká, že to město představuje Boží přebývání mezi lidmi, a slibuje, že po jeho sestoupení Bůh setře každou slzu s očí a nikdy už nebude smrt, žal, nářek ani bolest (Zjevení 21:2-4). Naplnění těchto proroctví čeká na druhý Ježíšův příchod.

B Stojíte před radostí ze slavnostního shromáždění myriád andělů.

Většina badatelů je toho názoru, že řecké slovo přeložené „veřejné shromáždění“ (KR) je ve vztahu k desetitisícům andělů.¹¹ Používalo se pro lidová shromáždění při svátečních a slavnostních příležitostech. Ukazuje nám anděly v radostném uctívání Boha a skutečnost, že se k jejich oslavnému chóru připojujeme i my. I to je něco, k čemu jsme již dospěli, i když naplno nás to čeká až v budoucnosti. Dospěli jsme k tomu v tom smyslu, že když uctíváme Boha v radosti svého spasení, andělé se k nám připojují (1. list Petřův 1:12). V budoucnosti nás ovšem čeká to, co viděl Jan (Zjevení 5:11-12):

A viděl jsem, jak kolem trůnu a těch bytostí i starců stojí množství andělů – bylo jich na tisíce a na statisíce; slyšel jsem je mocným hlasem volat: „Hoden jest Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.“ I když tady na zemi sice nemůžeme zažít nic ani zdaleka tak nádherného, přece bych vás rád vyzval, abyste zapracovali na svém uctívání. Ospalé, rutinní „uctívání“ je hřích! Ukazuje, že nechápeme Boží vznešenost a že nemáme na zřeteli jeho velké spasení, jímž nás ve své milosti zahrnul. Setřeste ze sebe otupělost a prostě Boha, aby vaše srdce naplnil svou radostí. Když se scházíte se svatými k uctívání, připojujete se k andělským chórům!

C Stojíte před radostí z církve prvorozených, jejichž jména jsou zapsána v nebi.

Z devíti novozákonních výskytů slova *prvorozený* je v sedmi případech řeč o Ježíši (Matouš 1:25; Lukáš 2:7; Římanům 8:29; Koloským 1:15, 18; Židům 1:6; Zjevení 1:5), jednou jde o záhubu prvorozených v Egyptě (Židům 11:28) a zde (v množném čísle) se mluví o svatých. Tento pojem klade důraz na naše dědická práva Božích dětí. V přirozených rodinách je jenom jeden prvorozený. Ale jak říká F. F. Bruce, v Boží rodině je to jinak: „Všichni Kristovi lidé jsou Božími ‚prvorozenými‘ dětmi díky svému spojení s tím, který je Prvorozený *par excellence*;¹² jejich prvorozenství se nedá prodat pod cenou jako Ezauovo.“ (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 377.)

D Stojíte před radostí ze soudce, který je Bohem všech.

Takto překládá tento výraz většina znalců řečtiny. Možná vás ale napadne: „Co je to za *radost*

stát před všemohoucím *soudcem*, který zná všechny vaše myšlenky a pohnutky?“ Na tuto otázku lze odpovědět třemi způsoby. Za prvé píše autor pronásledované církvi. Adresáty mohlo potěšit, že jednoho dne bude Bůh soudit všechny jejich nepřátele, kteří neučiní pokání. Nikomu nic neprojde. Když Bůh soudí zvrhlý Babylón, dostává se svatým tohoto povzbuzení: „Raduj se, nebe a svatí, apoštolové i proroci, protože Bůh vynesl nad tím městem rozsudek, jaký ono vyneslo nad vámi“ (Zjevení 18:20).

Za druhé se můžeme radovat z toho, že Bůh odmění všechno, co jsme udělali pro Kristovo jméno. I pohár studené vody, podaný v jeho jméno, bude odměněn (Matouš 10:42). A proto: „V konání dobra neumdlévejme; neochabneme-li, budeme sklízet v ustanovený čas“ (Galatským 6:9).

Za druhé se z toho, že stojíme před soudcem, který je Bohem všech, můžeme radovat proto, že žít s tímto vědomím znamená být vyléčen z hříchu, který škodí nám i druhým. Kdo by se dopustil zločinu, když právě stojí před soudcem? Bůh sice kvůli našim hříchům nevezme naše spasení zpátky, ale bude nás přísně vychovávat (Židům 12:4-11). Před jeho soudem všechno naše dřevo, sláma a seno shoří. Každý z nás „bude sice zachráněn, ale projde ohněm“ (1. Korintským 3:15). Můžeme se radovat, že sloužíme takovému soudci, který nás vychvává pro naše dobro!

E Stojíte před radostí z duchů spravedlivých, kteří dosáhli dokonalosti.

Tí jsou míněni všichni svatí, kteří zemřeli a přišli do nebe. Dosud neobdrželi svá nová vzkříšená těla – to čeká na Kristův druhý příchod – ale jejich duchové byli učiněni dokonalými. Nejsou v těle, ale jsou s Pánem. Veškeré pokušení a hřích už mají za sebou. V Kristu jsou a po celou věčnost zůstanou dokonale spravedliví. My jsme sice dosud v těle a zápasíme s hříchem, patříme ale k nim, a jednoho nepřiliš vzdáleného dne s nimi budeme v nebi.

F Stojíte před radostí z Ježíše, prostředníka Nové smlouvy.

Musím být stručný, ale tohle je to nejlepší ze všeho. Už jsme se tím zabývali v našich dřívějších lekcích. Autor tu používá jeho lidské jméno Ježíš, protože svou krev za nás Ježíš prolil jako člověk. Jako Bůh je tím jediným, kdo může být prostředníkem mezi svatým Otcem a námi, hříšnými stvořeními.

Všimněme si zde ještě jednoho významového odstínu. Řečtina má dvě slova s významem „nový“. Jedno znamená „nového druhu“, druhé „nedávný“. (Někteří řečtináři pochybují, že by mezi nimi takto rozlišoval i Nový zákon, jiní tu ale tento jemný rozdíl v jejich významu spatřují.) Na tomto místě použil autor slovo, které znamená „nedávný“, a je to vůbec jediný případ, kdy je použito k označení Nové smlouvy. Adresáti listu možná měli, podobně jako většina z nás, odpor k čemukoli novému. Změna je těžká. Člověk málem slyší, jak stará garda brblá: „Na co potřebujeme tuhleto *novou* smlouvu? Ta stará je pro nás vždycky ještě dost dobrá!“ Ale autor říká, že nová je lepší (8:6). Stará je zastaralá. A konečně:

G Stojíte před radostí z očištění krví, která je výmluvnější než krev Ábelova.

Toto někteří chápou jako narážku na Ábelovu oběť, ale v 1. Mojžíšově 4:10 říká Bůh Kainovi: „... krev tvého bratra křičí ke mně ze země.“ Zde tomu tedy rozumím tak, že zatímco Ábelova krev volala po odplatě a spravedlnosti, Ježíšova krev, která skrání věřícího, říká provinilému

hříšníkovi Boží slova odpuštění a slitování. Toto je poslední z dvanácti výskytů slova „lepší“ či „lépe“ v Listu Židům.¹³ Ježíšova krev je lepší než naše krev, kterou si Bůh žádá jako pokutu za náš hřích. Je lepší než krev býků a kozlů, která nikdy nemohla hřích smýt (Židům 10:4). Pokud jste vírou očištěni pokropením jeho krví, radujte se, protože víte, že vám Bůh odpustil všechny hříchy!

Závěr

Otázka tedy zní: „Kde sídlíte?“ Táboříte u hory Sínaj a snažíte se zalíbit se svatému Bohu tím, že budete dodržovat jeho zákon? Pokud ano, měli byste se třást strachy, protože vyhovět nárokům jeho svatosti není možné. Pokud jste uvěřili Kristu, žijete na Sijónu. Dvě aplikace:

Za prvé: Neztrácejte ze zřetele to, co pro vás udělal Kristus. V podobném kontextu varujícím před nebezpečím zákonictví Pavel píše: „Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hleďte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží“ (Koloským 3:1). Tam leží všechny naše poklady! Nezapomínejme na to! Slovo „hleďte“ naznačuje celoživotní úsilí. Pokud ztratíte ze zřetele výsady Sijónu, můžete se tak jako Ezau ocitnout v pokušení vyměnit své poklady v Kristu za prázdná světská potěšení.

Za druhé: Udržujte v biblické rovnováze své důvěrné společenství s Otcem a uctívou bázeň před jeho svatostí. S každou svou potřebou máme přicházet do blízkosti jeho trůnu, abychom obdrželi milost, bez které se neobejdeme (Židům 4:16), ale také musíme mít na paměti, že „náš Bůh je oheň stravující“ (12:29).

Před mnoha lety jsme se Marla a já spolu s naším synem Danielem a jedním z jeho přátel pokoušeli vylézt na horu Mount Windom, jednu z coloradských čtrnáctitisícovek.¹⁴ Vrchol už jsme měli na dohled, když se na nás přihnala bouřka s hromobitím. To jediné, co jsme mohli dělat, bylo zalehnout mezi balvany a modlit se, aby do nás neuhodilo. Věděli jsme, že spousta lidí už takhle o život přišla, takže to byl hrůzostrašný zážitek.

Před pár lety jsme Marla a já zažili jinou bouřku s hromobitím na vrcholu Bill Williams Mountain západně od Flagstaffu. Tentokrát jsme se ale nebáli. Naopak jsme se kochali tou úžasnou ukázkou Boží moci. Rozdíl byl v tom, že jsme se nacházeli uvnitř rozhledny, která je opatřena uzemněnými bleskosvody. I když se blesky klikatily a hromy rachotily všude kolem nás, pořádně jsme si to užili.

Pokud jste na Sínaji, hrozí vám od svatého Boha vážné nebezpečí, protože jste vystaveni jeho soudu. Pokud jste ovšem na Sijónu, jste v bezpečí, protože vaše hříchy příkrývá Ježíšova krev. Můžete se kochat Boží svatou přítomností bez obav z jeho soudu! Žijte na Sijónu!

Otázky k diskuzi

1. Jak poznáme, jestli jsou naše bázeň před Bohem a naše láska k Bohu v rovnováze?
2. Proč je zákonictví v jistém smyslu příjemnější než život v přítomnosti svatého živého Boha?
3. Uveďte některé praktické možnosti, jak ze sebe setřást otupělost v uctívání.
4. Jak v praxi hledat to, co je nad námi?

Poznámky

- 1
| Asterický safír
Asterický či hvězdný safír (viz obr.): safír, v jehož struktuře jsou
2 patrný jehlicovité útvary poskládané do vzoru hvězdy. — pozn. překl.
3 381 g — pozn. překl.
4 Podle odborného znalce vzácných kamenů Johna Sampsona Whitea, kurátora Národní
sbírky nerostů a vzácných kamenů při Smithsonian Institution, jde o bezvýznamný
kámen. (Associated Press, v: *The New York Times*, 2. února 1987.) Gemolog Richard W.
Hughes jej považuje za kus zamženého korundu
(<http://www.ruby-sapphire.com/r-s-bk-quality4.htm>). — pozn. překl.
5 Doslova: „Jsem-li, Spasiteli, z milosti obyvatelem města Sijón, budu hrdě jásat nad tvým
jménem, ať se mi svět posmívá nebo mne lituje. I to nejlepší potěšení světa, všechna jeho
honosná nádhera a okázalost, uvadá. Stálé radosti a trvanlivý poklad nezná nikdo jiný
než děti Sijónu.“ — pozn. překl.
6 Slova *ekfobos eimi* (KMS: „Jsem zděšen“) se vyskytují v LXX⁶ jednou, a to v 5. Mojžíšově
9:19. Někteří připouštějí, že autor Listu Židům hovoří o této Mojžíšově zkušenosti. —
7 pozn. překl.
8 LXX (Septuaginta): starověký řecký překlad Starého zákona. — pozn. překl.
9 2. Samuelova 6:6-7 — pozn. překl.
10 *Christianae religionis institutio* (Základy křesťanského náboženství), Kalvínovo stěžejní
dílo. Česky vyšlo v překladu prof. F. M. Dobiáše pod názvem *Instituce: Učení*
křesťanského náboženství [Praha, 1951]. — pozn. překl.
11 Soudců 6:22-23; 13:22; Izajáš 6:5; Ezechiel 1:28-2:1 — pozn. překl.
12 J. Newton (1725–1807): “Amazing Grace! How Sweet the Sound”, 2. sloka. Doslova:
„Byla to milost, jež naučila mé srdce bát se, a [opět] milost ze mne strach sňala.“ —
13 pozn. překl.
14 NIV (*New International Version*), anglický překlad Bible, zde překládá: “to thousands
upon thousands of angels in joyful assembly” („[přišli jste] k tisícům a tisícům andělů
v radostném shromáždění“). V češtině toto řešení nevolí žádný překlad. — pozn. překl.
15 *par excellence* (francouzsky „především“, „zvláště“): zde „skutečně“ — pozn. překl.
16 Viz autorovo kázání „Lepší naděje“ na verše Židům 7:11-19 ze 16. května 2004. [Lekce
21., bod 2.C; „Nová smlouva a Ježíšovo kněžství nám dávají lepší naději, v níž
přicházíme do Boží blízkosti.“] — pozn. překl.
17 Hory o nadmořské výšce aspoň 14 000 stop, tedy něco přes 4250 m. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní
společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP
s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

VELIKÉ VÝSADY, VELIKÝ BŮH, VELIKÁ ZODPOVĚDNOST

Židům 12:25-29

Steven J. Cole

30. ledna 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

30. ledna 2005
List Židům, lekce 50.

Veliké výsady, veliký Bůh, veliká zodpovědnost
Židům 12:25-29

Díky epidemii nerozvážných soudních pří se dnes můžeme bavit spoustou uhozených varování na nejrůznějších výrobcích. Nápis na vysoušeči vlasů dává tuto moudrou radu: „Nepoužívejte během spánku.“ Skládací kočárek varuje: „Pozor: Před uvedením do složeného stavu vyjměte dítě.“ Balík polen do krbu hlásá: „Pozor: Nebezpečí ohně!“ Krabička se zákuskem upozorňuje: „Po zahřátí bude výrobek mimořádně horký.“ Na visačce od saní stojí: „Varování: Za určitých sněhových podmínek mohou saně dosáhnout vysokých rychlostí.“ Mívali jsme skládací protisluneční clonu na přední okno našeho rodinného auta, aby se vnitřek během parkování zbytečně nepřehříval. Bylo na něm toto prozíravé doporučení: „Nepojíždějte s clonou na okně.“

Za tyto špetky humoru, které okořeňují náš všední život, můžeme poděkovat advokátům žádostivým soudních procesů. Stinnou stránkou těchto legračních varování je ovšem to, že si kvůli nim někdy nevšímáme varování opodstatněných. A některých varování si můžeme nevšímát jen na vlastní nebezpečí!

Za všech varování na světě to nejvíce platí o Božím varování před věčným odsouzením, které hrozí těm, kdo odmítají evangelium. Autor Listu Židům se obával, že někteří z jeho čtenářů, kteří se hlásí k víře v Krista, jsou v nebezpečí, že vzhledem k hrozícímu pronásledování Krista opustí a vrátí se ke svým starým židovským obyčejům, které pro ně byly bezpečnější. A proto opět a naposledy vynáší varování, jímž na ně naléhá, aby ve svém vyznání víry v Krista vytrvali. Vlastně tu opakuje to, co už řekl v Židům 2:1-3:

Proto se tím více musíme držet toho, co jsme slyšeli, abychom nebyli strženi proudem. Jestliže už slovo zákona, které vyslovili andělé, bylo pevné a každý přestupek i každá neposlušnost došla spravedlivé odplaty, jak bychom mohli uniknout my, pohrdneme-li tak slavným spasením?

Podobně argumentoval v 10:28-29:

Už ten, kdo pohrdne zákonem Mojžíšovým, nedojde slitování a propadá smrti na základě svědectví dvou nebo tří svědků. Pomyslete, oč hroznějšího trestu si zaslouží ten, kdo zneuctí Božího Syna a za nic nemá krev smlouvy, již byl posvěcen, a tak se vysmívá Duchu milosti.

Jsou to argumenty od menšího k většímu; a na stejném principu funguje i náš dnešní text. Pokud na sebe svou neposlušností přivolali Boží soud ti, kdo podléhali staré smlouvě, té nižší, o co přísněji budeme souzeni my, nedbáme-li o to, co nám Bůh poskytl v Kristu? Pokud Boží přítomnost budila hrůzu, už když se na Sínaji projevila zemětřesením, o co strašnější to bude, až Bůh otřese celým stvořením? My však „dostáváme neatřesitelné království“ a „naš Bůh je oheň stravující“, takže jedinou patřičnou reakcí je vytrvalá a věrná služba Bohu v báni před ním a v úctě k němu.

Protože máme veliké výsady a velikého Boha, musíme mu sloužit s poslušností, vděčností a úctou v srdci.

Máme veliké výsady, máme velikého Boha, a tudíž máme velikou zodpovědnost.

1. Bůh nám dal veliké výsady.

V celém listu autor opakovaně ukazuje nadřazenost Ježíše Krista a Nové smlouvy nad Mojžíšem a starou smlouvou. Když máte něco kvalitnějšího, proč byste se toho měli vzdávat a vracet se k něčemu méně kvalitnímu? Naše výsady zde můžeme shrnout pod dva nadpisy:

A Bůh k nám mluví z nebe v Ježíšově krvi.

„Varujte se tedy odmítnout toho, kdo k vám mluví. Jestliže neunikli trestu ti, kdo odmítli tlumočnicka Božích příkazů na zemi, tím spíše neunikneme my, odvrátíme-li se od toho, který mluví z nebe“ (12:25). Abych nejprve vyjasnil jednu výkladovou otázku, někteří tvrdí, že je zde řeč o dvou hovořících osobách: jednak o Mojžíšovi, který hovořil k Izraeli na zemi, jednak o Bohu, který k nám dnes hovoří z nebe.¹ Jelikož ale verš 12:26 svědčí o tom, že hlas, který tehdy otrásl zemí, je též hlas, který mluví dnes, pravděpodobně je jediným hovořícím v obou případech Bůh. V kontrastu tedy nestojí Mojžíšův hlas proti Božímu hlasu, ale spíš to, že tehdy na Sínaji hovořil Bůh *na zemi*, proti tomu, že dnes hovoří *z nebe*.

Autor zahajuje List Židům slovy: „Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu...“ (1:1-2). Boží Syn je vrcholným a konečným způsobem, jímž k nám Bůh mluví. Konkrétně k nám ale Bůh mluví v krvi svého Syna, která „volá naléhavěji než krev Ábelova“ (12:24).

Když Židé na Sínaji slyšeli hřmění Božího hlasu, zmocnila se jich taková hrůza, že „prosili, aby k nim už nemluvil“ (12:19). Totéž sloveso („prosili“) používá autor listu i ve verši 12:25 („odmítnout“, „odmítli“).² Žádost Židů na Sínaji vnímá jako podobenství zatvrzelosti jejich srdcí vůči Bohu, z níž pramenil jejich nevděk a neposlušnost na poušti. (Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 556.) Prosili, aby už nemuseli poslouchat Boží hlas, a podívejte se, jak to s nimi dopadlo. Nyní ale Bůh mluví způsobem, který stojí ještě výše: ve svém Synu, a to dokonce v krvi svého Syna. „Varujte se tedy odmítnout toho, kdo k vám mluví“ teď!

Sloveso přeložené „odmítli“ se vyskytuje také v podobenství o nedoceněném pozvání na hostinu u Lukáše 14:18-19. Hostitel všechno důkladně připravil a rozeslal posly, aby hosty pozvali k večeři, ale ti se vrátili jen s chabými výmluvami: „Koupil jsem pole a musím se jít na ně podívat. Prosím tě, přijmi mou omluvu.“ „Koupil jsem pět párů volů a jdu je vyzkoušet. Prosím tě, přijmi mou omluvu!“

Když nám Bůh v evangeliu nabízí, že nám odpustí všechny hříchy a dá nám věčný život, pokud jeho nabídku přijmeme, je to to největší pozvání na světě! Co většího by mohl udělat než to, že poslal svého vlastního Syna, aby prolil svou nevinnou krev a zaplatil tak za každého hříšníka, který v něj uvěří? Jelikož je evangelium ta největší výsada, jakou si můžeme představit, je odmítnout evangelium ten největší hřích, jaký si můžeme představit! My, kdo jsme přijali Boží dar evangelia, bychom jej měli pokládat za své nejcennější vlastnictví, které je vysoko nade vším, co může nabídnout tento svět!

B Bůh nám dává neotřesitelné království.

Téma Božího království nehraje v Listu Židům jednu z hlavních rolí. Autor se ho dotkl ve verši 1:8, když citoval Žalm 45:6: „O Synovi však [říká]: ‚Tvůj trůn, Bože, je na věky věků a žezlo práva je žezlem tvého království...‘“ I když ale není použito přímo slovo „království“,

je tato myšlenka nepřímou přítomna tam, kde se list zabývá „horou Siómem a městem Boha živého, nebeským Jeruzalémem“ (12:22).

V souvislosti s tímto královstvím je třeba si všimnout několika věcí. Především jsme je už obdrželi, a přece má ve své plnosti teprve přijít. Řecké sloveso přeložené „dostáváme“ má tvar přičestí přítomného,³ což naznačuje, že procházíme procesem přijímání tohoto království. Už nyní stojíme „před horou Siómem a městem Boha živého, nebeským Jeruzalémem“, ale v jiném smyslu jsme do tohoto města v jeho konečné podobě ještě nevstoupili. To nás čeká, až přijde Král podruhé. To, že toto království „dostáváme“, znamená, že nepracujeme, abychom si je zasloužili. Je to dar, který Bůh zdarma dává všem, kdo věří.

Ve verši 12:28 popisuje autor listu toto království jako „neotřesitelné“. To znamená, že přečká všechna pozemská království. Protože je to *Boží* království, přetrvává „na věky věků“ (1:8). Každé pozemské království, které kdy povstalo, bylo nakonec smeteno dalšími, mocnějšími královstvími. Dějiny světa jsou dějiny vzestupů a pádů pozemských království. Muži jako Alexandr Veliký zasvětili své životy budování takovýchto království, jen aby se po jejich smrti opět rozpadla. Jediné království, které přetrvává, je Boží království. Z jeho milosti máme výsadu být poddanými tohoto království. I kdybychom padli za oběť pronásledování, Boží věčné království je neotřesitelné a my jsme díky víře v Krista jeho dědici.

Bůh nám tedy dal veliké výsady. Jak jsme viděli minule, na tyto veliké výsady, jejich dědici v Kristu jsme, bychom neměli zapomínat, abych se jich tak jako Ezau nevzdali za miskou guláše, kterou nabízí svět. Náš text má ale druhou hlavní myšlenku:

2. Bůh je veliký Bůh.

Bůh, který k nám mluví v evangeliích, je týž Bůh, který mluvil k Izraeli na Sínaji. Boží velikost vyvstává v našem textu ve dvou tématech:

A Bůh je veliký, protože jeho hlas otřese nebem i zemí.

Když Bůh mluvil na Sínaji, země se mohutně třásla (2. Mojžíšova 19:18). Autor Listu Židům odkazuje na tuto událost (12:26), pak se ale odvolává na proroctví z Agea 2:6: „Ještě jednou otřesu nejen ‚zemí‘, nýbrž i ‚nebem‘.“ Někteří tvrdí, že se to týká výhradně duchovních událostí souvisejících s Kristovým prvním příchodem, kdy bylo otřeseno židovské náboženství s jeho vnějškovými rituály a bylo ustaveno duchovní království církve. Kristův první příchod sice může být počátečním naplněním tohoto proroctví, já však souhlasím s těmi, kteří toto proroctví chápou tak, že jeho konečné naplnění spojují s Kristovým druhým příchodem, kdy budou otřesena všechna království tohoto světa a upadnou do zapomnění. Když Jan popsal své vidění velkého zemětřesení (Zjevení 11:13), pokračuje slovy: „Vlády nad světem se ujal náš Pán a jeho Mesiáš; a bude kralovat na věky věků“ (Zjevení 11:15).

Obraz toho, že Bůh otřese zemí a nebem, v Bibli často popisuje konečný soud v den Páně. V Izajáši 13:13 Hospodin říká: „Otřesu totiž nebesy a země se pohne ze svého místa prchlivostí Hospodina zástupů v den jeho planoucího hněvu.“ Izajáš 24:18-21 prorokuje:

Kdo uteče před hlučícím postrachem, padne do propasti, a kdo vyleze z propasti, do pasti se lapí, otevřou se nebeské propusti shora a budou se třást základy země. Země se rozlomí, země se rozkymácí, země se rozpadne. Země se rozvrávorá, bude jak opilec, bude se zmítat jako budka. Dolehne na ni její nevěrnost, i padne a už nepovstane. V onen den Hospodin ztrestá nebeský zástup na výšině i pozemské krále na zemi.

Ve Zjevení 6:12-17 stojí:

A hle, když rozlomil šestou pečeť, nastalo veliké zemětřesení, slunce zčernalo jako smuteční šat, měsíc úplně zkrvavěl a nebeské hvězdy začaly padat na zem, jako když fík zmítaný vichrem shazuje své pozdní plody, nebesa zmizela, jako když se zavře kniha a žádná hora a žádný ostrov nezůstaly na svém místě. Králové země i velmoži a vojevůdci, boháči a mocní - jak otrok, tak svobodný, všichni prchali do hor, aby se ukryli v jeskyních a skalách, a volali k horám a skalám: „Padněte na nás a skryjte nás před tváří toho, který sedí na trůnu, a před hněvem Beránkovým!“ Neboť přišel veliký den jeho hněvu; kdo bude moci obstát?

Zjevení 16:17-19 líčí závěrečné strašlivé zemětřesení:

Sedmý anděl vylil svou nádobu do ovzduší a z chrámu od trůnu zazněl mocný hlas: „Stalo se!“ A rozpoutaly se blesky, hřmění a burácení, a nastalo hrozné zemětřesení, jaké nebylo, co je člověk na zemi; tak silné bylo to zemětřesení. A to veliké město se roztrhlo na tři části a města národů se zřítily. Bůh se rozpomenul na veliký Babylón a dal mu pít z poháru vína svého trestajícího hněvu.

V Matoušovi 24:7-8 Ježíš předpovídá o čase bezprostředně před jeho druhým příchodem: „Povstane národ proti národu a království proti království, bude hlad a zemětřesení na mnoha místech. Ale to vše bude teprve začátek bolestí.“

Takže když mohutné zemětřesení na pobřeží Sumatry vyvolá vlnu tsunami, která zabije sto padesát tisíc lidí podél celého pobřeží jižní Asie, my, kteří jsme byli ušetřeni, bychom to měli považovat za porodní bolesti přicházejících událostí. Když na ženu přijdou porodní bolesti, pozná podle nich, že se blíží vrcholný okamžik jejího těhotenství. Připrav se, dítěátko tu bude brzy! Podobně říkají porodní bolesti ničivých zemětřesení obyvatelům tohoto světa: „Připravte se, ona veliká událost tu bude co nevidět! Jednoho nepříliš vzdáleného dne Bůh promluví a země i nebe se budou třást, jak se ještě nikdy netřásly.“ Nezůstane nic než království, které náleží Bohu a jeho Kristu. Ohlíďte si, abyste byli poddanými Krále vesmíru předtím, než vysloví toto strašlivé slovo soudu!

B Bůh je veliký, protože je oheň stravující.

Verš 12:29 se odvolává na 5. Mojžíšovu 4:24. Ve verši 4:23 Mojžíš Izraelce varuje, že si na sebe mají dávat pozor, aby nezapomněli na Boží smlouvu a nepropadli modloslužbě, „neboť Hospodin, tvůj Bůh,“ dodává pak, „je oheň šířající, Bůh žárlivě milující.“ Stejně jako zemětřesení i oheň často zobrazuje Boží mocný soud. Mohu uvést jen pár případů. Prorok Izajáš píše: „Hříšníci na Sijónu dostali strach, rouhačů se zmocnilo úzkostné chvění: Kdo z nás může pobývat u šířajícího ohně? Kdo z nás může pobývat u věčného žáru?“ (Izajáš 33:14). A o těch, kteří se Bohu zpronevěřili, říká: „Jejich červ neumírá, jejich oheň neuhasne...“ (Izajáš 66:24). Ježíš tento verš citoval, když popisoval peklo (Marek 9:48).

Podobně píše prorok Sofonjáš: „Jejich stříbro ani zlato je nedokáže v den Hospodinovy prchlivosti vysvobodit; ohněm jeho rozhorlení bude pozřena celá země. Ano, učiní náhlý konec všem obyvatelům země!“ (Sofonjáš 1:18). V Sofonjášovi 3:8 říká Hospodin: „...shromáždím království a vyleji na ně svůj hrozný hněv, všechn svůj planoucí hněv. Ohněm mého rozhorlení bude pozřena celá země.“ Jan Křtitel říká o Ježíši: „Lopata je v jeho ruce, aby pročistil svůj mlat a pšenici shromáždil do své sýpky; ale plevy spálí ohněm neuhasitelným“ (Lukáš 3:17).

Někteří se snaží před důsledky těchto veršů uniknout tvrzením, že Bůh Starého zákona je

Bohem soudu, zatímco Bůh Nového zákona je Bohem milosrdenství. Jenže to je jeden a tentýž Bůh! Autor Listu Židům říká, že ten Bůh, kterého nazývá „oheň stravující“, je „*náš* Bůh“. Bůh Sínaje je též Bůh jako Bůh Sijónu. Petr nám říká, že Bůh „*má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání*“ (2. list Petřův 3:9). Čtěte ale dál! V následujícím verši pokračuje: „*Den Páně přijde jako přichází zloděj. Tehdy nebesa s rachotem zaniknou, vesmír se žářem roztaví a země se všemi lidskými činy bude postavena před soud*“ (2. list Petřův 3:10). Tato slova jsou milosrdným *varováním* pro nevěřící (Židům 12:25), ale pro nás, kteří věříme, znamenají *slib* (Židům 12:26), protože uvádějí na scénu „*nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá spravedlnost*“ (2. list Petřův 3:13).

Bůh nám tedy dal veliké výsady. Náš Bůh je mocný Bůh, jehož hlas otřásá zemí i nebem a jehož oheň stráví všechny odpůrce. Z toho plyne, že:

3. **Máme velikou zodpovědnost: dbát na to, abychom Bohu sloužili s poslušností, vděčností a úctou v srdci.**

Naše zodpovědnost, o které je zde řeč, se týká čtyř oblastí:

A Musíme dbát na to, abychom neodmítli toho, který hovoří.

„Hled'te“ (12:25 KMS, NBK) znamená: „Pozor! Opatrně!“ Stejným způsobem se autor ke čtenářům obrací už ve verši 3:12 (KMS): „Hled'te, bratři, aby snad v někom z vás nebylo zlé a nevěrné srdce, takže by odpadl od živého Boha...“ Znamená to: „Dávejte si pozor, protože v opačném případě můžete upadnout do stejných hříchů, kterým podlehl Izraelci na poušti.“

Dbáte na svůj duchovní život? Jste ve střehu vůči duchovním nebezpečím, která by mohla rozptýlit vaši oddanost Bohu? Žijete s vědomím nadcházejícího soudu? Stejným řeckým slovem Ježíš vyjádřil své varování: „*Dávejte pozor, bděte a modlete se, neboť nevíte, kdy je ten určený čas [soudu]*“ (Marek 13:33). Potom varuje, že možná přijde nečekaně a zastihne nás ve spánku. Pak uzavírá: „*Co vám říkám, říkám všem: Bděte!*“ (Marek 13:37).

B Musíme Bohu sloužit s poslušností v srdci.

„Neodmítněte toho, kdo k vám mluví.“ Autor listu naráží na neposlušnost Izraele na poušti. Izraelci čelili určitým obtížím, ale místo aby děkovali Bohu, že je vysvobodil z egyptského otroctví, reptali a vyhrožovali, že se do Egypta vrátí. Měli podstoupit jakékoli zkoušky s radostí a důvěrou, že Bůh, který je vysvobodil, se o ně nyní postará. Adresátům Listu Židům hrozilo pronásledování. Svěřil se do rukou věrného Boha, který je vysvobodil ze zajetí hříchu, nebo budou reptat a vrátí se k judaismu?

S jakým postojem přijímáte, když Bůh do vašeho života sesílá zkoušky? Reptáte a vracíte se do světa? Nebo mu dál poslušně sloužíte s vědomím, že mu na vás záleží?

C Musíme Bohu sloužit s vděčností v srdci.

„Bud'me vděční“. V KJV je tento obrat přeložen doslovně: „*mějmež milost*“.⁴ To by i mohl být jeho význam v tom smyslu, že se nemáme vzdávat Boží milosti v Kristu výměnou za zákonicství staré smlouvy. Je to však idiom,⁵ který znamená „*být vděčný*“ (Lukáš 17:9; 1. Timoteovi 1:12; 2. Timoteovi 1:3). Mezi oběma myšlenkami je určitá spojitost. Pokud jsme prožili Boží milost, měli bychom být vděční. Naše služba Bohu není nikdy snahou „*oplatit mu*“ jeho milost, což není možné. Je to spíš projev srdce překypujícího vděčností „*za jeho*

nevystižitelný dar“ (2. Korintským 9:15).

D Musíme Bohu sloužit s úctou v srdci.

„Služme Bohu tak, jak se jemu líbí, s bází a úctou.“ F. F. Bruce poznamenává: „Úcta a bázeň před jeho svatostí nejsou neslučitelné s vděčnou důvěrou a láskou v reakci na jeho milosrdenství.“ (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 385.) Bůh je náš milující Otec, který nás zve do své blízkosti (Židům 4:16), ale je také „oheň stravující“ (12:29). V naší době křesťané nejspíš většinou chybují v tom směru, že se k Bohu chovají příliš kamarádsky a nenuceně, ne ve směru nadměrné bázně a úcty. Tyto pravdy by měly být v našich životech v rovnováze.

Sloveso, které je zde přeloženo jako „sloužit“, znamená „*sloužit uctíváním*“. Vždy označuje službu Bohu.⁶ Příslušné podstatné jméno používá Pavel v Římanům 12:1, když nás vybízí, abychom „pro Boží milosrdenství“ přinášeli sami sebe „jako živou, svatou, Bohu milou obět“; to ať je vaše pravá *bohoslužba*“. Jde to, abychom Bohu z úcty pramenící z toho, kým je, odevzdali každou stránku svého života. Je motivem všeho, co pro Boha děláte, úcta k němu? Měla by být!

Závěr

Všechno visí na tom, jestli víme, kdo Bůh je a co pro nás ze své milosti vykonal v Kristu. Dal nám *veliké výsady*: hovoří k nám z nebe v Ježíšově krvi a dává nám neotřesitelné království. Je to *veliký Bůh*: jeho hlas otřese zemí i nebem a on sám je oheň stravující. Proto máme *velikou zodpovědnost*: měli bychom dbát na to, abychom mu sloužili s poslušností, vděčností a úctou v srdci

Otázky k diskuzi

1. Jak můžeme zůstat patřičně soustředění na Boha a jeho království, když jsme tak zasypáváni světem?
2. Jak poznáme, jestli chápeme Boží laskavost a přísnost v patřičné rovnováze?
3. Nakolik bychom měli zdůrazňvat Boží soud (oproti jeho lásce), když svědčíme druhým?
4. Vzhledem k tomu, že věřícím nehrozí konečný soud, je bázeň před Bohem oprávněným motivem k tomu, abychom se vyhýbali hříchu? Jak tu lze uplatnit verše Matouš 5:27-30?

Copyright 2005, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ V tomto smyslu překládají Židům 10:25 ČEP, KMS, NBK i KR. Naproti tomu tak rozdílné anglické překlady jako NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition* © The Lockman Foundation; anglický překlad Bible, který autor převážně používá), ASV (*American Standard Version*), NIV (*New International Version*) či KJV (*King James Version**) zde volí řešení ve smyslu: „toho, kdo je varoval [či ‚kdo mluvil‘] na zemi“. — pozn. překl.
- ² Sloveso *paraiteomai* se skutečně používá ve velmi široké škále významů – od „prosit“ (Marek 15:6) přes „omlouvat se“ (Lukáš 14:18-19), „zdráhat se“ (Skutky 25:11) a „odmítat“ (1. Timoteovi 4:7; 5:11; 2. Timoteovi 2:23) až po „zřící se“ (Titovi 3:10) – takže se zdá, že není radno přikládat jeho užití jak v Židům 12:19, tak v 12:25 příliš velký význam. Na druhou stranu však mohl autor Listu Židům jen těžko přehlédnout, jakým dojmem toto opakování působí, což svědčí spíše ve prospěch toho, abychom této souvislosti věnovali pozornost. — pozn. překl.
- ³ V našich překladech srovnej užití času přítomného, vidu dokonavého (v KR navíc přechodníku). — pozn. překl.
- ⁴ Takto KR (ve shodě s KJV). — pozn. překl.
- ⁵ Idiom je ustálené slovní spojení, jehož význam (či užití) souvisí s významy jednotlivých slov v něm jen vzdáleně, zastřeně nebo vůbec ne. Zpravidla je charakteristický výhradně pro daný jazyk (či dokonce nářečí), takže jej jen velice výjimečně lze překládat doslovně. — pozn. překl.
- ⁶ Jde o sloveso *latreuó*. Přesnější by bylo říci, že vždy v *Novém zákoně* označovalo službu, *jaká náleží pouze Bohu*. Jinde než v *Novém zákoně* popisovalo původně „nájemnou službu“. Ve Skutcích 7:42 a Římanům 1:25 je dále použito i ve významu modloslužby, tedy takové služby, která je odevzdávána tvorstvu, ačkoli náleží pouze Bohu. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

LÁSKA AŽ TRVÁ

Židům 13:1-3

Steven J. Cole

6. února 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

6. února 2005
List Židům, lekce 51.

Láska ať trvá Židům 13:1-3

Mám rád legrační a přitom často hluboce pravdivé postřehy o lidské povaze z kreslených vtipů v sérii *Peanuts*. „Miluju lidstvo!“ křičí Linus. „Co nemůžu vystát, jsou *lidi*!“¹

Kdyby to nebyl Linus, mohl bych to být já. Nebo vy. Když slyšíme kázání o „lásce“, všichni máme sklon si říkat: „Amen, bratře! Jen kaž! Moje *žena* potřebuje takovéhle kázání jako sůl! Taky moje *děti* to potřebují slyšet! Pane, pomoz jim, aby na to dávali pozor! Co, *já*? Já jsem v podstatě laskavý člověk. Už to tak mám v povaze.“

Pokud jde o lásku, všichni hodnotíme sami sebe lépe, než bychom si zasloužili. Milujeme „lidstvo“. Milujete ale svou ženu a děti? Milujete své nepříjemné příbuzné? Milujete lidi ve své církvi? Pokud ano, jak se to projevilo ve vašich slovech a jednání minulý týden? Reagovali jste trpělivě a laskavě, když vám šli na nervy? „Láska je trpělivá, laskavá“ (1. Korintským 13:4). Rozčílili jste se? „... nedá se vydráždit...“ (1. Korintským 13:5). Projděte si seznam vlastností lásky v 1. Korintským 13 a další biblické oddíly o lásce (v Novém zákoně je nejméně pětadesát příkazů, abychom se navzájem milovali!) a uvidíte, že ještě máte prostor k růstu, pokud jde o milovat *lidi* (ne „lidstvo“!).

V Židům 13 najdeme spoustu praktických příkazů. Musíme mít na paměti, že tato kapitola stojí na předchozích dvanácti, které mají převážně povahu výkladu učení. Tato struktura je u novožákonních epištol obvyklá: napřed učení, potom užití. Když se zaměříte pouze na doktríny, bez aplikace, vede to k duchovní pýše. „... poznání nadýmá, láska však buduje“ (doslovný překlad 1. Korintským 8:1²). Někteří z nejprotivnějších křesťanů, které jsem kdy potkal, znají teologii a ovládají řečtinu. Svými argumenty dokážou běžnému věřícímu zamotat hlavu. Své poznání však neuplatňují sami na sebe, a tak bývají pyšní a nelaskaví. Když na druhou stranu přeskočíte doktríny a zaměříte se pouze na aplikaci, bude vám pro zbožný život chybět biblický základ. Místo aby se vaše poslušnost rodila z Boží lásky a milosti, stane se záležitostí povinnosti. Bude vám chybět radost z poznání Kristovy lásky. Takováto prázdna povinnost nás ve chvílích zkoušek často nechá na holičkách.

Původní rukopisy Písma nedělily text na kapitoly. Adresáti listu tedy mohli číst: „Buďme vděční za to, že dostáváme neotřesitelné království, a služme proto Bohu tak, jak se jemu líbí, s bázní a úctou. Vždyť ‚náš Bůh je oheň stravující‘. Bratrská láska ať trvá...“ (12:28-13:1). To jsou v podstatě obě největší příkázání: milovat Boha a milovat druhé lidi. To první je základem pro to druhé. Jestliže jste prožili Boží lásku v tom, že za vaše hříchy obětoval svého Syna (Židům 1-12), dejte to najevo láskou k ostatním.

V Židům 13:1-3 je hlavním příkazem: „Bratrská láska ať trvá...“ Ve 13:2 a 13:3 autor listu představuje dvě konkrétní aplikace biblické lásky, které byly zejména pro pronásledovanou církev velice na místě: buďte pohostinní k cizincům a pamatujete na vězněné a trpící. Když to shrneme:

**Musíme cílevědomě pěstovat lásku k ostatním věřícím, pohostinnost a pomoc
těm, kdo trpí pro víru.**

1. Musíme cílevědomě pěstovat lásku k ostatním věřícím (13:1).

Řecké slovo *filadelfia* klade důraz především na přirozenou lásku mezi bratry a sestrami z jedné rodiny. Mezi ním a běžněji používaným slovem *agapé* není žádný významnější rozdíl. Biblická láska je hned po víře v Pána Ježíše Krista nejvyšším poznávacím znamením křesťana. Každý křesťan je povinen růst v lásce! Všimněme si čtyř věcí:

A Biblická láska vyžaduje soustředěné úsilí.

Církev, které byl list Židům určen, si v praktických projevech této ctnosti vedla obdivuhodně. Ve verši 6:10 je autor listu chválí: „Bůh není nespravedlivý, a proto nezapomene, jak jste se činem své lásky k němu přiznali, když jste sloužili a ještě sloužíte bratřím.“ Ve verších 10:32-34 jim připomíná, jak už dříve v době pronásledování „stáli při postižených“ a „trpěli spolu s uvězněnými“. Takže si ve vzájemné lásce vedli dobře, ale teď je autor vyzývá, aby v tom určitě pokračovali.

Jan Kalvín moudře poznamenal: „Tento příkaz je však obecně velmi potřebný, neboť nic nevyprchá tak snadno jako láska. Když si o sobě každý myslí více, než by měl, přiznává druhým méně, než by měl, a pak denně dochází k mnoha urážkám, které působí roztržky.“ (J. Kalvín: *Calvin's Commentaries* [Baker], str. 339.) „Nic nevyprchá tak snadno jako láska!“ To proto je v Novém zákoně padesát pět příkazů, abychom se navzájem milovali. V 1. Tesalonickým 4:9-10 Pavel psal v podobném duchu jako náš text: „O bratrské lásce není třeba, abych vám psal, neboť Bůh sám vás vyučil, jak se máte mít mezi sebou rádi. A takoví opravdu jste ke všem bratřím v celé Makedonii; jen vás prosíme, bratří, abyste v tom byli stále horlivější.“

Někdy si myslíváme, že by láska měla být spontánní a bez námahy. Biblická láska ale není automatická! Pokud na ní cílevědomě nepracujete, snadno vyprchá. Pomysleli jste někdy během minulého týdne na to, jak milovat svého manžela či manželku a své děti? Modlili jste se, aby vám Bůh dal více lásky k tomu těžko snesitelnému člověku z vaší rodiny, církve nebo zaměstnání (viz Filipským 1:9)? Doporučuji, abyste si opsali 1. Korintským 13:4-7 na kartičku a četli ji tak často, abyste se jí začali řídit ve všech svých vztazích. Nenechte lásku vyprchat!

B Biblická láska vyplývá z Boží lásky k nám v evangeliu.

Slovo „*bratrská*“ připomíná, že Bůh způsobil, abychom se duchovně narodili jako děti jeho rodiny. Být křesťanem znamená, že Bůh ve vašem srdci vykonal nadpřirozený čin milosti, který Bible popisuje jako nové narození. Jan 1:12-13 říká: „Těm pak, kteří ho přijali a věřili v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha.“

Jestliže jste se narodili z Boha, znamená to, že Bůh je váš nebeský Otec a že všichni ostatní, kteří se narodili z Boha, jsou vaši duchovní bratři a vaše duchovní sestry. Když byly mé děti malé, měl jsem radost, když si navzájem projevovaly lásku. Našemu nebeskému Otci dělá radost, když se jeho děti navzájem milují. Večer před tím, než šel na kříž, řekl Ježíš učedníkům: „Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým“ (Jan 13:34-35). Zdrojem biblické lásky je neporovnatelná láska Kristova!

C Biblická láska nepotrvá, pokud nebudeme ve svém vlastním srdci potírat to, co se lásce nečastěji staví do cesty.

Čtenáři Listu Židům si v této oblasti vedli dobře, ale nyní je autor listu vyzývá, aby v tom pokračovali. Jinak láska snadno vyprchá. Lásce se staví do cesty řada věcí, ale podívejme se blíže na těchto pět:

1) Musíme potírat sebelásku a sobectví.

Biblickou lásku lze definovat jako sebeobětavé odhodlání, které se projevuje starostí a úsilím o nejvyšší dobro milované osoby. Tento popis odpovídá Kristově lásce k nám, kterou projevil, když podstoupil ukřižování: obětoval sám sebe, protože mu na nás záleželo a byl odhodán nás vykoupit a přivést do slávy. Jeho odhodlání bylo tak silné, že byl ochoten snášet na kříži Otcův hněv místo nás!

Navzdory nesmyslům odvozeným z „křesťanské“ psychohantýrky se *nepotřebujete* napřed naučit milovat sami sebe, abyste dokázali milovat Boha a ostatní! Žádný příkaz, abychom milovali sami sebe, neexistuje. Máme *dva* příkazy: miluj Boha, miluj svého bližního. To, že milujeme sami sebe, se předpokládá samo sebou, protože my všichni máme sami sebe rádi až moc! Pokud se nám někdy podaří milovat svého bližního tolik, jak nám od přírody záleží na sobě samých, bude to znamenat, že jsme druhé největší přikázání uposlechli.

Prakticky u všech konfliktů ve vztazích lze vysledovat příčinu v určité dávce sobectví (List Jakubův 4:1-3). Nebylo po mém, a já chci, aby bylo po mém! Jsme jako tříletá batolata, která se perou o hračku! Jestli chcete, aby vaše láska trvala, musíte potírat svou sebelásku, která se projevuje sobectvím.

2) Musíme potírat pýchu.

Pýcha je úzce spjata se sebeláskou a je u kořene všech ostatních hříchů. V pýše si říkám: „Já vím líp než Bůh, co je pro mě dobré, takže bez ohledu na jeho slovo udělám to, co je nejlepší podle mě!“ V pýše si říkám: „To je ale pitomec! Tohle bych já nikdy nedělal!“ Jenže přitom neznám všechny činitele, které se podílely na tom, že ten člověk jedná tak, jak jedná. Skutečnost je taková, že jsem hříšník právě tak jako on, a že nebýt Boží milosti, mohl bych do nějakého hříchu upadnout také. Pýcha ze mne dělá farizeje, který si stanovuje své vlastní normy a potom každého, kdo jim nevyhovuje, odsuzuje. Pokud tedy chcete biblicky milovat, musíte neustále zavrhovat svou pýchu.

3) Musíme potírat netrpělivost a nesnášenlivost vůči nedokonalostem ostatních.

„Láska je trpělivá, laskavá“ (1. Korintským 13:4). Pavel tyto dvě vlastnosti určitě nezařadil na první místo náhodou, protože obvykle samy stačí na to, aby mne zarazily, když v něčem nejednám s láskou. Manželé, jste trpělivi a laskaví vůči svým manželkám? Tátové, jste trpělivi a laskaví vůči svým dětem? Když začneme být netrpělivi a nesnášenliví vůči nedokonalostem druhých, soudíme je podle vlastních norem, daných naší pýchou. Když se rozčílím a vyjedu na svou ženu nebo děti, nejednám z lásky.

4) Musíme potírat lásku ke světu.

„Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Miluje-li kdo svět, láska Otcova v něm není“ (1. list Janův 2:15). Tento verš neponechává žádný prostor k úniku před jeho důsledky: pokud miluji

svět nebo to, co je ve světě, nemám v sobě Boží lásku! A pokud ve mně není Boží láska, nemůže skrze mne proudit k ostatním.

Do oblasti lásky ke světu patří také záliba v chvále a potlesku světa. Jestliže si libuji v takovémto oslavování, miluji sám sebe, a v důsledku toho nemiluji Boha ani druhé lidi. Pokud miluji to, co je ve světě, budu na tom lpět a nebudu ochoten se toho vzdát kvůli druhým. Abych tedy miloval Boha a ostatní, musím neustále vzdorovat lákadlům, která mi svět strká pod nos.

5) Musíme potírat ducha sektářství.

Bůh se kdovíproč rozhodl spasit lidi, kteří se mnou v některých bodech učení nesouhlasí! Kdyby se mě byl napřed zeptal, řekl bych mu, aby spasil jenom ty, kteří se mnou souhlasí ve všem! Teď mne, prosím, sledujte pozorně: Jelikož biblická láska znamená usilovat o nejvyšší dobro toho druhého a protože pro jeho nejvyšší dobro je zásadní, aby se držel zdravého učení, je správné snažit se pomáhat ostatním věřícím, aby rostli v oddanosti zdravému učení. Pokud ale ve snaze pomoci tomu druhému pochopit a přijmout zdravé učení nejednám citlivě, a způsobím tak mezi námi odcizení, selhal jsem, pokud jde o biblickou lásku k němu. Jeho šance, že přijme mou milovanou pravdu, bude daleko větší, pokud mu bude jasné, že on sám je můj milovaný bratr.

Sám zastávám učení označované nálepkou „kalvinismus“ už od studií, dávno před tím, než jsem si vůbec přečetl jedinou stránku Kalvínových spisů. Uvěřil jsem v Boží svrchované vyvolení tak, že jsem zápasil s devátou kapitolou listu Římanům, dokud mne nepoložila na lopatky. Neměl jsem šanci!

Na semináři byla skupina horlivců, kterým jsem přezdíval „Kroužek Jana Kalvína“. Vždycky v klubu obklíčili nějakou oběť a snažili se ji přesvědčit o doktríně vyvolení. Když jsem šel kolem nich, často jsem vrtěl hlavou a v duchu si říkal: „Tohle *není* ten nejlepší způsob, jak někomu pomoci poznat pravdu.“ Snažili se vyhrát spor, ale učení o Boží svrchované a nezasloužené milosti není něco, čemu uvěříte, protože jste prohráli v debatě. Začnete mu věřit, když vám Bůh otevře oči, takže ho uvidíte v Písmu, a když se v srdci skloníte před Boží velikostí. Uvědomíte si spolu s Pavlem: „Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všecko! Jemu buď sláva na věky. Amen“ (Římanům 11:36).

George Whitefield, velký kazatel evangelia, byl oddaným kalvinistou. John Wesley, jeho přítel ze studií, byl oddaným Arminiánem. Wesley se pokoušel s Whitefieldem o těchto otázkách diskutovat. Whitefield Wesleymu napsal (Kent Hughes: *Hebrews* [Crossway], sv. 2., str. 207; pramen neveden):

Můj ctěný příteli a bratře ... vyslechni dítě, které by ochotně i tvé nohy umývalo. Zapřísahám tě při Božím milosrdenství v Ježíši Kristu, našem Pánu: kéž bys přijal ujištění o mé lásce k tobě... Proč bychom se měli přít, není-li nám nikterak možno druhého přesvědčit? Nezničili bychom tak v konečném důsledku bratrskou lásku a nezbavili bychom se nerozumně té srdečné a sladké jednoty duší, kterou kéž Bůh – modlím se – mezi námi navždy zachová? Jak by se nepřátelé našeho Pána radovali, kdyby nás viděli rozdělené... Ctěný pane, všem nabízejme spasení zdarma v Ježíšově krvi a jakékoli světlo, které nám dal Bůh, zdarma předávejme dalším.

Duch sektářství vyrůstá z pýchy a působí rozkol. Biblická láska se snaží pomoci druhým poznat Boha tak, jak se zjevuje ve svém slově, ale nepůsobí rozkoly kvůli učení, které není životně důležité.

Bibická láska tedy vyžaduje soustředěné úsilí. Vyplývá z veliké Boží lásky k nám a opírá se o skutečnost, že v jeho rdině jsme bratry a sestrami. Bibická láska nepotrvá, pokud nebudeme potírat to, co se jí nečastěji staví do cesty. A konečně:

D Bibická láska se musí rozvíjet.

Celou Bibli lze shrnout do dvou největších příkázání: milovat Boha a milovat ostatní lidi. Chcete-li v těchto směrech dělat pokroky, čtěte ji a studujte ji. Dovolte mi ale zmínit tři věci:

1) Snažte se stále více podobat Ježíši.

Ježíš Kristus je pro nás vzorem toho, jak vypadá Boží láska v lidském životě. Máte-li dojem, že láska je vždycky sladká jako sirup, přečtěte si znovu evangelia! Ježíš vždycky jednal s láskou, ale často přitom mluvil docela tvrdě. Ježíš miloval Petra, když mu řekl: „Jdi mi z cesty, satane!; tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“ (Marek 8:33). Ježíš miloval zákoníky a farizeje, když je nazval plemenem zmjí a varoval je před peklem (Matouš 23:33). Tím nechci říct, že byste měli lidem na potkání říkat, že jsou plemeno zmjí, a tvrdit, že to děláte z lásky! Jenom poukazuji na to, že Ježíšova láska nebyla žádný čajíček a že úplný obraz bibické lásky získáte, když budete studovat jeho život.

2) Snažte se sloužit, ne nechat si sloužit.

„Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Marek 10:45). Toto je základní postoj, který si musíte vypěstovat. Přestaňte se soustředit na sebe a zaměřte se na potřeby druhých. Sluhové obětují své vlastní touhy a čas, aby potěšili své pány. Jste ve své rodině služebníkem své ženy a svých dětí? Chodíte do církve proto, aby naplňovala vaše potřeby, nebo proto, abyste naplňovali potřeby druhých?

3) Snažte se skutečně zajímat o druhé.

Řiďte se zlatým pravidlem: „Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy jednejte s nimi; v tom je celý Zákon, i Proroci“ (Matouš 7:12). Vidíte někoho, kdo je v církvi nový nebo osamělý? Jak byste se v jeho situaci cítili vy? Jak byste chtěli, aby se s vámi zacházelo? Chovejte se k nim také tak! Jednoduché, že ano? A přece nám naše sobectví brání takto jednat.

To první a hlavní je tedy to, abychom se soustředěně snažili milovat ostatní věřící. To ovšem zahrnuje další dva důsledky:

2. Musíme cílevědomě pěstovat pohostinnost (13:2).

„... s láskou přijímejte i ty, kdo přicházejí odjinud – tak někteří, aniž to tušili, měli za hosty anděly.“ Tento příkaz vyplýval ze skutečnosti, že v prvním století byly hostince notoricky nebezpečnými a nemravnými místy. Byly lovišti zlodějů a prostitutek. Křesťané tedy u sebe přijímali věřící na cestách, zejména dělníky evangelia (3. list Janův 1:5-8), i když se s nimi nikdy předtím nesetkali.

Tento obyčej vystavoval křesťany riziku, že jejich pohostinnost bude zneužívána. Už ve druhém století si z křesťanů utahoval satirik Lúkianos, že sponzorují profesionální hokynáře³ a jejich opulentní životní styl. Tento nešvar se stal tak běžným, že raná příručka křesťanského života, zvaná *Didaché*, uvádí v oddílu 11:4-6 (“The Didache”; v: *The Apostolic Fathers*

[Harvard University Press], přel. Kirsopp Lake, sv. 1., str. 327):

Každý apoštol, který k vám přichází, ať je přijat jako Pán, ať se však nezdrží déle než jeden den, nebo je-li toho třeba, také druhý; pokud se ale zdrží tři dny, je to falešný prorok. A když apoštol odchází, ať nepřijímá nic než chléb, dokud nedorazí na místo svého noclehu; pokud ale žádá o peníze, je to falešný prorok.

Tohle samozřejmě *není* inspirované Písmo! Je z toho ale zřejmé, že příkázání o pohostinnosti je třeba poslouchat se zdravým rozumem, který si je vědom padlé lidské přirozenosti. Měli bychom být štedří a ochotní se rozdělit, ale neměli bychom podporovat ničí nezodpovědné návyky!

Autor dodává, že někteří z těch, kdo byli pohostinní k neznámým, „aniž to tušili, měli za hosty anděly“. Má na mysli Abrahama a Lota (1. Mojžíšova 18; 19), kteří přivítali cizí návštěvníky a postarali se o ně jako o rodinu, aniž (zpočátku) tušili, že to jsou dva andělé a Ježíš, který se mu zjevil ještě před svým vtělením. Autor neříká, abychom hostili neznámé lidi v naději, že možná potkáme anděla. Spíš mu jde o to, že často nemáme tušení, „jak velký význam nebo jak dalekosáhlé důsledky může mít prosté poskytnutí pomoci.“ (John MacArthur: *Hebrews* [Moody Press], str. 426.) A jak řekl Ježíš, když sloužíme těm, kdo to potřebují, sloužíme ve skutečnosti jemu samému (Matouš 25:35-40).

3. **Musíme cílevědomě pěstovat pomoc těm, kdo trpí pro víru v Krista (13:3).**

Vězni a trpícími myslí autor ty, kdo trpí proto, že věří v Krista. Nemuví o zločincích, i když i ty bychom měli ve věznicích navštěvovat, abychom jim zvěstovali evangelium. Pamatovat na křesťany, kteří trpí pronásledováním, vyžaduje, abychom mysleli na jejich situaci a aplikovali zlaté pravidlo: Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, kdyby se totéž přihodilo vám? To je smysl poznámky, „vždyť i vás může potkat utrpení“. Autor má na mysli: „Vám se může stát totéž, a proto se k těmto obětem pronásledování chovejte tak, jak byste chtěli, aby se druzí chovali k vám.“ V té době byli vězňové odkázáni na to, že jim jídlo a oblečení přinesou příbuzní a přátelé. Autor říká: „Ať pro vás ‚sejde s očí‘ neznamená ‚sejde s myslí‘. Myslete na ně a starejte se o jejich potřeby.“

V současnosti v naší zemi neprožíváme příliš velké pronásledování, i když i na to může brzy dojít. My můžeme verš 13:3 v praxi uplatnit tak, že budeme pomáhat těm, kdo trpí z jakéhokoli důvodu. Ale po celém světě jsou tisíce věřících, kteří trpí pro víru. Organizace jako Voice of the Martyrs (Hlas mučedníků) a Gospel for Asia (Evangelium pro Asii) zveřejňují řadu příběhů pronásledovaných věřících. To nejmenší, co můžeme udělat, je tyto příběhy číst a modlit se za naše bratry a sestry trpící pro Kristovo jméno. Bůh vám také může položit na srdce, abyste se podíleli na podpoře těch, kdo mohou těmto svatým a jejich rodinám poskytnout pomoc.

Závěr

Ray Stedman vyprávěl, jak byl šokován, když navštívil jistou křesťanku a ta se mu svěřila s tím, co se jí přihodilo večer předtím. Přišla za ní velice rozrušená sousedka a žádala ji o výpomoc, protože momentálně prožívala jakousi krizi. Tato křesťanka pastoru Stedmanovi řekla: „Opravdu nevím, co mám dělat. Přestěhovala jsem se sem proto, abych se od takovýchto lidí dostala pryč, a jestli za mnou bude tahle žena pořád chodit, asi si zase budu muset hledat nové bydlení.“ Stedman si s těžkým srdcem pomyslel: „To tedy není ani trošku

křesťanský postoj!“ (R. Stedman: *What More Can God Say?* [G/L Regal], str. 233.)

Takový postoj naneštěstí není mezi vyznávajícími křesťany ojedinělý! Tato žena promeškala významnou příležitost ke svědectví o Kristu. My se často vyhýbáme příležitostem k tomu, abychom jiným příslušníkům Boží rodiny projevili Kristovu lásku. Proto musíme cílevědomě pěstovat lásku k ostatním věřícím, být pohostinní a pomáhat těm, kdo trpí, a zvláště těm, kdo trpí pro víru.

Otázky k diskuzi

1. Někdo si může říkat: „Jestli musím na lásce pracovat, tak nejde od srdce.“ Jak byste takové uvažování vyvrátili?
2. Jak poznáme, které pravdy stojí za to, abychom se kvůli nim s druhými rozešli, a kvůli kterým pravdám bychom společenství neměli rozbíjet?
3. Jak se může netrpělivý člověk naučit trpělivosti?
4. V čem spočívá rovnováha mezi tím, abychom byli pohostinní i k neznámým, a tím, abychom se nenechali využívat příživníky?

Copyright 2005, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Plným jménem Linus van Pelt, postava kresleného seriálu *Peanuts* od Charlese Monroea Schulze (1922–2000) — pozn. překl.
- ² Zde NBK. — pozn. překl.
- ³ Mínění potulní „kazatelé“ různého druhu. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

SPRÁVNÉ A NESPRÁVNÉ MÍSTO PRO SEX

Židům 13:4

Steven J. Cole

13. února 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

13. února 2005
List Židům, lekce 52.

Správné a nesprávné místo pro sex Židům 13:4

Možná se divíte, proč věnuji celé jedno kázání jedinému verši, ne kterém celkem není nic těžkého k pochopení a se kterým bude většina lidí, kteří chodí do kostela, souhasit. Dovolte, abych to vysvětlil.

Za posledních čtyřicet let se naše společnost obrátila o sto osmdesát stupňů od křesťanského pohledu na manželství a sexuální mravnost, který převládal předtím. Rozvody a sexuálně nemravné chování sice nejsou nic nového, ale kdysi se na ně pohlíželo s nesouhlasem, zatímco věrnost v manželství byla považována za žádoucí. Ale od šedesátých let se naše společnost zbavuje křesťanských norem a otevřeně přijímá „volný“ sex a rychlé rozvody. Začala se prosazovat tolerance vůči homosexualitě, takže dnes je homosexualita široce propagována jako způsob života, který nejenže *nemá* být zavrhován, ale má být přijímán jako normální.

Bylo by naivní domnívat se, že církev je od těchto významných trendů ve společnosti izolována. Francis Schaeffer poznamenal: „Jak se střídají generace, plynou lidé ... s proudem, a jak jdou léta, mravně nemyslitelné se stává myslitelným.“ (F. Schaeffer; v: Erwin Lutzer: *The Truth About Same-Sex Marriage* [Moody Press], str. 57.¹) Je obecně známo, že rozvodovost mezi evangelikálními křesťany není o nic lepší než ve společnosti obecně.

Ani v oblasti sexuální čistoty si evangelikálové nevedou právě nejlépe. Časopis *Leadership*, určený pastorům, si objednal průzkum, aby zjistil, jak časté jsou prohřešky mezi pastory. Vyšlo najevo, že třiatdvacet procent pastorů se v době své služby v místním sboru dopustilo něčeho, co považují z hlediska sexuální čistoty za nepatřičné, s někým mimo své manželství. Dvanáct procent přiznalo, že měli mimomanželský styk. Mezi těmi, kdo nebyli pastory, byla tato čísla dvojnásobná! Dvacet procent pastorů také přiznalo, že nejméně jednou měsíčně sledují média orientovaná na sex, a to bylo ještě před Internetem! (*Leadership* [zima 1988], str. 12-13, 24.) Nepředpokládám, že v následujících letech se situace zlepšila.

Vzhledem k významu zbožných manželství jako základu církve a společnosti je náš text krajně důležitý. Jeho souvislost s předcházejícím kontextem spočívá v tom, že bratrská láska (13:1) musí začínat v rodině, mezi křesťanskými manželi. Aby se biblicky milovali, musí se manželé a manželky chránit sexuální nevěry. V prvním století byla představa, že by se měl sex omezit na manželství, pro mnoho lidí nezvyklá. Muži často měli milenky nebo mohli jít k chrámovým prostitutkám. Výzva k celoživotní věrnosti k jedinému partnerovi šla v tehdejší společnosti radikálně proti duchu doby. V naší dnešní společnosti to platí znovu. Máme příležitost prosvětlovat pro Ježíše Krista temnotu kolem nás mravní čistotou a zbožným manželským životem. Náš text můžeme shrnout takto:

Jelikož Bůh ustanovil manželství a sex v jeho rámci, bude soudit ty, kdo provozují sex mimo rámec manželství.

Než se na tento verš podíváme, všimněme si, že se satan snaží dostat do krajnosti na jedné straně nebo na druhé. Když nás nedokáže dotlačit k sexuální promiskuitě, pokouší nás k askezi. Askeze je představa, že ke zbožnosti vede to, když si odpíráte určité věci, které

Písmo nezakazuje, ať je to jídlo, určité pohodlí nebo sexuální potěšení v manželství. Apoštol Pavel askezi naléhavě zavrhuje v Koloským 2:16-23. V posledním verši tento oddíl uzavírá: „Vydávají se za moudrost jako zvláštní projev zbožnosti, sebeponižování nebo tělesné umrtvování, ale nic neznamenají pro ovládnání vášní.“ V 1. Timoteovi 4:3 varuje před lidmi, kteří lidem zakazují „ženit se a jíst pokrmy, které Bůh stvořil, aby je s děkováním požívali ti, kdo věří a kdo poznali pravdu“. Abychom tedy neupadli do extrémů, potřebujeme biblickou rovnováhu.

1. Manželství – včetně příslušného sexuálního vztahu – má být všem svaté.

Slovo přeložené „ve vážnosti“ (KMS) znamená „vzácný“ či „drahocenný“. Pavel tímto slovem označuje „drahé kamení“ (1. Korintským 3:12). Petr je používá pro Kristovu „převzácnou krev“ (1. list Petřův 1:19) a pro Boží „vzácná a převeliká zaslíbení“ (2. list Petřův 1:4). „Manželské lože“ (KMS) je eufemismus pro manželský sex.

A Manželství bychom měli ctít, protože je Bůh ustanovil při stvoření.

Manželství je úctyhodné či vzácné proto, že je Bůh ustanovil v Edenu, ještě než do světa vstoupil hřích. Předtím prohlásil, že není dobré, aby byl člověk sám (1. Mojžíšova 2:18), a tak pro Adama stvořil Evu. Protože manželství pochází od Boha a poprvé spojilo už prvního muže s první ženou, měli by si ho všichni vážit. Dále si všimněme:

1) Manželství prokazují čest všechny tři osoby Trojice.

Bůh Otec prohlásil manželství za úctyhodné tím, že je v Edenu ustanovil. Bůh Syn prohlásil manželství za úctyhodné tím, že svůj první zázrak učinil na svatbě v Káně Galilejské (Jan 2:1-11). Mimoto se postavil proti uvolněné praxi rozvodů, k níž židovská společnost dospěla, a znovu potvrdil původní Boží záměr pro manželství (Matouš 19:1-9). Bůh Duch svatý prohlásil manželství za úctyhodné tím, že inspiroval apoštola Pavla, aby napsal, že manželství je pozemským obrazem vztahu mezi Kristem a jeho církví (Efezským 5:25-33; srovnej Zjevení 21:9).

2) Manželství hodné úcty, tak jak je ustanovil Bůh, je celoživotní závazek mezi jedním mužem a jednou ženou.

Bůh pro Adama stvořil *jednu ženu*, ne *více žen* a ne jiného *muže*. Ačkoli Bůh ve Starém zákoně *polygamii* toleroval, nenajdeme jediný příklad, kdy by polygamní manželství fungovalo harmonicky. Vždycky z toho byly problémy. Bůh za určitých podmínek toleruje také *rozvod*; rozvod je ale vždy projevem tvrdosti lidského srdce (Matouš 19:8) a Bůh jasně říká, že rozvod nenávidí (Malachiáš 2:16 KR). Pokud jde o *homosexuální* „manželství“, pro to v Bibli neexistuje nejmenší základ, navzdory tomu, že někteří se je takto pokoušejí obhajovat. Homosexualita je v celé Bibli bez rozdílu zavrhována jako hřích (3. Mojžíšova 18:22; Římanům 1:26-27; 1. Korintským 6:9; 1. Timoteovi 1:10).

Je podstatné, abychom uznali, že biblické manželství je *celoživotní závazný vztah* (Malachiáš 2:14). Sexuální spojení má být omezeno rámcem tohoto závazku. Provozovat sex mimo manželství je hřích.

Rád bych uvedl několik způsobů, jak manželství nectíme, a poté několik způsobů, jak manželství můžeme ctít.

B Manželství nectíme, když...

1) ... když pokládáme celibát za něco duchovnějšiho.

Pavel jasně říká, že celibát je zvláštní dar od Boha, který člověku dává schopnost zůstat svobodný a ovládat své sexuální touhy, takže může více času věnovat Pánu. Vzápětí ale uznává, že tento dar nemá každý (1. Korintským 7:1-2, 8-9, 32-35). Jak jsme už viděli, výslovně zavrhuje ty, kdo manželství zakazují (1. Timoteovi 4:3).

Raná církev si ale navzdory Pavlovu varování před těmi, kdo manželství zakazují, vytvořila představu, že žít v celibátu je duchovnějši. Raný církevní otec Órigenés sám sebe vykastroval, aby se zbavil sexuálního pokušení. Augustin, který měl syna s konkubínou, se domníval, že se jí musí vzdát a zasvětit se celibátu, aby mohl následovat Krista. Myslím, že je smutné, že si ji nevezal za ženu. Manželský sex pokládal za nutné zlo, nezbytné k plození potomstva, ne za Boží dar, ze kterého se máme těšit. Představu, že celibát je duchovnějši, dále posiluje požadavek římsko-katolické církve, aby kněží žili v celibátu. Když se Martin Luther s tímto nebiblickým názorem rozešel, oženil se s bývalou jeptiškou a oslavoval požehnání manželské lásky.

2) ... když pokládáme homosexuální „manželství“ za manželství.

K tomu už jsem se sice vyjádřil, ale dovolu mi dodat, že hlásáme-li Boží normy svatosti, neznamená to, že homosexuály nenávidíme. Každý druh hříchu vždycky poškozuje i ty, kteří se ho dopouštějí. Kdybych viděl, jak se někdo slepě žene k útesu nad propastí, znamená láskyplné jednání zařvat: „Stůj!“ Pokud lidi nevarujeme před nebezpečím sexuálního hříchu, nemilujeme je. „Varujte se smilstva!“ napsal Pavel. „Žádný jiný hřích, kterého by se člověk dopustil, netýká se jeho těla; kdo se však dopouští smilstva, hřeší proti vlastnímu tělu“ (1. Korintským 6:18). Pokud nehlásáme Boží normy sexuální čistoty, zneuctíváme Boží instituci manželství a nemilujeme druhé biblickým způsobem.

3) ... když se řídíme příkladem naší společnosti a rozvádíme se bez odpovídající příčiny.

Uvědomuji si, že mnozí křesťané jsou rozvedení, a že kdyby to šlo, posunuli byste hodinové ručičky zpátky a spustu věcí udělali jinak. Nechci zvyšovat váš zármutek a vaši bolest. Musím ale vrátit biblickou normu tam, kam patří. Jako Boží lid musíme jít proti trendu posledních čtyřiceti let. Lidé by měli mít možnost podívat se na křesťanská manželství a žasnout, že jsme zůstali spolu a vyřešili své problémy, protože jsme se k tomu před Bohem zavázali.

4) ... když vstoupíme do manželství s nevěřícím.

Mnozí křesťané nepovažují sňatek s nevěřícím ani za hřích, ačkoli Bůh to nazývá ohavností (Malachiáš 2:11). Pavel vysvětluje, že se nemáme spojovat s nevěřícími a že se smíme vdávat a ženit jenom v Pánu (2. Korintským 6:14; 1. Korintským 7:39). Manželství má být obrazem vztahu Krista a církve, takže uzavřít manželství s nevěřícím tento obraz narušuje. Setkal jsem se s mladými vyznávajícími křesťankami, které mi říkaly, že se modlily ohledně svatby s nevěřícími a že „v tom mají pokoj“. Takový pokoj ale *nikdy* není od Boha, protože Bůh nám nedává pokoj, když zhřešíme. Pokud vstoupíte do takového manželství, ponese te následky jak vy, tak vaše děti.

Pokud už máte nevěřícího manžela či manželku, přikazuje vám Pavel, abyste v tomto

manželství, je-li to možné, setrvali (1. Korintským 7:12-16). Bůh možná ve své milosti dá, že se váš protějšek obrátí. Ale příběhy o tom, jak Bůh přivedl nevěřícího manželského partnera k obrácení nemohou nikdy omlouvat hřích, kterého se dopustíme tím, že do takového nerovného manželství vůbec vstoupíme (Římanům 6:1-2).

5) ... když máme sexuální styky mimo manželský závazek.

Toto je tím hlavním, o co v našem textu jde. Všimněme si, že obě části druhé poloviny verše odpovídají oběma částem první poloviny verše. „Smilníci“ (KMS) (svobodní muži a ženy, kteří žijí pohlavním životem) si neváží instituce manželství. „Cizoložníci“ (KMS) (ženatí muži a vdané ženy, kteří se pohlavně stýkají s někým jiným než se svým manželským protějškem) poskvřňují manželské lože. (NIV z jakéhosi podivného důvodu pořadí výrazů na konci verše obrací a před „the sexually immoral“ přidává „all“,² čímž zamlžuje symetrickou stavbu tohoto verše.) V řečtině sloveso chybí a je třeba je doplnit z kontextu. Některé překlady předpokládají oznamovací způsob („Poctivěť jest ... manželství“).³ Ovšem vzhledem ke všem příkazům v kontextu je pravděpodobně třeba chápat je jako výzvu, jak to činí NASB.⁴

Viděli jsme, že bychom měli mít manželství v úctě, protože protože je Bůh ustanovil při stvoření. Nectíme ho, pokud pokládáme celibát za něco duchovnějšiho, pokud pokládáme homosexuální „manželství“ za manželství, pokud se řídíme příkladem naší společnosti a rozvádíme se bez odpovídající příčiny, pokud vstoupíme do manželství s nevěřícím a pokud máme sexuální styky mimo manželství.

C Manželství ctíme, když...

Tady bychom si mohli projít stejný seznam jako před chvílí a vždycky říct opak: Manželství ctíme a uznáváme, pokud ho pokládáme za stejně duchovně naplňující jako celibát (v závislosti na duchovním obdarování), pokud trváme na tom, že jedinou možností manželství podle Božího plánu je heterosexuální manželství, pokud zachováváme své závazky k manželskému protějšku a problémy řešíme, místo abychom z manželství vycouvali, pokud do manželství vstupujeme pouze s oddaným věřícím, abychom mohli vychovávat své děti v Pánu, a pokud se zdržíme sexuálně nemravného jednání. Na dvě věci bych se ale rád zaměřil:

1) ... když se chráníme před sexuálním hříchem.

Žádný křesťan se do sexuálního hříchu nevrhne schválně, ale podle údajů časopisu *Leadership* (z roku 1988) bylo mezi předplatiteli časopisu *Christianity Today*, kteří nejsou pastory, čtyřicet pět procent těch, kteří uvedli, že se dopustili něčeho, co z hlediska sexuální čistoty nepovažovali za správné, dvacet tři procenta těch, kteří odpověděli, že měli pohlavní styk mimo manželství, a dvacet osm procent těch, kteří řekli, že měli jiný druh sexuálního styku mimo manželství (tamtéž, str. 12). Je zřejmé, že toto je významná oblast, kde to satan věřícím natírá! Nestačí tu sedět a souhlasit s Božími normami sexuální čistoty. Potřebujeme strategii, jak se před upadnutím do sexuálního hříchu chránit.

Hlavním prvkem této strategie je *vytrvale každodenně chodit s Kristem a udržovat blízký vztah s partnerem*. Pokud se od Pána vzdalujeme a netrávíme soustavně čas nad jeho slovem a v modlitbě, vystavujeme se pokušení. Pokud se vzdalujeme od svého partnera, jsme pokušení přístupnější. Ve zmiňovaném průzkumu uvedlo sedmdesát osm procent pastorů, kteří mravně selhali, že jedním z hlavních činitelů pro ně byla fyzická a citová přitažlivost; pro čtyřicet

jedno procento to byla nespokojenost v manželství.

Jak jsem mnohokrát zdůrazňoval, všechny hříchy začínají v mysli. To znamená, že chceme-li se chránit před sexuálním hříchem, *musíme ho rozeznat a odvracet se od něj, jakmile nám přijde na mysl*. Ježíš nám to vykreslil v barvách, když řekl (Matouš 5:27-30):

Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‚Nezcizoložíš.‘ Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci. Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrví je a odhod' pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden ze tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. A jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji a odhod' pryč, neboť je pro tebe lépe aby zahynul jeden ze tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla.

Ježíš neměl na mysli doslova se zmrzačit, ale chtěl zdůraznit závažnost chůce na úrovni myšlenek. Pokud se ho nezbavíte, říká Ježíš, skončíte v pekle! Chcete-li Ježíšova slova poslouchat, musíte se vyhýbat sledování televizních pořadů, filmů a videokazet, které vás k chůci pokoušejí. Najděte způsoby, jak se zaštitit proti pornografii na Internetu. Skládejte úcty před jiným bratrem v Kristu.

Před sexuálním hříchem se dále můžeme chránit tak, že se budeme *učit nazpaměť Písmo, které proměňuje naši mysl*. „Jak si mladík udrží svou stezku čistou? Musí se vždy držet tvého slova. ... Tvou řeč uchovávám v srdci, nechci proti tobě hřešit“ (Žalm 119:9-11).

Další prvek strategie je *postavit kolem svého manželství plot*. Když navštívíte Grand Canyon a nechcete spadnout dolů, zůstaňte buď za zábradlím, nebo tam, kde zábradlí není, nechodte až na kraj. Postavit plot kolem svého manželství znamená nepěstovat blízká přátelství s osobami opačného pohlaví. Takové vztahy obvykle začínají docela nevinně. „Můžeme spolu mluvit prostě jako bratr a sestra.“ Pozor na to! Pokud jako ženatý muž či vdaná žena zjistíte, že vás přitahuje osoba opačného pohlaví, zabraňte dalším kontaktům a vyhýbejte se každé situaci, která by vás mohla vést do pokušení. Nepřibližujte se k okraji!

Dovolte mi uvést ještě jeden způsob, jak ctít manželství, naznačený v našem textu:

2) ... když se těšíme z manželského vztahu v jeho úplnosti, včetně tělesného styku. „Manželské lože“ (KMS) označuje sex v manželství a ten není poskvrněný. D. H. Field píše: „Z historie církve je patrný mnohem méně vstřícný postoj k sexualitě, než jaký k ní zaujímá Bible.“ Dále se zabývá raným vlivem asketických ideálů. Potom dodává: „Až na velmi málo výjimek odsuzovali patrističtí a středověcí pisatelé smyslovou rozkoš tělesného styku jako hřích. Také jejich postoj k manželství byl přinejlepším ambivalentní.“ (D. H. Field: *The New Dictionary of Theology* [IVP], ed. Sinclair Ferguson, David Wright, J. I. Packer, str. 638.)

Bible ale rozkoš sexuálního vztahu v manželství, jak pro muže, tak pro ženu, uznává. Šalomoun vybízí svého syna, aby se vždy nechal opájet jejími řadry a aby se kochal její láskou (Příslaví 5:19). Šalomounova Píseň písní opěvuje radosti, které manželský sex dává oběma partnerům. Pavel říká manželům i manželkám, že jejich tělo nepatří jim, ale jejich protějškům a že jsou povinni naplňovat sexuální potřeby toho druhého, aby nedocházelo ke smilstvu (1. Korintským 7:2-5). Sára používá pro sexuální vztah se svým manželem pojem rozkoš (1. Mojžíšova 18:12).

Manželský sex je bezprostředně svázán se vztahem mezi manželi. Tak nás Bůh stvořil. Základem potěšení ze sexuální stránky vztahu musí být vzájemná citlivost, péče a úcta. Zdůrazňuji ale to, co říká Pavel, totiž že je to Bohem stanovená prevence proti sexuálnímu hříchu (1. Korintským 7:2). Kdysi jsem jako pastor pomáhal jednomu manželskému páru, kde

se muž dopustil cizoložství. Neměli se ženou sexuální styk přes deset let, a ona měla dojem, že je všechno v nejlepším pořádku! Jeho to opravdu štvalo, ale nic neřekl. Když se k němu začala mile chovat jedna žena ze sousedství, padl. Je smutné, že se nakonec rozvedli. Tomu všemu se mohli vyhnout, kdyby se řídili jasným učením Písma: „Neodpírejte se jeden druhému...“ (1. Korintským 7:5).

Náš text důrazně varuje:

2. **Bůh bude soudit ty, kdo v oblasti sexu jednají nemravně.**

Také jiné oddíly Písma jasně vyhláší toto varování:

1. Korintským 6:9-10: Což nevíte, že nespravedliví nebudou mít účast v Božím království? Nemylte se: Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani nemravníci, ani zvrácení, ani zloději, ani lakomci, opilci, utrhači, lupiči nebudou mít účast v Božím království.

Efezským 5:5-6: Dobře si pamatujte, že žádný smilník, prostopášník ani lakomec, jehož bohem jsou peníze, nemá podíl v království Kristovu a Božím. Nenechte se od nikoho svést prázdnými slovy, aby vás nestihl Boží hněv jako ty, kdo ho neposlouchají.

Zjevení 21:8: Avšak zbabělci, nevěrní, nečistí, vrahové, cizoložníci, zaklínači, modláři a všichni lháři najdou svůj úděl v jezeře, kde hoří oheň a síra. To je ta druhá smrt.

Stejně varování najdeme i v mnoha dalších textech (Matouš 5:27-30; Galatským 5:19-21; Koloským 3:5; 1. Tesalonickým 4:3-7; Zjevení 22:15). Věřící sice nemusí mít strach z Božího věčného soudu, ale Písmo jasně říká, že pokud *se z návyku dopouštíte* sexuálně nemravného jednání, možná nejste skutečnými křesťany (1. list Janův 3:7-10). Pokud jste doopravdy křesťany, Bůh vás bude přísně vychovávat, dopustíte-li se sexuálního hříchu (Židům 12:5-11).

Ačkoliv nám Bůh hříchy odpouští, když činíme pokání, neznamená to nutně, že odstraní jejich následky (viz Davidův případ ve 2. Samuelově 12:10-14). On vám sice váš hřích odpustí, ale třeba jste se při něm nakazili pohlavně přenosnou chorobou, která může být nevyléčitelná, nebo dokonce smrtelná. Někteří namítnou: „Ale jsme přece pod milostí!“ Ale právě list, který byl napsán především proto, aby objasnil Boží milost, varuje: „Nemylte se, Bohu se nikdo nebude vysmívat. Co člověk zaseje, to také sklídí. Kdo zasévá pro své tělo, z těla sklídí zkázu; kdo zasévá pro Ducha, z Ducha sklídí život věčný“ (Galatským 6:7-8 KMS). Rád bych ale uzavřel touto dobrou zprávou:

3. **Těm, kdo se ze svého hříchu kají a spoléhají na Kristovu krev, Bůh odpustí.**

Vzápětí po varování před Božím soudem nad sexuálními hříchy dodává Pavel tato úžasná slova: „A to jste někteří byli. Dali jste se však obmýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu Pána Ježíše Krista a Duchem našeho Boha“ (1. Korintským 6:11). Ani homosexualita, ani cizoložství, ani žádná sexuální zvrácenost nejsou mimo dosah Boží milosti a odpuštění. Jak slibuje 1. list Janův 1:9: „Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti.“ Pavel sám sebe nazývá prvním mezi hříšníky, a přesto došel u kříže milosrdenství (1. Timoteovi 1:15-16). Pokud se odvrátíte od svého hříchu a spolehnete se na Ježíše Krista, můžete poznat Boží odpuštění a jeho dar věčného života.

Závěr

Komik George Burns říkával, že pamatuje doby, kdy byl vzduch čistý a sex špinavý. Biblicky řečeno nebyl sex v kontextu, který pro něj Bůh určil, špinavý nikdy: v celoživotním závazném manželství mezi jedním mužem a jednou ženou. To je správné místo pro sex. Nesprávné místo pro sex je mimo takovýto manželský svazek – potom je předmětem Božího soudu.

Je-li Boží slovo pravdivé, žije naše společnost v mravní temnotě. Ale tam, kde je tma nejčernější, září světlo nejjasněji. Budeme-li dodržovat Boží normy mravní čistoty, použije nás, abychom tento temný svět prozářili dobrou zprávou o Božím odpuštění a řekvaivým zjištěním, že v manželství, jak je ustanovil Bůh, je sex čistý.

Otázky k diskuzi

1. Jak můžeme dávat homosexuálům najevo, že je Bůh miluje, a zároveň, že se hněvá kvůli jejich hříchu? Začali byste láskou nebo hněvem?
2. Uvěďte další způsoby (kromě těch, které byly zmíněny v kázání), jak může křesťan plánovitě předcházet tomu, aby upadl do sexuálního hříchu?
3. Může být pravý věřící na sexuálním hříchu „závislý“ (biblicky řečeno sexuálním hříchem *zotročeny*)? (Matouš 5:27-30; Římanům 6:17-18; 1. list Janův 3:7-10.)
4. Jakou pastýřskou radu byste dali svobodnému člověku, který by rád vstoupil do manželství, ale nemůže najít vhodného partnera?

Copyright 2005, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Původně Francis Schaeffer, C. Everett Koop: *Whatever Happened to the Human Race?* [Old Tappan, New Jersey: Fleming H. Revell Company, 1979], str. 16 (v revidovaném vydání [Wheaton, Ill.: Crossway Books, 1983] str. 2). — pozn. překl.
- ² NIV (*New International Version*), anglický překlad Bible, zde překládá: "... God will judge the adulterer and all the sexually immoral." („... Bůh bude soudit cizoložníka i každého, kdo se dopouští sexuální nemravnosti.“) V ČEP by s podobnou změnou tent verš zněl: „... nevěrné a vůbec všechny neřestné bude soudit Bůh.“ — pozn. překl.
- ³ Takto KR; původně KJV: "Marriage is honorable..." — pozn. překl.
- ⁴ NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition* © The Lockman Foundation): anglický překlad Bible, který autor převážně používá. V češtině volí shodné řešení ČEP, KMS a NBK. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

PĚSTOVAT SPOKOJENOST

Židům 13:5-6

Steven J. Cole

20. února 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

20. února 2005
List Židům, lekce 53.

Pěstovat spokojenost Židům 13:5-6

Jeden Žid kdesi v Maďarsku přišel za svým rabínem a stěžoval si: „Život je nesnesitelný. V jednom pokoji nás bydlí devět! Co mám dělat?“ „Vezmi kozla a nastěhuj do pokoje k vám,“ odpověděl rabín. Muž na něj nevěřícně zíral, ale rabín trval na svém: „Udělej, co říkám, a přijď za týden.“

O týden později se muž vrátil ještě zničenější než předtím. „Už to nemůžeme vydržet,“ řekl rabínovi. „Ten kozel je prostě příšerný.“ „Jdi domů,“ řekl rabín, „vystěhuj kozla, a přijď za týden.“ Za týden se muž vrátil a celý rozzářený volal: „Život je báječný! Užíváme si každou minutu, teď když tam není ten kozel — jenom nás devět.“ (*Reader's Digest* [12/81].) Spokojenost je spíš záležitost našeho pohledu než naší situace, že ano?

Ale ani mezi Božím lidem není skutečná spokojenost obvyklá. Puritán Jeremiah Burroughs to vystihl, když jednu svou knihu nazval *The Rare Jewel of Christian Contentment* (Vzácný klenot křesťanské spokojenosti). Všiml si toho i filosof Immanuel Kant, když poznamenal: „Dejte člověku všechno, co chce, a v tu chvíli všechno přestane být všechno.“ (Richard Swenson, *Margin* [NavPress], str. 190.)

Ačkoli je spokojenost tak výjimečná, není to jen něco, co věřícím prostě sluší. Slovesný tvar zde nepřímou zahrnuje příkaz: „... [buďte] spokojeni s tím, co máte...“ (KMS).¹ Žehrat na okolnosti znamená zpochybňovat lásku a dobrotu našeho nebeského Otce. Nespokojenost naznačuje, že nám nezajistil všechno, co potřebujeme. Nespokojenost byla hříchem Izraelců na poušti. Bůh je právě zázračně vysvobodil z egyptského otroctví a zázračně se postaral o jejich potřeby, a přesto si stěžovali na své těžkosti a vyhrožovali, že se vrátí do Egypta.

Výzva našeho textu možná navazuje na to, co autor řekl v 10:34, kde adresátům připomínal, jak v dřívějších dnech (10:32) s radostí snášeli i to, že byli připraveni o majetek, protože věděli, že mají bohatství lepší a trvalé. Nyní ale potřebovali vytrvalost (10:36). Možná že je potom, co byli protiprávně připraveni o majetek, přepadly obavy. Někteří z nich se nyní upnuli na to, aby za každou cenu získali své vlastnictví zpátky. Jenže usilování o hmotné zajištění se snadno změnilo v lásku k němu. A láska k penězům či věcem (13:5) je v rozporu s láskou k bratrům (13:1). Autor je tedy vyzývá, aby byli spokojeni a ukazuje jim, jak pěstovat tento vzácný, ačkoli nezbytný, křesťanský klenot.

**Kdo chce v životě pěstovat spokojenost, musí z něj vykořeňovat plevel chamtivosti
a postavit ho na základ, jímž je Bůh a jeho zaslíbení.**

1. Spokojenost musíme pěstovat.

Podobně jako nádherná zahrada ani spokojenost nevyroste bez cílevědomého záměru a úsilí. Apoštol Pavel napsal z vězení: „... naučil jsem se být spokojen s tím, co mám“ (Filipským 4:11). Jestliže se spokojenosti musel učit Pavel, co teprve my?

Co je křesťanská spokojenost? Jeremy Burroughs ji definuje jako „ono sladké, laskavé a tiché niterné rozpoložení ducha, který se svobodně a s potěšením podřizuje Božímu

moudrému a otcovskému řízení za každých okolností“ (J. Burroughs; v: Swenson, str. 200). John Owen napsal: „... spokojenost je laskavé rozpoložení či uzpůsobení myslí, tiché a vyrovnané; prosté [1] stěžování ... na řízení Boží prozřetelnosti ve věci našich vnějších potřeb; [2] vši závisti vůči příznivější situaci jiných; [3] obav a úzkostlivé péče o budoucí zajištění; a [4] přání či plánů ohledně věcí, jaké by nám mohlo zajistit větší bohatství než to, které máme.“ (J. Owen: *An Exposition of Hebrews* [The National Foundation for Christian Education], str. 411-412.) Abychom si vypěstovali a zachovali spokojenost, musíme si uvědomit, že:

A Svět soustavně usiluje o naši nespokojenost.

Všechna reklama, ať v televizi, na billboardech nebo v katalogích, je určena k tomu, abyste si říkali: „*Tohle* potřebuju ke štěstí!“ V jednom pořadu televize PBS bylo uvedeno, že než průměrný Američan dosáhne dvaceti let, uvidí milión reklamních šotů. (Randy Alcorn: *The Treasure Principle* [Multnomah Publishers], str. 50.) Nevím, jak na to číslo přišli, ale pokud začnete hned od narození, znamená to v průměru stotřicet sedm reklam denně! Dokonce i zlomek tohoto množství na nás musí zanechat stopu! Takže se musíme bránit vlivu světa, aby nás nestrhl jeho dravý proud.

Než půjdeme dál, měli bychom věnovat pozornost otázce, kterou text vyvolává: „Je špatné snažit se svou situaci zlepšit a poctivou prací zvýšit své příjmy?“ Opačná otázka by mohla znít: „Měli bychom svou finanční situaci a hmotné potřeby nebrat na vědomí?“ Máme životem prostě bezcílně proplouvat a žít z ruky do úst?

Stejně jako v případě mnoha jiných biblických principů, i zde musíme zachovávat rovnováhu tím, že budeme pravdy, které si zdánlivě odporují, udržovat v určitém napětí. Bible na jednu stranu zavrhuje lenost a vyzývá nás k tvrdé práci, abychom sobě i své rodině zajistili to, co potřebujeme (Příslaví 10:4-5; 24:30-34). Pavel říká tato silná slova: „Kdo se nestará o své blízké a zvláště o členy rodiny, zapřel víru a je horší než nevěřící“ (1. Timoteovi 5:8). Tesalonickým připomíná svůj vlastní příklad, jak pilně pracoval, aby se postaral o své potřeby (2. Tesalonickým 3:7-12). Ve verši 3:10 jim přikázal: „Kdo nechce pracovat, ať nejí!“

Bible také příznivě hodnotí bohatství jako projev Božího požehnání (Žalm 112:3; Příslaví 10:22). Prikazuje nám, abychom zodpovědně spravovali peníze a majetek, který nám Bůh svěřil, a abychom předvídavě a ukázněně zabezpečovali očekávané potřeby v budoucnosti (Příslaví 6:6-11; 13:22; 15:6; 21:5, 20; 27:23-27).

Na druhou stranu nás Bible varuje před úskalími bohatství (Příslaví 11:4, 28; 30:8-9). Ježíš své učedníky šokoval prhášním: „Amen, pravím vám, že bohatý těžko vejde do království nebeského“ (Matouš 19:23). Pavel varoval: „Kdo chce být bohatý, upadá do osidel pokušení a do mnoha nerozumných a škodlivých tužeb, které strhují lidi do zkázy a záhuby. Kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení“ (1. Timoteovi 6:9-10).

Zatímco zachováváme napětí mezi těmito pravdami, zásadní věcí je *motiv*, proč usilujeme o zlepšení své finanční situace. Snaha uspokojit oprávněné osobní či rodinné potřeby, abyste se nestali zátěží pro církve či pro společnost, je správné. Chtít více peněz, abyste mohli více dávat, je také dobré (2. Korinským 9:8; Efezským 4:28).

Pokud ale sklouznete k tomu, že se ohledně svých přítomných či budoucích jistot budete spoléhat spíš na bohatství než na Hospodina, jste na špatné cestě (Příslaví 11:28; Jeremjáš 17:5-6). Pokud si ukládáte poklady na zemi, a ne v nebi, o všechno přijdete (Matouš 6:19-34).

Pokud žijete v dostatku, ale nepomáháte chudým, pácháte hřích sodomských (Ezechiel 16:49). Pokud hledáte spokojenost v penězích nebo ve věcech místo v samotné Bohu, odejdete s prázdnou (1. Timoteovi 6:5-10). Takže dávejte pozor, abyste se nedali oklamat.

B Spokojenost neporoste bez soustavné pěstitelské péče.

Dnes jste možná v Pánu spokojeni, ale už zítra můžete být pokoušeni k chamtivosti nebo k závisti. Postoje spokojenosti i chamtivosti vycházejí z mysli. Chcete-li pěstovat spokojenost, musíte střežit svůj myšlenkový život a soustavně pracovat na tom, abyste získali biblický pohled na život, hmotný majetek a na věčnost. Musíte se vyhybat tomu, abyste se porovnávali s druhými, s vědomím, že Bůh je svrchovaný a že má s různými lidmi různé záměry. Možná ví, že kdyby vám svěřil více peněz, přestali byste se na něj spoléhat, a to by vás duchovně zničilo.

Chcete-li si tedy vypěstovat spokojenost a správně o ni pečovat, musíte se denně sklánět před Boží svrchovaností, spoléhat se, že se postará o všechny vaše potřeby, a stále mít na zřeteli věčnost. Oblíbený Žalm 23 líčí postoj spokojené ovce, která se těší z péče Dobrého Pastýře. Rozjímejte o něm, dokud se nestane vašim postojem.

Náš text ale uznává, že zahrada spokojenosti neroste bez plevele. Proto...

2. Chceme-li pěstovat spokojenost, musíme stále vykořeňovat plevel chamtivosti.

„Žijte bez lásky k penězům...“ (KMS). Toto není jediné místo, kde je v jednom kontextu řeč jak o chamtivosti, tak o sexuální nemravnosti (Římanům 1:26-29; 1. Korintským 5:10-11; Efezským 4:19; 5:3-5; Koloským 3:5; 1. Tesalonickým 4:3-6; 2. list Petrův 2:14). Bible hodnotí chamtivost jako strašný hřích, který je v podstatě modlářstvím (Efezským 5:5; Koloským 3:5). Chamtivosti podlehl Bileám (2. list Petrův 2:15), Akán (Jozue 7:1, 20-21), Elišův služebník Géchazí (2. Královská 5:20-27), bohatý mladík (Matouš 19:16-22), Jidáš Iškariotský (Jan 12:6), Ananiáš a Safira (Skutky 5:1-10) i Félix (Skutky 24:26).

Ježíš zmiňuje „starosti, majetek a rozkoše života“ jako ono trní, které zadusí slovo, aby nepřineslo úrodu (Lukáš 8:14). Varoval: „Mějte se na pozoru před každou chamtivostí, neboť i když člověk má nadbytek, není jeho život zajištěn tím, co má“ (Lukáš 12:15). Poté vyprávěl podobenství o hloupém boháči, který si chtěl pro své bohatství postavit větší stodoly, ale téže noci zemřel (Lukáš 12:16-21), a uzavřel je slovy: „Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady a není bohatý před Bohem.“

Chamtivost čili láska k penězům je tedy nebezpečný plevel, který se neustále objevuje v životě každého z nás. Jeden den ho vytrhnete a druhý den je tady zas. Pokud nebudete neustále pilně plít, Boží spokojenost nepoznáte. Zde jsou čtyři způsoby, jak nenechat zahradu docela zarůst:

A Chceme-li vykořenit plevel chamtivosti, musíme uznat, že Bohu patří všechno, co máme.

Žalm 24:1 tvrdí: „Hospodinova je země se vším, co je na ní...“ Pavel klade řečnickou otázku: „Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého...? Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zapláceno výkupné“ (1. Korintským 6:19-20). Ježíš často vyprávěl podobenství, ve kterých Bůh vystupuje jako majitel a my jako jeho správci či služebníci pověřeni dozorem (Matouš 25:14-30). Majitel nám v této roli svěřuje zdroje, pomocí nichž máme dosáhnout zisku *pro jeho záměry*. Nechává nás, abychom z nich v rozumné výši čerpali mzdu, ale plýtvat

majitelovým jměním na nerozvážné pořizování věcí pro své vlastní použití znamená být nezodpovědným správcem. Pokud to děláme, zapomínáme, že nám podnik nepatří. Jenom v něm pracujeme a spravujeme ho pro majitele. Jednoho dne se přijde podívat na naše účetnictví, aby zjistil, jestli jsme z jeho investic dosáhli výtěžku.

Abychom vykořenili plevel chamtivosti a získali Boží pohled na majetek a peníze, složme mu to všechno k nohám, protože mu to po právu patří. Vy to pro něj spravujete a staráte se o to, ale pokud si cokoli z toho vezme, je to jeho věc. Vím, že je bolestné utrpět finanční ztrátu nebo být okraden o majetek. Ale není to tolik bolestné, když můžete říct: „Pane, ukradli *Tvůj* majetek!“

B Chceme-li vykořenit plevel chamtivosti, musíme si ukládat poklady tam, kde chceme, aby bylo naše srdce.

Ježíš jasně učil: „Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce“ (Matouš 6:21). Znáte to ze zkušenosti. Možná jste investovali do akcií, například AT&T. Otevřete noviny a vidíte, že nějaký jiný telekomunikační gigant právě AT&T koupil. Řeknete si „no jo“ a otočíte stránku? Kdepak, důkladně si ten článek prostudujete, abyste zjistili, jestli vaše akcie půjdou nahoru nebo dolů. Možná si ještě přečtete, jak to vidí *Wall Street Journal*, a třeba zavoláte svému makléři. Proč? Protože vaše srdce šlo za vaším pokladem do AT&T.

Jestli chcete, aby vaše srdce bylo u Božích věcí, investujte své poklady tam. Když podporujete misionáře v Číně a pak se dočtete o zákroku čínské vlády proti tamním křesťanům, bude vám ležet na srdci modlitba za tohoto misionáře a tuto zemi. Možná se s ním spojíte, abyste se dozvěděli, co se děje. Vaše srdce je s ním, protože jste tam investovali svůj poklad.

C Chceme-li vykořenit plevel chamtivosti, musíme žít s vědomím věčnosti.

Chamtivost je vždycky krátkozraká a soustředuje se jenom na tento život. Představte si někoho na smrtelné posteli a nabídněte mu milión dolarů. Ponecháme-li stranou to, že je může zanechat svým dědicům, nebudou mu ty peníze k ničemu. Smrt není jen zaručený tip – je to tutovka! A necháte tu *všechno*. Povídali si tuhle dva o jednom zámožném člověku, který právě umřel. Jeden se ptá: „Kolik tu toho po něm zůstalo?“ Druhý opáčí: „Všechno!“ Nikdo ještě neviděl pohřební vůz se stěhovací přívěsem!

Nemůžete si to vzít s sebou, ale můžete to poslat napřed na účet u Nebeské královské banky. O ukládání pokladů v nebi mluví Ježíš i Pavel (Matouš 6:19; 1. Timoteovi 6:17-19). Ježíš vyprávěl podobenství o nepoctivém správci (Lukáš 16:1-8), který věděl že dostane vyhazov. A tak rychle využil toho, co měl, aby si udělal přátele pro budoucnost. Ježíš z toho vyvodil ponaučení: „Já vám pravím: I nespravedlivým mamonem si můžete získat přátele; až majetek pomine, budete přijati do věčných příbytků“ (16:9). Neřekl „*pokud* majetek pomine“, ale „*až* majetek pomine“. Ve smrti pro nás peníze *přestanou* existovat. Ježíš nám říká, abychom si nyní získávali nespravedlivými penězi přátele pro věčnost. Použijte peníze, které nepochybně pominou, jako investici do něčeho, co nepochybně přetrvává: totiž k přivádění lidí do nebe.

D Chceme-li vykořenit plevel chamtivosti, musíme si vytknout za cíl víc dávat, ne víc hromadit.

Dávání je Boží sérum proti jedu chamtivosti. Když ale dostaneme více peněz, všichni jsme v pokušení nechat si je nebo je utratit sami. Bůh vám může seslat více peněz, aby vám pomohl získat určité věci, které vám usnadní život. Jako milující Otec neodpírá svým dětem dobré věci. Ale také vám může seslat více peněz, abyste je předali dál a pomohli tak naplnit jeho záměry. Pokud předpokládáte, že je máte všechny využít pro sebe, možná je užíváte špatně.

Jak často učím, desátky (desetina příjmu) *nejsou* Boží norma pro dávání v novozákonní době. To může být dobré jako relativně *nízká* částka pro začátek, ale novozákonní norma je „podle možnosti“ (1. Korintským 16:2 KR) – podle toho, jak nám Bůh požehnal. Nezapomeňte, že mu patří *všechno*, ne jenom deset procent! Pavel v souvislosti s výzvou k dávání napsal: „Bůh má moc zahrnout vás všemi dary své milosti, abyste vždycky měli dostatek všeho, co potřebujete, a ještě vám přebývalo *na každou novou hračku*“ (2. Korintským 9:8). Ne ne, *takhle* to neřekl! Řekl: „pro každé *dobré dílo*“! Když vám Bůh dává víc než dostatek a vaše potřeby jsou naplněny, zvažte s modlitbou, jak můžete ze svého přebytku přispět na Boží dílo.

George Muller, který sám závisel na podpoře Božího lidu, žil velmi prostě a zbytek odevzdával Bohu. Mnoho let podporoval téměř celý, ne-li úplně celý tým třiatřiceti misionářů China Inland Mission (Čínská vnitrozemská misie)! (Roger Steer: *George Muller: Delighted in God* [Harold Shaw Publishers], str. 224.) V roce 1874, který byl typický, žil z osmi procent svého příjmu a devadesát dvě procenta dával na Boží dílo. (A. T. Pierson: *George Muller of Bristol* [Revell], str. 183, 338.) Muller se mohl stát bohatým člověkem a žít si v luxusu. Místo toho se rozhodl žít prostým životem a ukládat si poklady v nebi. Dávání je Boží způsob, jak ze života vyplít chamtivost.

Spokojenost musíme pěstovat, a proto musíme stále vykořeňovat plevel chamtivosti. Jak k tomu ale získat motivaci?

3. **Chceme-li pěstovat spokojenost, musíme svůj život postavit na základ, jímž je Bůh a jeho zaslíbení.**

„Vždyť Bůh řekl: ‚Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu.‘ Proto smíme říkat s důvěrou: ‚Pán při mně stojí, nebudu se bát. Co mi může udělat člověk?‘“ První citát ve Starém zákoně v této podobě doslova nenajdeme, ale podobných míst je tam dost (5. Mojžíšova 31:6, 8; Jozue 1:5; 1. Paralipomenon 28:20; Izajáš 41:10-13²). Autor je možná shrnul všechny dohromady. Druhý citát pochází ze Žalmu 118:6. Tyto verše by snadno vydaly na další kázání, proto si jen krátce povšimněme, že:

A Spokojenost v životě roste, když je jeho základem Bůh, a ne něco, co bychom od něj chtěli.

Pokud Boha „používáte“ jako prostředek k získání toho, co chcete, nebudete nikdy spokojeni, protože věci naše srdce nikdy neuspokojí. Dostanete to, o čem jste si mysleli, že vás to učiní šťastnými, ale třept té věci se vám brzy omrzí a začnete hledat něco jiného. Naše srdce dokáže uspokojit jenom Bůh. Izraelci se na poušti náruživě dožadovali masa. Bůh jim maso poslal, ale stihl je úbytky na duši (Žalm 106:15 JB³). Ráchel řekla Jákobovi: „Dej mi syny! Nedáš-li, umřu“ (1. Mojžíšova 30:1). Bůh jí syny dal, ale při porodu druhého syna zemřela.⁴

V kontrastu k tomu píše autor Žalmu 73, jak nejprve svévolníkům záviděl jejich blahobyt, dokud se na věci nepodíval z hlediska věčnosti a neuvědomil si, že svévolníky bude

Bůh soudit, zatímco on přijde do nebe. Ve verších 73:25-26 pak volá: „Koho bych měl na nebesích? A na zemi v nikom kromě tebe nemám zalíbení. Ač mé tělo i mé srdce chřadne, Bůh bude navěky skála mého srdce a můj podíl.“ Správně! Postavte svůj život na Bohu samotném a vaše duše najde spokojenost. David se skrýval v nehostinné poušti před nepřáteli, kteří mu usilovali o život. Protože ale hledal Boha, napsal: „Má duše se sytí nejtučnější stravou, moje rty plesají, má ústa zpívají chválu“ (Žalm 63:6).

B Spokojenost v životě roste, když jsou jeho základem bezpečné Boží sliby.

„... *on sám* řekl...“ (KMS)! Nejsou to vrtkavé sliby lidí, kteří to mohou myslet dobře, ale často selhávají. Jsou to sliby živého Boha, který svým slovem přivedl vesmír z nebytí k bytí a který neselehává nikdy! Autor uvádí dva z jeho slibů:

1) Postavme svůj život na Boží slib, že nás nikdy neopustí a nezřekne se nás. Naše překlady nečiní zadost řeckému originálu, který tento slib zdůrazňuje pěti záporů.⁵ Snad nejlépe to v angličtině podává hymnus „How Firm a Foundation“:

*The soul that on Jesus hath leaned for repose,
I will not, I will not, desert to his foes;
That soul, though all hell should endeavor to shake,
I'll never, no never, no never forsake!*⁶

Bůh své děti nezvratně ujišťuje, že je za žádných okolností, nikdy a nikde neopustí. I když jeho svatí zakoušejí strašlivé pronásledování nebo mučednickou smrt, on je při tom s nimi a právě tou zkouškou je přivádí k sobě, aby strávili celou věčnost s ním. Tato potěšující pravda nám umožňuje zůstat za spokojeni všech okolností. Peníze, zdraví i své milované můžeme ztratit, ale Bůh s námi zůstává! Bůh je všechno, co potřebujeme ke spokojenosti!

2) Postavme svůj život na Boží slib, že stojí při nás.

Adresátům Listu Židům hrozilo pronásledování, což je strašná věc. Autor ale s odvoláním na Žalm 118:6 zdůrazňuje: pokud při vás stojí Bůh, co vám mohou udělat lidé? Kdybyste mluvili ze strachu, mohli byste říct: „Lidé mě mohou připravit o všechno pozemský majetek! Mohou mě nebo mé blízké mučit nebo dokonce zabít!“ To je pravda, ale nikdo vám nemůže vzít Pána ani jeho nebeské bohatství, a to je to, na čem opravdu záleží. Jak to řekl Martin Luther („Je pevným hradem Pán Bůh náš“): „I když nám statek, čest, život dáti jest, s tím se smíříme, v nich prospěch nezříme, nás čeká v nebesích Pán.“⁷

Závěr

Henry Kissinger poznamenal: „Pro Američany tragédie většinou znamená něco strašně moc chtít a nedostat to. Mnoho lidí i celých národů se ze svých soukromých životů a ze své historické zkušenosti muselo poučit, že snad nejhorší podobou tragédie je něco strašně chtít, dostat to a zjistit, že je to prázdné.“ (H. Kissinger; v: Swenson, str. 196.)

Takže kde začít, když chcete pěstovat spokojenost, která nikdy nezklame? Člověk musí začít z toho správného konce. A. W. Tozer to řekl správně: „Člověk, jehož pokladem je Bůh, má v něm jediném všechno.“ (A. W. Tozer: *The Pursuit of God* [Christian Publications], str. 20.) Jeden puritán se kdysi usadil za stůl a zjistil, že má k jídlu jen kousek chleba a trochu vody. „Cože?“ zvolal. „Tohle všechno a navrch ještě Ježíše Krista?!“ George Muller říkával,

že první úkol každého dne je být skutečně spokojený a šťastný v Bohu (Pierson, str. 257, 315). U toho začněte! A dejte si záležet, abyste každý den aspoň chvíli vykořeňovali plevel chamtivosti.

Otázky k diskuzi

1. Jak věřící pozná, kde končí „dost“ a začíná „příliš“, pokud jde o jeho blahobyty?
2. Měli by mít křesťané uloženy prostředky v investicích, úsporách a na penzijním spoření? Pokud ano, jak poznáme, jaká míra je rozumná?
3. Jak má křesťan přijít na to, jestli má přijmout povýšení, kvůli kterému by se musel přestěhovat a věnovat práci více času?
4. Kde je hranice mezi hledáním Boha kvůli něčemu, co od něj člověk chce, a kvůli němu samotnému?

Copyright 2005, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Příčestí „spokojeni“ vyjadřuje průvodní okolnost příkazu „žijte“ z první části věty, čímž se stává jeho součástí (viz ČEP, NBK). Srovnej přechodníkovou vazbu v KR („dosti majíce“). — pozn. překl.
- ² Rovněž 1. Mojžíšova 28:15. — pozn. překl.
- ³ Srovnej PSZ: „I dal jim, po čem toužili, duši jejich však dal vadnout.“ Rovněž KR, uvědomíme-li si úzkou spojitost mezi slovy „život“ a „duše“. — pozn. překl.
- ⁴ 1. Mojžíšova 35:16-20 — pozn. překl.
- ⁵ *Ú mé se anó úd' ú mé se enkatalipó*, tedy: „Nikdy tě neopustím ani se tě nikdy nezřeknu.“ — pozn. překl.
- ⁶ „How Firm a Foundation“; v: *Selection of Hymns* [1787], ed. John Rippon (1751–1836). Doslova: „Duši, která se ve snaze najít odpočinek opřela o Ježíše, nenechám, nenechám jejím nepřítelům napospas. I kdyby se celé peklo namáhalo, aby jí otřásl, já se této duše nikdy, ne, nikdy, ne, nikdy nezřeknu!“ — pozn. překl.
- ⁷ M. Luther: „Je pevným hradem Pán Bůh náš“ [1529]; v: *Zpěvník Církve československé husitské* [Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1977], píseň č. 7, přel. K. Špaček, uprav. Z. Trtík, str. 43. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

SÉRUM PROTI LŽIVÝM UČENÍM

Židům 13:7-14

Steven J. Cole

27. února 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

27. února 2005
List Židům, lekce 54.

Sérum proti lživým učením Židům 13:7-14

Musím přiznat, že na prvních dvacet přečtení nebo tak nějak mi tato pasáž připadala jako nesouvislý, náhodný shluk veršů. Nemohl jsem najít žádné jednotící téma. Čím déle jsem ale nad nimi hloubal, tím zřetelněji se mi ukazovalo, že jednotící téma mají, a sice nebezpečí lživých učení a pravý protijed proti nim, totiž osobu a dílo Ježíše Krista.

Autor měl obavy, aby se jeho čtenáři nedali „strhnout všelijakými cizími naukami“ (13:9), včetně návratu k judaismu. Proto je vyzývá, aby pamatovali na zbožné učitele, kteří jím kázali Boží slovo (13:7). I když tito lidé jsou po smrti, Ježíš Kristus, kterého zvěstovali, je stejný včera, dnes i navěky (13:8). Jeho milost (13:9) a jeho zástupná smrt na kříži (13:10-12) jsou ústředními body zdravého učení. Ježíš ukřižovaný se stal naším oltářem, který převyšuje a nahrazuje židovský oltář v chrámu. Proto se musíme k judaismu i ke každému jinému náboženství obrátit zády a pevně se držet Krista a jeho kříže (13:13). Pokud nám taková víra přinese těžkosti, odmítnutí, pronásledování, či dokonce smrt, nezapomínejme, že nežijeme pro odměny v tomto životě, ale pro odměny, které nám Bůh slíbil v nebi (13:14). Takto zde rozumím sledu autorových myšlenek. Autor říká:

Abychom se nedali strhnout lživými učenými, musíme napodobovat víru našich zbožných vedoucích a pevně se držet ústředního postavení Ježíše Krista, jeho zástupné smrti a zaslíbení nebe.

1. Lživá učení představují pro Boží lid trvalé nebezpečí.

Autor varuje: „Nedejte se strhnout všelijakými cizími naukami“ (13:9). Žijeme v době, kdy evangelikální křesťané snižují význam zdravého učení na minimum, a dokonce proti němu vystupují jakožto proti něčemu, co nás rozděluje a co odporuje Kristovým příkazům, abychom jedni druhé milovali. Dnes se klade důraz na to, abychom se spíš setkávali v tom, v čem se shodnout můžeme, než se rozdělovali kvůli učení, na kterém se neshodneme. Říct ve věci učení „já mám pravdu a ty se mýlíš“ zavání pýchou a nesnášenlivostí. Takovým prohlášením si člověk vyslouží nepříjemné nálepky jako „fundamentalista“ či „separatista“. Představa, že nějaké náboženské učení může platit nebo neplatit všeobecně, se přičí dnešnímu způsobu uvažování.

Dnes se na náboženské či duchovní názory díváme jako na záležitost osobní volby, ne pravdy. Pastor Leith Anderson vyprávěl, jak mu jeden návštěvník jeho církve řekl, že se mu líbí reformovaná teologie, neomylnost Písma – *a reinkarnace*. I když mu Anderson vysvětlil, že reinkarnace je nebiblická, dotyčný svou teologii nezměnil. (Gene Edward Veith, *Postmodern Times: A Christian Guide to Contemporary Thought and Culture* [Crossway Books], str. 175-176.) Pravda byla redukována na otázku toho, čemu dáme přednost: „Já mám rád vanilkovou, ty máš rád čokoládovou. Ale ani jedno z toho není správné nebo nesprávné.“

V roce 1991 vyjádřilo v průzkumu George Barny pouze 23 % evangelikálních křesťanů silnou víru v absolutní pravdu. V případě americké veřejnosti vyskočilo toto číslo na 28 %!

(Podle dopisu Jamese Dobsona z prosince 1991.)¹ Jestliže je pouze necelá čtvrtina evangelikálů pevně přesvědčena o absolutní pravdě, nebude na tom, jak se vyhnout lživým učením, nikomu příliš záležet.

Nový zákon je ale plný varování před lživými učenými. Ježíš varoval: „Střežte se lživých proroků, kteří k vám přicházejí v rouchu ovčím, ale uvnitř jsou draví vlci“ (Matouš 7:15). Pavel varoval efezské starší, aby se měli na pozoru před dravými vlky, a pak dodal: „I mezi vámi samými povstanou lidé, kteří povedou scestné řeči, aby strhli učedníky na svou stranu“ (Skutky 20:30). Galatské varoval před lidmi, kteří káží falešné evangelium (Galatským 1:6-9). Koloské varoval, aby se nenechali svést filosofií, a před lidmi, kteří jim ukládali pravidla ohledně pokrmů a nápojů a určitých dní (Koloským 2:8, 16). Jeho pastýřské listy často mluví o zdravém učení a varují před lživými učenými (1. Timoteovi 1:6-7; 4:1-3; 6:3-5; 2. Timoteovi 2:16-18, 25; 3:6-9; 4:3-4; Titovi 1:10-16). (Viz také 2. list Petřův 2-3; 1. list Janův 2:18-26; 3:7; 4:1-6; 2. list Janův 1:7-11; List Judův; Zjevení 2-3.)

I když čtenáři Listu Židům věděli přesně, o čem autor v našem textu mluví, my to nevíme. Možná to byly židovské předpisy ohledně čistých a nečistých pokrmů, možná nějaký židovský obětní obřad, jako třeba hod beránka, o němž se předpokládalo, že bude účastníkům ku prospěchu. Naléhavost příkazu naznačuje, že někteří už se tímto učením nechávali strhnout a bylo zapotřebí, aby zastavili. Možná to bylo totéž, o čem autor mluvil v Židům 9:9-10, kde řekl, že různé oběti a dary nemohly dokonale očistit svědomí uctívajícího, který je přinášel, jelikož „jde jen o pokrmy, nápoje a různá omývání, tedy o vnější předpisy, platné jen do nového uspořádání“.

John Owen zdůrazňuje, že židé těmto pokrmům přikládali tolik váhy proto, že byly spojeny s chrámovým oltářem. Odstranit je znamenalo, že jejich oltář, který stál ve středu jejich náboženství, už nebyl k potřebě. Judaizující křesťané si mysleli, že požívání takových pokrmů přispívá k posílení či utvrzení srdce, možná dokonce i v otázce spasení. Takováto praxe ovšem nebyla k ničemu dobrá, protože Židy odváděla od jediné možnosti spasení, totiž od Boží milosti v Kristu. (J. Owen: *An Exposition of Hebrews* [The National Foundation for Christian Education], str. 436.)

To hlavní, čeho bychom si tu měli všimnout, je to, že satan do církve vždycky vypouští lživá učení, která všechna bez výjimky Boží milost v Ježíši Kristu zředují nebo se od ní odklánějí. Pokud naletíme na onu populární představu, že pravdivost učení je záležitost osobního vkusu o minimální závažnosti, ocitáme se spolu s dávnými adresáty Listu Židům v nebezpečí, že se dáme „strhnout všelijakými cizími naukami“. Popíráme-li, že zdravé učení je životně důležité, stáváme se dokonalým cílem pro nepřítelovy útoky.

2. Abychom se nedali strhnout lživými učenými, musíme napodobovat víru našich zbožných vedoucích.

„Mějte v paměti ty, kteří vás vedli a kázali vám slovo Boží. Myslete na to, jak dovršili svůj život, a následujte je ve víře!“ (13:7). Badatelé se shodují na tom, že zde autor hovoří o vedoucích z minulosti, kteří již zemřeli. Ve verších 13:17 a 13:24 mluví o současných vedoucích. Ale zde ve verši 13:7 čtenářům říká, aby mysleli na to (v řečtině „opakovaně se dívat“), jak nebo čím završili svůj život jejich někdejší vedoucí, čímž naznačuje, že tito vedoucí již úspěšně došli do cíle. Máme tedy myslet na to, jak dobře si v životě vedli, a brát si tudíž příklad z jejich víry, což samozřejmě zahrnuje i jednání. Autor ale chce, abychom pochopili, že základem křesťanského jednání je víra v Krista (Židům 11), a že tedy naše

chování není jen vnější dodržování pravidel či obřadů. Řečeno s Pavlem: „V Kristu Ježíši nezáleží na tom, je-li někdo obřezán či ne; rozhodující je víra, která se uplatňuje láskou“ (Galatským 5:6)

Tito muži „kázali“ adresátům listu „slovo Boží“. Boží slovo je jediným pramenem zdravého učení. My však žijeme v době, kdy se jen velmi málo pastorů věnuje systematickému vyučování Božího slova. Mnoho evangelikálních církví ve snaze oslovit lidi, kteří do církve nechodí (takzvané hledající), přestalo vyučovat Bibli verš po verši, aby někoho neurazili některým problematickým učením. Cílem jejich bohoslužeb je dát „zákazníkům“ to, co chtějí: tematická kázání o tom, jak vést šťastný život. Vyhýbají se zmínce o hříchu, o soudu či o čemkoli kontroverzním. V mnoha případech by jejich kázání mohla vycházet spíše z *Reader's Digest* než z Bible! Každé vyučování byste měli posuzovat otázkou: „Vysvětluje text Písma v jeho kontextu a uplatňuje ho na můj život?“

Ještě jedna aplikace verše 13:7: *Čtěte životopisy zbožných křesťanů*. Nemluvím o životopisech sportovních idolů či filmových hvězd, i když o sobě třeba tvrdí, že jsou křesťany. Čtěte o reformátorech nebo jiných velkých kazatelích, kteří zvěstovali Boží slovo v minulosti. Čtěte o misionářích, kteří snášeli všechny možné obtíže, aby přinesli evangelium do odlehlých končin světa. Četbou takových životopisů jsem získal víc než četbou čehokoli jiného mimo Bibli. (Mohu vám zapůjčit seznam literatury “Reading Christian Biographies” [Četba křesťanských životopisů]; najdete ho také na webových stránkách našeho sboru. Je tam také můj článek “Mining for Gold” [Těžba zlata] o přínosu z četby životopisů.) Musíme ale jít dál k tomu, co je hlavním protijedem proti lživým učením:

3. Abychom se nedali strhnout lživými učením, musíme se pevně držet ústředního postavení Ježíše Krista a jeho zástupné smrti.

Verš 13:8 vypadá, jako by sem nepatřil; myslím ale, že ho sem autor poněkud nečekaně umístil, aby vyjádřil tuto myšlenku:

A Zbožní učitelé přicházejí a odcházejí, ale Ježíš Kristus zůstává navěky týž (13:8).

O to v tomto verši jde, když je zasazen do souvislosti s předchozím textem. Lidé si někdy některého zbožného učitele nebo jeho vyučování tak zamilují, že je jeho smrt naprosto zničí. Autor nesnižuje úlohu dobrých učitelů; říká však, že když oni zemřou, Ježíš zůstává pevný, stálý a beze změny. Verš 13:8 se váže i k následujícímu textu – v tom smyslu, že neměnný Ježíš Kristus a jeho oběť za naše hříchy je trvalým lékem proti lživým učením. Úhrnem i podstatou Pavlova učení byl „Ježíš Kristus, a to Kristus ukřižovaný“ (1. Korintským 2:2). A to musí být i naším cílem.

V první kapitole citoval autor několik veršů, které v původním kontextu Žalmu 102 mluví o Bohu; on je ale vztáhl na Ježíše Krista. Porovnává ho se zemí a nebesy (1:11-12):

Ona pomínou, ty však zůstáváš; nebesa zvetšejí jako oděv, svineš je jako plášť a jako šat se změní, ty však jsi stále týž a tvá léta nikdy neustanou.

F. F. Bruce upozorňuje na jiné texty, v nichž byla původně řeč o Bohu Izraele, a přesto jsou „převzaty a vztaženy na Ježíše bez nejmenšího pocitu nepatřičnosti“. (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 395) Načež dodává (tamtéž, str. 395-396):

Včera Ježíš “přinesl s bolestným voláním a slzami oběť modliteb a úpěnlivých prosb

Bohu, který ho mohl zachránit před smrtí” (5:7); *dnes* zastupuje své lidi v Boží přítomnosti jako velekněz, který je schopen mít soucit s jejich slabostmi, protože „na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu“ (4:15); a tž Ježíš žije *na věky* „a přimlouvá se za ně“ (7:25). Jeho pomoc, milost, moc a vedení jsou jeho lidem dostupny neustále; proč by tedy měli ztrácet odvahu?

Tomuto úžasnému verši bylo věnováno mnoho kázání, my však musíme jít dál:

B Jádrem zdravého učení je Boží milost v Ježíši Kristu (13:9).

„Je dobré spolehnout se na milost...“ Lživá učení se od zdravého učení pravidelně odchyľují v doktríně Boží milosti. Omyl těch, kdo hlásali návrat k judaismu, proti nimž Pavel vystupuje v listu Galatským, spočíval v tom, že k učení o spasení milostí skrze víru samotnou přidávali potřebu být obřezán. Mohli tvrdit, že obřizka je příkaz, který Bůh vydal ještě před Zákonem. Pavel ale řekl, že přidávat k evangeliu Boží milosti obřizku nebo cokoli jiného znamená vysloužit si věčné zavržení (Galatským 1:6-9)! Přidávat ke Kristově smrti na kříži jako nezbytnou podmínku spasení lidské skutky nebo zásluhy nebo odpustky nebo skutky pokání znamená dopustit se hereze Galatských. Jak jasně učili reformátoři, jsme spaseni milostí samotnou skrze víru samotnou v Krista samotného. Nesmíme se opovážit přidávat k Boží zcela dostatečné milosti lidské skutky.

Jenže tato představa spásy ze skutků je v padlém lidském srdci hluboce zakořeněná. Mluvil jsem s lidmi, kteří celé měsíce poslouchali má kázání, a když jsem se jich zeptal, proč by je Bůh měl pustit do nebe, odpověděli: „No, vždycky jsem se snažil být dobrým člověkem a nikomu neublížovat.“ Boží milost znamená, že nás vyvolil zcela *nezávisle* na čemkoli a *navzdory* všemu, co je v nás (Římanům 11:5-6). Dokonce i spásná víra je jeho dar (Filipským 1:29). Jak napsal Pavel: „Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit“ (Efezským 2:8-9). Takže *celé* naše spasení, včetně víry, je Boží dar na základě jeho *nezasloužené* přízně.

Autor tedy ukazuje ústřední postavení Ježíše Krista a jeho zástupné smrti v tom, že Ježíš Kristus zůstává stále stejný, a v tom, že jeho milost je jádrem zdravého učení. Pokračuje třetí stránkou Kristova ústředního postavení:

C Ježíš Kristus a jeho smrt na kříži jsou těžištěm křesťanské víry (13:10-12).

Tyto verše se nechápou snadno, třebaže jeho celková myšlenka je docela jasná. Autor opakuje pravdu, kterou už zdůrazňoval dříve, totiž že Kristus je nadřazen židovskému obětnímu systému, protože je jeho naplněním. Židé, kteří se tyto hebrejské křesťany pokoušeli přetáhnout zpátky k judaismu, možná říkali: „Pořád ještě máme v chrámu oltář, na kterém přinášíme oběti, jak se to dělalo už od Mojžíšových časů. Vy křesťané ale žádný takový oltář nemáte, tak jak můžete tvrdit, že křesťanství stojí nad judaismem, když jste se vzdali něčeho tak základního, jako je oltář?“

Autor na tuto výtku odpovídá: „Máme oltář, z něhož nemají právo jíst ti, kdo slouží stánku“ (KMS, NBK). Sloveso „slouží“ označuje službu uctívání a může se vztahovat ke kněžím, kteří oběti konali, nebo k židovským věřícím, kteří oběti přinášeli do chrámu. Autor říká, že dokud židé přinášejí oběti v chrámě, dotud nemají přístup k pravému Božímu oltáři, totiž k Božímu Synu, který přinesl sám sebe jako dokonalou a konečnou oběť za naše hříchy. Nás, kteří jsme se na něj spolehli, pokud jde o naši spásu, sytí jeho oběť jako pravý pokrm

a pravý nápoj (jak Ježíš učil v Janovi 6:48-58).

Ve 13:11 si autor bere za příklad židovskou oběť za hřích, zejména na den smíření. Uctívající měli dovoleno jíst části některých obětí, ale oběť za hřích jíst nesměli. Když byl oltář pokropen krví, bylo mrtvé tělo vyneseno z tábora a spáleno. Ve 13:12 to pak vztahuje na Ježíše, který „trpěl venku za branou, aby posvětil lid svou vlastní krví“. (Posvěcením je zde, stejně jako v 9:13; 10:10 a 10:14, míněno naše očistění od hříchu ve chvíli, kdy jsme byli spaseni.)

Chce tedy říci, že Ježíš Kristus a jeho smrt na kříži jsou našim oltářem, který stojí vysoko nad tím židovským, protože ho naplňuje. Nikoli ve fyzickém, ale v duchovním, smyslu se z něj živíme vírou, stejně jako mohli jíst některé oběti židovští kněží. Dokud ale člověk neopustí judaismus a jeho doslovné oběti a neuvěří v Krista jako v Boží vrcholnou a konečnou oběť, nemá právo přicházet ke křesťanskému „oltáři“, jímž je Kristus.

Stavět v křesťanských církvích fyzické „oltáře“ a přinášet Kristovo tělo a krev coby neustálou oběť (jako v římsko-katolické mši) znamená převrácet smysl těchto veršů. Přijímání je připomínkou Kristovy oběti přinesené na kříži jednou provždy (Židům 10:10, 14). Kristus nemusí být obětován znovu a znovu. Náš oltář není fyzický, ale duchovní a my se z něj sytíme prostřednictvím víry v dílo, které Kristus dokonal na kříži.

D Ježíš Kristus vyžaduje bezvýhradnou oddanost (13:13).

Autor to aplikuje následovně: „Vyjděme tedy s ním za hradby, nesouce jeho potupu.“ Původním čtenářům bylo poselství verše jasné: Musíte opustit judaismus a následovat Ježíše Krista. Nemůžete se zuby nehty držet svého starého náboženství a jenom do těsta „vrazit Ježíše“. To staré musíte opustit a obrátit se výhradně k Ježíši, i když to třeba znamená snášet potupu.

Pavel napsal: „Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží“ (1. Korintským 1:18). O pár veršů dál dodal: „... ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost.“ (1:23-24).

Když z křesťanství odstraní kříž, přestane být urážlivé. Je to pěkný systém morálních zásad. Dobré skutky a lásku k bližním překousne každý. Kříž ale odhaluje a uráží lidskou pýchu. Hříšníci neradi slyší o nezbytnosti prolítí krve. Ale bez Kristovy prolité krve, bez kříže za hradbami lidského náboženství a lidských skutků není spásy.

Autor tedy ukázal, že lživá učení představují pro Boží lid trvalé nebezpečí. Jednou pojistkou proti němu je napodobování víry našich zbožných vedoucích. Hlavním protijedem ale je pevně se držet ústředního postavení Ježíše Krista a jeho zástupné smrti. Jako poslední opatření, jímž také připomíná svá dřívější ponaučení, ale dodává:

4. Abychom se nedali strhnout lživými učenými, musíme se pevně držet zaslíbení nebe.

Verše 13:13-14 lze spojit takto: „Když musíte pro Krista snášet potupu, nezapomínejte, že je to *jeho* potupa. Odměna nás nečeká tady, ale v nebi.“ Proto autor navazuje: „Vždyť zde nemáme trvalý domov [KMS, NBK: město], nýbrž vyhlížíme město, které přijde.“ Židé si zakládali na tom, že pokud jde o uctívání Boha, je Jeruzalém středem světa. Někteří se možná snažili tyto židovské křesťany vlákat zpět do svých řad, a tak říkali: „My máme Jeruzalém! Vy žádné takové velkolepé město nemáte!“ Autor říká: „Ale ano, máme své město! Totéž město,

kteřé hledal Abraham a praotcové: nebeské město, které pro nás i pro ně připravil Bůh“ (11:13-16).

Mnoho lživých učení klade důraz na současnost nebo na mylné představy o nebi. Islám například sebevražedným mučedníkům slibuje v nebi lepší život s krásnými pannami k uspokojení mužského chtíče. Také svědkové Jehovovi a mormoni mají na nebe nesprávné názory. Jiní falešní učitelé říkají v podstatě: „Zapomeňte na nebe. K čemu je náboženství dobré, jestli vám nedokáže zajistit pohodlný život tady a teď?“ Do této skupiny patří hereze „zdraví a bohatství“.

Je jasné, že biblické křesťanství nabízí pokoj a radost z poznání Pána teď a tady. Můžeme se radovat, že nám jsou odpuštěny hříchy, a můžeme užívat všeho dobrého, co nám Bůh v tomto životě poskytuje (1. Timoteovi 6:17). Jako věřícím nám patří všechno (1. Korintským 3:21-22; 2. Korintským 6:10). A přece Pavel napsal: „Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí!“ (1. Korintským 15:19). Držme se pevně naděje, že budeme v nebi se samotným vzkříšeným Kristem, a uvarujeme se mnoha pochybení!

Závěr

Abych to shrnul: Zdravé učení je vždy založeno na Božím slově (13:7). Ve středu jeho zájmu a vyvyšování je Kristus, který je stále týž (13:8). Jeho radostí je spásná Boží milost, nikoli lidské skutky (13:9). Žije z Kristovy smrti za naše hříchy (13:10-12). Odděluje se ode všech, kteří Krista neoslavují, a jeho chloubou je potupa kříže (13:13). Nedoufá v odměny tohoto života, ale pouze v nebeské odměny (13:14).

William White dostával jako redaktor *Emporia Gazette* mnoho článků od snaživých pisatelů, ale většinu z nich autorům vracel s odmítavým posudkem. Jedna hořce zklamaná autorka Whiteovi napsala: „Pane, zaslal jste mi mou povídku zpět, já však vím, že jste ji nečetl. Schválně jsem slepila stránky 19 a 20, ale ve vráceném rukopise byly tyto stránky stále slepené. Tak vím, že jste můj článek zamítl, aniž jste ho četl.“

White poslal lakonickou odpověď: „Vážená paní, když u snídaně naklepnu vejce, nemusím ho celé sníst, abych zjistil, jestli je zkažené.“ (*Our Daily Bread* [3/93].)

Nemusíte se prohrabávat všemi náboženskými spisy na světě, abyste poznali, jestli jsou dobré nebo špatné. Co říkají o Ježíši Kristu? Co učí o způsobu spasení? Pokud zvěstují Ježíše jako věčného Boha v lidském těle a víru v jeho oběť jako jediný způsob spasení, jsou v pořádku. Nedejte se strhnout ničím jiným. Spoléhejte se v srdci na Boží milost.

Otázky k diskuzi

1. Jak poznáme, které doktríny jsou zásadní a kdy můžeme připustit různé názory?
2. Jak poznáme, se kterými křesťanskými skupinami nebo denominacemi můžeme spolupracovat? Kde bychom měli vést hranici?
3. Jaký je biblický vztah mezi vírou a dobrými skutky? Proč je zásadní trvat na spasení milostí skrze víru samotnou, nezávisle na skutcích?
4. Proč je zvěst o kříži pohoršením? Měli bychom se jakkoli pokoušet toto pohoršení zmírnit? Pokud ano, jak? Pokud ne, proč ne?

Poznámky

- ¹ To by znamenalo, že mezi Američany, kteří evangelikálními křesťany nejsou, v existenci absolutní pravdy silně věří 30,5 % až 33 %! (Za předpokladu, že se k evangelikálnímu křesťanství hlásí 30 % až 50 % Američanů.) Při 23 % mezi evangelikály se tato hodnota nezdá pravděpodobná. Výsledky tohoto průzkumu jsou citovány různě. Nejpravděpodobnější je asi takovéto „rozložení sil“:

Nic takového jako absolutní pravda neexistuje; různí lidé mohou pravdu definovat navzájem protichůdnými a přesto správnými způsoby.

Američané	silně souhlasí	spíše souhlasí	spíše nesouhlasí	silně nesouhlasí
obecně	28 %	39 %	17 %	16 %
evangelikálové	23 %	30 %	22 %	25 %

Někteří citující, zmýleni zápornou formulací otázky, někdy zaměňují hodnoty z pravého sloupce za hodnoty z levého sloupce. To se podle všeho přihodilo i dr. Dobsonovi. Správné hodnoty lze patrně zjistit už jen v původním zdroji: George Barna: *The Barna Report: What Americans Believe: An Annual Survey of Values and Religious Views in the United States* [Ventura, CA: Regal Books, 1991], str. 83-85. Má-li k němu čtenář přístup, necht' tyto informace, prosím, laskavě ověřit a pošle na adresu Avdejic@soukroma.cz. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

PRAVÉ KŘEŠŤANSKÉ OBĚTI

Židům 13:15-16

Steven J. Cole

13. března 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

13. března 2005
List Židům, lekce 55.

Pravé křesťanské oběti Židům 13:15-16

Mimo Boží slovo je jedním z nejhlubších výroků, které kdy byly napsány, odpověď na první otázku v *Katechismu westminsterském menším*: „Co jest hlavní cíl a povolání člověka?“ Odpověď: „Hlavní cíl a povolání člověka jest Boha oslavovati a jemu se radovati až na věky.“¹ Nebo jak to (podle mne správně) upravil John Piper: „Hlavní cíl a povolání člověka je oslavovat Boha *tím, že se z něj bude na věky radovat.*“ (John Piper: *Desiring God* [Multnomah Press], rozšířené vydání k desátému výročí, str. 23.) Jinými slovy: jediný způsob, jak Boha můžete skutečně oslavit, je radovat se z něj. Pokud jste neradostní, zasmušilí křesťané, kteří skřípou zuby v úsilí vydržet až do konce, neděláte Boží dobrotě zrovna skvělou reklamu!

Piper píše, jak mu tuto pravdu před mnoha lety pomohlo pochopit, když četl C. S. Lewise (tamtéž, str. 18):

Lewis říká, že v době, kdy začínal věřit v Boha, pro něj byl velkým kamenem úrazu požadavek, který se hojně vyskytuje zejména v Žalmech, aby chválil Boha. Neviděl v tom smysl; a kromě toho to budilo dojem, jako by Bůh po našem uctívání „bažil, jako marnivá žena touží po lichotkách“. Potom vysvětluje, v čem se mýlil.

Dále Piper cituje z Lewisových *Úvah nad Žalmy* (C. S. Lewis: *Reflections on the Psalms* [Harcourt, Brace and World], str. 94-95):

Avšak ta nejzjevnější skutečnost týkající se chvály – ať již Boha nebo čehokoliv – mi kupodivu unikala. Uvažoval jsem o chvále v pojmech jako poklona, uznání nebo vzdání pocty. Nikdy jsem si nevšiml, že veškeré potěšení se samo od sebe obrací v chválu. ... Svět zvučí chválou – milenci velebí své milenky, čtenáři svého oblíbeného básníka, pěší turisté velebí krajinu, hráči velebí svou oblíbenou hru... Všechny moje obecnější potíže s chválením Boha se odvíjely od toho, že jsem nám lidem ve vztahu k tomu nejvýše Cennému nesmyslně upíral to, co činíme s potěšením, co vlastně ani nedokážeme nečinít, pokud jde o všechno ostatní, čeho si ceníme.

Myslím, že chválit to, co nás těší, nám působí rozkoš proto, že chvála není jen výrazem potěšení, ale přímo jeho naplněním; je zamýšlena jako jeho vrchol.²

To, o čem Lewis mluví, znám ze situací, kdy se ocitnu na nějakém úchvatném místě Božího stvoření, ale s nikým, kdo tam je také, se osobně neznám. Toužím se podělit o radost z toho zážitku třeba i s někým úplně cizím, i kdybych měl říct jenom: „Není to nádhera?“ Chvála je završením radosti.

Chceme-li tedy naplnit hlavní účel, pro který nás Bůh stvořil, musíme ve svém životě oslavovat Boha tím, že se z něj budeme na věky radovat – tak, že naše radost z Boha bude neustále přetékat v podobě chvály. Bible ale spojuje první největší přikázání, abychom celou svou bytostí milovali Boha, s druhým největším přikázáním, abychom své bližní milovali jako sebe sama. Odejít do kláštera, odříznout se od druhých a zasvětit život pouze Boží chvále není tím, co Boha potěší. Bůh chce, abychom mu přinášeli své životy jako trvalou oběť chvály, ale abychom také nezapomínali „na dobročinnost a štědrost“. Jinými slovy, Boha oslavujeme *jak* životem, který neustále přetéká chválou Boha, *tak* praktickými dobrými skutky. Proto náš text říká, že...

Bohu bychom měli skrze Ježíše Krista neustále přinášet obět' chvály a dobrých skutků, která mu dělá radost.

Autor jako by zde reagoval (podobně jako ve verši 13:10) na něco, co mohli židovským věřícím v Krista předhazovat židé. Ve verši 13:10 šlo o námitku: „My máme v Jeruzalémě oltář, vy křesťané žádný oltář nemáte!“ Autor důrazně protestuje: „Ale ovšemže máme oltář: samotného Pána Ježíše Krista, který byl jednou provždy obětován za náš hřích.“ Do páru k této námitce patří ta, na kterou odpovídá náš text: „My židé přinášíme na oltář v chrámě oběti, ale ve vaší bohoslužbě žádné oběti nejsou.“

„Je pravda,“ odpovídá autor, „že my už zvířata neobětujeme, protože Ježíš je úplná a konečná obět' za naše hříchy. Žádnou další smírnou obět' už nepotřebujeme. Ale přinášíme Bohu oběti – ne proto, abychom dosáhli odpuštění hříchů, ale proto že v Kristu už je nám odpuštěno. Naše oběti jsou děkovné oběti a nepřinášíme je jen příležitostně, ale neustále. Přinášíme oběti chvály a dobrých skutků a tyto oběti se Bohu líbí.“ Náš text říká čtyři věci:

1. Všechno, co v křesťanském životě děláme, děláme skrze Krista.

Na slova „skrze něj tedy“ (NBK) klade autor v řečtině důraz. Kdybychom je nezdůraznili také, unikla by nám hlavní myšlenka verše. Ke svatému Bohu můžeme přistupovat pouze skrze prolitou krev Ježíše Krista. Kdybychom Bohu nabízeli své dobré skutky nezávisle na Kristu, ukázaly by se před ním jako ohavné cáry (Izajáš 64:5 [64:6 KR]).

Lidé k Bohu přistupovali prostřednictvím obětí už od úsvitu lidských dějin. Kain přinesl obět' z plodin země, jeho bratr Ábel z prvotin svého stáda (1. Mojžíšova 4:3-4). Když Bůh odmítl Kainovu obět', zatímco Ábelovu přijal, určitě to nebylo náhodné rozhodnutí. Tím, že Adama a Evu oblékl do oděvu ze zvířecí kůže, dal zřetelně najevo, že obět', skrze kterou k němu přistupujeme, je přijatelná pouze tehdy, když zahrnuje prolití krve nevinného náhradníka. Celý starozákonní obětní systém, který později zavedl Mojžíš, ukazoval do budoucnosti k Boží vrcholné a konečné oběti: k Pánu Ježíši Kristu, který zemřel v zastoupení všech těch, kdo v něho věří.

Autor Listu Židům vysvětlil více než jasně, že Ježíš svou smrtí naplnil to, co mohl starozákonní obětní systém pouze naznačovat. V Židům 10:1-4 prohlásil:

V zákoně je pouze náznak budoucího dobra, ne sama jeho skutečnost. Proto stále stejné oběti, přinášené každoročně znovu a znovu, nemohou nikdy dokonale očistit ty, kdo s nimi přicházejí. Kdyby ti, kdo je přinášejí, neměli už vědomí hřichu, protože byli jednou provždy očištěni, dávno by byly tyto oběti přestaly. Ale těmito obět'mi se hříchy naopak každoročně připomínají, neboť krev býků a kozlů není s to hříchy odstranit.

Dále dokazuje, že Kristus tím, že přinesl sám sebe jako obět' za naše hříchy, naplnil Boží vůli. Pak dodává: „Tou vůlí jsme posvěceni, neboť Ježíš Kristus jednou provždy obětoval své tělo“ (10:10). Po další zmínce o opakovaných starozákonních obětech, které nikdy nemohly odstranit hříchy (10:11), o Kristu říká – pro případ, že nám to napoprvé uniklo: „Kristus však přinesl za hříchy jedinou obět', navěky usedl po pravici Boží...“ (10:12). Kdybychom si ani toho nevšimli, opakuje: „Tak jedinou obětí navždy přivedl k dokonalosti ty, které posvěcuje“ (10:14). Kristova jediná obět' sebe sama završila, naplnila a uzavřela židovský systém obětí. Nabízet Bohu zvířecí oběti teď znamená zapírat Kristovu jednou provždy přinesenou obět' za naše hříchy.

Protože na tuto skutečnost klade List Židům takový důraz, nemohu se ztotožnit s názorem, že v tisíciletém království budou znovu přinášeny zvířecí oběti, i kdyby to měla být pouze „památka“ Kristovy smrti. Myslím, že autor listu by se takové představy zhroutil. Jediné oběti, které dnes můžeme přinášet, jsou duchovní oběti chval a dobrých skutků, a i ty můžeme přinášet jen „skrze něj“ (NBK). Pokud jste k Bohu nepřišli skrze zástupnou oběť Ježíše Krista za vaše hříchy, nemůžete Bohu přinést vůbec nic. Vaše hříchy vás činí předmětem jeho spravedlivého zavržení. Musíte zahodit všechny své dobré skutky a osobní zásluhy a uprchnout ke kříži.

Jakmile ale jednou najdete víru v Krista jako zástupnou oběť za vaše hříchy, musíte ke Kristu přicházet kvůli *každé* záležitosti křesťanského života. Jak říká Pavel: „Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů...“ (Efezským 1:3). John Piper to vyjádřil takto (*Future Grace* [Multnomah Publishers], str. 105-106):

Každý hříšník, který se všemi svými potřebami přichází v Kristu k Bohu, potkává Boha, jak mu jde v Kristu vstříc se všemi svými sliby. Když se hříšný člověk v *Kristu* setká se svatým Bohem, to, co slyší, je: Ano. Miluješ mne, Bože? Ano. Odpustíš mi? Ano. Přijmeš mne? Ano. Pomůžeš mi změnit se? Ano. Dáš mi sílu, abych ti sloužil? Ano. Udržíš si mne? Ano. Dáš mi spatřit svou slávu? Ano.

Všechny Boží sliby – všechna Boží požehnání nebeských darů (Efezským 1:3) – jsou v Kristu Ježíši: Ano.³ Pro všechny, kdo věří, je Ježíš Boží rozhodné: Ano.

Takže jediný způsob, jak můžeme v první řadě přijít k Bohu, je víra v Krista. Jediný způsob, jak můžeme být udrženi v křesťanském životě, je víra v Krista. *Všechno*, co k nám v křesťanském životě přichází, přichází v Kristu. *Všechno*, co v křesťanském životě děláme, musíme dělat v Kristu. Myslet si, že můžeme přijít k Bohu prostřednictvím kohokoli jiného, ať je to panna Marie či jiní svatí nebo jakýkoli pozemský kněz či papež, je urážkou Kristovy oběti. Naším veleknězem je pouze on sám. Všechno je skrze něj!⁴

2. Bohu bychom měli skrze Ježíše Krista neustále přinášet oběť chvály.

Boží chvála není něco, co je hezké dělat jednou za čas, když na to máme náladu. Žalmy jsou plné příkazů: „Chvalte Hospodina!“ Není to nápad na něco, co si můžete zkusit, když právě nemáte na práci nic lepšího. Je to příkaz, který má prostupovat vším, co děláte. Jak nás zrovna zde vybízí autor Listu Židům: „Přinášejme tedy skrze Ježíše *stále* oběť chvály Bohu...“ Chvála Boha by měla představovat základní ráz celého našeho života. Měli bychom být tak uchvázeni a naplněni Boží velikostí, dobrotou, milostí a vznešeností, že budeme jako pohár naplněný až po okraj vždy přetékat jeho chválou.

Skutečná chvála musí vycházet ze srdce, takže z tohoto příkazu vyplývá požadavek, aby naše srdce bylo před Bohem v pořádku. Bůh naše srdce vidí (Židům 4:13). Jestliže v srdci neustále reptáme a stěžujeme si na to, jak s námi Bůh jedná, a když pak přijdeme do církve, nasadíme si radostný výraz a zpíváme Bohu chvály, je to od nás pokrytecké. Než budeme Bohu moci přinášet skutečnou oběť chval, musíme se vypořádat se svým srdcem. Vyznejme Bohu veškeré hříšné reptání. Usilujme o spokojenost a radost, které přicházejí skrze víru v Krista samotného. Jinak budou naše chvály prázdné a nepůjdou od srdce. Naše dobré skutky nebudou pro Boha přijatelné. Opravdová chvála a pravé dobré skutky plynou ze srdce, které je uspokojeno Bohem a jeho štědrá milostí v Kristu.

John Piper v kázání věnovaném těmto veršům

(<http://www.soundofgrace.com/piper89/9-17-89.htm>) píše:

V Bethlehem [církve, kde je Piper pastorem] je naší prioritou číslo jedna pěstovat srdce, která stojí před Bohem v úžasu. Věříme v nezbytnost misie. Věříme v nezbytnost evangelizace. Věříme v nezbytnost péče, výchovy a vzdělávání. Víme ale, že to všechno jenom „unaví tělo“,⁵ pokud před tím nejde a netáhne to údiv nad Boží slávou. Není-li vaše srdce uchváčeno Boží milostí, není-li vaše mysl unášena Boží pravdou, není-li váš smysl pro dobré a zlé prostoupen Boží spravedlností, není-li vaše víra podepřena Boží mocí, není-li vaše představitivost vedena Boží krásou, není-li váš život zakotven Boží svrchovaností a není-li vaše naděje naplněna Boží slávou, bude vaše služba Bohu tím, čemu Pavel říká skutky zákona, a ne ovocem Ducha. Práce pro Boha, jejímž zdorem není obdiv k Bohu, jenom unaví tělo. Prioritou číslo jedna je pěstovat srdce, která stojí před Bohem v úžasu.

Abyste ovšem nepodlehli dojmu, že jediný, kdo říká takové věci, je John Piper, rád bych citoval něco podobného ze Spurgeonova kázání „A Life-long Occupation” (Práce na celý život) věnovaného těmto veršům (C. Spurgeon: „A Life-long Occupation” [Ages Software], str. 733):

Drazí bratři a sestry, dejte si pozor, abyste neztratili radost. Jestli někdy ztratíte radost, kterou náboženství dává, ztratíte i moc, kterou náboženství dává. Nespokojte se se stavem bědného věřícího. Už nešťastný věřící je ubohé stvoření; ale tomu, který se s tím smíří, hrozí vážné nebezpečí. Dejte na má slova, svatá blaženost je důležitější, než se lidé většinou domnívají. Když jste v Pánu šťastní, budete schopni chválit jeho jméno. Radujte se v Pánu, abyste ho dokázali chválit.

Totéž věděl a také v praxi uplatňoval George Muller. Často říkal, že „úkolem každého dne je především usilovat o to, abychom byli skutečně spokojeni a šťastní v Bohu“. (A. T. Pierson: *George Muller of Bristol* [Revell], str. 257, 315.) To proto nese jeden novější Mullerův životopis název: *George Muller: Delighted in God* (George Muller: Rozkoš z Boha). (Roger Steer: *George Muller: Delighted in God* [Harold Shaw Publishers], 1975).

K oběti chvály dodává autor Listu Židům vysvětlivku: „to jest ovoce rtů, vyznávajících jeho jméno“ (doslovný překlad;⁶ viz Ozeáš 14:2 KR). „Vyznávat Boží jméno“ znamená otevřeně hlásat Boží atributy a činy jeho milosti, které pro nás v Kristu vykonal, a podřizovat se jim. V Římanům 14:11 Pavel cituje Izajáše 45:23: „Jakože jsem živ, praví Pán, skloní se přede mnou každé koleno a každý jazyk vzdá chválu Bohu [doslova ‚vzná Boha‘;⁷ stejné řecké sloveso jako v Židům 13:15]“ (NBK). V den soudu každý veřejně uzná Boží svatou spravedlnost a skloní se před jeho zákonnou svrchovaností. V té chvíli nebude mít nikdo na vybranou. Teď ale z Boží milosti můžeme dobrovolně a ochotně přinášet Bohu oběť chval tím, že se před ním v srdci skloníme a budeme se radovat z toho, kým je, na základě toho, jak sám sebe zjevil ve svém slově. (Ne na základě toho, „jak si ho zrovna představujeme“!)

Chvála pramení ze srdce, které je podmaněno Bohem a jeho slovem. Když vidíme, jak kříž, na němž Boží Syn nesl hněv, který jsme si vysloužili svými hříchy, vyzvedává Boží spravedlnost a svatost i Boží milosrdenství a lásku, budeme mu neustále přinášet oběť chval! Když vidíme, jak nás Bůh „spasil a povolal svatým povoláním ne pro naše skutky, nýbrž ze svého rozhodnutí a z milosti, kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy“ (2. Timoteovi 1:9), nemůžeme se ubránit tomu, abychom ho chválili!

Když říkám, abychom se nažili zbavit všech reptavých nebo nespokojených myšlenek a stali se lidmi, kteří žijí „ke chvále slávy jeho milosti“ (Efezským 1:6 KMS), nekážu sám sobě

o nic méně než vám! Jak nám říká 1. list Petrův 2:5: „I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista.“ Petr pokračuje: „Vy však jste ‚rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu‘, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla“ (1. list Petrův 2:9).

Náš text nám připomíná nejen první největší přikázání, abychom skutečnou chválou projevovali lásku k Bohu, ale také to druhé, abychom milovali své bližní jako sami sebe:

3. Bohu bychom měli skrze Ježíše Krista neustále přinášet oběť dobrých skutků.

„Dobročinnost“ je obecný pojem pro všechny podoby praktické služby druhým, zatímco „štedrost“ (řecky *koinónia*) znamená sdílení životních nezbytností s těmi, kterým se jich nedostává a nejsou schopni je získat prací (2. Tesalonickým 3:10). Bible jasně říká, že náboženství, které se upíná pouze k Bohu a nenabízí praktickou pomoc druhým, je napodobenina.

List Jakubův 1:27 říká: „Pravá a čistá zbožnost před Bohem a Otcem znamená pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení a chránit se před poskvrnou světa.“ Dále Jakub říká: „Kdyby některý bratr nebo sestra byli bez šatů a neměli jídlo ani na den, a někdo z vás by jim řekl: ‚Buďte s Bohem – ať vám není zima a nemáte hlad‘, ale nedali byste jim, co potřebují pro své tělo, co by to bylo platné?“ (List Jakubův 2:15-16).

Apoštol Jan přizvukuje: „Podle toho jsme poznali, co je láska, že on za nás položil život. A tak i my jsme povinni položit život za své bratry. Má-li někdo dostatek a vidí, že jeho bratr má nouzi, a bez soucitu se od něho odvrátí – jak v něm může zůstat Boží láska? Dítky, nemilujme pouhým slovem, ale opravdovým činem“ (1. list Janův 3:16-18). Totéž učil i sám Ježíš, když říkal, že kdykoli dáme najíst hladovějícím nebo napít žíznícím, kdykoli se ujmeme poutníka nebo oblékneme nahého, kdykoli navštívíme nemocného nebo vězně, děláme to ve skutečnosti pro něj (Matouš 25:35-40).

Podoba slovesa „nezapomínejme“ v řečtině naznačuje (podobně jako ve verši 13:2), že někteří z adresátů již tuto povinnost pomíjeli a že ji měli přestat zanedbávat. Tato povinnost nás váže především ke druhým věřícím, u nich ale nekončí. Jak napsal Pavel: „A tak dokud je čas, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry“ (Galatským 6:10) Přiznávám, že v našem dnešním světě, kdy se okamžitě dozvídáme o každé potřebě na celé planetě, není jednoduché říct, kolik a komu bychom měli dávat. To by nám nemělo zabránit, abychom byli „horliví v dobrých skutcích“ (Titovi 2:14). Náš text říká ještě jednu věc:

4. Oběť chvály a dobrých skutků dělá Bohu radost.

Výraz „takové oběti“ se vztahuje jak k obětem chvály, tak k obětem dobrých skutků. Kdybychom je přinášeli nezávisle na Kristu, byly by marným a urážlivým pokusem zavděčit se Bohu. Když je ale přinášíme Kristovým prostřednictvím, Bůh z nich má radost. Naším životním cílem by mělo být, abychom Bohu z lásky k němu dělali radost. Pavel se za Koloské modlil: „Tak budete svým životem dělat Pánu čest a stále se mu líbit, ve všem poneseť ovoce dobrých skutků, budete růst v poznání Boha...“ (Koloským 1:10). Vysvětloval také: „Proto nám také nadevše záleží na tom, abychom se mu líbili, ať už odcházíme domů nebo zůstáváme v cizině“ (2. Korintským 5:9).

Každý den bychom měli prožít s vědomím, že jednoho dne před ním budeme stát. Měli

bychom žít tak, abychom od něj uslyšeli: „Správně, služebníku dobrý a věrný, ... vejdi a raduj se u svého pána“ (Matouš 25:23). Pokud skrze Krista neustále přinášíme oběť chval a dobrých skutků, jednoho dne ke své radosti uslyšíme tato slova z jeho rtů.

Závěr

Bůh vás stvořil k tomu, abyste ho oslavovali tím, že se z něj budete na věky radovat. Jak se to dělá? Tak, že budeme žít způsobem, který se mu líbí. A jak se dělá to? Tak, že uvěříme v Krista a jeho prolitou krev jako to jediné, co nás může smířit se svatým Bohem. Potom, co v Krista uvěříme, děláme Bohu radost tím, že mu denně přinášíme svůj život v podobě obětí chvály a dobrých skutků.

Zde je několik možností, jak to dělat v praxi:

(1) *Ponořte se do Žalmů.* Kniha Žalmů je plná Božích chval. Modlete se je zpět k Bohu, a udělejte z nich tak své chvály.

(2) *Pořídte si zpěvník, naučte se a zpívejte slavné chvalo zpěvy víry.* Pokud neznáte nápěvy, dají se pořídit různé skvělé nahrávky.

(3) *Raději vyhledávejte příležitosti ke své vlastní službě než k přijímání služby druhých.* „Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Marek 10:45). V naší církvi i v naší obci máme mnoho potřeb, ve kterých se uplatní dobročinnost a štědrost. Přispívejte pravidelně do našeho fondu SOS, který slouží k pomoci potřebným. Služby Sunshine Rescue Mission a Hope Cottages (pro ženy bez domova) potřebují pracovníky i dárce.

(4) *Dejte si tak jako George Muller za první úkol každého dne být skutečně spokojený a šťastný v Bohu.* Hlavním cílem a posláním vašeho bytí je oslavovat ho tím, že se z něj budete navěky radovat!

Otázky k diskuzi

1. Proč je absolutně nezbytné chápat, že k Bohu nemůžeme přijít skrze dobré skutky?
2. Jak můžeme opravdově chválit Boha uprostřed tvrdých zkoušek? Měli bychom ho chválit, i když na to nemáme náladu?
3. Jak poznáme, na co máme zaměřit svou službu a kam posílat peněžní dary, když potřeby ve světě neberou konce?
4. Proč je radost z Boha nerozlučně spojena s oslavováním Boha?

Copyright 2005, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ *Katechismus westminsterský menší* (Praha: J. Baštecký, bez vnočení), překl. neuveden, str. 3. Srovnej *Zkrácený katechismus* (Los Angeles, Sydney: Westminster Banner Society, 1993), přel. K. Jančář, str. 4; *Rozšířený westminsterský katechismus* (Praha: Dingir, Timothyho institut, 2004), přel. B. Procházka, str. 9, otázka č. 1. — pozn. překl.
- ² C. S. Lewis: *Úvahy nad Žalmy* [Praha: Návrat domů, 1999], přel. Jana Pošmourná, str. 80-82. Překlad upraven. — pozn. překl.
- ³ 2. Korintským 1:19-20 — pozn. překl.
- ⁴ Jan 1:3; Římanům 11:36; 1. Korintským 8:6; Koloským 1:16, 20; 3:17; 1. list Petrův 4:11 — pozn. překl.
- ⁵ Kazatel 12:12 — pozn. překl.
- ⁶ Takto KMS, NBK. Srovnej KR. — pozn. překl.
- ⁷ Srovnej ČEP, KMS, KR. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

VAŠE POVINNOSTI K VEDOUCÍM CÍRKVE

Židům 13:17-19, 22-25

Steven J. Cole

20. března 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

20. března 2005
List Židům, lekce 56.

Vaše povinnosti k vedoucím církve Židům 13:17-19, 22-25

„Poslouchejte ty, kteří vás vedou, a podřizujte se jim...“ Vzhledem k naší kultuře a k tomu, že jsme baptisté, se na tento text nekáže snadno. Naše kultura je anti-autoritářská a postmoderní, a oba tyto postoje brojí proti poslušnosti či podřízenosti.

Anglikánský kazatel John Stott napsal: „Za celou dlouhou dobu své historie se svět jen zřídka kdy, jestli vůbec někdy, stal svědkem tak rozsáhlé uvědomělé vzpoury proti autoritě.“ (J. Stott: *Between Two Worlds* [Eerdmans, 1982], str. 51.) Abych Stottovo tvrzení dokázal, zeptám se vás: když slyšíte slova *autorita* nebo *podřít se*, co vás napadá? Jsou to pro vás vítaná, příjemná slova, nebo se naježíte a přejdete do střehu? Náš národ byl založen na vzpouře proti autoritě a jedním z našich prvních hesel bylo: „Nenechám po sobě šlapat!“ Jako národ máme odbojného ducha, který vyzvedává práva jednotlivce. Představa, že bychom se měli podřizovat autoritě, nám připadá slabošská!

Naše kultura je dále ovlivněna postmodernismem, který tvrdí, že absolutní pravda neexistuje a že každý má právo si „pravdu“ vytvářet či vykládat, jak uzná za vhodné. To znamená, že vaše „pravda“ je dobrá pro vás, ale já mám svou vlastní „pravdu“ a nikdy se nebudu cítit povinen podřít se vaší „pravdě“. Můžete si věřit, čemu chcete, ale na druhou stranu musíte nechat mne, abych věřil, čemu chci já. Pravda není autoritativní. *Já sám* jsem autoritou svého života a moje „pravda“ slouží mým vlastním záměrům.

Přidejte k tomu baptistickou filosofii řízení církevního sboru s rovností hlasů všech členů, a pak teprve budou s naším textem problémy! Správa baptistických sborů je příslovecně politická. Baptisté se s jinými baptisty rozcházejí kvůli poměrně nevýznamným otázkám. Vypráví se dokonce vtip o baptistovi, který ztroskotal a uvázl na pustém ostrově. Když se konečně objevili zachránci, našli na ostrově tři budovy. „Na co je tahle budova?“ zeptali se. „Tady bydlím,“ odpověděl baptista. „Aha. A na co je ta druhá budova?“ „To je moje církve.“ „No dobře, a na co je teda ta třetí budova?“ „Jó, to je církve, kam jsem chodil před tím.“ Když se baptistům jejich církve nelíbí, ani je nenapadne, že by se mohli podřít. Prostě si najdou nebo založí novou!

Teď se ale dostáváme k verši Židům 13:17, který těmto silným vlivům odporuje: „Poslouchejte ty, kteří vás vedou, a podřizujte se jim...“ Tyto příkazy jsou součástí inspirovaného Božího slova, takže jsou pro nás užitečné (2. Timoteovi 3:16), a proto se s nimi musíme vypořádat. Náš text je sice adresován členům církve, ale vyplývají z něj také určité povinnosti pro vedoucí církve. (Poněvadž příští týden jsou velikonoce, budeme se zabývat verši 13:20-21, kde je zmínka o zmrtvýchvstání. Na povinnosti církevních vedoucích se podíváme, dá-li Pán, o týden později.)

Zbožné vedoucí církve jste povinni poslouchat a modlit se za ně.

1. Zbožné vedoucí církve jste povinni poslouchat.

Řecká slova přeložená jako „poslouchat“ a „podřizovat se“ znamenají poslouchat a podřizovat

se! Jestli je mezi nimi nějaký rozdíl, spočívá v tom, že poslušnost vyjadřuje následování pokynů či příkazů, zatímco podřízenost zahrnuje postoj. Člověk může navenek poslouchat, a přitom uvnitř kypět hněvem; to ale není podřízenost. Podřízenost předpokládá ducha láskyplné spolupráce, který vyrůstá z důvěry. Věříte, že vašim vedoucím leží na srdci vaše nejlepší zájmy, a proto jdete s nimi. Autor nám nabízí dva důvody, proč bychom měli zbožné vedoucí církve poslouchat a podřizovat se jim:

A Zbožné vedoucí byste měli poslouchat proto, že bdí nad vaší duší a budou se z toho zodpovídat Bohu.

Bůh pod svou nejvyšší autoritu ustanovil autority různých úrovní. Smyslem veškeré autority je poskytovat ochranu a přinášet požehnání těm, kdo jí podléhají. Bůh ustanovil autoritu *občanské vlády*, aby poskytovala ochranu a přinášela požehnání občanům dbalým zákonů; aby je chránila před těmi, kdo by je chtěli poškodit nebo podvést. Koná-li vláda svou práci, pak trestá zločince, případné agresory udržuje v patřičných mezích a lid může žít v míru. Nakolik jsou představitelé státu zkorumpovaní či nedbalí, natolik občané trpí.

V *rodině* postavil Bůh do autority manžela podřízeného Kristu, aby poskytoval ochranu a přinášel požehnání své manželce a dětem. Manžel má zajišťovat potřeby své rodiny (1. Timoteovi 5:8), chránit ji před fyzickým a duchovním nebezpečím a žehnat jí tím, že ji vede po Božích cestách. Není-li manžel zbožný a využívá-li svou autoritu k vlastním sobeckým cílům, pak tuto autoritu, kterou mu svěřil Bůh, zneužívá a bude se Bohu ze svých hříchů zodpovídat.

V *církvi* ustanovil Bůh starší či pastory (pastýře), aby o stádo pečovali (Skutky 20:28; 1. list Petřův 5:1-4). Nemají v církvi panovat, ale jít stádu příkladem (1. list Petřův 5:3; 2. Korintským 1:24). Na žádné úrovni není autorita ustanovených vedoucích absolutní. Každý vedoucí se bude zodpovídat Bohu!

Náš text hovoří o *vedoucích* v množném čísle. Z Nového zákona je zřejmé, že starších, kteří spravují místní církve, má být větší počet (Skutky 14:23; 20:17; Titovi 1:5). Vícečlenné vedení je pojistkou proti zneužívání autority. Když všichni starší místní církve řeší určitou otázku biblicky a s modlitbou a když všichni souhlasí, nebude jejich závěr neomylný, ale se slušnou pravděpodobností bude správný. U všech otázek by měl být ponechán prostor pro diskusi založenou na biblických principech (Skutky 15), když ale starší dosáhnou shody, měla by se církve podříditi jejich vedení, pokud není ve zřejmém rozporu s Písmem v některém zásadním bodě učení.

Z textu je patrné, že církve by se měla podřizovat *zbožným* vedoucím. Vedoucí, kteří svou pravomoc zneužívají, by měli být pokáráni a odvoláni z úřadu (1. Timoteovi 5:19-21). Jak postřehl Jan Kalvín, „apoštol hovoří pouze o těch, kteří věrně vykonávají svůj úřad, neboť ti, kteří nemají než samu hodnost, ba kteří pastýřské hodnosti užívají pro záměr Církve zničit, zasluhují pramálo úcty a ještě méně důvěry.“ (J. Kalvín: *Calvin's Commentaries* [Baker], k Židům 13:17, str. 352-353.)

Než opustíme téma poslušnosti a podřízenosti vedoucím, rád bych vysvětlil konkrétněji, co to neznámá a co to znamená. Za prvé to neznámá vedoucí slepě následovat a na nic se neptat. Pochybují, že by to byl problém většiny lidí, ale hromadná sebevražda stoupenců Jima Jonese v sedmdesátých letech ukazuje, že se to problémem může stát, když jsou lidé svedeni zlým vůdcem. Ani v církvi, která se snaží řídit Bibli, není na tom, že zkoumáme Písma, abychom zjistili, zda je určité učení zdravé (jako berojští židé v případě Pavlova učení ve

Skutcích 17:11), nic špatného, ale je to naopak správné. O svých kázáních budu rád s kýmkoli diskutovat, pokud vám jde o to, abyste se věrně podřizovali tomu, co učí Bible. Nejsem neomylný!

Kdy je úkolem církve poslechnout a podřídít se? Samozřejmě se všichni musíme podřídít tehdy, když vedoucí vyučují Boží pravdu, zejména pokud jde o zásadní body učení a základní příkazy víry. Pak to není autorita vedoucích, ale Boží autorita, které se musíme podřídít. Pokud jde o oblast, kde se zbožní křesťané mohou v názorech rozcházet, musíme si navzájem dovolit zdvořile nesouhlasit. Podřízenost zbožným vedoucím ale znamená, že vést proti mně opozici, když se mnou nesouhlasíte v méně podstatné věci, by byla neposlušnost vůči Bohu. Úřadu těch, kdo učí Boží slovo, je třeba prokazovat vážnost. Titovi Pavel napsal: „Tak mluv, napomínej a přesvědčuj se vším důrazem [doslova: ‚příkaz‘, ‚rozkaz‘¹]. Nikdo ať tebou nepohrdá“ (Titovi 2:15). Přehlížet Tita by znamenalo přehlížet Boha, jehož slovo Titus kázal.

Zažil jsem dvě konkrétní situace, kdy se členové sboru měli podřídít, i když to pro ně mohlo být těžké. V jednom případě z doby mé služby v Kalifornii měl do našeho městečka přijet přednášet velmi oblíbený spisovatel. Problém byl ten, že tento muž opustil manželku kvůli jiné ženě. Sbor, který navštěvoval, mu uložil výchovný trest, on jim ale řekl, že na to nemají právo, a pokračoval se svou populární službou. Řekli jsme v církvi, že si jako starší nepřejeme, aby lidé od nás chodili na jeho přednášku, protože by svou účastí dali najevo, že jeho hřích schvalují. Později jsem se ke svému zármutku doslechl, že několik našich členů tam stejně bylo. Myslím, že neposlechli verš Židům 13:17.

Druhá taková situace se týkala církevní kázně v případě jedné vdovy z církve, která se provdala za nevěřícího. Věděla, že je to hřích, a protože byla vedoucí naší modlitební služby, mohl špatný příklad jejího hříchu pokoušet jiné neprovdané ženy. Když ji ale starší vyloučili ze společenství, některé ženy v církvi s ní nadále společenství udržovaly – v rozporu s celou kapitolou 1. Korintským 5 a v neposlušnosti vůči starším.

Kázeň ve sboru je složitá věc, protože ve sboru jsou vždycky lidé, kteří mají k potrestanému člověku osobní citové vazby. Vždycky se najdou někteří, kteří ho litují a naléhají na ostatní v církvi, aby jednali milostivě a milosrdně, a neodsuzovali ho. Ale aby byla kázeň účinná, musí být prosazována jednotně. Pokud s členem potrestaným vyloučením ze společenství někteří členové nadále společenství udržují, podrývá to výchovnou hodnotu tohoto trestu. Je to totéž, jako když při sobě nedrží rodiče při výchově dětí. Děti rychle poznají, že si mohou beztrestně dělat, co si zámánou, protože táta s mámou se neshodnou. Poslušnost vůči vedoucím církve je tedy zvláště důležitá, pokud je církev nucena výchovně potrestat člena, který zhřešil.

B Zbožné vedoucí byste měli poslouchat proto, že způsobíte-li jim trápení, přivodíte si trápení.

Verš Židům 13:17 říká, že z poslušnosti vůči zbožným vedoucím církve vám plyne užitek. Neposlouchat je „by vám nebylo na prospěch“. Bůh ustanovil autoritu k ochraně a požehnání. Když neposloucháte zbožné vedoucí církve, kteří vám zvěstují Boží slovo, ve skutečnosti neposloucháte Boha, což má vždy závažné následky (Galatským 6:7-8). Znovu se tu předpokládá, že tito vedoucí jsou svědomití lidé, kteří žijí s Bohem.

Duchovní děti nám mohou podobně jako naše děti tělesné působit nezměrnou radost stejně jako nezměrný žal (doslova „vzdychání“²). Každému pastýři dávají lidé z jeho stáda mnoho příležitostí jak k radosti, tak k povzdechům. Apoštol Pavel napsal Tesalonickým:

„Jakou chválou se můžeme Bohu odvděčit za všecku tu radost, kterou z vás máme před jeho tváří?“ (1. Tesaloničtým 3:9; viz též 2:19-20.) Apoštol Jan napsal: „Nemám větší radost, než když slyším, že moje děti žijí v pravdě“ (3. list Janův 1:4).

Zato když se Galatští odklonili od pravdy, Pavel tím trpěl (Galatským 1:6; 4:19). Korintským psal „ve veliké stísněnosti a se sevřeným srdcem, s mnohými slzami“ (2. Korintským 2:4³). Pavel se nestaral o svůj vlastní prospěch a o svou pověst, ale o jejich prospěch a o Boží slávu. Zavdáváte-li svým pastýřům příčinu k povzdechům, je to proto, že vědí, jakou škodu způsobí vaše neposlušnost vám i Kristovu jménu.

Zbožné vedoucí církve byste tedy měli poslouchat, protože nad vámi bdí a protože jinak si přivodíte trápení.

C Zbožné vedoucí byste měli poslouchat, když vám předkládají výzvy Božího slova.

Ve verši 13:22 autor říká: „Prosím vás [doslova ‚vyzývám vás‘⁴], bratří, přijměte toto slovo napomenutí; píšu vám jen krátce.“ Někdo si možná řekne, že dopis o třinácti kapitolách není zrovna krátký, ale on se dá nahlas přečíst za čtyřicet osm minut. Na to, o jak závažném tématu pojednává, to není tak zlé! Autor třikrát naznačil, že by mohl říct mnohem víc, ale že se drží zpátky (5:11; 9:5; 11:32). (Tenhle problém mi není cizí!) Spojení „slovo napomenutí“ označuje kázání (Skutky 13:15: „slovo povzbuzení“). Takže byste měli vydržet poslouchat i kázání, které trvá skoro hodinu, a snažit se jím řídit!

Sloveso „přijmout“ je ve 2. Timoteovi 4:3 přeloženo jako „snést“.⁵ Ve verši 4:2 Pavel Timoteovi ukládá hlásat slovo Boží, což zahrnuje usvědčování, domluvy a napominání, a potom dodává: „Neboť přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, a podle svých choutek si seženu učitele, kteří by vyhověli jejich přáním.“

Důvodem, proč musíme zdravé učení *přijímat*, *snášet* či *vydržet*, je to, že zdravé učení se často staví proti tomu, jak uvažujeme nebo žijeme, a ukazuje nám odlišnost Božích cest („usvědčování“ ve 2. Timoteovi 3:16; 4:2). Mnoho pastorů se chce zavděčit lidem, a tak se zdráhají zvěstovat „celou Boží vůli“ (Skutky 20:27 NBK). „Učení o vyvolení vyvolává příliš mnoho sporů,“ říkají si, a tak se mu v kázáních vyhýbají, i když Bible to učí k našemu duchovnímu prospěchu. Nebo přejdou mlčením náš text, který mluví o poslušnosti a podřízenosti vůči vedoucím církve, protože by to mohlo příliš mnoho lidí rozhněvat. Nechce se jim zabývat vedoucí úlohou mužů v církvi a v rodině, protože to rozčiluje feministy. A zanedlouho se Bible stane sbírkou ošepaných a ohočených frází, které každému dovolují, aby si žil tak, jak se mu líbí.

Vedoucí musí samozřejmě napomínat trpělivě a laskavě. Musíme lidem dopřát čas, aby se v rámci svého růstu v Kristu s náročnými pravdami vyrovnali. Duchovní zrání, stejně jako zrání tělesné a citové, nějakou dobu trvá. Vy jako posluchači ovšem musíte na své straně snášet napominání svých duchovních vedoucích, chcete-li v Kristu růst. Když s něčím nesouhlasíte, nekrčte nad tím rameny. Vraťte se k Písmu a přesvědčte se, jestli je to pravda. Pokud ano, podříd'te se jí ne jako slovům lidí, ale jako slovu Božímu (1. Tesaloničtým 2:13).

Jeden pastor si udělal průzkum a zjistil, že „většina lidí se žádným významným způsobem na návštěvu církve nepřipravuje“. Napsal: „V průměrné církvi se za své setkání s kázáním modlí méně než polovina věřících. Méně než třetina se modlí za svého pastora nebo za jeho přípravu. I když je oddíl zřetelně oznámen týden předem, jenom jeden z pěti lidí si udělá čas, aby si ho před příchodem do církve přečetl.“ (Michael Fabarez: *Preaching that Changes Lives* [Thomas Nelson Publishers], str. 153.)

Pokud chcete „vydržet“ slovo napomenutí, které vám každý týden přináším, rád bych vás povzbudil k modlitbě za to, aby vám Bůh otevřel srdce pro svou pravdu. Modlete se za mne, abych jak při kázání samotném, tak už při jeho přípravě zůstával věrný textu Písma. A najděte si během týdne čas, abyste si oddíl prošli sami a zauvažovali nad tím, jak se týká vašeho srdce. Účinnost mého kázání nezávisí jen na tom, jak kvalitně kážu, ale také na tom, jak kvalitně nasloucháte. Dokonce i Ježíš, ten největší kazatel, který kdy kázal, své posluchače vyzýval: „Proto dávejte pozor na to, jak posloucháte“ (Lukáš 8:18 NBK). Vaší první povinností vůči zbožným vedoucím církve je poslouchat je, a to v první řadě znamená poslouchat Boží slovo, které vám zvěstují.

2. **Za zbožné vedoucí církve jste povinni se modlit.**

„Modlete se za nás“ (13:18). Je poučné, že apoštol Pavel často prosil o modlitby. V Římanům 15:30-32 prosí čtenáře o příspěvní v boji modlitbami za to, aby byl zachráněn před těmi, kdo neposlouchají víru, aby jeho služba byla pro svaté přijatelná a aby je pak mohl s radostí navštívit, dá-li Bůh. V Efezským 6:19 prosí o modlitby, aby mohl směle zvěstovat evangelium, kdykoli otevře ústa. Já bych neřekl, že zrovna Pavel potřeboval takové modlitby, ale on ano! V Koloským 4:3-4 prosí o modlitby, aby Bůh otevřel dveře slovu a aby ho dokázal jasně vysvětlit. (Zase nemám dojem, že by pro Pavla byl problém vysvětlit evangelium jasně!) V 1. Tesalonickým 5:25 prosí prostě: „Bratři, modlete se za nás“ (NBK). Ve 2. Tesalonickým 3:1-2 prosí o modlitby, aby se Boží slovo rychle šířilo a bylo oslaveno a aby byl zachráněn před zlými a zvrácenými lidmi. Ve Filemonovi 1:22 vyjadřuje naději, že bude Filemona díky jeho modlitbám brzy moci navštívit.

Když si potřebu modliteb tolik uvědomoval apoštol Pavel, o kolik víc je potřebujeme my ostatní, kteří se snažíme sloužit Pánu! Jak Pavel zvolal: „Ale kdo je k takovému poslání způsobilý?“ (2. Korintským 2:16). V našem textu autor zmiňuje dvě oblasti pro modlitby za vedoucí:

A Modlete se za vedoucí, aby si v bitvě ve všem uchovali dobré svědomí.

Pokud jde o pozadí autorovy poznámky ve verši 13:18, nezbývá nám než se pokusit o informovaný odhad. Nejspíš to ovšem bylo něco v tomto smyslu: Autor právě řekl několik věcí, které nebyly jednoduché. Střetl se se zastánci tradic, kteří se nechtěli vzdát svých židovských obyčejů, i když by přitom rádi dále následovali Krista. Řekl jim: „Tohle nejde! Pokud se vrátíte zpátky k judaismu nebo se ho pokusíte směřovat s vírou v Krista, bude vás čekat vás Boží soud, protože jste evangelium zředili.“ Tradicionalisté se přeli se zbytkem církve: „To už zašel příliš daleko! Podle něj to, čím se už od Mojžíše řídili naši otcové, už dál neplatí.“ Autor tu v podstatě říká: „Chápu, že pro vás moje učení bylo těžko stravitelné, a prosím vás, abyste se za mne modlili, protože jsem si jistý, že mám před Bohem dobré svědomí a že všechno, co jsem řekl, jsem řekl ve prospěch Boží pravdy a vašeho duchovního dobra.“

Každý pastýř, který je věrný Bohu, musí čas od času říci nebo udělat něco, co nevyhnutelně někoho v církvi urazí. Často to bývají zastánci tradic: „Takhle jsme to nikdy nedělali!“ Někdy řeknou, že si vůbec neváží minulosti. Někdy ho obviní, že působí rozbroje. Někdy se pokusí vymyslet nějaký kompromis, jen aby nemuseli opustit své zamilované

názory a zvyklosti, i když to znamená ústupky od biblické pravdy. Pod takovým tlakem někteří pastýři kapitulují a dopustí, aby se v církvi provozovala politika. Modlete se za své vedoucí, aby zůstali pevní a zachovali si dobré svědomí před Bohem, který zkoumá srdce (1. Tesalonickým 2:3-5).

B Modlete se za vedoucí, aby byli vysvobozeni z okolností nebo z nesnází, které nemohou ovlivnit.

Autor čtenáře prosí, aby se modlili ještě více, aby jim byl o to dříve navrácen (13:19). Nevíme, jaké okolnosti mu bránily, aby je navštívil, ale bylo to něco, s čím nemohl nic dělat. Mohl to být zdravotní problém nebo cokoli jiného. Možná, že jeho kritikové v této židovské církvi říkali: „Kdyby mu na vás opravdu záleželo, už by tu touhle dobou byl osobně!“ Mám dojem, že pastor bývá často kritizován prostě za to, že mu není dáno být všudypřítomný! Autor je však touží navštívit, a tak je žádá o modlitby.

Jeho prosba ukazuje, že Bůh je větší než jakákoli situace, které čelíme, a že modlitba je tím, co nám dává přístup k Boží moci. Modlitba není jen zdvořilé gesto vyjadřující bratrský zájem. Bůh modlitbu ustanovil jako jeden ze způsobů, jimiž na svůj lid vylévá svou moc a požehnání. Modlitba nám ukazuje, že nejsme zdatní pracovníci, kteří od Boha potřebují jen sem tam trochu postrčit. Dokud Bůh nejedná, jsme naprosto nedostateční, a on se rozhodl jednat prostřednictvím modliteb. Kdyby se více lidí pravidelněji modlilo za své pastory, možná, že by se méně církví rozpadalo a méně lidí by z církví odcházelo kvůli malichernostem.

Závěr

Doufám, že si mnozí z vás vezmou k srdci dvě prosté aplikace. Za prvé, připravujte se v srdci na shromáždění církve: Udělejte si někdy během týdne, třeba v sobotu večer, čas, abyste se za mne (nebo za kohokoli, kdo bude kázat) modlili. Modlete se, aby vaše srdce bylo vnímavé k Božímu slovu a ochotné se mu podřídit. Věnujte pár minut tomu, abyste si přečetli text, na který se bude kázat, v jeho kontextu a rozjímali o něm. Modlete se za účinnost kázání v tištěné podobě, v audiozáznamu a na webových stránkách.

Za druhé, modlete se za mne, abych si udržel dobré svědomí před Bohem a abych kázal jeho pravdu bez kompromisů. Modlete se za mne, když kážu, aby símě Božího slova našlo v srdcích úrodnou půdu. Modlete se proti neshodám, které se příležitostně vyskytnou. Modlete se za jednotlivce, o nichž víte, že zápasí s hříchem.

Charles Spurgeon se při jedné ze svých návštěv kontinentu setkal s americkým kazatelem, který mu řekl: „Už dávno se s vámi toužím setkat, pane Spurgeone, abych se vás mohl zeptat na pár maličkostí. V naší zemi mají lidé mnoho různých názorů na tajemství vašeho obrovského vlivu. Byl byste tak hodný, a řekl mi, co si tom myslíte vy sám?“ Spurgeon chvíli přemýšlel a pak odpověděl: „Mojí lidé se za mne modlí.“ (Iain Murray: *The Forgotten Spurgeon* [Banner of Truth], str. 44.) I když nikdy nebudu mít tu moc ani obdarování jako Spurgeon, rád bych vás poprosil o totéž: modlete se za mne!

Otázky k diskuzi

1. Proč zní myšlenka poslušnosti vůči vedoucím církve tak protivně? Kde jsou meze této poslušnosti?

2. Na jakém základě lze oprávněně (z biblického hlediska) opustit církev?
3. Uveďte několik správných a nesprávných způsobů, jak hodnotit kázání.
4. Dáte si závazek, že se budete modlit za své pastýře a že budete své srdce připravovat na to, aby přijímalo kázané Boží slovo?

Copyright 2005, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Srovnej použití téhož řeckého slova (*epitagé*) v Římanům 16:26; 1. Korintským 7:6, 25; 2. Korintským 8:8; 1. Timoteovi 1:1 („pověření“); Titovi 1:3. — pozn. překl.
- ² Takto KMS, NBK. — pozn. překl.
- ³ Viz celý kontext 2. Korintským 2:1-5 a také 7:8-11. Srovnej 1. Korintským, zejména pasáže 3:1-3; 4:1-6:20; 11:17-22; 15:34 a podobné. — pozn. překl.
- ⁴ Takto KMS. — pozn. překl.
- ⁵ NASB (*New American Standard Bible, Updated Edition* © The Lockman Foundation), anglický překlad Bible, který autor převážně používá, zde překládá “bear with” (Židům 13:22) a “endure” (2. Timoteovi 4:3), tedy „snášet“ a „vydržet“. V češtině toto řešení nevolí žádný překlad. — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos* 3.1 (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

BŮH, KTERÝ SE O NÁS STARÁ

Židům 13:20-21

Steven J. Cole

27. března 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

27. března 2005
List Židům, lekce 57.

Bůh, který se o nás stará Židům 13:20-21

Jednou z podivných ironií lidské existence je skutečnost, že jsme všichni slabí a potřebujeme pomoc, a přitom se snažíme působit dojemem, že jsme silní a vystačíme si. Nepochybuji, že u jejího kořene je pýcha, ale přesto je zvláštní to pozorovat. Jsme jako císař z té známé pohádky: napařujeme se po ulicích a pyšně předvádíme svoje nové šaty, když jsme ve skutečnosti úplně nahatí.

Každý z nás je například křehký po tělesné stránce, ale chováme se, jako bychom měli žít věčně. Než dnešek skončí, může dokonce i vás, kteří jste mladí a zdraví, potkat smrt v jedné z mnoha různých podob. Když navštívujeme Marlinu maminku v jejím prostředí, kde žijí převážně důchodci, vždycky žasnu nad tím, jak se všichni ti stařešinouvé zoufale snaží udržet v provozu. Zanedlouho bude stařešina i ze mně a jsem všemi deseti pro to, snažit se zůstat ve formě, dokud to jen jde. Ale když vidím tyhle lidi, působí to na mne silným dojemem, že zavírají oči před skutečností, že to bude trvat jen pár let, než umřou.

Každý z nás je slabý a bezmocný také po finanční stránce. Zase by někdo mohl namítnout: „Mám solidní investice a vlastním slušný majetek, které víc než dostatečně pokryjí mé budoucí potřeby. Mám skvělé zaměstnání s platovým postupem.“ Nepochybuji, že si něco podobného říkal i Saddám Hussajn – nějaký ten rok před tím, než jsme vstoupili do Iráku! Pak mu jeho investice a jistota zaměstnání moc nepomohly. Ježíš vyprávěl varovný příběh o muži, který si myslel, že právě dosáhl finančního zabezpečení, ale Bůh si od něj ještě téže noci vyžádal jeho duši (Lukáš 12:15-21).

Naše těla a finance představují jen dvě oblasti za všechny, ale vyberte si kteroukoli stránku života, která vás napadne, a závěr bude stejný: jsme slabí, zranitelní, bezmocní. Třeba po citové stránce na tom dneska můžete být báječně, ale zítra vás může postihnout série katastrof jako Jóba, a budete na krupici. V tomto životě není nic spolehlivým základem pro pocit bezpečí – jedině Bůh! Bůh zařídil svět tak, abychom byli nuceni v každé své potřebě spoléhat na něj. Ale navzdory této očividné pravdě se ve snaze získat bezpečí nepřičetně plahočíme za jinými věcmi.

Sbor v Laodikeji si myslel, že má všechno pevně v rukou. Říkal si: „Jsem bohat, mám všechno a nic už nepotřebuji!“ Bůh na to měl trošičku jiný názor: „A nevíš, že jsi ubohý, bédný a nuzný, slepý a nahý“ (Zjevení 3:17). Ten kontrast by těžko mohl být větší! Jak je možné, aby si církev myslela, že je bohatá, zaopatřená a že nic nepotřebuje, když ji Bůh vnímá jako ubohou, bédnou, nuznou, slepou a nahou?

Ironií je, že když vidíme sami sebe tak, jak nás vidí Bůh, když si uvědomujeme, jak zoufale ho potřebujeme, a když k němu voláme, je připraven nás zahrnout hojností svého požehnání. Jak vyznávala Marie: „... hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté poslal pryč s prázdnou“ (Lukáš 1:53). Když přicházíme k Bohu hladoví, nasýtí nás. Když si myslíme, že jsme bohatí a Boha nepotřebujeme, pošle nás pryč s prázdnou. Tohle je skvělá zpráva: jedinou kvalifikací pro získání Božích nepřeborných požehnání je to, abychom k němu přišli jako zoufalí, zbědovaní hříšníci a prosili ho o milosrdenství. Bůh se s radostí stará o ty, kdo se na něj spoléhají.

Autor Listu Židům se právě přiznal ke své nouzi, když své čtenáře požádal o modlitbu (13:18-19). Nyní se na oplátku modlí za ně v tomto nádherném požehnání. Můžeme je shrnout takto:

Bůh, který se v Kristu postaral o všechno, co jsme potřebovali ke spáse, se v něm postará také o všechno, co potřebujeme k životu pro jeho slávu.

Bůh slíbil, že všechno, o čem se v těchto dvou verších mluví, udělá, a autor se přesto modlí, aby to udělal. Bůh ustanovil modlitbu, aby své sliby v našich životech naplňoval jejím prostřednictvím. Modlitbou uznáváme svou nouzi a Boží moc postarat se o nás. A když se Bůh postará, je tím oslaven, protože víme, že to udělal on.

1. **Bůh se v Kristu postaral o všechno, co jsme potřebovali ke spáse (13:20).**

Autor stručně shrnuje pět stránek naší spásy:

A Bůh se postaral o nastolení míru mezi sebou samým a padlými hříšníky.

Autor listu nazývá Boha „Bohem pokoje“. Lidé se nejrůznějšími zúsobami zoufale snaží získat pokoj pro svou duši, ale skutečný pokoj může povstat jedině z usmíření s Bohem. Bible učí, že se rodíme jako vzbuřenci proti Bohu. Naše hříchy nás činí nepřáteli Boha, který je absolutně svatý. Pavel píše o těch, kteří nejsou v Kristu: „Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídit Božímu zákonu. Ti, kdo žijí jen z vlastních sil, nemohou se líbit Bohu“ (Římanům 8:7-8). Jakub píše, že „přátelství se světem je nepřátelství s Bohem“ (List Jakubův 4:4).

Lidé, kteří jsou Božími nepřáteli, si svůj duchovní stav často neuvědomují, protože satan zaslepuje jejich mysl (2. Korintským 4:4). Jednou z prvních známek Božího působení v našem srdci je to, že si začínáme uvědomovat svůj hřích a vinu před Bohem (2. Korintským 4:6). Zjišťujeme, že my sami nemůžeme za své hříchy poskytnout žádné zadostiučinění. Uvažujeme, jestli vůbec existuje nějaký způsob, jak být s Bohem doopravdy usmířeni. Ta báječná zpráva, kterou přináší Bible, zní: Ano! Právě proto přišel Ježíš Kristus. Pavel napsal, že „v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění...“ (2. Korintským 5:19). Než se podíváme na to, jak to udělal, všimněme si ještě, že:

B Bůh se nám postaral o velikého pastýře ovcí, kterého jsme potřebovali.

Toto je jediné místo v Listu Židům, kde autor mluví o Ježíši jako o našem pastýři, ale tímto metaforickým titulem je označován často. Ježíš o sobě sám mluvil jako o „dobrém pastýři“, který „položil svůj život za ovce“ (Jan 10:11). Zde autor právě hovořil o vedoucích sboru jako o těch, kdo „bdí nad vámi“ (Židům 13:17). Ale i ti nejlepší církevní vedoucí jsou v nejlepším případě nedokonalými pastýři. Ježíš je „veliký pastýř“, který si nenechá vzít ani jedinou z ovcí, jež mu Otec svěřil. Řekl: „... já jim dávám věčný život: nezahynou navěky a nikdo je z mé ruky nevyrvé. Můj Otec, který mi je dal, je větší nade všechny, a nikdo je nemůže vyrvat z Otcovy ruky. Já a Otec jsme jedno“ (Jan 10:28-30).

Phillip Keller ve svém vynikajícím pojednání *A Shepherd Looks at Psalm 23* (Žalm 23 očima ovčáka) ukazuje, že ovce domácí patří mezi nejbezpečnější zvířata na světě. Bez pastýře doslova nemají šanci přežít. Potřebují ho, aby je chránil před šelmami, aby je vodil na pastvu, aby jim zajistil bezpečná napajedla s čistou vodou a spoustu dalších nezbytností. Ve

skutečnosti mohou dokonce uváznout vleže na zádech, kopat nohama do vzduchu a v této poloze také zemřít, pokud jim ovčák nepřijde na pomoc a nepostaví je na nohy! (P. Keller: *A Shepherd Looks at Psalm 23* [Zondervan].) Kdosi žertem poznamenal, že domácí ovce vyvracejí evoluční dogma o přežití nejschopnějších! Bible nás nazývá „ovcami“, aby upozornila na to, co by mělo být zřejmé, ale co často popíráme, totiž že bez dobrého pastýře nejsme schopni přežít. Bůh ve své milosti poslal svého Syna, Pána Ježíše Krista, aby byl naším dobrým pastýřem.

C Bůh se o nás postaral tím, že tohoto pastýře nechal zemřít za naše hříchy.

V našem verši je zmínka o „smrti“ a o „krvi“. Jak autor ukázal, svou smrtí Ježíš naplnil všechno, co starozákonní oběti naznačovaly. Bůh ustanovil tyto oběti, aby poskytl dočasné řešení pro hříchy izraelského národa. Mzdou hříchu je smrt,¹ a protože je Bůh spravedlivý, není možné, aby hříchy prostě promíjel, kdyby za ně nebylo zapláceno. „... bez vylití krve není odpuštění“ (Židům 9:22). Krev obětovaných zvířat nemohla hříchy nikdy smýt úplně (Židům 10:1-4). Co nedokázaly tyto oběti, to vykonal Ježíš. Jako věčný Boží Syn na sebe vzal lidské tělo, dokonalou poslušností naplnil Boží zákon a pak obětoval sám sebe, aby spravedlivě zaplatil za hříchy svého lidu. Izajáš 53:4-6 o Ježíšově zástupné smrti za nás prorokoval:

Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech.

Bůh pokoje se tedy postaral, abychom s ním mohli být nějak usmířeni, tím, že nám poslal velkého pastýře a nechal ho zemřít za naše hříchy. Náš pastýř ale nezůstal v hrobě:

D Bůh se o nás postaral tím, že tohoto pastýře vzkřísil z mrtvých a potvrdil tak svou smlouvu.

V jistém smyslu Ježíš svůj život položil a znovu si ho vzal svou vlastní mocí (Jan 10:18). V jiném smyslu ho ale z mrtvých svou nepřekonatelnou mocí vzkřísil Otec (Skutky 2:24; 3:15; 4:10; 5:30; Efezským 1:20). K tomu, že Bůh vyvedl Ježíše z mrtvých, se váže výraz „pro [nebo ‚skrze‘] krev stvrzující věčnou smlouvu“. Vzkříšením Bůh potvrdil, že Ježíšovu smrt přijal a schválil tak Novou smlouvu, ve které říká: „Slituji se nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy už nevzpomenu“ (Židům 8:12). Tato smlouva je věčná v tom smyslu, že nikdy nepozbude platnosti, ani na její místo nenastoupí jiná. Ježíšova prolitá krev je konečnou, vyčerpávající obětí za naše hříchy (Židům 10:14-18).

Ježíšovo tělesné vzkříšení z mrtvých je nepohnutelným základem křesťanské víry. Kdybyste dokázali vzkříšení vyvrátit, nebude mít křesťanství na čem stát, a vám nezbyvá než žít pro všechno potěšení, které vám může tento život dát (1. Korintským 15:12-19, 32). Ovšem apoštolové, po ukřižování nešťastní a zklamání, se změnili ve smělé svědky, kteří všichni jednomyslně dosvědčili, že Ježíš vstal z mrtvých ve svém těle. Viděli ho, dotýkali se ho, jedli s ním a čtyřicet dní je vyučoval, než vystoupil na nebe. Slíbil jim, že se v těle vrátí. Pokud je to všechno jen iluze, kterou si vysnila hrstka fantastů, je křesťanství lež. Pokud ale tito svědci mluvili pravdu, je Ježíš vzkříšený Pán.

E Bůh se nám postaral o Pána, Ježíše.

Závěr verše 13:20 ztotožňuje velikého pastýře ovcí s „naším Pánem Ježíšem“. Toto spojení vyjadřuje jak Spasitelovo lidství, tak jeho božství. Jméno „Ježíš“ nosí jako člověk, který se z moci Ducha svatého narodil panně Marii. Jako člověk mohl na kříži zemřít jako náhradník za lidské hříšníky. Titul „Pán“ mu náleží jako svrchovanému Bohu. Jako vtělený Bůh mohl svou smrtí dosáhnout toho, čeho smrt zvířat nikdy dosáhnout nemohla: jednou provždy odstranit naše hříchy (10:10, 14, 18).

Autor používá přivlastňovací zájmeno první osoby množného čísla: „*naš* Pán“. Bible jasně učí, že Ježíš je sice Pánem všech, ale ne všech ve stejném smyslu. Pro některé je Pánem v tom smyslu, že je Soudcem, který je odsoudí. Pro jiné je Pánem v tom smyslu, že je jejich Spasitelem. Tím jsou všechny možnosti vyčerpány. Není-li Ježíš Pánem pro vás osobně, protože jste v něj neuvěřili jako ve svého Spasitele, který vás zachránil před hříchem, a nepoddali jste se mu jako svrchovanému Pánu nad vaším životem, stanete před ním jednoho dne jako před Soudcem, který vás za vaše hříchy po právu odsoudí k trestu věčného odloučení od Boha.

Dnes je den spasení (2. Korintským 6:2), kdy může každý hříšník najít milost u kříže. Den naší smrti či Kristova návratu bude dnem soudu, kdy ti kteří se nepodřídili Ježíši Kristu jako Pánu, budou volat na hory a na skály: „Padněte na nás a skryjte nás před tváří toho, který sedí na trůnu, a před hněvem Beránkovým!“ (Zjevení 6:16).

První část autorova požehnání tedy ukazuje, že Bůh se v Ježíši, našem Pánu, postaral o všechno, co jsme potřebovali ke spáse. Neudělal ovšem to, že by nás prostě zachránil před svým soudem a pak nás nechal, abychom se nějak protloukali sami.

2. Bůh se v Kristu postará také o všechno, co potřebujeme k životu pro jeho slávu (13:21).

Sloveso přeložené jako „posílí“ je v řeckém originále ve způsobu přací (optativu), který vyjadřuje touhu nebo přání.² Smysl je: „Kéž vás Bůh pokoje posílí...“ Toto přání má čtyři stránky:

A Bůh nás posílí ve všem dobrém k tomu, abychom plnili jeho vůli.

Představte si novopečené rodiče, kteří by si přinesli svůj uzlíček z porodnice domů, nosili ho z místnosti do místnosti a vysvětlovali: „Tady je lednička. Když budeš mít hlad, posluž si. Tady je koupelna. Máš tu všechno: záchod, sprchu, umyvadlo. Tohle je tvoje ložnice. Jenom si nezapomínej každé ráno ustlat postýlku a jednou týdně vyměnit povlečení. Jestli budeš někdy cokoli potřebovat, řekni si. Podíváme se, co se s tím dá dělat.“

Žádného pozemského rodiče by nic takového naštěstí ani nenapadlo – a Boha také ne. Jak vysvětluje Pavel v Římanům 8:32: „On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno?“ V určitém smyslu zabili Ježíše zlí lidé. V jiném smyslu ale za nás poslal na smrt svého Syna sám Bůh (Žalm 22:16; Izajáš 53:4, 10; Skutky 2:23; 4:27-28). Když nám Bůh poskytl to nejdůležitější, co jsme potřebovali, když jsme ještě byli hříšní,³ je snad možné, že by nám nyní neposkytl všechno, co potřebujeme k tomu, abychom žili pro něj a sloužili mu k jeho slávě?

„Plnit jeho vůli“ znamená být jako Ježíš, protože Ježíš přišel, aby plnil Boží vůli (Židům

10:7). To je práce na celý život, která na tomto světě nebude nikdy hotová. Ovšem to hlavní, o co tu jde, je skutečnost, že táž nepřekonatelná moc, která vzkřísila Ježíše z mrtvých, nás posílí k tomu, abychom plnili Boží vůli a žili pro jeho slávu.

KJV⁴ zde místo „posílí“ překládá „přivede k dokonalosti“;⁵ to však navozuje nesprávnou představu. Příslušné řecké sloveso se používá například pro spravování potrháných sítí (Matouš 4:21). Mimo Bibli se vyskytuje ve významu napravování zlomené kosti. Znamená uvést něco do stavu, v němž to může sloužit účelu, pro který to bylo zamýšleno. Jako hříšníci jsme zranění a zlomení. Svým vlastním úsilím nemůžeme svůj život nikdy dát do takového pořádku, aby mohl být svatému Bohu k užitku. My to udělat nedokážeme, ale Bůh to dělá! Spravuje potrhána místa v našich životech a napravuje polámané kosti, aby se mohly zhojit. Dělá to ne proto, abychom mohli žít sami pro sebe, ale proto, abychom „ve všem dobrém ... plnili jeho vůli“. Jeho slovo nám ukazuje, „co se mu líbí“, abychom podle toho mohli žít.

B Bůh v nás sám působí tak, aby se mu naše životy líbily.

Bůh nás posílí (či napraví) a potom na nás pracuje. To ale neznamená, že naše úloha v tomto procesu je zcela pasivní. Náš text vyjadřuje totéž, co napsal Pavel: „A tak, moji milí ... s bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení. Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí“ (Filipským 2:12-13). Bůh nás zachraňuje pro svou svrchovanou milost, ne pro cokoli, co bychom dělali my. Jak spásná víra, tak pokání jsou jeho dary, ne něco, co by pramenilo z nás (Filipským 1:29; Skutky 11:18; 2. Timoteovi 2:25). Poté, co nás spasil, žehná nám v Kristu vším duchovním požehnáním (Efezským 1:3). Působí v nás: motivuje nás a dává nám sílu k tomu, abychom konali jeho vůli. A přesto na tom zároveň musíme spolupracovat s ním. Pavel to všechno spojuje dohromady v Efezským 2:8-10:

Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvoření k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil.

Bůh nás spasil svou milostí, a dokonce i skutky, které pro něj máme vykonat, pro nás připravil předem. Je ovšem nutné, abychom je konali. Každý den, počínaje na úrovni myšlenek, by naším cílem mělo být: „Bože, chci ti dnes dělat radost, protože jsi mi prokázal tolik milosti. Dej mi sílu dělat to, co se ti líbí.“

Bůh nás tedy posiluje ve všem dobrém k tomu, abychom plnili jeho vůli, a přitom v nás sám působí tak, aby se mu naše životy líbily.

C Bůh v nás takto působí prostřednictvím Ježíše Krista.

Autor uzavírá verš 13:21 slovy „skrze Ježíše Krista“. Jak jsme viděli, když jsme probírali verš 13:15, v křesťanském životě je „v Kristu“ všechno. Jsme spaseni, protože „v něm nás již před stvořením světa vyvolil“ (Efezským 1:4). Obdařil nás „vším duchovním požehnáním nebeských darů“ (Efezským 1:3). Někdo spočítal, kolikrát se v Pavlových spisech vyskytuje spojení „v Kristu“ nebo „v Kristu Ježíši“, a zjistil, že to je sto šedesát devětkrát. (Podle Kent Hughes: *Hebrews, An Anchor for the Soul* [Crossway], sv. 2., str. 247.) Pokud jste uvěřili v Krista, dá se všechno, co platí o něm, říct také o vás! Jaká slavná pravda! Máte přístup k celému jeho bohatství!

Představte si, že jste ubohý africký sirotek a že vás adoptoval nějaký miliardář jako Bill Gates a v závěti všechno odkázal jenom vám. Najednou vám patří všechno bohatství toho

nejbohatšího člověka na světě, protože patříte do jeho rodiny. A bohatství Billa Gatese, které pomine, zdaleka není tak dobré jako Boží bohatství v Ježíši Kristu, které vydrží celou věčnost! A všechno to patří vám – v Kristu!

D Všechna sláva náleží Bohu a Pánu Ježíši Kristu.

Slovo „jemu“ se z gramatického hlediska může vztahovat buď k „Bohu pokoje“ nebo k „Ježíši Kristu“, a odborníci nejsou zajedno v tom, čemu dát přednost. Protože však Otec a Syn jsou jedno,⁶ jsou v našem spasení oslaveni oba. Řečeno slovy Zjevení 5:13: „Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!“ Spasení nevypráví o nás. Křesťanský život nevypráví o nás. Všechno to vypráví o Boží slávě a o slávě Ježíše, Božího Beránka, který obětoval sám sebe za naše hříchy. Pokud každý den nežijete pro to, abyste oslavovali Boha za jeho veliké spasení v Ježíši Kristu, nežijete pro nic významného. Bůh vás stvořil tak, abyste mu ve svém životě přinášeli slávu tím, že se z něj bude na věky radovat. „Amen“ znamená: „Tak se staň!“

Závěr

Kdosi napsal (pramen neznámý),

*Empty hands I lifted to Him,
And He filled them with a store
Of His own transcendent riches
Till my hands could hold no more.*

*And at last I comprehended,
With my mind so slow and dull,
That God could not pour His riches
Into hands already full.⁷*

Otevřel vám Bůh oči pro skutečnost, že potřebujete Krista? Pokud ano, nechte všechno ostatní plavat a chopte se Ježíše Krista. To on je ten „poklad ukrytý v poli, který někdo najde a skryje; z radosti nad tím jde, prodá všechno, co má, a koupí to pole“ (Matouš 13:44). To on je ta drahocenná perla, kvůli které obchodník „jde, prodá všechno, co má, a koupí ji“ (Matouš 13:45-46). V něm se Bůh postaral o všechno, co jsme potřebovali, abychom byli zachráněni před jeho soudem. V něm se Bůh postaral o všechno, co jsme potřebovali, abychom žili pro jeho slávu tak, aby se mu naše životy líbily. Ať vaše víra určitě spočívá na velikém pastýři, vzkříšeném z mrtvých, Ježíši Kristu, našem Pánu!

Otázky k diskuzi

1. Proč jsou lidé, kteří jdou k odsouzení, slepí vůči tomu, že zoufale potřebují Krista (2. Korintským 4:4)? Jakým způsobem (kromě modliteb) jim můžeme pomoci, aby uviděli pravdu?
2. „Dobří“ lidé jsou často těmi, pro které je nejtěžší přijmout evangelium. Souhlasíte nebo nesouhlasíte? Proč? (Viz Lukáš 18:18-27.)
3. Jak ve službě Bohu najdeme rovnováhu mezi spoléháním na Boží moc a naším vlastním

úsilím? (Filipským 2:12-13.)

4. Proč musí snaha dělat Bohu radost vycházet od úrovně myšlenek? Viz Židům 4:13; 1. Tesalonickým 2:4.

Copyright 2005, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.
Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Římanům 6:23 — pozn. překl.
- ² Čeština tento slovesný způsob nezná. Místo něj nejčastěji užíváme způsob rozkazovací (imperativ; srovnej dnes zastaralé „učiniž vás způsobné“ v KR); pokud příslušný imperativní tvar neexistuje, používáme způsob oznamovací (indikativ) ve spojení s práci částicemi „at“ (KMS, NBK), „necht“ (ČEP) či „kéž“. Tato poslední („kéž posílí“) asi nejvíce vystihuje práci charakter výpovědi. Rovněž lze použít způsob podmiňovací (kondicionál: „kéž by posílil“, „kdyby tak posílil“). Ten však zdůrazňuje toužebnost přání a oslabuje dojem, že jeho splnění je očekáváno (a to téměř až na úroveň dojmu, že je očekáváno jeho nesplnění), což se nezdá být případ tohoto verše. — pozn. překl.
- ³ Římanům 5:8 — pozn. překl.
- ⁴ KJV (*King James Version**): anglický překlad Bible. — pozn. překl.
- ⁵ Takto NBK (KJV doslova: „učiní dokonalými“). — pozn. překl.
- ⁶ Jan 10:30; 17:11, 21-22; srovnej 5:23; 14:7-9; 15:23 aj. — pozn. překl.
- ⁷ Doslova: „Pozvedl jsem k němu prázdné ruce a on je ze svého nadpozemského bohatství naplnil takovými poklady, že jsem je ani nedokázal pobrat. A pak jsem konečně svou zabeđenou hlavou pochopil, že Bůh své bohatství nemohl nasypat do rukou, které už byly plné.“ (Podle <http://www.hopecrc.ca/OtherPoems.htm> je autorem básně James S. Hewet, název neuveden. Neověřeno.) — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfoonline.org

ÚKOLY VEDOUČÍCH V CÍRKVI

Židům 13:7, 17-19, 22-25

Steven J. Cole

3. dubna 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

3. dubna 2005
List Židům, lekce 58.

Úkoly vedoucích v církvi Židům 13:7, 17-19, 22-25

Mnozí pisatelé souhlasí, že americké církve prožívají krizi v oblasti vedení, na řešení problému se však neshodnou. Mnozí vnášejí do řízení místních církví americké principy podnikání, aniž by přitom příliš dbali na to, co o nárocích na vedení církve a jeho úkolech říká Bible.

Mnoho dnešních pastorů tak omezuje na minimum své úkoly kazatelů Božího slova a raději se zaměřují práci ředitelů církve. Jakožto církevní podnikatelé se věnují vytváření a uskutečňování plánů pro růst církve. Vnímají církev jako produkt, který je třeba dostat na trh a ke konzumentům. Stejně jako v maloobchodě, musíte zákazníkům nabídnout to, o co stojí. Mnozí z těchto ředitelských pastorů jsou velice úspěšní, budují působivé církevní areály, kde jsou každý týden obslouženy tisíce „zákazníků“ a píší knihy typu „jak na to“, v nichž se rádi podělí o své osvědčené principy pro budování církve.

Pokud ovšem Písmo obsahuje všechno, čeho je třeba ke zbožnému životu (2. list Petřův 1:3-4), a připravuje Boží lidi ke každému dobrému činu (2. Timoteovi 3:16-17), mělo by mít co říct i k té důležité otázce vedení církve. Protože Kristus slíbil, že on sám vybuduje svou církev (Matouš 16:18), měli bychom směrnice pro to, jací by měli vedoucí církve být a co by měli dělat, hledat v jeho inspirovaném slově. Předminule jsme se našim textem zabývali z hlediska povinností členů církve vůči jejich vedoucím, takže to dnes obrátíme. I když tyto verše nejsou vyčerpávající, najdeme v něm některé životně důležité principy ohledně úkolů vedoucích v církvi. Dovídáme se, že:

Zbožní vedoucí církve mají za úkol vést Boží stádo tak, že budou osobně žít s Bohem a ve spolupráci s ostatními vedoucími pomáhat členům církve, aby s Bohem žili také.

Tato věta má čtyři hlavní body:

1. **Zbožní vedoucí církve mají za úkol vést Boží stádo.**

Snad to zní jako tautologie,¹ ale je zapotřebí to říct. Nový zákon neučí rozlišení mezi „kněžimi“ a „laiky“, protože každý věřící je knězem s plným přístupem k Bohu (1. list Petřův 2:9). Učí však rozlišení mezi vedoucími v místní církvi a jejich následovníky. Nový zákon používá pro vedoucí v církvi různé názvy či tituly. Nazývá je *staršími* (Skutky 20:17), což zdůrazňuje jejich zralost ve víře. Jindy jim říká *strážci*² čili biskupové (1. Timoteovi 3:1-2), když je řeč o jejich úloze dozoru nad církvi. (V Titovi 1:5, 7 a ve Skutcích 20:17, 28 jsou oba pojmy použity k označení téhož úřadu.) Jsou také nazýváni *pastýři*³ (Efezským 4:11). Petr používá všechna tato označení, když vyzývá *starší*, aby se o Boží stádo starali jako *pastýři* a byli jeho *strážci*⁴ (1. list Petřův 5:1-2). V 5:4 pak o Kristu mluví jako o „nejvyšším pastýři“.

Jiné slovo používané pro vedení církve je řecké sloveso *proistémi* (doslova „stát před“⁵), překládané „být představeným“ (1. Tesalonickým 5:12). Popisuje činnost starších, kteří dobře „spravují“ či „vedou [sbor]“ (1. Timoteovi 5:17 KR, NBK). Také se používá pro povinnost

muže „vést“ vlastní domácnost (1. Timoteovi 3:4-5, 12). V našem textu (13:7, 17, 24) je použito ještě jiné sloveso (od něhož je odvozena „hegemonie“⁶), které znamená prostě *vést*. Je jím odlišován Pavel od Barnabáše jako ten, který mluvil *především* (Skutky 14:12). Také jsou pomocí něj označeni Juda Barsabáš a Silas jako „*přední* muži mezi bratřími“ (Skutky 15:22).

Je ale hlavně o to, že *vedoucí* by měli *vést*. Vedení je především záležitost vlivu; a způsobem, jímž vedoucí v církvi ovlivňují druhé, je jednak jejich osobní příklad zbožnosti, jednak vyučování Božího slova (Židům 13:7). Protože starší v místním sboru musí vést svým příkladem, většina požadavků pro obsazení tohoto úřadu v 1. Timoteovi 3:1-7 i v Titovi 1:5-9 představuje vlastnosti, kterými se vyznačuje zbožný charakter. Jedinou výjimkou je to, že by měli být schopni „jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat odpůrce“ (Titovi 1:9) nebo prostě „učit“ (1. Timoteovi 3:2).

Postavení vedoucího vyžaduje mít zřetelnou biblickou představu o tom, čím by měl místní sbor být a co by měl dělat, a tuto představu neustále církvi předávat. Také to znamená řešit problémy, které v církvi vyvstávají. Prezident John F. Kennedy poznamenal (zdroj neznámý⁷): „Prezident Spojených států nemá žádné snadné problémy. Pokud je lze vyřešit snadno, už je vyřešil někdo jiný.“

Ve snaze zavděčit se všem se vedoucí církvi obtížným problémům často vyhýbají. Nechce se jim kárat vlivného člena sboru, který žije v hříchu. Nechce se jim vyučovat nepopulární doktríny, třebaže jsou biblické. Neopraví člověka, jehož učení je mylné, ze strachu, aby nevyvolali konflikt. Nechtějí se plést do řešení vztahových konfliktů v církvi nebo v rodinách členů. Vyhýbat se takovým náročným záležitostem ale znamená selhat jako vedoucí církve. Vedoucí v církvi musí aktivně následovat Boha a jeho pravdu a pomáhat druhým v tom, aby dělali totéž.

2. Zbožní vedoucí církve mají za úkol osobně žít s Bohem.

V 1. Timoteovi 4:16 vyzývá Pavel svého mladšího spolupracovníka: „Dávej pozor na své jednání i na své učení.“ Ve Skutcích 20:28 říká efezským starším: „Dávejte pozor na sebe i na celé stádo...“ Náš text se v souvislosti s vedoucími zabývá čtyřmi stránkami osobního života s Bohem:

A Zbožní vedoucí církve musí dávat pozor, aby si zachovali dobré svědomí před Bohem i před druhými (13:18).

Ve Skutcích 24:16 řekl Pavel Félixovi: „Proto i já se vždy snažím zachovat neporušené svědomí před Bohem i lidmi.“ Svědomí je onen vnitřní smysl pro to, co je správné a co špatné, který Bůh vložil do srdce každého člověka (Římanům 2:15). Není neomylné – o pravdě musí být poučeno Božím slovem. Může být cejchované nebo zatvrzelé (1. Timoteovi 4:2; Efezským 4:18-19). Dokonce i když je vaše svědomí poučeno nesprávně, je vždy hříchem se mu vzepřít (Římanům 14:14, 23; List Jakubův 4:17). Proto Pavel říká Timoteovi: „Cílem našeho vyučování je láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné víry“ (1. Timoteovi 1:5).

Hlavním způsobem, jak si uchovat čisté svědomí, je žít každodenně v poslušnosti vůči Božímu slovu. Když vědomě zhřešíme, vyznejme to okamžitě Bohu a člověka, proti němuž jste zhřešili, poproste o odpuštění. Osobní poslušnost vůči Bohu je základním předpokladem k tomu, abyste k poslušnosti vůči Bohu mohli vést druhé.

B Zbožní vedoucí církve žijí s vyhlídkou na to, že se jednoho dne budou skládat účty Bohu (13:17).

Jsou si neustále vědomi toho, že se budou zodpovídat Bohu jak za své vlastní životy, tak za církev, nad kterou je Bůh ustanovil jako strážce. Žádný člověk ani skupina lidí nemá nad církví konečnou autoritu. Všichni jsme pouze pomocní pastýři podléhající a zodpovědní hlavnímu pastýři Ježíši Kristu. Tohle je *jeho* církev, ne moje! Vedoucí ji řídí či spravují pro Krista, který ji vykoupil svou krví. Mít tuto skutečnost neustále na paměti pomáhá předcházet tomu, abychom svou autoritu nebo lidi nám svěřené zneužívali pro svůj osobní prospěch. Každý církevní vedoucí by si měl často číst v Ezechielovi kapitolu 34, v níž Bůh kárá pastýře, kteří se nestarali a nepečovali o jeho stádo, ale využívali je pro vlastní sobecké cíle. Bude nás volat k zodpovědnosti!

C Zbožní vedoucí církve jsou lidmi víry a modlitby, kteří k modlitbě povzbuzují druhé (13:7, 18, 20-21).

Ve verši 13:7 autor čtenářům říká, aby nezapomínali na vedoucí, kteří již odešli k Pánu, a napodobovali jejich víru. Ve verši 13:18 je prosí, aby se za něj modlili, a ve verších 13:20-21 jim jde příkladem, když se modlí za ně. (Pokud jde o víru, srovnej kapitolu 11.)

Právě v tom principy amerického podnikání pro místní církev selhávají. Církev nelze provozovat jako podnik, v němž plánujeme a tyto plány provádíme podle své nejlepší lidské moudrosti. Církev se má ubírat vpřed vírou v živého Boha v modlitební závislosti na něm. Jako vedoucí tohoto sboru rozhodně nemáme v úmyslu vést církev svou kolektivní moudrostí, ale čekat ve víře a s modlitbou na Pána ve snaze přijít na to, jaké plány má pro svou církev on.

Když to řeknu za sebe (a jsem si jistý, že to říkám i za všechny starší), já na to nestačím! Neznám odpovědi na všechny otázky, které bych k vedení tohoto místního sboru znát potřeboval. Moje vědomosti nejsou dostatečné na to, abych lidi dokázal provést složitými osobními problémy. Právě proto není modlitba, kterou zahajujeme schůzi starších nebo poradenské setkání, pouhá formalita. Je to životně důležité spojení se živým Bohem! Všechno, co jako církev děláme, bychom měli dělat vírou a modlitbou!

D Zbožní vedoucí církve jsou ochotni, bude-li to nutné, trpět pro Krista (13:23).

Autor říká, že Timoteus byl právě propuštěn z vězení. Ve 2. Timoteovi 1:8 Pavel Timotea vybízel: „Nestyď se tedy vydávat svědectví o našem Pánu; ani za mne, jeho vězně, se nestyď, nýbrž snášej spolu se mnou všechno zlé pro evangelium. K tomu ti dá sílu Bůh...“ Podle všeho si Timoteus vzal Pavlovu výzvu za svou.

V budoucích letech se snadno může stát, že na nás přijde pronásledování, a vedoucí jsou pro nepřítel vřdycky první na ráně. I když právě nečelíme pronásledování z vnějšku, vedoucí musí být vždy připraveni na kritiku a osobní útoky, často ze strany členů sboru. Charles Spurgeon ve vlastním životopise věnoval celou kapitolu kritice a očerňování, namířených proti němu v jeho počátcích, mnohdy z řad jiných pastorů. Na sklonku života přestál řadu dalších nespravedlivých útoků, protože vystoupil proti rostoucímu liberalismu v baptistické unii. (Charles Spurgeon: *Autobiography* [Banner of Truth], sv. 1., str. 303-327.)

Vedoucí, kteří se pevně drží biblické pravdy, se nevyhnutelně stanou terčí podobných útoků, protože Boží pravda, ať ji říkáte sebelaskavěji, vřdycky někoho urazí. Ten se pak neodvážá napadat přímo Boha, a tak napadne vedoucího, který tuto pravdu kázal. Pro

vedoucího to nikdy není žádná legrace, ale už to prostě patří k jeho pracovní náplni. Spurgeonovi se s takovými útoky pomohla vyrovnat jeho manželka; dala mu plaketu s Matoušem 5:11-12, na níž si každé ráno přečetl: „Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně. Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří byli před vámi.“

Zbožní vedoucí církve mají tedy za úkol vést, což spočívá především v tom, že budu osobně žít s Bohem.

3. **Zbožní vedoucí církve mají za úkol spolupracovat s ostatními vedoucími.**

„Ti, kteří vás vedou“ jsou v množném čísle. Nový zákon jasně učí, že vedení místní církve má být vícečlenné (Skutky 14:23; 20:17; Titovi 1:5). Skupinové vedení je pojistkou proti zneužívání autority. A navíc jsou pastýřské úkoly v místním sboru na jednoho člověka příliš, ledaže je to sbor velice malý. Tato pravda má dva důsledky:

A Zbožní vedoucí církve jsou povoláni ke spolupráci.

V našem textu autor úzce spolupracuje s Timoteem (13:23) a s vedoucími židovské církve, jíž píše. Církvi říká, aby pozdravovala všechny své vedoucí (13:24). Jsou to vedoucí (v množném čísle), kdo nad ovečkami ze stáda bdí (13:17). Je zřejmé, že by to nemohli dělat, kdyby nespolečně pracovali jako tým.

Jediný novozákonní příklad dominantního vedoucího je příklad negativní. Apoštol Jan kárá Diotrefa, který se ve svém sboru pokládal za prvního a který si osoboval právo vylučovat lidi z církve (3. list Janův 1:9-10). Najdeme ovšem příklady duchovních vedoucích, kteří byli pro svou osobnost, duchovní obdarování a křesťanskou zralost první mezi sobě rovnými. Petr byl mluvčím Dvanácti. Jakub byl uznávaným vůdcem raného jeruzalémského sboru (Skutky 15:13-21; 21:18-26; Galatským 2:6, 9). Pavel se stal vedoucím prvního misionářského týmu, přestože Barnabáš byl věřícím déle než on. Všichni tito muži se ale v Pánu podřizovali jeden druhému a učili, že jako věřící to musíme dělat také (Efezským 5:21).

B Zbožní vedoucí církve přikládají velký význam zbožným vztahům.

Autorovi záleží na tom, aby jeho čtenáři se svými vedoucími pracovali v souladu, takže ti je budou moci vést s radostí, a ne se zármutkem (13:17). Prosí je o modlitby, přičemž vyjadřuje úmysl jednat po všech stránkách správně a touhu se s nimi brzy shledat (13:18-19). Dává jim vědět o Timoteovi a zmiňuje se, že by rád cestoval spolu s ním, až je Timoteus navštíví. Žádá je, aby jeho jménem pozdravovali všechny své vedoucí i ostatní svaté. Tyto verše přímo přetékají tématem vztahů.

Celou Bibli lze shrnout do dvou přikázání a ta se obě týkají vztahů: Miluj Boha a miluj druhé. To znamená, že zbožní vedoucí církve se musí snažit jednat jedni s druhými v lásce a také se musí snažit pomáhat členům církve, aby jedni s druhými jednali v lásce. O to šlo Pavel, když ve Filipským 4:2 domlouval Euodii a Syntyché, „aby byly zajedno v Pánu“. (Jaký byste z toho měli pocit, kdyby vás Pavel takhle jmenoval v otevřeném dopise?) Dělal si starosti o církve v Korintě, protože ho lidé z domácnosti Chloé informovali o sporech, které mezi sebou korintští měli (1. Korintským 1:11-13).

Kdykoli dáte dohromady několik stovek lidí, a zvláště když jsou to lidé z různých prostředí, různého věku, a dokonce různých národností, máte ohromnou příležitost ke vzniku

konfliktu. Když na to přihodíte odlišné typy osobností, rozdíl v tom, čemu by dali přednost, a potřebu vypořádat se s hříchem a lživými učenými, je zázrak, že církev všechna ta staletí přežila! Jedním z hlavních úkolů vedoucích v církvi je být vzorem zbožných vztahů a pomáhat druhým řešit problémy ve vztazích. Zbožní vedoucí církve tedy mají za úkol vést stádo tak, že budou osobně žít s Bohem a udržovat s ostatními vedoucími zbožné vztahy, aby mohli spolupracovat na posledním úkolu:

4. **Zbožní vedoucí církve mají za úkol pomáhat členům církve, aby osobně žili s Bohem.**

Náš text opět není vyčerpávající, ale ukazuje přinejmenším čtyři složky tohoto úkolu:

A Zbožní vedoucí církve pomáhají členům církve tím, že bdí nad jejich dušemi (13:17).

Řecké slovo přeložené jako „bdít“ znamená „udržovat se v bdělém stavu“, a tedy „držet hlídku, držet stráž či starat se“. (Walter Bauer, William F. Arndt, F. Wilbur Gingrich: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* [Chicago: The University of Chicago Press, 1979, 2. vyd.], str. 14.) Obraz je založen na představě pastýřů, kteří hlídkují u svých stád. (*Thayer's Greek-English Lexicon of the New Testament* [Harper & Brothers, 1887], str. 9.) Pastýři museli zůstat vzhůru, aby svá stáda mohli ochránit před šelmami. Museli svým ovcím rozumět a bedlivě je pozorovat, aby poznali, kdyby některá z nich onemocněla nebo se ztratila. Museli dojít pro ty, které sešly z cesty, a vrátit je do stáda. Museli je vodit na pastvu a k napajedlům s čistou vodou (viz Ezechiel 34:1-16).

Tyto úkoly vyžadují schopnost rozpoznat, kde se lidé právě duchovně nacházejí a kdy se říjí do duchovního nebezpečí. Vedoucí musí milovat Boha a jeho lid natolik, aby měli odvahu varovat ty, kteří se nechávají strhnout proudem. Vést lze sice jen ty, kteří se vést nechají, ale zbožní vedoucí se o to vždy musí snažit. V dnešní době, kdy je v jednom městě mnoho různých církevních společenství, je tento úkol o to náročnější. Když lidem začne na jejich sboru něco vadit nebo když se je tamní vedoucí pokusí upozornit na nějaký hřích v jejich životě, prostě jdou o ulici dál do jiné církve, která je uvítá s otevřenou náručí. Naneštěstí si své problémy obvykle berou s sebou.

„Bdít nad dušemi“ je úkol nesmírně rozsáhlý a nepadá pouze na bedra vedoucích v církvi. Každý duchovně zralý věřící je povinen pomáhat přivádět ty, kteří upadli do nějakého provinění, na pravou cestu a brát na sebe břemena druhých (Galatským 6:1-2). Víte-li ve sboru o někom, kdo se od Pána vzdaluje, ale nevíte, co s tím, požádejte o radu některého ze starších. Snažíme se nad stádem bdít ze všech sil, ale mnohdy se ani nedozvíme, že někdo potřebuje pomoc. Je zapotřebí, abychom na vzájemné duchovní péči spolupracovali všichni.

B Zbožní vedoucí církve pomáhají členům církve tím, že věrně vyučují Boží slovo (13:7, 22).

Ve verši 13:7 autor mluví o vedoucích, kteří stádu kázali Boží slovo. Ve verši 13:22 pak zmiňuje své vlastní „slovo napomenutí“ (totiž List Židům). Ačkoli by všichni starší měli být „schopní učit“,⁸ někteří zvláště „nesou břemeno kázání a vyučování“ a měli by být v této práci finančně podporováni (1. Timoteovi 5:17). Ujišťuji vás, že to je těžká práce, jakkoli s sebou

nese duchovní odměnu! Mezi nejnaléhavější výzvy v Bibli patří téměř poslední slova, která Pavel napsal Timoteovi (2. Timoteovi 4:1-5),

Před Bohem a Kristem Ježíšem, který bude soudit živé i mrtvé, tě zapřísahám pro jeho příchod a jeho království: Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej v trpělivém vyučování. Neboť přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, a podle svých choutek si seženu učitele, kteří by vyhověli jejich přáním. Odvrátí sluch od pravdy a přikloní se k bájím. Avšak ty buď ve všem střízlivý, snášeš útrapy, konej dílo zvěstovatele evangelia a cele se věnuj své službě.

C Zbožní vedoucí církve pomáhají členům církve tím, že usilují o jejich radost a duchovní blaho (13:17).

„Kéž to mohou činit s radostí, a ne s nářkem; to by vám nebylo na prospěch.“ V první řadě je tu řeč o radosti vedoucích, ale je zřejmé, že tato radost se rozšiřuje v radost a duchovní prospěch všech členů církve. Ti, kteří žijí v poslušnosti Kristu, zakusí jeho radost (Jan 15:10-11). Zbožní vedoucí se radují, když vidí, jak příslušníci stáda chodí v pravdě (3. list Janův 1:4).

D Zbožní vedoucí církve pomáhají členům církve tím, že zdůrazňují Boží milost (13:25).

„Milost se všemi vámi!“ je pozdrav, ale je to mnohem víc než nějaká formalita. Je to duchovní touha a důraz celého Nového zákona. V samotném Listu Židům autor mluví o tom, že Ježíš „měl z milosti Boží zakusit smrt za všechny“ (2:9). Povzbuzuje nás: „Přistupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas“ (4:16). Varoval, aby se nikdo nevysmíval Duchu milosti (10:29) a nepromeškal Boží milost (12:15). Ve verši 13:9 varuje před zákonictvím a dodává: „Je dobré spolehnout se na milost...“

Příliš mnoho křesťanských církví a rodin se vyznačuje zákonictvím, ale vedoucí jsou zodpovědní vytvářet atmosféru Boží milosti. Milost nikdy neznamená svolení k hříchu,⁹ ale „vychovává nás k tomu, abychom se zřekli bezbožnosti a světských vášní, žili rozumně, spravedlivě a zbožně v tomto věku“ (Titovi 2:11-12). Když zhřešíme (a to děláme všichni!), Boží milost nám odpouští a přivádí nás zpět. Boží milost je trpělivá se slabými a povzbuzuje je, aby rostli v Pánu.

Závěr

D. E. Hoste, který býval misijním vedoucím v China Inland Mission (Čínská vnitrozemská misie), napsal (D. E. Hoste; v: Iain Murray: *D. Martyn Lloyd-Jones [Banner of Truth]*, sv. 2., str. 423):

V čem spočívá základní rozdíl mezi pravým a nepravým křesťanským vedením? Když někdo na základě svého oficiálního postavení v církvi vyžaduje od druhého poslušnost bez ohledu na jeho rozum a svědomí, je to duch tyranie.

Když naproti tomu jeden křesťanský pracovník dokáže s uplatněním taktu a porozumění, modlitby, duchovní moci a zdravé moudrosti ovlivnit a osvětlit druhého, takže ho prostřednictvím jeho vlastního rozumu a svědomí přesvědčí, aby opustil jednu cestu a vydal se po jiné, je to pravé duchovní vedení.

Aby ale všichni naši starší (včetně mě!) nesložili svůj úřad a nevzali nohy na ramena a aby nedošlo k tomu, že by už o úřad staršího nikdo nikdy nestál, dovolte mi na závěr připomenut,

co o této službě řekl Pavel chvíli poté, co ve 2. Korintským 2:16 položil řečnickou otázku: „Ale kdo je k takovému poslání způsobilý?“ Píše: „Ne že bychom mohli tuto způsobilost přičítat sami sobě na základě toho, co je v nás; naše způsobilost je od Boha, který nás učinil způsobilými sloužit nové smlouvě, jež není založena na liteře, nýbrž na Duchu. Litera zabíjí, ale Duch dává život“ (2. Korintským 3:5-6). Vedoucí v církvi mají za úkol dokázat nemožné, ale v Boží moci je možné všechno! Proto vás jako vaši vedoucí prosíme tak, jako autor Listu Židům: „Modlete se za nás.“⁹

Otázky k diskuzi

1. Proč je zbožné vedení spíše otázkou vlivu než stylu nebo techniky?
2. Vzhledem k tomu, že žádný vedoucí nespĺňuje biblické požadavky *dokonale*, jak poznáme, jestli je někdo pro úřad vedoucího vhodný?
3. Vzhledem k tomu, že některé problémy se vyřeší samy, jak vedoucí poznají, které problémy vyžadují, aby se jimi zabývali?
4. Když člen církve vedoucího informuje o problémech jiného člena, není to pomluva? Proč ano, proč ne? Do jaké míry platí, že bdít nad dušemi ostatních je úkolem všech lidí ve sboru?

Copyright 2005, Steven J. Cole, všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

Poznámky

- ¹ Pokus něco vysvětlit či obhájit tím, že řekneme v podstatě totéž (například „hladový člověk se pozná podle toho, že má hlad“, „bojím se ho, protože z něj mám strach“). — pozn. překl.
- ² Takto Skutky 20:28, jinde „biskupové“. — pozn. překl.
- ³ Odtud (přes latinu) pochází titul „pastor“. — pozn. překl.
- ⁴ Takto NBK. Srovnej KMS: „dohlížejte na ně“, KR: „opatrujíte je“. ČEP toto různočtení nezmiňuje. — pozn. překl.
- ⁵ Srovnej Římanům 12:8, kde je přeloženo „stát v čele“. — pozn. překl.
- ⁶ mocenská převaha (především státu nad jinými státy) — pozn. překl.
- ⁷ Podle neověřené informace pochází tento výrok z roku 1962. — pozn. překl.
- ⁸ 1. Timoteovi 3:2 — pozn. překl.
- ⁹ Viz Římanům 5:20-6:2. — pozn. překl.
- ¹⁰ Židům 13:19 — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: *Překlad Křesťanské misijní společnosti (Nová smlouva)*; © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).

Pastor Steven J. Cole
Flagstaff Christian Fellowship
123 S. Beaver Street
Flagstaff, Arizona 86001
www.fcfonline.org

KRISTOVA SLÁVA V LISTU ŽIDŮM

List Židům: shrnutí

Steven J. Cole

10. dubna 2005

© Steven J. Cole, 2005

Není-li uvedeno jinak, pocházejí biblické citace z ČEP.

10. dubna 2005
List Židům, lekce 59.

Kristova sláva v Listu Židům List Židům: shrnutí

Po posledním kázání jsem mohl náš cyklus kázání na List Židům uzavřít, ale cítil jsem potřebu udělat jakési stručné opakování, abych zdůraznil to úžasné téma Listu Židům: slávu Ježíše Krista. Ale jakmile jsem na to pomyslel, začal jsem si připadat jako malíř z mateřské školky, který by se pokoušel o repliku Rembrandtova mistrovského díla. Jak bych mohl učinit zadost tak vznešenému tématu, jakým je sláva Ježíše Krista? To daleko přesahuje moje schopnosti!

Kdybych měl Spurgeonovu výřečnost, možná bych dokázal odvést lepší práci. Vždycky když kážu, tak mám pocit, že to je nad moje možnosti, ale dneska si připadám ještě desetkrát nedostatečnější než obvykle. Takže se mohu jen svěřit do Pánových rukou a prosit ho, aby sám oslavil své jméno. Rád bych celý list shrnul se zvláštním zřetelem na to, co učí o osobě a díle našeho slavného Spasitele.

V životě není nic důležitějšího, než biblicky a osobně poznat Ježíše Krista a to, co pro nás vykonal na kříži. Apoštol Pavel to vyjádřil takto: „A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic, abych získal Krista...“ (Filipským 3:8-9). Nechte plavat postavení, pověst, pozemský majetek, pohodlí tohoto života a všechno ostatní, ale *poznejte Ježíše Krista!* Ježíš Kristus je *všechno!* Když budete mít Krista a přijdete o všechno ostatní, pořád budete mít všechno, co potřebujete v čase i na věčnosti. Kdybyste získali celý svět, ale Krista ne, nemáte nic!

Autor Listu Židům psal skupině židovských věřících v Krista, kterým bezprostředně hrozilo pronásledování. Někteří se odvraceli od Krista zpátky k judaismu. Autor věděl, že to jediné, díky čemu budou jeho čtenáři schopni stát pevně třeba i tváří v tvář smrti, je správná představa Ježíše Krista v celé jeho slávě a pochopení, jak Ježíš naplňuje všechno, k čemu Starý zákon ukazoval. Když se nepřestanou soustředit na slávu Kristovy osoby a jeho kněžství, dá jim to sílu odolat vírou sebehoršímu pronásledování. Téma celého Listu Židům můžeme shrnout takto:

Pohled na Kristovu slávu v jeho osobě a kněžství nám dává sílu, abychom vírou obstáli ve zkouškách.

Puritán John Owen napsal: „Boží sláva zahrnuje jak svaté vlastnosti jeho povahy, tak úradky jeho vůle, a světlo poznání těchto věcí je nám dáno pouze před tváří či v osobě Ježíše Krista.“ (*The Glory of Christ* [Moody Press], ed. Wilbur Smith, str. 55.) (Přečtěte si to ještě jednou, abyste pochytili, co přesně říká.) Ježíš Kristus přišel, aby nám zjevil Boží svatou povahu a úradky jeho vůle. V Židům 10:7 cituje autor Žalm 40:8 jako Ježíšova slova: „Proto jsem řekl: Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, jak je o mně v tvé knize psáno.“

Aby Ježíš zjevil Boží naprostou svatost, spravedlnost a hněv, s nimiž Bůh trestá každý hřích, ale také jeho nekonečné milosrdenství a lásku, s nimiž Bůh připravil oběť, kterou jeho spravedlnost vyžaduje, obětoval na kříži místo nás sám sebe. Aby jeho oběť nezůstala omezena na něj samého, musel být Bohem. Aby se týkala nás, musel být člověkem. Proto autor Listu Židům začíná tím, že nám ukazuje osobu Ježíše Krista jako Boha a člověka.

1. Měli bychom soustavně prosit Boha, aby nám neustále zjevoval vznešenou osobu Ježíše Krista (Židům 1-4).

Autor nedělá okolky a jde přímo k věci. Ukazuje nám, že:

A Ježíš Kristus je Boží konečné a vrcholné zjevení (1:1-3).

„Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky. On, odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty, nese všecko svým mocným slovem. Když dokončil očistění od hříchů, usedl po pravici Božího majestátu na výsostech...“

Těmto nádherným veršům jsem věnoval dvě kázání, ale klidně bychom si v nich mohli lebedit třeba po sedm kázání! Připomínám vám výrok Jana Kalvína, který jsem citoval, když jsme se těmito verši zabývali. Kalvín zdůrazňuje, že autor nesledoval teologický, ale praktický cíl. „Ve skutečnosti usiloval upevnit naši víru, abychom se mohli dozvědět, že Bůh se nám nedává poznat jinak než v Kristu: pokud jde totiž o Boží podstatu, její jas je tak nesmírný, že náš zrak oslepuje, nezáří-li na nás v Kristu.“ (J. Kalvín: *Calvin's Commentaries* [Baker reprint], komentář k Židům 1:3, str. 35-36.) Autor zde o Ježíši říká sedm věcí:

- (1) Ježíš je dědic všeho.
- (2) Ježíš je Stvořitel všeho [věků].
- (3) Ježíš je záře Otcovy slávy.
- (4) Ježíš je dokonalé vyjádření Otcovy podstaty.
- (5) Ježíš všechno nese svým mocným slovem.
- (6) Ježíš nás očistil od našich hříchů.
- (7) Ježíš usedl po pravici majestátu na výsostech.

Zde se jimi nemohu zabývat do podrobností. (Viz mé kázání „Synovo prvenství“ na verše Židům 1:2b-3 ze 23. listopadu 2003.¹) Řeknu jen, že nedokážu pochopit, jak někdo může číst tyto verše, o těch bezprostředně následujících ani nemluvě, a nedojít k závěru, že Ježíš Kristus je, řečeno slovy Nikajského kréda,² „pravý Bůh z pravého Boha“. Autor pak ukazuje, že:

B Ježíš svou slávou převyšuje anděly (1:4-14).

V rozporu s tím, jak anděly představuje mnoho dnešních televizních pořadů, Bible učí, že jsou to skutečně vznešené bytosti. Daniel líčí anděla, který se mu ukázal: „Tělo měl jako chrysolit, tvář jako blesk, oči jako hořící pochodně, paže a nohy jako lesknoucí se bronz a zvuk jeho slov byl jako hrozný hluk“ (Daniel 10:6). Svou reakci popisuje takto: „... nezůstala ve mně síla. Velebnost mé tváře se změnila a byla zcela porušena; nezachoval jsem si sílu“ (Daniel 10:8). Ba mu to tak zabrat, že upadl do hlubokých mrákot. Když ho anděl přivedl k vědomí, zůstal rozklepaný Daniel stát na všech čtyřech (10:9-10).

A to byl jenom anděl! Tady ale autor ukazuje, že Boží Syn je o tolik vyšší než andělé, že: „A když chce uvést Prvorozeného do světa, praví opět: ‚Ať se mu pokloní všichni andělé Boží!‘“ (1:6). Pro případ, že by nám to uniklo, staví anděly, kteří jsou Božími služebníky jako plápolající oheň (1:7), do kontrastu se Synem: „O Synovi však: ‚Tvůj trůn, Bože, je na věky věků a žezlo práva je žezlem tvého království...‘“ (1:8).

Jako kdyby to nestačilo, pokračuje v 1:10-12 tím, že cituje Žalm 102:26-28, přičemž na Ježíše vztahuje něco, co je ve Starém zákoně jasně řečeno o Bohu: „A dále: ‚Ty, Pane, jsi na

počátku založil zemi, i nebesa jsou dílem tvých rukou. Ona pomínou, ty však zůstáváš; nebesa zvětšejí jako oděv, svineš je jako plášť a jako šat se změní, ty však jsi stále týž a tvá léta nikdy neustanou.“ A dorazí to otázkou: „Kterému z andělů kdy řekl: ‚Usedni po mé pravici, dokud ti nedám nepřátele za podnož tvého trůnu!‘“ (1:13). Sedět po Boží pravici by pro kteroukoli stvořenou bytost byla příliš velká pocta. Tato výsada náleží výhradně věčnému Božimu Synu!

Je však důležité, abychom chápali nejen Ježíšovo božství, ale také jeho dokonalé lidství. Proto autor (po praktickém napomenutí ve 2:1-4) pokračuje:

C Ježíš není jen plně Bohem, ale je také plně člověkem (2:5-18).

Zde autor otevírá téma, které do popředí listu zřetelně vystoupí později, a sice to, že Ježíš přišel na tento svět, aby trpěl a zemřel za naše hříchy. Ježíšova smrt nebyla nešťastná náhoda. Nebyl to nečekaný zvrát osudu, který Bohu udělal čáru přes rozpočet. Naopak, Ježíšova smrt naplnila Boží záměr zachránit nás z ničivé moci hříchu. Autor vyslovuje šokující výrok: „Bylo přirozené, že Bůh, pro něhož je vše a skrze něhož je vše, přivedl mnoho synů k slávě, když skrze utrpení učinil dokonalým původce jejich spásy“ (2:10).

Slovy „pro něhož je vše a skrze něhož je vše“ autor vyjadřuje, že *Bůh je první a konečnou příčinou všeho, co je*, včetně plánu naší spásy prostřednictvím smrti jeho Syna. A ukazuje také, že *Bůh své stvoření aktivně řídí* v tom smyslu, že „všechno působí rozhodnutím své vůle“ (Efezským 1:11). Takže se – prosím pěkně! – *slušelo* (KMS, NBK, KR), aby za nás Ježíš zemřel, protože to Bohu v souladu s jeho věčným plánem přináší slávu. Slušelo se to, protože se v tom projevují Boží dokonalé atributy: svatost, spravedlnost, moc, moudrost, láska a milost. Bylo záhodno, aby Ježíš zemřel, protože ho to potvrzuje jako dokonalého člověka a jako vůdce či původce naší záchrany. Ježíš svou smrtí zvítězil nad satanem a nad mocí smrti (2:14). Nyní je naším milosrdným a věrným veleknězem (2:17), který „může pomoci těm, na které přicházejí zkoušky“ (2:18).

Člověk by řekl, že když autor Ježíše představil jako někoho, kdo je plně Bohem, kdo stojí nad anděly a kdo je plně člověkem, který přinesl sám sebe jako oběť za naše hříchy, mělo by to stačit. Autor ale psal židům, pro které byl největším člověkem, který kdy žil, Mojžíš. Proto dále ukazuje, že:

D Ježíš svou slávou převyšuje Mojžíše (Židům 3).

Téma celého listu lze shrnout třemi slovy: Uvažujte o Ježíši (3:1). „Uvažovat“ znamená přemýšlet o něčem na základě důkladného a trpělivého zkoumání. Náš problém často spočívá v tom, že si neuděláme čas, abychom uvažovali o Ježíši, tak jak nám ho zjevuje Boží slovo. Mojžíš odešel na horu, kde s Bohem strávil sám čtyřicet dnů. Když sestoupil dolů, zářila jeho tvář Boží slávou, kterou tam spatřil. Ale Ježíš k nám sestupil až z nebe, od samotné Boží přítomnosti, aby nám Boha zjevil.

Ježíš pronesl zarážející slova: „Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo neví, kdo je Syn, než Otec, ani kdo je Otec, než Syn a ten, komu by to Syn chtěl zjevit“ (Lukáš 10:22). To je ale mimořádné tvrzení! Chcete-li poznat živého Boha, musíte požádat Syna, aby vám ho ukázal, protože ani Otce, ani Syna nemůžete poznat jinak než prostřednictvím Božího zjevení. Když Petr vyjádřil své přesvědčení ohledně Ježíšovy totožnosti: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého,“ Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích“ (Matouš 16:16-17).

Takové věci by nemohl tvrdit nikdo, kdo by byl pouze člověkem! Po vzkříšení Ježíš učedníkům připomněl: „To jsem měl na mysli, když jsem byl ještě s vámi a říkal vám, že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v zákoně Mojžíšově, v Prorocích a Žalmech“ (Lukáš 24:44). To jsou všechny tři části hebrejské Bible. Celé Písmo tedy ukazuje k Ježíši, kterého Bůh podle svého svrchovaného plánu poslal, aby ho zjevil lidem a vykonal jeho vůli. Jako takový je Ježíš větší než Mojžíš a všichni proroci dohromady!

Ale co se starozákonními sliby o zaslíbené zemi a o sobotním odpočinku? Autor ukazuje, že:

E Ježíš zajistil věčné odpočinutí, který Jozue zajistit nemohl (Židům 4).

Jak jsme viděli, Židům 4 nemluví o prožívání vnitřního pokoje či odpočinku uprostřed zkoušek. Autorovi se spíš obává, že by jeho čtenáři mohli být, podobně jako mnozí z Izraelců na poušti, ve spojení s Božím lidem, a přesto se následkem nevíry minout Božím spasením. Ukazuje, že Bůh svému lidu spasení vždy nabízel prostřednictvím obrazu odpočinku. Jenom Kristus je schopen poskytnout našim duším skutečné odpočinutí, ve kterém si odpočineme od svých skutků a zcela se spolehne na to, co vykonal on. Ježíš slíbil: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout“ (Matouš 11:28).

Podobně autor listu uzavírá kapitolu Židům 4 vysvětlením, že Ježíš je naším veleknězem, který má soucit s našimi slabostmi. Zve nás: „Přistupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas“ (4:16).

V prvních čtyřech kapitolách tedy autor vyvyšuje vznešenou postavu Ježíše Krista. Když čtete Boží slovo, prostě Boha, aby vaši duši více a více zjevoval Krista.

2. **Měli bychom soustavně prosit Boha, aby nám neustále zjevoval vznešené kněžství Ježíše Krista (Židům 5:1-10:18).**

List Židům je jediná biblická kniha, která nám Ježíše Krista představuje jako našeho velekněze. Současným čtenářům může tato dosti rozsáhlá část listu připadat poněkud nudná a od věci. Pokud ale chcete porozumět významu tohoto ústředního tématu Listu Židům (totiž Kristova kněžství), musíte prosit Boha o jasnější pochopení jeho absolutní svatosti a majestátu. Žádný žid by si netroufl vstoupit do velesvatyně a přiblížit se k oltáři, kde se zjevovala Boží sláva. Prostě ho také, aby vám dal hlouběji poznat, jak hříšní jste sami o sobě, bez Krista. Díky tomu si budete více vážit toho, co pro vás Ježíš vykonal na kříži, když jako velekněz vstoupil do velesvatyně ne s krví kozlů a býků, ale se svou vlastní (9:11-14).

Hlubší pochopení Boží svatosti, naší vlastní hříšnosti a dostatečnosti Kristovy oběti je jedním z nejpraktičtějších učení Písma, protože pokojuje naši pýchu. Pýcha je u kořene každého konfliktu ve vztazích a také prakticky každého hříchu, na který si vzpomenete. Prostě tedy Boha, aby vašemu srdci zjevil Ježíše Krista ve slávě jeho kněžství. Můžeme si zde všimnout jen dvou nejvýznamnějších témat této části listu:

A Ježíš svým velekněžstvím převyšuje Árona a jeho velekněžství (Židům 5-7).

V 5:1-10 autor listu ukazuje, že Ježíš je veleknězem, jakého potřebuje každý hříšník. Od verše 5:11 až do konce Židům 6 čtenáře vyzývá, aby „směřovali k dospělosti“ (6:1). Po příkrém varování v 6:4-8 je utěšuje ujištěním, že je ohledně nich přesvědčen „o lepších věcech“ (KMS, NBK), takových, které patří ke spáse (6:9). Poukazuje na Ježíše jako kotvu pro naše duše, toho,

který jako náš velekněz navěky podle řádu Melchisedechova pronikl za oponu před námi (6:19-20). Kapitola Židům 7 vysvětluje, proč je Ježíš jakožto kněz podle řádu Melchisedechova nadřazen áronovským kněžím. Jeho prostřednictvím můžeme přijít do Boží blízkosti a přijmout ujištění o našem spasení.

B Ježíš svým velekněžstvím převyšuje starou smlouvu (Židům 8:1-10:18).

Tuto podstatnou pasáž mohu pouze stručně shrnout:

- (1) Ježíš přináší lepší zaslíbení než stará smlouva (8:1-13).
- (2) Ježíš přináší lepší chrám než stará smlouva (9:1-14).
- (3) Ježíš přináší lepší oběť než stará smlouva (9:15-10:18).

Závěrečná část listu ukazuje, jak bychom měli tyto velké pravdy o slávě Kristovy osoby a o jeho kněžství uplatňovat v praktickém životě:

3. **Pohled na Kristovu slávu v jeho osobě a kněžství nám dává sílu, abychom vírou obstáli ve zkouškách (10:19-13:25).**

Na příkré varování v závěru Židům 10 navazuje kapitola 11, která nám ukazuje příklady těch, kteří dokázali obstát proto, že vírou hleděli k tomu, co jim Bůh v Kristu slíbil, ale čeho jsme se dočkali až my. Autor nás vyzývá, abychom se podvolovali Boží výchově, která směřuje k tomu, abychom se podíleli na jeho svatosti (12:1-13). Kapitulu 12 uzavírá tím, že staví do kontrastu Boží zjevení na Sínaji a slávu království na Sijónu, které dostáváme,³ když přicházíme k Ježíši a k Nové smlouvě v jeho krvi. Musíme tudíž vytrvat vírou, i kdyby to mělo znamenat utrpení a potupu, protože vyhlížíme nebeské město, které má teprve přijít (13:14).

Závěr

Poselství Listu Židům je tedy toto: způsob, jak vírou obstát v sebetěžších zkouškách, spočívá v tom, že musíme vidět Kristovu slávu – slávu jeho nevyrovnatelné osoby a jeho slávu jakožto našeho velekněze.

Rád bych vám na závěr přečetl krátký záznam z kázání pastora Lockwooda. Osobně ho neznám, ale jak uslyšíte, tenhle pán tedy *umí* kázat Krista! (Přikládám přepis nahrávky, ale abyste to patřičně ocenili, museli byste ho slyšet. Na dvou místech jsem nedokázal rozeznat, co přesně říká. Příslušná slova uvádím v hranatých závorkách s otazníkem.) Takže tady je pastor Lockwood:

Bible říká, že můj král je králem v sedmerém smyslu: Je králem Židů jako národního celku. Je králem Izraele jako státního útvaru. Je králem spravedlnosti.⁴ Je králem věků.⁵ Je králem nebes.⁶ Je králem slávy.⁷ Je Králem králů – a Pánem pánů.⁸ To je můj král. A tak si říkám, jestlipak ho znáte?

David řekl, že nebesa vypravují o Boží slávě a na obloze je vidět práci jeho rukou.⁹ Můj král je svrchovaný král. Žádnou mírou nelze vyznačit rozsah jeho bezmezné lásky. Žádný dalekohled, žádný teleskop nedohlédne na [pobřeží jeho neselhávajících zdrojů?]. Žádná překážka mu nemůže zabránit, aby vylil svá požehnání. Jeho síla je trvalá. Jeho upřímnost je dokonalá. Jeho spolehlivost je věčná. Jeho milost je nesmrtelná. Jeho moc je královská. Jeho milosrdenství je nestranné. Jestlipak ho znáte?

Je tím největším, co kdy bylo spatřeno na obzoru tohoto světa. Je Synem Božím. Je

Spasitelem hříšníků. Je středobodem civilizace. Ve společnosti sobě podobných stojí sám. Je vznešený a jedinečný. Je nesrovnatelný. Je bezpříkladný. Je tou nejvyšší myšlenkou veškeré literatury. Je tou nejvýznačnější postavou veškeré filosofie. Je nejzásadnějším problémem vyšší kritiky. Je nejzákladnějším učením pravdivé teologie. Je [jádem, ?] nezbytnou podmínkou duchovního náboženství. Je zázračným znamením doby. Je tím nejvyšším stupněm každého dobra, jehož jménem se ho rozhodnete nazývat. Je tím jediným, kdo splňuje všechny požadavky pro to, aby byl beze zbytku dostatečným Spasitelem. Říkám si, jestlipak ho tady dneska všichni znáte?

Dává sílu těm, kdo jsou slabí. Je k dispozici těm, kdo jsou ve zkouškách a v pokušení. Je utěшитelem i zachráncem. Je posilou i oporou. Je ochráncem i průvodcem. Uzdravuje nemocné. Očišťuje malomocné. Odpouští hříšníkům. Promíjí dlužníkům. Vysvobozuje zajatce. Hájí bezbranné. Žehná dětem. Slouží nešťastníkům. Ctí starce. Odměňuje pracovité. A blahoslaví tiché. Tak si říkám, jestli ho znáte?

Ano, můj král. Můj král je klíčem. Je klíčem k poznání. Je studnicí mudrosti. Je branou vysvobození. Je stezkou pokoje. Je silnicí spravedlnosti. Je dálnicí svatosti. Je autostrádou slávy. Znáte ho?

Ano. Jeho úřady jsou mnohočetné. Jeho sliby jsou nezrušitelné. Jeho život je neporovnatelný. Jeho dobrota je bezmezná. Jeho milosrdenství je věčné. Jeho láska je neměnná. Jeho slovo je dostatečné. Jeho milost je víc než dostatečná. Jeho vláda je spravedlivá, jeho jho je lehké a jeho břemeno netíží. Přál bych si, abych vám ho dokázal popsat, to bych si tedy přál, jenže on je nepopsatelný. No ano, Bože dobrý, on je nepopsatelný, ano, je nepopsatelný. Je nepostižitelný. Je nepřemožitelný. Je neodolatelný.

Ano. Nedokážete před ním uzavřít mysl. Nedokážete mu vytrhnout ruce. Nedokážete ho přežít a nedokážete žít bez něj. Ano, farizeové ho nedokázali poslouchat, ale sami přišli na to, že ho nedokážou zastavit. Pilát na něm nedokázal objevit žádnou vinu. Svědkové se nedokázali shodnout na svědectví proti němu. Herodes ho nedokázal zabít. Smrt si s ním nedokázala poradit. A hrob ho nedokázal udržet. *Ano! Tohle je můj král! Tohle je můj král!* A tobě náleží království a moc a sláva na věky věků všech věků – jak dlouho to jen je – a ještě dalších věků a věků a když skončíte se všemi těmi věky věkujícími, tak: Amen.

Otázky k diskuzi

1. Co ještě, kromě modlitby a Božího slova, nám může pomoci získat zřetelnější a správnější představu Kristovy slávy? Viz Jan 14:21.
2. Může být spasen člověk, který popírá ať už Kristovo lidství nebo jeho božství? Srovnej 1. list Janův 2:22-23; 4:15; 5:20; 2. list Janův 1:7, 9.
3. Jaký praktický význam má pro každého člověka učení o Kristově kněžství?
4. Někdo se vás zeptá: „Jak mohu získat silnější víru?“ Jak byste odpověděli na základě poselství Listu Židům?

Poznámky

- 1 [Lekce 2.] — pozn. překl.
 2 Vyznání církve formulované na Nikajském koncilu r. 325 n. l. Viz Tony Lane: Dějiny
 křesťanského myšlení [Praha: Návrat domů, 1996], str. 30-33. — pozn. překl.
 3 Židům 12:28 — pozn. překl.
 4 Židům 7:2 — pozn. překl.
 5 Žalm 145:13; 1. Timoteovi 1:17 — pozn. překl.
 6 Daniel 4:34; srovnej „království nebeské“ u Matouše (zejména kapitola 13) a ve
 2. Timoteovi 4:18 — pozn. překl.
 7 Žalm 24:7-10 — pozn. překl.
 8 1. Timoteovi 6:15; Zjevení 17:14; 19:16 — pozn. překl.
 9 Žalm 19:2 — pozn. překl.

Vysvětlení zkratk biblických verzí

ČEP: *Český ekumenický překlad*; © Česká Biblická Společnost*

KMS: Překlad Křesťanské misijní společnosti (*Nová smlouva*); © 1994, Křesťanská misijní společnost*

NBK: *Nová Bible Kralická*; © 1998–2000, Nadační fond pro Novou Bibli Kralickou*

KR: *Bible kralická**

JB: *Jeruzalémská Bible – pracovní vydání*; © František X. a Dagmar Halasovi; © Krystal OP s.r.o.*

SNC: *Slovo na cestu* (Praha: Luxpress, 1990); © Living Bibles International

PSZ: *Poezie Starého zákona* (Praha: Garamond, 2002), přel. Viktor Fischl; © 2002, Viktor Fischl; © 2002, Garamond

* Citace z těchto překladů Bible jsou převzaty z textu jejich elektronických verzí dostupných v podobě modulu pro program *Theophilos 3.1* (www.theophilos.sk).